

FUNDACIÓ NOGUERA

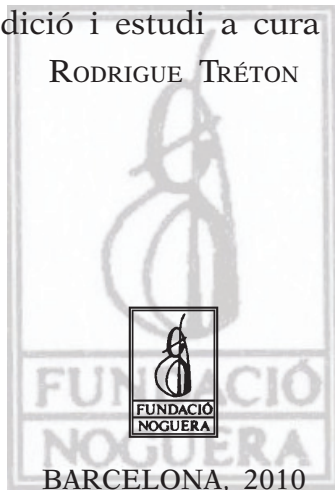
Diplomataris, 55

Diplomatari del Masdeu

Volum IV

Edició i estudi a cura de

RODRIGUE TRÉTON

BARCELONA, 2010

© Rodrigue Tréton

Edita: Pagès Editors, S L
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: juny de 2010

ISBN obra completa: 978-84-9779-967-5

ISBN volum IV: 978-84-9779-974-4

Dipòsit legal: L-713-2010

Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, SL

Enquadernació: Fontanet

706

126[8], 9 d'abril¹⁴⁵

Fra Ramon Desbac, cavaller, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdéu, Arnau Cabaners i Guillem, comanador de Prunyanes, donen en acapte a Homdedeu Mir de Centernac, llur home, un pati petit situat al barri de Centernac, per a fer-hi una casa, un celler situat a l'interior dels murs del castrum de Centernac, una vinya, un hort i sis peces de terra al terme de Centernac, amb la condició que Homdedeu i els seus tinguin totes aquestes possessions dels templers sota el règim de la masada. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 30 sous de moneda tornesa. Per aquesta masada, el terratger haurà de donar als templers 6 sous de moneda tornesa de cens anual el dia de Sant Miquel de setembre, més l'agrer dels fruits recol·lectats a les terres, vinya i hort, i la cossura del blat; haurà de portar a càrrec seu l'agrer de la vinya al celler de la casa del Temple de Centernac i haurà de fer les joves i els serveis que els homes d'aquest lloc tenen costum de fer per una masada. Homdedeu haurà d'establir d'aquí a un any en aquesta masada amb la seva nora, Maria, un home que resideixi a la vila de Centernac, el qual pagarà cada any els censos, joves i serveis com els altres homes de la masada d'aquest lloc i haurà de fer homenatge als templers. Tanmateix si Homdedeu no respectés aquestes condicions, els templers podrien tornar a quedar-se les possessions que li han atribuït per aquesta masada. Homdedeu es compromet per jurament a complir els termes d'aquest contracte. Fra Ramon Desbac garanteix a Homdedeu l'usdefruit d'aquestes possessions contra qualsevol espoliador eventual.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior; pergamí deteriorat, amplada 305 mm, alçada 230 mm, ADHG, H Malte Homps 3, document núm. 1.¹⁴⁶

145. La degradació del pergamí fa il·legible una part de l'any. El 1263 indicat al dors de l'acta per una mà moderna no pot ésser acceptat, ja que el comanador del Masdéu era aleshores Guillem de Montgrí, atestat de maig del 1260 a març del 1265, i no Ramon Desbac, que actua com a tal en aquesta acta. Ramon Desbac exerceix com a comanador del Masdéu de novembre del 1265 a març del 1272, i posteriorment de setembre del 1275 a juny del 1282. Havent mort el rei de França Luís IX el 1270, es pot, per tant, acceptar l'any 1268 proposat pel marquès d'Albon.

146. El document porta al dors una anotació moderna en francès: «St Arnac 1263. Bail a fief de maisons, patus, vignes et autres biens faict par le commandeur d'Omps et biens scitues a St Arnac», i la signatura topogràfica: «n° 1».

B Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 350-356, segons A'.

Anàlisi del 1704 en francès: ADHG, H Malte, Inventari núm. 76, f. 52-v (dins l'any 1263).

Anno Christi Incarnatione M° CC° L[X° V]III°, Lodovico rege regnante. Noverint universi presentes pariter et futuri, quod nos, frater Raymundus de Baco, miles, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, per nos et per omnes successores nostros, presentes atque futuros, cum consilio tamen et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Arnaldi Cabaneris, et fratris Guilelmi, preceptoris de Prunhanis, viso et cognito hoc esse utile domui nostre Mansi Dei et de Santernaco, et fratribus nostris, presentibus et futuris, damus ad accapitum tibi, Homini Dei Mir de Santernaco, homini nostro, et tuis, et omni tue posteritati, et cui vel quibus volueris in perpetuum, unum patile in barrio de Santernaco, ad domum faciendam, et unum cellarium infra muros castri de Santernaco; et unam vineam in termino de Santernaco, in loco vocato Retro ecclesiam; et unum ortum in termino predicto, in loco vocato ad *Torrent*; et sex pecias terre in termino de Santernaco, de quibus una est in loco vocato ad Porcastrinas, alia est in loco vocato ad Collum de Airola, alia est in loco vocato ad Petram Cobortoladam, alia est in loco vocato ad Ortum de *na Roja*, alia est in loco vocato ad Campum de *Puyals*, alia est in loco vocato ad Campum retro castrum. Et affrontat dictum patile ex una parte in domo Arnaldi de Prato, et ex alia parte in tenentia nostra, de alia parte in via publica, de alia parte in vinea tua. Et dictum cellarium affrontat ex una parte in via, de alia parte in domo Saurimunde, de aliis vero partibus in domo nostra. Et vinea predicta affrontat ex una parte in cava, de alia parte in vinea nostra, de aliis partibus in tenentia tua. Et dictus ortus affrontat ex una parte in reco, de alia parte in orto Arnaldi de Prato junioris, de alia parte in tenentia Johannis Fabri. Et dicta terra de Porcastrinis affrontat ex una parte in condamina bajulorum de Alanssaco, de alia parte in tenentia Johannis de Quero de Alanssaco, de alia parte in tenentia nostra. Et dicta pecia de Collo de Airola affrontat ex una parte in campo tuo, de alia parte in campo Petri Rubei, de alia parte in campo nostro. Et dicta pecia terre de Petra Cobortolada affrontat ex una parte in tenentia Guilelmi Salvati, et de aliis partibus in tenentia Templi. Et dicta petia terre de Orto de na Rubea affrontat ex una parte in campo Petri Rubei, de alia parte in campo de Cortalis, de alia

parte in tenentia nostra, de alia parte in Collo de Cruce. Et dicta petia terre de Campo de *Pujals* affrontat ex una parte in via publica, de alia parte in via orti Arnaldi de Prato, de alia parte in terra Petri Rubei. Et dicta petia terre retro castrum^a affrontat ex una parte in cava, de alia parte in campo nostro, de alia parte in campo Petri Rubei et Johannis Fabri, de alia parte in tenentia Bernardi Dominici, de alia parte in campo Johannis Fabri. Quod dictum patile et dictum cellarium et dictum ortum et dictam vineam et dictas sex petias terre damus et tradimus tibi, predicto Homini Dei Mir, homini nostro, ad accapitum, et tuis, et omni tue posteritati in perpetuum, pro tua voluntate et tuorum in perpetuum facienda, salvo tamen jure nostro et successorum nostrorum in perpetuum, in tali conditione et pacto quod tu et tui semper teneatis omnes supradictas possessiones pro mansata a nobis et omnibus successoribus nostris, et nomine mansate. Et cognoscimus et est verum quod propter hoc habuimus et recepimus a te nomine accapti XXX solidos turonensium, de quibus nos a te bene per paccatos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate, et expressim renunciamus legi illi qua juvantur qui ultra medietatem justii precii sunt decepti. Sicut dicte possessiones a dictis affrontationibus includuntur, cum ingressibus et egressibus suis, et cum omnibus juribus et pertinenciis undique suis, et cum omni valore et precio quem nunc habent, vel deinceps^b habebunt, damus tibi, predicto Homini Dei Mir, et tuis, ad accapitum, in tali conventionem et retentionem quod tu, et tui, et qui dictam mansatam tenuerint, detis nobis et successoribus nostris semper annuatim pro censu dicte mansate, in die beati Michaelis septembris, VI solidos turonensium, et de predictis terris et vinea et orto fideliter agrarium de omnibus fructibus inde exeuntibus, et corsuram^c de bladis predictarum terrarum exeuntibus, et agrarium predicte vinee tu, et tui, et qui dictam mansatam tenuerint, adduxerint nobis et successoribus nostris bene et fideliter ad cellarium nostrum in domum nostram de Santernaco, sine nostra missione et nostrorum, sicut est consuetum, et in jornalibus et juguiis et in aliis servitutibus et serviiciis, facies tu et tui semper, et qui dictam mansatam tenuerit, nobis et nostris successoribus annuatim sicut alii homines ville de Santernaco consueti sunt facere ratione mansate. Item, retinemus et sub hac conventionem tibi damus ad accapitum predictas terras et possessiones predictas, quod tu in dicta mansata habeas missum et constitutum cum filiastra tua, Maria, quendam hominem ab hoc die ad unum annum, qui pro dicta mansata teneat nobis

et successoribus nostris in villa de Santernaco domum et ignem, et faciat et solvat annuatim nobis et successoribus nostris predictum censum et dictum agrarium et jornales et alia servicia, sicut alii homines de Santernaco sunt consueti facere pro mansata. Alioquin retinemus quod si ab hoc die ad unum annum^d non habueris missum et constitutum aliquem hominem cum dicta Maria, filiastra tua, in dicta mansata, qui faciat et solvat nobis et successoribus^e nostris dictum censum et dictum agrarium et dictos jornales et servicia supradicta, quod nos et nostri successores possimus licite accipere ad manum nostram omnia supradicta que tibi damus sub dictis conventionibus pro mansata. Item, retinemus quod ille cui dederis dictam mansatam cum filiastra tua, Maria, sit homo noster et successorum nostrorum. Et ego Homo Dei Mir predictus, recipiens predictum donum dicti accapiti pro mansata et nomine mansate sub dictis omnibus conventionibus et pactis, promitto vobis, domino fratri Raymundo de Baco, militi, preceptori domus milicie Templi Mansi Dei, et vestris successoribus, quod ego habeam missum et constitutum cum dicta filiastra mea, Maria, aliquem vestrum hominem, vel qui faciat vobis et vestris successoribus homagium, et possit facere in predicta mansata ab hoc die ad annum unum, qui faciat et solvat vobis et successoribus vestris annuatim in perpetuum pro censu dicte mansate predictos VI solidos turonensium in die beati Michaelis septembris; et solvat et det vobis et vestris successoribus de dictis terris et de dicta vinea et de dicto orto fideliter agrarium, et jornales et servicia supradicta; et teneat vobis et omnibus vestris successoribus in perpetuum domum et ignem in villa de Santernaco; et ita attendere et complere et non contra venire juro supra sancta IIII^{or} Dei Euvangelia a me corporaliter manu tacta. Et nos, frater Raymundus de Baco, miles predictus, preceptor Mansi Dei milicie Templi, et successores nostri, salvis omnibus conventionibus et pactis et retentionibus predictis, erimus tibi, dicto Homini Dei Mir, et tuis, et illi et illis qui dictam mansatam tenebunt, de predicto patili, sive de predicta domo, et de predicto cellario, et de dicta vinea, et de dicto orto, et de predictis sex petiis terre boni guirentes a cunctis amparatoribus, et inde tenemur tibi et tuis de evictione in eternum. Hujus rei sunt testes: Bernardus Oliba de Esquerda, Petrus Rubei de Santernaco, Bernardus Dominici, ejusdem ville. Jussu omnium predictorum, ego Petrus Carbonelli de Electo, notarius publicus ville Sancti Pauli auctoritate domini R(aymundi), Dei gracia abbatis Electensis hanc cartam scripsi V^o ydus aprilis, et hoc signum (SM) feci.

- a. castrum *repetit per error* A. b. vel deinceps *repetit per error després esmenat* A.
 c. *Sic* A. d. annum *postil-lat* A. e. *Sic* A.

707

1268, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Guillem de Cànoes, pellaire, una monallada en amplada i dues monallades en llargada de la tinença que els templers tenen a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 302v, acta núm. 538.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 375, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani et tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Bartholomei et fratris Petri Servent et fratris Arnaldi de Solrano, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo de Canoy, pelliario, et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam monallatam in latitudine et duas in longitudine de tenencia nostra, quam habemus in terminis Sancti Johannis Perpiniani, ad faciendum ibi domum vel domos, et affrontat ab oriente et a meridie in via, ab occidente in tenencia Bernardi Roche, ab aquilone in tenencia Petri Gauberti, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et nostris successoribus singulis annis in festo Natalis Domini de censu III sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inignoretur. Et tenearis ibi operari

domum vel domos dehinc usque ad II annos completos. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totum predictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donatione et concessione, habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham agentis fini recti pensis Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Guilelmus de *Canoy*s, hec omnia predicta laudo, promittens^d vobis, fratri Petro Sutori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et vestris quolibet anno predictum censum in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum totum predictum accapitum cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc X^o kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Solrano et Guilelmi de *Canoy*s predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi de Campo rotundo, et Guilelmi Rasedorii et Petri Franqueti, testium. Ego Guilelmus Roerius, hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit vice Raymundi Eymerici predicti et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promittimus B.

b. paccatos B.

c. peccunie B.

d. promittens B.

708

1268, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Agnès, muller de Guillem de Gabià, dues monallades de la tinença que els templers tenen a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. La terratgera haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual

el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 416v-417, acta núm. 777.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 378, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Salrano, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Agneti, uxori Guilelmi de Gabiano, et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, II monallatas completas de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, et affrontant dicte due monallate ex una parte in tenencia Berengarii de Salrano, et ex alia parte in tenencia Bernardi de Fonte, et ex aliis duabus partibus in viis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictas duas monallatas de tenencia nostra vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu tenearis ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri habeamus licenciam accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii ad accapitum. Et promittimus^a tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas duas monallatas, et domum sive domos que ibi edificabuntur,^b bonas habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presentia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et accepimus a te XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dicta Agnes,

hec omnia predicta laudo, promittens^e me et meos semper vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori predicto, et successoribus vestris solvere dictum censum annuatim in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc X kalendas madii, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Salrano et Agnetis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Petri *Gas*, ortolani, et Raymundi de Baixanis, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit vice Raymundi Eymerici et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promittimus *B*. b. edificabuntur *B*. c. paccatos *B*. d. peccunie *B*.
e. promittens *B*.

709

1268, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Bartomeu Corretger de Ripoll i a la seva esposa Berenguera, habitants de Perpinyà, una monallada en amplada i dues monallades en llargada de la tinença que els templers tenen a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 349v, acta núm. 635.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 377, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani et tenens locum preceptoris domus Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Salrano, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis,

Bartholomeo Corregerio et Berengarie, uxoris ejus, de Riupullo, habitantibus Perpiniani, et vestris et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam monallatam in amplitudine et II in longitudine de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, que quidem monallate affrontant ex una parte in tenencia Agnetis, uxoris Guilelmi de Guabiano, ex II partibus in viis, et ex alia parte in tenencia Bernardi *Safont*, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictum accapitum vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus nostrum foriscapium; et quod vos teneamini ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii ad accapitum. Et promittimus^a quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictum accapitum bonum habere et tenere in pace^b ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credamini plano vestro verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et accepimus a vobis VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham agentis fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et nos, dicti Bartholomeus *Correger* et Berengaria, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus et firmamus, promittentes^e vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris totum dictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc X^o kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Solrano, et Bartholomei Corregerii et Berengarie, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Ademarii, et Palaui

Fornerii et Arnaldi Mironi, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Raymundi Eymerici.

Raymundus Eymerici, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. pasce B. c. paccatos B. d. peccunie B. e. promitentes B.

710

1268, 22 i 24 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Bartomeu i Pere Servent, dóna en acapte a Pere Despuig, habitant de Perpinyà, i al seu pare Ramon de Puig d'Oms tres monallades, més mitja cana en llargarda, de la tinença que els templers tenen a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 9 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 345r-v, acta núm. 627.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 376, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani et tenens locum preceptoris domus Templi Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Arnaldi de Solrano, fratris Bartholomei et fratris Petri Servent, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro de Podio, filio Raymundi de Podio de Ulmis, habitanti Perpiniani, et eidem Raymundo, patri tuo, et vestris, et quibus volueritis perpetuo, tres monallatas completas et amplius mediam canam in longitudine de tenencia nostra, quam habemus in terminis et in adjacentia Sancti Johannis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, et affrontant ab oriente et a meridie et ab aquilone in viis, ab occidente in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas III monallatas completas dicte tenencie et

dictam mediam canam, seu domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini de censu VIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et teneamini ibi operari domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod si non feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere, et dare alii ad accapitum nostra auctoritate propria. Et promittimus^c vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totum predictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione (et)^d de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicta donacione^e et concessione, habuimus et accepimus a vobis pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, Petrus de Podio et Raymundus de Podio, pater ejus, hec omnia laudamus, promittentes^h vobis, dicto domino fratri Petro Sutori, et successoribus vestris, quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Bartholomei, et Petri de Podio et Raymundi de Podio predictorum, qui hec omnia laudamus X° kalendas madii, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig++++na Guilelmi *Canoes*, pelicerii, et Palacii Fornerii, et Raymundi Textoris de Calmesela et Martini Carabacerii, testium. Sig+num fratris Petri *Servent* predicti, qui hec omnia laudo VIII° kalendas madii, anno quo supra. Sig++na Berengarii Salrani et Raymundi Ministralis, testium. Ego Guilelmus Roerius, hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit vice Raymundi Eymerici, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. promittimus B. d. et omès B.
e. et pro predicta dona *repetit al canvi del full* B. f. pacatos B. g. peccunie B.
h. promittentes B.

1268, 2 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Ramon, comanador del Mas de la Garriga, Pere Servent, Arnau de Celrà i Bartomeu, dona en acapte a Guillem de la Font, fill del difunt Ramon de la Font, un terreny de dotze monallades situat a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous esterlins de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 60 sous de moneda coronada de Barcelona.

- A' Original en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 185 mm, alçada 150 mm, ADPO, Hp188.¹⁴⁷
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 394v-395, acta núm. 727, segons A'.
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 460, segons A'.
- D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 379, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor,^a preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Raymundi, preceptoris Mansi de Garriga, et fratris Petri Servent, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Bartolomei,^b per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo de Fonte, filio quondam Raymundi de Fonte, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, XII monallatas patui completas de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, extra portale que^c dicitur de Malleolis, ad hedificandum^d ibi domum vel domos, et affrontant ex IIII partibus in viis publicis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis^e suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predictas XII monallatas patui habueritis et

147. El document porta al dors un regest del segle xv en català: «Carta d'en G. Safont de casa fora lo portal de Malloles ab cens III s. Perpenya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2886».

tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris singulis annis in festo Natalis Domini de censu III solidos sterlingorum boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quocienscumque dictum accapitum vendatur vel inpingoretur; nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu tenearis ibi facere opus tale quod aliquis non possit ibi intrare, nisi per portam, de hinc usque ad II annos completos, quod nisi feceris, liceat nobis et successoribus nostris illud^f accipere, et dare alii vel aliis ad accapitum nostra auctoritate propria. Et promittimus^g tibi quod nos et successores nostri facimus^h tibi et tuis dictum accapitum bonum habere et tenere in posseⁱ ab omni persona in perpetuum,^j et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus,^k si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit,^l ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus nostre Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et accepimus a te LX solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate, quos profitemur et recognoscimus versos esse in maximam utilitatem dicte domus. Et ego dictus^m Guilelmus de Fonte, hec omnia predicta laudo, promittensⁿ vobis, dicto preceptor, et fratribus supradictis, solvere dictum censum singulis annis in dicto festo et foriscapium, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totum dictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VI nonas madii, anno Domini MCCLXVIII. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Raymundi, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Bartolomei^b et Guilelmi de Fonte predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi de Montesquivo, et Petri de Ripullo et Bernardi *Gal* de Podio Cerdano, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Raymundi Eymerici, et rasi et emendavi in prima linea «su», et in XVI linea «ego dictus». Raymundus Eymerici, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. *Les lletres su- han estat escrites ulteriorment sobre una raspadura A.* b. Bartholomei B. c. quod B. d. Sic AB. e. pertinentiis B. f. et illud B. g. promittimus B. h. faciemus B. i. pace B. j. imperpetuum B. k. sumptibus B. l. contigerit B. m. *Els mots ego dictus han estat escrits ulteriorment sobre una raspadura A.* n. promittens B.

1268, 13 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà i Pere Servent, dóna en acapte a Guillem Burgès de Malloles, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Garsenda, dues monallades completes, de dues monallades de llarg cada una, de la tinença del Temple situada a Perpinyà, a fi que hi edificuin una casa en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Els templers es reserven el dret de fadiga durant 10 dies i 10 nits en cas d'alienació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 312r-v, acta núm. 558.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 380, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, tenens locum fratris Raymundi de Bacho, preceptoris domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Guilelmo Burgesii de Malleolis, habitanti Perpiniani, et Garsendi, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, II monallatas completas de tenencia nostra, ita quod qualibet illarum habet II monallatas in longitudine, et sunt in terminis Perpiniani, et affrontant ex una parte in tenencia Aladaidis, uxoris condam Fabri de *Joc*, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Petri Jausberti, pelliparii, et ex alia in tenencia Bernardi de Rocha, brasserii,^a totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui predictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu, quolibet anno in festo Natalis Domini, VI sterlinos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque vendatur vel inignoretur; et quod teneamini construxisse^b ibi domum dehinc usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam recipiendi nostra propria auctoritate dictum accapitum, et aliis dare ad accapitum si voluerimus. Et si velletis vendere

dictum accapitum, primo denunciatis nobis spacio X dierum cum eorum noctibus, infra quos nos et successores nostri possimus illud retinere tanto precio quantum alius ibi dare voluerit, et nisi illa retinuerimus, abinde inantea liceat vobis et vestris illud vendere cuicumque volueritis. Et promittimus^c vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totum predictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donatione, habuimus et accepimus a vobis pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate, quos denarios recognoscimus versos et redactos esse in maximam utilitatem dicte domus. Et nos, dicti Guilelmus Burgesii et Garsendis, uxoris ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, solvere vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut dictum est, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis per vinculum dictas II monallatas et melioramentum quod ibi fecerimus. Actum est hoc III idus madii, anno Domini M^o CCLXVIII^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et Guillemi Burgesii et Garsendis, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri de Riupullo, et Guillemi Jausberti de Villa mulaca, et Perpiniani Jausberti, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Raymundi Eymerici.

Raymundus Eymerici, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. bracerii *B.* b. construxisse *B.* c. promittimus *B.* d. paccatos *B.* e. pecunie *B.* f. promittentes *B.*

713

1268, 23 de juliol

Argença, esposa de Bernat Bosc de Nils, es fa, amb tota la seva progenitura, nascuda i per néixer, dona pròpia del Temple, i per això fa homenatge a fra Arnau Roca, cambrer del Masdèu, besant-li les mans en senyal de fidelitat.

- A Original, pergamí, amplada 240 mm, alçada 65 mm, ADPO, Hp186.¹⁴⁸
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 469-470, segons A.
 C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 357, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Argensa, uxor Bernardi Bosche de Anillis, non vi metuve compulsa, non dolo vel fraude inducta, set bona fide et sine omni enganno, cum hac presenti carta inperpetuum valitura, gratis et ex mera liberalitate, facio me feminam propriam et solidam, et omnes ex me decedentes, et omnem meam projeniem^a natam et nacituram,^b domus milicie Templi, et vestri domini fratris Arnaldi Roche, camerarii domus Mansi Dei, et vestrorum successorum, promitendo^c vobis bona fide quod decetero ero vestra femina bona et fidelis et legalis in omnibus secundum meum posse, et omnes ex me decedentes et me non transmutabo ad aliam dominationem, nec ego nec mei ex me decedentes faciemus alium dominum sine concensu et voluntate domini preceptoris Mansi Dei, vel ejus locum tenenti, faciendo vobis pactum mitendo^d manus meas vestras inter, osculando eas nomine fidelitatis. Actum est hoc X kalendas augustii, anno Domini M° CC° LX° octavo. Sig+num Argense predicte, que hec omnia predicta laudo, firmo firmarique rogo. Sig+++na Guilelmi Bertrandi, et Vitalis Tipe et Petri Beleys, testium.

Dalmacius Dominici, scriptor publicus auctoritate domini El-nensis episcopi, hoc scripsit, rogatus, et hoc signum (SM) fecit.

- a. Sic A per progeniem. b. Sic A per nascituram. c. Sic A per promittendo.
 d. Sic A per mittendo.

714

1268, 10 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Arnau de Celrà i Pere Servent, dona en acapte a Bernat Geroard, blanquer, tres monallades, és a dir, una monallada i mitja en amplada i quatre monallades en llargada, i una mica més, de la trilla del Temple a Perpinyà,

148. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2770».

perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 19 esterlins i mig de plata de cens anual, és a dir, 18 esterlins per les tres monallades i 1 esterlí i mig pel suplement, el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 75 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 414v-415, acta núm. 773.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 382, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Geroardi, curaterio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monallatas completas, scilicet unam monallatam et mediam in amplitudine et III^{or} monallatas in longitudine, et aliquantulum plus, de trilia Templi, que est in terminis Perpiniani et adjacentia Sancti Johannis ejusdem ville, et dehinc usque ad duos annos completos, tenearis ibi edificasse^a domum vel domos, quod nisi feceris, deinde possimus nos et successores nostri illud accipere, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum; affrontant dicte III monallate dicte trillie ab oriente in tenencia Petri Felicis, a meridie in tenencia Guilelmi *Gombaloles* et in tenencia Toyrii Egidii, curaterii, ab occidente in tenencia nostra, ab aquilone in via, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis, et successoribus nostris, et dicte domui singulis annis in festo Natalis Domini XVIII sterlinos et medium boni argenti et fini recipiendos, ex quibus facies nobis et successoribus nostris pro dictis III monallatis XVIII sterlinos, et pro illo aliquantulo plus I sterlinum et medium, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Et promittimus^b tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis

sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit, ex quibus semper credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te LXXV solidos barchinensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Bernardus Geroardi, hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, dicto fratri Petr Sutori, quod ego et mei solvemus vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut dictum est, et foriscapium, ut dictum est, et alia attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictum accapitum, et melioramentum quod ibi fecero. Actum est hoc IIII° idus augusti, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent* et Bernardi Geroardi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Berengarii Adele, curaterii, et Raymundi de Valle, fornerii, et Guilelmi Pelegrini, curaterii, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Raymundi Eymerici.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit vice Raymundi Eymerici et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificasse B. b. promitimus B. c. paccatos B. d. pecunie B. e. promitens B.

715

1268, 11 de setembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Servent i Romeu Burget, dóna en acapte a Jaume Ripoll dues monallades de la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi edifiqui una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 12 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 50 sous de moneda coronada de Barcelona.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 417, acta núm. 778.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 381, segons *B*.
a VINAS, Robert, *L'ordre du Temple en Roussillon*, doc. 7, pp. 195-196.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, et fratris Romey Burgeti, fratrum dicte domus, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Jacobo Riupullo, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas completas de trillia Templi, quas habemus in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, que dicte monallate complete affrontant ab oriente et a meridie et ab occidente in tenencia Templi, ab aquilone in via, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habitantibus, ita quod infra duos annos edifies ibi domum, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere, et retinere ut nostrum, et dare alii quicumque nobis placuerit. Quod accapitum tibi et tuis damus hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictas duas monallatas dicte trillie habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XII sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate dicte trillie vendantur vel inignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum forscapium. Et promittimus^b tibi, stipulanti,^c quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictas II monallatas bonas habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presenciam et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito L solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Jacobus Riupulli, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, dicto preceptor, et fratribus supradictis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus ves-

tris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc III° idus septembris, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, et fratris Romey Burgeti et Jacobi Riupulli predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Jacobi de Magadinis, et Petri de Alliarde, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in IIIª linea «et eorum uxoribus», et rasi et emendavi in Xª linea «dicte trillie».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. promitimus B. c. stipulanti *afegit a la interlínia* B.
d. paccatos B. e. peccunie B. f. promitens B.

716

1268, 25 de setembre. Balaguer

Jaume I, rei de Catalunya-Aragó, concedeix a fra Arnau de Castellnou, mestre de la milícia del Temple a Aragó i Catalunya, el privilegi per als templers d'exercir el dret de preempció sobre la venda o la posada a la subhasta dels ingressos de les ciutats, viles i altres llocs del regne sobre els quals el Temple percep el delme.

- A Original perdut, antigament conservat a l'arxiu de l'església del Temple a Perpinyà.
- B Còpia autèntica del 21 d'agost de 1518 per Miquel Vallmanya, notari de Perpinyà, pergami, amplada 275 mm, alçada 205 mm, ADPO, Hp183, segons A.¹⁴⁹
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 504, segons B.

149. «Sig-(SM)-num mei Johannis Vilarnau de Perpiniano, auctoritate regia notarii publici, testis. Sig-(SM)-num mei Raymundi Mercer, auctoritate regia notarii publici ville Perpiniani, testis. Sig-(SM)-num mei Michaelis Vallmanya, apostolica regiae auctoritatibus notarii publici de Perpiniano hujus translatus fideliter sumptum Perpiniani die XXIª mensis augusti anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo decimo octavo a quadam carta regia pergamenea, apud archivum ecclesie Templi dicte ville recondita, sumpsi scripsi de verbo ad verbum veridice et fideliter correxii et comprobavi, et constat michi de litteris suprapositis in linea quarta ubi legitur "dictis", clausi.» El document porta al dors una anotació del segle XV parcialment esborrada: «per las...», una signatura topogràfica moderna: «12», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 939»; la lletra «A», i una anàlisi del segle XIX, il·legible.

Noverint universi quod nos, Jacobus, Dei gracia rex Aragonum, Majoricarum et Valencie, comes Barchinone et Urgelli, et dominus Montispessulani, volumus et concedimus vobis, venerabili et dilecto nostro fratri Arnaldo de Castro novo, magistro milicie Templi in Aragonia et Cathalonia, et vestris successoribus, quod quandocumque in civitatibus et villis et quibuslibet aliis locis redditus in quibus domus Templi percipit decimam vendentur vel encantabuntur, quod fratres Templi possint interesse dictis vendicioni et encanto, et dicere seu promittere precium in eisdem redditibus et eosdem extrahere de encantu seu alii qui eos emere voluerint. Mandantes bajulis civitatum, villarum et locorum predictorum, quod predicta teneant, habeant et observent et faciant observari decetero imperpetuum, prout superius continetur, et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. Datum apud Balaguerium V kalendas octobris, anno M^o CC^o LX° octavo. Signum m Jacobi, Dei gracia regis Aragonum, Majoricarum et Valencie, comes Barchinone et Urgelli et domini Montispessulani. Testes sunt : Berengarius Arnaldus de Angularia, Fortunius de Bigua, Jacobus de Cervaria, P(etrus) Marchi de Luna, Huguetus de Angularia.

Sig-(SM)-num Simonis de Sancto Felicio mandato domini regis Aragonum hec scribi fecit et clausit loco, die et anno prefixis.

717

1268, 30 de setembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Bartomeu, dona en acapte a Bernat Rigau, habitant de Perpinyà, tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 9 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 376r-v, acta núm. 687.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 384, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bartholomei, per nos et per omnes nostros successores damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo *Rigau*, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monallatas de tenencia nostra completas, que sunt in terminis Perpiniani, que quidem monallate affrontant ex tribus partibus in viis,^a totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictum accapitum vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu facias ibi domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri habeamus licenciam accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii, vel nobis retinere. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predicto accapito, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et recepimus a te XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham agentis fini recti pensis Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et quod contra non veniemus, bona fide et per stipulacionem tibi promittimus.^b Et ego Bernardus *Rigau*, hec omnia predicta laudo et firmo, promittens^e vobis, dicto preceptori et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris, et fratris Petri Sutoris, et

fratris Bartholomei et Bernardi *Rigau* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Mathei de Andestre, porterii domini regis Aragonum, et Guilelmi Fabri et Bernardi *Gasau*, aluderii, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi^f in III^a linea «ex».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. via *B.* b. promitimus *B.* c. paccatos *B.* d. peccunie *B.* e. promitens *B.*
f. emedavi *B.*

718

1268, 30 de setembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Bartomeu, Bernat de Centernac, Pere Servent i Romeu, dóna en acapte a Bernat Gasau, blanquer, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Els templers es reserven el dret de fadiga en 15 dies i 15 nits en cas d'alienació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 387v-388, acta núm. 712.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 383, segons *B.*

Notum sit cunctis quod ego frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bartholomei et fratris Bernardi de Sancto Arnacho,^a et fratris Petri Servent, et fratris Romei, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Gasaldi, aluderio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, II monallatas completas de tenencia Templi in terminis Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quas tenearis edificasse^c dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos vel successores nostri possimus illud accipere ut nostrum, et dare alii cuicumque voluerimus, que quidem II monallate complete affrontant ab oriente in via,

a meridie in tenencia Templi, ab occidente similiter, ab aquilone in tenencia Jacobi *Sadol*, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictum accapitum vendatur vel inpignoratur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuo facere contigerit pro predicto accapito, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et recepimus a te XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^f non numerate. Retinemus tamen quod tu et tui, si veeletis vendere vel inpignorare dictas II monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^g primo tenearis denunciare nobis et successoribus nostris spacio XV dierum cum eorum noctibus, infra quos liceat nobis retinere eas tanto precio quantum alia persona ibi dare vellet, alioquin habeatis tu et tui licenciam et potestatem vendendi vel inpignorandi dictas II monallatas, sive domos, cuicumque tibi placuerit, exceptis sanctis et aliis que superius excepimus. Et ego Bernardus Gasaldi, aluderius, hec omnia predicta laudo et firmo, promittens^h vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis solvere totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris totum dictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+++++na fratris Raymundi de Bacco, et fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Romey et Bernardi Gasaldi, aluderii, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Cavallairie, *aluder*, et Guilelmi Reulli, presbiteri, et Petri de Servaria, testium. Ego Bernardus Tolosani

hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VI^a linea «ibus».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Bartholomei de Sancto Arnacho *B.* b. hedificandum *B.* c. hedificasse *B.*
d. promitimus *B.* e. paccatos *B.* f. peccunie *B.* g. hedificabuntur *B.* h. pro-
mitens *B.*

719

1268, 4 i 18 d'octubre

Marc de Bages ven a la casa del Masdèu i a fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, una peça de terra en la qual hi ha un prat, que té a la parròquia de Sant Andreu de Bages, al lloc anomenat Tor de Reg. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona. Guillema, muller de Marc, i Jaume, el seu fill, confirmen aquesta venda i renuncien a tots llurs drets sobre aquesta terra. Adalbert de Brullà confirma aquesta venda.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 176v-177, acta núm. 300.

Notum sit cunctis quod ego Marchus^a de Bages, per me et per omnes meos vendo et trado sive quasi trado domui Mansi Dei et preceptoris ejusdem domus et fratribus ipsius domus, presentibus et futuris, et tibi, fratri Petro Sutori, (preceptoris)^b domus Templi Perpiniani, recipienti nomine dicte domus et dictorum fratrum, ad voluntates eorumdem perpetuo faciendas, unam petiam terre in qua est pratum, quam habeo et habere debeo in terminis Sancti Andree de Bages, in loco vocato *Tor de Reg*, et affrontat ab oriente et ab aquilone in tenencia Templi, a meridie in rupta Sibille femine, ab occidente in tenencia Deus lo salvi Folquerr;^c totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus suis et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi, fratri Petro Sutori predicto, nomine dicte domus et aliorum fratrum predictorum, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicta et pro predicta pecia terre aliquo modo, constituendo inde te, nomine dicte domus et predictorum fratrum, in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem facio dicte domui et fratribus predictis et tibi, dicto fratri Petro Sutori, nomine ipsorum,

precio XVIII solidorum VIII denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidis et VI denariis valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^d me teneo, renunciando exceptioni pecunie^e non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justis precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi, dicto fratri Petro, nomine predictorum, dono et diffinio imperpetuum. Et ego et mei faciemus dicte domui et fratribus predictis et tibi dicto fratri Petro dictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde sine fraude de omni evictione (et)^f de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel dictos fratres facere contigerit pro dicta pecia terre. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo dicte domui et fratribus predictis et tibi, dicto fratri Petro, omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictam petiam terre nomine dicte domus et fratrum predictorum et nomine tuo possidere donec tu vel dicti fratres nacti sis inde plenam et corporalem possessionem, quam quidem possessionem possitis inde accipere quodcumque volueritis, ad omnes vestras vestrorumque voluntates perpetuo faciendas, pro franco et libero alodio. Et quod ita hec omnia predicta et singula semper fideliter teneam, compleam, observem et quod contra non veniam, bona fide et per stipulationem tibi, dicto fratri Petro, nomine dicte domus et fratrum predictorum, promitto^g et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Et ego Guilelma, uxor dicti Marchi de Bagis, hec omnia predicta laudo, solvens et diffiniens dicte domui et fratribus predictis et tibi, dicto fratri Petro, totum quicquid juris habeo et habere debeo in dicta pecia terre ratione dotis mee vel donationis propter nuptias mihi a dicto marito meo facte vel alio quocumque modo, et quod contra non veniam bona fide et per stipulationem tibi, dicto fratri Petro, nomine dicte domus et fratrum predictorum, promitto^g et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro, per quod juramentum renuncio omni juri hypothecarum^h dotis et donationis propter nuptias et omni alii legitimo auxilio. Et ego Jacobus, filius dicti Marchi, hec omnia predicta laudo, solvens et diffiniens dicte domui et dictis fratribus et tibi, fratri Petro, totum quicquid juris habeo et habere debeo aliquo modo vel aliqua ratione, et quod contra non veniam bona fide et per stipulationem tibi, dicto fratri Petro, nomine dicte domus et dictorum fratrum, promitto^g et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or}

Dei Evangeliiis, sponte juro. Sig++na Marchi de Bagis et Guilelme, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus IIII^{or} nonas octobris, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig+num Adalberti de Brullano, qui hec omnia laudo die et anno quo supra. Sig+++na Petri de Ferralibus, et Petri de Alliarde et Petri Fabri, testium. Signum Jacobi, filii Marchi de Bagis predicti, qui hec omnia laudo XV° kalendas novembris, anno quo supra. Sig++na Petri Sutoris, clerici, et Dalmacii de Villa rasa, testium. Ego Arnaldusⁱ Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. La lletra -r- de Marchus *afegida a la interlínia* B. b. preceptori *omès* B.
c. *Sic* B. d. paccatum B. e. peccunie B. f. et *omès* B. g. promito B.
h. ypothecarum B. i. Arnalldus B.

720

1268, 4 d'octubre

Deulosal Folquer de Bages ven a la casa del Masdèu i a fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, una peça de terra, en la qual hi ha un prat, que té al terme de Sant Andreu de Bages. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona. Saurimunda, esposa de Deulosal, confirma aquesta venda i renuncia a tots el drets sobre la terra venuda. Adalbert de Brullà confirma aquesta venda.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 177r-v, acta núm. 301.

Notum sit cunctis quod ego Deuslosalvus *Folquer* de Bagis, per me et omnes meos vendo et trado sive quasi trado vobis domui Mansi Dei et preceptori ejusdem et fratribus ejusdem loci, presentibus et futuris, et tibi, fratri Petro Sutori, preceptori domus Templi Perpiniani, recipienti nomine dicte domus, ad omnes vestras vestrorumque successorum et dicte domus Mansi Dei voluntates perpetuo faciendas, quandam petiam terre in qua est pratum, quam habeo et habere debeo in terminis Sancti Andree de Bagis, et affrontat ab oriente et ab occidente et ab aquilone in tenencia dicte domui Mansi Dei, a meridie in tenencia Sibuille^a femine, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se

habentibus, cedendo etiam dicte domui et preceptori ejusdem et fratribus ejusdem loci et tibi, dicto fratri Petro Sutori, recipienti nomine ejusdem, omnes actiones et jura, quas et que in dicta et pro predicta pecia terre habeo et habere debeo aliquo modo, constituendo inde eos in rem suam procuratorem contra omnes personas. Hanc autem venditionem et cessionem tibi, dicto fratri Petro Sutori, nomine dicte domus et preceptoris ejusdem et fratrum ejusdem loci facio precio XVIII solidorum VIII denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidis et VI denariis valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^b me teneo, renunciando exceptioni pecunie^c non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidium justii precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi, dicto fratri Petro Sutori, nomine dicte domus et preceptoris et fratrum ejusdem, dono et diffinio imperpetuum, promittens^d tibi, dicto fratri Petro Sutori, nomine dicte domus et preceptoris et fratrum ejusdem, quod ego et mei faciemus eis et successoribus suis totam predictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde dicte domui et preceptori ejusdem et fratribus ejusdem loci et tibi, fratri Petro Sutori predicto, nomine eorumdem, sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis dictam domum et preceptorem et fratris ejusdem facere contigerit pro predictis, obligando inde dicte domui et preceptori et fratribus ejusdem et tibi, dicto fratri Petro Sutori, stipulanti nomine eorumdem, omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictam petiam terre nomine domus et preceptoris et fratrum ejusdem possidere vel quasi donec de predicta faxia terre apprehenderint^e plenam et corporalem possessionem, quam possint apprehendere^f quandocumque voluerint, ad omnes suas suorumque successorum voluntates perpetuo faciendas, pro francho et libero alodio. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem eis promitto^g et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Et ego Saurimonda, uxor ejus, hec omnia predicta laudo, solvens et diffiniens dicte domui et preceptori et fratribus ejusdem et tibi, dicto fratri Petro Sutori, nomine eorumdem stipulanti, quicquid juris in dicta faxia terre habeo et habere debeo ratione dotis mee, obligationis vel donationis propter nuptias vel alio quocumque modo, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam,

bona fide et per stipulationem eis promitto^g et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro, per quod juramentum renuncio omni juri ypothecarum dotis et donationis propter nupcias et omni alii legitimo auxilio quo contra predicta venire possem. Actum est hoc IIII° nonas octobris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++na Deuslosalvi Folquer et Saurimonde, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Adalberti de Brulano, qui hec omnia laudo et concedo. Sig+++na Arnaldi Mironi, et Petri de Ferralibus et Petri de Alliarde, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic B. b. paccatum B. c. peccunie B. d. promitens B. e. aprehenderint B. f. aprehendere B. g. promito B.

721

1268, 28 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Bartomeu de Pontellà, Arnau de Celrà, Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat de Puignou de Sant Feliu, habitant de Perpinyà, quatre monallades i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous d'esterlins i 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 112 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 395v-396, acta núm. 729.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 385, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Bartholomei de Pontiliano, et fratris Arnaldi de Celrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo de Pugnou de Sancto Felice, habitanti

Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, IIII monallatas et mediam completas de tenedone milicie Templici, quam habemus in terminis Perpiniani, que quidem monallate et media complete affrontant ab oriente in via, a meridie in via, ab occidente in tenencia nostra, ab aquilone in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos sterlingorum et III sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictum accapitum vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu et tui faciatis sive construatis ibi domum vel domos dehinc usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii, vel nobis retinere. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis, ex quibus (credaris)^b plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et accepimus a te CXII solidos et VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Bernardus de *Pugnou*, hec omnia predicta laudo et firmo, promittens^e vobis, dicto preceptor, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris totum dictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc V^o kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei de Pontiliano, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et Bernardi de *Pugnou* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi de Sancto Felice, et Bernardi *Gueroart*, curaterii, et Raymundi *Darder*, fabri, testium. Ego Ber-

nardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in prima linea «sutor», et in X^a linea «faciemus». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. credaris omès B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

722

1268, 7 de novembre

Arnau de Solatge i Pèire de Cucunhan, donzells, lloguen a fra Ramon Desbac, cavaller, comanador del Masdèu, els pasturatges que tenen al terme del castrum de Camps de l'Aglí, tal com estan delimitats a l'acta, perquè els templers hi facin pasturar llur bestiar, sigui quina sigui l'espècie, i el de llurs servidors, llurs donats o altres persones forasteres, mentre siguin de llur cabana. Pel lloguer, el comanador del Masdèu i els seus successors hauran de donar-los cada any 100 sous tornesos, dels quals pagaran una meitat el dia de Sant Joan Baptista i l'altra meitat el dia de Tots Sants. Tanmateix, si es donés el cas que els templers no tinguessin cabana, o que no posessin bestiar en aquests pasturatges, llavors el comanador del Masdèu podria llogar-los a d'altres persones, segons la seva voluntat. Arnau de Solatge i Pere de Cucunyan concedeixen facultat al comanador del Masdèu per a prendre llenya a llur bosc de Peirosa per a l'ús de llurs pastors i per llur casa de Prunyanes i els homes d'aquest lloc. Els dos senyors es reserven la jurisdicció i els usos d'aquests pasturatges, així com l'ús per llurs homes de Camps de fer-hi pasturar llur bestiar, amb la condició de no pernoctar-hi, excepte els bous i les vaques durant l'estiu. Concedeixen a més a més facultat al comanador del Masdèu perquè el seu bestiar accedeixi des d'aquests pasturatges a tres abeuradors ací designats, amb la condició que no ocasioni danys; si fos així, hauria de rescabalar els perjudicis comesos seguint l'estimació d'un dels pastors d'aquest bestiar i d'un dels prohoms de Camps, sense pagar el dret de ban.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 67-68, acta núm. 107.

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. X, pp. 665-668.

D Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 358-364, segons B.

a ALART, *Privilèges et titres...*, pp. 293-294, transcripció parcial segons B.

In Dei nomine. Noverint universi, presentes pariter et futuri, quod nos Arnaldus de Solagio et Petrus de Cuguniano, domicelli, cum hac publica carta perpetuo valitura, non inducti vi neque dolo nec circumventi aliqua machinatione^a servante, set gratis et spontanea voluntate, per nos et omnes successores nostros, vendimus seu locamus^b imperpetuum et tradimus sive quasi tradimus vobis, fratri Raymundo de Baco, militi, preceptori Mansi Dei milicie Templi, recipienti nomine dicte domus et fratribus ejusdem domus, presentibus et futuris, quendam pasturalia sive herbagia^c nostra, que sunt in terminis castri de Calmus, sicut sunt inferius confrontata. Que quidem terminalia sive pasturas habeatis et teneatis vos et vestri successores, ad opus herbagii^d tantum, ad pascendas herbas^e predictorum pasturalium cum bestiario vestro, cujuscumque generis sit, et vestre familie et vestrorum donatorum et etiam aliorum extraneorum, dum tamen sint in vestra cabana, cedendo vobis et vestris successoribus imperpetuum omnia jura et actiones nobis competentia vel etiam competitura ratione dictorum pasturalium, constituendo vos et vestros successores de predictis pastoralibus procuratores tamquam in rem vestram, constituentes etiam nos predicta pasturalia possidere nomine vestri donec de predictis pastoralibus sit vobis et vestris tradita possessio vel quasi, quam quidem possitis vestra propria auctoritate apprehendere et nancisci,^f hoc pacto sive conventionione apposita, quod vos et vestri successores, preceptores Mansi Dei, nomine dicte domus, detis et solvatis nobis et nostris successoribus imperpetuum annuatim C^m solidos turonensium, de quibus persolvatis nobis medietatem in festo beati Johannis Babtiste, et aliam medietatem in festo Omnium sanctorum singulis annis. Volumus preterea quod si casu aliquo contingeret domum vestram non habere cabanam bestiarii, vel haberet et nollet intromittere^g in predictis pastoralibus seu pasturis, quod tunc sit licitum preceptori Mansi Dei, nunc in presenti vel qui pro tempore fuerit, predicta pasturalia aliis personis extraneis quibus voluerit vendere vel locare, juxta voluntatem ipsorum. Item, volumus et damus licenciam et potestatem vobis, comendatori, et successoribus vestris Mansi Dei, quod, ad opus et usum pastorum vestrorum et vestre domus de Porunanis et hominum ejusdem loci, possitis accipere ligna et fustam de nemore nostro de Peyrosa, promittentes^h vobis et vestris successoribus, per nos et nostros successores, quod predicta pasturalia seu pasturas, cum predictis pactis et conventionibus, prout superius vel inferius dicta sunt,

faciemus vos et vestros successores habere et tenere dicta pasturalia et herbagia,^c ut superius dicta sunt; et tenebimur vobis de evictione, ita quod si super predictis vel aliquo predictorum vobis vel vestris successoribus aliqua questio movetur, promittimusⁱ vobis et vestris, per firmam stipulationem, vos et vestros successores defendere^j propriis sumptibus, remittentes^k ex certa scientia vobis et vestris successoribus, per nos et nostros successores, necessitatem denunciandi si evictio immineret^l aliquo tempore in toto vel in parte. Et ad hec attendendam et complendam, ut superius dicta sunt, obligamus nos et successores nostros et omnia bona nostra, habita et habenda. Nolumus tamen quod, propter predictam vendicionem seu locacionem^m a nobis vobis factam dictorum pasturalium sive herbagiorumⁿ contentorum infra terminos infrascriptos, quo ad jurisdictionem seu proprietatem terrarum seu soli in quibus predicta pasturalia sive herbagia^c existunt seu crescunt, vobis vel successoribus vestris aliquod jus adquiratur, nisi solummodo in herbis^o pascendis predictorum et usu lignorum et fustarum, ut superius dicta sunt, immo^p in predictis locis et terminalibus, ut superius dicta sunt, retinemus nobis et successoribus nostris plenam jurisdictionem quo ad forum et agraria percipienda et omnia alia, excepto usu sive jure pascendi herbas^e et usu lignorum sive fustarum, ut superius dicta sunt. Retinemus nobis insuper et nostris successoribus et hominibus nostris de Calmis, presentibus et futuris, usura pascendi in predictis locis cum bestiariorum nostro et suo quod habent, vel deinceps sunt habituri, dum tamen non sit bestiariorum de *trasnueita*, salvo quod boves et vacce^q predictorum hominum possint tempore estivo pernoctare in locis antedictis. Predicta vero pasturalia sive herbagia^c a nobis vobis vendita ita superius, confrontantur^r et terminantur ab una parte *al triu Albert*, et sic protenduntur usque *al triu* de Polino, et sic^s deinceps protenduntur *al quier de Cornelas*, et protenduntur deinceps usque ad *quier* de Miralis, et ultra ad *col de Paysinas* ad *vistam* de Calmis, deinde ulterius per ipsam serram directe usque ad rupes de *Bugarag*, et inde descendendo usque ad Collum de *Genternac*, secundum quod confrontatur^t predicta terminalia in terminalibus de *Bugarag*, et cum terminalibus ex alia parte *del Boys*, et ex alia parte cum terminalibus domini regis Francie, ratione domini Fenoleti, scilicet a *Campel redon*, et ex aliis partibus, a parte meridiei, cum terminalibus castri sive loci de Prunhanis, concedentes vobis et cui volueritis nichilominus, quod per omnes predictas confrontationes sive terminos possitis defendere^j cum

bestiariis vestris, cujuscumque generis sint, et etiam extraneorum in casibus superius nominatis, ad haustum^u aque sive potum ad opus dicti bestiarii, *al abeurador del Leuder* et *al abeurador d'Assanas* et *al abeurador de la Ola*, intrando ad predictos *abeuradors* et exeundo et pascendo cum dicto bestiario, sine damno^v et tala aliquorum; et damnum^w sive etiam tala, si fieri contingeret, teneamini^x emendare ad noticiam alicujus gardiantis^y dicti bestiarii et alicujus probi hominis de Calmis, sine banno. Et quod ita hec omnia predicta et singula nos, Arnaldus de Solagio et Petrus de Cuguniano, supradicti, attendamus et compleamus et contra non veniamus, occulte vel manifeste, vobis, dicto fratri Raymundo de Baco, per nostram bonam fidem promittimus,ⁱ renunciantes illi legi qua juvantur qui decipiuntur et ultra dimidium^z et omni alii juri civili et canonico per quod possemus adjuvari vel contravenire. Et nos, frater Raymundus de Bacco, jamdictus comendator Mansi Dei, de consilio et assensu fratrum nostrorum qui presentes sunt, videlicet fratris Petri de Campo rotundo et fratris Romei^{aa} Burgeti et fratris Arnaldi de Pratis, recipientes gratis predictam^{ab} vendicionem seu laudacionem sub pactis et convencionibus superius annotatis a vobis, Arnaldo de Solagio et Petro de Cuguniano,^{ac} supradictis, promittimusⁱ vobis, per nos et nostros successores vobis solvere et vestris successoribus quolibet anno imperpetuum, temporibus superius annotatis, predictos C^m solidos turonensium, ratione usus predictorum pastoralium seu herbagiorum,ⁿ ut superius dictum est. Et ad hec attendenda et complenda,^{ad} obligamus nos et successores nostros, comendatores Mansi Dei, et omnia bona dicte domus, habita et habenda, renunciantes beneficio restitutionis in integrum et minoris etatis et omni alii juri nobis concesso, canonico vel civili, et omni privilegio nobis indulto vel indulgendo a domino papa seu a quolibet principe, per quod possemus contravenire vel juvari. Hujus rey sunt testes vocati et rogati: Bernardus Sermon, miles, Petrus Rubei de Perpiniano, Petrus Johannis de Crassa, jurisperiti, Raymundus Pastor, Raymundus Berengarii de Sancto Paulo, Bertrandus de Calmis, Petrus *Pages*, Raymundus, capellanus de Coma, Guilelmus Caralis, diaconusa,^{ae} Raymundus *Cavaer* et Raymundus Geraldus de Crassa, notarius publicus Petra Pertusensis et Fenoledensis domini regis, qui hoc scripsit VII° idus novembris, anno Incarnationis Domini M^o CC^o LX° VIII°, Ludoyco rege regnante (SM).

a. maxinatione B.
bas B. f. nanscici B.

b. loquamus B.
g. intromitere B.

c. erbagia B.
h. promitentes B.

d. erbagii B.
i. promittimus B.

e. er-

j. deffendere B. k. remitentes B. l. imineret B. m. loquacionem B. n. er-
bagiorum B. o. erbis B. p. ymmo B. q. vace B. r. confrantur B. s. si B.
t. confrontur B. u. austum B. v. dampno B. w. dapnum B. x. tenamini B.
y. Sic B. z. Sic B. aa. Fomerii B. ab. predictam *repetit per error* B. ac. Cu-
gumiano B. ad. complemda B. ae. diachonus B.

723

1268, 9 de novembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere de Camprodon, batlle forà, Romeu Burget i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Adalbert de Malloles, habitant de Perpinyà, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà perquè hi edificui una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 428r-v, acta núm. 805.

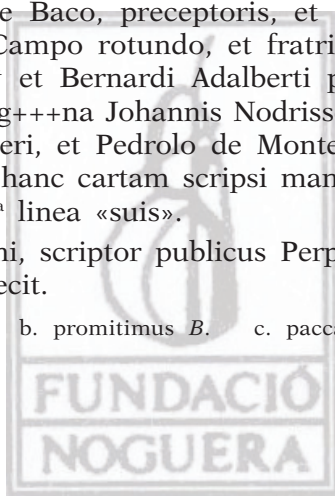
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 386, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei, voluntate et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Romei Burgeti, et fratris Petri *Servent*, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Adalberti de Malleolis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam completam tenencie Templi, in terminis Perpiniani et adjacencia Sancti Johannis ejusdem ville, et affrontat dicta monallata completa ab oriente in via, a meridie in tenencia Guilelmi *Canoes*, pellicerii, et ab occidente in tenencia Bartholomei *Burges*, ab aquilone in tenencia Petri Jausberti, pellicerii, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habitantibus, hoc pacto quod edifies sive construas ibi domum sive domos, quas tenearis ibi edificasse^a dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde

nos et successores nostri possimus illud accipere, et etiam retinere ut nostrum, et dare cuicumque voluerimus. Hoc accapitum tibi damus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictum accapitum vendatur vel inpingoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predicto accapito, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presentia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et recepimus a te VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego Bernardus Adalberti, hec omnia laudo, promittens^e vobis, dicto preceptoris, et fratribus supradictis solvere totum dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris totum dictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc V^o idus novembris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+++++na fratris Raymundi de Baco, preceptoris, et fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Romey Burgeti, et fratris Petri *Servent* et Bernardi Adalberti predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Johannis Nodrisse de Cabanis, et Guilelmi Reulli, presbiteri, et Pedrolo de Monte Sono, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in V^a linea «suis».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificasse B. b. promittimus B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

724

1268, 18 de novembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, a la batllia de la casa del Temple de Perpinyà, allibera Arnau Honrat de Malloles del mig quartó i el mig agrer que la casa de la milícia del Temple percep per una feixa de terra que té per ella a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat Ventanac, amb la condició que doni a canvi 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Sant Miquel de setembre, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquest alliberament, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 220r-v, acta núm. 384.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, ff. 387-388, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, in bajulia domus Templi Perpiniani, per me et per omnes successores meos affranquisco tibi, Arnaldo Onrat de Malleolis, et tuis perpetuo, illud medium quartum et medium agrarium, quem domus milicie Templi^a accipit et accipere debet in quadam faxia terre, quam tu tenes pro dicta domo milicie Templi in terminis Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato *Ventanac*, que affrontat ab oriente in tenencia Petri Sutoris, habitantis Perpiniani, que tenetur pro dicta domo milicie Templi, a meridie in tenencia Petri Besalduni que tenetur pro dicta domo milicie Templi, ab occidente in tenencia Arnaldi Barrot, ab aquilone in tenencia Bernardi Comititis, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius ad utilitatem tuam et tuorum dici vel intelligi potest,^b hoc pacto quod loco et vice dictorum medii quarti et medii agrarii tu et tui, qui dictam faxiam terre habueritis et tenueritis, donetis semper dicte domui milicie Templi de censu quolibet (anno)^c in festo sancti Michaelis septembris III sterlingos boni argenti et fini recipiendis. Et quandocumque et quocienscumque dicta faxia terre vendatur vel impignoretur^d dicta domus milicie Templi habeat inde suum foriscapium. Et promitto^e tibi (quod ego)^f et successores mei faciemus tibi et tuis totum predictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et

sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis obligo tibi et tuis omnia bona omnis milicie Templi Perpiniani, presentia et futura. Et pro predicto affranquimento habui et accepi a te VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^g me teneo, renunciando exceptioni pecunie^h non numerate. Et ego dictus Arnaldus *Onrat*, hec omnia predicta laudo. Et promitto^e tibi, dicto fratri Petro Sutori, quod ego et mei solverimus dicte domui milicie Templi totum predictum censum dictorum III sterlingorum, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis et etiam dicte domui milicie Templi dictam faxiam terre et melioramentum quod ibi fecero. Actum est hoc XIII° kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++na fratris Petri Sutoris et Arnaldi *Honrat* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Forner*, et Petri de Alliarde et Ferrarii de Avinione, textoris, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Templi B. b. dici vel intelligi potest ad utilitatem tuam et tuorum *repetit per error* B. c. anno omès B. d. inignoretur B. e. promito B. f. quod ego omès B. g. paccatum B. h. pecunie B.

725

1268, 26 de novembre

*Vidimus per Bernat, sagristà d'Orla i notari públic, d'una acta del 13 d'abril de 1212.*¹⁵⁰

A Original, pergamí, amplada 220/230 mm, alçada 130 mm, ADPO, Hp186.¹⁵¹

[*Transcripció de l'acta del 13 d'abril de 1212:*] Et ego Bernardi, sacrista de Orulo, publicus notarius auctoritate domini Elnensis

150. Vegeu més amunt l'acta núm. 236.

151. El document porta al dors una anotació moderna en català: «Carta d'en Jaubert de Orla de moltes maneres de cens que fa a la comanda del Masdeu com es largament al memorial», la menció «Orla», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2698».

episcopi, hoc translatum translavi fideliter atque legaliter ab originali instrumento, nichil addens vel minuens, videntibus et legentibus tribus testibus clericis advocatis, scilicet Bartholomeo Beroardi, ebdomedario^a de Orulo, et Guilelmo de Laurono, capellano Sancte Marie de Vilarmilano, et Jachobo^b Beroardi, clerico, qui omnes hoc translatum et originale instrumentum viderunt et legerunt et tenuerunt et ita bene convenire invenerunt VI° kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°, et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A per hebdomadario. b. Sic A.

726

1268, 2 de desembre

Ermessenda, filla del difunt Ramon Bregon de Nils, i el seu marit Ramon de Ponç Ramon venen a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, una petita eixida que tenen a la parròquia de Santa Maria de Nils, dins la vila, i que tenien per la milícia del Temple. Pel preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 200v-201, acta núm. 351.

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. X, p. 668, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Ermessendis, filia^a condam Raymundi Bremundi de Anilis, et ego Raymundus Poncii Raymundi, maritus ejus, per nos et per omnes nostros, presentes atque futuros, non vi metuve compulsi, non dolo vel fraude inducti, set bona fide et sine omni enganno, cum hac presenti carta imperpetuum valitura vendimus et laudamus firmiterque concedimus atque in presenti irrevocabiliter tradimus vobis, domino fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Mansi Dei, et successoribus vestris unum patile nostrum, quem habemus et habere debemus in adjacentia Sancte Marie de Agnilis, infra villam [...],^b quem patile pro vobis tenebamus et tenere debebamus, et affrontat de prima parte in tenencia Aysolini ejusdem ville, de II^a in riparia, de III^a in tenencia Stephani Poncii condam, de III^a in tenencia nostrorum venditorum. Sicut superius dictum est, sic nos predicti vendimus vobis, domino Raymundo de Bacco predicto, preceptori domus milicie Templi Mansi Dei, et successoribus (vestris)^c totum predictum patile, de celo usque in abyssum,^d quem pro domo milicie Templi

Mansi Dei tenemus, integritè ac generaliter, cum ingressibus suis et egressibus, cum terminis et pertinentiis, cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, sine omni vestro vestrorumque successorum enganno, sine ullo malo ingenio, sicut melius a vobis vel a vestris successoribus intelligi vel dici potest ad utilitatem vestram et vestrorum successorum. Cedimus etiam et damus vobis et vestris successoribus ratione hujus dicte venditionis omnes actiones et exceptiones, tam reales quam personales, et omnia omnino jura, que et quas habemus vel habere aliquo modo debemus pro predicto patili, et modo in presenti vos in rem vestram procuratorem constituimus. Hanc autem venditionem, cessionem et donationem, facimus vobis et vestris successoribus pretio XII solidorum VI denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate et illi legi qua dicitur quod venditionis si decepti fuerint ultra dimidiam justii pretii, quod possint rescindere venditionem. Et si^g hec venditio modo plus valet dicto pretio, vel in futurum est valitura, quicquid est illud seu illa magis valentiam gratis inter vivos vobis et vestris successoribus damus et diffinimus ad omnes vestras vestrorumque voluntates omni tempore faciendas. Promittimus^h vobis et vestris successoribus bona fide per stipulationem nos et nostros semper vobis et vestris de predicta venditione fore legitimos auctores ab omni persona, et teneri sine fraude de omni evictione. Pro qua evictione obligamus vobis et vestris successoribus omnia ubique bona nostra, presentia et futura. Nam in presenti de toto predicto patili nos et nostros denudamus et vos et vestros successores et domum milicie Templi Mansi Dei prorsus investimus, et in corporalem possessionem et quasi possessionem juris et facti vos mittimusⁱ ad omnes vestras vestrorumque successorum voluntates omni tempore faciendas. Et ego Ermessendis predicta, quod ita hec omnia supradicta et singula fideliter semper teneam et compleam et contra non veniam nec venire faciam, occulte vel manifeste, bona fide per stipulationem promitto,^j et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc IIII° nonas decembris, anno Domini M^o CC^o LX° octavo . Sig++na Ermessendis et Raymundi Poncii Raymundi, ejus viri, predictorum, qui hec omnia predicta laudamus, firmamus firmarique rogamus. Sig+++na Aysolini, et Guilelmi Sacriste de Vilarmilano, et Arnaldi de Parietibus tortis, testium. Dalmatius Dominici, scriptor publicus

auctoritate domini Elnensis episcopi hoc scripsit, rogatus, et hoc signum (SM) fecit.

a. filia *repetit per error B.* b. *Mot il-legible B.* c. *vestris omès B.* d. *habissum B.* e. *paccatos B.* f. *peccunie B.* g. *si repetit per error B.* h. *promitimus B.* i. *mitimus B.* j. *promito B.*

727

[1267-1268]¹⁵²

*A petició de fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere Roig, jutge de Perpinyà, ha manat a Bernat Carles, escrivà públic de Perpinyà, que redacti a partir de les nòtules del difunt Pere Calvet dos contractes d'acaptés datats el 30 de setembre de 1246, les primeres publicacions dels quals contenen errors.*¹⁵³

- A. Original, pergamí, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, ADPO, Hp188.¹⁵⁴
- B. Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 336r-v, acta núm. 610.

Notum sit cunctis quod cum frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, nomine domus Templi, venisset coram me Petro Rubei,^a iudice Perpiniani, asserens quod instrumentum accapiti in quo continetur quod frater Petrus Examenes, preceptor domus Templi Mansi Dei, et frater Petrus d'Aspa et frater *Feliu* dederunt ad accapitum Ermengaldo Lobeti de Furchis quoddam pati erat^b erratum. In quo quidem instrumento Petrus Calveti quondam, tunc scriptor publicus Perpiniani, non posuit IIII monellatas^c patui quod facere debuisset cum contineatur^d in notula cancellata inventa in carterio dicti Petri Calveti quondam, sicut in dicta notula continetur. Item, asseruit quod aliud instrumentum continens quod predicti fratres dederunt ad accapitum Berengerio

152. Pere Sabater fou comanador de la casa de Perpinyà de març del 1258 a juny del 1259 i posteriorment de desembre del 1262 a febrer del 1273. Pere Roig està atestat com a jutge ordinari de Perpinyà d'octubre del 1266 a novembre del 1280. L'escrivà públic Pere Calvet mor segurament poc després de maig del 1265. Ramon Eimeric, escrivà públic de Perpinyà, estén actes de setembre del 1266 a maig del 1268. Bernat Carles, escrivà públic de Perpinyà, estén actes sota l'autoritat de Ramon Eimeric de gener del 1267 a abril del 1268.

153. Vegeu més amunt l'acta núm. 449.

154. El document porta al dors una anotació de final del segle XIII: «Instrumenta Templi et pertinent ad receptores», un règest del segle XV: «Carta den Bug ... dun pati fa cens IIII s. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1908».

Taloni quoddam pati erat erratum similiter in dictis IIII^{or} mone-
llatis^e et erat^b similiter eratum^f in Incarnatione. Unde ego dictus
Petrus Rubei^a cum predicta instrumenta vidissem errata fuisse in
predictis, ut dictum est, mandavi Bremundo^g Caruli, gerenti vices
Raimundi Eimerici^h in notulis dicti Petri Calveti quondam et alio-
rum tabellionum defunctorum,ⁱ ut de notulis cancellatis alia ins-
trumenta juxta formam dictarum notularum cancellatarum faceret.
Unde ego dictus Bernardus *Carles*, recepto mandato a dicto Petro
Rubei,^a ut dictum est, de notulis cancellatis alia instrumenta feci.^j
Forma vero instrumenti dicti Berengarii Taloni talis est: [*Segueix
la transcripció de l'acta del 30 de setembre de 1246*]. Bernardus
Carles predictus, scriptor publicus Perpiniani auctoritate Raimundi
Eimerici, scriptoris publici Perpiniani, hoc instrumentum receptum
et laudatum in posse Petri Calveti quondam, tunc scriptoris publici
Perpiniani,^k de notulis dicti Petri Calveti scripsit, ut dictum est,
et hoc sig-(SM)-num fecit.

Sig-(SM)-num Petri Rubey, judicis predicti, qui huic repara-
cioni publicam auctoritatem prebeo.^l

a. Rubey *B.* b. errat *B.* c. IIII^{or} monallatas *B.* d. contineatur *B.* e. mo-
nallatis *B.* f. erratum *B.* g. Bernardo *B.* h. Raymundi Eymerici *B.*
i. deffunctorum *B.* j. alia instrumenta juxta formam dictarum notularum feci *B.*
k. auctoritate Raimundi Eimerici scriptoris publici Perpiniani, hoc instrumentum
receptum et laudatum in posse Petri Calveti quondam, tunc scriptoris publici Perpiniani
omès *B.* l. *Aquesta subscripció no figura a A.*

728

[1267-1268]¹⁵⁵

*En resposta a una petició de fra Pere Sabater, comanador de la casa
del Temple de Perpinyà, Pere Roig, jutge de Perpinyà, ha manat
a Bernat Carles, escrivà públic de Perpinyà, que redacti a partir
de les nòtules del difunt Pere Calvet dos contractes d'acaptés
datats el 30 de setembre de 1246, les primeres publicacions
dels quals contenien errors.*¹⁵⁶

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 338r-v, acta núm. 613.

155. Vegeu més amunt la nota núm. 1 de l'acta núm. 727.

156. Vegeu més amunt l'acta núm. 450.

Noverint universi quod cum frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, nomine domus Templi, venisset coram me Petro Rubei, iudice Perpiniani, asserens quod instrumentum accapiti in quo continetur quod frater Petrus Examenes, preceptor domus Templi Mansi Dei, et frater Petrus d'Aspa et frater *Feliu* dederunt ad accapitum Ermengaldo Lobeti de Furchis quoddam pati erat erratum. In quo quidem instrumento Petrus Calveti condam, tunc scriptor publicus Perpiniani, non posuit IIII^{or} monallatas patui quod facere debuisset, cum contineatur in notula cancellata inventa in carterio dicti Petri Calveti condam, sicut in dicta notula continetur. Item, asseruit quod aliud instrumentum continens quod predicti fratres dederunt ad accapitum Berengario Taloni quoddam (pati)^a erat erratum similiter in dictis IIII^{or} monallatis et erat similiter erratum in Incarnatione. Unde ego dictus Petrus Rubey, cum predicta instrumenta vidissem errata fuisse in predictis, ut dictum est, mandavi Bernardo *Carles*, gerenti vices Raymundi Eymerici in notulis dicti Petri Calveti condam et aliorum tabellionum defunctorum,^b ut de notulis cancellatis alia instrumenta juxta formam dictarum notularum cancellatarum faceret. Unde ego dictus Bernardus *Carles*, recepto mandato a dicto Petro Rubey, ut dictum est, de notulis cancellatis alia instrumenta feci. Forma vero instrumenti dicti Ermengaldi Lobeti talis est: [*Segueix la transcripció de l'acta del 30 de setembre de 1246*]. Bernardus *Carles* predictus, scriptor publicus Perpiniani auctoritate Raymundi Eymerici scriptoris publici Perpiniani, hoc instrumentum receptum et laudatum in posse Petri Calveti condam, tunc scriptoris publici Perpiniani, de notulis dicti Petri Calveti scripsit, ut dictum est, et hoc sig-(SM)-num fecit.

Sig-(SM)-num Petri Rubei, iudicis predicti, qui huic reparationi publicam auctoritatem prebeo.

a. pati omès B. b. Sic B.

1269 (nou estil), 12 de gener

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, afranqueix Pere Orla de Perpinyà de totes les servituds a part de

fruits i dels drets que la casa del Temple rebia sobre un camp que té pels templers a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat les Cabrerisses, amb la condició que doni en compensació 4 esterlins i mig de plata de cens anual el dia de Sant Miquel de setembre, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquest afranquiment, fra Per Sabater reconeix haver rebut 15 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 240v-241, acta núm. 435.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 389, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, tenentis locum domini fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, per me et per omnes successores meos affranquisco et omnino remitto^a tibi, Petro Orle de Perpiniano et tuis perpetuo omnia illa terremerita et jura, que et quod dicta domus milicie Templi et nos ratione ipsius habebamus et accipiemus in uno campo tuo quem habes et tenes pro dicta domo in adjacentia Sancte Marie de Malleolis, ad *Cabrerisses*, affrontat autem ab oriente in campo Guilelmi Pedregarii, a meridie in tenencia que fuit condamn Johannis Maurani, quem tenet pro dicta domo milicie Templi, ab occidente in tenencia Guilelmi Pastoris, similiter quam tenet pro dicta domo, ab aquilone in malleolo Petri Gasaudi, hoc pacto quod tu vel tui sive illi qui dictum campum sive tenenciam habebunt et tenebunt, donetis mihi vel successoribus meis in loco et vice dictorum jurium et terremeritorum omni anni in festo Natalis Domini de censu IIII sterlinos et dimidium argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque vel quocienscumque dicta tenencia vendetur sive transferetur^b aliquibus personis, habeamus^c ego et successores nostri inde nostrum foriscapium. Pro hac autem affranquimento habui et accepi a te XV solidos barchinonensium bonorum coronatorum, quos recognosco esse versos in proficuo dicte domus milicie Templi, de quibus per pacatum^d me teneo, renuncians exceptioni pecunie^e non numerate, de qua moneta valent LXII solidi et VI denarii unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et ego dictus Petrus Orle, permanens Perpiniani, per me et meos promitto^f tibi, fratri Petro Sutori, preceptori dicte domus milicie Templi Perpiniani, et omnibus successoribus tuis, me dantur in quolibet anno in dicto festo Natalis Domini de censu IIII sterlingos et dimidium argenti fini recti pensi Perpiniani, obligans inde tibi et successoribus tuis totam predictam tenenciam. Actum est hoc

II° idus januarii, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig+num fratris Petri (Sutoris)^g predicti, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Petri *Orle*, qui hoc laudo. Sig+++na Petri Gasaudi, et Poncii Barroti et Bernardi Xetmarii, sacerdotis, testium. Guilelmus Pedregarii, sacerdos atque sacrista de Malleolis, scriptor publicus auctoritate domini Elnensis episcopi, hoc scripsit et suprascript in XII^a linea et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. remito *B.* b. transferretur *B.* c. habeam *B.* d. paccatum *B.* e. pec-
cunie *B.* f. promito *B.* g. Sutoris omès *B.*

730

1269 (nou estil), 14 de gener

Fra Pere de Camprodon, lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere Servent i Bartomeu Dalmau, dóna en acapte a Pere Boquer de Sant Feliu, habitant de Perpinyà, tres monallades i la quarta part d'una altra monallada de la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi edifiqui una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 19 esterlins i mig de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió Pere de Camprodon reconeix haver rebut 82 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 438r-v, acta núm. 829.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 390, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, in bajulia dicte domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, et fratris Petri *Servent* et fratris Bartholomei Dalmacii, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Boquerio de Sancto Felice, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, III monallatas et quartam partem unius monallate de trillia nostra, ad faciendum ibi domum vel domos, que sunt in terminis et adjacencia Sancti Johannis Perpiniani, et affrontant autem dicte III monallate et quarta pars unius monallate predictae ab oriente in tenencia Bernardi

Geroardi, a meridie in tenencia Guilelmi Rasedorii, ab occidente in via, ab aquilone in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habitantibus, hoc pacto quod tu et tui et quicumque dictas III monallatas et quartam partem unius monallate habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XVIII sterlingos et dimidium boni argenti et fini recipiendos. Et quodcumque et quocienscumque dicte III monallate et quarta pars predicta unius monallate vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu tenearis facere ibi domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri habeamus licenciam et potestatem accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii vel nobis retinere. Et promittimus^a tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictas III monallatas et quartam partem unius monallate bonas habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presenciam et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et recepimus a te pro accapito LXXXII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Petrus Boquerius, hec omnia predicta laudo, promittens^d vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et fratribus supradictis, solvere totum dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVIII° kalendas febroarii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, tenentis locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris predicti, et fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bartholomei Dalmacii, et Petri Boquerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Arnaldi Plane, aluderii, et Arnaldi Fabri de Malleolis, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XIII^a linea «licen-

ciam et potestatem». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. pacatos B. c. peccunie B. d. promitens B.

731

1269 (nou estil), 16 de gener

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador del Masdéu, confirma la venda feta per Garsenda, vídua de Bernat Regàs, a Garsenda, vídua de Bernat de Montalbà, de Sant Hipòlit, d'una peça de terra que depenia abans de la masada d'Arnau Traver. Aquesta terra se situa a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat la Font. Garsenda haurà de donar a la casa del Temple del Masdéu i a l'Hospital de Sant Joan de Bajoles un òbol de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta confirmació, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 8 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 200 mm, alçada 145 mm, ADPO, Hp189.¹⁵⁷
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 417, segons A¹.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 155-156, segons A¹.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum preceptoris Mansi Dei, per nos et per omnes successores nostros laudamus, firmamus et aprobamus^a tibi, Garcendi, uxori condam Bernardi de Monte Albano, de Sancto Ypolito, et tuis, et cui volueris, illam vendicionem quam Garcendis, uxor Bernardi Regas, tibi fecit cujusdam pecie terre que condam fuit de mansata Arnaldi Traverii, que est in terminis et adjacencia Sancti Ypoliti, in loco vocato ad Fontem, sicut affrontatur et continetur in instrumento inde facto per manum Arnaldi Galoni, scriptoris publici, sub tali quidem forma et pacto quod tu vel tui, qui dic-tam peciam terre habueritis et tenueritis, donetis milicie Templi Mansi Dei et Hospitali Sancti Johannis de Bayolis unum obolum

157. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2689».

de censu annuatim in festo Natalis Domini. Et quandocumque vel quocienscumque dicta pecia terre venderetur vel inpignoraretur, militia Templi et dictum Hospitale habeant inde suum foriscapium. Promittimus etiam tibi et tuis stipulantibus, nos et successores nostros tibi et tuis de predicta pecia terre esse legitimos auctores et deffensores^b ab omni persona, et teneri sine fraude de omni evictione, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei. Et pro hac laudatione et firmatione, habuimus et accepimus a te VIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^d non numerate, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti ppensi^e Perpiniiani. Et ego dicta Garcendis, per me et per omnes meos promitto vobis, fratri Petro de Campo rotundo predicto, me soluturam dictum obolum annuatim, ut superius dictum est, unde obligo vobis et vestris successoribus dictam peciam terre, quam profiteor pro dicta militia Templi et Hospitali Sancti Johannis de Bayolis me tenere ad dictum censum in perpetuum. Actum est hoc XVII kalendas febroarii, anno Domini M° CC° LX° octavo. Sig+num fratris Petri de Campo rotundo predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Raymundi d'Arches, et Polit Asalbert et mei, Jausberti Galoni, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Galoni.

Ego Arnaldus Galoni, scriptor publicus auctoritate domini Elnensis episcopi, hanc cartam subscripsi vice Raymundi *Figueres* et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A per approbamus. b. Sic A per defensores. c. Sic A per paccatos.
d. Sic A per pecunie. e. Sic A per pensii.

732

1269 (nou estil), 5 de març

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdeú, amb el consentiment de fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere de n'Auda de Malloles un terreny que aquest té ara al terme de Santa Maria de Malloles. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Els templers es reserven el dret de fadiga durant trenta dies i trenta nits en cas d'alienació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 15 sous de moneda coronada de Barcelona.

- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 209v-210, acta núm. 363.
C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. X, p. 669, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Raymundus de Baccho, preceptor domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro *d'en Auda* de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et hominibus domini regis, quoddam *tor* patui sicut terminatum est, quod hodie tu tenes, quod est in terminis Sancte Marie de Malleolis, et affrontat ab oriente in ferragine Arnaldi *Xatmar*, a meridie in via, ob occidente in tenencia vestra, ab aquilone in tenencia Arnaldi *Xatmar*, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum *tor* dicti patui habueritis et tenueritis,^a donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini recipiendis. Et quandocumque et quocienscumque dictum *tor* dicti patui vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^b tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum *tor* dicti patui bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum. Tamen, si tu vel tui velletis dictum *tor* dicti patui vendere, primo teneamini nobis denunciare spatio XXX dierum cum eorum noctibus, infra quos habeamus licenciam et potestatem illud retinere sicut alia persona ibi dare voluerit. Et si retinere voluerimus, deinde liceat tibi et tuis illud vendere cuicumque volueritis, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et recipimus a te pro accapito XV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Petrus *d'en Auda*, hec omnia predicta et singula laudo, promittens^e vobis, predictis fratri Raymundo de Baccho, preceptor, et fratri Petro Sutori,

preceptori, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo et omnia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris totum accapitum predictum cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc III° nonas martii, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig++++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris, et fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Petri *d'en Auda* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi Alexandri, et Petri Eybrini, clerici, et Dalmacii de Volono, militis, et Guilelmi de Mutacionibus, militis, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. teneritis *B.* b. promitimus *B.* c. paccatos *B.* d. peccunie *B.* e. promitens *B.*

733

1269 (nou estil), 14 de març

Ramon Escaner, fuster, reconeix a fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la casa del Temple una casa situada a Perpinyà, amb l'eixida que hi ha al darrere i les seves dues entrades; que havia comprat aquestes possessions a Guillem Fabre de Castell-rosselló, i que per aquestes ha de donar als templers 14 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal, és a dir, 2 diners de més que el que estava estipulat en l'acta de venda, augment resultant d'una transacció feta entre les dues parts després de descobrir que aquestes possessions eren més extenses que les que havien estat concedides en acapte a Guillem Fabre.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 425r-v, acta núm. 797.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, ff. 391-392, segons *B.*

Notum sit cunctis quod ego Raymundus *Escaner*, fusterius, profiteor et recognosco tibi, fratri Petro Sutori, preceptori domus Templi Perpiniani, me tenere pro dicta domo Templi unam domum et unum cortellum, retro dictam domum, et unum introitum^a et alium introitum,^a que omnia se continent, que omnia emi a Guilelmo Fabri de Castro Rossillione, prout melius et plenius continetur in instrumento ejusdem emptionis et venditionis facto per manum Petri Calveti, scriptoris condam publici Perpiniani, que predicta

sunt infra terminos ville Perpiniani. Pro quibus quidem omnibus predictis domo et cortilio et introitibus^b debeo dare et facere dicte domui Templi XIII denarios malgurienses censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, licet in instrumento dicte venditionis et emptionis non contineatur me debere dare et facere dicte domui pro censu predictorum, nisi XII denarios malgurienses, qui quidem II denarios ultra eosdem XII denarios debeo tibi et dicte domui dare et facere censuales ratione cujusdam augmenti quod in predictis fuit inventum, ultra accapitum datum dicto Guilelmo Fabri de predictis, de quo inter te, nomine Templi, et me fuit facta compositio seu transactio de dictis II denariis dandis censualibus dicte domui ultra dictos XII denarios, unde promitto^c tibi, dicto preceptor, stipulanti nomine dicte domus, quod ego et mei semper dabimus et faciemus dicte domui et tibi et successoribus tuis omnes predictos XIII denarios censuales quolibet anno in dicto festo pro predictis, salvis etiam tibi et successoribus tuis et dicte domui omnibus aliis juribus nostris in predictis. Et pro predictis XIII denariis censualibus prestandis, ut dictum est, obligo tibi et successoribus tuis et dicte domui omnia supradicta contenta in dicto instrumento dicte venditionis et emptionis. Et ego frater Petrus Sutor, preceptor predictus, laudo tibi, dicto Raymundo *Escaner*, et tuis perpetuo, per me et successores meos, omnia supradicta contenta et confrontata in dicto instrumento dicte venditionis et emptionis, prout melius tu modo ea tenes et possides. Actum est hoc II° idus martii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+num Raymundi *Escaner*, fusterii predicti, qui hec omnia laudo. Sig+num fratris Petro Sutoris, preceptoris predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Petri de Aldiarde, et Guilelmi Molitis et Arnaldi Ysarni, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. introytum B. b. introytibus B. c. promito B.

1269, 6 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà i Pere Servent, dóna en acapte a Pere Malloles, sabater, quatre monallades del

farraginar del Colomer, a Perpinyà, és a dir, dues monallades en amplada i quatre monallades en llargada. El terratger haurà de donar als templers 12 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 421, acta núm. 786.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 393, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Arnaldi de Salrano et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro *Maloles*, sutori, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III^{or} monallatas ferraginis nostre de Columbario, scilicet II monallatas in amplitudine et III^{or} in longitudine, que sunt in terminis et adjacencia Sancti Johannis Perpiniani, et affrontant ab oriente in via publica, a meridie et ab occidente in viis, ab aquilone in tenencia Raymundi Torrentis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictas III^{or} monallatas dicte ferraginis habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XII sterlinos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictas III^{or} monallatas dicte ferraginis vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Pe-

trus *Maloles*, sutor, hec omnia predicta laudo, promittens^d vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis^e et successoribus vestris predictas IIII^{or} monallatas dicte ferraginis, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VIII° idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et Petri *Maloles*, sutoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi *Toyr*, curaterii, et Petri de Podio, curaterii, et Raymundi Massaneti de Malleolis, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promitens B. e. vobis repetit per error B.

735

1269, 5 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, afranqueix Bernat Malloles, sabater, habitant de Perpinyà, del quartó que havia de donar per la vinya que té per la casa del Temple a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat Garrigola Mitjana, amb la condició que doni a canvi la setena somada de la verema, que portarà a càrrec seu al celler del Temple, a Malloles, i el foriscapi en cas de mutació. El terratger no podrà fer-hi cap altre conreu que la vinya sense el consentiment dels templers. Tanmateix, si volgués arrancar aquesta vinya, prodria fer-ho d'aquí als deu anys venidors, amb la condició de replantar-la al cap de dos anys, i durant aquests dos anys haurà de donar la setena part dels fruits recol·lectats. Per aquest afranquiment, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 20 sous de moneda coronada de Barcelona, que han servit per a pagar els deutes de la casa del Temple.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 219v-220, acta núm. 383.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, ff. 394-395, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Templi Mansi Dei, in bajulia ejusdem domus Mansi Dei, per nos et successores nostros affranquimus tibi Bernardo Malleolis, sutori, habitanti Perpiniani, et tuis perpetuo illam vineam, quam pro dicta domo Templi tenes in terminis et adjacencia Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato Garrigola mediana, que affrontat^a ex una parte in via nemoris, et ex alia in vinea Petri de Deo, et ex alia in tenencia Raymundi Rogerii de Malleolis, et ex alia in faxia Berengarii *Massanet*, quam vineam affranquimus ab^b omni illo quarto quod nobis et dicte domui Templi dare tenebaris de omnibus fructibus dicte vinee, totum, integritè ac generaliter, sicut melius dici vel intelligi potest ad utilitatem tuam vel tuorum, cedendo etiam tibi et tuis racione hujus affranquimenti omnes actiones et jura, quas et que in dicto quarto habemus et habere debemus aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, ita tamen quod loco et vice dicti quarti dones nobis et successoribus nostris de omni expleto, quod Deus in dicta vinea dederit, fideliter septenam apportatam^c intus cellarium Templi de Malleolis. Et quodcumque vendatur vel inpignoretur dicta vinea nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totum dictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine (fraude)^d de omni evictione et de sumptibus si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credatur plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi presenciam et futura. Hoc pacto quod non possis ibi facere aliud expletum nisi vineam sine nostra voluntate tamen, si velles evellere dictam vineam, possis hoc facere infra X annos, ita quod per biennium possis dictam vineam evulsam tenere, et post illud biennium habeas ibi tornare vineam et plantare, et interim infra illud biennium dones nobis de expleto, quod ibi Deus dederit similiter septenam. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^e Et pro hoc affranquimento quod tibi et tuis facimus, profiteamur nos habuisse et recepisse a te XX solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non nu-

merate, quos recognoscimus versos esse in utilitatem dicte domus Templi, scilicet in debitis persolvendis. Et ego dictus Bernardus de Malleolis hec omnia supradicta laudo, promittens^h vobis, dicto fratri Petro Sutori, et successoribus vestris in dicta domo Templi me vobis et dicte domui Templi solvere fideliter septenam de expletis dicte vinee et alia attendereⁱ et complere, ut superius est dictum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et dicte domui Templi dictam vineam cum omni melioramento quod fecero. Actum est hoc III° nonas madii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++na fratris Petri Sutoris et Bernardi de Malleolis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Revelli, sacerdotis, et Petri de Alliardis, et Guilelmi Arnaldi et Berengarii Massanet de Malleolis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta B. b. ab repetit per error B. c. aportatam B. d. fraude omès B.
e. promittimus B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promittens B. i. tendere B.

736

1269, 6 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, afranqueix Guillem Canyon, habitant de Perpinyà, de l'agrer i el braçatge que havia de donar per dues peces de terra que té per la casa del Temple al terme de Santa Maria de Malloles, amb la condició que doni en compensació 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, és a dir, 1 esterlí i mig per cada peça de terra, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquest afranquiment, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 219r-v, acta núm. 382.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, ff. 396-397, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et omnes successores meos et per fratrem Raymundum de Bacco, preceptoris Mansi Dei, affranquisco, solvo et diffinio tibi, Guilelmo Cainoti, et tuis, et cui voveris perpetuo, duas pecias terre infrascriptas, quas pro dicta

domo tenes, ab omni illo agrario et braciatico que recipiebat et recipere consuevit dicta domus in dictis peciis terre de expletis earumdem, faciendo per me et successores meos et per dictum preceptorem Mansi Dei et successores suos pactum de non petendo ulterius dictum agrarium et braciaticum, vel aliquid pro predictis, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque duas^a pecias terre habuerint, donent semper dicte domui et mihi et successoribus meis, nomine dicte domus loco et vice dicti agrarii et braciatici, quolibet anno in festo Natalis Domini pro censu dictarum peciarum terre III sterlingos argenti fini recipiendis, scilicet pro qualibet pecia terre unum sterlingum et medium. Et quotienscumque vendantur vel inpignorentur dicte pecie terre vel aliqua earum, ego et successores mei nomine dicte domus habeamus inde nostrum foriscapium. Et ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro predicto affranquimento quod tibi et tuis facio, profiteor et recognosco me habuisse et recepisse a te XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^b me teneo, renunciando exceptioni pecunie^c non numerate, quos recognosco versos esse in utilitatem maximam dicte domus. Sunt autem dicte pecie terre in terminis Sancte Marie de Malleolis, intus ortum tuum. Et affrontat altera earum ex I^a parte in intrata orti Templi, et ex alia in quadam pecia terre quam pro dicta domo Templi tenes de qua das XII denarios censuales, et ex alia in tenencia tua, et ex alia in orto Templi. Et altera affrontat ex una parte in dicta pecia terre de qua das dictos XII denarios censuales, et ex aliis tribus partibus in tenencia tua. Actum est hoc IIe nonas madii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+num fratris Petri Sutoris predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Perpiniani Rome, et Laurencii de Villa longa et Guilelmi Revelli, sacerdotis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. dua B. b. paccatum B. c. peccunie B.

737

1269, 19 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Ramon Monells, traginer, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada que se situa a la trilla del Temple, a Perpinyà, amb la condició que hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 diners d'esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 309v-310, acta núm. 552.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 398, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et assensu fratrum infrascriptorum, per nos et successores meos dono et trado ad accapitum tibi, Raymundo *Monells*, traginerio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et clericis et domibus religionum, unam monallatam patui de tenencia dicte domus, ad faciendum ibi^a domum vel domos, de celo usque in abyssum,^b que monallata dicti patui est infra terminos Perpiniani, in trilia dicte domus, et affrontat ab oriente in via, a meridie et^c occidente in tenentia dicte domus Templi, ab aquilone in tenentia tua, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis ratione huius donacionis omnes actiones et jura, quas et que ego et dicta domus Templi habemus et habere debemus in dicta monallata patui aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictam monallatam patui habueritis et tenueritis, sive domum vel domos ibidem edificandas,^d donetis michi et meis successoribus semper annuatim in festo Natalis Domini pro censu VI denarios sterlingorum boni argenti et fini recipiendorum; et quotienscumque vendatur vel inignoretur dictum patuum seu domos, ego et successores mei semper habeamus inde nostrum foriscapium. Hanc autem donationem tibi facio et tuis tali etiam pacto adjecto quod tu vel tui edificetis^e in dicto patuo domum ab hinc usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, possim ego vel successores

mei, recipere dictum patuum tanquam nostrum et dare alii et facere nostras voluntates. Et ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictam monallatam patui bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et profiteor et recognosco me habuisse et recepisse a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^f me teneo, renuncians exceptioni pecunie^g non numerate, quos recognosco versos esse in utilitate dicte domus Templi. Actum est hoc XIII kalendas junii, anno Domini millesimo CC^o LX° IX°. Sig+num fratris Petri Sutoris predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Guilelmi Revelli, presbiteri, et Arnaudi Travaudi de Canoy et Guilelmi Seguini de Pontilianum. Sig++++na fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Petri de Volono et fratris Petri *Servent*, fratrum ejusdem domus Templi, qui hec omnia laudamus die et anno quo supra. Sig++na Guilelmi *Reul* predicti et Arnaldi Travaudi predicti, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ibidem B. b. habissum B. c. in B. d. hedificandas B. e. hedifice-
tis B. f. paccatum B. g. peccunie B.

738

1269, 17 de juny

Guillem Pelegrí autoritza fra Pere Sabater, comanador, i els altres frares de la casa del Temple de Perpinyà a fer passar per la tinença que té per ells a Perpinyà, a la trilla del Temple, l'aigua amb la qual podran regar llur hort, o trilla, i tot el que s'hi recol·lecti, amb obligació per part dels templers de fer-hi un rec cobert, pel qual pugui escolar-se l'aigua sense causar cap perjudici. Tanmateix, si aquesta aigua ocasionés danys, i els templers, tot i que els ho hagués requerit, no adobessin el rec, podria cegar-lo i mantenir-lo en aquest estat fins que els templers el reparessin. Els templers hauran de mantenir aquest

rec a càrrec seu tant de temps com en tinguin l'ús. Per aquesta concessió, Guillem Pelegrí reconeix haver rebut 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 324r-v, acta núm. 586.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, ff. 399-400, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Peregrini, per me et per omnes meos dono et concedo vobis, fratri Petro Sutori, preceptori domus Templi Perpiniani, et successoribus vestris, et fratribus dicte domus perpetuo, licenciam et potestatem quod vos et vestri possitis transire aquam per totam tenenciam meam quam pro vobis et dicta domo teneo in terminis Perpiniani, in trilia vestra, de qua aqua possitis vos et vestri perpetuo rigare sive adquare ortum vestrum, sive triliam predictam, et expleta ejusdem que pro tempore fuerint in eodem, sine mei et meorum contradictione et impedimento et sine [tantum] mei et meorum gravamine et damno,^a et quod vos etiam faciatis et facere teneamini per totam dictam tenenciam clavegeriam coopertam,^b per quam possit dicta aqua transire sine damno^a meo et meorum. Et si forte aliquod damnum^c vel cedium daret michi dicta aqua, et, ad mei requisitionem, vel meorum, non aptaveritis dictam clavigeriam, ita quod michi vel meis non daret damnum^c vel cedium, possim dictam clavigeriam tapare in quocumque loco ipsius voluero, et tenere eam tapatam quousque aptaveritis eandem, et me inde cessaveritis, et meos, damno^a et cedio dando. Quam clavigeriam teneatis semper vestris expensis bene condirectam dum tamen inde transire volueritis dictam aquam. Et pro predicta donatione et concessione, profiteor me habuisse et recepisce a vobis XXXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^d me teneo, renuncians exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et per omnes successores meos concedo et laudo omnia supradicta. Actum est hoc XV kalendas julii, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig++na Guilelmi Peregrini, et fratris Petri Sutoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na fratris Arnaldi de Solrano ordinis milicie Templi, et Bernardi Geroardi et Guilelmi Camerate juvenis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. dampno *B.* b. cohopertam *B.* c. dampnum *B.* d. paccatum *B.* e. pec-
cunie *B.*

739

1269, 11 de juliol

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Berenguer, capellà del Masdèu, i Pere Servent, dóna en acapte a Avinent, filla del difunt Bernat de Sant Joan, una casa situada a la vila de Perpinyà, dins el mas de Clarà Miquet. El terratger haurà de donar als templers 1 masmudina i mitja d'or i 4 esterlins de plata de cens anual, del qual pagarà una meitat per la festa de Sant Bartomeu apòstol i l'altra meitat el dia de la festa de la Càtedra de Sant Pere. Fra Ramon Desbac es té per satisfet d'aquest acapte.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 264v, acta núm. 465.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, ff. 401-402, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Berengarii, capellani domus predictae Mansi Dei, et fratris Petri Serventi, per nos et per omnes successores nostros damus et in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, *Avinent*, filie condam Bernardi de Sancto Johanne, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum nostram, de celo usque in abyssum,^a que est in villa Perpiniani, intus mansum qui vocatur Clarani Miqueti, et affrontat ab oriente in manso de Aspirano quem tenet Arnaldus Benedicti, et de tribus aliis partibus in nostro manso, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui qui predictam domum habueritis et tenueritis donetis nobis et successoribus nostris de censu singulis annis unam masmutinam et mediam *senar* boni auri et fini et III^{or} sterlingos boni argenti et fini, quos solvas nobis et successoribus nostris, scilicet medietatem in festo sancti Bartholomei apostoli^b et aliam

medietatem in festo katedre sancti Petri. Et quodcumque et quocienscumque predicta domus venderetur vel inpingnoraretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et nostri successores faciemus tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, obligando inde tibi et tuis omnia bona domus nostre Templi Perpiniani, presencia et futura, profitentes et recognoscentes tibi quod de accapito fecisti nobis plenarie ad nostram voluntatem, de qua satisfactione per pacatos^c nos tenemus, renunciantes inde exceptioni dicte satisfactionis non accepte. Actum est hoc V^o idus julii, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig+++na fratris Raymundi de Bacco, et fratris Petri Sutoris, et fratris Berengarii, capellani, predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++na Berengarii de Portello, et Guilelmi de Tesano et Raymundi Royg, pelerii, testium. Ego Raymundus *Torrent* hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum *B*. b. appostoli *B*. c. paccatos *B*.

740

1269, 10 de novembre

Fra Bertran, abat de Ripoll,¹⁵⁸ dóna a la milícia del Temple del Masdèu un home anomenat Ferrer de Llobatera, de la parròquia de Sant Esteve d'en Bas, amb tota la seva progenitura i tots els seus béns.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 144v-145, acta núm. 233.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 367-368, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Bertrandus, Dei gracia abbas Rivipullensis, bona ac libera voluntate, per nos et omnes successores nostros, damus, solvimus et imperpetuum diffinimus domino Deo et specialiter domui milicie Templi Mansi Dei, te Ferrarium de Lobatera, filium Petri de Lobatera et Guilelme

158. Bertran Desbac, abat de Santa Maria de Ripoll: 1258-1280.

uxoris ejus, de parrochia Sancti Stephani de Occulo de Basso, et omnem progeniem^a tuam, natam et nascituram,^b et omnia bona et res tuas mobiles et immobiles, habitas et habendas, ubique, eiciendo te cum omni prolenie tua, nata et nascitura, et cum omnibus bonis et rebus tuis mobilibus et immobilibus, habitis et habendis, de dominio et posse vestro et successorum vestrorum, et mittendo^c te cum predictis omnibus in dominio et posse predictae domus milicie Templi imperpetuum, sine omni nostro nostrorumque retentu. Actum est hoc IIII° idus novembris, anno a nativitate Christi M^o CC^o LX° VIII°. Ego frater Bertrandus, abbas Rivipullensis (*crux*) subscribo. Sig+num fratris Geraldii operarii. Sig+num fratris Berengarii, dispensatoris. Hujus rey testes sunt: Raymundus de Terrariis, Arnaldus de Castlario et Raymundus Scuderii. Sig-(SM)-num Raymundi de Clarella qui prece Petri de Prunariis, publici Rivipullensis scriptoris, vice Petri de Colonica, publici notarii Rivipullensis, scripsi^d hec die et anno quo supra.

Ego Petrus de Colonica, publicus Rivipullensis notarius, (SM) subscribo.

a. progeniem B. b. nacturam B. c. mitendo B. d. sipsu B.

741

1269, 16 de novembre i 1 de desembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon i Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Fabre de Vilanova, habitant de Perpinyà, una casa situada a Perpinyà, dins el mas que fou de Poculul, capeller, i que és tinguda pels templers. El terratger haurà de donar-los 6 masmudines i 12 esterlins de plata de cens anual, del qual pagarà una meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan Baptista de juny, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 281r-v, acta núm. 498.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 403, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri

de Campo rotundo et fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, per nos et omnes successores nostros damus ad accapitum et in presenti tradimus tibi, Petro Fabri de Villa nova, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam domum nostram, que est intus Perpinianum, in manso qui fuit *Puculul capeler* condam, que pro nobis tenetur, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predictam domum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris et predicte domui nostre de censum quolibet anno VI masmutinas *senars* boni auri et fini recipiendas et XII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, de quo predicto censu solvatis nobis et successoribus nostris, ut^a dictum est, scilicet medietatem in festo Natalis Domini, et aliam medietatem in festo sancti Johannis Babbiste de junio, et sic quolibet anno. Et quodcumque et quocienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et nostri successores faciemus tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus predicis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis, obligamus tibi et tuis omnia bona predicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicto accapito, habuimus et accepimus a te VI solidos III denarios barchinonensium bonorum coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego Petrus Faber, omnia predicta laudo et firmo, promittens^d vobis, dicto domino fratri Raymundo de Bacco, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus^e vobis et successoribus vestris perpetuo totum predictum censum, ut dictum est, et omnia alia attendemus et complebimus, ut dictum est et expressum est. Preterea promitto^f vobis, dicto domino preceptori, quod ego et mei tenebimus predictam domum condirectam nostris propriis expensis. Et pro hiis omnibus predictis et singulis vobis et vestris attendendis et complendis,^g ut dictum est, obligo vobis et successoribus vestris predictam domum cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVI kalendas decembris, anno Domini M° CC° LX° VIII°. Sig++++na fratris

Raymundi de Baco, et fratris Petri de Campo rotundo et Petri Fabri predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi Pauli, piquerii, et Guilelmi Reuli, presbiterii, et Bernardi Jausberti, testium. Sig+num fratris Petri Sutoris, qui hec laudo kalendis decembris, anno quo supra. Sig+++na Ermengaudi Comititis, et Petri Fabri de *Capcir* et Poncii de Fuxano, testium. Ego Raymundus Torrent hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hos sig-(SM)-num fecit.

- a. ut *repetit per error B.* b. paccatos *B.* c. peccunie *B.* d. promitens *B.*
e. pluvimus *B.* f. promito *B.* g. complendis *B.*

742

1270 (nou estil), 20 de març

Ramon de Palaldà, habitant de Ceret, reconeix a fra Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, que té per la casa del Masdèu un mas situat a la vila de Ceret, el qual era tingut abans pel Masdèu pels difunts mestre Berenguer i Pere de Palaldà, pare de Ramon. Per aquest mas, ha de donar als templers tres lliures de cera de cens anual el dia de la festa de Pentecosta, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Pere de Camprodon renuncia a les diligències judicials que havia entaulat en contra de Ramon a causa d'aquest cens.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 82, acta núm. 131.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 369-370, segons *B.*

Notum sit cunctis quod ego Raymundus de Palaudano, habitator de Cereto, per me et meos, profiteor et recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo, bajulo forensi domus Mansi Dei, quod ego teneo et tenere debeo pro dicta domo Mansi Dei et preceptore dicte domus et fratribus ejusdem domus, quendam mansum inferius affrontatum, qui mansus fuit condam magistri Berengarii et Petri de Palaudano, patris ejus condam; qui, predicti magister Berengarius condam et Petrus de Palaudano condam, tenuerunt pro dicta domo Mansi Dei predictum mansum; pro quo manso debeo facere dicte domui Mansi Dei et preceptori ejusdem domus III libras cere de censu quolibet anno in festo Pentecostes. Et quandocumque et quocienscumque dictus mansus vendatur vel inpingoretur, preceptor domus Mansi Dei debet habere foriscapium. Qui mansus est in

villa de Cereto, et affrontat ex una parte in via et in domo Bernardi de Sancto Paulo, et ex aliis tribus partibus in viis. Et ego frater Petrus de Campo rotundo predictus, per me et successores meos, solvo et diffinio tibi, dicto Raymundo de Palaudano, et tuis perpetuo, omnem actionem, petitionem et demandam, quas contra te faciebam seu facere poteram usque in hunc diem ratione census dictarum^a III librarum cere non soluti, faciendo inde tibi pactum de non petendo aliquid ulterius pro predicto censu non soluto usque in hunc diem. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniam, bona fide et per stipulationem, tibi promito. Actum est hoc XIII° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LX° VIII°. Sig++na Raymundi de Palaudano et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi de Montesquivo, et Paschalis Boqueri, habitantis Perpiniani, et Bernardi Jausberti, testium. Ego Bernardo Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. dictorum B.

743

1270, 30 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Berenguer, capellà del Masdèu, i Pere Servent, dona en acapte a Pere de Sasserra de Ripoll, habitant de Perpinyà, i a Avinent, la seva muller, una casa situada al Puig de Perpinyà. Els terratgers hauran de donar als templers 1 esterlí i mig de cens anual el dia de Nadal. En cas de mutació, hauran de donar el foriscapi al rei i als seus.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 331r-v, acta núm. 600.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 404, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad acapitum vobis, Petro de sa Serra de Ripullo, habitanti Perpiniani, et Avinent, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, excep-

tis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam domum nostram, que est in Podio Perpiniani, et affrontat ab oriente et meridie in nostra tenencia, ab occidente in tenencia Bartholomei *Torrat*, ab aquilone in via, totum, integriter et generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu, quolibet anno in festo Natalis Domini, I sterlingum et dimidium boni argenti et fini; et quodcumque et quocienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, dominus rex et sui habeant inde suum forscapium. Et promittimus^a vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit, ex quibus credamini pleno vestro verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus, presentia et futura. Actum est hoc III kalendas aprilis, anno Domini M° CC° LXX°. Sig+++na fratris Petri Sutoris, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Petri *Servent*, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Berengarii Mauris, paratoris, et *Palau Fornerii* et Petri de Caixanis, testium. Ego Raymundus Alexandri hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promittimus B.

744

1270, 17 d'abril

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Pere de Camprodon, batlle forà, dóna en acapte a Bernat Seguí i Jaume Castelló, tots dos de Cànoes, tota la riba de l'estany anomenat Estany Gros, situat a la parròquia de Santa Maria de Nils. Els terratgers hauran de donar als templers la tercera part de totes les collites de grans, palla o fruites que

hi facin, i no podran treure aquestes collites de la parròquia mentre els templers no n'hagin percebut llur part. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona. Els templers es reserven a més a més el dret de portar aigua fins a l'estany.

- B* Vidimus del 17 de setembre de 1708 clos per Francesc Diego, notari de Perpinyà, sobre full de paper, segons un pergami original antigament conservat a l'arxiu de l'església de Santa Maria del Temple de Perpinyà, perdut.¹⁵⁹
- C* Còpia del segle XVIII, ADPO, Hp186, segons *B*.
- D* Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 470-471, segons *C*.
- E* Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 372-374, segons *C*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Baco, preceptor domus Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et frater Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, per nos et per omnes successores nostros damus et in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Bernardo Seguini et Jacobo Castelioni, ambobus de Canohis, et vestris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et hominibus domini regis, omnes oreras cujusdam stagni quod vocatur Stagnum *gros* usque ad aquam, sicut ad nos pertinent et pertinere debent aliqui modo. Quae predictae orerae dicti stagni sunt in terminis et in adjacentia Sanctae Mariae de Agnillis, affrontat autem dictum stagnum ab oriente in tenencia Petri Rome et Perpiniani Rome ejus fratris, a meridie in tenencia Arnaldi Benedicti quondam et in tenencia Ermessendis Ferrannae, ab occidente in via publica, et ab aquilone

159. «Hoc est exemplum sive transumptum bene et fideliter in oppido Perpiniani Elnensis diocesis sumptum a quodam publico accapiti instrumento in pergameneo scripto manue publicae et auctenticae perteriae clausi et tabellionato in archivo ecclesiae Beatae Mariae de Templo ejusdem oppidi Perpiniani religionis hospitalis Sancti Joannis Hyerosolimitanensi recondito et custodito, non viciato non cancellato neque in aliqua ejus parte suspecto sed omni prorsus vitio et suspitione carente cujus thenor est hujusmodi: [Segueix la transcripció de l'acta del 17 d'abril de 1270]. Sig+num Josephi Jofre, auctoritate regia notarii publici collegii Perpiniani, hujus exempli testis. Sig+num meum Pauli Mundi, auctoritate regia notarii publici collegiati Perpiniani, hujus exempli testis. Sig+num meum Francisci Diego auctoritate regia notarii publici collegii Perpiniani, qui hujusmodi exemplum a dicto suo originali fideliter sumptum et cum eodem legitime correctum et comprobatum testificatumque ut supra patet aliena manu fideliter scribere feci, et in fidem requisitus clausi Perpiniani die XVII mensis setembris anni MDCCVIII».

in tenencia Arnaldi Stephani et in tenencia Poncii Arnaldi, integrit ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus inse habentibus, hoc pacto quod vos et vestri qui predictas oreras habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris fideliter de omni expleti quod Deus ibi dederit tertiam partem, tam de grano quam de palea, et de omnibus fructibus, qui in dictis oreris feceritis et fecerint, donetis humiliter nobis et successoribus nostris fideliter tertiam partem dictorum fructuum. Quam donationem dictarum coram^a vobis facimus sub hoc pacto quod expleta que in dictis oreris Deus dederit non possitis vos nec vestri de dictis terminis Sanctae Mariae de Agnillis abstrahere quousque nos partem nostram de dictis expletis habuerimus et receperimus. Et nos et nostri successores promittimus vobis quod faciemus vobis et vestris omnes predictas oreras dicti stagni bonas habere et tenere in pace ab omni persona inperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris de evictione et sumptibus, si quos^b in causa evictionis vos vel vestros pro predictis facere contigerit, obligando inde vobis omnia bona dicte domus nostre, presentia et futura. Et pro predicto accapito, confitemur nos habuisse a vobis et recepisse a vobis viginti quinque solidos barchinonensium bonorum coronatorum, de qua moneta sexaginta duos solidi et sex denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos teneamus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate, quos omnes predictis denarii recognoscimus versos esse in maxima utilitate dicte domui nostre. Hanc vero^e donationem et concessionem de predictis oreris dicti stagni vobis facimus ut dictum est, salvo et retento nobis et successoribus nostris quod si nos, vel successores nostri, vel aliquis nomine nostro, voluerimus ducere aquam per dictum stagnum, quod possimus facere sine aliqua contradictione vestra, non obstante predicta donatione. Actum est hoc decimo quinto kalendas madii, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo. Sig+++++na fratris Raymundi de Baco,^f et fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Camporotundo, et Bernardi Seguini et Jacobi Castelionis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Poncii de Orriolis, et Poncii *Savilla* et Petri Cherubi, testium. Ego Raymundus *Torrent* hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripsi^g in duodecima linea «partem».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. *Sic C, cal sens dubte restituir orerorum.* b. *quis C.* c. *paccatos C.* d. *pec-*
cunie C. e. *veri C.* f. *Baci C.* g. *subscripsi C.*

745

1270, 21 d'abril

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere de Camprodon, batlle forà del Masdéu, i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat de Camprodon, Bernat d'Avalrí i Pere Cerdà, carnisser, una cabana, amb el seu emplaçament, per a instal·lar-hi una o diverses taules de mercat. Aquesta cabana se situa a la vila de Perpinyà, prop de la plaça on es venia el blat. Els terratgers hauran de donar als templers 8 mas mudines d'or de cens anual el dia de Pasqua, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 328v-329, acta núm. 595.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 405, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Baccho, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis^a domus Templi Mansi Dei, et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Bernardo de Campo rotundo, et Bernardo de Avalrino, et Petro Cerdano, macellario, et vestris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam cabanam, cum loco in quo est posita, de celo usque in abyssum,^b ad faciendum ibi tabulam sive tabulas, que est in villa Perpiniani, et affrontat ex una parte in platea in qua consuevit vendi bladum, et ex alia in via, et ex alia in tabula domus Fontis Frigidi, et ex alia in tenencia Ricolfi^c Olibe et Petri Olibe, fratris ejus, totum, integrit ac generaliter, sicut ad nos pertinet et pertinere debet, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam cabanam, sive locum predictum, habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in

festo Paschis octo masmutinas *senars* boni auri et fini recipiendas censuales, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendatur vel inpingoretur. Et nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictam cabanam, et locum in qua est posita, bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus nostre Mansi Dei, presentia et futura. Et pro predicta donatione, habuimus et accepimus a vobis pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et incontinenti constituimus nos dictam cabanam vestro nomine possidere, vel quasi, donec de eadem plenam et corporalem apprehenderitis^f possessionem, vel quasi, quam possitis apprehendere^g vestra propria auctoritate quandocumque volueritis, ad omnes vestras vestrorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo censu nostro et foriscapio predictis, recognoscentes quod predictis XXV solidi, quos pro hoc accapito habuimus, sunt versi et redacti in maxima utilitate dicte domus nostre. Et nos, predicti Bernardus de Campo rotundo et Bernardus de Avalrino et Petrus Cerdani hec omnia predicta laudamus, promittentes^h vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptori predicto, quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam cabanam cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Item, promittimusⁱ vobis quod si forte in dicto festo vobis vel successoribus vestris non solveremur dictum censum semper, ut dictum est, et pro petendo dicto censu ultra predictum festum aliquas missiones vel dampnum sustinueritis, illud totum vobis vel successoribus vestris promittimusⁱ emendare et restituere ad amonitionem vestram vel vestrorum successorum, obligando inde vobis et successoribus vestris omnia bona nostra, presentia et futura. Actum est hoc XI kalendas madii, anno Domini M° CC° LXX°. Sig+++++na fratris Raymundi de Bacco, et fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo Rotundo, et fratris Petri *Servent*, et Bernardi de Campo rotundo, et Bernardi de Avalrino, et Petri Cerdani, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Cayroni, sutoris, et Raymundi *Paul*, piquerii, et Guilelmi Amalrici,

curaterii de Canois, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. forencis *B.* b. habissum *B.* c. Ricollfi *B.* d. paccatos *B.* e. peccunie *B.*
f. apprehenderitis *B.* g. aprehandere *B.* h. promitentes *B.* i. promitimus *B.*

746

1270, 1 de maig

Fra Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Ramon Cavallera, comanador del Mas de la Garriga, Arnau Roca, cambrer del Masdèu, i Pere de Vilanona, dona en acapte a Ramona, esposa de Pere de Puig d'Oms, habitant de Perpinyà, tres monallades i mitja cana de Montpeller de la tinença del Temple situada a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases abans de la pròxima festa de Tots Sants. El terratger haurà de donar als templers 9 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 10 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 368r-v, acta núm. 670.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, ff. 406-407, segons *B.*

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, bajulus forensis Mansi Dei, tenens locum fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, voluntate et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, et fratris Raymundi Cavalayrie, preceptoris domus Garrige, et fratris Arnaldi Roche, cambrierii Mansi Dei, et fratris Petri de Villa nova, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymunde, uxori Petri de Podio de Ulmis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, tres monallatas et mediam canam tenencie Templi ad canam Montispeessulani, in terminis Perpiniani, in adjacentia Sancti Johannis ipsius ville, que dicte tres monallate et media cana dicte

tenencie affrontant ex duabus partibus in viis, et ex aliis duabus partibus in tenencia Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod dehinc usque ad primum veniens festum Omnium sanctorum tenearis ibi edificasse^a domum sive domos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut nostrum, et dare alii cuicumque nobis placuerit. Et tu et tui, qui dictas tres monallatas et mediam canam dicte tenencia, sive domum vel domos que ibi edificabuntur^b habebitis et tenebitis, donetis preceptorì domus Templi Perpiniani, vel ejus locum tenenti, quolibet anno in festo Natalis Domini de censu VIII sterlinos boni argenti et fini recipiendos. Et quando-cumque et quocienscumque dicte tres monallate et media cana dicte tenencie, sive domus que ibi edificabuntur,^b vendantur vel inignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis semper totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et recepimus a te pro accapito X solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dicta Raymunda, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, supradictis fratribus, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas et mediam canam dicte tenencia, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc kalendis madii, anno Domini M° CC° LXX°. Sig+++++na fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, et fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Raymundi Cavallerie, et fratris Arnaldi Roche, cambrierii, et fratris Petri de Villa nova et Raymunde predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Berengarii de Podio de Ulmis, presbiteri, et Vitalis Bestor de Insula, et Petrus Geraldì de Insula, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificasse *B.* b. hedificabuntur *B.* c. promitimus *B.* d. paccatos *B.*
e. peccunie *B.* f. promitens *B.*

747

1270, 28 de maig

*Pere Pagès, fill del difunt Bernat Pagès de Nils, dóna a fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, dues peces de terra que depe-
nen d'una masada pertanyent als templers, la qual era abans
de la difunta Mallola de Nils. Aquestes parcel·les se situen a la
parròquia de Santa Maria de Nils, als llocs anomenats Gardias
i Estany Gros.*

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 146r-v, acta núm. 237.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq.
lat. 27, ff. 375-376, segons *B.*

Notum sit cunctis quod ego Petrus Pages, filius Bernardi Pages de Agnillis, per me et per omnes meos, gratis et donacione que dicitur inter vivos, dono vobis, domino fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Mansi Dei, et successoribus vestris et dicte domui duas pecias terra inferius affrontatas, que sunt in terminis Sancte Marie de Agnillis, que sunt mansata vestra, que mansata fuit de Maleola de Agnillis condam, et omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in predictis terris aliquo modo, cedendo inde vobis et successoribus vestris et dicte domui omnes actiones et jura, quas et que in predictis terris habeo et habere debeo aliquo modo, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas, promittendo^a vobis quod nichil feci nec decetero faciam quominus predicta vel aliquid predictorum valeant vel infringi possint, renunciando legi illi que dicit donacionem ex causa ingratitudinis posse revocari et omni alii legitimo auxilio. Affrontat autem una dictarum peciarum terrarum ex una parte in tenedone Bernardi Dalmacii, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Borrelli de Agnillis, et est in loco vocato ad Gardias. Et alia est in loco vocato ad Stagnum Gros, et affrontat ex I^a parte in tenencia que fuit condam Arnaldi Benedicti, et ex alia parte in tenencia Arnaldi Dalmacii. Actum est hoc V^o kalendas junii, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+num Petri Pagesii predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Johannis de Trulars, pelliparii,

et Petri Querubi, testium, et mei Raymundi Torrentis, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitendo *B*.

748

1270, 24 de juny

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà, Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Esteve de Pau i a la seva muller Alaseu Adalberta un terreny de dues monallades de la tinença del Temple situat a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 6 esterlins d'or de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 180 mm, alçada 155 mm, ADPO, Hp188.¹⁶⁰

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 371v, acta núm. 677, segons A'.

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 461, segons A'.

D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 409, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie^a Templi Perpiniani, consilio et voluntate ac laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, et fratris Arnaldi de Selrano,^b et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Stephano de Pau et Alaseu Adalberte, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo,

160. El document porta al dors la menció: «est factum» que indica la seva transcripció al cartulari al final del segle XIII, un regist del segle XV en català: «Carta d'un pati per casa fora lo portal de Malloles ab VI sterlins de cens», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3105».

exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas patui de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, extra portale de Malleolis, et affrontant ab oriente et ab occidente in tenencia nostra, a meridie et ab aquilone in viis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et^c quicumque dictas II monallatas dicti patui habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris^d de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quoscienscumque^e dictas II monallatas dicti patui vendantur vel inpingnorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod vos teneamini ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licentiam accipiendi illud nostra propria actoritate,^f et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere. Et promittimus^g vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donationem^h bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus milicieⁱ Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donatione,^j habuimus et recepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate. Et nos, dicti Stephanus de Pau et *Alaseu* Adalberta, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentes^k vobis dicto preceptori et fratribus supradictis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et alia^l attendere et complere, ut superius dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas, cum omni melioramento quod ibi fecero.^m Actum est hoc VIII kalendas julii, anno Domini MCCLXX. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Selrano,ⁿ et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et Stephani de *Pau* et *Alaseu* Adalberte, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Cayroni, sutoris, et Arnaldi Corregerii et Petri Fabri, testium. Ego

Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi, mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in VIII^a linea «nostris» et in XV^a linea «milicie».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. milicie *afegit a la interlínia* B. b. solrano B. c. et omès B. d. nostris *afegit a la interlínia* A. e. quocienscumque B. f. auctoritate B. g. promitimus B. h. donacionem B. i. milicie *afegit a la interlínia* A. j. donacione B. k. promitentes B. l. omnia alia B. m. *Sic AB per fecerimus.* n. salrano B.

749

1270, 24 de juny

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà, Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Guillem Corretger i a la seva esposa Perpinyana un terreny d'una monallada de la tinença del Temple situat a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 347r-v, acta núm. 631.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 408, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et voluntate ac laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Guilelmo Corregerio et Perpiniane, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum^a et clericis, quandam monallatam patui de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, et affrontant ab oriente in tenencia Petri de Podio de Ulmis, a meridie in tenencia nostra, ab occidente et ab aquilone in viis publicis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis

et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et quicumque dictam monallatam dicti patui habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quoscienscumque dictam monallatam dicti patui vendatur vel inignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod vos teneamini ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam et potestatem accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii cuicumque voluerimus, vel nobis retinere. Et promittimus^b vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a vobis pro accapito VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et nos, dicti Guilelmus *Correger* et Perpiniana, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentes^e vobis, dicto preceptoris, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicti patui cum omni melioramento quod ibi fecerimus.^f Actum est hoc VIII kalendas julii, anno Domini M° CC° LXX°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et Guilelmi *Corregerii*, et Perpiniane, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Cayroni, sutoris, et Arnaldi *Corregerii* et Petri Fabri, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et domibus religionum *repetit per error B.* b. promittimus *B.* c. paccatos *B.*
d. pecunie *B.* e. promittentes *B.* f. fecero *B.*

750

1270, 31 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Guillem de Tou, hortolà, un terreny d'una monallada situat a la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 304r-v, acta núm. 541.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 413-414, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri Servent et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo de Tovo, ortalano,^a et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam patui de tenedone milicie Templi ad edificandum^b ibi domum vel domos, que est in terminis Perpiniani, et affrontat ex duabus partibus in via, et ex alia in tenencia Thome de Montesa, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicti patui habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quodcumque et quocienscumque dicta monallata dicti patui vendatur vel inignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu tenearis ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri habeamus licenciam accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii cuicumque voluerimus ad accapitum vel nobis retinere. Et promittimus^c tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni

evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus milicie Templi, presencia et futura. Et pro predicta donatione, habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Guilelmus de Tovo, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, dicto preceptori et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicti patui cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et Guilelmi de Tovo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi de Sancto Cernino, et Bernardi Catalani et Palacii Fornerii, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VIII^a linea «licencia», et in VIII^a linea «accipiendi».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ortalano B. b. hedificandum B. c. promitimus B. d. pacatos B.
e. peccunie B. f. promitens B.

751

1270, 31 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Arnau de Celrà, Berenguer de Palafrugell i Pere Servent, dóna en acapte a Arnau Jordà, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada situat a la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 321r-v, acta núm. 580.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 411, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Berengarii de *Palafurgel*, et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Arnaldo Jordani, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis^a sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam patui de tenedone milicie Templi ad faciendum ibi domum vel domos, que monallata patui est in terminis Sancti Johannis Perpiniani, et affrontat ab oriente et a meridie et ab occidente in tenencia milicie Templi, ab aquilone in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicti patui, sive domum vel domos^b que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris et dicte domui de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicta monallata dicti patui, sive domus que ibi edificabuntur,^c vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu vel tui teneamini ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad duos annos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam et potestatem accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii cuicumque voluerimus, vel nobis retinere. Et promittimus^d tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro hac donatione, habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego Arnaldus Jordani predictus, hec omnia predicta et singula laudo, promittens^g vobis,

dicto preceptori et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicti patui cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Berengarii de *Palafurgel*, et fratris Petri *Servent* et Arnaldi Jordani predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Guilelmi Poncii de *Sesiles*, et Petri de Fonte frigido, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. exceptis et B. b. domus B. c. edificabuntur B. d. promittimus B.
e. peccatos B. f. pecunie B. g. promittens B.

752

1270, 31 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Arnau de Celrà, Berenguer de Palafrugell i Pere Servent, dona en acapte a Romeu de Manresa, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Berenguera un terreny d'una monallada situat a la tinença del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 335v-336, acta núm. 609.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 412, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Berengarii de *Palafurgel* et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive

quasi tradimus ad accapitum vobis, Romeo de *Menresa*, habitatori Perpiniani, et Berengarie, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam patui de tenencia milicie Templi, que est in terminis Sancti Johannis Perpiniani, ad faciendum et construendum ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini ibi construxisse^a de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, deinde nos et successores nostri possumus illam recipere ut propriam Templi et eam retinere vel dare cuicumque voluerimus, et affrontat dicta monallata dicte tenencie ab oriente in via, a meridie et ab occidente in tenencia milicie Templi, ab aquilone in via, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam monallatam dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini tres sterlingos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicta monallata dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus milicie Templi Perpiniani, presenciam et futura. Et pro hac donatione, habuimus et accepimus a vobis pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Romeus de *Menresa* et Berengaria, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentes^f vobis, dicto preceptorì et fratribus supradictis,olvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc IIe kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et

fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Mansi Dei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Berengarii de *Palafurgel* et fratris Petri *Servent* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Romey de *Menresa* et Berengarie, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Guilelmi Poncii de *Sesyles* et Petri de Fonte frigido, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et suprascrpsit in III^a linea «sanctis» et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. construxisse B. b. hedificabuntur B. c. promitimus B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promitentes B.

753

1270, 31 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Arnau de Celrà, Berenguer de Palafrugell i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Català, forner, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades situat a la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

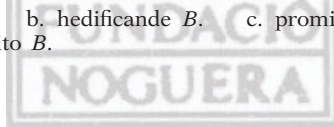
B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 407v-408, acta núm. 756.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 410, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, comendator domus milicie Templi de Perpiniano, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensi Mansi Dei, et fratris Arnaldi de *Salra*, et fratris Berengarii de *Palafurgel*, et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Bernardo *Catala*, forner, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas patui de tenedone milicie Templi, que sunt in terminis Sancti Johannis Perpiniani, ad faciendum ibi domum sive domos, et affrontant ab oriente et a meridie et ab aquilone in viis, ab occidente in tenencia

milicie Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas II monallatas, sive domum vel domos ibi edificandas,^a habebitis et tenebitis, donetis nobis, et successoribus nostris et dicte domui, de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos argenti fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate, sive domus ibi edificande,^b vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas duas monallatas, sive domum vel domos ibi edificandas,^a bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sump-tibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro hac donatione, habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Preterea volumus quod tu facias in dicto patuo domum sive domos dehinc usque ad duos annos completos, et si non faceres, quod nos possimus illud accipere nostra propria auctoritate, et nobis retinere, vel dare cuicumque voluerimus. Et ego dictus Bernardus *Catala*, hec omnia predicta laudo et firmo, et promitto^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, dare vobis, vel successoribus vestris, dictos VI sterlingos quolibet anno, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum et melioramentum quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Berengarii de *Palafurgel*, et fratris Petri *Servent* et Bernardi *Catala* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Reul*, presbiteri, et Guilelmi Poncii de *Sesyles* et Petri de Fonte frigidio, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandas B. b. hedificande B. c. promittimus B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promito B.

754

1270, 23 de setembre

Fra Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Pere Servent, dóna en acapte a Pere d'Obra Nova de la Bastida, habitant de Perpinyà, una monallada del farraginar del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 383v-384, acta núm. 703.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 415, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, bajulus forensis Mansi Dei, locum tenens fratris Raymundi de Bacco, preceptoris Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, et mei fratris Petri *Servent*, nomine dicti preceptoris Mansi Dei, dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Petro de Opere novo de Bastida, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam tenencie milicie Templi, in terminis Perpiniani, scilicet in ferragine Templi, que monallata affrontat ex II partibus in tenencia Templi, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus suis et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, ad faciendum sive edificandum^a ibi domum sive domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse^b hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde preceptor domus Templi Perpiniani possit dictam monallatam dicte tenencie accipere et etiam retinere ut propriam Templi. Hanc donacionem accapiti tibi et tuis facio hoc pacto quod tu et tui successores, qui dictam monallatam tenencie predicte, sive domum quam ibi edificabis,^c habebitis et tenebitis, donetis domui Templi Perpiniani et preceptori ipsius, nomine ejus, III sterlinos boni argenti et fini censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta monallata, sive domus

ibi edificanda,^d vendatur vel inpingnoretur. Et promitto,^e nomine dicti preceptoris Mansi Dei, tibi, dicti Petro, quod ipse preceptor et successores sui facient tibi et tuis dictam monallatam tenencie predictae et domum ibi edificandam^f bonam habere et tenere in pace ab omni persona perpetuo,^g et tenebuntur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus semper credaris plano tuo verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro hac donacione dicti accapiti habui a te VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^h me teneo, renunciando exceptioni pecunieⁱ non numerate. Et nos, dicti frater Petrus Sutor et frater Petrus *Servent*, hec omnia laudamus. Et ego dictus Petrus de Opere Novo, hec omnia laudo, recipiens dictum accapitum a vobis dictis fratribus. Et promitto^j vobis quod solvam dictum censum et alia attendam et compleam, ut dictum est. Pro quibus attendendis, obligo vobis et dicte domui milicie Templi dictam monallatam tenencie predictae cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VIII kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Petri Sutoris, et fratris Petri *Servent* et Petri de Opere novo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Besalduni Bernardi, sutoris, et Bernardi *Bonfil* de Podio Cerdano, habitatoris Perpiniani, testium. Ego Petrus de Aldiarde hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. hedificabis B. d. hedificanda B.
 e. promito B. f. hedificandam B. g. perpetuo *repetit per error* B. h. pacatum B.
 i. peccunie B. j. promito B.

1270, 1 d'octubre

Arnaua del Roure, de la parròquia de Sant Pere de la Serra, promet a fra Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, que d'aquí a cinc anys establirà a la borda del Vilar, que té per la milícia del Temple, un home o una dona que sigui home propi del

Masdéu i que faci la seva llar en aquesta borda i hi resideixi permanentment, pagui l'agrer i faci els altres serveis acostumats, com ho feia el difunt Jordà del Vilar. Passat aquest termini, si no hagués establert ningú en aquesta borda, els templers podrien establir-hi una persona de llur elecció que hauria d'ésser home propi del Masdéu. Fra Pere de Camprodon confirma aquesta transacció, per la qual ha rebut 8 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 149v-150, acta núm. 245.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 377-378, segons B.

In Dei nomine. Notum sit cunctis quod ego Arnalda de Royra parrochie Sancti Petri de Serra, bona fide^a sine omni enganno cum hoc publico instrumento perpetuo valituro promitto^b vobis domino fratri Petro de Campo rotundo, bajulo forensi Mansi Dei, nomine milicie Templi, quod infra primos V^e annos venientes continuos stabiliam vobis sive milicie Templi Mansi Dei bordam meam de Vilario, quam pro vobis et pro dicta milicia Templi teneo et possideo, de homine vel femina qui sit proprius et solidus dicte milicie et faciat ignem et continuam residentiam in predicta borda, et teneat et possideat ipsam per nos et pro mil(ic)ia,^c et faciat inde et prestet census^d consuetis et agraria et omnia alia servicia consueta, sicut condam Jordanus de Vilario faciebat vel facere debebat antecessoribus nostris dominis suis. Et si forte infra predictum tempus dictam bordam non stabiliero vobis, ut superius dictum est, deinde vos et vestri successores licite possitis stabilire et heredare dictam bordam ab alio homine vel femina qui sit proprius Mansi Dei, sine omni impedimento meorum et meo, solvendo et dando gratis vobis et successoribus vestris inter vivos omnia jura et omnes actiones meas, que de dicte termino ultra aliquo modo facere vel movere possem ego vel mei in predicta borda vel pro predicta sive in possessionibus ejus. Pro quibus omnibus dictis et singulis universis, obligo et trado per vinculum vobis et domui milicie Mansi Dei omnia bona mea et meorum ubicumque sint, presentia et futura; et renuncio specialiter omni juri et legi et indebite conditioni et omnibus aliis auxiliis quibus contra venire possem. Et quod contra (predicta omnia)^e et singula non veniam, clam vel palam, tactis sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc kalendis octobris, anno Christi M^o CC^o LXX°. Sig+num Arnalde de Royra de Serra dicte, qui hec omnia laudo. Sig+num fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensi (Mansi)^f

Dei, qui hec omnia laudo. Habui inde pro laudimio VIII solidos et VIII denarios barchinonensium coronatorum. Sig+++na Ferrarii, sacriste de Serra, et Poncii de *Virger* et Guilelmi de Vilario, testium rogatorum. Guilelmus de Pulcro Podio, publicus notarius auctoritate domini episcopi Elnensis, hanc (cartam)^g scripsi die et anno (SM) quo supra.

a. bona fide *repetit per error B.* b. promito *B.* c. milia *B.* d. scensus *B.*
e. predicta omnia *omès B.* f. mansi *omès B.* f. cartam *omès B.*

756

1270, 8 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Ramon Monells, traginer, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 12 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 37 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 436r-v, acta núm. 825.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 416, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo *Monels*, traginerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas completas patui de tenedone milicie Templi, que est in terminis Perpiniani, et affrontant dicte due monallate complete ab oriente in via, a meridie et ab occidente in tenencia milicie Templi, ab aquilone in tenencia tua, quam tenes pro milicia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto

quod tu et tui, qui dictas duas monallatas completas dicti patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XII sterlinos boni argenti et fini recipiendos. Et quancumque et quocienscumque dicte due monallate complete dicti patui vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu tenearis ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri habeamus licenciam accipiendi illud nostra propria auctoritate, et dare alii cuicumque voluerimus ad accapitum, vel nobis retinere. Et promittimus^a tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus milicie Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Raymundus *Monels*, hec omnia predicta laudo, promittens^d vobis, dicto preceptoris et fratribus supra dictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris predictas duas monallatas completas dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VIII° idus octobris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et Raymundi *Monels*, tragnerii, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Petri de Podio, curaterii, et Bernardi *Monels*, tragnerii, et Guilelmi *Monels*, tragnerii, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promittimus B.

b. pacatos B.

c. peccunie B.

d. promittens B.

1270, 12 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Guillem de Lleida i a la seva esposa Alaisona una monallada de la tinença del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 3 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 303, acta núm. 539.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, ff. 417-418, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, voluntate ac laudamento fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri Servent et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per me et omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Guilelmo de Lerida et Alaisone, uxori ejus, habitatoribus Perpiniani, et vestris^a et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam tenencie dicte domus milicie Templi in terminis Perpiniani, et affrontat ab oriente in tenencia Templi, a meridie in via, ab occidente in tenencia Petri de Corniliano et Guilelme, uxoris ejus, ab aquilone in tenencia Arnaldi Jordani, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam monallatam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos boni argenti et fini censuales, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta monallata dicte tenencie vendatur vel inignoretur. In qua predicta monallata dicte tenencie teneamini edificasse^b domum vel domos infra duos annos ab hac die inantea computandos, quod nisi feceritis, deinde ego et successores mei possimus recipere illam et retinere ut proprium Templi. Et ego et successores mei faciemus semper vobis et vestris dictam monallatam dicte tenencie bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude

de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro hac donatione, habui et accepi a vobis VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c me teneo, renunciando exceptioni pecunie^d non numerate. Et nos, Guilelmus de Lerida et Alaiso, uxor ejus, hec omnia laudamus. Et promittimus^e tibi, dicto fratri Petro Sutori, quod nos solvemus semper tibi et successoribus tuis quolibet anno in festo Natalis Domini dictos III solidos sterlingorum argenti fini censuales, ut dictum est, et etiam omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis predictam monallatam dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc III° idus octobris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Guilelmi de Lerida et Alaiso, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Benardi Catalani, fornerii, et Guilelmi Revelli et Petri de Corniliano, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VII^a linea «predicta», et in VIII^a linea «predicta», et in XVI^a linea «predictam», et suprascripsi in quarta «in terminis Perpiniani».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et vestris *afegit a la interlínia B.* b. hedificasse *B.* c. paccatos *B.*
d. peccunie *B.* e. promittimus *B.*

758

1270, 12 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Pere de Cervera i a la seva esposa Maria, habitants de Perpinyà, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, és a dir, una monallada en amplada i quatre en llargada, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hau-

ran de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 426, acta núm. 799.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 419, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, voluntate ac laudamento fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Petro de Servaria et Marie, uxori ejus, habitatoribus Perpiniani, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas tenencie milicie Templi, que tenencia est infra terminos Perpiniani, scilicet unam monallatam in amplitudine et IIII^{or} in longitudine, completas, et affrontant ab oriente in tenencia Bernardi Gasaldi, aluderii, a meridie in via, ab occidente in tenencia Templi, ab aquilone in via, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, in quibus dictis duabus monallatis dicte tenencie teneamini edificasse domum vel domos infra duos annos ab hac die inantea computandos, quod nisi feceritis, deinde ego et preceptores Templi successores mei possimus recipere illas et retinere ut proprium Templi. Quas duas monallatas predictas dicte tenencie vobis dono ad accapitum, hoc pacto quod vos et vestri, qui predictas duas monallatas dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini censuales, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inignoretur. Et ego et mei successores faciemus semper vobis et vestris dictas duas monallatas dicte tenencie bonas habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo bona dicte domus Templi Perpiniani vobis et vestris, presenciam et futura. Et pro hac donacione, habui et accepi a vobis XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^a me teneo,

renuncians exceptioni pecunie^b non numerate. Et nos, Petrus de Servaria et Maria, uxor ejus, hec omnia laudamus; et promittimus^c tibi, dicto fratri Petro Sutori, quod nos solvemus semper tibi et successoribus tuis quolibet anno in festo Natalis Domini predictos VI sterlingos boni argenti et fini censuales, ut dictum est, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc IIII° idus octobris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig++++a fratris Petri Sutoris, Petri de Servaria, et Marie, uxoris ejus, qui hec omnia laudamus. Sig+++a fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++a Bernardi Catalani, fornerii, et Guilelmi de Lerida, et Guilelmi Reulli, sacerdotis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. paccatum *B*. b. peccunie *B*. c. promittimus *B*.

759

1270, 12 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Pere de Cornellà de Conflent, habitant de Perpinyà, i a la seva esposa Guillema dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, és a dir, una monallada en amplada i quatre en llargada, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 440r-v, acta núm. 834.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 420, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Selrano, et fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de

Sancto Arnacho, per me et omnes successores meos dono atque in presenti trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Petro de Corniliano Confluentis, habitanti Perpiniani, et Guilelme, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas de tenencia Templi, que est in terminis Perpiniani, scilicet unam monallatam in amplitudine et IIII^{or} monallatas in longitudine, completas, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b infra duos (annos)^c ab hac die inantea computandos, quod nisi feceritis, ego vel successores mei possimus recipere illas et retinere ut proprium Templi, et affrontant ab oriente in tenencia Arnaldi Jordani, que tenetur pro domo Templi Perpiniani, et in tenencia ejusdem domus Templi, a meridie et ab occidente et ab aquilone in viis publicis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui predictam donacionem accapiti habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis dicte domus de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpingrentur. Et ego et successores mei faciemus vobis et vestris predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habui et accepi a vobis XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus (per pacatum)^d me teneo, renunciando exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Petrus de Corniliano et Guilelma, uxor ejus, laudamus et concedimus et approbamus omnia supradicta. Actum est hoc IIII° idus octobris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Petri de Corniliano et Guilelme, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi de Lerida, et Petri de Servaria et Guilelmi Reulli, sacerdotis, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. annos omès B. d. per pacatum omès B. e. peccunie B.

760

1270, 28 d'octubre

Pere Romà, el seu germà Perpinyà i Ramon Aurer, tots de Perpinyà, reconeixen a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que tenen per ell i els seus successors a la parròquia de Santa Maria de Nils les terres i possessions següents: una feixa a l'Hort del Colomer, en el qual hi ha dues oliveres, per la qual donen la tasca, el braçatge i el quart de les olives; dues altres feixes, l'una a l'Hort Major i l'altra als Hospitals, per les quals donen la tasca i el braçatge; una feixa als Pedreguers, que tenen per l'Església d'Elna, per la qual només deuen als templers la meitat del dret de batuda, com és costum al castrum de Nils, i el camp del Puig, pel qual deuen l'agrer i la tercera part de la cossura. En cas de mutació, hauran de donar igualment el foriscapi per totes aquestes terres, excepte per la que tenen per l'Església d'Elna. Tanmateix, si els templers repartissin aquests béns, Pere Romà i el seu germà no estarien obligats a donar el foriscapi per aquest primer repartiment. Fra Ramon Desbac i fra Pere Sabater els confirmen aquestes possessions, per això reconeixen haver rebut 125 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 82r-v, acta núm. 132.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 379-383, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Petrus Roma et Perpinianus, frater ejus, et Raymundus Aurarius, omnes de Perpiniano, per nos et nostros profiteamur et recognoscimus vobis, domino fratri Raymundo de Baco, preceptoris domus Mansi Dei, nos tenere pro vobis et successoribus vestris et dicta domo Mansi Dei, in terminis et in adjacentia Sancte Marie de Agnillis, terras et possessiones inferius scriptas et confrontatas, scilicet unam faxiam ad Ortum de Columbario, in qua faxia sunt II olivarii, de qua faxia debemus dare et dabimus de expletis ejusdem domui predictae imperpetuum tascham et braciaticum et de olivarii quartum, et affrontat dicta

faxia terre ab oriente in nostro alodio, a meridie in orto Egidii de Agnillis, ab occidente in camino publico quod exit^a de ortis et intrat ad villam de Agnilis, ab aquilone in nostro alodio. Item, quandam aliam faxiam nostram terre in Orto majori, de qua dabimus vobis et tenemur dare agrarium et braciaticum, et affrontat ab oriente in nostro alodio, et a meridie in toto orti quem tenemus pro ecclesia (Sancte)^b Eulalie Elnensis, ab occidente in via que transit per orto de Agnillis, ab aquilone in nostro alodio. Item, unam faxiam terre *als Hospitals*, de qua dabimus et tenemur dare^c vobis et successoribus vestris et dicte domui agrarium et braciaticum, et affrontat ab oriente et a meridie in via que exit de villa de Agnillis et vadit versus Pollestris, ab occidente in terra que est de Petro Fabri, ab aquilone in correcho de Comellis. Item, unam faxiam terre que est in loco vocato *als Pedreges*, que tenetur pro ecclesia Elnensis, de qua dabimus et tenemur dare vobis et successoribus vestris mediam *bateso* tamen sine aliquo foriscapii et censu, sicut est consuetum in castro de Agnilis, et affrontat ab oriente in tenencia Arnaldi Benedicti, a meridie in nostra tenencia, ab occidente in campo qui fuit condam Ferrarii Celere, ab aquilone in campo nostro. Item, unum campum de Podio, de quo dabimus et tenemur dare vobis de omnibus expletis agrarium et terciam partem cossure, et affrontat ab oriente in tenencia Berengarii Comititis de Agnilis, a meridie in campo condam Arnaldi Benedicti, ab occidente et ab aquilone in riparia.^d De quibus omnibus predictis terris dabimus et tenemur dare vobis et successoribus vestris perpetuo de expletis eorundem predicta omnia jura, ut dictum est, et foriscapium si ~~predicte terre vendentur~~ vel inpingrentur vel aliquo alio modo alienarentur, excepta dicta terra que tenetur pro dicta ecclesia, hoc salvo et retento quod nos, predicti Petrus Roma et Perpinianus, frater (ejus)^e tamen, non teneamur^f dare vobis neque successoribus vestris foriscapia, si contigerit vos venire ad divisionem predictorum bonorum, de ipsa prima divisione. Et nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor predictus, et frater Petrus Sutor, hec omnia predicta laudamus, firmamus, ut dictum est, et profitemur et recognoscimus vobis, predictis Petro Rome et Perpiniano, fratri ejus, et Raymundo Aurerio, nos habuisse et recepisse a vobis pro predictis CXXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^g nos tenemus, renunciantes excepcioni pecunie^h non numerate, quos, predictos denarios, recognoscimus versos esse, et redactos, in

utilitate¹ dicte domus Mansi Dei, et hec facimus salvo jure nostro in omnibus et per omnia. Actum est hoc V^o kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+++++na Petri Rome et Perpiniani, fratris ejus, et Raymundi Aurerii et fratris Raymundi de Bacco, preceptoris, et fratris Petris Sutoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Rubei, et Petri Coste et Raymundi Tolsani, testium. Ego Petrus Faber de Capcirio hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. exiit B. b. sancte omès B. c. Sic B per dare. d. ripparia B. e. ejus omès B. f. teneatur B. g. paccatos B. h. peccunie B. i. utilitatem B.

761

1270, 23 de novembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Bernat de Centernac i Pere Servent, dona en acapte a Guillem Cavaller, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al lloc anomenat Camp del Colomer, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 260 mm, alçada 140/145 mm, ADPO, Hp188.¹⁶¹

A² Original perdut.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 298v-299, acta núm. 531, versemblantment segons A².

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms*, vol. S, p. 461, segons A¹.

D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, ff. 421-422, segons B.

161. El document està estripat a la part inferior esquerra. Porta al peu una anotació contemporània en part esborrada: «[...] Templo reddatur [...], i al dors un regest del segle XV en català: «Carta d'un pati per casa G^m Cavalleria al loch apellat Camp de Colomers. Perpinyà», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1990».

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, concilio^a et voluntate fratris Arnaldi de Salrano,^b et fratris Bernardi de Sancto Arnaco,^c et fratris Petri *Servent*, per me et omnes successores meos dono atque in presenti trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Guilelmo *Cavalairia*,^d habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas de tenencia Templi, que est in terminis Perpiniani, loco vocato Campo de Columbario^e, ad hedificandum^f ibi domum vel domos, et affrontant ab oriente et a meridie et ab occidente in viis publicis, ab aquilone in tenencia Petri *Servera*, totum, integrit ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicte tenencie sive domos que ibi hedificabuntur habueritis et tenueritis, donetis semper mihi et successoribus meis quolibet anno in festo Natalis Domini de censu VI sterlingos boni argenti et fini et bene recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur; et tenearis tu et tui hedificare sive construere^g ibi domum vel domos de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, deinde liceat mihi^h et successoribus meis dictas duas monallatas dicte tenencie accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii ad accapitumⁱ sine contradictione tua et tuorum. Et ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum,^j et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donatione, habui et accepi a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum me teneo, renuncians exceptioni peccunie non numerate. Et ego dictus Guilelmus *Cavalairia*,^k hec omnia predicta laudo, promittens^l tibi, dicto fratri Petro Sutori, preceptori dicte domus, quod ego et mei solvemus semper tibi et successoribus tuis quolibet anno in dicto festo totum predictum censum, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum,^m obligando inde tibi et successoribus tuis dictas duas monallatas, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc VIII kalendas decembris, anno Domini MCCLXX.

Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Arnaldi de Salrano,^b et fratris Bernardi de Sancto Arnaco,^c et fratris Petri *Servent* et Guilelmi *Cavalairia*^k predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi *Aulen* de Sancto Ypolito, et Bernardi Catalani, fornerii, et Jacobi Michaelis, testium. Ego Guilelmus Roceriusⁿ hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic AB per consilio. b. olrano B. c. rnacho B. d. Cavaleria B. e. Colombario B. f. adificandum B. g. construere B. h. michi B. i. capitum B. j. imperpetuum B. k. Cavalleria B. l. promitens B. m. expressim B. n. Roerius B.

762

1270, 28 de desembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Pere Servent, Pere del Voló, Bernat de Centernac i Bartomeu, dona en acapte a Bernat Tomàs d'Orla, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 419v, acta núm. 783.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 423, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate et laudamento fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Thome de Orulo, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas de tenencia milicie Templi, que sunt in terminis Perpiniani et adjacencia Sancti Johannis ejusdem ville, ad faciendum et construendum ibi domum vel domos, quam vel

quas tenearis ibi construxisse^a de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis tu vel tui, deinde nos et successores nostri possimus illas accipere ut proprias Templi, et eas retinere vel dare cuicumque voluerimus, et affrontant dicte due monallate ex tribus partibus in viis, et ex quarta parte in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas II monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur^b, habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris semper de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini et bene recipiendos; et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Bernardus Thome, hec omnia predicta et singula laudo, promittens^f vobis, dictis preceptori et fratribus suprascriptis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris dictas II monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V^o kalendas januarii, anno Domini M^o CC^o LXX° . Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Arnaldi de Selrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Bernardi Thome predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Berengarii Caneti de Sancto Stephano, et Arnaldi Travaudi de Canoy, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. construxisse *B.* b. hedificabuntur *B.* c. promitimus *B.* d. paccatos *B.*
e. peccunie *B.* f. promitens *B.*

763

1270, 28 de desembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Pere Servent, Pere del Voló, Bernat de Centernac i Bartomeu, dona en acapte a Arnau Daví, seller, una monallada de la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 435v-436, acta núm. 823.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 29, f. 424, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio, voluntate et laudamento fratris Arnaldi de Selrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, fratrum dicte domus, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Arnaldo Davi, solerio,^a et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam monallatam de trilla milicie Templi, que est in terminis Perpiniani, et adjacencia Sancti Johannis ejusdem ville, ad faciendum et construendum ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi construxisse^b de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde nos et successores nostri possimus illam accipere ut propriam Templi, et eam retinere vel dare cuicumque voluerimus, et affrontat dicta monallata dicte trille ex tribus partibus in viis, et ex quarta parte in tua tenencia, quam tenes pro dicta domo Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicte trille, sive

domum vel domos que ibi edificabuntur;^c habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris semper de censu quolibet anno in festo Natalis Domini sex sterlinos boni argenti et fini recipiendos; et quodcumque et quocienscumque dicta monallata dicte trille, sive domum vel domos que ibi edificabuntur;^c vendantur vel inpignorentur; nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo abque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Arnaldus Davi, solerius,^g hec omnia predicta et singula laudo, promittens^h vobis, dicto preceptoris, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicte trille, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V^o kalendas januarii, anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Arnaldi de Selrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Arnaldi Davi, solerii predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Berengarii Caneti de Sancto Stephano, et Arnaldi Travaudi de Canois, habitatoris Perpiniani, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic B, *cal sens dubte restituir* sellario. b. construxisse B. c. hedificabuntur B. d. promittimus B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. Sic B, *cal sens dubte restituir* sellarius. h. promittens B.

764

1271 (nou estil), 2 de febrer

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere del Voló, Pere Servent i Bartomeu, dóna en acapte a Bernat Adalbert de Malloles, habitant de Perpinyà, una monallada de la tinença del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 2 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 403, acta núm. 745.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 2, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri de Volono, et fratris Petri Servent et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Adalberti de Malleolis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam de tenencia Templi, que est in terminis et adjacentia Sancti Johannis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, et affrontat ab oriente in via, ab occidente in tenencia Bernardi Roche, ab aquilone in tua tenencia, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini de censu XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quancumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingrentur; et tenearis similiter tu et tui edificasse^c in dicta monallata domum vel domos hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illa accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et

tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris semper plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus predictis et singulis, obligamus tibi et tuis per vinculum omnia bona nostra dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Bernardus Adalberti, hec omnia laudo, promittens^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et vestris successoribus totum predictum censum in dicto festo, et alia omnia predicta attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris predictam monallatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc III° nonas febroarii,^g anno Domini M^o CC^o LXX°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris dicte domus, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri de Volono, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bartholomei et Bernardi Adalberti predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi de Malleolis, sutoris, habitantis Perpiniani, et Bartholomei Palaudani, sartoris, et Petri de Caxanis, brasserii,^h testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. hedificasse B. d. pacatos B.
e. peccunie B. f. promittens B. g. februi B. h. bracerii B.

765

1271 (nou estil), 18 de febrer

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Bartomeu, Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Gauget una monallada i mitja en amplada i una monallada en llargada de la tinença del Temple a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 4 esterlins i mig de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió,

fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 5 diners i un òbol de moneda coronada de Barcelona.

- A Original, pergamí, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, amplada 215 mm, alçada 125 mm, ADPO, Hp188.¹⁶²
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 424v-425, acta núm. 795, segons A.
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 461, segons A.
- D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 3, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Selrano,^a et fratris Bartolomei,^b et fratris Bernardi de Sancto Arnaco^c et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo *Gauget*, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam in latitudine et unam in longitudine de tenentia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, que dicte due monallate et media affrontant ab oriente et a meridie in nostra tenentia, ab occidente et ab aquilone in viis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas et mediam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini pro censu dicte tenentie quatuor sterlingos et medium boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quoscienscumque dicte due monallate et media dicte tenencie vendantur vel inpirentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum forscapium. Et promittimus^d tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi

162. El document porta al peu una anotació contemporània parcialment mutilada: «Templo ...»; al dors, un regest del segle XV en català: «Carta d'en Bernat Gaugech d'un pati per casa ab cens de IIII starlins. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3046».

Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donatione, habuimus et recepimus^e a te pro accapito VIII solidos V denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciante exceptioni peccunie non numerate, quos omnes predictos denarios profiteamur versos esse, et redactos, in maxima utilitate dicte domus. Et ego dictus Bernardus *Gauget*, hec omnia predicta et singula laudo, promittens^f vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XII kalendas marcii, anno Domini MCCLXX. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Arnaldi de Selrano,^g et fratris Bartolomei,^b et fratris Bernardi de Sancto Arnaco,^c et fratris Petri *Servent*, et Bernardi *Gauget* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis Amalrici, et Bernardi Catalani et Petri *Cadayn*, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Salrano B. b. Bartholomei B. c. Arnacho B. d. promitimus B.
e. accepimus B. f. promitens B. g. Solrano B.

766

1271 (nou estil), 18 de febrer

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Bartomeu, Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Pastor i a la seva muller Maria una monallada i mitja en amplada i una monallada en llargada de la tinença del Temple a Perpinyà. Els terratgers hauran de donar als templers 4 esterlins i mig de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 5 diners i un òbol de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 394r-v, acta núm. 726.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 4, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Selrano, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi^a de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Bernardo Pastori et Marie, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam in latitudine et unam monallatam in longitudine de tenencia nostra, que est in terminis Perpiniani, que dicte due monallate et media affrontant ab oriente in nostra tenencia, a meridie et ab occidente in viis, ab aquilone in tenencia Bernardi *Gauget*, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas II monallatas et mediam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini quatuor sterlingos et medium boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate et media dicte tenencie vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presenciam et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito VIII solidos et V denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate, quos denarios recognoscimus versos esse, et redactos, in maxima utilitate dicte domus. Et ego dictus Bernardus Pastor, et ego Maria, uxor ejus predicta, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentes^d vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in festo predicto, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc XII

kalendas marcii, anno Domini M° CC° LXX°. Sig++++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et Bernardi Pastoris et Marie, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis Amalrici, et Bernardi Catalani et Petri *Cadayn*, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Arnaldi B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promitentes B.

767

1271 (nou estil), 12 de març

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Arnau de Celrà, Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Guillem Cortal, blanquer, habitant de Perpinyà, una casa situada a la ciutat de Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 21 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Sant Miquel de setembre, i el foriscapi en cas de mutació. Pere d'Argelers, blanquer, confirma aquesta transacció i cedeix a Guillem Cortal tots els seus drets sobre aquesta casa, i per això que reconeix haver rebut 175 sous barcelonesos. Bartomeua, muller de Pere d'Argelers, cedeix igualment tots els seus drets sobre aquesta casa.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 284r-v, acta núm. 503.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 5-6, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et assensu fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo Cortal, curaterio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum nostram, de celo usque in abyssum,^a que est infra villam Perpiniani, et affrontat ab oriente et a meridie in

tenencia Templi, ab occidente in tenencia Toyrii Roche, ab aquilone in via publica, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo sancti Michaelis septembris XXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, valentes IIII solidos III denarios sterlingorum boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Guillelmus *Cortal*, hec omnia laudo, promittens^d vobis, dicto domino fratri Raymundo de Bacco, preceptorì, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum in dicto festo quolibet anno, et omnia alia attendemus et complebamus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris omnia nostra, presencia et futura. Et ego Petrus de Argileriis, curaterius, hec omnia laudo, solvens et diffiniens tibi, dicto Guillelmo *Cortal*, et tuis perpetuo, quicquid juris habeo vel habere debeo in dicta domo aliquo modo vel racione. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promitto.^e Et pro predicta soluzione et diffinitione, habui et accepi a te CLXX^a V solidos barchinonensium de dicto valore, de quibus per paccatum me teneo, renuncians exceptioni peccunie non numerate. Et ego Bartholomeva, uxor dicti Petri de Argileriis, hec omnia predicta laudo, solvens et diffiniens tibi, dicto Guillelmo *Cortal*, et tuis perpetuo, totum quicquid juris habeo et habere debeo in dicta domus racione obligationis dotis et donationis propter nupcias et quocumque alio modo. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam bona fide et per stipulationem tibi promitto,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte

tibi juro; per quod juramentum renuncio omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Actum est hoc IIII idus marcii, anno Domini M° CC° LXX°. Sig++++na fratris Raymundi de Bacco, et fratris Petri Sutoris, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Cortal*, et Petri de Argileriis et Bartholomee, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Johannis Amalrici et Petri Garrige, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in prima linea «assensu».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promitens B. e. promito B.

768

[1270, 25 de març <?> 1271 (nou estil), 24 de març]

El comanador del Masdéu dóna en acapte a Guillem Berard de Pesillà un camp situat a Pesillà de Conflent, sota el cens anual de 40 sous.

Anàlisi del 1704 en francès: ADHG, H Malte, Inventari núm. 76, f. 81v.

Bail a fief fait par le commandeur d'Omps^a a Guillem Berard de Pedilhan d'un champ confrontant d'une part Estienne de Pin et, les autres confronts etans effacés soubs la censive de 40 s. et autres droits seigneuriaux, en parchemin de l'an 1270, cotté n° 5.

a. *Sic per Masdéu.*

769

1271, 29 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Ribera, Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Pere de la Roca, hortolà, i a la seva esposa Alena dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi edificuin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers

hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 301, acta núm. 535.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 7-8, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bartholomei, et fratris Petri Riparie, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent et fratris Arnaldi de Solrano, per me et omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Petro de Rocha, ortolano, et Alene, uxori ejus, et vestris et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenentia dicte domus Templi ad faciendum ibi domum vel domos, et affrontant ab oriente in via, a meridie in tenencia dicte domus Templi Perpiniani, ab occidente in tenencia Bernardi Boerii de Tulugis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas duas monallatas dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani; et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate, vel domus que ibi edificabitur,^a venderetur vel inpignoraretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^b vobis quod ego et successores mei faciemus vobis et vestris predictas duas monallatas, vel domus que ibi edificabitur,^a bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, ex quibus credamini^c plano vestro verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presenciam et futura. Et pro predicta donatione habui et recepi a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatum^d me teneo, renunciando exceptioni pecunie^e non numerate, quos predictos denarios recognosco versos esse in utilitatem dicte

domus Templi Perpiniani. Et nos, dicti Petrus de Rocha et Alena, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus; et promittimus^f tibi, dicto fratri Petro Sutori, preceptori, et successoribus tuis, solvere dictum censum in dicto festo, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis predictas duas monallatas dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Et promittimus^f tibi quod dehinc usque ad duos annos edificaverimus in dictis duabus monallatas domum vel domos, quod si non fecerimus, volumus quod tu et successores tui possitis accipere dictas II monallatas cum omni melioramento ibidem facto. Actum est hoc IIII° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bartholomei, et fratris Petri Riparie, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Solrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Petri de Rocha et Alene, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Catalani, fornerii, et Petri de Verneto et Bernardi Rotlandi, testium. Ego Guilelmus Molera, hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificabitur B. b. promito B. c. credamin B. d. paccatum B. e. pec-
cunie B. f. promittimus B.

770

1271, 29 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Ribera, Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dona en acapte a Joan, fill d'Ermessenda Escales de Malloles, habitant de Perpinyà, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi edifiqui una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 305v-306, acta núm. 544.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 9, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bartholomei,

et fratris Petri Riparie, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Solrano, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Johanni, filio Ermessendis *Escales* de Malleolis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et^a eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia^b dicte domus Templi Perpiniani ad edificandum^c ibi domum vel domos, et affrontant ab oriente et a meridie in via publica, ab occidente in tenencia dicte domus Templi Perpiniani, ab aquilone in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicte tenencie, vel domus que ibi edificabitur;^d habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dicte due monallate, vel domus que ibi edificabitur;^d vendantur vel inpignorentur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^e tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis predictas duas monallatas, vel domus que ibi edificabitur;^d bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donatione habui et recepi a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatum^e me teneo, renuncians exceptioni pecunie^f non numerate, quos predictos denarios recognosco versos esse in utilitatem dicte domus Templi Perpiniani. Et ego dictus Johannes, filius Ermessendis *Escales* de Malleolis, hec omnia laudo; et promitto^g tibi, dicto fratri Petro Sutori, preceptor, et successoribus tuis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictas duas monallatas dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecero.^h Et promitto^g tibi quod dehinc usque ad duos annos edificavero in dictis duabus monallatas domum vel domos, quod nisi fecero, volo quod tu et successores tui, vestra

propria auctoritate, possitis accipere dictas II monallatas cum omni melioramento ibidem facto. Actum est hoc IIII° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+num fratris Petri Sutoris, preceptoris predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na fratris Bartholomei, et fratris Petri Riparie, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnalldiⁱ de Solrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Johannis, filii Ermessendis *Escales* predicti, qui hec omnia laudo. Sig++na Bernardi Rotlandi, fusterii, et Petri Fornerii et Petri *Laurador*, testium. Ego Guilelmus *Molera* hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et *afegit a la interlínia B.* b. de tenencia *repetit per error B.* c. hedificandum *B.* d. hedificabitur *B.* e. paccatum *B.* f. peccunie *B.* g. promito *B.*
h. felicero *B.* i. *sic B.*

771

1271, 29 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Ribera, Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Jausbert Sadol i al seu fill Jaume Sadol una monallada i mitja de la tinença del Temple, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 22 diners i un òbol de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 372v, acta núm. 679.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 10, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bartholomei, et fratris Petri Riparie, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Salrano, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Jausberto *Sadol* et Jacobo *Sadol*, filio ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de

tenencia dicte domus Templi Perpiniani, ad faciendum ibi domum vel domos, et affrontant ab oriente in via publica, a meridie in tenencia *d'en Gasau*, ab occidente et ab aquilone in via publica, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam monallatam et mediam habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani; et quodcumque et quocienscumque dicta monallata et media dicte tenencie, vel domus que ibi edificabitur;^a venderetur vel inpignoraretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^b vobis quod ego et successores mei faciemus vobis et vestris predictam monallatam et mediam, vel domus que ibi edificabitur;^a bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, ex quibus credamini plano vestro verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione habui a vobis pro accapito VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatum^c me teneo, renuncians exceptioni pecunie^d non numerate, quos predictos denarios recognosco versos esse in utilitatem dicte domus Templi Perpiniani. Et nos, dicti Jausbertus *Sadol* et Jacobus *Sadol*,^e filius ejus, hec omnia predicta et singula laudamus. Et promittimus^f tibi, dicto fratri Petro Sutori, preceptori domus Templi Perpiniani, et successoribus tuis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut dictum est, et quod edificaverimus^g in dicta monallata et media domum vel domos abhinc usque ad unum annum completum; quod si non fecerimus, volumus quod tu et successores tui possitis accipere dictam monallatam et mediam cum omni melioramento ibidem facto. Et pro predictis omnibus et singulis, obligamus tibi et successoribus tuis dictam monallatam et mediam dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc IIII kalendas aprilis, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig+num fratris Petri Sutoris, preceptoris predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na fratris Bartholomei, et fratris Petri Riparie, et fratris

Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Salrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Jausberti *Sadol* et Jacobi *Sadol*, filii ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Catalani, fornerii, et Petri de Verneto et Bernardi Rotlandi, testium. Ego Guilelmus *Molera* hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificabitur B. b. promito B. c. paccatum B. d. peccunie B. e. et
Jacobus Sadol *afegit a la interlínia* B. f. promitimus B. g. hedificaverimus B.

772

1271, 31 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Arnau de Celrà i Pere Servent, dóna en acapte a Joan Comte, bracer, i a la seva muller Mateua una monallada en amplada i deu canes de Montpeller en llargada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 301v-302, acta núm. 536.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 11, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Johanni Comiti, brasserii,^a et Matheve, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam in latitudine et X canas Montispessulani in longitudine de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, et affrontat dicta monallata dicte tenencie, cum dictis X canis Montispessulani, ex una parte in tenencia Johannis *Descalles*, et ex alia parte in via,

et ex aliis duabus partibus in tenencia vestra, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri et quicumque dictam monallatam dicte tenencie, cum dictis X canis, habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris et dicte domui de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes tres sterlinos boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quocienscumque dicta monallata dicte tenencie, cum dictis X canis, vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus^b inde nostrum foriscapium; et vos teneamini ibi fecisse domum vel domos infra duos annos completos, quod nisi feceritis, sit nobis licitum, et successoribus nostris, illud accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum. Et promittimus^c vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donatione, habuimus et recepimus a vobis pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Johannes Comes, brasserius,^f et Matheva, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentes^g vobis, dicto preceptori et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc IIe kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent* et Johannis Comiti, brasserii,^a et Matheve, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na *Toyr Caixans*, et Guilelmi Revelli et Guilelmi *Pages*, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi et suprascripti in II^a linea «ad accapitum». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. bracerii *B.* b. habeatis *B.* c. promitimus *B.* d. paccatos *B.* e. pec-
cunie *B.* f. bracerius *B.* g. promitentes *B.*

773

1271, 31 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Arnau de Celrà i Pere Servent, dóna en acapte a Toïr Queixàs, habitant de Perpinyà, i a la seva mare Beatriu Toïra un terreny de dues monallades, és a dir, una monallada en amplada i dues monallades en llargada, de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 344r-v, acta núm. 625.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 13, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri Servent, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus ad accapitum vobis, Toyrio Caixanis, habitanti Perpiniani, et Beatrici, matri ejus, et vestris et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, que habeat unam monallatam in amplitudine et duas monallatas in longitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, que dicte due monallate dicte tenencie affrontant ex una parte in tenencia Stephani Bracerii, et ex alia in tenencia Templi, et ex duabus partibus in viis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc

pacto quod vos et vestri, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos teneamus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et nos, dicti Toyrius *Caixans* et Beatrix Toyra, mater ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^g vobis, dicto preceptori, nos et nostros solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligantes^h inde vobis et successoribus vestris dictas II monallatas dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc IIe kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Toyrii Caixanis, et Beatricis Toyre, matris ejus, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Petri *Servent*, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi *Reul*, sacerdotis, et Guilelmi *Pages* et Johannis Comitis, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promittimus B.
e. pacatos B. f. peccunie B. g. promittentes B. h. obligando B.

1271, 31 de març

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Arnau de Celrà

i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Amil, teixidor, habitant de Perpinyà, una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 22 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 357, acta núm. 649.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 12, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio ac laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Petri Servent, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus ad accapitum tibi, Bernardo *Amil*, textori, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum; et affrontat dicta monallata et media dicte tenencie ex una parte in via, et ex alia in tenencia Toyrii Caixanis et Beatricis, matris ejus, et ex alia in tenencia Templi, et ex alia in tenencia Obre nove, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII^{or} sterlingos et medium boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis

omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Bernardus *Amil*, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Bernardi *Amil*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Petri *Servent*, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Reul*, sacerdotis, et Arnaldi de Riupullo et Guilelmi de Valsera, bajuli de Canaveles, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promitimus B.
e. pacatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

775

1271, 10 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Guillema Blanqueta, vídua de Bernat de Realbon, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. La terratgera haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 299v-300, acta núm. 533.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 14, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Solrano, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Guilelme Blanquete, uxori condam Bernardi de *Realbon* et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam^a de tenentia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^c sive construxisse^d hinc ad II annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, affrontat dicta monallata^e dicte tenencie ex una parte in tenencia Templi, et ex alia in via publica, et ex alia parte in tenencia Bernardi Seloni et Guilelme, uxoris ejus, et ex alia in tenencia Guilelmi de Tovo, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti, et forscapium quandocumque et quotienscumque predicta vendantur vel inpingrentur. Et promittimus^f tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta (donatione)^g habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^h nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunieⁱ non numerate. Et ego dicta Guilelma Blanqueta, hec omnia predicta laudo, promittens^j vobis, dicto preceptor, me solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam^a dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc III° idus aprilis, anno Domini M^o CC^o

LXX° I°. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Guilelme Blanquete, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Solrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulis, sacerdotis, et Bernardi Seloni, ganterii, et Guilelmi Roerii, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. manollatam B.	b. hedificandum B.	c. hedificasse B.	d. construxisse B.
e. manollata B.	f. promitimus B.	g. donatione omès B.	h. paccatos B.
i. peccunie B.	j. promitens B.		

776

1271, 10 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Bernat Seló, guanter, i a la seva muller Guillema una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 22 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 5 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 343v-344, acta núm. 624.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 15, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Solrano, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum vobis, Bernardo Seloni, ganterio, et Guilelme, uxoris ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenencia nostra, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere ut

proprium Templi, et dare alii ad accapitum, sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontat dicta monallata^d et media dicte tenencie ex una parte in via, et ex III partibus in tenencia Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII sterlingos et medium boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quotienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^e vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presenciam et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a vobis pro accapito VIII solidos V denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, dicti Bernardus Seloni et Guilelma, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^h vobis, dicto preceptor, nos et nostros solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus,ⁱ ut dictum est, obligantes^j inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc III° idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Bernardi Seloni, et Guilelme, uxoris ejus, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Solrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Reul*, sacerdotis, et Bernardi Ermengaldi de Turano, et Guilelmi Roerii, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. manollata B.
e. promittimus B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promittentes B. i. conplebimus B. j. obligando B.

777

1271, 10 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere Servent, Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dona en acapte a Bernat Ermengol de Turà, pellaire, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 386v-387, acta núm. 710.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 16, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Selrano, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardi Ermengaldo de Turano, pellipario, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, et affrontat ex tribus partibus in nostra tenencia, et ex quarta parte in via que vadit a les Comes, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictam monallatam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper (nobis)^a et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quocienscumque dicta monallata dicte tenencie vendatur vel inpingoretur; nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod tu vel tui teneamini ibi fecisse domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis tu vel tui, deinde sit nobis licitum, et successoribus nostris, illud accipere, et occupare, et dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum. Et promittimus^b tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis

totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Bernardus Ermengaldi, hec omnia predicta et singula laudo, promittens^e vobis, dicto preceptori et fratribus^f supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc III° idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Selrano et Bernardi Ermengaldi de Turano, pelliparii, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Bernardi Seloni, ganterii, et Guilelmi Roerii et Bernardi *Gasau*, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in II^a linea «ad accapitum».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. nobis *omès* B. b. promitimus B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B. f. fratribus *afegit a la interlínia* B.

1271, 10 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Bartomeu Amblard, sastre, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda

coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 431, acta núm. 812.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 17, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Salrano, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Barthomeo Amblardi, sartori, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte II monallate dicte tenencie ex I^a parte in via, et ex alia in tenencia Guilelme Blanquete, et ex alia in tenencia Guilelmi de Tovo, et ex alia in tenencia Romey Bracerii, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes

exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Bartholomeus Amblardi, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIII° idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Bartholomei Amblardi, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Salrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Reul*, sacerdotis, et Bernardi Seloni, ganterii, et Guilelmi Roerii, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promittimus B. e. paccatos B. f. pecunie B. g. promitens B.

779

1271, 12 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà de la casa del Masdèu, Arnau de Celrà, Pere Servent, Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Bernat Tomàs d'Orla, habitant de Perpinyà, i a la seva esposa Fina dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als temples 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 307v-308, acta núm. 548.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 18-19, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Mansi Dei, et fratris Arnaldi

de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Bernardo Thome de Orulo, habitanti Perpiniani, et Fine, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus^a religionum et clericis, duas monallatas completas de tenencia nostra, quam habemus extra portale quod dicitur de Malleolis, infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^c sive construxisse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis,^d deinde sit nobis et successoribus nostris licitum illud accipiendi et occupandi ut proprium Templi, et dandi alii ad accapitum, sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontant ex tribus partibus in viis, et ex quarta parte in tenencia Petri Roche, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas duas monallatas dicte tenencie sive domum vel domos que ibi edificabuntur^e habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quando-cumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donatione, profiteamur nos habuisse et recepisse a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, Bernardus Thome et Fina, uxor^h ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentesⁱ vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod nos et nostri solvemus vobis et successoribus vestris semper quolibet anno in dicto festo totum predictum censum, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et vestris successoribus dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi

fecerimus. Actum est hoc II° idus aprilis, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, et Bernardi Thome et Fine, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Caironi, et Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Guilelmi Stephani, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XIIª linea «vestris totam».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. domum *B.* b. hedificandum *B.* c. hedificasse *B.* d. feceris *B.* e. hedificabuntur *B.* f. paccatos *B.* g. peccunie *B.* h. uxor *repetit per error B.* i. promittentes *B.*

780

1271, 12 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà de la casa del Masdèu, Arnau de Celrà, Pere Servent, Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Jaume Fabre, habitant de Perpinyà, i a la seva esposa Fina dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 367v-368, acta núm. 669.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 20, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Mansi Dei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus ad accapitum tibi, Jacobo Fabri, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et

clericis, unam monallatam de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis tu vel tui edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam et potestatem illud accipiendi et occupandi ut proprium Templi, et dandi alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex duabus partibus in nostra tenencia, et ex tercia parte in tenencia Bernardi Ermengaldi de Turano, et ex quarta parte in via publica, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicte tenencie sive domum vel domos que ibi edificabuntur^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingrentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione, profiteamur nos habuisse et recepisse a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego Jacobus Faber predictus, hec omnia laudo, promittens^g vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori dicte domus, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum semper quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et vestris per vinculum predictam monallatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIe idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et Jacobi Fabri predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Caironi, sutoris, et Guilelmi Reulli,

sacerdotis, et Guilelmi Stephani, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. hedificabuntur B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

781

1271, 12 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà de la casa del Masdéu, Arnau de Celrà, Pere Servent, Bernat de Centernac i Bartomeu, dona en acapte a Bartomeu Cauders, traginer, una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 22 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 5 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 374r-v, acta núm. 683.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bartholomeo Cauders, traginerio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis tu vel tui edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri habeamus licenciam et potestatem illud accipiendi et occupandi ut proprium Templi, et dandi alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia nostra, et ex alia in tenencia Gaugeti, et ex alia

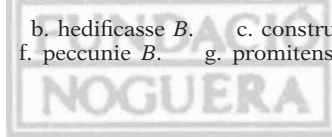
in tenencia Ripulli, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam et mediam dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII sterlingos et medium boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quancumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam monallatam et mediam dicte tenencie bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione profitemur nos habuisse et recepisce a te pro accapito VIII solidos V denarios obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego Bartholomeus *Cauders* predictus, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum semper quolibet anno in dicto festo, et omnia alia (predicta)^h et singula attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIe idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et Bartholomei *Cauders* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Cayroni, sutoris, et Guilelmi Reulli, sacerdotis et Guilelmi Stephani, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B.
tur B.

b. hedificasse B.
f. peccunie B.

c. construxisse B.
g. promittens B.

d. hedificabuntur B.
h. predicta omès B.

1271, 12 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Arnau de Celrà, Pere Servent, Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Ramon Capeller, habitant de Perpinyà, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 410r-v, acta núm. 762.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 21, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Capelerio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneris edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontat^d ex una parte in tenencia Bartholomei Emblardi, sartoris, et ex alia in tenencia Bernardi Seloni, et ex alia in nostra tenencia, et ex alia in via publica, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^e habueritis et teneritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpig-

norentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione profitemur nos habuisse et recepisse a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et ego Raymundus Capelerii predictus, hec omnia predicta laudo, promittens^h vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictam monallatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIe idus aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et Raymundi Capelerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Caironi, sutoris, et Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Guilelmi Stephani, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VIII^a linea «donetis».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. affronta B.
e. hedificabuntur B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promitens B.

783

1271, 13 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdéu, Pere Servent, Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Joan Guillem Mir, paraire, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o

diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templeers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 370v, acta núm. 675.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 23, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Mansi Dei, et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, per me et per omnes successores meos dono ad accapitum tibi, Johanni Guilelmo Mir, paratori, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas completas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad II annos completos, quod nisi feceris, ego et successores mei possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte due monallate ab oriente in tenencia Raymundi Gasch, capelerii, et in tenencia Bernardi Seloni, a meridie in tenencia Templi, ab occidente in via, et ab aquilone in alia via, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promitto^d tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habui et accepi a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua mone-ta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti

pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^e me teneo, renunciens exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Johannes Guilelmi, hec omnia predicta laudo, promittens^g tibi, dicto preceptor, me et meos solvere tibi et successoribus tuis totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictas duas monallas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc idus^h aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Johannis Guilelmi, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Auriol*, et Raymundi *Gasch*, capelerii, et Bernardi Bonifilii, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi et suprascripti in XIII^a linea «pro accapito.»

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promito B.
e. paccatum B. f. peccunie B. g. promitens B. h. Sic B per idibus.

784

1271, 13 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Pere Servent, Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Arnau de Crespià, carnisser, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Guillema una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 22 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 377v-378, acta núm. 690.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 22, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Mansi Dei, et fratris Petri

Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, per me et per omnes successores meos dono ad accapitum tibi, Arnaldo de Crespiano, macellario, habitanti Perpiniani, et Guilelme, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b sive construxisse^c hinc ad II annos completos, quod nisi feceritis, ego et successores mei possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontant dicta monallata et media dicte tenencie ex duabus partibus in tenencia Templi, et ex aliis duabus partibus in viis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII sterlingos et medium boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promitto^d vobis quod ego et successores mei faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habui et accepi a vobis pro accapito VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^e me teneo, renunciando exceptioni pecunie^f non numerate. Et nos, dicti Arnaldus de Crespiano et Guilelma, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^g tibi, dicto preceptor, nos et nostros solvere tibi et successoribus tuis totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc idibus^h aprilis, anno Domini M° CC° LXX° I°. Sig++++++na fratris Petri Sutoris, et Arnaldi de Crespiano, et Guilelme, uxoris ejus, et fratris Petri

de Campo rotundo, et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi *Auriol*, et Raymundi *Gasc*, capelerii, et Bernardi Bonifilii, sutoris, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in XIII^a linea «pro accapito» et in XVIII^a linea «sutoris».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promito B.
e. paccatum B. f. peccunie B. g. promitentes B. h. idus B.

785

1271, 14 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Berenguer, capellà del Masdèu, Pere Servent i Bernat de Centernac, dona en acapte a Guerau Cavallera, habitant de Perpinyà, tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, és a dir, una monallada i mitja en amplada i quatre monallades en llargada, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 412v-413, acta núm. 768.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 24, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Geraldo Cavalairia, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monallatas completas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant unam monallatam et mediam in amplitudine et III^{or} monallatas in longitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel (quas)^b tenearis^c edificasse^d sive construxisse^e hinc

ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte III monallate dicte tenencie ex tribus partibus in viis, et ex quarta parte in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingnorentur. Et promittimus^f tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^g nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^h non numerate. Et ego dictus Geraldus Cavalairia, hec omnia predicta laudo, promittensⁱ vobis, dicto preceptoris, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVIII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Geraldus Cavalairie, et fratris Berengarii, capellani,^j et fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Reul*, presbiteri, et Petri de Manso et Bernardi Jausberti, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. quas omès B. c. tenearis repetit per error B.
d. edificasse B. e. construxisse B. f. promittimus B. g. paccatos B. h. pecunie B.
i. promittens B. j. capelani B.

786

1271, 14 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Berenguer, capellà del Masdèu, Pere Servent i Bernat de Centernac, dona en acapte a Ferrer Llobet de Trullars, habitant de Perpinyà, tres monallades, és a dir, una monallada i mitja en amplada i quatre monallades en llargada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 434v-435, acta núm. 821.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 25, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Petri Servent et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Ferrario Lobeti de Trulariis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant unam monallatam et mediam in amplitudine et III^{or} monallatas in longitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad II annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte III monallate dicte tenencie ex tribus partibus in viis, et ex alia in tenencia Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem

bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Ferrarius Lobeti, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVIII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Ferrarii Lobeti, et fratris Berengarii, capelani, et fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi *Reul*, presbiteri, et Petri de Manso et Bernardi Jausberti, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. e. hedificasse B. c. construxisse B. d. promitimus B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

787

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Arnau de Ripoll i Ramona Doseta, habitants de Perpinyà, dues monallades, és a dir, quatre monallades en llargada i una monallada en amplada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 370, acta núm. 674.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 26, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum vobis, Arnaldo de Riu-pullo et Raymunde Dosete, habitantibus Perpiniani, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant IIII monallatas in longitudine et unam monallatam in amplitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontant dicte due monallate ex una parte in tenencia Petri Roche, et ex duabus partibus in viis, et ex alia in tenencia Arnaldi *Mesclador* et Bartholomei *Cauders*, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingrentur. Et promittimus^d vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis^e et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, dicti Arnaldus

de Riupullo et Raymunda Doseta, hec omnia predicta laudamus, promittentes^h vobis, dicto preceptori, nos et nostros solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc XVII^a kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX I^o. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Arnaldi de Riupullo, et Raymunde Dose-te, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Raymundi Sesteroni de Montesquivo, et Petri *Greveleda* et Bernardi Malleoli, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promittimus B. e. vobis *afegit a la interlínia* B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promittentes B.

788

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Alfaric, habitant de Perpinyà, quatre monallades, és a dir, quatre monallades en llargada i dues monallades en amplada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 426v-427, acta núm. 801.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 27, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Bernardo *Alfarich*, habitanti Perpiniani, et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et

clericis, IIII^{or} monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant IIII^{or} monallatas in longitudine et II monallatas in amplitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possumus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte IIII^{or} monallate ex I^a parte in tenencia Petri Jausberti, et ex duabus partibus in viis, et ex alia in tenencia domus Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII denarios sterlingorum boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus,^f renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et ego dictus Bernardus *Alfarich*, hec omnia predicta laudo, promittens^h vobis, dicto preceptorì, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et vestris successoribus dictas IIII monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Bernardi *Alfarich*, fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi *Gros*, et Guilelmi *Reul*, presbiteri, et Bernardi Malleoli, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. edificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promitimus B.
e. paccatos B. f. tenus B. g. peccunie B. h. promitens B.

789

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dona en acapte a Arnau Gros de Malloles, habitant de Perpinyà, dues monallades, és a dir, quatre monallades en llargada i una monallada en amplada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 430v-431, acta núm. 811.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 31, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Arnaldo Gros de Malleolis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant IIII monallatas in longitudine et unam monallatam in amplitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare ad accapitum alii sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte II monallate ex I^a parte in tenencia dicte domus Templi, et ex alia in tenencia Geraldi Fusterii, et ex aliis duabus partibus in viis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos

VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Arnaldus Gros, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas II monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Arnaldi Gros, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri Servent predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reul, presbiteri, et Bernardi Malleoli et Bernardi Alfaric, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construcxisse B. d. promittimus B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promittens B.

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Guillem Bes i a la seva esposa Lluciana un terreny de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els

terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 15 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 433r-v, acta núm. 818.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 2, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum vobis,^a Guilelmo *Bes* et Luciane, uxoris ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quoddam patuum de tenencia Templi, sicut determinatum est, quod est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^c sive construxisse^d hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontat dictum patuum ex duabus partibus in viis, et ex alia in tenencia Bernardi de Sancto Selonio, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^e vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presenciam et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, dicti Guilelmus *Bes* et Luciana, uxor ejus, hec omnia predicta

laudamus, promittentes^h vobis, dicto preceptori, nos et nostros solvere vobis et vestris successoribus totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Guilelmi *Bes*, et Luciane, uxoris ejus, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Bertrandi Fangerii, et Ferrarii de *Cauders*, monerii, et Petri de Monte Sono, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. tibi *B.* b. edificandum *B.* c. hedificasse *B.* d. construxisse *B.*
e. promittimus *B.* f. paccatos *B.* g. peccunie *B.* h. promittentes *B.*

791

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Pere Jausbert de Toluges, habitant de Perpinyà, quatre monallades, és a dir, dues monallades en amplada i quatre monallades en llargada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 437v-438, acta núm. 828.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 28, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Petro Jausberti de Tulugis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus re-

ligionum et clericis, IIII monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant IIII monallatas in longitudine et duas monallatas in amplitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte IIII monallate ex II partibus in viis, et ex alia in tenencia Bernardi *Alfarich*, totum, integrit ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII denarios sterlingorum boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Petrus Jausberti, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et vestris successoribus dictas IIII^{or} monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Petri Jausberti, fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guillelmi *Reul*, presbiteri, et Bernardi Malleoli, et Bernardi *Alfarich*, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promitimus B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

792

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Pere Bertran Fanger i a la seva muller Ramona dues monallades, és a dir, una monallada en amplada i quatre monallades en llargada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als temples 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 440, acta núm. 833.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 30, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum vobis, Petro Bertrandi Fangerio et Raymunde, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant IIII^{or} monallatas in longitudine et unam monallatam in amplitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontant dicte due monallate ex duabus partibus in viis, et ex aliis duabus partibus in tenencia Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum,

valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quando-cumque et quocienscumque predicta vendantur vel inipnorentur. Et promittimus^c vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Petrus Bertrandi et Raymunda, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^f vobis, dicto preceptori, nos et nostros solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc XVII° (kalendas)^g madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Petri Bertrandi, et Raymunde, uxoris ejus, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri Servent predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Bes, et Ferrarii de Cauders, monerii, et Petri de Monte Sono, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripsi in XIII^a linea «exceptioni.»

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. promittimus B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promittentes B. g. kalendas omès B.

1271, 15 i 16 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Pere de Castelló, sastre, a la seva esposa Guillema i a la seva mare, Maria Ermengarda, habitants de Perpinyà, dues monallades, és a dir, quatre monallades de

llarg i una monallada d'amplada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als temples 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 406v, acta núm. 753.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum vobis, Petro de Castilione, sartori, et Guilherme, uxori ejus, et Marie Ermengalde, matri dicti Petri de Castilione, habitantibus Perpiniani, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant III^{or} monallatas in longitudine et unam monallatam in amplitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontant ex II partibus in viis, et ex alia parte in tenencia nostra, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas II monallatas dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini de censu II solidos VI denarios barchinensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium si venderentur vel inpignorarentur. Et nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictas II monallatas dicte tenencie bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donacione et concessione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de

quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Petrus de Castilione et Guilelma, uxor ejus, et Maria Ermengalde, hec omnia predicta laudamus, promittentes^f vobis, dicto preceptori, nos et nostros solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totas predictas II monallatas, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et Petri de Castilione predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi *Gros*, et Guilelmi Reulli, presbiteri, et Bernardi *Mallol*, testium. Sig++na Guilelme, uxoris dicti Petri de Castilione, et Marie Ermengalde predictarum, qui hec omnia laudamus XVI^a kalendas madii, anno quo supra. Sig++++na Petri de Aliarde, et Petri Stephani et Bernardi Jausberti, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum B. b. edificasse B. c. construcxisse B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promitentes B.

794

1271, 15 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Arnau Mesclador, habitant de Perpinyà, una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 20 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i 1 òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 320r-v, acta núm. 578.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 32, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes

successores nostros damus ad accapitum tibi, Arnaldo *Mesclador*, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam completas de tenentia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse hinc ad II annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicta monallata et media, sicut determinate sunt, ex una parte in tenencia Bartholomei *Cauders*, et ex alia parte in tenencia dicte domus Templi, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Bernardi Pastoris, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XX denarios barchinonenses coronatos, valentes IIII sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donatione ~~habuimus et accepimus~~ a te VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Arnaldus *Mesclador*, hec omnia laudo, promittens^f vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Arnaldi *Mesclador*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi *Sestero* de Montesquivo, et Petri *Grevelada* et Bernardi Malleoli, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. promitimus B. d. paccatos
B. e. peccunie B. f. promitens B.

795

1271, 17 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bartomeu Amblard, sastre, una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 22 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i 1 òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 361, acta núm. 657.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 2, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri Servent, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Bartholomeo Amblardi, sartori, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam completas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad faciendum ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^a sive construxisse^b hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum; affrontat dicta monallata et media ex II^a parte in tenencia nostra, et ex II partibus in viis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam cum dicta media dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno de censu in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII sterlingos et medium boni argenti et fini,

et foriscapium si venderentur vel inpignorarentur. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam monallatam cum dicta media dicte tenencie bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro hac donacione et concessione habuimus et accepimus a te pro accapito VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Bartholomeus Amblardi predictus, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, dicto preceptor, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendere et conplere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam cum dicta media dicte (tenencie),^g cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XV° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent et Bartholomei Amblardi, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulli, presbiteri, et Bernardi de Pals et Raymundi de Bardolio, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificasse B. b. construxisse B. c. promittimus B. d. pacatos B.
e. peccunie B. f. promitens B. g. tenencie omès B.

796

1271, 19 d'abril

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Romeu Burget, Pere Servent i Guillem d'Aiguaviva, dóna en acapte a Guillem Testor del Soler, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Estefania dues monallades, és a dir, una monallada en amplada i quatre monallades en llargada, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o

diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 325r-v, acta núm. 588.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 35, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Romey Burgeti, et fratris Petri Servent et fratris Guilelmi de Aqua viva, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Guilelmo Textori de Solerio, habitanti Perpiniani, et Stephanie, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas completas de tenentia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, que habeant unam monallatam in amplitudine, et IIII monallatas in longitudine, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini edificasse^b sive construxisse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare ad accapitum alii sine contradictione vestra et vestrorum, que dicte due monallate dicte tenencie affrontant ex duabus partibus in via, et ex alia in tenencia Templi, et ex alia in tenencia Bernardi Alfaric, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^c vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Mansi Dei, presenciam et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis XII solidos

VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Guilelmus Textor et Stephanía, uxor ejus, hec omnia laudamus, promittentes^f vobis, dicto fratri Raymundo de Bacco, preceptorí, nos et nostros solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas II monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc XIII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Raymundi de Bacco, et Guilelmi Textoris, et Stephanie, uxoris ejus, et Petri Sutoris, et fratris Romey Burgeti, et fratris Petri *Servent* et fratris Guilelmi de Aqua viva, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Geli*, rasedorii, et Raymundi Sutoris et Guilelmi *Reul*, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum *B.* b. hedificasse *B.* c. promitimus *B.* d. pacatos *B.*
e. peccunie *B.* f. promittentes *B.*

797

1271, 19 d'abril

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdáu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Bernat de Centernac, Bartomeu i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat d'Olius una monallada en amplada i quatre monallades en llargada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 340v-341, acta núm. 618.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 34, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus tibi, Bernardo *d'Olives*, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam in latitudine et quatuor in longitudine de tenencia Templi, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, sit nobis et successoribus nostris licitum illud accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in via que est inter tenenciam nostram et tenenciam Ricolfi Olibe, et ex alia parte in nostra tenencia, et ex aliis duabus partibus in viis dicte tenencie, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam donacionem ad accapitum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione profitemur nos habuisse et recepisse a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Bernardus *d'Olives* predictus, hec omnia laudo, promittens^f vobis, dicto fratri Raymundo de Bacco, preceptori, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando

inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XIII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris, et fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent* et Bernardi *d'Olives* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Amilii, et Bernardi Caironi, sutoris, et Arnaldi *Mesclador*, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promitens B.

798

1271, 19 d'abril

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Bernat de Centernac, Bartomeu i Pere Servent, dóna en acapte a Guillem Pasqual de Setcases, habitant de Perpinyà, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 439v, acta núm. 832.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 36, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes nostros successores damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo Pascali de *Set Cases*, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia nostra,

quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, sit nobis et successoribus nostris licitum illud accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in tenencia Bernardi Amilii et in tenencia Obrenove, et ex in via, et ex alia in via, et ex alia in nostra tenencia, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingrentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presenciam et futura. Et pro predicta donacione, profitemur nos habuisse et recepisse a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Guilelmus Pascalis, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto fratri Raymundo de Baccho, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris quolibet anno totum predictum censum in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XIII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Raymundi de Baccho, preceptoris, et fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent* et Guilelmi Pascalis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Amilii, et Bernardi Caironi, sutoris, et Arnaldi *Mesclador*, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XVIII^a linea «Raymundi de Baccho.»

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. edificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. edificabuntur B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

799

1271, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Joan Huguet de Vilafranca, habitant de Perpinyà, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 165 mm, alçada 155 mm, ADPO, Hp188.¹⁶³

A² Original perdut.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 369v, acta núm. 673, versemblantment segons A².

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms*, vol. S, p. 461, segons A¹.

D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 37, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent, et fratris Arnaldi de Salrano, per nos et per omnes nostros^a damus ad accapitum tibi, Johanni Ugueti de Villafrancha, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam completam de tenencia nostra, que est infra terminos ville Perpiniani, extra

163. El document porta al dors una anotació contemporània en part mutilada: «[...] Templi reddatur», i al dors una menció del segle XV en català: «Dada a novell acapth per I^a casa fore lo Portal de Maloles», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2453».

portale quod dicitur de Malleolis, ad hedifficandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis hedifficasse sive construxisse^c hinc ad II^d annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi,^e et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontat dicta monallata dicte tenencie ex una parte in tenencia Johannis *Descales*, et ex alia in tenencia Petri Castilionis, et ex alia in via dicte tenencie Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu, et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quodcumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur predicta. Et promittimus^f tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum,^g et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII^h solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes excepcioni peccunie non numerate. Et ego dictus Johannes Ugueti, hec omnia predicta laudo, promittensⁱ vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc X kalendas madii, anno Domini MCCLXXI.^j Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Johannis Ugueti, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Salrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Geraldi Cavalairie,^k et Guilelmi Roerii et Raymundi de Bardolio, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. successores nostros *B.* b. hedificandum *B.* *corregir* edificandum. c. he-
dificasse sive construxisse *B.* *corregir* edificasse sive construxisse. d. duos *B.* e. ut
proprium Templi *omès B.* f. promitimus *B.* g. imperpetuum *B.* h. LXIII *B.*
i. promitens *B.* j. M° CC° LXX° primo *B.* k. cavallayrie *B.*

800

1271, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Bartomeu, Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Ramon Joer d'Illa quatre monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, *Cart.*, ff. 303v-304, acta núm. 540.

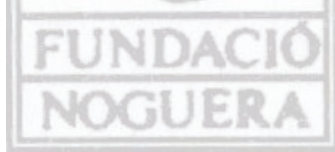
C Còpia parcial del començament del segle XX, *ALBON, Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 38-39, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Templi Mansi Dei, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent et fratris Arnaldi de Solrano, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Joerii^a de Insula, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quatuor monallatas^b completas de tenentia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^c ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis construxisse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde possimus nos et successores nostri illud accipere et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontat ex una parte in nostra tenencia, et ex aliis duabus partibus in viis dicte tenencie, et ex quarta parte in tenencia Guilelmi Raymundi et Raymundi *Vel* de Insula, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc

pacto quod tu et tui, qui dictas IIII monallatas dicte tenencie sive domum vel domos que ibi edificabuntur^d habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII sterlingos boni^e argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quotienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donatione, profiteamur nos habuisse et recepisse a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et ego dictus Raymundus Joerii, hec omnia predicta laudo, promittens^h vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris quolibet anno totum predictum censum in dicto festo, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas IIII monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc X^o kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Sorano et Raymundi Joerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri Malleoli de Insula, et Raymundi Felicis de Insula, testium, et mei Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldusⁱ Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Poncii *B.* b. monallata *B.* c. hedificandum *B.* d. hedificabuntur *B.*
e. boneti *B.* f. pacatos *B.* g. peccunie *B.* h. promitens *B.* i. Arnalldus *B.*

801

1271, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdéu, Bartomeu, Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Guillem Ramon i Guillem Vel, tots dos oriünds d'Illa, sis monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 37 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 316r-v, acta núm. 568.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 40-41, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Templi Mansi Dei, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Servent et fratris Arnaldi de Solrano, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Guilelmo Raymundo et Guilelmo Vel, ambobus de Insula, et vestris, et quibus volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, sex monallatas completas de tenentia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontat ex tribus partibus in viis dicte tenencie, et ex quarta parte in nostra tenencia; totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas VI monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et teneritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes XVIII denarios sterlingorum boni argenti et fini recipiendos, et

foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inipgnorentur. Et nos et successores (nostri)^c faciemus vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, Guilelmus Raymundi et Guilelmus *Vel* predicti, hec omnia laudamus, promittentes^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori dicte domus, quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictas sex monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc X^o kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Solrano, et Guilelmi Raymundi et Guilelmi *Vel* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri Malleoli de Insula et Raymundi Felicis de Insula, testium, et mei Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. nostri omès B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promitentes B.

1271, 22 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Ramon de Bardoll, draper, fill del difunt Ramon de Bardoll, 12 monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles,

perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 75 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 409v-410, acta núm. 761.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 42, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Salrano, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Raymundo de Bardolio, draperio, filio condam Raymundi de Bardolio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, XII monallatas completas de tenencia nostra, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte XII monallate dicte tenencie ex IIII partibus in viis publicis dicte tenencie Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV solidos barchinonensium coronatorum, valentes III solidos sterlingorum boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito LXXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes excepcioni pecunie^f

non numerate. Et ego dictus Raymundus de Bardolio, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas XII monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc X^o kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Raymundi de Bardolio, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Salrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Geraldii Cavalairie, et Johannis Ugueti et Guilelmi Roerii, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promittimus B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promittens B.

803

1271, 25 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Jaume Castelló de Cànoes una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 22 diners i 1 òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 318v-319, acta núm. 574.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 45, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Solrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Jacobo Castilioni de Canoys, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenentia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos,

quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possumus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicta monallata et media dicte tenencie ab oriente in tenencia Templi, a meridie similiter, ab occidente similiter, ab aquilone in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predicta habueritis et^c tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII^{or} sterlingos et medium boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Jacobus Castilioni, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VII kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Jacobi Castilioni, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi *Travau*, et Raymundi Rubey et Raymundi Petri Arnaldi, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. habueritis et *afegit a la interlínia* B.
d. promitimus B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

1271, 25 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Perpinyà Rasedor de Cànoes dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 325v-326, acta núm. 589.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 43, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Solrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Perpiniani Rasedorio de Canoys, et tuis,^a et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenentia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^c hinc ad duos annos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant dicte II monallate dicte tenencie ab oriente in tenencia Templi, a meridie in via publica, ab occidente in tenencia Jacobi de *na Feliua*, ab aquilone in tenencia Jacobi Castilioni, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quancumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos

facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Perpinianus Rasedorius, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas II monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Perpiniani Rasedorii, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi^h *Travau*, et Raymundi Rubei et Raymundi Petri Arnaldi, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et tuis *repetit per error* B. b. hedificandum B. c. hedificasse B. d. promitimus B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B. h. Arnalldi B.

805

1271, 25 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Pere de Sautó de Cànoes una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 22 diners i 1 òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 409r-v, acta núm. 760.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 44, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Arnaldi de Salrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Petro de Saltono de Canoy, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse,^b sive construxisse,^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possumus illud accipere et etiam retinere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontat dicta monallata et media dicte tenencie ab oriente in tenencia Jacobi Castilioni, a meridie in tenencia Jacobi de *na Feliua*, ab occidente in tenencia Arnaldi de Crespiano, ab aquilone in via, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predicta habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII^{or} sterlingos et medium boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presenciam et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito VIII solidos IIII^{or} denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Petrus de Saltono, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, dicto preceptori, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VII° kalendas madii, anno Domi-

ni M° CC° LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Petri de Saltono, et fratris Arnaldi de Salrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi de *Travau*, et Raymundi Rubey et Raymundi Petri Arnaldi, testium. Ego Petrus de Ferralibus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. construxcxisse B. d. promiti-
mus B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

806

1271, 25 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dona en acapte a Jaume de na Feliu, sastre de Cànoes, una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 22 diners i 1 òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners i un òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 443r-v, acta núm. 841.

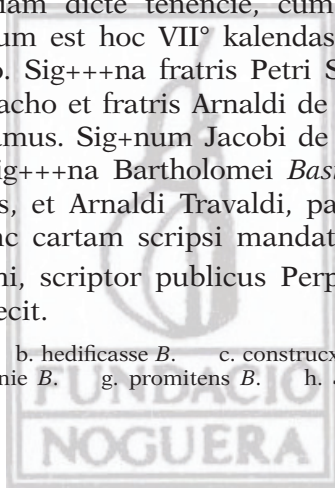
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 46, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Salrano, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Jacobo de *na Feliu*, sartori de *Canoys*, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam et mediam de tenencia Templi, que sunt infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive construxisse^c hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possumus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontat dicta monallata et

media dicte tenencie ab oriente in tenencia nostra, a meridie in via publica, ab occidente in tenencia Bartholomei Amblardi, ab aquilone in tenencia nostra, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes IIII sterlingos et medium boni argenti et fini, et foriscapium quando-cumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito VIII solidos IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Jacobus de *na Feliu*, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, preceptori predicto, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Salrano predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Jacobi de *na Feliu* predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Bartholomei *Bastit*, pelliparii, et Petri de *Sauto*^h de Canoys, et Arnaldi Travaldi, paratoris, testium. Ego Petrus Stephani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. edificandum B. b. hedificasse B. c. construxisse B. d. promittimus B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B. h. Salt B.

807

1271, 26 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Berenguer, capellà del Masdèu, Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Ramon Comte, traginer, i a la seva muller Mallola tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 8 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 317r-v, acta núm. 571.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 47-48, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Templi Mansi Dei, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Solrano, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Raymundo Comiti, traginerio, et Malleole, uxoris ejus, et vestris, et quibus volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, tres monallatas de tenencia nostra completas, quam tenenciam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et nobis retinere vel dare alii ad accapitum sine contradictione vestra et vestrorum, et affrontant ex una parte in tenencia Templi, et ex duabus partibus in viis dicte tenencie, et ex quarta parte in tenencia Guilelmi Textoris de Solrano, habitantis Perpiniani, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas tres monallatas dicte tenencie, seu domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in

festo Natalis Domini tres solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingorum boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingnorentur. Et nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presenciam et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et nos, Raymundus Comiti et Malleola, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^e vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas tres monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc VI kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano, et Raymundi Comitis et Malleole uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Fornerii, et Ferrarii Lobeti, testium, et mei, Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promittentes B.

1271, 26 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdéu, Berenguer, capellà del Masdéu, Bartomeu, Bernat

de Centernac, Pere Servent i Pere del Voló, dóna en acapte a Ramon Cogombre, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 323r-v, acta núm. 584.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 49, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Cucumero, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas patui de tenentia dicte domus, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse^b de isto die usque ad duos annos continue completos, quod nisi feceris, nos vel successores nostri possimus dictum patuum accipere nostra auctoritate propria, et dare alii vel aliis ad accapitum, et nostras facere voluntates absque contradictione tua et tuorum, et affrontat ab oriente in nostra tenencia, a meridie in via publica, ab occidente in tenencia Arnaldi Gros, ab aquilone in via, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inignoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictum patuum cum domibus que ibi edificabuntur^c bonas habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro

accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Raymundus Cucumer, hec omnia laudo, et promitto^f vobis, dicto preceptoris, me et meos solvere semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, et alia attendere et complere, ut superius est expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VI kalendas madii, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Raymundi Cucumeri, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Berengarii, capellani domus Mansi Dei, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Petri de Volono, fratrum domus Templi, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Belshom*, et Mathei Ripulli et Bartholomei Palaudani, testium. Ego Petrus Geraldii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. hedificabuntur B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promito B.

809

1271, 29 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Guillem Sabater de Pontellà dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 305, acta núm. 543.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 50, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo Sutori de Pontiliano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas completas de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi et nobis retinere vel dare cuicumque voluerimus ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in nostra tenencia, et ex duabus partibus in viis dicte tenencie, et ex alia in tenencia Bernardi *Albaric* et Marie, uxoris ejus, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicte tenencie sive domum vel domos que ibi edificabuntur^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et nostris successoribus de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quotienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donatione profitemur nos habuisse et recepisse a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego Guilelmus Sutor, predictus hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictas duas monallatas

dicte tenencie cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc III° kalendas madii, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et Guilelmi Sutoris predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Johannis Textoris et Bernardi Textoris, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

810

1271, 29 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Bernat Teixidor i al seu fill Joan Teixidor de Pontellà dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 372, acta núm. 678.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 51, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Bernardo Textori et Johanni Textori, filio ejus, de Pontiliano, et vestris et quibus volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas completas de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, deinde nos et successores nostri possimus illud accipere

ut proprium Templi et nobis retinere, vel dare alii ad accapitum, sine contradictione vestra et vestrorum,^b et affrontant ex una parte in nostra tenencia, et ex duabus partibus in viis dicte tenencie, et ex alia in tenencia Johannis de Ponte, brasserii,^c totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas duas monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpiignorentur. Et nos et successores nostri faciemus vobis et vestris predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contingerit pro predictis, obligando inde vobis et vestris per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione profiteamur nos habuisse et recepissemus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et nos, Bernardus Textor et Johannes Textor, filius ejus, hec omnia laudamus, promittentes^g vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod nos et nostri solvemus semper vobis et vestris successoribus totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris per vinculum dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc III° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, et Bernardi Textoris et Johannis Textoris, filii ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Bernardi *Albaric* et Guilelmi Sutoris, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus^h Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. vestrarum B. c. bracerii B. d. hedificabuntur B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitentes B. h. Arnalldus B.

811

1271, 29 d'abril

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Bartomeu, dóna en acapte a Salomó Deulocrega, jueu, quatre monallades i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous i 7 diners i un òbol de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 28 sous i 3 òbols.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 396v-397, acta núm. 731.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 51-52, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Bartholomei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Salamoni *Deus lo crega*, judeo, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quatuor monallatas et mediam de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde nos et successores nostri possimus nostra auctoritate propria illud accipere, et nobis retinere, vel dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in via dicte tenencie, et ex alia in tenencia Petri Bertrandi Fangerii et in nostra tenencia, et ex alia in via dicte tenencie, et ex alia in tenencia Jacobi Fabri et in nostra tenencia, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas quatuor monallatas et mediam dicte tenencie, seu domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper

nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos VII denarios obolum barchinonensium coronatorum, valentes XIII sterlingos et medium boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpingnorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione profiteamur nos habuisse^c et recepissemus a te pro accapito XXVIII solidos III obola barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Salamonus *Deus lo Crega*, hec omnia laudo, promittens^f vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendam et compleam, ut superius dictum est et expressum, obligando vobis et successoribus vestris per vinculum dictas quatuor monallatas et mediam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc III° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et Salamoni *Deus lo Crega*, judei, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Rotlandi, fusterii, et Arnaldi Lobeti de Sancto Stephano, et Berengarii *Boixera*, habitantis Perpiniani, et Petri Textoris, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. huisse B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promitens B.

1271, 1 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere Servent i Eiximèn Peris, dóna en acapte a Guillem Palau, traginer, i a la seva esposa Alamanda dues monallades de la tinença del

Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 300r-v, acta núm. 534.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 54, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Exemeno Peris, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Guilelmo *Palau*, tragnerio, et Alamande, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas^a de tenentia Templi, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^b ibi domum, quam vel quas teneamini operasse dehinc ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri (possimus)^c illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere, que quidem II monallata affrontant ex tribus partibus in viis, et ex quarta parte in nostra tenencia, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et quicumque dictas duas monallatas dicte tenencie sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlinos boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate dicte tenencie, sive domus (vel domos)^e que ibi edificabuntur,^d vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^f vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et

futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^g nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^h non numerate, quos denarios recognoscimus versos esse, et redactos, in maximam utilitatem dicte domus Templi Perpiniani. Et nos, dicti Guilelmus *Palau*, tragnerius, et Alamanda, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentesⁱ vobis, dicto preceptori et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc kalendis madii, anno Domini millesimo CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Exemene Peris, et Guilelmi *Palau*, tragnerii, et Alamande, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi *Torrent*, et Johannis *Cap de bou* et Guilelmi Revelli, presbiteri, testium. Ego Bernardus Tolsani, hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. manollatas B. b. hedificandum B. c. possimus omès B. d. hedificabuntur B.
e. vel domos omès B. f. promitimus B. g. paccatos B. h. peccunie B.
i. promittentes B.

813

1271, 1 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere Servent i Eiximèn Peris, dóna en acapte a Joan Capdebou i a la seva muller Ermessenda dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 356r-v, acta núm. 648.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 53, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Exemeno Peris, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Johanni *Cap de Bou* et Ermessendi, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas de tenencia Templi, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini operasse dehinc usque ad II annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere, que quidem II monallate affrontant ex III partibus in viis, et ex quarta parte in nostra tenencia, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et quicumque dictas duas monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlinos boni argenti et fini recipiendos, (et)^c quodcumque et quocienscumque dicte due monallate dicte tenencie, sive domus que ibi edificabuntur,^b vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate, quos denarios recognoscimus versos esse, et redactos,

in maximam utilitatem dicte domus Templi Perpiniani. Et nos, dicti Johannes *Cap de Bou* et Ermessendis, uxor ejus, hec omnia predicta et singula laudamus, promittentes^g vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligantes inde vobis, dicto preceptori, et fratribus supradictis, et successoribus vestris, dictas II monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc kalendis madii, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris *Exemen Perç*, et Johannis *Cap de Bou* et Ermessendis, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi *Torrent*, et Guilelmi *Palau*, tragnerii, et Guilelmi Reulli, presbiteri, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. et omès B. d. promitimus B.
e. peccatos B. f. peccunie B. g. promittentes B.

814

1271, 8 de maig i 8 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Bartomeu i Pere Servent, dona en acapte a Guillem Ferran de Pontellà i a la seva muller Saurina un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 427v-428, acta núm. 804.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 55, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratrum infrascriptorum,

per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo *Ferran* de Pontiliano, et Saurine, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, II monallatas patui de tenencia dicte domus, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini ibi edificasse^b dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos vel successores nostri possimus dictum patuum accipere et occupare nostra auctoritate propria quandocumque nobis placuerit, et dare alii vel aliis ad accapitum, et nostras facere voluntates sine contradictione vestra et successorum vestrorum, quod patuum affrontat^c ex una parte in tenencia Guilelmi Sutoris de Pontiliano, et ex alia tenencia Guilelmi de Septem casis, et ex aliis duabus partibus in viis publicis dicte tenencie, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictum patuum, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes sex sterlinos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inpingoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris dictum patuum et domos que ibi edificabuntur^d bonas habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et nos, Guilelmus *Ferran* et Saurine, uxor ejus, predicti, hec omnia laudamus, et promittimus^g vobis, dicto preceptori, nos et nostros solvere semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, et alia attendere et complere, ut superius est expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Sig++na fra-

tris Petri Sutoris, preceptoris, et Guilemi *Ferran* predictorum, qui hec omnia laudamus VI° idus madii, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++++na Guilelmi Sutoris de Pontiliano, et Raymundi Baroni, ejusdem ville, et Guilelmi Roerii, testium. Sig++++na fratris Bernardi de Sancto Arnaco, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, qui hec omnia laudamus die et anno quo supra in presencia testium predictorum. Sig+num Saurine predictae, uxoris dicti Guilelmi, que hec omnia laudo VIII° idus octobris, anno quo supra. Sig++na Bernardi *Bofat* et Petri Fabri, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. affrontant B. d. hedificabuntur B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitimus B.

815

1271, 11 de maig¹⁶⁴

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Cernac, Bartomeu i Pere Servent, dona en acapte a Ramon Baró de Pontellà tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 338v-339, acta núm. 614.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi

164. La lliçó del cartulari porta l'any 1261, però es tracta d'un error manifest, ja que el comanador de la casa de Perpinyà era aleshores Jaume de Vallcarca i no Pere Sabater, que el succeí a partir de desembre del 1262. Se sap, d'altra banda, que Guillem Roure estén actes sota l'autoritat de l'escrivà públic Arnau Miró entre abril del 1268 i desembre del 1271. L'escrivà que ha tornat a transcriure aquesta acta al cartulari ha omès, per tant, segons tots els indicis, un X al moment de tornar a transcriure la xifra de la dècada. Corregida el 1271, la datació correspon a les dades prosopogràfiques, i inscriu aquesta acta de manera coherent en la intensa fase de parcel·lació de la primavera del 1271, mentre que no s'inventaria cap activitat d'aquest tipus el 1261.

de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes nostros successores damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo *Baron* de Pontiliano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, tres monallatas de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex duabus partibus in viis, et ex tercia parte in tenencia Palavi, et ex quarta parte in tenencia Raymundi Comitis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas tres monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini tres solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego Raymundus Baro, predictus hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V idus madii, anno Domini M° CC° LXx° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de

Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent* et Raymundi *Baron* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Sutoris de Pontiliano, et Guilelmi *Ferran* ejusdem ville, testium, et mei, Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

816

1271, 13 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere Eiximenis, cavaller, Pere del Voló i Bernat de Centernac, dona en acapte a Sibila de Bellpuig, filla d'Escrivà de Bellpuig, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. La terratgera haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 333v-334, acta núm. 605.

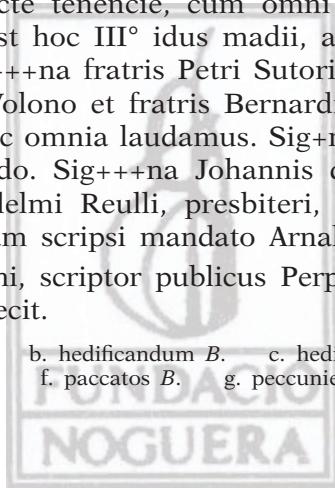
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 56, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri Exemeni, militis, et fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et per omnes nostros successores damus et tradimus ad accapitum tibi, Sebilie de Pulcro podio, filie condami Scribani de Pulcro podio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis (sanctis)^a et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia Templi, que sunt infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^c sive construxisse^d hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, affrontant autem dicte due monallate ex duabus

partibus in viis publicis dicte tenencie, et ex alia parte in tenencia Petri de Castilone, sartoris, habitatoris Perpiniani, et ex alia in tenencia nostra, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui predicta habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^e tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et ego dicta Sebilie de Pulcro podio, hec omnia predicta laudo, promittens^h vobis, dicto preceptor, me et meos solvere vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc III° idus madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Petri Examenii, et fratris Petri de Volono et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Sebilie predicte, que hec omnia laudo. Sig++++na Johannis de Bages, et Arnaldi Condaminis et Guilelmi Reulli, presbiteri, testium. Ego Petrus Stephani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. sanctis omēs B.	b. hedificandum B.	c. hedificasse B.	d. construxisse B.
e. promittimus B.	f. paccatos B.	g. peccunie B.	h. promittens B.

817

1271, 13 de maig

Vidimus de l'acta del 6 de novembre de 1213¹⁶⁵ per Pere Amorós, subscrita per Arnau Miró, escrivà públic de Perpinyà, i autenticada per Pere Roig, jutge ordinari de Perpinyà i del Rosselló pel rei d'Aragó.

- A Original quirògraf, perdut.
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 218v-219, acta núm. 381, segons B.
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 417, prise sur B.
- D Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 26, ff. 478-480, segons B.

[*Transcripció de l'acta del 13 de maig de 1213:*] Ego Petrus Amorosii, mandato Arnaldi Mironi, fideliter atque legaliter hoc translatum translataui ab originali instrumento per alfabetum diviso puncto ad punctum, verbo ad verbum, nichil addens vel minuens, videntibus et legentibus tribus testibus advocatis, videlicet Guilelmo Revelli, presbitero de Bagis, et Petro Pexonerii et Johanne de Aspirano, qui omnes hoc translatum et originale instrumentum viderunt et legerunt et ita bene convenire invenerunt III° idus madii, anno Domini M° CC° LXX° primo. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

Sig-(SM)-num Petri Rubei, judicis ordinarii Perpiniani et Rossillionis pro illustrissimo domino rege Aragonum, qui huic transcripto cum originali examinato publicam auctoritatem prebeo.

818

1271, 15 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Arnau Bliger de Malloles dues vinyes i un erm adjacent, que se situen a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat Puig Vacebris, i que abans depenien d'una masada del Temple. El terratger haurà de donar als templers la sisena somada de la verema, que portarà a càrrec

165. Vegeu més amunt l'acta núm. 240.

seu a llur cup de Malloles, i la sisena mesura de tots els altres fruits que hi siguin recol·lectats. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 228r-v, acta núm. 404.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 57, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Arnaldo *Bliger* de Malleolis, et tuis, et cui volueris, II pecias vinearum, cum terra in qua plantate sunt, cum heremo qui cum eisdem se tenent, in adjacentia Sancte Marie de Malleolis, ad Podium *Vacebris*, que fuerunt olim de mansata nostra, que affrontat^a ab oriente in via de Costis, a meridie in campo Ermessendis *Escales*, ab occidente in heremo Ferrarii Palaudini, ab aquilone in campo qui condam fuit Bernardi Fabe, salvo jure domus milicie Templi in omnibus, scilicet VI^a saumata vindemie apportata^b apud Malleolas in nostra tina absque missione nostra, et de omni alio expleto dabis nobis sextam mensuram. Et pro predicto accapito habui a te XXV solidos barchinonensium coronatorum. Et ego faciam tibi dictam donationem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona et teneri sine fraude de omni evictione, obligando inde omnia bona tibi et tuis dicte domus, presentia et futura. Et ego dictus Arnaldus *Bliger*, promitto^c tibi, dicto preceptori, dare dictam VI saumatam. Et si forte aliquod expletum in dictis peciis haberem, dabo inde tibi et successoribus tuis sextam mensuram. Actum est hoc idibus^d madii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris et Arnaldi Bligerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Xatmarii, sacerdotis, et Petri Gasaudi et Guilelmi Baboti, testium. Bernardus Sobirani, scriptor publicus de Malleolis auctoritate domini Berengarii El-nensis episcopi, hoc instrumentum receptum et laudatum in posse Guilelmi Pedregarii, scriptoris publici de Malleolis condam, post mortem ipsius scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta *B*. b. aportata *B*. c. promito *B*. d. idus *B*.

819

1271, 17 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat Ponç de Pontellà un terreny situat a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 2 diners i una pita de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 11 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 299r-v, acta núm. 532.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Poncio de Pontiliano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quoddam patuum de tenentia nostra, sicut determinatum est, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis tu vel tui, nos et successores nostri possimus dictum patuum accipere ut proprium Templi, et dare ad accapitum vel nobis retinere nostra propria auctoritate, sine aliqua contradictione tua et tuorum. Et affrontat^b dictum patuum ex una parte in via de tenencia nostra, et ex alia parte in tenentia nostra, et ex alia parte in tenencia Stephani de *Pau*, et ex alia parte in tenencia Bernardi Corregerii, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui et quicumque dictum patuum dicte tenencie sive domum vel domos que ibi edificabuntur^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos II denarios et pictam barcinonensium coronatorum, valentes V sterlinos et quartam partem unius sterlini boni argenti et fini recipiendos. Et quandocumque et quotienscumque dictum patuum dicte tenentie sive domus que ibi edificabuntur^c vendantur vel inignorentur, nos et successores

nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donatione, habuimus et accepimus a te pro accapito XI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Bernardus Poncii, hec omnia predicta et singula laudo, promittens^g vobis, dicto preceptoris et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris predictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XVI° kalendas junii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Tutoris, preceptoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et Bernardi Poncii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Pintenerii, et Berengarii Caneti de Sancto Stephano et Petri Fabri, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. affronta B. c. hedificabuntur B. d. promittimus B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promittens B.

1271, 17 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Joan d'Ortagreix de Sant Pere, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada en amplada i tres monallades i quatre pams en llargada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger

haurà de donar als templers 22 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 4 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 309r-v, acta núm. 551.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 59, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Johanni de *Ortagrex* de Sancto Petro, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis,^a unam monallatam in amplitudine et tres monallatas et quatuor palmos in longitudine de tenencia nostra,^b quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^c ibi domum vel domos, quam vel quas teneris operasse dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis tu vel tui, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere nostra propria auctoritate, sine aliqua contradictione tua et tuorum, que quidem monallate affrontant ex una parte in tenencia Bernardi Turani, et ex alia in tenencia Salamonis judei, et ex alia in via de tenencia nostra, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu, et tui, et quicumque dictas monallatas et dictos palmos dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXII denarios barchinonenses et obolum, valentes quatuor sterlinos et medium boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quotienscumque dicta tenencia sive domus que ibi edificabuntur^e vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^f tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus

omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et recepimus a te pro accapito VIII solidos et IIII denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^g nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^h non numerate. Et ego dictus Johannes, hec omnia predicta et singula laudo, promittensⁱ vobis, dicto preceptoris et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris predictis predictas monallatas et predictos palmos dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XVI kalendas junii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et Johanni de *Ortagrex* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Pentinerii, et Berengarii Caneti de Sancto Stephano, et Petri Fabri, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. clericus B. b. nostri B. c. hedificandum B. d. hedicabuntur B. e. hedificabuntur B. f. promitimus B. g. paccatos B. h. peccunie B. i. promittens B.

821

1271, 17 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Guillem Roca, bracer, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Astruga un terreny de la tinença que els templers tenen a la vila de Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 2 diners i 1 pita de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 11 sous i 3 diners.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 220/230 mm, alçada 140 mm, ADPO, Hp188.¹⁶⁶
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 430r-v, acta núm. 810, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 58, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum vobis, Guillelmo Roche, bracerio,^a habitanti Perpiniani, et Astruge, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unum patuum de tenentia nostra, sicut determinatum est, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad hedificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini operasse dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis vos vel vestri, nos et successores nostri possumus dictum patuum accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere nostra propria auctoritate, sine aliqua contradictione vestra et vestrorum, et affrontat dictum patuum ex una parte in tenentia Bernardi Poncii, et ex alia in tenentia *d'en Terre* de Orulo, habitantis Perpiniani, et ex alia in via de tenentia nostra, et ex alia in tenentia Bernardi Corregerii, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et quicumque dictum patuum sive domum vel domos que ibi hedificabuntur^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos II denarios et pictam barchinonensium coronatorum, valentes quinque sterlingos et quartam partem unius sterlingi boni argenti et fini. Et quotienscumque dictum patuum dicte tenentie, sive domus que ibi hedificabuntur,^c vendatur vel inignoretur;^d nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^e vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris totam predictam donationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona in

166. El document porta al dors la menció «est factum» que indica la seva transcripció al cartulari al final del segle XIII, i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1756».

perpetuum,^f et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contingerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XI solidos III denarios barchinensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate. Et nos, Guilelmus Rocha et Astruga, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^g vobis, dicto preceptori, et^h fratribus predictis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris predictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Actum est hoc XVI kalendas junii, anno Domini MCCLXX primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et Guilelmi Roche, et Astruge, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Pinterii, et Berengarii Caneti de Sancto Stephano, testium, et mei Petri Fabri de Capcirio, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XV^a linea «preceptori et».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsitet hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic AB per brasserio. b. Sic AB per edificandum. c. Sic AB per hedificabuntur. d. vendantur et inignorentur B. e. Sic AB per promittimus. f. imperpetuum B. g. Sic AB per promittentes. h. els mots preceptori et han estat escrits ulteriormet després d'una raspadura A.

1271, 18 de maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere Servent i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Guillem Babot de Malloles tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas

de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 75 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 427v, acta núm. 803.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 61, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Salrano, per me et omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Guilelmo *Babot* de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, tres monallatas completas de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b sive operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, ego et successores mei possimus illud accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex tribus partibus in viis publicis dicte tenencie, et ex quarta parte in tenencia Guilelmi *Sasala* condam, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas III monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inpingnorentur. Et ego et successores mei faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre, presencia et futura. Et profiteor me habuisse et recepisce a te pro accapito LXXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^d me teneo, renuncians exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Guilelmus *Babot* predictus, hec omnia predicta laudo, promittens^f tibi, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper tibi et successoribus

bus tuis totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde (tibi)^g et successoribus tuis dictas III monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XV kalendas junii, anno Domini M^o CC^o LXX° I^o. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi de Salrano et Guilelmi *Babot* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Berengarii de Menerba, fusterii, et Petri Gasaldi de Malleolis, testium, et mei, Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. hedificabuntur B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promitens B. g. tibi omès B.

823

1271, 13 i 14 de juny

Bernat d'Oms, cavaller, fill del difunt Arnau de Montescot, ven a la casa de la milícia del Temple del Masdèu i als frares Arnau de Castellnou, mestre del Temple a Aragó i Catalunya, i Ramon Desbac, comanador del Masdèu, tota l'honor que el difunt Bernat d'Orla havia venut al senyor Nunó Sanç, és a dir, tots els drets i possessions que el difunt tenia a la vila i el castrum d'Orla i a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, amb tot el delme d'aquesta parròquia i el dret que el difunt Galceran d'Urtx tenia sobre aquest delme. Fa aquesta venda pel preu de 22.500 sous de moneda coronada de Barcelona. El venedor declina tota responsabilitat en l'eventualitat que el bisbe d'Elna, o la seva Església, presentés una demanda en contra de la casa del Masdèu a propòsit d'aquest delme. Per aquest delme, els templers del Masdèu hauran de pagar al capellà d'Orla 5 mas mudines d'or de cens anual el dia de la festa dels sants Pere i Fèlix. El comanador i la casa del Masdèu hauran de defensar Bernat d'Oms, així com tots els seus béns, davant la justícia o altrament, totes les vegades que el capellà entauli diligències judicials en contra seu a propòsit d'aquest delme i d'aquest cens. Alamanda i Agnès, respectivament esposa i germana de

Bernat d'Oms, confirmen aquesta venda i cedeixen als templers tots els drets sobre aquesta honor.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 40v-41v, acta núm. 64.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 354-360, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus de Ulmis, miles, filius condam Arnaldi de Montesquoto, per me et per omnes meos, bona fide et sine omni enganno, vendo et in presenti irrevocabiliter trado sive quasi trado domui milicie Templi Mansi Dei et domino fratri Arnaldo de Castro novo, magistro Templi in Aragonia et Cathalonia, et tibi fratri Raymundo de Bacho, preceptorì domus Mansi Dei, nomine dicte domus, et successoribus tuis, per liberum et franchum alodium, totum illum honorem, integritè et sine omni diminutione, quem Bernardus de Orulo condam vendidit et concessit domino Nunoni Sancio condam domino Rossilionis, sicut melius et plenius dictus Bernardus de Orulo habebat et habere aliquo modo debebat in villa et castro et terminis de Orulo et in omni adjacentia Sancti Stephani ejusdem ville et in aliis locis, scilicet cum hominibus et feminis et cum mansis et mansatis, casis, casalibus, ortis, ortalibus, arboribus fructiferis et infructiferis, campis, vineis, heremis, condirectis, censibus, usaticis, accapitis, foriscapiis, laudimiis, dominiis, serviciis, ademprivis, quartis, quintis, agrariis, cum molendinis, cum aqua, cum rechis aquarum, cum aqueductibus molendibus currentibus et cum omnibus eorum edificiis^a et necessariis, intus et deforis, cum nemoribus, venacionibus, ripariis,^b aquis, aqualibus, pratis, pratalibus et paschuis et garricis, et cum castlania et cum omni jurisdictione, et cum omnibus etiam aliis hic expressis vel non expressis ad dictum honorem pertinentibus sive ullo modo competituris, totum integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, sicut melius et plenius intelligi vel dici potest ad utilitatem tuam et tuorum successorum et dicte domus, pro libero et francho alodio, sicut nunc ego teneo et possideo; et totam decimam, cum omnibus suis juribus, sicut melius dictus Bernardus de Orulo habebat et habere debebat in terminis et adjacentia Sancti Stephani de Orulo, et totum jus et quicquid juris in dicta decima habebat et habere debebat^c Gaucerandus de Urgio quondam; cedens dicte domui Templi et tibi, dicto fratri Raymundo de Baco, preceptorì, nomine dicte domus, racione dicte vendicionis, omnes actiones et exceptiones, tam reales quam personales, et omnia omnino jura,

que et quas in predictis omnibus et pro predictis omnibus et singulis contra quascumque personas habeo vel habere debeo ratione donacionis et cessionis mihi facte a dicto Arnaldo de Montesquoto, patre meo, vel alio quocumque modo, constituens dictam domum Templi et te, dictum fratrem Raymundum de Baco, preceptorem dicte domus, nomine dicte domus, procuratorem et procuratricem in rem suam. Hanc autem vendicionem et cessionem dicte domui et dicto fratri Arnaldo de Castro novo, magistro, et tibi, dicto fratri Raymundo de Baco, recipienti nomine dicte domus et predicti magistri, facio pretio XXII millium D solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, renunciens excepcioni pecunie^d non numerate et non tradite; et si plus valent predicta dicto pretio, vel in futurum sunt valitura, quicquid est illud sive illa magis valencia, gratis inter vivos, dono et diffinio dicte domui, renunciens juribus quibus juvantur qui ultra dimidiam iusti precii sunt decepti. Et promitto,^e per me et omnes meos, dicte domui et tibi, dicto fratri Raymundo de Baco, preceptor, nomine dicte domus, quod omnia predicta et singula faciam dicte domui et tibi et successoribus tuis bona habere et tenere in pace ab omni persona, et volo semper teneri sine fraude de omni evictione. Et si forte contingeret dictam domum, vel te, vel successores tuos, nomine dicte domus, trahi ab aliquo vel aliquibus in causam pro predicto honore vel aliquo de predictis, promitto^e dicte domui et tibi, dicto fratri Raymundo, et successoribus tuis, nomine dicte domus, dictam causam propriis meis sumptibus agere, excipere et deffendere contra quamlibet personam, quodcumque et quotienscumque dicta causa movebitur. Et si forte dicta domus vel tu vel successores tui in dicta causa aliquos sumptus feceris, promitto^e dicte domui et tibi, nomine dicte domus, eosdem reddere et restituere sive contigerit dictam domum in causa predicta obtinere vel non; ex quibus predictis sumptibus et interesse dicte domus volo quod credaris simplici et plano verbo tuo et successorum tuorum absque testibus et iuramento. Pro qua evictione et pro predictis sumptibus et omnibus aliis predictis et singulis observandis, obligo dicte domui et tibi, dicto fratri Raymundo, nomine dicte domus, omnia bona mea, presentia et futura. Item, promitto^e quod nichil feci nec decetero faciam quominus presens vendicio dicte domui valeat vel infringi possit. Nam in presenti de omni predicto honore et decima predicta et aliis predictis me et meos prorsus denudo, et dictam domum et te, dictum

fratrem Raymundum de Baco, nomine dicte domus, investio et in corporalem possessionem vel quasi omnium predictorum mitto.^f Et etiam constituo me, nomine dicte domus et nomine tuo, recipientem nomine dicte domus, et omnia predicta et singula possidere, vel quasi, donec de omnibus predictis et singulis dicta domus et tu, nomine predicte domus, plenam^g apprehenderis^h corporalem possessionem, vel quasi, quam possis apprehendereⁱ tua auctoritate propria quandocumque volueris, ad omnes tuas et tuorum successorum voluntates perpetuo faciendas. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem, dicte domui et tibi, dicto fratri Raymundo de Bacco, nomine dicte domus, promitto,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Per quod juramentum renuncio omni juri divino et humano per quod contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Excipio tamen de predicta vendicione omnium predictorum, quod nolo teneri dicte domui nec tibi, dicto fratri Raymundo, nomine dicte domus, de evictione pro predicta decima, si episcopus Elnensis, vel ecclesia, dicte domui movebit questionem pro predicta decima. Et dicta domus solvat V masmutinas senars boni auri et fini quolibet anno, in festo Sancti Petri et Felicis, pro dicta decima capellano d'Orulo, pro eadem decima, quem censum ego tenebar facere capellano d'Orulo, ratione decime, et quod dictus preceptor et dicta domus Mansi Dei teneatur me et omnia bona mea defendere^j et tueri, in iudicio vel extra, quandocumque et quotienscumque a dicto capellano vel successore ejusdem mihi, realiter vel personaliter, super dicta decima et dictis V masmutinis questio movetur. Et ego dictus frater Raymundus de Bacco, preceptor, nomine et vice dicte domus et dicti magistri et mei ipsius, hec omnia predicta laudo, promittens,^k nomine dicte domus et dicti magistri, tibi, dicto Bernardo de Ulmis, te servare indemnem^l et defendere^j contra dictum capellanum et ejus successorem, sicut predictum est, et quod ego et dicta domus solvemus dictas V mazmutinas quolibet anno, ut dictum est, dicto capellano. Et nos, Alamanda, uxor dicti Bernardi de Ulmis, et Agnes, soror ejus, hec omnia predicta laudamus, solventes et diffinientes dicte domui Mansi Dei et fratri Arnaldo de Castro novo, magistro Templi in Aragonia et Cathalonia, et tibi, fratri Raymundo de Bacco, preceptori dicte domus, nomine ejusdem domus, totum quicquid juris habemus et habere debemus in omnibus predictis et singulis, scilicet ego dicta Alamanda, ratione dotis mee vel donacionis propter nupcias

vel alio quocumque modo, et ego dicta Agnes, racione hereditatis mee legitime, legati, successionis et quocumque alio modo. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per stipulationem, tibi promittimus,^m et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juramus. Per quod juramentum renunciamus, ego dicta Alamanda, omni juri ypothecarum, dotis et donacionis propter nupcias et legi julie alienationem fundi dotalis prohibenti et omni alii juri auxilio, et ego dicta Agnes, omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Sig++na Bernardi de Ulmis et fratris Raymundi de Bacco, preceptoris dicte domus Mansi Dei, predictorum, qui hec omnia laudamus XVIII kalendas julii, anno Domini MCCLXX primo. Sig++++na Berengarii de Sancto Johanne, et Petri Coste, et Petri Garrige et Berengarii de Ulmis, testium. Sig++na Alamande, uxoris dicti Bernardi de Ulmis, et Agnes, sororis, predictorum, que hec omnia laudamus XVII° kalendas julii, anno quo supra. Sig++++na Jacobi, sacriste de Ulmis, et Johannis, clerici altaris Beate Marie de Ulmis, et Bernardi de Furchis, testium. Ego Guilelmus Roterius hanc cartam scripsi, mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XXX linea «censum ego» et in XLII linea «sororis».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificiis B. b. rippariis B. c. debabat B. d. peccunie B. e. romito B.
f. mito B. g. plenam repetit per error B. h. aprehenderis B. i. apreendere B.
j. deffendere B. k. promitens B. l. indempnem B. m. promittimus B.

824

1271, 15 de juny

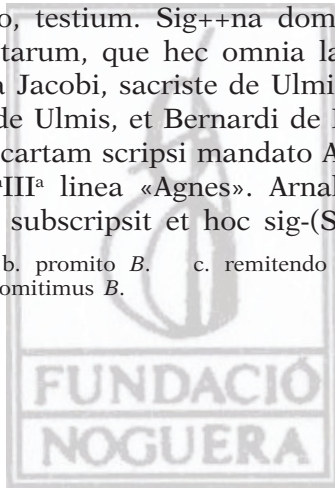
Bernat d'Oms reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdáu, que la venda que li ha fet a ell i a fra Arnau de Castellnou, mestre del Temple a Aragó i Catalunya, de tota l'honor que tenia a la parròquia de Sant Esteve d'Orla comprèn totes les possessions que té en aquesta parròquia i a la de Santa Maria de Toluges, per qualsevol títol o mitjà que sigui. Alamanda i Agnès, esposa i germana de Bernat d'Oms, confirmen aquesta transacció i cedeixen als templers tots llurs drets sobre aquestes possessions.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 41v-42, acta núm. 65.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 361-363, segons *B*.

Noverint universi quod ego Bernardus de Ulmis, per (me)^a et per omnes meos, profiteor et recognosco vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Mansi Dei, quod in illa vendicione, quam ego feci domui milicie Templi Mansi Dei et domino fratri Arnaldo de Castro novo, magistro Templi in Aragonia et Cathalonia, et tibi, et successoribus tuis, pro francho alodio, de toto honore et possessionibus, quem et quas habebam in terminis et in adjacentia Sancti Stephani de Orulo, sicut in instrumento dicte vendicionis plenius continetur, in predicta vendicione et sub precio vendicionis predictorum, intelligo comprehensum esse de predicta vendicione: est totum quicquid ego habeo et possideo et habere et possidere debeo in terminis et adjacentia Sancti Stephani de Orulo et in terminis et adjacentia Sancte Marie de Tulugis, titulo empicionis vel alio quocumque modo. Que omnia predicta promitto^b vobis, dicto domino fratri Raymundo de Bacco, nomine dicte domus et dicti magistri, facere vobis et successoribus vestris bona habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde vobis et successoribus vestris, nomine dicte domus et dicti magistri, sine fraude, de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros vel dictum magistrum, nomine dicte domus, facere contigerit pro predictis, remittendo^c vobis et successoribus vestris et dicto magistro, nomine dicte domus, necessitatem denunciandi mihi vel meis, si appareret evictio in predictis vel aliquo predictorum, cedendo vobis et successoribus vestris et dicto magistro, nomine dicte domus, omnes actiones et jura, quas et que in dictis et pro predictis omnibus et singulis habeo et habere aliquo modo debeo, constituendo inde vos, nomine dicte domus et dicti magistri, procuratorem in rem propriam dicte domus contra omnes personas. Et promitto^b vobis quod nichil feci, nec decetero faciam, quo predicta vendicio et cessio vobis, vel successoribus vestris, vel dicto magistro dicte domus, vel dicte domui, minus valeant, vel possint infringi seu revocari. Et pro predictis omnibus supradictis et singulis obligo vobis et successoribus vestris et magistro dicte domus, nomine domus predicte, omnia bona mea, presenciam et futura. Et incontinenti constituo me omnia predicta et singula vestro nomine et dicti magistri et successorum vestrorum possidere vel quasi, donec inde apprehenderit^d plenam et corporalem possessionem vel quasi, quam pos-

sitis apprehendere^e vestra auctoritate propria quandocumque vobis placuerit, et etiam retinere ad omnes vestras voluntates et dicti magistri et successorum vestrorum perpetuo faciendas pro francho et libero alodio. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniam, bona fide et per stipulationem, vobis promitto.^b Et nos, domina Alamanda, uxor dicti Bernardi de Ulmis, et Agnes, soror dicti Bernardi de Ulmis, hec omnia laudamus, solventes et diffinientes vobis, dicto fratri Raymundo de Bacho, preceptori, et dicto magistro et successoribus vestris et dicte domui, quicquid juris in predictis habemus et habere debemus, videlicet ego dicta Alamanda, ratione dotis mee vel donacionis propter nupcias vel alio modo, et ego dicta Agnes, ratione hereditatis mee legitime, legati, successionis, obligacionis vel alio modo. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniamus, bona fide et per stipulationem vobis promittimus,^f et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juramus. Per quod juramentum renuncio ego dicta Alamanda, certificata de jure meo, beneficio senatus consulti Velleyani, quo mulieres intercedentes pro aliis adjuvantur, et legi julie alienacionem fundi dotalis prohibenti et juri ypothecarum, dotis et donacionis propter nupcias et omni alii legitimo auxilio. Et ego dicta Agnes, renuncio per idem juramentum omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Sig+num Bernardi de Ulmis predicti, qui hec omnia laudo XVII kalendas julii, anno Domini MCC° LXX° primo. Sig+++na Berengarii de Ulmis, et Bernardi Martini et Berengarii Juge, monachi Sancti Michaelis de Coxano, testium. Sig++na domine Alamande et domine Agnetis predictarum, que hec omnia laudamus die et anno quo supra. Sig+++na Jacobi, sacriste de Ulmis, et Johannis, clerici altaris Beate Marie de Ulmis, et Bernardi de Furchis, testium. Ego Petrus Geraldi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XX^aIII^a linea «Agnes». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. me omès B. b. promito B. c. remitendo B. d. aprehenderitis B.
e. aprehendere B. f. promittimus B.

825

1271, 22 de juny

Berenguer, bisbe d'Elna, aprova i confirma a fra Ramon Desbac, comanador, i als frares de la casa del Temple del Masdèu la venda de tot el delme d'Orla que Bernat d'Oms ha fet a aquesta casa, al seu comanador i a fra Arnau de Castellnou, gran comanador a Aragó i Catalunya. Per aquesta confirmació, el bisbe reconeix haver rebut 250 sous de moneda coronada de Barcelona. El bisbe reté el foriscapi degut a la seva Església en cas que la casa del Temple vengués aquest delme. Mentre la casa del Temple tingui aquest delme, els seus frares estaran obligats a donar la prestació sinodal que se sol pagar a l'Església d'Elna.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 56r-v, acta núm. 90.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 364-366, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Berengarius, Dei gracia Elnensis episcopus, per nos et per omnes successores nostros, cum hoc publico instrumento perpetuo valituro, laudamus, approbamus^a et confirmamus domui Templi Mansi Dei et fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Templi et Mansi Dei predictae, et fratribus ejusdem domus, presentibus et futuris, et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine eorundem recipienti, totam illam vendicionem totius decime de Orulo et terminis ejusdem et de aliis locis, quam Bernardus de Ulmis dicte domui Templi Mansi Dei et fratri Arnaldo de Castro novo, comendatori majori in Catalonia et in Aragonia, et dicto fratri Raymundo de Bacco fecit, sicut continetur in instrumento vendicionis inde facto, integritè ac generaliter, sicut melius et plenius intelligi vel dici potest ad utilitatem dicte domus et fratrum ejusdem, presentium et futurorum, cedendo inde dicte domui et dicto fratri Raymundo de Baco et fratribus ejusdem, presentibus et futuris, ratione hujus laudacionis et confirmationis, omnes actiones et jura, quas et que in dicta decima habemus et habere debemus aliquo modo, constituendo inde dictam domum et dictum fratrem Raymundum de Baco et fratres ejusdem procuratores in rem vestram de predictis contra omnes personas, promittendo^b inde bona fide et per stipulacionem dicto fratri Raymundo de Baco et tibi, dicto scriptori publico infrascripto, nomine dicte domus et dicti fratris Raymundi de Baco et fratrum ejusdem recipienti, quod nichil fecimus, nec decetero faciemus,

quominus predicta vel aliquid predictorum valeant, vel infringi possint. Et pro predicta laudacione et confirmacione habuimus et recepimus a dicto fratre Raymundo de Bacco et a predicta domo CCL solidos barchinonensium bonorum coronatorum, valentes IIII^{or} marchas argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et hec facimus, salvo et retento nobis et ecclesie Elnensis quod, si forte dicta domus Templi venderet dictam decimam, nos et successores nostri et dicta ecclesia habeamus inde nostrum foriscapium, sicut habere debemus. Preterea, dum dicta domus Templi tenuerit et habuerit^e dictam decimam, quod ipsa domus Templi et fratres ejusdem teneantur prestare et dare prestationem synodalem,^f sicut consuetum est dare et solvere dicte ecclesie Elnensis. Et nos nec successores nostri nec dicta ecclesia aliquid possimus petere in dicta decima aliqua de causa, nisi tantum dictam prestationem sinodalem, ut dictum est, et foriscapium, ut dictum est. Actum est hoc X° kalendas julii, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig+num Berengarii, Dei gracia Elnensis episcopi predicti, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi de Juniano (archidiaconi)^g Besaldu-nensis in ecclesia Gerundensis, et Jausberti de Botenaco, abbatis Sancti Felicis Gerundensis, et Jausberti de Turri, archidiaconi Vallespirii, testimonium. Ego Raymundus Torrent hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. aprobamus B. b. promitendo B. c. paccatos B. d. peccunie B. e. et tenuerit repetit per error después de habuerit B. f. sinodalem B. g. archidiaconi omès B.

1271, 11 de juliol

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdáu, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà, i Pere Servent, renuncia a tota acció i reclamació que els templers feien a Guillem Guerau de Paça, habitant de Tuïr, per un camp que té a la parròquia de Sant Pere de Tuïr, al lloc anomenat Roina. Els templers afirmen que aquest camp hauria de ser comissat per raó del no-pagament del foriscapi, ja que aquest depenia abans de la masada del Sant Redemptor, que era tinguda pel Masdáu.

Els templers es reserven llurs drets sobre el cens i el foriscapi percebuts sobre aquest camp. Eximeixen Guillem Guerau del cens anual d'un quart d'esterlí que ha de donar-los el dia de Nadal per aquest camp, però els qui el posseeixin després d'ell hauran de pagar-los novament aquest cens.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 195 mm, alçada 105 mm, ADPO, Hp190.¹⁶⁷
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 471-472, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 384, segons A¹.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacho, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros solvimus et diffinimus tibi, Guilelmo Geraldi de Passano, habitatori de Toyrio, et tuis, et cui volueris perpetuo, omnem actionem, petitionem et demandam, quas tibi faciebamus et facere poteramus in quodam campo tuo, qui est in terminis Sancti Petri de Toyrio, in loco vocato ad *Royna*, qui fuit de mansata de Sancto *Resentor*, que pro dicta domo Mansi Dei tenetur, ratione quia dicebamus illum campum fore comissum ratione foriscapii non soluti de alienationibus factis de eodem campo vel alio modo, faciendo tibi pactum per nos et successores nostros de non petendo aliquid ulterius in dicto campo rationibus supradictis, salvo et retento nobis et successoribus nostris et dicte domui jure nostro in dicto campo in censu et foriscapio. Item, damus, solvimus et diffinimus tibi, in vita tua tantum, totam illam quartam partem unius sterlingi, quam nobis dare debes quolibet anno in festo Natalis Domini pro dicto campo, quam quartam partem dicti sterlingi nobis et successoribus nostris solvere tenebaris annuatim in vita tua pro dicto campo. Volumus tamen quod si tu venderes vel alienares dictum campum in vita tua, quod ille qui tenebit dictum campum teneatur facere et dare dictam quartam partem unius sterlingi nobis et successoribus nostris et foriscapium. Et post te, heredes et successores tui, et qui dictum campum habuerint et tenuerint,

167. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «G. Guirau de Pasa abitador de Thoyr fa de sens per I^a pesa de tera en la jacència de Sent P. de Thoyr», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2462».

teneantur dare et solvere nobis et successoribus nostris dictam quartam partem unius sterlingi quolibet anno in dicto festo. Et quandocumque et quocienscumque vendatur vel inignoretur vel alienetur dictus campus, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et hoc facimus salvo jure milicie Templi in omnibus. Actum est hoc V idus julii, anno Domini MCCLXX primo. Sig+++na fratris Raymundi de Bacho, preceptoris, et fratris Petri de Campo rotundo et fratris Petri *Servent* predictorum, qui hec omnia laudamus et concedimus. Sig+++na Berengarii de Sancto Johanne, militis, et Bernardi *des Queret*, fabri, habitator Perpiniani, et Bernardi *Jaubert*, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

827

1271, 1 d'agost

Pere Fabe, fill i hereu de Pere Fabe, ven a fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, la sisena part de tots els fruits, la directa, el lluïisme i el foriscapi que té sobre una vinya que el difunt Bartomeu d'Orla tenia per ell en emfiteusi a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat Terrauls. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 9 lliures i 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 73v-74, acta núm. 116.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 385-387, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Petrus Fabe, filius et heres Petri Fabe quondam, per me et per omnes meos, vendo et trado sive quasi trado vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Templi Mansi Dei, et omnibus fratribus dicte domus, presentibus et futuris, et successoribus vestris imperpetuum, sextam partem omnium fructuum percipiendorum qui erunt in vinea infrascripta, et jus et directum dominium et laudimium et foriscapium ipsius vinee, que habeo et habere debeo in dicta vinea. Quam, dictam sextam partem dictorum fructuum, habeo et debeo habere et percipere in dicta vinea, et dictum directum dominium habeo in dicta vinea, foriscapium debeo habere in dicta vinea quando-

cumque dicta vinea vendatur vel inignoretur. Et ego et dictus pater meus consuevimus predicta omnia in dicta vinea habere et recipere. Que, omnia predicta et singula, et totum aliud jus quod habeo in dicta vinea vobis et successoribus et dictis fratribus vendo et trado sive quasi trado integriter ac generaliter, sicut melius et plenius ad utilitatem vestram vel successorum vestrorum dici vel intelligi potest, constituendo inde vos et successores vestros, nomine (dicte)^a domus, procuratores in rem vestram, et successorum vestrorum, contra omnes personas. Quam vendicionem et cessionem vobis et successoribus vestris et dicte domui et omnibus fratribus dicte domus facio precio novem librarum VII solidorum VI denariorum coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^b me teneo, renuncians exceptioni pecunie^c non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec vendicio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et successoribus vestris et dicte domui dono et diffinio imperpetuum. Et ego (et successores mei)^d faciemus semper vobis et successoribus vestris et dicte domui et fratribus ejusdem, presentibus et futuris, dictam vendicionem omnium predictorum et singulorum bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et successoribus vestris et dicte domui sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros in dicta domo facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presentia et futura. Preterea promitto^e vobis, sub obligatione dictorum bonorum meorum, quod ego et mei deffendemus vos et successores vestros in dicta domo nostris propriis expensis si vobis vel successoribus vestris vel dicte domui questio ab aliquo vel aliquibus moveretur in predictis vel aliquo predictorum, remittens^f vobis et successoribus vestris perpetuo omnem necessitatem denunciandi mihi vel meis si vobis vel successoribus vestris appareret^g evictio in predictis vel aliquo predictorum. Et obligo me et omnia bona mea vobis teneri perpetuo de sumptibus predictis in dicta causa evictionis faciendis et de omni interesse vestro et successorum vestrorum, ex quibus sumptibus et interesse credamini vos et successores vestri plano vestro verbo absque testibus et juramento; et incontinenti constituo me omnia predicta et singula vestro nomine et successorum vestrorum possideren, vel quasi, donec inde apprehenderitis^h plenam

et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis apprehendereⁱ vestra auctoritate propria quandocumque vobis placuerit, et etiam retinere, ad omnes vestras voluntates et successorum vestrorum omni tempore faciendas, pro francho et libero alodio. Et quod ita hec omnia servem et compleam et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniam, bona fide et per stipulationem, vobis promitto,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Quam vineam predictam tenebat pro me in emphiteosim Bartholomeus de Orulo quondam. Et est dicta vinea in terminis Sancti Stephani de Orulo, in loco vocato *Terrauls*, et affrontat ex una parte in vinea Mathei de Orulo, et ex alia in vinea que fuit *Juceff Vives* judei quondam, et ex alia in Vassa, et ex alia in vinea Gaucelmi, filii condam^j Arnaldi, filii Petri Raymundi Baxonis condam. Actum est (hoc) kalendis augusti, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+num Petri Fabe predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Raymundi Ministrolis et Poncii *Rossinol*, testium. Ego Petrus Geraldii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi et emendavi in XX^aIII^a linea «Bartholomeus».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. dicte omès B. b. paccatum B. c. peccunie B. d. et successores mei omès B. e. promito B. f. remitens B. g. apareret B. h. aprehenderitis B. i. aprehendere B. j. filii condam *repetit per error B.*

1271, 2 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, lloctinent del comanador a la batllia del Masdèu, Berenguer, capellà del Masdèu, Eixemèn Peris i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Ramon Fabre, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada de la trilla del Temple a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona. El comanador fa aquesta concessió amb la condició que, mentre

la trilla del Temple existeixi, l'aigua que s'hi escola continuï passant per aquest terreny, i que el terratger mantingui aquest rec. El terratger té totalment prohibit de fer forns de calç en aquesta tinença.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 306r-v, acta núm. 545.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 62-63, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Fabri, habitatori Perpiniani, et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam monallatam patui de trilia nostra, ad faciendum ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illud accipere nostra auctoritate propria et nobis retinere, vel dare alii vel aliis ad accapitum, et nostras facere voluntates, quod patuum est in terminis et in adjacentia Sancti Johannis Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia heredum Bernardi Roerii quondam, et ex alia in tenencia nostra, et ex alia in tenencia Raymundi *Monels*, *traginer*, et ex (alia)^a in via publica, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quancumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inpignoretur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus nostre. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate, quos denarios recognoscimus versos esse in utilitate domus nostre predictae. Hec tamen facimus tali pacto adjecto quod illa aqua que transit ad dictam trilliam nostram per dictum patuum possit

transire, et transeat per dictum patuum ad dictam trilliam sicut consuetum est, dum trilia ibi fuerit, absque omni contradictione tua et tuorum; et quod tu et tui tenearis clavageria condirectum seu locum in tua tenencia predicta per quam sive quem possit transire dicta aqua ad triliam supradictam. In qua tenencia tua predicta numquam possis tu nec tui facere *causiner* seu *causiners*. Et ego Raymundus Faber predictus, hec omnia laudo, et promitto^d tibi, dicto fratri Petro Sutori, preceptori dicte domus, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius est expressum, obligans vobis et successoribus vestris pro predictis predictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIII° nonas augusti, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Raymundi Fabri predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, tenens locum preceptoris in bajulia Mansi Dei, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris *Exemen Peris* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, qui hec omnia laudamus et concedimus. Sig++++na Besalduni *Berart*, sutoris, et Laurencii Rotundi de Pollestris, habitator Perpiniani, et Arnaldi *Travau*, paratoris, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. alia omès B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promito B.

829

1271, 30 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere del Voló i Bartomeu, dóna en acapte a Pere Simó, home del Temple, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 397r-v, acta núm. 732.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 64, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri de Volono et fratris Bartholomei, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Simoni, homini nostro, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in patuo Bernardi Ganterii de Ripullo, et ex alia in tenencia Johannis Textoris de Pontiliano, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium, valentes VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre Mansi Dei, presenciam et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Petrus Simon, hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, fratri Petro Sutori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia predicta

et singula attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc III° kalendas septembris, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri de Volono, et fratris Bartholomei et Petri Simonis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Coste, macellarii, et Petri Ysarni, habitantis Perpiniani, et Palavi Fornerii, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

830

1271, 6 de setembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Servent i Simó, dona en acapte a Astruga, muller de Guillem Roca, bracer, i habitant de Perpinyà, un terreny de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. La terratgera haurà de donar als templers 2 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 11 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 368v-369, acta núm. 671.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 65, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bartholomei, et fratris Petri Servent et fratris Simonis, fratrum dicte domus, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Astruge, uxori Guilelmi Roche, brasserii,^a habitatrici Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unum patuum de tenencia Templi, in terminis Perpiniani et adjacentia Sancti Johannis ipsius ville, extra portale quod dicitur

de Malleolis, ad edificandum^b et construendum ibi domum sive domos, quam vel quas tenearis ibi construxisse^c dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, deinde nos et successores nostri possimus dictum patuum accipere et retinere ut proprium Templi nostra propria auctoritate, sive dare cuicumque nobis placuerit ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, quod patuum affrontat^d ex una parte in tenencia Bernardi Poncii, et ex alia in tenencia Arnaldi Terrene de Orulo, habitantis Perpiniani, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Bernardi Corregerii, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^e habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos III denarios barchinonensium coronatorum, valentes V sterlingos et quartam partem alterius argenti fini, recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dictum patuum sive domum que ibi edificabuntur^e vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^f tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et iuramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua mone-ta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^g nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^h non numerate. Et ego dicta Astruga, hec omnia predicta laudo, promittensⁱ vobis, dicto preceptorì et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris totum dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VIII° idus septembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bartholomei, et fratris Petri *Servent*, et fratris Simonis et Astruge, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Ferrarii Alexandri, et Poncii de Auzina, fusterii, et Arnaldi *Travau*, paratoris, testium. Ego Bernardus

Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XXII linea «patuum».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. bracerii B. b. hedificandum B. c. construxisse B. d. affrontant B.
e. hedificabuntur B. f. promitimus B. g. paccatos B. h. peccunie B. i. pro-
mitens B.

831

1271, 11 de setembre

Ramon Tolsà i la seva muller Ferrera, filla i hereva de Ferrer Sapte de Malloles, reconeixen a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que són home i dona amansats de la casa del Temple, per la qual tenen una masada al terme i vila de Malloles. Per aquesta masada han de donar als templers quatre mitgeres, mesura de Perpinyà, del millor vi venut en aquesta vila de cens anual, més un quartó de forment, mesura de Perpinyà, pel dret de fogasses, un pernil del millor porc que maten a casa seva o 3 sous de moneda corrent, a la conveniència dels templers, un quartó d'ordi per l'alberga dels cavalls, una gallina, així com totes les servituds a part de fruits i els usos deguts per aquesta masada i per les possessions que en depenen. Reconeixen que aquestes possessions consisteixen en un mas situat a la vila de Malloles, dues vinyes, sis camps i un hort. Fan aquest reconeixement amb la condició que ells i els dos hereus que els succeeixin consecutivament en aquesta masada no estaran obligats a residir a la vila de Malloles o en aquesta masada, i que els templers no podran constrènyer-los a respondre de cap querella davant d'ells mentre resideixin fora d'aquesta vila, excepte en els casos de cens, foriscapi, servituds i usos no pagats, que estaran obligats a defensar sota llur jurisdicció. En canvi, mentre un d'ells resideixi a Malloles, estaran obligats a defensar tots els seus assumptes sota la jurisdicció dels templers. Estaran igualment obligats a respondre sota la jurisdicció dels templers per tots els procediments judicials que s'entaulin en contra seu a causa d'aquesta masada o de les seves possessions, sigui quin sigui llur lloc de residència; per contra, no estaran obligats a fer-ho per les altres possessions que tenen indepen-

dentment d'aquesta masada. Llurs successors estaran obligats a fer homenatge als templers quan se'ls requereixi fer-ho. Tots els qui els succeeixin en aquesta masada després dels dos primers hereus estaran obligats a residir-hi i seran homes amansats de la casa del Temple. Fra Ramon Desbac, fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, fra Eiximèn Peris, fra Arnau de Celrà i fra Bernat de Centernac confirmen i aproven aquesta transacció i prometen que no s'oposaran a la venda de les possessions que no depenen d'aquesta masada que han estat objecte del present reconeixement.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 208v-209v, acta núm. 362.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 66-69, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Raymundus Tolsani et Ferraria, uxor ejus, filia condam et heres Ferrarii Sabte de Malleolis, profitemur et recognoscimus vobis, domino fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Mansi Dei, et successoribus vestris, quod sumus homines vestri, et erimus nos et descendentes nostri, amansati, et tenemus pro vobis et domo Templi Mansi Dei quandam mansatam in terminis et villa de Malleolis. Pro qua quidem mansata predicta facimus nos et successores nostri vobis et successoribus vestris quolibet anno in festo Natalis Domini de censu III^{or} migerias melioris vini quod vendatur apud Perpinianum ad rectam mensuram Perpiniani, et unum cartonem frumenti boni et pulcri et recipiendi ad rectam mensuram Perpiniani pro fogaciis, et unam pernam melioris porci quem occidemus in domo nostra, vel tres solidos monete curribilis per Rossellionem, quod melius et magis placuerit vobis et fratribus Mansi Dei et successoribus vestris, et unum cartonem ordeï pro civata, et unam gallinam. Et etiam dabimus vobis et successoribus vestris comendatoribus Mansi Dei fideliter omnia terremerita et usatici mansate et honorum dicte mansate. De qua mansata confitemur et recognoscimus esse quendam mansum qui est in villa de Malleolis, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in manso Guilelmi Tort, et ex alia in manso Petri Emblart, et ex alia in manso Bartholomei de Corz qui fuit Guilelmi Sapte. Item, quandam vineam qui est in loco vocato ad Perelonum, que est in terminis de Malleolis, et affrontat^a ex una parte in via que vadit de Perpiniano ad Polestris, et ex alia similiter in via, et ex alia in malleolo Arnaldi Massaneti, et ex alio in malleolo Petri Cogombre. Item, quandam petiam terre que

est in loco vocato ad *Perelo*, que est vinea, affrontat ex duabus partibus in viis publicis et ex aliis duabus partibus in quadam vinea nostra, quam tenemus pro domo Templi, que non est de tenedone dicte mansate. Item quendam campum, qui est alodium dicte mansate, recognoscimus esse dicte mansate, qui est in dictis terminis, et affrontat ex una parte in campo Guilelmi *Rasedor*, et ex alia in campo Raymundi Canonici, et ex alia in campo Petri *Bisbal*. Item, quendam campum qui est alodium dicte mansate, qui est in dictis terminis, affrontat ex una parte in campo Arnaldi de Lege, et ex alia in campo Panistrerii, et ex duabus partibus in campo Guilelmi *Rasedorii*. Item, quendam campum, qui est in dictis terminis, et affrontat ex una parte in malleolo Raymundi Arnaldi, et ex alia in campo Guilelmi *Tort*, et ex duabus partibus in malleolo Arsendis Tarascone. Item, quendam campum, qui est alodium dicte mansate, in loco vocato *Pausa Berter*, et affrontat ex duabus partibus in campo ecclesie Sancti Aciscli, et ex alia in tenencia Guilelmi de Villa rasa, et ex alia in campo Raymundi *Roger*. Item, quendam campum confitemur fore dicte mansate, qui est in dictis terminis, in loco vocato *Caga l'Auca*, qui est in dictis terminis, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi de Malleolis, sutoris, habitatoris Perpiniani, et ex alia in campo Romeue femine, uxoris condam Vesiani sartoris, et ex alia in vinea Petri *Boas*, et ex alia in campo Petri *Gasau*. Item, quendam campum, qui est in eisdem terminis, in loco vocato *Estagnols*, et affrontat ex una parte in tenencia Berengarii *Gros* condam, et ex aliis in viis. Item, quendam ortum, qui est in dictis terminis et affrontat ex una parte in orto Guilelmi *Sapte*, et ex alia in orto Raymundi Rogerii, et ex alia in orto Petri *Xatmar*, et ex alia in via Conflentana. Et nulla alia que nunc teneamus recognoscimus esse dicte mansate. Predictam vero recognitionem facimus vobis, dicto comendatori et successoribus vestris in hunc modum quod nos de tota vita nostra et duo successores seu heredes nostri in dicta mansata succedentes successive non teneamur facere residenciam in predicta villa de Malleolis sive in mansata, nec etiam possitis nos in vita nostra nec dictos duos heredes seu successores nostros convenire, nec in personalibus teneamur ad querimoniam aliquorum respondere coram vobis quandiu tamen steterimus extra villam de Malleolis, ibidem non residendo seu domicilium faciendo, super aliquibus personis actionibus, nisi super censu non soluto seu foriscapio seu terremeritis et usaticis non solutis, de quibus teneamur firmare et placitare sub examine vestro et successorum

vestrorum. Quamdiu vero nos vel alter nostrum steterimus in villa de Malleolis, vel predicti duo successores seu heredes nostri, domicilium ibidem faciendo, teneamur sub examine vestro et successorum vestrorum de omnibus personalibus respondere. In realibus vero actionibus que contra nos vel successores nostros moverentur ratione possessionum vel alicujus de predictis dicte mansate superius confessate, teneamur semper similiter respondere sub examine vestro, residendo in dicta villa de Malleolis vel non residendo. Super aliis vero realibus actionibus que possent moveri contra nos vel dictos duos heredes seu successores nostros ratione possessionum que nunc habemus, vel deinceps habebimus, extra dictam mansatam, non teneamur sub vestro examine respondere. Et successores nostri teneantur vobis et successoribus vestris facere homagium ad requisitionem vestram et successorum vestrorum. Ulteriores vero successores nostri succedentes post dictos duos successores nostros in dicta mansata teneantur facere continuam residenciam in dicta mansata et sint homines vestri et successorum vestrorum amansati. Pro censu vero superius nominato vobis et successoribus vestris solvendo imperpetuum, obligamus vobis et successoribus vestris nos et omnes tenentes dictam mansatam et omnia bona dicte mansate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniamus bona fide et per stipulationem vobis promittimus.^b Et renunciamus omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta, vel aliquid predictorum, venire possemus. Et nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor predictus, et frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, et frater Exemeno *Periç*, et frater Arnaldus de Salrano et frater Bernardus de Sancto Arnacho hec omnia predicta laudamus et firmamus et approbamus, promittentes^c vobis, Raymundo Tolsani et Ferrarie, uxori ejus, et successoribus vestris, per nos et successores nostros comandatores domus Mansi Dei et fratres dicti loci, quod nos non impediemus^d vos nec aliquem volentem emere, vel aliquo alio titulo adquirere, a vobis vel a successoribus aliquam vel aliquas possessiones, quas nunc habetis, vel deinceps habebitis, preter dictam mansatam superius confessatam. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniamus bona fide et per stipulationem vobis promittimus.^b Et renunciamus omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possemus. Actum est hoc III° idus septembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++++na Raymundi Tolsani et Ferrarie, uxoris ejus, et fratris Raymundi

de Bacco, preceptoris, et fratris Petri Sutoris, et fratris *Exemeno Perç*, et fratris Arnaldi de Solrano et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus et concedimus. Sig++++na Arnaldi de Torderiis, et Ferrarii Valsere, sacerdotis, et Raymundi Corbere de Turrillis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta B. b. promitimus B. c. promitentes B. d. inpediemus B.

832

1271, 20 de setembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Arnau de Celrà, Pere Servent i Pere del Voló, dóna en acapte a Pere Isarn de Bellpuig, bracer, habitant de Perpinyà, una monallada i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 4 esterlins i mig de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 9 sous i 7 diners i un òbol de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 313r-v, acta núm. 560.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 70, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent* et fratris Petri de Volono, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Ysarni, brasserio^a de Pulcro podio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam completam et mediam de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad

duos annos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis, et ex tercia parte in tenencia Salomonis *Locrega*, iudei, et ex quarta parte in tenencia Petri Bertrandi Fangerii, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam et mediam dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini quatuor sterlingos et medium boni argenti et fini recipiendos, et forscapium quando-cumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur predicta. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre Mansi Dei, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito VIII^{em} solidos VII denarios obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Petrus Ysarni, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam et mediam, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XII° kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Petri *Servent*, et fratris Petri de Volono et Petri Ysarni predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi *Carrera*, et Guilelmi *Carrera* et Juliani de *Terrats*, presbiteri, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. bracerio *B.* b. hedificandum *B.* c. hedificabuntur *B.* d. paccatos *B.*
e. peccunie *B.* f. promitens *B.*

833

1271, 27 de setembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere de Camprodon i Berenguer, capellà del Masdéu, dóna en acapte a Bernat Ermengol de Turà dues monallades i mitja, menys tres pams, cana de Montpeller, de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 7 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 15 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 414r-v, acta núm. 772.

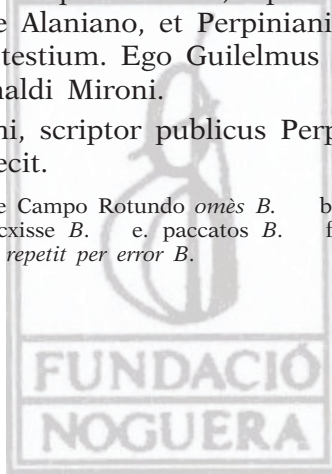
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 71, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, (et fratris Petri de Campo rotundo)^a et fratris Berengarii, capellani dicte domus Mansi Dei, per nos et omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Ermengaldi de Turano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas et mediam, minus tribus palmis ad canam Montispeessulani, de tenencia nostra, quam habemus infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^c sive construxisse^d hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis, et ex tercia parte in tenencia Templi, et ex quarta parte in tenencia Jacobi Fabri et Johannis Sayonis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui

predicta omnia habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus nostre Mansi Dei, presentia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Bernardus Emengaldi, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, fratri Raymundi de Bacco, preceptori dicte domus Mansi Dei, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totam predictam donacionem ad accapitum michi a vobis superius factam, cum omni melioramento quod ibi fecero ego vel mei. Actum est hoc V^o kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris predicti, et fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Berengarii, capellani, et Bernardi Ermengaldi de Turano ~~predictorum,~~^h qui hec omnia laudamus. Sig+++na Jacobis de Alaniano, et Perpiniani de Fina et Bernardi Felicis de Lupiano, testium. Ego Guilelmus Roerius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et fratris Petri de Campo Rotundo *omès B.* b. hedificandum *B.* c. hedificasse *B.* d. construxisse *B.* e. paccatos *B.* f. peccunie *B.* g. promittens *B.* h. ~~predictorum~~ *repetit per error B.*

1271, 6 d'octubre

Fra Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu i procurador de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, dóna en acapte a Guillem Gros de Terrats una peça de terra de la plaça del poble de Terrats, d'una cana de Montpeller de llargada i de l'amplada del seu celler, davant l'entrada del qual se situa. El terratger haurà de donar als templers mig esterlí de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 195 mm, alçada 160 mm, ADPO, Hp190.¹⁶⁸

B Còpia de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 472, segons A¹.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 388, segons A.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, bajulus forensis domus Mansi Dei, procurator nomine fratris Raymundi de Baco, preceptoris dicte domus Mansi Dei, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Guilelmo Gros de Terratz, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam peciam terre de platea ville^a de Terratz, que pecia terre habeat in longitudine unam canam Montispessulani et habeat in amplitudine sicut tuum cellarium est determinatum, que pecia terre, quam tibi dono et tuis ad accapitum, sit ante intratam dicti cellarii tui, et affrontat dicta pecia terre ex una parte in dicto cellario tuo, et ex aliis partibus in viis publicis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis semper mihi et successoribus meis quolibet anno medium sterlingum censualem boni argenti et fini recipiendum in festo Natalis Domini, et foriscapium quandocumque et quoscienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpignoretur. Et promito^b tibi quod ego

168. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «G. Gros de Terrats fa mig esterli d'argent», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 342».

et successores mei faciemus tibi et tuis dictum accapitum semper bonum habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis pro omnibus predictis et singulis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro hac donacione habui et recepi a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^c me teneo, renunciando inde exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Guilelmus *Gros*, hec omnia laudo, et promitto^d tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et mei dabimus et solvemus tibi et successoribus tuis quolibet anno dictum censum, ut dictum est, et foriscapium quandocumque et quoscienscumque dicta pecia terre vendatur sive inpingoretur. Et pro omnibus predictis et singulis tibi attendendis et complendis, obligo tibi et successoribus tuis totam dictam peciam terre, cum omni melioramento quod ibi ibidem fecero. Actum est hoc II nonas octobris, anno Domini MCCLXX primo. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Guilelmi *Gros* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri de Aldiarde et Bernardi Tolsani, testium, et mei, Bernardi Sobirani, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in III^a linea «ville».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ville *afegit a la interlínia A.* b. Sic AB per promitto. c. Sic AB per paccatum. d. Sic AB per pecunie.

835

1271, 6 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Guillem d'Aiguaviva, comanador d'Orla, i Eiximèn Peris, dóna en acapte a Berenguer Cerdà de Reglèlla, habitant de Perpinyà, quatre monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas

de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 27 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 371, acta núm. 676.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 72, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Templi Mansi Dei, et fratris Guilelmi de Aquaviva, preceptoris de Orulo, et fratris *Exemen Peris*, per nos et per omnes successores nostros damus atque in presenti tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Berengario Cerdani de Reglela, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, IIII^{or} monallatas completas de tenencia Templi Perpiniani, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis^b edificasse^c sive operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi nostra auctoritate propria, et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere, et affrontant ex una parte tenencia Johannis *Cap de bou*, et ex alia in tenencia Raymundi Joerii, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas IIII^{or} monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis totam predictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXVII solidos VI denarios barchinonensium, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate.

Et ego Berengarius Cerdani predictus, hec omnia predicta laudo, promittens^g vobis, fratri Petro Sutori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas IIII^{or} monallatas, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc II° nonas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Guilelmi de Aquaviva, et fratris *Exemen Periz* et Berengarii Cerdani predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Juliani *Gros de Terratz* et Guilelmi *Grasit* de Reglela, testium, et mei Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. tenaris B. c. hedificasse B. d. hedificabuntur B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitens B.

836

1271, 24 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Arnau de Celrà, Bernat de Centernac i Romeu, dóna en acapte a Berenguer Gros de Terrats, habitant de Perpinyà, un terreny de tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 421r-v, acta núm. 787.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 73, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, voluntate et laudamento fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Romey, fratrum dicte domus, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi

tradimus ad accapitum tibi, Berengario *Gros* de Terratis, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monallatas completas de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, et affrontant ex III partibus in viis, et ex quarta parte in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto (quod tu)^a edifices^b sive construas ibi domum sive domos, quam vel quas tenearis edificasse^c dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illas accipere et retinere ut proprium Templi, et dare alii. Pro quibus tribus monallatis, sive domibus que ibi edificabuntur,^d tu et quicumque eas habebitis et tenebitis, donetis semper nobis et successoribus nostris, nomine dicte domus, quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti et fini, censuales, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^e tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione, habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et ego dictus Berengarius *Gros*, hec omnia laudamus, promittens^h vobis, dicto preceptoris, et fratribus supradictis, solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VIII kalendas novembris, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Romey et Berengarii *Gros* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi Fabri, curaterii, et Petri Coma, sartoris, et Petri Patavi, sartoris, testium. Ego Bernardus

Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et suprascript in XX linea «Gros», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. quod tu omès B. b. hedifices B. c. hedificasse B. d. hedificabuntur B.
e. promitimus B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promitens B.

837

1271, 25 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Bernat de Centernac i Romeu, dóna en acapte a Joan de Montalbà, de la Fenolleda, i a la seva esposa Alamanda, habitants de Perpinyà, un terreny de tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

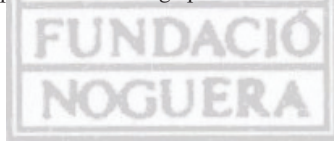
B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 375v-376, acta núm. 686.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 74, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, voluntate et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Johanni de Monte albano Fenoledesii et Alamande, uxori ejus, habitantibus Perpiniani, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monallatas patui completas de tenencia domus Templi Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini ibi edificasse^b infra duos annos continuos^c completos, quod nisi feceritis, nos vel successores nostri possimus dictam tenenciam accipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii vel aliis ad accapitum, et alias nostras facere voluntates, sine contradictione vestra et vestrorum,^d que dicte III monallate patui sunt in terminis ville Perpiniani, et affrontant ex III partibus in viis, et ex quarta in tenencia Templi, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum om-

nibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictum patuum, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^e habueritis et teneritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes IX sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dictum patuum, sive domus que ibi edificabuntur,^e vendantur vel inpignorantur. Et nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictum patuum et domos que ibi edificabuntur^e bona habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, Johannes de Monte albano et Alamanda, uxor ejus, predicti, hec omnia laudamus, promittentes^h vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, nos et nostros solvere semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut superius est expressum, et alia predicta attendere et complere, obligantes inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc VIII° kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Johanni de Monte albano et Alamande, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Bartholomei, et fratris Arnaldi de Solrano, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Romey, fratrum domus Templi, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi Fabri, curaterii, et Petri Come, sartoris, et Petri *Patau*, sartoris, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum *B.* b. hedificasse *B.* c. continu *B.* d. tua et tuorum *B.*
e. hedificabuntur *B.* f. paccatos *B.* g. peccunie *B.* h. promitentes *B.*

838

1271, 27 d'octubre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, i fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, confirmen a Arnau Plana, blanquer, i a la seva esposa Ramona la tercera part dels obradors que Jaume Agost de Malloles, habitant de Perpinyà, i la seva muller Esclarmunda els han donat en acapte sota el cens anual de 41 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona, a lliurar el dia de Nadal. Aquests obradors estan situats a Perpinyà i depenen de la senyoria del Temple. Els templers es reserven llurs drets sobre el cens i el foriscapi deguts per aquesta part dels obradors. Reconeixen haver rebut el foriscapi que se'ls devia per aquest acapte.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 323v-324, acta núm. 585.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 75, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Baccho, preceptor domus Mansi Dei, et frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes nostros successores laudamus et confirmamus vobis Arnaldo Plane, aluderio, et Raymunde, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis, totam illam terciam partem quorumdam operatoriorum Jacobi Augusti de Malleolis, habitatoris Perpiniani, et Sclarmonde, uxoris ejus, quam terciam partem ipsorum operatoriorum ipsius Jacobus^a Augusti et uxor^b ejus vobis dederunt ad accapitum in seynorivo milicie Templi, in terminis Perpiniani, sub annuo censum XLI solidorum III denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, solvendis eisdem et suis quolibet anno in festo Natalis Domini, salvo jure milicie Templi in censu et foriscapio, sicut in instrumento dicti accapiti continetur. Hanc autem laudationem et confirmationem vobis et vestris facimus, ut dictum est, salvo jure milicie Templi in censu, quem ibi accipere debet, et in foriscapio, si dicta tertia pars dictorum operatoriorum vel dictus census dictorum XLI solidorum III denariorum barchinonensium venderentur vel inignorarentur in totum vel in parte, simul etiam vel separatim. Et de foriscapio dicte donationis ad accapitum per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni dicti foriscapii non accepti. Actum est hoc VI kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo.^d Sig++na fratris Raymundi de Baccho et fratris

Petri Sutoris predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Berengarii de Gadu, fabri, et Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Petri Textoris de Valle fegona, testium. Ego Petrus Geraldi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Jacobi *B.* b. uxoris *B.* c. paccatos *B.* d. prima *B.*

839

1271, 28 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Romeu, Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Bernat Just de Llupià i al seu fill Guillem Just sis monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als temples 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 37 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 315v, acta núm. 566.

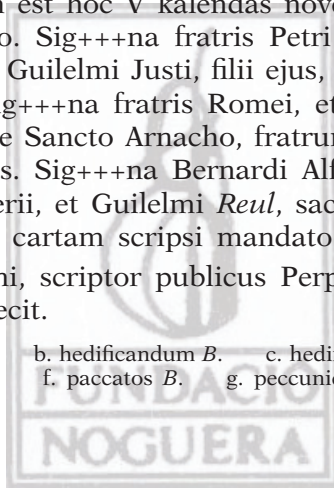
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 76, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Justo de Lupiano, et Guilelmo Justo, filio ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, sex monallatas^a de tenencia Templi Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini vos vel vestri edificasse^c dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos vel nostri successores possimus illud accipere nostra auctoritate propria, et dare alii ad accapitum, et nostras facere voluntates sine contradictione vestra et vestrorum, quod patuum est in terminis ville Perpiniani, et affrontat ex duabus partibus in viis, et ex alia parte in residua tenencia Templi, et ex alia in tenencia Berengarii *Gros*, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis

et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictum patuum, sive domum vel domos que ibi edificabuntur;^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes XVIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dictum patuum, sive domus que ibi edificabuntur;^d vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris dictum patuum, et domos que ibi edificabuntur;^d bonas habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia (bona)^e dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua mone-ta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renuncian-tes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, Bernardus Justi et Guilelmus Justi, filius ejus, hec omnia laudamus, et promittimus^h vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori, quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, et alia attendemus et complebimus, ut dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc V kalendas novembris, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Bernardi Justi, et Guilelmi Justi, filii ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Romei, et fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, fratrum domus Templi, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Alfarici, et Bernardi de Sancto Seloni, ganterii, et Guilelmi *Reul*, sacerdotis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. monallatarum B.	b. hedificandum B.	c. hedificasse B.	d. hedificabun-
tur B.	e. bona omès B.	f. paccatos B.	g. peccunie B.
			h. promittimus B.

1271, 29 d'octubre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdéu, Bernat de Centernac, Pere Servent i Romeu Burget, dóna en acapte a Berenguer Jofre, pellaire, habitant de Perpinyà, un terreny de quatre monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templiers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 405r-v, acta núm. 750.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 77, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Berengario Jaufredi, pellipario, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quoddam patuum quatuor monallatarum de tenencia Templi, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quod affrontat ex II partibus in viis, et ex alia parte in tenencia Michaelis Roerii, et ex alia in tenencia Templi, in quo patuo tu vel tui edificetis^b domum vel domos hinc ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos vel successores nostri possimus dictum patuum accipere et occupare nostra auctoritate propria, et dare alii vel aliis ad accapitum, et nostras facere voluntates sine contradictione tua et tuorum, quam donacionem tibi et tuis facimus integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum pati, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dictum patuum, sive domos^e que ibi edificabuntur,^d vendantur vel inpiorentur. Et nos et successores nostri faciemus semper

tibi et tuis dictum patuum, et domos^c que ibi hedificabuntur,^d bonas habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, Bernardus Justi et Guilelmus Justi, filius ejus, hec omnia laudamus, et promittimus^h vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptoris, quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, et alia attendemus et complebimus, ut dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc V kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Bernardi Justi, et Guilelmi Justi, filii ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Romei, et fratris Petri Servent et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, fratrum domus Templi, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Alfarici, et Bernardi de Sancto Seloni, ganterii, et Guilelmi Reul, sacerdotis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. monallatarum B. b. hedificandum B. c. hedificasse B. d. hedificabuntur B.
e. bona omès B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promittimus B.

1271, 29 d'octubre

Fra Pere Sabater, comandor de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Bernat de Centernac, Pere Servent i Romeu Burget, dóna en acapte a Miquel Roure, pellaire, habitant de Perpinyà, tres monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de

moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 423v-424, acta núm. 793.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 78, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, voluntate et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Michaeli Roerii, pellipario, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, tres monallatas completas de tenencia Templi, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse^b dehinc ad duos annos continue completos, quod nisi feceris, nos vel successores nostri possimus illud accipere et occupare nostra auctoritate propria, et dare alii vel aliis ad accapitum, et nostras facere voluntates sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex tribus partibus in viis, et ex quarta parte in tenencia Templi, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas III monallatas dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicte III monallate dicte tenencie, vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Michael Roerii, hec omnia laudo, et promitto^e vobis, dicto preceptori, me et meos solvere semper vobis et successoribus vestris dictum censum

quolibet anno in dicto festo, et alia attendemus et complebimus, ut dictum est superius et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc III° kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Michaelis Roerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et fratris Romey Burgeti, fratrum dicte domus Templi, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Berengarii Jaufredi, *pelicer*, et Guilelmi *Reul*, sacerdotis, et Petri de Monte Sono, testium. Ego Petrus Geraldii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promito B.

842

1271, 2 de novembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere Servent, Bernat de Centernac i Romeu Burget, dóna en acapte a Guillem Vilar de Sant Marçal, habitant de Perpinyà, quatre monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 386r-v, acta núm. 709.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 79, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guillelmo *Vilar* de Sancto Marciali, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quatuor monallatas de tenencia Templi, que sunt in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel do-

mos, quam vel quas teneamini tu vel tui ibi edificasse^b dehinc usque ad duos annos continue completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus dictam tenenciam accipere nostra auctoritate propria, et dare alii ad accapitum, et nostras facere voluntates, sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex tribus partibus in viis, et de alia parte in tenencia nostra, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inpingoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Guilelmus Vilar, hec omnia laudo, et promitto^e vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori, me et meos solvere semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut superius est expressum, et omnia alia supradicta et singula attendere et complere, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas IIII^{or} monallatas patui, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIII° nonas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Guilelmi Vilar predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Romey Burget, fratrum domus Templi, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Justi, et Arnaldi Ribe^f et Bernardi Saloni, *ganter*, testium. Ego Petrus Gerdaldi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in XII^a linea «predictorum».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promito B. f. Ribe *afegit a la interlñia* B.

843

1271, 2 de novembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere Servent, Bernat de Centernac i Romeu Burget, dóna en acapte a Pere Quirgue de Llupià, habitant de Perpinyà, cinc monallades i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 7 sous menys 3 òbols de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 34 sous i 6 diners i 1 òbol.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 316v-317, acta núm. 569.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 80, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Quirgue de Lupiano, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quinque monallatas et mediam completas de tenencia Templi Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini tu vel tui edificasse^b de^c hinc usque ad duos annos continue completos, quod nisi feceritis, nos vel successores nostri possimus dictam tenenciam accipere et occupare nostra auctoritate propria, et dare alii vel aliis ad accapitum, et alias nostras facere voluntates sine contradictione tua et tuorum, que quinque monallate et media sunt in terminis ville Perpiniani, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis, et de alia parte in tenencia Bernardi Justi, et de alia parte in tenencia Johannis de Monte albano, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini VII solidos minus tribus obolis barchinonensium coronatorum, valentes XVI sterlingos et medium argenti fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inignoretur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam tenenciam

bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XXX quatuor solidos IIII^{or} denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Petrus Quirgue, hec omnia laudo, et promitto^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris dictum censum in dicto festo quolibet anno imperpetuum, et alia attendemus et complebimus, ut superius est expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam tenenciam, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIII° nonas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Petri Quirge predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Romey Burget, fratrum dicte domus Templi, qui hec omnia laudamus et concedimus. Sig+++na Bernardi Justi, et Arnaldi Riba, et Bernardi Seloni, *ganter*, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B.
tos B.

e. peccunie B.

b. hedificasse B.
f. promito B.

c. de *afegit a la interlínia*.

d. pacca-

1271, 15 de novembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere Servent i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Arnau Rainer un terreny de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 407, acta núm. 754.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 81, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri *Servent* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Arnaldo Raynerii, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum de tenencia nostra, que est in terminis Sancti Johannis ville Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse^b dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos vel successores nostri possimus dictum patuum nostra auctoritate propria accipere et occupare, et dare alii vel aliis ad accapitum, et nostras facere voluntates, sine contradictione tua et tuorum, quod patuum affrontat ex tribus partibus in viis publicis, et ex quarta parte in tenencia Bernardi de Turano, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos boni argenti, et quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inpingoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictum patuum, cum domibus que ibi edificabuntur,^c bonum habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Arnaldus Raynerii, hec omnia laudo, promittens^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, preceptori, me et meos solvere semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, et alia attendere et complere, ut superius

est expressum, obligans inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XVII° kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et Arnaldi Raynerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri *Gasau*, et Guilelmi Stephani et Petri *Toyr*, testium. Ego Petrus Geraldi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum *B*. b. hedificasse *B*. c. hedificabuntur *B*. d. pccatos *B*.
e. peccunie *B*. f. promitens *B*.

845

1271, 19 de novembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, i fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, canvien amb Arnau Rainer, de Perpinyà, tots llurs drets sobre dues peces de terra que aquest té per la milícia del Temple a la parròquia de Santa Maria de Malloles pels drets que Arnau Rainer té sobre cinc peces de terra que són tingudes per ell a la mateixa parròquia.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 249-250, acta núm. 448.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 82-84, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, et frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et successores nostros excambiamus et ratione hujus excambiationis permutamus et tradimus sive quasi tradimus tibi, Arnaldo Raynerii de Perpiniano, et tuis, et cui volueris perpetuo, totum jus et dominium et foriscapeum et terremerita, quod et que habemus et habere debemus et recipere consuevimus nos et antecessores nostri et fratres Templi in duabus peciis terre tuis, quas pro milicia Templi tenes in terminis et adjacentia Sancte Marie de Malleolis, una quarum affrontat^a ex una parte in tenentia Berengarii Laurencii condam, et ex alia in tenentia Christiani, quam tenet pro Petro Rome, et ex alia in tenentia tua, et ex alia in via; et alia affrontat ex una parte in Vassa, et ex alia

in tenentia tua, et ex alia in tenentia Petri Rome. Quam excambiationem tibi et tuis facimus pro censibus et juribus et dominiis et foriscapiis, quos et que habes et habere debes et recipere in V^e peciis terre que sunt in terminis predictis, una quarum affrontat ex una parte in tenentia Guilelmi Stephani, et ex alia in tenentia mea, et ex alia in via qua itur ad Sanctum Aciscum, quod quidem jus recipiebas in dicta pecia terre pro indiviso cum Petro *Xatmar*, sartore; et secunda pecia terre est in loco vocato Orta mediana, quam tenet pro te Guilelmus *Xatmar*, pro qua facit de censu XXII denarios et obolum barchinonenses coronatos, valentes VIII sterlingos et dimidium argenti fini, et affrontat ex una parte in orto Arnaldi de *na Dies*, et ex alia in tenentia Petri Massaneti, et ex alia in via; et tertia pecia terre est in loco vocato Orta mediana, quam pro te tenet Ferrarius *d'en Auda*, pro qua facit de censu V denarios barchinonenses valentes unum sterlinum argenti fini, et affrontat^a ex una parte in tenentia ipsius Ferrarii *d'en Auda*, et ex alia in via publica, et ex alia in tenentia Petri Massaneti; et quarta pecia terre est in loco vocato Orta superiori, quam tenet Bartholomea, uxor condam Arnaldi Bugarrelli, pro qua facit de censu XV denarios barchinonenses valentes III sterlingos argenti, et affrontat ex II partibus in viis publicis, et ex alia in tenentia Arnaldi Massaneti; et quinta pecia terre est in loco vocato Orta superiori, quam tenet pro te Petrus Palaudani, pro qua facit de censu VII denarios et obolum barchinonenses valentes unum sterlinum et medium argenti fini, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenentia Guilelme Curaterie, et ex alia in tenentia Petri Palaudani. Predictam excambiationem tibi et tuis facimus totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius intelligi vel dici potest ad utilitatem tuam et tuorum, cedendo inde tibi et tuis ratione hujus excambiationis omnes actiones et jura, quas et que milicia Templi et nos nomine ipsius habemus et habere debemus in dictis et pro predictis jure dominio et foriscapio et terremeritis dictarum duarum peciarum terre tuarum et in eisdem duabus peciis terre aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Et si plus valent predicta que tibi excambiamus quam predicta que tu nobis excambias, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis damus et diffinimus imperpetuum, renunciantes legi illi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii sunt decepti. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis predictam excambiationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de

sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligantes inde tibi et tuis pro predictis omnia bona dictarum domorum Templi, presentia et futura. Et incontinenti constituimus nos nomine tuo possidere vel quasi predicta que tibi excambiamus donec de illis plenam et corporalem possessionem apprehenderis,^b quam possis apprehendere^c quandocumque volueris tua auctoritate propria, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas. Et ego dictus Arnaldus Raynerii, per me et meos excambio et ratione hujus excambiationis permuto et trado, sive quasi trado, vobis, dictis preceptoribus dictarum domorum milicie Templi, et successoribus vestris perpetuo, omnes predictos census, jura et dominia et foriscapia, que et quas habeo et habere debeo in dictis V peciis terre superius affrontatis, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius intelligi vel dici potest ad utilitatem Templi, cedendo vobis et successoribus vestris ratione hujus excambiationis, quam vobis facio pro predictis que vos michi excambiatu superius, omnes actiones et jura, quas et que in censibus et juribus et dominiis et foriscapiis dictarum V peciarum terre et in eisdem peciis terre aliquo modo habeo et habere aliquo modo debeo, constituendo inde vos in rem propriam Templi procuratores contra omnes personas. Et si plus valent predicta que vobis excambio quam predicta que vos michi excambiatu superius, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et successoribus vestris dono et diffinio imperpetuum, renunciante legi illi que juvantur qui ultra dimidiam justu precii sunt decepti. Et ego et mei faciemus semper vobis et successoribus vestris predictam excambiationem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris successoribus de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros facere contigerit pro predictis, obligans inde vobis et successoribus vestris pro predictis omnia bona mea, presentia et futura. Et incontinenti constituo me predicta que vobis excambio nomine vestro possidere, vel quasi, donec de illis plenam et corporalem possessionem vel quasi apprehenderitis,^d quam possitis vestra propria auctoritate apprehendere^c ad omnes vestras et successorum vestrorum voluntates perpetuo faciendas. Actum est hoc XIII° kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++na fratris Raymundi de Bacco, et fratris Petri Sutoris et Arnaldi Raynerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Porcelli de Toyrio, et Raymundi Carrera de Volono, habitantis Perpiniani, et Bernardi Petri, clerici, et Guilelmi

Fornerii, testium. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, scripsit et rasit et emendavit in XI^a linea «XV» et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta B. b. aprehenderis B. c. aprehendere B. d. aprehenderitis B.

846

1271, 30 de novembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Berenguer, capellà del Masdèu, Bernat de Centernac, Bartomeu i Pere Servent, dona en acapte a Bernat Just de Llupià, habitant de Perpinyà, i al seu fill Guillem Just quatre dinerades de terra que la milícia del Temple té a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat Camp Marrà, perquè hi plantin una vinya en un termini de tres anys a comptar de la pròxima festa de Quaresma. Els terratgers hauran de donar als templers la setena somada de la collita, que portaran al cup que els templers tenen a la vila d'Orla, més el delme, com és costum per les altres vinyes d'Orla, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 381r-v, acta núm. 698.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 367-368, segons B.

a VINAS, Robert, *L'ordre du Temple en Roussillon*, doc. 8, p. 196.

Notum sit omnibus quod ego frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, per me et successores meos, consilio et laudamento fratrum infrascriptorum, dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Bernardo Justi de Lupiano, habitatori Perpiniani, et Guilelmo Justi, filio ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum III^{or} denariatas terre, ad plantandum ibi vineam, quam teneamini plantasse de primo venienti die Quadragesime^a Domini usque ad III annos completos. Quod nisi feceritis, ego et successores mei possimus dictam terram accipere ut proprium Templi, et dare alii sine vestra voluntate et sine vestra contradictione. Que terra est in terminis et adjacencia Sancti Stephani^b de Orulo, in loco vocato *Camp Marra*, et affrontat

ab oriente in via, a meridie in tenencia Templi, ab occidente in tenencia Templi et in tenencia Guilelmi Raymundi de *Cauders*, ab aquilone in tenencia Arnaldi Roerii, integritèr ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam terram et vineam que ibi plantabitur habueritis et tenueritis, donetis domui Templi de Orulo de omnibus expletis que Deus ibi dederit fideliter septenam saumatam, apportatam^e ad tinam Templi, intus villam de Orulo, et decimam, sicut consuetum est de aliis vineis de Orulo, et foriscapium si dicta tenencia venderetur vel inpignoraretur. Et ego et successores mei faciemus semper vobis et vestris predictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona domus Templi de Orulo. Et pro predicta donacione habui et accepi a vobis pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^d me teneo, renunciando exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Bernardus Justi et Guilelmus Justi, filius ejus, hec omnia laudamus. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis et complendis, ut dictum est, obligamus tibi, dicto fratri Raymundo de Bacco, et successoribus tuis predictam tenenciam, cum omni melioramento quod in ea fecerimus nos et nostri. Actum est hoc IIe kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Raymundi de Bacho, et Bernardi Justi et Guilelmi Justi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri Quirgue de Lupiano, habitatoris Perpiniani, et Petri de Vernetto, *piquer*, et Vitalis Columbarii de Maurelanis, testium. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Berengarii, capellani ejusdem loci, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Bartholomei et fratris Petri *Servent*, qui hec omnia laudamus die et anno quo supra, in presencia testium predictorum. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Kadragessime B. b. Johannis B. c. aportatam B. d. pacatum B.
e. peccunie B.

1271, 8 de desembre

L'infant Jaume, hereu de Mallorca, i Arnau de Castellnou, mestre del Temple a Aragó i Catalunya, es remeten a l'arbitratge de Gerard, abat de Sant Pau de Narbona, i de Jaspert de Botenac, abat de Sant Fèlix de Girona, per a resoldre el litigi que els enfrontava a propòsit de les prerrogatives judicials que els templers, en virtut d'antics privilegis reials, pretenien exercir sobre llurs homes i dones als pobles i castra situats al Rosselló, el Vallespir, la Cerdanya i el Conflent, mentre que l'infant Jaume pretenia que els templers no tenien en matèria de justícia cap altre dret que el de fadiga durant deu dies limitat als homes del Temple que resideixen a llurs castra. Les parts exclouen d'aquest arbitratge la qüestió de la jurisdicció del castrum de Palau [del Vidre], la pertinença del qual al Temple no es torna a posar en discussió. Després d'haver fet una enquesta sobre els usos comuns vigents a les terres del Rosselló, el Vallespir, la Cerdanya i el Conflent i sobre les llibertats atorgades pel rei a les ciutats i als homes d'aquestes contrades, un cop examinats els privilegis i escoltades les parts, els àrbitres disposen que els templers tindran d'ara endavant tota la jurisdicció i les justícies civils i criminals sobre els termes i els habitants de Sant Hipòlit, Orla, Nils i Terrats, excepte el mer imperi pel que fa als crims que comporten la mort o la pèrdua d'un membre i la jurisdicció de pau i treva, que són competència de l'autoritat reial. Els àrbitres ordenen a més a més que els homes del rei que cometin delictes dins les jurisdiccions atribuïdes al Temple només podran comparèixer davant la cort reial, i els batlles encarregats d'aquestes jurisdiccions que hagin detingut aquests delinqüents estaran obligats a portar-los tot seguit davant la cort. De la mateixa manera, els homes del Temple suspectes d'haver comès una falta contra el rei, l'infant, llurs oficials o domèstics, hauran de respondre davant aquesta mateixa cort. Els homes de Perpinyà, cristians o jueus, que pledegin contra els homes del Temple davant una cort dependent de la jurisdicció dels templers no estaran obligats a pagar les costes, igual que els homes del Temple que hagin de pledejar davant la cort del batlle de Perpinyà. Els homes del Temple que, per raó d'un préstec o d'un contracte referent al Temple, directament o indirectament, estiguin obligats amb cristians o jueus de Perpinyà,

hauran de pledejar davant la cort de Perpinyà. Finalment, els àrbitres declaren que el rei té tota la jurisdicció sobre els homes del Temple que no resideixen a les localitats esmentades més amunt, a excepció de les jurisdiccions reials i feudals, que són competència del Temple.

A Original perdut.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 252v-253v, acta núm. 451.²⁰²

C Vidimus del 10 de maig de 1341 per Bartomeu Pere, notari de Perpinyà, fulls papers extrets d'un registre intitulat *Notula plurimorum instrumentorum*, ff. 96-97v, ADPO, 1B10, segons A.²⁰³

D Còpia del segle XIV, *Liber Feudorum B*, registre perdut.

E Còpia autèntica del 19 de juliol de 1503 per Joan Mas, notari a Perpinyà, pergami, amplada aprox. 620 mm, alçada 420 mm, ADPO, Hp183, segons B.²⁰⁴

202. La transcripció està precedida d'una rúbrica del segle XV: «Sentencia lata super jurisdictione de Santo Hypolito, de Orulo, de Anyls et de Terrats.»

203. «Hoc est translatum fideliter sumptum a quodam publico instrumento cujus tenor dinoscitur fore talis: [Segueix la transcripció de l'acta del 8 de desembre de 1271]. Ego Bartholomeus Petri, auctoritate regia notarius publicus Perpiniani, fideliter atque legaliter hoc translatum sumpsi et translavi a suo dicto originali instrumento puncto ad punctum, verbo ad verbum, quod sensum mutet vel corrumpat intellectum, videntibus et legentibus tribus testibus connotatis, videlicet Raymundo Jochi, Berengario Bonifilii, Guilelmo Valsera, notariis Perpiniani, qui omnes una mecum hec presens translatum et dictum suum originale instrumentum veridice et legitime et ita bene in omnibus convenire invenerunt sexto idus madii, anno Domini millesimo CCC^o quadragesimo primo, et rasi et emendavi in XXIIIa linea ubi dicitur «fratrum domus» et sig-(SM)-navi. Jacobi Jausfredi, judicis ordinarii curie bajuli Perpiniani, qui predicto translato per nos cum suo originali legitime comprobato auctoritatem nostram judicariam interponimus et decretum, ut eidem tanquam suo originali fides plenam ab omnibus habeatur.» Dalt del primer full, el títol «Templaris»; al peu del mateix full, una anotació del segle XIX amb tinta negra atribuïble a l'arxiver ALART: «Notula plurimorum instrumentorum IN.»

204. «In Christi nomine, amen. Noverint universi et singuli hoc presens publicum transumpti seu vidimus instrumentum inspecturi, visuri, lecturi et audituri, quod nos, Bernardus Juliani, legum doctor, alter ex iudicibus ordinariis curie honorabilis domini bajuli ville Perpiniani, locumtenensque honorabilis Honorati Andree, burgensis, baiuli dicte ville Perpiniani pro serenissimo et potentissimo domino Castelle et Aragonum rege domino nostro, observandissimo, ad instanciam et requisitionem nobis factam pro parte magnifici comendatoris Mansi Dei in principatu Cathalonie ordinis milicie sacre domus Hospitalis Sancti Joannis Jerosolomitaniensis, quendam librum, forme majoris postibus, coreo nigro cohopertis, alligatum undique, signo Sancte Crucis dicti ordinis Sancti Joannis Jerosolomitani signatum, cum quatuor bollonis sive vollons, continentem inse quadringentus quadraginta et novem foleas scriptas, duobus foleis pro custodia, altera in principio altera in fine dicti libri relictis, et in dictis quadringentis quadraginta et novem foleis minime computatis in prima pagina primi folei sicut intitulatum «En lo present libre apparen los bens, rendes e altres drets losquals la casa del Masdeu ha en la vila de Perpinya e comtat de Rossello», in quodam archivo ecclesie Templi dicte ville Perpiniani prefati ordinis reconditum. In quaquidem libro sunt scripta et continuata plura et diversa instrumenta et alie scripture faciencia et facientes pro dicta

comanda Mansi Dei, prout superius in dicta illius intitulatione continetur, coram nobis et in consistorio curie nostre asportari fecimus et mandavimus. Et ibidem comparuit coram nobis et in nostri curia discretus Honoratus Pauques, notarium dicte ville Perpiniani, procurator substitutus a magnifico Ffrancisco Marquet, cive Barcinone, procuratore ad infrascripta et alia legitime constituto et ordinato a magnifico et venerabile fratre Raymundo Marquet dicti ordinis, comandatoreque dicte comande Mansi Dei prout de ejus substitutione constat publico instrumento acto Barcinone decima nona die mensis aprilis, anno a Nativitatis Domini millesimo quingentesimo secundo, recepto clausoque et subsignato per discretum Lodovicum Jorba, auctoritate regia notarium publicum dicte Barcinone civitatis et de procuratio facta dicto magnifico Ffrancisco Marquet, prout in dicto substitutionis instrumento narratur constat publico instrumento acto in urbe Felici Panorini sub anno Incarnationis dominice millesimo quingentesimo primo in mense febroarii, die tercio ejusdem mensis, quinte indictionis, decretatoque per honorabilis Petrum de Gactalluyio, judicem dicte urbis Panorini ac testificato juxta morem regni Sicilie clausoque sine subsignato pro venerabilis et discretum Vincentium Desmat de dicta urbe Felici Panorini, amplica et imperiali auctoritate per totum orbem terrarum ac regie per totum regnum Sicilie et insulas ei adferentes, judicemque ordinarium atque notarium publicum cum potestate scribi, recipi, publicari et registrari faciendum quoddam, ut prima facie aparebat, publicum instrumentum in eodem libro scriptum et continuatum in CCLIII et CCLV foleis ejusdem libri, intitulum «Sentencia lata super jurisdictione de Sancto Ypolito de Orulo de Anyls e de Terrats», quod nos recognosci et successive a dicto libro transsumi, exemplari, auscultari, collacionari et in publicam transsumpti formam redigi mandavi nostramque auctoritatem pariter et decretum per nos interponi debita cum instancia postulavit. Nos vero, attendentes requisitionem hujusmodi esse justam et [cons-...] rationi, dictum librum ad manus recipientes vidimus, legimus, tenuimus et diligenter inspeximus ac dictum librum et prefatum publicum instrumentum suum integrum et [illes-...nam ali-...] non cancellatum nec in aliqua sui parte suspectum sed omni vicio et supectione carere reperimus, dictumque librum et dictum publicum instrumentum per sufficienter recognitis merito habentes et haberi valentes dictum instrumentum a dicto libro per notarium et scribam subsignum transsumi, explori collacionari, auscultari et in hanc publicam transsumpti firmam redigi fecimus et mandavimus, attendentes et volentes quod presenti publico transsumpti seu vidimus instrumento ex dicto libro sumpto in judico et extra judicum ac ubique in locis omnibus quibus fuerit oportum detur et adhibeatur plenaria ac talis et tanta fides qualis et quanta originali dicti suum instrumenti daretur et adhiberetur ipsumque transsumptumque fidem faciat ac illi petur ac si dictum originale publicum instrumentum appareret cujusquidem publici instrumenti tenor sequitur et est talis: [Segueix la transcripció de l'acta del 8 de desembre de 1271]. Quibus omnibus et singulis tamquam vice et legitime factis causa prius per nos recognitus et legitime discuso auctoritatem nostram judicariam et dicte curie interponimus pariter et decretum in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentes literis seu presens publicum transsumpti seu vidimus instrumentum fieri jussimus per notarium et scribam nostrum pre et infrascriptum sigillo dicte curie nostre comunitis, datis et actis Perpiniani die decimo nono mensis julii, anno a Nativitatis Domini millesimo quingentesimo tercio, presentibus protestibus Petro Stephani, Joanne Tallada, scriptoribus dicte ville Perpiniani, et me Joanne Mas, notarius publico et scribe infrascripto, qui hec recepi requisitus. Sig+num B. Juliani, judex et locumtenens predictus. Sig+num mei Joannis Mas de Perpiniano, auctoritate regia notarii publici scribeque dicte curie dicti domini bajuli, qui predictis omnibus et singulis sicut predictur agerentur et fierent unacum prenomatis testibus presens

- F Vidimus del 6 de juny de 1510, pergami, amplada aprox. 640 mm, alçada 265 mm, ADPO, Hp183, segons B.²⁰⁵
- G Còpia del segle XVII, *Privilèges de l'ordre de Saint-Jean de Jérusalem*, ADPO, Hp182, ff. 60v-62, prise sur F.²⁰⁶
- H Còpia del començament del segle XX, Albon, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 389-395, segons B.
- a HENRY, D. M. J., *Histoire du Roussillon*, Paris, 1835, t. 1, prova núm. XVII, pp. 527-531.
- b VINAS, Robert, *L'ordre du Temple en Roussillon*, doc. 4, p. 190 (extractes).
- Anàlisi: Sumari i índex general dels fons dels Arxius reials dels comtats de Rosselló i de Cerdanya fet per Miquel Rodó, burgès i notari de Perpinyà, algtzuir extraordinari de la Cort reial al Principat de Catalunya, fet als anys 1614-1630, ADPO 1B1, f. 98, segons D.²⁰⁷

interfui scribique feci et clausi una cum [scalli] dicte curie dipensione de mandato dicti domini locumtenetis et judicis prefati et supraposui in lineis prima ordinariis X et XI per nos recognosci et successive a dicto libro XXIII in, XXVI bonorum et XXXXI mixtum, et in dicta XXVI linea in alia parte ipsius lineae predictorum, et rasi et correxí in lineis XXI alibi in et XIII decernentes». El document porta al dors la signatura topogràfica «n° 68», un regest en català: «Sentencia sobre les jurisdictions de Sant Hypolit, Orla, Anyls y Terrats», i altres mencions esborrades.

205. «Hoc est translatum bene et fideliter sumptum a quodam instrumento ut prima facie apparebat publico continuato in quodam libro pergameneo postis et pellis nigre cohopto et duabus zonis sincto, continente in se quadringentas quinque cartas in quo sunt descripta privilegia comande domus Mansi Dei terre Rossillionis, videlicet a carta seu foleo ducentis quinquaginta quatuor dicti libri, quod est tenoris sequentis: [Segueix la transcripció de l'acta del 8 de desembre de 1271]. Sig-(SM)-num mei Hugonis Pujol, auctoritate regia notarii publici ville Perpiniani, testis. Sig-(SM)-num mei Raymundi Mercer, auctoritate regia notarii publici ville Perpiniani, hujusmodi translato testis. Sig-(SM)-num mei Johannis Romaguere, auctoritate regia notarii publici ville Perpiniani, qui predictum translatum a quodam libro comande Mansi Dei in pargameneo scripto postis et pelle nigre cohopto translatare feci, et cum eodem una cum prenomatis connotariis pro testibus bene et fideliter correxí et concordare inveniens, clausi Perpiniani die sexta mensis junii, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo decimo, constat autem de suprapositis in linea III suis et in presenti linea correxí.» El document porta al dors un regest modern en català: «Carta de las juridictions dels llochs de la encomanda del Masdeu 1271», i les signatures topogràfiques «5», «A» i «N°62.»

206. «Hoc est exemplum sive transumptum bene et fideliter in villa Perpinyani Elensis diocesis sumptum a quodam alio transumpto in pergameneo scripto intus archivum ecclesie Beate Marie de Templo ejusdem villae Perpinyani de membris et pertinentiis comandae magistralis Mansi Dei ordinis et religionis sacrae domus Hospitalis Sancti Joannis Hierosolimitanensis ubi omnia privilegia et aliae scripturae tam dictae comandae quam aliarum comandarum in comittatu Rossilionis exsistentium reponuntur et custodiuntur recondito et custodito, non viciato, non cancellato neque in aliqua sui parte suspecto, sed omni prorsus vitio et suspicione carente, cujus quidem transumpti thenor de verbo ad verbum sequitur in hunc modum: [Segueix la transcripció del vidimus del 6 de juny de 1510].»

207. «Privilegi del senyor rey en Jauma dels castells de Rossello los quals son dels cavallers de la milicia del Temple de St Joan de Hierusalem dat. A 6 dels idus de dez. Any mildoscens setanta y hu.»

Text establert segons *B* i *C*.

Noverint universi quod nos, infans Jacobus, illustris regis Aragonum filius, heres Majoricarum, Montispezzulani, Rossillionis,^a Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis, nomine dicti domini regis patris nostri, et nostro, et successorum ejusdem et nostri dominorum Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie et Confluentis, ex una parte, et nos frater Arnaldus de Castronovo, humilis milicie Templi magister in Aragonia et Catalonia,^c per nos et omnes successores nostros, ex altera, consilio et assensu fratrum nostrorum, compromittimus in vos, venerabiles et discretos Geraldum, abbatem Sancti Pauli de Narbona, et Gozbertum de Botonaco,^d abbatem Sancti Felicis de Gerunda, tanquam in arbitros, arbitratores seu amicales compositores super controversia quorundam privilegiorum, tam a dicto domino rege quam ab antecessoribus suis, inductorum^e seu concessorum domui milicie Templi et hominibus ejusdem in terra Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis, orta diucius inter nos infantem Jacobum et curiam dicti domini regis, ex una parte, et nos fratrem Arnaldum predictum et fratres et homines milicie Templi, ex altera, super eo videlicet quod nos, frater Arnaldus predictus, asserebamus et asserimus in omnibus hominibus et feminis, villis et castris sitis in predictis locis terre Rossillionis,^a Vallispirii, Ceritanie ac Confluentis nos debere habere occasione predictorum privilegiorum in predictis locis, scilicet castris et villis et hominibus et feminis eorundem et alibi hominibus milicie Templi infra predictas terras, justicias civiles et criminales et etiam merum imperium; ex adverso, nos infans Jacobus predictus, nomine dicti domini regis et nostro et successorum nostrorum in dictis terris, dicebamus et asserebamus et asserimus, ex tenore dictorum privilegiorum, predictum fratrem Arnaldum magistrum seu fratres milicie Templi, nomine dicte domus, non debere habere aliquam jurisdictionem in hominibus castrorum seu villarum milicie Templi seu aliis in terra Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis comorantibus, set^f solum modo faticam X^g dierum in propriis et solidis castris Templi maxime quod ex interpretatione facta a dicto domino rege patre nostro super dictis privilegiis colligitur evidenter, nec etiam ex tenore dictorum privilegiorum videbatur ea que sunt merii imperii fore concessa domui milicie Templi in hominibus supradictis. Unde, de communi concordia et assensu super omnibus predictis et singulis,^h excepto castro seu villa de Palacio, de cujus jurisdictione et justicias non intelligimus aliquid compromittere de presenti, compromittimus in vos, predic-

tos viros et discretos Geraldum et Gosbertum,ⁱ abbates predictos, tanquam in arbitros arbitratores seu amicabile compositores, ut superius dictum est, ita quod quicquid super predictis aliquo seu aliquibus predictorum jure laudo, consilio seu amicali compositione juxta nostri^j ordinationem, dictum seu voluntatem, duxeritis ordinandum quocumque modo ratum habebimus atque firmum sub obligatione bonorum dicti domini regis et nostrorum et domus dicte milicie Templi, volentes etiam quod de predictis et singulis possitis cognoscere et inquirere de plano et sine strepitu judicii omissa omnino omnis juris sollempnitate.^k Et nos, consulte^l et ex certa sciencia, renunciamus quod contra dictum seu pronuntiationem vel ordinationem vestram nos vel alter nostrum non posimus recurrere ad arbitrium boni viri. Nos vero Geraldus,^m abbas Sancti Pauli, et Gosbertus,ⁿ abbas Sancti Felicis Gerunde, arbitri arbitratores seu amicabile compositores, habito inter nos et cum sapientibus super predictis diligenti consilio et tractatu, predictis domino infanti Jacobo et fratri^o Arnaldo, magistro domus milicie Templi, in nostra^p presencia constitutis, visis privilegiis hinc inde productis^q et rationibus utriusque partis auditis, inquisito communi usu^r tocius terre Rossillionis et Vallispirii, Ceritanie,^b Confluentis et libertatibus concessis villis et civitatibus et hominibus domini regis a dicto domino rege vel ab antecessoribus suis, inter eos taliter duximus ordinandum quod predictus magister milicie Templi et successores ipsius et fratres milicie Templi habeant omnimodam jurisdictionem et omnes justicias civiles et criminales in castris seu villis, parrochiis et terminis de Sancto Ypolito et de Orulo et de *Anyls*^s et de *Terratz* et hominibus in eis habitantibus, excepto mero imperio in omnibus criminibus qui inducunt mortem civilem vel naturalem seu detruncacionem^t membrorum et jurisdictionem et cognitionem et punicionem pacis et treuge, quod et que sint et remaneant in predictis locis penes dictum dominum regem et dominum infantem Jacobum et successores eorum dominos terre Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis. Item, dicimus et ordinamus quod si homines domini regis et domini infantis Jacobi delinquerent infra predicta castra seu terminos eorundem, quod non teneantur respondere pro dicto delicto seu delictis in posse bajuli seu bajulorum predictorum locorum seu parrochiarum nisi in posse curie dicti domini regis et domini infantis Jacobi et successorum suorum dominorum terre Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis, set^u volumus quod bajulus sive^v bajuli milicie Templi predictorum

locorum seu parrochiarum possint homines dicti domini regis et domini infantis Jacobi in predictis locis delinquentes capere, et ipsos captos, ad curiam dicti domini regis et domini infantis Jacobi incontinenti mittere et tradere teneantur. Item, dicimus et ordinamus quod si homines predictorum locorum sive parrochiarum, presentes et futuri, comiterent seu delinquerent aliquid contra^w dictum dominum regem vel dominum infantem Jacobum vel contra vicarios, bajulos seu alios officiales^x eorum aut contra familiam ipsius domini regis vel domini infantis, quod teneantur respondere pro dictis delictis^y commissis et offensis^z in posse curie dicti domini regis et domini infantis Jacobi et suorum successorum dominorum terre Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis; et salvo domino regi et domino infanti Jacobo et suis successoribus dominis terre Rossillionis, Vallispirii, Ciritanie^b et Confluentis omni jurisdictione et plenaria potestate^{aa} in predictis locis, si in dicto magistro seu bajulis predictorum locorum defectus^{ab} justicie inventus fuerit. Item, dicimus et ordinamus quod si homines Perpiniani, christiani vel judei, habent^{ac} causam sive^v causas contra homines dictorum locorum seu parrochiarum in curia predictorum locorum, quod non teneantur solvere aliquas expensas pro iudice vel scriptore, nisi homines similiter dictorum locorum seu parrochiarum teneantur solvere aliquas expensas pro iudice vel scriptore in posse curie Perpiniani, cum contigerit ipsos habere causam sive causas in posse curie bajuli Perpiniani. Item, dicimus et ordinamus quod si homines dictorum locorum seu parrochiarum vel predecessores eorum erunt vel successores^{ad} eorum erunt in aliquo ratione mutui seu contractus aliquibus christianis, judeis Perpiniani obligati pro dicto magistro seu comendatori Mansi Dei vel fratribus milicie Templi, principaliter vel secundario aut accessorie, quod teneantur respondere et placitare in posse domini regis et domini infantis Jacobi et successorum suorum dominorum terre Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis et curie Perpiniani. Item, dicimus et ordinamus quod in aliis locis et hominibus et feminis in compromisso comprehensis milicie Templi in terra Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b Confluentis, dictus dominus rex et successores sui domini terre Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis habeant omnimodam jurisdictionem personalem, civilem, criminalem et merum et mixtum imperium et pacem et treugam sine omni contradictione dicti magistri et omnium successorum suorum^{ae} et fratrum domus milicie Templi, salvo dicto magistro et fratribus domus dicte milicie

Templi omni jurisdictione reali et feudali. Actum est hoc VI° idus decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+num infantis Jacobi, illustris regis Aragonum filii et heredis Majoricarum,^{af} Montispezzulani, Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis, predicti, qui per nos et dictum dominum regem patrem nostrum et successores nostros dominos terre Rossillionis, Vallispirii, Ceritanie^b et Confluentis, hec omnia predicta laudamus, confirmamus et aprobamus. Sig+num fratris Arnaldi de Castro novo, magistri humilis milicie Templi in Aragonia et Cathalonia, de consilio fratris Raymundi de Bacco,^{ag} preceptoris^{ah} domus Templi Mansi Dei, et aliorum fratrum et conventus dicte domus predicti, qui hec omnia predicta laudamus, aprobamus et confirmamus, renunciando restitutioni in integrum et omnibus aliis privilegiis et indulgentiis^{ai} concessis milicie Templi quantum ad predicta de quibus est superius compromissum, ordinatum et pronunciatum, et etiam quod non possimus recurrere ad arbitrium boni viri. Sig+num fratris Raymundi de Bacco^{ag} predicti, qui hec omnia predicta laudo. Sig+++++na Gaufredi^{aj} de Rochabertino, et Guilelmi de Castro novo,^{ak} et Gastoni de *Castelot*,^{al} et Geraldini et Gosberti de Botenaco,^{am} abbatum predictorum, testium. Ego Guilelmus Roterius hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Rossillionis C. b. Curitanie B, Ciritanie C. c. Cathalonia C. d. Guosbertum de Botonacho C. e. *La lletra c de inductorum afegida a la interlínia B.* f. seu C. g. decem C. h. et singulis predictis C. i. Guosbertum C. j. juris C. k. sollempnitatis C. l. consultis C. m. Geraudus C. n. Guosbertus C. o. fratre C. p. nostri C. q. predictis C. r. visu C. s. Anyillis C. t. detruccacionem C. u. sed C. v. seu C. w. contra *afegit a la interlínia B.* x. officiales C. y. debitis C. z. ofensis C. aa. potestatis C. ab. defectus C. ac. habent *repetit per error B.* ad. successorum C. ae. suorum successorum C. af. Majoricharum C. ag. Bacho C. ah. preceptoris *repetit per error BC.* ai. indulgentis C. aj. Guaufredi C. ak. Yovo B. al. Guastoni de Castelet C. am. Guosberti de Botonacho C.

1271, 13 de desembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, dóna en acapte a Joan de Panissars, habitant de Perpinyà, tres monallades del farraginar del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 9 esterlins de plata de cens anual el

dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 18 sous i 8 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 330v-331, acta núm. 599.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 85, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et laudamento fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Johanni de *Panissars*, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, tres monallatas patui de nostra tenencia ferraginis nostre, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quas tenearis ibi fecisse dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus ipsam tenenciam accipere nostra auctoritate propria, et (dare)^b alii sine tua contradictione, que affrontant ex duabus partibus in viis, et ex alia in tenencia Guilelmi *Vilar* de Sancto Marciali, habitatoris Perpiniani, et ex alia in nostra tenencia, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui eandem tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VIII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inignoretur, que non possit alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis predictas III monallatas patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Johannes de *Paniçars*, hec omnia laudo, et promitto^e vobis, fratri Raymundo de Baco, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno, et alia attendemus et complebimus, sicut superius est expressum, obligans inde vobis et successoribus vestris

dictum patuum, cum omni melioramento quod in eo fecerimus ego et mei. Actum est hoc idus decembris, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig++++na fratris Raymundi de Bacco et Johannis de *Panizars* predictorum, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Exemeno Periz, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi Paul, *piquer*, et Petri de Verneto, filii ejus, et Petri Bertrandi, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. dare omès B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promito B.

849

1271, 17 de desembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Bernat de Sant Joan, bracer, i a la seva esposa Marquesa un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys a comptar de la propera festa de Pasqua. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 389v-390, acta núm. 716.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 86, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo de Sancto Johanne, brasserio,^a et tibi, Marchesie, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas patui completas de tenencia Templi, que sunt in terminis Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam vel quas teneamini ibi edificasse^c de

proxime transacto festo Paschis usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere, et affrontat dictum patuum ex una parte in tenencia Petri Simonis, et ex alia in tenencia Ferrarii Sarire de *Trulars*, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos argenti fini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta tenencia vendatur vel inpignoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris predictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pccatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Bernardus de Sancto Johanne et Marquesia, uxor ejus, hec omnia laudamus, promittentes^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, nos et nostros solvere vobis et vestris successoribus dictum censum quolibet anno, et omnia alia attendere et complere, ut superius est expressum, obligantes inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictum patuum, cum omni melioramento quod in eo fecerimus nos et nostri. Actum est hoc XVI° kalendas januarii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et Bernardi de Sancto Johanne et Marchesie, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri de Cervera, *traginer*, et Petri *Royg* de Sancto Arnacho et Guilelmi de Lerida, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi^g Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. bracerio B. b. hedificandum B. c. hedificasse B. d. pccatos B.
e. peccunie B. f. promitentes B. g. Arnaldi B.

1272 (nou estil), 24 de gener

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem, fill de Guillem Escrivà de Bellpuig, un terreny d'una monallada de la tinença del Temple, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys a comptar de la pròxima festa de Pasqua. El terratger haurà de donar als templers 15 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 357v, acta núm. 650.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 88, segons B.

Notum sit omnibus quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo, filio Guilelmi Scribani de Pulcro podio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam patui de tenencia Templi, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas edificasse^b de proximo transacto festo Pasche usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum vel nobis retinere sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in via, et ex alia in tenencia Guilelmi *Cogombre*, et ex alia in tenencia Arnaldi^c Canomine, et ex alia in tenencia Sibilie de Pulcro podio, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes tres sterlingos argenti fini, et foriscapium si dicta tenencia venderetur vel inignoraretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro

predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua mone-
ta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti
pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes
exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Guilelmus, hec
omnia laudo, et promitto^f vobis, fratri Petro Sutori, quod ego et
mei solvemus semper vobis et vestris successoribus dictum censum
quolibet anno, et alia predicta attendemus et complebimus, ut su-
perius est expressum, obligans inde vobis et successoribus vestris
dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego
et mei. Actum est hoc VIII° kalendas febr(oar)ii,^g anno Domini
M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Guilel-
mi, filii Guilelmi Scribani, predictorum, et fratris Bartholomei, et
fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Arnaldi de Solrano,
qui hec omnia laudamus. Sig+++na Martini de Monso, et Arnaldi
Garrau de Sancto Ypolito et Petri Amoros, testium. Ego Petrus
Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et
hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. Arnaldi *repetit per error* B.
d. paccatos B. e. peccunie B. f. promito B. g. febrii B.

851

1272 (nou estil), 24 de gener

*Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Arnau Coromina un terreny d'una monalla-
da de la tinença del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixi
una o diverses cases en un termini de dos anys a comptar de
la pròxima festa de Pasqua. El terratger haurà de donar als
templers 15 diners de moneda coronada de Barcelona de cens
anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per
aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 6 sous
i 3 diners.*

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 360v, acta núm. 656.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq.
lat. 30, f. 87, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor
domus Templi Perpiniani, consilio fratrum infrascriptorum, per nos
et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi

tradimus ad accapitum tibi, Arnaldi Canomine, et tuis, et cui vuleris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, unam monallatam patui de tenencia Templi, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quas tenearis edificasse^b de proximo transacto festo Pasche usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illud accipere ut proprium Templi, et dare alii ad accapitum vel nobis retinere sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in via, et ex alia in tenencia Guilelmi *Cogombre*, et ex alia in tenencia nostra, et ex alia in tenencia Sibilie de Pulcro podio, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, valentes III sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium si dicta tenencia venderetur vel inpignoraretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis predictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Arnaldus Conomine, hec omnia laudo, promittens^e vobis, dicto fratri Petro Sutori, me et meos solvere semper vobis et vestris successoribus dictum censum quolibet anno, et alia attendere et complere, ut superius est expressum, obligans inde vobis et successoribus vestris predictum patuum, cum omni melioramento quod in eo fecerimus ego et mei. Actum est hoc VIII° kalendas febroarii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, et Arnaldi Conomine, predictorum, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Arnaldi de Solrano, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Martini de Monso, et Arnaldi *Garrau* de Sancto Ypolito et Petri *Amoros*, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

852

1272 (nou estil), 14 de febrer

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, Guillem d'Aiguaviva, comanador d'Orla, i Bernat de Centernac, dona en acapte a Berenguer Boixer, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Ermessenda un terreny de dues monallades de la tinença del Temple, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys a comptar de la propera festa de Pasqua. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners barcelonesos.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 436v-437, acta núm. 826.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 89, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio fratrum infrascriptorum, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Berengario Boixer, habitatori Perpiniani, et Ermessendi, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas patui completas de tenencia nostra, ad faciendum ibi domum vel domos, quas teneamini fecisse de proxime transacto festo Paschis usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos possimus illud accipere et nobis retinere, vel alii dare sine vestra contradictione, et affrontat predictum patuum ex II partibus in viis publicis, et ex tercia parte in tenencia Johannis de Panissars, et ex alia in nostra tenencia, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam tenenciam habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos

argenti fini, et foriscapium si venderetur vel inpignoraretur. Et nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris predictam tenenciam bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^a nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^b non numerate. Et nos, Berengarius *Boixer* et Ermessendis, uxor ejus, predicti, hec omnia laudamus, promittentes^c vobis, fratri Petro Sutori predicto, nos et nostros solvere et dare vobis et vestris successoribus semper quolibet anno dictum censum, et omnia alia supradicta et singula attendere et complere, ut superius est expressum, obligantes inde vobis et vestris successoribus dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc XVI° kalendas martii, anno Domini M^o CC^o LXX° primo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et Berengarii *Boixer* et Ermessendis, uxoris ejus, predictorum, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis Mansi Dei, et fratris Guilelmi^d de Aqua viva, preceptoris de Orulo, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Raymundi de Alaniano, *traginer*, et Guilelmi Roerii, testium. Ego Petrus Geraldii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. paccatos *B.* b. peccunie *B.* c. promittentes *B.* d. Petri *B.*

1272 (nou estil), 7 de març

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Pere de Camprodon, batlle forà, Eiximèn Peris i Bartomeu, dona en acapte a Berenguer Cocorell, paraire, habitant de Perpinyà, un obrador situat a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 11 sous i 3 diners d'esterlins de plata fina

de cens anual, una meitat del qual per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan Baptista de juny. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 62 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 245 mm, alçada 130 mm, ADPO, Hp188.²⁰⁸
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 264r-v, acta núm. 464, segons A¹.
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 426, segons A¹.
- D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 90-91, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Raymundus de Baccho,^a preceptor domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis, et fratris *Exemen Peris* et fratris Bartolomei,^b dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Berengario Cocorelli, paratori, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui vuleris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam operatorium dicte domus, sicut modo ego nomine dicte domus, habeo et habere debeo in terminis Perpiniani, et affrontat ex I^{ac} parte in via publica, et ex II^{bus} partibus in tenentia Petri Caruli, et ex alia parte in tenentia Petri Grimaldi, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum operatorium habueritis et tenueritis, donetis semper mihi et successoribus meis de censu quolibet anno XI solidos III denarios sterlingorum argenti fini, quos solvas^d mihi et successoribus meis per terminos, scilicet medietatem in festo Natalis Domini et aliam medietatem in festo sancti Johannis Babbiste de junio, et sic quolibet anno in perpetuum;^e et quocienscumque dictum operatorium vendatur vel inignoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promito^f tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictum operatorium bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum;^e et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude^g de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te

208. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Carta d'en Pere Cocorell d'un obrador ab çens de XI s. III d. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2647».

vel tuos facere contigerit pro predictis, et deffendemus inde te et tuos in causa evictionis propriis expensis dicte domus, si evictio appareret in predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et incontinenti constituo^h me dictum operatorium nomine tuo possidere, vel quasi, donec nactus fueris inde plenam et corporalem possessionem,ⁱ quamquidem possessionem possis accipere tua propria auctoritate quandocumque volueris, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus, ut dictum est. Et pro predicta donatione habui et accepi a te pro accapito LXII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^j me teneo, renunciando exceptioni peccunie^k non numerate, quos recognosco versos esse, et redactos, in maximam^l utilitatem dicte domus. Et ego Berengarius Cocorelli predictus, hec omnia laudo, et promitto^f tibi, dicto preceptori, quod ego et mei solvemus tibi et successoribus tuis dictum censum quolibet anno per dictos terminos, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis omnia bona mea, presentia et futura. Actum est hoc nonas martii, anno Domini MCCLXX primo. Sig+++++na fratris Raymundi de Baccho,^m et fratris Petri Sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris *Exemen Peris*,ⁿ et fratris Bartolomei^o et Berengarii Cocorelli^p predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis *Gras*, et Berengarii Tinardi et Petri Fabri de Insula, testium. Ego Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in XI^a linea «possessionem». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Baccho B. b. Bartholomei B. c. una B. d. solvatis B. e. imperpetuum B. f. *Sic AB per promitto.* g. sine fraude omès B. h. constituo A.
i. possessionem *afegit a la interlínia* A. j. *Sic AB per pacatum.* k. *Sic AB per pecunie.* l. maxima B. m. Bacco B. n. Periç B. o. Bartholomei B.
p. Cocorel B.

1272 (nou estil), 23 i 27 de març i 5 d'abril

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, i fra Pere Sabater, comanador de Perpinyà, d'una banda, i Ponç Paüc, d'altra banda, resolen el litigi que els enfrontava a causa de la resclosa edificada per aquest darrer a la llera de la Bassa, riu avall dels

seus molins dits de la Torre, per tal d'alimentar els molins que posseeix a la ciutat de Perpinyà, i que impedeix que l'aigua d'aquest riu s'escoli cap als molins del Temple. D'ara endavant, Ponç Paüc i els seus podran fer i tenir una o diverses rescloses a la Bassa i utilitzar l'aigua tantes vegades com vulguin, riu amunt del pont que està a prop de la vinya del Temple i de l'hort de Ferrer de n'Auda. En compensació del perjudici que aquestes preses d'aigua ocasionarien als molins del Temple, Ponç Pauc assigna als templers una renda anual de 3 sous i 9 diners d'esterlins per recaptar el dia de Nadal sobre els censos que percep sobre dues peces de terra tingudes per dos habitants de Malloles, a raó de 22 diners i mig d'esterlins per cada una d'aquestes parcel·les.

B. Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 365v-366v, acta núm. 666.

C. Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 92-97, segons B.

Notum sit omnibus quod cum controversia esset inter nos, fratrem Raymundum de Bacco, preceptorem domus Templi Mansi Dei, et fratrem Petrum Sutorem, preceptorem domus Templi Perpiniani, ex una parte, et me, Poncium Pauci, filium Petri Pauci condam, ex altera, super impedimentum^a aque Vasse, que libere solebat fluere ad molendina domus Templi infrascripta, quam aquam impedio^b ego dictus Poncius Pauci, qui teneo reclausam in dicta Vassa subtus molendina nostra que dicuntur de Turri, et facio fluere dictam aquam ad mea molendina que sunt in villa Perpiniani, fuit facta inter nos talis compositio: Quod ego, Poncius Pauci predictus, et mei possimus tenere et facere reclausam et reclausas in dicta Vassa, et recipere dictam aquam quandocumque et quocienscumque voluerimus ego et mei, ad nostram voluntatem, super pontem tantum qui est in camino, juxta vineam Templi et juxta ortum Ferrarii de Alda, sine impedimento vestro et successorum vestrorum, quod michi vel meis in predictis facere non possitis; et loco et vice comodi quod posset provenire ratione dicte aque domui Templi, quod deinceps cessabit molendinis^c Templi, dono vobis predictis fratribus et successoribus vestris imperpetuum pro francho alodio, ad omnes vestras voluntates faciendas, III solidos IX denarios sterlingorum censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, ex illo censu seu censibus quos recipio, et recipere debeo, et etiam consuevi recipere in duabus peciis terre infrascriptis, quarum una tenet Petrus *Desquer*, habitator de Malleolis, et alia tenet pro me Raymundus Bugarrelli,

ejusdem loci, ita quod vos et successores vestri recipiatis in quolibet dictarum terrarum XXII denarios et medium tantum sterlingorum de dictis censibus, quos debent michi solvere et dare quolibet anno in festo Natalis Domini predicti Petrus *Desquer* et Raymundus Bugarrelli ratione dictarum terrarum, cedendo vobis et successoribus vestris rationibus predictis omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo usque ad dictos III solidos VIII denarios sterlingorum censuales quolibet anno in predictis terminis et contra predictos Petrum *Desquer* et Raymundum Bugarrelli et ipsas terras tenentes, constituendo vos ut in rem propriam domus Templi procuratores de predictis contra omnes personas. Et incontinenti constituo me de predictis III solidis VIII denariis sterlingorum censualibus dicti census nomine vestro et dicte domus Templi possessorem, vel quasi, donec inde apprehenderit^d plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis apprehendere^e vestra auctoritate propria quandocumque vobis placuerit, et etiam retinere, ad omnes vestras voluntates, et successorum vestrorum, nomine dicte domus perpetuo faciendas. Et ego et mei faciemus semper vobis et successoribus vestris nomine dicte domus predictos III solidos VIII denarios sterlingorum censuales bonos habere et tenere et percipere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et successoribus vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presencia et futura. Et promitto^f vobis quod nichil feci, nec decetero faciam, quo predicta vobis vel successoribus vestris minus valeant, vel possint infringi seu revocari. Retineo tamen michi et meis in dictis terris omne jus et dominium quod habeo pro residuo dicti census, quem debeo recipere in dictis terris, et foriscapium in eisdem terris quocienscumque vendantur vel inpignorentur in totum vel in parte predictae terre. Tamen, quandocumque et quocienscumque vendere volueritis, vel alienare, dictos III solidos VIII denarios sterlingorum censuales, hoc facere possitis sine aliquo foriscapio, quod michi vel meis nunquam dare teneamini vos vel successores vestri nec aliqui eosdem habentes et tenentes. Et nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor predictus, consilio et assensu fratris Petri Sutoris, preceptoris predicti, et fratris Exemenes Peris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, hec omnia predicta laudamus, dantes tibi, dicto Poncio Pauci, et tuis perpetuo, per nos et omnes suc-

cessores nostros, plenariam potestatem quod possis tu et tui semper facere et tenere dictam resclausam et resclausas in dicta Vassa, et recipere semper totam predictam aquam dicte Vasse sine impedimento nostro et successorum nostrorum. Preterea ego dictus Poncius Pauci, ad maiorem firmitatem domus Templi, delego vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptori predicto, dictos Petrum *Dezquer* et Raymundum Bugarrelli, qui solvant vobis et successoribus vestris, tam ipsi quam illi qui dictas terras in futurum tenebunt, predictos III solidos VIII denarios sterlingorum censuales. Et nos, dicti Petrus *Desquer* et Raymundus Bugarrelli, ex delegacione dicti Poncii Pauci, promittimus^g vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptori predicto, quod nos solvemus semper vobis et successoribus (vestris)^h semper quolibet anno in dicto festo Natalis Domini dictos III solidos VIII denarios sterlingorum censuales, vel ille qui dictas terras tenebit, obligantes vobis et successoribus vestris pro predictis omnia jura que habemus in terris predictis. Fuit etiam actum inter partes in dicta compositione, quod predictus preceptor et fratres milicie Templi possint compellere pro predictis III solidis VIII denariis sterlingorum censualibus predictos Petrum *Dezquer* et Raymundum Bugarrelli, et emparare terram seu terras pro quibus tenentur facere dictum censum, ita quod dictus Poncius Pauci vel successores sui non possint solvere emparamentum factum per dictum preceptorem Templi, et fratres dicte domus Templi, et successores suos, de predictis terris, seu aliqua earum, donec predicti III solidi VIII denarii sterlingorum censuales sint soluti dicte domui Templi. Molendina vero predicta domus Templi sunt infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis. Et dicte pecie terre quas dicti Petrus (*Desquer*)ⁱ et Raymundus Bugarrelli tenent pro dicto Poncio Pauci sunt in terminis Sancte Marie de Malleolis. Et affrontat illa quam tenet Raymundus Bugarrelli ex una parte in via de molendinis, et de alia in reccho^j molendinorum, et de alia in orto Bartholomei *Sacort*, et de alia in dicta pecia terre dicti Petri *Desquer*. Et dicta pecia terre quam tenet dictus Petrus *Dezquer* affrontat ex una parte ad viam molendinorum, et de alia in orto Petri *Nifiach*, et de alia in dicto recco, et de alia in dicta pecia terre dicti Raymundi Bugarrelli. Sig+++++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris, et Poncii Pauci, et fratris Petri Sutoris, et fratris *Exemen Periz* et fratris Bernardi de Sancto Arnacho predictorum, qui hec omnia laudamus X° kalendas aprilis, anno Domini M° CC° LXX° primo. Sig+++++na Jacobi *Mascaros* de

Ripis altis, et Guilelmi Reulli, sacerdotis, et Paschalis *Boquer*, et Arnaldi Embroni de Podio Cerdano, testium. Sig+++++na fratris Petri de Campo rotundo, bajuli forensis domus Templi Mansi Dei, et fratris Bartholomei Dalmacii, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Petri de Volono, et fratris Petri *Servent*, fratrum domus Templi, qui hec omnia laudamus VI kalendas aprilis, anno Domini M° CC° LXX° II°. Sig+++na Petri Cerdani, *pelicer*, et Raymundi de Verneto, testium. Sig+++++++na fratris Geraldi de Clariana, et fratris Arnaldi Roche, cambrierii domus Templi Mansi Dei, et fratris Raymundi Saqueti, et fratris Raymundi de Villa nova, et fratris Berengarii de Palauo, capellani, et fratris Bernardi *Malol*, et fratris Petri de Villa nova, et fratris Petri de Lupiano, et fratris Petri de *Palafurgel*, et fratris Guilelmi *Veya*, et fratris Berengarii de *Villableses*, omnium fratrum dicte domus, qui hec omnia predicta laudamus et firmamus nonas aprilis, anno proxime dicto. Sig+++na Berengarii de Barbairano, botelerii Mansi Dei, et Johannis de Sancto Arnacho, et Bernardi Sobirani, testium. Ego Petrus Geraldi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit,^k et rasisit et emendavit in prima linea «inter nos» et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. inpedimentum B. b. inpedio B. c. molndinis B. d. aprehenderitis B.
e. aprehendere B. f. promito B. g. promitimus B. h. vestris omès B. i. Desquer omès B. j. Sic B. k. subscripsi B.

855

1272, 16 d'abril

Guillem Mauri de Banyuls dels Aspres ven a fra Pere de Camprodon, batlle forà i lloctinent del comanador del Masdèu, i a tot el convent d'aquesta casa una peça de terra que té a la parròquia de Santa Eugènia d'Ortafà, al lloc anomenat Coma de Darnac. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut un marc de plata fina segons el pes de Perpinyà. El senyor Dalmau de Rocabertí aprova aquesta venda, per la qual ha percebut el seu dret.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 180v-181, acta núm. 309.
C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 396-397, segons B.

In Christi nomine. Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Mauris de Banullis de Asperis, bona fide et sine omni enganno,

per me et per omnes meos presentes ac futuos, cum hac publica scriptura perpetim valitura vendo et jure et perfecte venditionis irrevocabiliter trado imperpetuum in presenti vobis, fratri Petro de Campo rotundo, bajulo domus Mansi Dei, tenenti locum preceptoris in dicta domo, et omni conventui dicte domus et omnibus successoribus vestris et cui volueritis, videlicet totam unam petiam de terra meam pro^a proprio et francho alodio, quam habeo et habere debeo in terminis et in adjacentia Sancte Eugenie de Ortaphano, loco dicto apud Comam *d'Arns*. Vendo etiam et concedo vobis et vestris omnes actiones et exceptiones et omnia omnino jura, que et quas in predicta et pro predicta terra habeo et habere debeo adversus quascumque personas. Quam venditionem et cessionem facio vobis et vestris pretio unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de qua marcha per pacatum^b me teneo, renunciando inde omni exceptioni. Affrontat autem dicta terra in faxa *Albavich* de Bages, a meridie in terra domus Mansi Dei predicte, ab occidente in *Coma d'Arnis*, ab aquilone in terra Guilelmi Serdani. Sicut in predictis affrontationibus includitur et terminatur et jamdictum est et inferius invenietur, sic vendo vobis, et vestris, et cui volueritis, dictam terram pro francho alodio, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, secundum quod melius et plenius dici vel intelligi potest ad utilitatem vestram et vestrorum, ad omnes vestras vestrorumque voluntates omni tempore faciendas, cum omnibus melioramentis que ibi juste facere poteritis. Et modo in presenti dictam terram de meo jure, dominio et potestate ejicio,^c et in vestrum jus, dominium et potestatem mitto,^d me et meos inde exuens, vos vestrosque et dictam domum Mansi Dei investiens, et in vacuam possessionem et quasi juris et facti mittens,^e constituendo vos veros dominos et in rem vestram procuratores. Et si hec venditio plus valet dicto pretio, vel deinceps valebit, quicquid illud sit vobis et vestris et dicte domui dono, renunciando illi juri et legi per quam vel quod deceptis ultra dimidiam justii pretii subvenitur, omnique alii juri canonico et civili quo contra predicta venire possem in judicio vel extra judicium renuncio ex certa sciencia et consulte. Item, promitto^f vobis quod nichil feci, nec decetero faciam, quominus dicta venditio valeat, vel infringi possit. Et si aliqua questio pro aliquibus personis vobis vel vestris moveretur in predicta terra, ego vel mei defendemus^g vos et vestros statim cum expensis nostris, factis nobis duobus monitionibus a vobis vel a vestris. Insuper promitto^f vobis per stipulationem quod

dictam terram faciam semper vobis et vestris et dicte domui et cui volueritis tenere et possidere in pace, et ero inde vobis et vestris legitimus auctor et defensor^h adversus cunctas personas, unde teneor vobis et vestris de omni evictione, pro qua et ejus expensis obligo vobis et vestris et prefate domui omnia bona mea ubique; et quod omnia predicta et singula fideliter semper observem et servari faciam, et quod contra nunquam veniam, nec venire faciam, bona fide per stipulationem vobis promitto,^f et etiam per Deum, tactis sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc XVI° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXX° secundo. Sig+num Guilelmi Mauris predicti, qui hoc laudo, firmo firmarique rogo. Sig++++na Petri Bajuli de Banullis, Petri Fabri de Villa mulacha et Petri Arnaldi, presbiteris de Bastida, hujus rey testium. Sig+num domini Dalmacii de Rochabertino, qui hoc laudo pro alodio francho et habui jus meum. Sig++na Petri Bajuli de Banullis et Berengarii Paschalis, hujus rey testium.

Guilelmus Radulfi, scriptor publicus auctoritate domini Elnensis episcopi, hanc cartam scripsit et hoc signum fe-(SM)-cit.

a. prop B. b. paccatum B. c. eicio B. d. mito B. e. mites B. f. promito B. g. deffendemus B. h. deffensor B.

856

1272, 25 d'abril. Lleida

Jaume I, rei de Catalunya-Aragó, confirma a Arnau de Castellnou, mestre de la milícia a Aragó i Catalunya, tots els castra, terres i possessions, que l'orde del Temple ha pogut adquirir legalment fins ara, per mitjà de donacions reials o d'una altra manera.

B Còpia de final del segle XIII, ACA, Cancelleria Reial, Reg. 310, f. 57.²⁰⁹

C Còpia autèntica sobre paper del 21 d'abril de 1701 proveïda del petit segell reial de cera vermella, ADPO, Hp183, segons B.²¹⁰

209. La transcripció està precedida per una rúbrica amb tinta vermella: «Confirmatio regis Jacobi quam fecit Templus de omnibus villis et locis ac possessionibus quem in sua dominatione possidet et tenet ubique.»

210. «Sig+num mei Don Joannis Baptistae de Aloy sacrae catholicae et regiae magestatis mandati scriba in regnis coronae Aragonum cum exercicio in presenti generali Chattaloniae locumttenentia in eisdemque regnis regii archivarii ac sed. in exped. politica et gratiae hujus Provinciae, qui hujusmodi copiam aliena manu scripta extraxi ab armario constructo in prima instancia regii archivii Barchinonae intitulado «Templariorum» ex libro magno pergameney intitulado etiam «Templariorum» a foleo

D Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 586-587, segons C.

Indicat: MIRET I SANS, Joaquim, *Itinerari de Jaume I el Conqueridor*, Barcelona, 1918, pp. 463-464.

Text establert segons B.

Noverint universi^a quod nos, Jacobus, Dei gratia rex Aragonum, Majoricarum et Valentie, comes Barchinone et Urgelli et dominus Montispessulani, per nos et nostros laudamus, concedimus et confirmamus vobis, fratri Arnaldo de Castronovo, magistro militie Templi in Aragonia et Catalonia, et fratribus ejusdem ordinis in perpetuum, omnia castra et terras, hereditates et possessiones,^b que et quas habetis hodie et tenetis et possidetis ex donatione nostra vel nostrorum antecessorum, que et quas justo titulo usque hodie adquisistis a quibuscunque personis atque tenetis; ita ut eas habeatis, teneatis, possideatis et expletetis in pace et sine contradictione et impedimento alicujus persone vobis facientibus inde querelantibus vestris complementum juris sicut debeatis, nisi partes convenirent quod coram nobis vel nostris causa tractaretur. Mandantes firmiter vicariis, bajulis, curiis, justiciis, juratis et universis^c aliis officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quod predicta omnia et singula firmam habeant et observent, et faciant ab omnibus inviolabiliter observari, ut superius continetur, et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant^c aliqua ratione. Datum Ylerde, VII kalendas madii, anno Domini MCCLXXII.

Sig+num Jacobi, Dei gratia regis Aragonum, Majoricarum et Valencie et comitis Barchinone et Urgelli et domini Montispessulani.

ejusdem CXXXXII, quam cum suo originali legitime comprobavi⁰ et clausi solito meo supra apposito signo. Don Balthasar de Niol et Marcet, locumtenens protonotarii, in praesenti locumtenentia generali Cathaloniae, attestor et fidem facio quod supradictus Don Joannes Baptista de Aloy, qui hujusmodi scripturas subsignavit et clausit, et sacrae catholicae ac regiae magestatis mandati scriba in regnis coronae Aragonum cum exercicio in praesenti locumtenentia generali Cathaloniae in eisdemque regnis regius archivarius fidelis et legalis instrumentis que et scripturis publicis per ipsum clausis et subsignatis huic similibus in juditio et extra ab omnibus fides indubia adhibetur et adhiberi solet, in quorum testimonium praesentem manu propria scripsi et regio sigillo parvo in posse meo exhistenti munivi Barchinone die vigesima prima mensis aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo septingentesimo primo. (Sigillum) Don Balthasar de Niol et Marcet (SM)». El document porta al dors del darrer full una signatura topogràfica: «36A», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2472».

Hujus rey testes sunt : R(aymundus), vicecomes Cardone, R(aymundus) de Montecatano, P(etrus) de Berga, R(aymundus) de Montecatano, B(erengarius) Arnaldi de Angleria.

Sig+num Simonis de Sancto Felicio, qui, mandato domini regis predicti, hec scribi fecit et clausit loco, die et anno prefixis.

a. universsi B. b. pocessiones B. c. universsis B. d. permitant B.

857

1272, 22 de juliol

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, Pere Servent, Bernat de Centernac i Arnau de Celrà, dóna en acapte a Guillem d'Ultracalms, fuster, unes cases en les quals hi ha ara un forn, que se situen a la vila de Perpinyà, al carrer de Sant Francesc. El terratger haurà de donar als templers 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 1.000 sous.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 270 mm, alçada 125 mm, ADPO, Hp188.²¹¹

A² Original perdut.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 413v-414, acta núm. 771, versemblantment segons A².

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 461-462, segons A¹.

D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 98, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et omnes successores nostros, consilio et voluntate fratris Bartolomei,^a et fratris Petri Servent, et fratris Bernardi de Sancto Arnaco^b et fratris Arnaldi de Salrano, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo de Ultracalmis, fusterio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis

211. Al marge esquerre de l'acta, una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la: «fratri P. reddatur». El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Carta des cases al carrer des frares menors ahon ara es forn, afronten ab en Ramon de Pinos e ab en Ramon Cogombre, fan VI s. III», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1288».

sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quasdam domos Templi, cum introitu earumdem, in quibus modo est furnus, que sunt in villa Perpiniani, in carrerio Sancti Francisci, et affrontant ex una parte in tenencia Raymundi de *Pinos*, et ex duabus^c partibus in tua tenentia, et ex aliis duabus partibus in tenentia Raymundi Torrentis, et ex alia in tenentia Raymundi *Cogombre*, et ex alia in tenentia Raymundi Rubei,^d et ex alia in via, integritur ac generaliter, cum ingressibus et^e egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus donacionis accapiti omnes actiones et jura, quas et que in dictis et pro predictis domibus habemus et habere debemus quocumque modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, et^e hoc pacto quod tu et tui, qui dictas domos habueritis et teneritis, donetis semper nobis, et successoribus nostris, et dicte domui, de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, valentes XV sterlingos boni argenti et finis^f recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicte domus vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas domos bonas habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum,^g et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domus nostre Perpiniani, presencia et futura. Et incontinenti constituimus^h nos dictas domos tuo nomine possidere, vel quasi, donec de eisdem plenam et corporalem apprehenderisⁱ possessionem, vel quasi, quam possis apprehendere tua auctoritate propria quandocumque volueris, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo semper juribus nostris, ut dictum est. Et pro predicta donatione, habuimus et accepimus a te pro accapito mille solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti finis recti pensis Perpiniani, de quibus per paccatos^j nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^k non numerate. Et ego Guilelmus de Ultracalmis predictus, hec omnia predicta laudo, promittens^l vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum quolibet anno in dicto festo,^m et alia predicta et singula omnia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas

domos, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XI kalendas augusti, anno Domini MCCLXX secundo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bartolomei,^a et fratris Petri *Servent*, et fratris Bernardi de Sancto Arnaco,^b et fratris Arnaldi de Salrano, et Guilelmi de Ultracalmis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Juliani *Gras*, sacerdotis, et Bernardi Catalani, fornerii, et Arnaldi *Travau* de Canois, paratoris, et Raymundi Petri Arnaldi, testium. Ego Guilelmus Roceriusⁿ hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Bartholomei *B.* b. Arnacho *B.* c. II *B.* d. Rubey *B.* e. et omès *B.*
 f. fini et etiam *B.* g. imperpetuum *B.* h. constituimus *B.* i. apprehenderit *B.*
 j. *Sic AB per pacatos.* k. *Sic AB per pecunie.* l. promitens *B.* m. festo omès *B.*
 n. Roerius *B.*

858

1272, 7 d'agost

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Bartomeu, Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Clara, vídua de Pere Poc de Pollestres, i al seu fill Ramon Poc, habitants de Perpinyà, un terreny de tres monallades de la tinença del Temple, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 439, acta núm. 831.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 99, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus vobis, Clare, uxori condam Petri *Poc* de Pollestris, et Raymundo *Poc*, filio ejus, habitatoribus Perpiniani, et

vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, tres monallatas completas patui de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, et affrontant ex una parte in tenencia nostra, et ex tribus partibus in viis publicis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos^b et vestri, qui dictas III monallatas dicti patui, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et teneritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini III solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, valentes VIII sterlingos argenti fini; et quodcumque et quocienscumque dicte III monallate patui, sive domus que ibi edificabuntur,^c vendantur vel inpingnorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium; et quod vos teneamini ibi fecisse domum vel domos de isto die usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, habeamus licenciam et potestatem retinendi illud nostra propria auctoritate, et possimus illud dare alii vel nobis retinere sine contradictione vestra et vestrorum. Et promittimus^d vobis, stipulantibus, quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris totam predictam donacionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XVIII solidos VIII° denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et nos, dicti Clara et Raymundus *Poc*, filius ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^g vobis, dicto preceptori, et fratribus supra dictis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas III monallatas dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Actum est hoc VII° idus augusti, anno Domini M^o CC^o LXX° secundo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris, et fratris Arnaldi de Selrano, et fratris Bartholomei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent*, et Clare, et

Raymundi *Poc*, filii ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Laurencii Rotundi de Polestris, habitatoris Perpiniani, et Bernardi Catalani, fornerii, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Ego Bernardus Tolosani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum *B.* b. vo *B.* c. hedificabuntur *B.* d. promitimus *B.*
e. paccatos *B.* f. peccunie *B.* g. promitentes *B.*

859

1272, 26 de setembre

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador a la batllia del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Bernat de Centernac, dóna en acapte a Bernat Forner, habitant de Perpinyà, una dinerada de la tinença del Mas de la Garriga, a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, perquè hi cultivi cereals o vinya. El terratger estarà obligat a plantar-hi una vinya d'aquí a tres anys. Haurà de donar als templers la setena part de la collita, el delme i les primícies, que portarà al Mas de la Garriga, de la mateixa manera que els habitants de Perpinyà que donen el delme i les primícies a l'església de Sant Joan de Perpinyà han de portar-los a aquesta església. Donarà igualment el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 20 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 399v-400, acta núm. 738.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 100-101, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, gerens vices preceptoris in tota bajulia domus Templi Mansi Dei, per nos et per omnes nostros, consilio et voluntate fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, damus ad accapitum tibi, Bernardo *Forner*, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam denariatam tenencie nostre, de alodio nostro Mansi de Garriga, que est in terminis Sancti Johannis Perpiniani, ad faciendum ibi panem et vinum, set tenearis ibi primo plantare

vineam dehinc usque ad tres annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illam accipere et dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum, et affrontat ex tribus partibus in tenencia Templi, et ex quarta parte in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam denariatam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de omnibus expletis, que Deus ibi dederit, fideliter septenam, apportatam^a in nostro posse intus Mansum de Garriga, et decimam et primiciam, apportatam^a in nostro posse intus dictum Mansum de Garriga, sicut homines de Perpiniano qui donant decimam et primiciam ecclesie Sancti Johannis Perpiniani apportare^b tenentur ad dictam ecclesiam, sive ad canonicam ejusdem ecclesie. Et quandocumque et quocienscumque dicta denariata dicte tenencie vendatur vel inpingoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam denariatam dicte tenencie bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona predictae domus Mansi Dei. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XX solidos barchinensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Bernardus *Forner*, hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, dicto fratri Petro, me omnia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris predictam denariatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VI kalendas octobris, anno Domini M° CC° LXX° secundo. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et Bernardi *Forner* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi *Paul*, piquerii, et Bernardi Johannis et Bernardi Johannis, nepotis ejus, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Raymundi Torrentis.

Raymundus Torrent, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. aportatam B. b. aportare B. c. pacatos B. d. peccunie B. e. promittens B.

1272, 4 de novembre. Montpeller

Jaume I, rei de Catalunya-Aragó, concedeix a fra Arnau de Castellnou, mestre de la milícia del Temple a Aragó i Catalunya, el dret per als germans del seu orde de poder transportar lliurement forment, ordi i altres vitualles necessàries per a llur propi consum entre llurs diferents possessions situades dins el seu regne, sigui per via terrestre, fluvial o marítima. Autoritzen igualment a exportar lliurement i sense constrenyiment cap a Ultramar el blat, les vitualles, els cavalls i tots els altres productes necessaris per a llur ús, i això a pesar de qualsevol prohibició relativa a l'exportació d'aquests productes que puguin promulgar en el futur ell o els seus successors, amb la condició que els frares o llurs representants jurin sobre els Evangelis que els productes exportats només estaran destinats a l'ús del Temple, i en garantia hauran de portar un certificat al batlle reial establert en els llocs d'on exporten aquests productes.

B Còpia del segle XIII, *Cartulari major del Temple*, ACA, *Cancelleria Reial*, reg. 310, f. 59.²¹²

C Còpia del segle XIII en català, *Cartoral del Temple*, Archivo Histórico Nacional, Madrid, 598b, fol. 144.

D Còpia autèntica del 21 de maig de 1515, pergami perdut antigament conservat a l'arxiu de l'església del Temple de Perpinyà, segons B.²¹³

E Còpia del segle XVII, *Privilèges de l'ordre de Saint-Jean de Jérusalem*, ADPO, Hp182, f. 7r-v, segons D.²¹⁴

212. La transcripció està precedida per una rúbrica amb tinta vermella: «*Concessio quam rex fecit Templo ut possint portare blada et alia necessaria de domo una Templi ad alteram.*»

213. «[Transcripció del privilegi reial del 4 de novembre de 1272.] Sig+num Petri Michaelis Carconelli, scerenissimi domini regis scribae regiaque auctoritate notarii publici Barchinonae ac regii archivarii, una et in solum, cum Francisco Carbonello filio, conscriba, connotario et coharchivario meo, qui hujus modi privilegium regio jussu ut jacet ad verbum ab ejus originali incerto in quodam libro magno membranis scripto pretitulato templariorum apud regium archivum Barchinonae recondito sumpsit scribique feci et vericide comprobavi et clausi die vicesimo primo may, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quintodecimo.»

214. «Hoc est exemplum sive transumptum bene et fideliter in villa Perpiniani Elnensis diocesis sumptum a quodam regio privilegio in pergameneo scripto intus archivum Beatae Mariae de Templo ejusdem villae Perpiniani de membris et pertinentiis comandae magistralis Mansi Dei ordinis et religionis sacrae domus Hospitalis Sancti Joannis Hyerosolimitanensi, ubi omnia acta et scripturae tam dictae comandae quam aliarum comandarum in comitatu Rossilionis existencium reponuntur et custodiuntur recondito et custodito, non viciato non cancellato nec aliqua sui parte suspecto sed

Indicat: MIRET I SANS, Joaquim, *Itinerario de Jaume I el Conqueridor*, Barcelona, 1918, p. 472.

Text establert segons B.

Noverint universi^a quod nos, Jacobus, Dei gratia rex Aragonum, Majoricarum et Valencie, comes Barcinone et Urgelli et dominus Montispessulani, per nos et nostros concedimus et indulgemus vobis venerabili fratri Arnaldo de Castronovo, magistro milicie Templi in Aragonia et Catalonia, ac vestris successoribus qui post vos magistri fuerint in eisdem partibus, et comendatoribus ac fratribus universis ejusdem ordinis Templi, presentibus et futuris, quod possitis per totam terram et jurisdictionem nostram portare de loco ad locum, scilicet de una domo seu loco ordinis Templi ad aliam domum sive locum ejusdem ordinis, vel de quibilibet locis nostris seu terre nostre ad ipsas domos vestras per terram scilicet et per mare ac quamlibet aquam dulcem, seu facere portare frumentum, ordeum et quodlibet aliud bladum, et quelibet alia victualia que necessaria habueritis ad usos vestros et familie vestre, in domibus et quibilibet locis vestris; et possitis etiam extrahere vel portare aut facere extrahi et portare de terra nostra ad partes ultramarinas bladum et quelibet alia victualia et equos ac^b quaslibet alias res ad usus et opus Templi et familie sue libere scilicet et sine impedimento et contradictione alicujus persone. Et hec omnia predicta possitis vos et comendatores ac^b fratres Templi personaliter vel per alium seu per alios eicere, ut dictum est, non obstante vedamento aliquo bladi vel equorum aut quorumlibet aliorum a nobis facto vel a nobis seu nostris in posterum faciendo; ita tamen quod frater seu fratres extrahentes sive portantes predicta, vel aliquod ipsorum, teneantur jurare, et jurent super ordinem suum, vel alie persone que pro ipsis fratribus Templi ipsa extrahunt et portabunt,^c teneantur jurare et jurent ad sancta Dei Euvangelia quod ipsum bladum vel victualia seu alie res et equos que, quas vel quos extrahent et portabunt seu ducent, sint Templi, et portent seu ducant ipsa ad domos vel alia loca Templi ad opus et usus fratrum Templi et familie sue. Et quod aportent bajulo nostro loci de quo predicta extrahent ad portandum alba-

omni prorsus vicio et suspicione carente, cujus quidem privilegii thenor de verbo ad verbum sequitur in hunc modum: [Segueix la transcripció del vidimus del 21 de maig de 1515.]»

ranum de loco ipso ad quem ipsa portabunt, in testimonium quod portaverint ipsa illuc, quod albaranum aportandum intelligimus de locis sitis^d in partibus citra mare. Mandamus itaque firmiter vicariis, bajulis, curiis, justiciis, alcaydis, merinis, supra vicariis, lezdariis et pedagiariis ac^b universis^e aliis officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quod predicta firma habeant et observent ac faciant observari, et non contraveniant, nec aliquem contravenire permittant^f aliqua racione.

Datum in Montispessulano, secundo nonas^g novembris, anno Domini M° CC° LXX° II°.

Sig+num Jacobi, Dei gratia regis Aragonum, Majoricarum et Valencie, comitis Barchinone et Urgelli et domini Montispessulani.

Testes hujus^h rei sunt: Jaufredus, vicecomes Rochabertini, G(uilelmus), vicecomes Castrinovi, S. Fortis de Bellopodio, Bertrandus de Bellopodio, G. de Turrem, miles.

Sig+num Simonis de Sancto Felicio, qui, mandato domini regis predicti, hec scripsit et clausit loco, die et anno prefixis.

a. universsi B. b. ach E. c. aportabunt E. d. scitis E. e. univers-
sis B. f. permitant BE. g. mensis E. h. hujus repetit per error E.

861

1272, 6 de novembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat de Centernac, Pere del Voló i Pere Servent, dóna en acapte a Maria de Nefiac, filla del difunt Guillem de Nefiac, dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. La terratgera haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 322r-v, acta núm. 582.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 102, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de

Sancto Arnacho, et fratris Petri de Volono et fratris Petri *Servent*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Marie de *Nifiac*, filie condam Guilelmi de Nifiacho, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, duas monallatas de tenencia Templi Perpiniani, que est extra portale quod dicitur de Malleolis, in terminis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illas recipere ut proprium Templi et dare alii ad accapitum, vel nobis retinere, sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in tenencia *d'en Gauder*, et ex duabus partibus in viis, et ex alia in tenencia Templi, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, valentes VI sterlingos boni argenti et fini et etiam recipiendos, et forscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inignorentur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas duas monallatas dicte tenencie bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dicta Maria de *Nifiac*, hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et vestris successoribus predictum censum in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VIII idus novembris, anno Domini M° CC° LXX° secundo. Sig+++++na fratris Petri Sutoris, et fratris Bernardi de

Sancto Arnacho, et fratris Petri de Volono, et fratris Petri *Servent* et Marie de *Nifiach* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi de Berga, sutoris, et Berengarii Cornelerii, testium, et mei Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Bernardi Caroli.

Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificabuntur B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. epromitens B.

862

1272, 4 de desembre

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere del Voló, Bernat Mallol i Pere Servent, dóna en acapte a Gauter Borcer, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 387r-v, acta núm. 711.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 103, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, voluntate et laudamento fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi *Malol* et fratris Petri *Servent*, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Gauterio Borcerio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, II monallatas completas patui de tenencia nostra, que sunt in terminis et adjacencia Sancti Johannis Perpiniani, ad edificandum^a ibi domum vel domos, et quod dehinc usque ad duos annos edificaveris^b ibi domum vel domos, quod nisi feceris, nos habeamus licenciam et potestatem quod possimus accipere eas, et nobis retinere, vel etiam alio vel aliis dare, et affrontant ex tribus partibus in viis publicis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis

et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui dictas II monallatas patui habueritis et teneritis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini recipiendos; et quandocumque et quocienscumque dicte II monallate patui vendantur vel inpingnorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas II monallatas patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione ad accapitum habuimus et accepimus a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Gauterius Borcerius, hec omnia laudo, et promitto^f vobis, dicto fratri Petro Sutori, et successoribus vestris, solvere dictum censum quolibet anno, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris omnia bona nostra, presencia et futura. Actum est hoc IIe nonas decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° secundo. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Petri de Volono, et fratris Bernardi *Malol*, et fratris Petri *Servent* et Gauterii Borcerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri de Vernetto, et Guilelmi de Capcirio, ganterii, et Raymundi *Lobat*, peixonerii, testium. Ego Guilelmus Molera hanc cartam scripsi mandato Bernardi *Carles*.

Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum B. b. hedificaveris B. c. promittimu B. d. pacatos B.
e. peccunie B. f. promito B.

1273 (nou estil), 11, 21, 24 i 28 de gener i 16 de febrer

*Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador del Masdèu, fra
Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà,*

fra Arnau de Celrà i fra Jordà, amb el consentiment dels frares del Masdèu i de fra Arnau de Castellnou, mestre del Temple a Aragó i Catalunya, bescanvien amb Guillem Paraire, juriscònsult de Perpinyà, el cens de 6 sous d'esterlins de plata pagable el dia de Nadal i els drets que tenen sobre una peça de terra situada a la parròquia de Sant Cristòfor del Vernet, que fra Bernat de Montgrí, abans comanador del Masdèu, havia donat en acapte a Guillem Paraire, pel cens de 6 masmudines d'or, pagable una meitat per Pasqua i l'altra meitat per Sant Miquel de setembre, i els drets que Guillem Paraire té sobre la meitat del mas que té Joan Fabre de Ribera, habitant de Perpinyà, al carrer de Sant Francesc, que Guillem Paraire havia comprat a Bernat Cairó de Perpinyà amb el consentiment dels templers.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 296v-297v, acta núm. 529.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 104-108, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, gerens vices comendatoris in domo Mansi Dei, et frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, et frater Arnaldus de Solrano et frater Jordanus, consilio et assensu fratrum Mansi Dei et etiam domini fratris Arnaldi de Castro novo, magistris domorum milicie Templi in Aragonia et Cathalonia, consulti et instructi de jure nostro et utilitate nostri et nostrorum successorum, spectantes maximam utilitatem nostram et domus nostre predictae et fratrum dicte domus Mansi Dei, presentium et futurorum, scientes et recognoscentes quod Johannes Faber de Riparia, habitator Perpiniani, et illi qui in futurum tenebunt medietatem mansi infrascripti, debent tibi, Guilelmo Paratori, jurisperito de Perpiniano, et tenentur facere annuatim per terminos sex mazmutinas *senars* boni auri et fini recipiendas censuales, scilicet medietatem in festo Pasche et aliam in festo sancti Michaelis septembris, pro medietate predicta dicti mansi, quem censum adquisivisti ex venditione tibi facta a Bernardo Caironi de Perpiniano^a de voluntate et laudimio nostro, scientes etiam et recognoscentes quod frater Guilelmus de Montegrino,^b olim preceptor domus Templi Mansi Dei, dedit tibi ad accapitum quandam peciam terre infrascriptam sub annuo censu sex solidorum sterlingorum boni argenti et fini recipiendorum quolibet anno in festo Natalis Domini, de quo censu satisfacisti nobis plenarie usque ad presentem diem; videntes quod major est utilitas dicte domui nostre et nobis et succes-

soribus nostris recipere annuatim dictum censum dictarum VI mazmutinarum auri censualium quolibet anno, ut dictum est, per terminos, super dicta medietate dicti mansi, quam sit recipere dictum censum^c dictorum VI solidorum sterlinorum super dicta pecia terre, ideo, de voluntate dictorum fratrum et dicti magistri, permutamus sive excambiamus tibi et tuis et cui volueris dictum censum dictorum sex solidorum sterlingorum argenti, quem nobis et dicte domui et successoribus nostris facere tenebatis annuatim pro dicta pecia terre, et jus et^d dominium et laudimium et foriscapium et omnia alia que in ea habemus et habere debemus nos et successores nostri et dictus magister et successores sui, pro dicto censu dictorum VI mazmutinarum auri censualium annuallium quod habes super dicta medietate mansi predicti et jure quod in dicta medietate dicti mansi habes ratione dicte venditionis inde tibi facte vel alio modo, solventes et diffinientes tibi, dicto Guilelmo Paratori, et tuis, et cui volueris, quicquid juris in dicta pecia terre habemus nos, vel successores nostri, vel successores dicti magistri, et habere debemus ratione dicti census vel domini vel alio quocumque modo, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius intelligi vel dici potest ad utilitatem tuam et tuorum, cedentes inde tibi et tuis ratione hujus permutationis seu excambiationis omnes actiones et jura, quas et que in predicta et pro predicta pecia terre habemus nos et successores nostri et successores dicti magistri et dicte domus ipse, vel habere debemus ratione dicti censu dictorum VI solidorum sterlinorum argenti, vel domini, vel alio quocumque modo, constituendo inde (te)^e in rem tuam procuratorem contra omnes personas, promittentes^f tibi quod nichil fecimus nec decetero faciemus quominus predicta vel aliquid de predictis minus valeant, vel infringi, vel revocari possint, facientes inde tibi pactum de non petendo a te vel a tuis aliquid ulterius pro predictis, promittentes^f etiam nos et successores nostros tibi et tuis semper teneri de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et incontinenti constituimus jus quod in dicta pecia terre habemus nos et successores nostri ratione dicti census vel alio modo tuo nomine possidere donec nactus fueris inde plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis tua propria auctoritate accipere quandocumque volueris ad omnes tuas tuorumque volun-

tates omni tempore faciendas pro francho et libero alodio. Et quod contra non veniemus bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^g Et ego dictus Guilelmus Parator, hec omnia predicta laudo et approbo,^h et ratione predictae excambiationis seu permutationis trado sive quasi trado vobis, dictis fratribus, nomine domus et fratrum Mansi Dei, presentium et futurorum, dictum censum dictorum se mazmutinarum auri, qui michi fieri debet pro dicta medietate dicti mansi annuatim per dictos terminos, et jus quod in dicta medietate dicti mansi habeo et habere debeo ratione dicti census vel alio modo, totum, integritè ac generaliter, sicut melius et plenius intelligi vel dici potest ad utilitatem vestram et successorum vestrorum et fratrum Templi, presentium et futurorum, promittensⁱ vobis quod nichil feci, nec decetero faciam, quominus predicta vel aliquid de predictis vobis vel successoribus vestris minus valeant, vel infringi vel revocari possint, cedendo etiam vobis et successoribus vestris ratione hujus permutationis seu excambiationis omnes actiones et jura michi competentes et competentia in dicta medietate dicti mansi ratione dicti census vel alio modo, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Et promitto^j me et meos inde vobis et successoribus vestris teneri sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros facere contigerit, ex quibus semper credamini plano vestro verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et successoribus vestris omnia bona (mea),^k presentia et futura. Et incontinenti constituo me jus quod in dicta medietate dicti mansi habeo ratione dicti census vel alio modo vestro nomine possidere donec nacti fueritis inde plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis vestra propria auctoritate accipere quancumque volueritis, ad omnes vestras vestrorumque successorum voluntates omni tempore faciendas. Et quod contra non veniam bona fide et per stipulationem vobis promitto.^j Est autem dicta medietas dicti mansi in villa Perpiniani, in vico vocato Sancti Francisci, et affrontat ab oriente in manso Arnaldi *Finestres* et in manso Arnaldi *Nifiach*, a meridie in via publica, ab occidente in alia medietate dicti mansi, quam Bernardus Cayroni tenet, et ab aquilone in vico vocato Sancti Francisci. Et dicta pecia terre est in terminis et in adjacentia Sancti Christofori de Verneto, et affrontat ab oriente et a meridie in recco molendinorum, ab occidente in tenencia Jacobi Pauci et in tenencia Raymundi de Arriano, que fuit Bernardi

Boter, ab aquilone in tenencia dicti Guilelmi Paratoris, que fuit condam Guilelmi Fabri de Riupullo. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Petri Sutoris, et fratris Arnaldi de Sol-rano, et fratris Jordani et Guilelmi Paratoris predictorum, que hec omnia laudamus et firmamus III° idus januarii, anno Domini M° CC° LXX° secundo. Sig++++na Jacobi Bordeti, et Arnaldi Rasedo-rii, et Petri Fabri et Jacobi Augusti, testium. Sig++na fratris Ber-nardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, qui hec omnia laudamus et firmamus XII° kalendas febroarii, anno quo supra. Sig++++na Raymundi de Baixanis, et Guilelmi Besalduni et Petri Fabri, testium. Sig++na fratris Berengarii de Palacio, capellani Mansi Dei, et fratris Bernardi de Barbayrano, menescalli dicti domini magistri, qui hec omnia laudamus et firmamus VIII° ka-lendas febroarii, anno predicto. Sig++na Berengarii Cornelerii et Petri Fabri, testium. Sig+num fratris Bartholomei, qui hec omnia laudo et firmo V° kalendas febroarii, anno quo supra. Sig++na Bernardi Vitalis et Petri Querubi, testium. Sig++++na fratris Arnal-di de Castro novo, magistri domorum milicie Templi in Aragonia et Catalonia, et fratris Raymundi de Bacco et fratris Geraldi de *sa Corbela*, qui per nos et per omnes successores nostros hec omnia predicta laudamus, confirmamus et approbamus¹ XIII° kalendas marcii, predicta incarnatione. Sig++++na Guilelmi de Durbando, militis, et Dalmacii de Castro novo, et Pauqueti de Pulcro castro, militum, testium, et mei, Petri Cotellarii, qui hec omnia scripsi mandato Bernardi *Carles* et suprascripti in XXVII^a linea «vestris».

Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. de Perpiniano *repetit per error B.* b. de Montegrino *repetit per error B.*
c. dictum censum *repetit per error B.* d. et *afegit a la interlínia B.* e. te omès B.
f. promittentes B. g. promittimus B. h. aprobo B. i. promittens B. j. promi-
to B. k. mea omès B. l. aprobamus B.

1273 (nou estil), 11 de gener

Joan Fabre de Ribera ha reconegut a Guillem Paraire, jurisconsult de Perpinyà, que Bernat Cairó li havia donat en acapte la meitat d'un mas, pel qual estava obligat a pagar 6 mas mudines d'or de cens anual, una meitat del qual per Pasqua i l'altra meitat

per la festa de Sant Miquel de setembre, i, com que Guillem Paraire havia comprat aquest cens a Bernat Cairó, Joan Fabre s'havia compromès a pagar-lo a Guillem Paraire, cens que al seu torn li havia ordenat pagar-lo a fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, ja que l'havia bescanviat amb aquest darrer i amb fra Pere de Camprodron per un altre cens de 6 sous esterlins de plata. Joan Fabre, a petició de Guillem Paraire, havia promès pagar aquest cens al comanador de la casa del Temple de Perpinyà. Aquesta meitat de mas se situa a Perpinyà, al carrer de Sant Francesc.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 315v-316, acta núm. 567.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 109, segons B.

Notum sit cunctis quod Johannes Faber de Ripparia recognovit Guilelmo Paratori, jurisperito de Perpiniano,^a quod Bernardus Caironi dederat et tradiderat sibi ad accapitum medietatem cujusdam mansi inferius confrontati, ratione cujus accapiti tenebatur solvere annuatim VI masmutinas *senars* boni auri et fini dicto Bernardo Caironi per terminos, scilicet medietatem in festo Pasche, et aliam medietatem in festo sancti Michaelis septembris, et de mandato dicti Bernadi Caironi, qui presens erat ibi in signum quasi possessionis, cum Guilelmus predictus emisset dictum censum a dicto Bernardo Caironi, obligavit se eidem Guilelmo Paratori de dictis VI mazmutinis *senars* solvendis annuatim dicto Guilelmo Paratori per dictos terminos; et inde se obligavit se, et omnia bona sua, et incontinenti, cum dictus Guilelmus Parator recipisset possessionem seu quasi census, mandavit eidem Johanni Fabro quod dictum censum solveret fratri Petro Sutori, preceptori domus Templi Perpiniani, et successoribus suis, ratione cujusdam permutationis cujusdam alterius census VI solidorum sterlingorum argenti fini, quam fecerat pro dicto censu cum dicto fratre Petro Sutori et fratre Petro de Campo rotundo, sicut in instrumentis dicte permutationis continetur. Qui, dictus Johannes Faber, ad mandatum dicti Guilelmi Paratoris, promisit solvere dictum censum dicto fratri Petro Sutori, et successoribus suis, per dictos terminos, et obligavit inde omnia bona sua. Et de predictis omnibus, tam dictus Guilelmus Paratoris, quam dictus frater Petrus Sutor^b mandaverunt fieri publicum instrumentum. Est autem dicta medietas dicti mansi in terminis Perpiniani, in vico vocato Sancti Francisci, in seynorivo domus Templi Perpiniani, et affrontat ab oriente in manso Arnaldi *Finestres* et in manso Arnaldi *Nifiach*, a meridie in via

publica, ab occidente in alia medietate dicti mansi, ab aquilone in vico vocato Sancti Francisci. Actum est hoc III idus januarii, anno Domini M° CC° LXX° secundo, in presentia et testimonio Petri Cotellerii, et Jacobi Bordeti, et Arnaldi Rasedorii, et Jacobi Augusti, et mei Petri Fabri de Capcirio, qui hanc cartam scripsi mandato Bernardi *Carles*.

Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Perpiniani *B*. b. quam dictus frater Petrus Sutor *repetit per error B*.

865

1273, 3 de maig

Martí de Trillà, batlle de Perpinyà, dóna en acapte a Pere de Castelló, fill del difunt Ramon de Castelló, un terreny situat Perpinyà, davant el mas que aquest té per la casa del Temple, que fa tres pams i mig de la cana de Montpeller del costat de l'extrem que afronta amb l'obrador que pertanyia al seu pare, i un quartó de la cana de Perpinyà a l'altre extrem. Podrà edificar-hi columnes, una paret, portes i tot el que vulgui a fi d'engrandir el seu mas. Per aquest terreny, el terratger i els seus successors hauran de donar al rei 3 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal i 20 sous melgoresos de foriscapi, sigui quin sigui el preu pel qual aquest terreny es vengui. Per aquesta concessió, el batlle reconeix haver rebut 37 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Vidimus del 29 de gener de 1367 per Pere Forroll, notari de Perpinyà, pergami mutilat, amplada 300 mm, altura conservada 250 mm, ADPO, 1B59.²¹⁵

[...] et successores meos in dicta [...] de Castilione, filio condam Raymundi de Castilione, et tuis et cui volueris [...] ante

215. Fórmula de validació després de la transcripció: «Sig-(SM)-num mei Petri Forrollo, auctoritate regia notarii publici Perpiniani, qui hoc transcriptum feci scribi et translari et ipsum cum suo originali, una cum Martino Pagesii, Francisco Olivarii et Bernardo Adele, notariis Perpiniani, fideliter comprobavi et utrumque in omnibus bene concordare inveni die vicesima nona menssis januarii, anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo sexagesimo septimo». La part superior del pergami ha estat estripada. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1142», un regist del segle xv en català i anotacions modernes.

mansum^a tuum, quem tenes pro domo milicie Templi, qui est in terminis Perpiniani, in loco vocato [...], quod dictum patuum se tenet cum dicto manso,^b et habet in amplitudine dictum patuum tres palmas et medium, ad canam Montispesullani in capite, juxta operatorium quod fuit condam dicti Raymundi de Castilione, patris tui condam, et in alio capite dicti patui habet in amplitudine unum cartonum [p-...] ad canam Perpiniani; et in dicto patuo possis facere et construere sive facere construi aguleis sive parietem et portas; et quod tu et tui possitis ibi facere et construere quicquid volueritis in augmento dicti mansi,^c totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, sicut melius et plenius intelligi ac dici potest ad utilitatem tuam et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum habueritis et tenueritis, donetis semper dicto domino regi et successoribus suis de censu^d quolibet anno in festo Natalis Domini tres denarios malguriensium. Et quoscienscumque dictum patuum venderetur vel inignoretur pro aliquo precio, dictus dominus rex et sui habeant inde viginti solidos malguriensium pro foriscapio tantum, licet vendatur dictum patuum pro minimo precio vel pro magno. Et ego et successores mei in dicta bajulia faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et pro evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligo^e tibi et tuis omnia bona dicti domini regis, presencia et futura. Et pro predicta donatione habui et accepi a te pro accapito triginta septem solidos et sex denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta sexaginta duo solidi et sex denarii barchinonensium valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^f me teneo et contentum, renunciando exceptioni pecunie^g non numerate. Actum est hoc quinto nonas madii, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo tercio. Sig+num Martini de Trilaro, bajuli predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Bernardi Dalmacii, jurisperiti, et Bernardi *Caulasces*, et Raymundi de Arriano, et Juliani *Calbet*, et *Fortanet Violeta*, testium. Ego Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsi mandato Bernardi *Carles*. Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. manssum B. b. mansso B. c. manssi B. d. censu B. e. oliguo B.
f. paccatum B. g. pecunie B.

866

1273, 10 maig

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau de Celrà, Jordà i Bernat de Centernac, dona en acapte a Bernat Català, forner, quatre canes de Montpeller en llargada i quatre canes en amplada de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 esterlins i mig de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 15 sous i 4 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 375r-v, acta núm. 685.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 110, segons *B*.

Notum sit omnibus quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Jordani et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Catalano, fornerio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, IIII^{or} canas Montispessulani, tam in longitudine quam etiam in latitudine, de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis edificasse^b dehinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illud accipere et occupare nostra auctoritate propria ut proprium Templi, et dare alii vel aliis ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in tua tenencia, et ex alia in via publica, et ex aliis duabus partibus in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas IIII^{or} canas dicte tenencia, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^c habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et nostris successoribus de censu quolibet anno in festo Natalis Domini duos sterlingos et medium boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus

tibi et tuis dictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presencia et futura. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XV solidos IIII^{or} denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Bernardus Catalani, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, dicto domino fratri Petro Sutori, preceptori predicto, quod ego et mei solvemus semper vobis et successoribus vestris totum predictum censum in dicto festo, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VI idus madii, anno Domini M^o CC^o LXX° tercio. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris predicti, et fratris Arnaldi de Salrano, et fratris Jordani, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et Bernardi Catalani predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Johannis Fabri de Sala, et Guilelmi *Geli*, rasedorii, testium, (...) ^g qui hanc cartam scripsi mandato Bernardi Caruli, et rasi et emendavi in XVI^a linea «Bernardi».

Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. hedificabuntur B. d. paccatum B. e. peccunie B. f. promitens B. g. falta el nom de l'escrivà B.

867

1273, 26 de maig

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador a la batllia del Masdéu, amb el consentiment dels frares Joan Grony, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Berenguer Auger, capellà del Masdéu, Bernat de Centernac i Pere Borrell, comanador de la casa del Temple d'Argelers, dóna en acapte a Pere Roig, jutge de Perpinyà, un camp situat a la parròquia de Santa Maria de Toluges que havia pertangut al priorat de Sant Salvador de Cirà. El terratger haurà de donar als templers 7 diners i 1 òbol coro-

nats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 42v, acta núm. 67.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 401-403, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum preceptoris in bajulia Mansi Dei, consilio et voluntate fratris Johannis *Groin*, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Berengarii Eugerii, capellani dicte domus Mansi Dei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri Borrelli, preceptoris domus Templi de Argileriis, per nos et omnes successores nostros, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Petro Rubei, judici Perpiniani, et vestris successoribus et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quendam campum qui est in terminis et adjacentia Sancte Marie de Tulugiis, qui campus fuit prioratus domus Sancti Salvatoris, juxta domum Mansi Dei, affrontat ex una parte in via, et ex alia in campo heredum condam Guilelmi Talade, et ex alia in quadam vinea^a dictorum heredum dicti Guilelmi Talade, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et quicumque dictum campum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VII denarios et obolum barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quandocumque et quotienscumque dictus campus vendatur vel inpignoretur. Et promittimus^b vobis quod nos et nostri successores faciemus semper vobis et successoribus vestris, et cui volueritis, dictum campum bonum habere et tenere in pace ab omni persona inperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris, et cui volueritis, sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, obligando inde vobis et successoribus vestris omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et nos, Petrus Rubei, hec omnia laudamus, promittentes^c vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod nos et successores nostri faciemus semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum campum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus

nos et nostri. Actum est hoc VII° kalendas junii, anno Domini M^o CCLXX tercio. Sig+++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Johannis *Groy*n, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri Borrelli et Petri Rubei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Dalmacii de Castro novo, et Raymundi Torrentis, et Arnaldi Ysarni et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Petri Eymerici, testium. Ego Guilelmus Mercerius hanc cartam scripsi, mandato Petri Fabri de Capcirio,^d et suprascripti in XV^a linea «Mansi Dei». Ego Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum, receptum et laudatum in posse Bernardi Caruli, auctoritate mihi concessa a Petro Rubei, iudice ordinario Perpiniani et Rossilionis, et a Sancio de Trilaro, tenente locum Martini de Trilaro, bajuli Perpiniani, et a predicto Bernardo Caruli, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. vineam *B.* b. promitimus *B.* c. promitentes *B.* d. capario *B.*

868

1273, 13 de juny.

Fra Pere Sabater, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, lloctinent del comanador a la batllia del Masdèu, Bernat de Centernac i Pere Servent, dóna en acapte a Llorenç Rodó de Pollestres, habitant de Perpinyà, quatre monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, al defora de la Porta de Malloles, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere Sabater reconeix haver rebut 25 sous.

- a* Manuel de Bernat Carles, escrivà públic de Perpinyà, ADPO, 3E1/4, f. 13.
B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 324v-325, acta núm. 587.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 111, segons *B.*

Gràcies a un fel·lç concurs de circumstàncies, el manual que conté la minuta d'aquesta acta així com una còpia contemporània de la seva expedició en el cartulari han arribat fins a nosaltres. Atès el caràcter excepcional d'aquesta conjunció documental i del

seu interès per a la ciència diplomàtica, ens ha semblat interessant tornar a transcriure ací aquestes dues lliçons.²¹⁶

Text establert segons *a*.

(...) quod nos frater P(etrus) Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi de Sancto Arnacho,^a et fratris P(etri) de Campo rotundo, tenentis locum preceptoris in bajulia Mansi Dei,^b et fratris P(etri) *Servent*, damus ad accapitum Laurencio Rotundi de Pollestris, habitanti Perpiniani, et tuis, exceptis sanctis etc... IIII monallatas de tenencia nostra, quam habemus in terminis Perpiniani, ad hedificandum ibi domum vel domos, quam tenearis hedificasse hinc ad duos annos, quod nisi feceris etc... et affrontat ex una parte in tenencia Clare femine, et ex alia in tenencia B(erengarii) *Boix* de Alberia de *Termenes*, et ex aliis duabus partibus in viis, hoc pacto quod dones nobis et successoribus nostris de censu in festo N(atalis) Domini quolibet anno V solidos barchinonensium, valentes XII sterlingos boni argenti etc... et foriscapium, et faciemus habere et tenebimur de evictione et sumptibus et ob(ligamus) bona Templi, et habuimus pro accapito XXV solidos barchinonensium, de qua etc..., de quibus etc..., renunciantes etc...

Et Laurencius laudo etc... et ob(ligo) dictum accapitum etc...

Testes: Carner de Mosseto et Bernardus de *Causa, teuler*, et G. *Roer*.

(*anotacions després de la minuta*: habui XVI denarios habui sexdecim denarios).

a. *Després de Sancto Arnacho l'escrivà ha escrit primer et fratris A. de Salrano, i després ha esborrat aquesta menció.* b. et fratris P. de Campo rotundo, tenentis locum preceptoris in bajulia Mansi Dei *afegit a la interlínia*.

Text establert segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus Sutor, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo, tenentis locum preceptoris in bajulia Mansi Dei, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho et fratris Petri *Servent*, per

216. El mateix manual conté les minuts de l'acensament efectuat l'1 de setembre per Llorenç Redon de cases amb llurs patis situats dins la tinença dels templers; vegeu més endavant les actes núm. XXIX a XXXI dels documents complementaris.

nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Laurencio Rotundi de Pollestris, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, IIII monallatas de tenencia Templi, que est infra terminos ville Perpiniani, extra portale quod dicitur de Malleolis, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis operasse hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos et successores nostri possimus illas accipere nostra propria auctoritate ut proprium Templi, et dare alii vel aliis ad accapitum sine contradictione tua et tuorum, et affrontant ex una parte in tenencia Clare femine, et ex alia in tenencia Berengarii Boix de Alberio de *Termenes*, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas IIII monallatas dicte tenencie, sive domum vel domos que ibi edificabuntur,^b habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium coronatorum, valentes XII sterlingos boni argenti et fini recipiendos, et foriscapium quandocumque et quocienscumque vendantur vel inpingrenur. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas IIII^{or} monallatas dicte tenencie bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Laurencius Rotundus, predictus hec omnia predicta laudo, promittens^f me omnia predicta et singula attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis, dicto fratri Petro Sutori, et successoribus vestris, dictas IIII^{or} monallatas dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc idibus^g junii, anno Domini M° CC° LXX° tercio. Sig++++na fratris Petri Sutoris, preceptoris predicti, et fratris Petri de Campo *Rotun*, et fratris Bernardi de Sancto Arnacho, et fratris Petri *Servent* et Laurencius Rotundi predictorum, qui hec

omnia laudamus. Sig+++na Carnerii de Mosseto, et Bernardi de Calcia, teulerii, testium, et mei Guilelmi Roerii, qui hanc cartam scripsi mandato Bernardi Caruli. Bernardus *Carles*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum *B.* b. hedificabuntur *B.* c. promitimus *B.* d. paccatos *B.*
e. peccunie *B.* f. promitens *B.* g. idus *B.*

869

1273, 21 de juny

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador del Masdèu, fra Pere de Llupià, comanador de Corbós, i fra Arnau, comanador de Prunyanes, donen en acapte a Guinard de Pi, de Pesillà [de Conflent], una peça de terra, amb tots els arbres que hi ha, situada a la parròquia de Sant Esteve de Pesillà. Per aquesta concessió, reconeixen haver rebut 40 sous de moneda tornesa. El terratger haurà de donar als templers un quartó d'oli, mesura de Perpinyà, de cens anual el dia de Nadal.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami munitat, amplada 200 mm, alçada 165 mm, ADHG, H Malte Homps 4, document núm. 5.²¹⁷

B Còpia del començament del segle xx, Albon, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 398-400, segons A'.

Anàlisi del 1704 en francès: ADHG, H Malta, Inventari núm. 76, f. 97v.

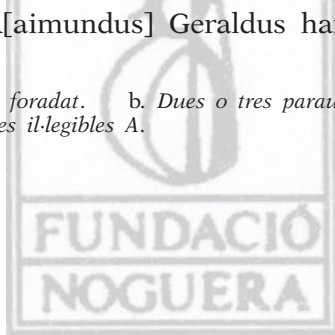
Anno Christi Incarnationis M° CC° LXX° tercio, rege Philippo regnante. [Notum sit]^a omnibus quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum comendatoris in domo Mansi Dei milicie Templi, et frater Petrus de Lupiano, comendator domus de *Corbos*, et frater Arnaldus, comendator de Prunhanis, per nos et omnes successores nostros, presentes et futuros, domus Mansi Dei predictae, damus ad accapitum tibi, *Guinart* de Pino de Pezilanello, et tuis, et omni tue posteritati in perpetuum, unam peciam terre, cum omnibus arboribus que sunt in dicta terra, et erunt, que est in termino de Pezilanello, in adjacencia Sancti Stephani ejusdem ville [...]^b Marie de Viverio, et affrontat ex una parte in insula Stephani de Pino, ex alia parte in orto ejusdem, [ex alia in reco]

217. El document porta al dors una anotació del segle xv: «De Pesilhanello. Guinardus de Pinu debet I cartonem oley annualem», una anàlisi moderna i la signatura topogràfica: «n°5».

de Radice, ex alia in campo *dels Guilas*. Sicut includitur a dictis III^{or} affrontationibus, cum ingressibus et egressibus suis, et cum omnibus juribus et pertinenciis undique suis, et cum omni valore et pretio quem nunc habet, vel deinceps habebit, damus ad accapitum tibi, predicto *Guinart*, et tuis, et cui vel quibus volueris, pro tua voluntate et tuorum ibi et inde in perpetuum facienda, salvo tamen jure domus Mansi Dei milicie Templi et successorum suorum in dominio, laudimio, foriscapio et censu subdicto. Et cognoscimus et est verum quod propter hoc habuimus et recepimus a te nomine acapiti XL solidos turonensium, de quibus nos a te bene per paccatos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate. Tu vero et tui dabis semper annuatim pro censu dicte terre in festo Natalis Domini unum cartonium olei boni daturi et recipientis ad mensuram rectam Perpiniani. Et ita nos et successores nostri domus Mansi Dei faciemus inde tibi et tuis bonam guirentiam et legalem a cunctis amparatoribus, et tenemur inde tibi et tuis de evictione sub obligatione omnium bonorum domus Mansi Dei in eternum sine dolo. Ideoque ego dictus *Guinart* de Pino, de *Pezilanello*, recipiens a vobis, dominis supradictis, predictam terram, cum omnibus arboribus que ibi sunt, et decetero erunt ex dicto accapito, promito^c per me et omnes meos vobis, stipulantibus, et vestris, dare et solvere annuatim, pro censu dicte terre et arborum predictorum in festo Natalis Domini, predictum quartonium olei daturum ad dictam mensuram et recipientem, et inde obligo me in perpetuum, et omnia bona mea. Hujus rei sunt testes: *Bernardus* de *Pediliano*, *Guilelmus* de *Pediliano*, *Petrus Sabbe* [...] ^d de *Virano*, et *Raimundus Geraldus* de *Crassa*, notarius publicus *Fenolodensis* auctoritate domini regis *Francie*, qui, mandatum scribendi ex utraque parte, notulam hujus instrumenti accepit anno quo supra, XI° kalendas julii, vice cujus et mandato ego *Petrus Carbonelli* de *Electo* hanc cartam scripsi.

Et ego idem *R[aimundus] Geraldus* hanc cartam subscripsi (SM).

a. *El document està foradat.* b. *Dues o tres paraules il·legibles A.* c. *Sic A per promitto.* d. *Paraules il·legibles A.*

870

1273, 17 de juliol

L'abat Bernat i els monjos de Sant Salvador de Breda, amb el consentiment del bisbe de Girona i després de nombroses discussions relatives als interessos de llur monestir, considerant les dificultats ocasionades per la llunyania d'aquestes possessions, venen als templers del Masdèu, representats per fra Pere de Camprodon, lloctinent de fra Arnau de Castellnou, mestre del Temple a Aragó i Catalunya, i comanador del Masdèu, el priorat de Sant Salvador de Cirà, situat a la parròquia de Sant Julià de Vilamulaca, amb totes les honors i possessions que en depenen, o sia: el mas d'Agrèvol situat a la parròquia de Sant Pere de la Serra, un mas i una borda a la parròquia de Toluges, i tots els masos, bordes, masoveries, terres, camps i vinyes, amb tot el seu bestiar gros i menut, o el preu equivalent, que l'abat d'Arles està obligat a restituir-los, el mobiliari i les eines, i els drets senyorials, servituds, usos i joves que aquest convent té a les parròquies de Toluges, Cànoes, Banyuls dels Aspres, Trullars, Nils, Sant Joan la Cella, Santa Maria del Camp, Rellà i en el conjunt de la diòcesi d'Elna. Els religiosos de Breda ho venen tot al Masdèu pel preu de 12.000 sous melgoresos, quantitat que reconeixen haver rebut i utilitzat en benefici de llur monestir. Els frares del Masdèu tindran el deure de garantir el servei religiós i de celebrar l'ofici a l'església del convent de Sant Salvador de Cirà i a la capella de Sant Miquel de Candell que li està supeditada, de mantenir-hi l'enllumenat i de fer cremar una llàntia en aquesta capella. Tanmateix, a comptar d'aquest dia fins a la propera festa de l'Assumpció, i durant vuit anys consecutius a aquesta festa, els templers no percebran cap dels fruits, rendes i altres drets provinents d'aquestes possessions, ni el delme d'aquests darrers, com tampoc els 25 sous que l'infermer de Breda havia de rebre per les primícies, sinó que tots aquests ingressos hauran de tornar sense impediment a l'abat d'Arles, al qual els monjos de Breda havien concedit l'explotació d'aquestes possessions per contracte públic fet davant notari el 28 de maig de 1265 i d'altres contractes relatius a la venda del delme i dels 25 sous de primícies. Tota infracció d'aquestes estipulacions farà caducar aquesta venda. Una vegada el contracte d'arrendament de l'abat d'Arles hagi vençut, els templers tindran el ple i perpetu gaudiment d'aquests béns.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 10v-12, acta núm. 22.
C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 404-414, segons *B*.

Noverint universi quod nos frater Bernardus, Dei gracia abbas Sancti Salvatoris Bredensis diocesis Gerundensis, et universus conventus ejusdem monasterii Sancti Salvatoris Bredensis, videlicet Petrus de *Truylla*, prior et sacrista, Dalmacius de Vilardida, prepositus, G(erartus) de Sancto Vincentio, camerarius, et G. de Castro veteri, infirmarius, ac fratres R. de Turrucella, Bernardus de Villario, Berengarius de Blanis et Gaucerandus de Carciliano, monachi, de voluntate pariter et assensu domini Petri, Dei gracia episcopi Gerundensi, attenta utilitate maxima et comodo nostri et monasterii Sancti Salvatoris predicti, et habito pluries super hiis inter nos diligenti consilio et tractatu, et credentes hoc sine dubio nostro monasterio pro futurum cum res infrascripte sint ab eodem valde remote et ad eas non possit agressus haberi sine magnis sumptibus et labore, deliberata mente, gratis et ex certa sciencia liberoque animo et spontanea voluntate et nemine nos cogente, per nos et omnes successores nostros, vendimus et cum presenti instrumento firmiter omni tempore valituro liberando tradimus domui Mansi Dei de Rossilione ordinis milicie Templi et fratribus ejusdem domus, presentibus et futuris, per franchum et liberum alodium, perpetuo, in manu et posse vestri, fratris Petri de Camprotundo, ejusdem ordinis milicie Templi presentis et tenentis locum in predicta domo Mansi Dei venerabilis fratris A(rnaldi) de Castronovo, magistri domus Templi in Aragonia et Cathalonia et etiam comendatoris domus Mansi Dei jamdicte, recipientis emptionem hujusmodi nomine et ratione ipsius comendatoris ac domus Mansi Dei, necnon et fratrum ejusdem, presencium et etiam futurorum, totam videlicet domum nostram vocatam domum Sancti Salvatoris de Sirano, quam nos et predictum monasterium Bredensis habemus et tenemus et habere ac tenere debemus in parrochia Sancti Juliani de Villa mulaca, Elnensis diocesis, cum omnibus honoribus et possessionibus ad ipsam domum, tam ratione proprietatis quam alio modo, spectantibus ullo modo sive causa, et totum mansum nostrum vocatum mansum de *Agrevol*, quem habemus et habere debemus in parrochia Sancti Petri de Serra, ejusdem diocesis, et totum mansum nostrum, quem habemus et habere debemus in parrochia de Tulegis, ejusdem diocesis, quem mansum quidam vocatus *Compte* per nos tenet ibidem; et totam bordam, quam quedam femina in eamdem parrochia per nos tenet;

et generaliter omnes alios mansos et bordas et mansuerias et terras et campos ac vineas, quos et quas habemus et habere debemus, ratione dominii vel proprietatis aut alio quoque modo, in parrochiis de Tulugiis, de Canuis, de Baynullis, de Truliariis, de Anillis et Sancti Johannis et Sancte Marie de Campo, vel in aliis quibuslibet locis et parrochiis universis in Elnensi diocesi memorata. Predictam siquidem domum Sancti Salvatoris de Sirano, cum omnibus bestiis grossis et minutis in quibus vel eorum pretio restituendis tenetur nobis abbas Arulensis, ut in instrumento inter nos et ipsum inde confecto latius et plenius continetur, et cum tinis et vascellis^a et scrineis et mobili, et generaliter cum omnibus aliis apparamentis^b ipsius domus, quecumque sint et cujuscumque modi existant, in quibus jus aliquid habeamus et in quibus nobis teneatur abbas Arulensis jamdictus prout in dicto instrumento plenius est expressum, et cum omnibus arboribus generum diversorum, et cum omnibus honoribus et possessionibus et campis et vineis et terris, cultis et heremis, et pratis, boschis, garricis, paschuis et pasturis; et cum omnibus aliis honoribus et possessionibus universis ad Riliam, seu proprietatem nostram et dicte domus Sancti Salvatoris de Sirano spectantibus vel spectare debentibus jure aliquo sive causa, quos et quas nos et monasterium nostrum predictum habemus vel habere debemus in predictis parrochiis et aliis quibuscumque in Elnensi diocesi supradicta, et predictos mansos et bordam ac alios universos, quos in predicta diocesi ubique habemus vel habere debemus, cum omnibus hominibus et feminis eorundem et qui et que ibi sunt vel inde fuerint ubicumque morentur, et cum omnibus aliis hominibus et feminis, quos et quas ibi habemus vel habere debemus in Elnensi diocesi sepedicta, et cum omnibus honoribus et possessionibus dictorum mansorum, et cum omnibus aliis honoribus et possessionibus, quos et quas aliqua per nos tenent vel tenere debent in quibuslibet locis vel parrochiis in Elnensi diocesi memorata, et cum omnibus censibus et agrariis, usibus, usaticis, firmamentis, stabilimentis, serviciis, et cum omnibus rebus^c dominiis et juribus ac exactionibus universis, et cum ingressibus et exitibus, pertinentiis et tenedonibus predictorum, et cum ingressibus et exitibus aliorum, et cum omnibus suis proprietatibus et integritatibus universis, et cum omnibus melioramentis in premissis factis et decetero faciendis, et generaliter cum omnibus aliis que dici vel excogitari sive nominari possunt, prout melius et latius ad nos et monasterium nostrum predictum spectant vel spectare debent, et prout melius et latius

nos possidemus ea et possidere consuevimus et debemus et antecessores nostri hactenus possederunt, et prout melius et latius, utilius ac comodius ad vestram et predicte domus Mansi Dei ac fratrum ejusdem dici vel intelligi potest vel etiam excogitari, sic ea omnia et singula predicte domui Mansi Dei et fratribus ejusdem, presentibus et futuris, ac vobis, fratri P(etro) de Campo Rotundo predicto, nomine jamdicti comendatoris et omnium predictorum, vendimus, tradimus per franchum et liberum alodium proprio, pretio videlicet duodecim milium solidorum malguriensium, quos inde a vobis confitemur nos habuisse et recepissemus ac nobis esse inde a vobis plenarie satisfactum ac etiam in usus et utilitatem nostri monasterii convertisse, super receptione quorum renunciamus exceptioni pecunie non numerate et non solute ac rey non habite vel recepte. Et preterea quod vos et comendator, ac fratres predicte domus Mansi Dei qui pro tempore fuerint in futurum, teneamini et teneantur ac sint omni tempore obligati deservire seu facere deserviri et omnem divinum officium facere celebrari et fieri in ecclesia Sancti Salvatoris, que est in domo predicta, et in capella Sancti Michaelis de Candello ejusdem ecclesie subjecta, et eas illuminatas tenere, et lampadam tenere et facere ardere in predicta capella seu ecclesia de Candello, secundum quod nos ad predicta tenemur et inde existimus obligati et secundum quod melius^d et latius hactenus fieri consuevit. Et preterea etiam quod hinc ad festum Assumptionis beate Marie proxime nunc venturum, et ab ipso festo usque ad octo annos completos continue subsequentes, non habeatis nec percipiatis aliquid de expletis vel de fructibus et redditibus, proventibus seu juribus, nec etiam de decima predictorum, nec de viginti quinque solidorum malguriensium, quos infirmarius Sancti Salvatoris Bredensis debebat percipere in premissis. Immo,^e habeat et percipiat ea omnia et singula pacifice et quiete et sine aliqua contradictione et impedimento per totum tempus predictum abbas Arulensis, cui predictas possessiones ad laborandum tradidimus et tenendum omnia supradicta usque ad dictum tempus, prout in instrumento inde confecto per manum Bernardi *Carles* et scripto per manum Petri Calveti, scriptoris publici tunc Perpiniani, quod fuit factum V^o kalendas junii, anno Domini M^o CC^o LX° quinto, latius et plenius continetur, et prout in aliis instrumentis inter nos et ipsum factis noscitur contineri super venditionis decime predictorum et XXVe solidorum malguriensium jamdictorum, facientes vobis et dicte domui venditionem hujusmodi de premissis sub hac conditione et pacto apponito^f

quod predicta omnia et singula fiant et in omnibus compleantur ac etiam observentur prout superius est expressum. Post completum vero tempus predictum dicti abbatis Arulensis, habeatis et possideatis perpetuo omnia supradicta ad omnes vestras voluntates inde omni tempore faciendas, ita tamen quod de fructibus seu proventibus predictorum, quos dictus abbas habuerit, non possitis contra ipsum jure aliquo intentare questionem aliquam vel demandam. Et si forsan predicta que vobis vendimus, ut est dictum, valent nunc magis, vel decetero excesserint in valorem predictis XII milibus solidis malguriensium et expensis que faciende fuerint perpetuo in deserviendis ecclesiis antedictis et illuminandis easdem, prout superius est expressum, et expletis, redditibus, proventibus et aliis juribus universis que dictus abbas Arulensis habuerit et receperit de premissis usque ad terminum jam prefixum, per quod tempus vos cessabitis et dicta domus Mansi Dei ea percipere, ut dictum est, ea omnia integre quem magis nunc valent, vel decetero valebunt, vobis et predictae domui Mansi Dei ac fratribus ejusdem, presentibus et futuris, donamus donationis irrevocabili inter vivos, renunciantes scienter et expresse illi juri qua deceptis ultra dimidiam justii precii subvenitur, et omni exceptioni doli et metus et actionis in factum et restitutionis in integrum, et omni alii exceptioni et juri per que contra predicta possemus venire obviam in futurum jure aliquo sive causa. Et ideo predicta omnia et singula, prout melius et latius ad nos spectant vel spectare^g debent de jure, potestate et dominio nostro et dicti nostri monasterii, ejicimus prorsus et penitus atque irrevocabiliter in presenti eadem omnia in jus, potestatem et dominium dicte domus Mansi Dei penitus transferendo, cum omnibus juribus, locis, vocibus, rationibus et actionibus nostris, realibus et personalibus, utilibus et directis, ordinariis^h et extraordinariis atque mixtis, nobis competentibus et competituris, principaliter vel accessorie, ullo modo, que omnia et singula vobis et dicte domui donamus et in quibus cedimus vobis et sibi totum jus nostrum et locum ad omnes vestras et fratrum ipsius domus voluntates ibi et inde omni tempore faciendas, constituendo inde vos et ipsos procuratores in rem vestram propriam pleno jure, mittentes et introducentes inde vos in plenam et corporalem possessionem omnium predictorum cum presenti instrumento firmiter valituro, quod pro plenam possessione ipsorum omnium vobis tradimus in presenti, confitentes et recognoscentes ac constituentes nos predicta omnia et singula pro vobis et vestro nomine possidere, quousque plenam et pacificam

possessionem predictorum omnium habueritis et adquisiveritis pleno jure. Quam etiam possessionem eorundem omnium possitis propria voluntate et auctoritateⁱ recipere et intrare, et deinde ipsam penes vos perpetuo retinere ad omnes vestras et fratrum predictae domus voluntates ibi et in omni tempore faciendas, constituendo et faciendo inde vos procuratores in rem vestram propriam pleno jure, sine revocatione aliqua et retentu, et sic per nos et omnes successores nostros promittimus^j vobis et aliis fratribus dicte domus predicta omnia et singula vobis et ipsis, qui nunc sunt et qui decetero ibi erunt, per franchum et liberum alodium semper facere, habere et tenere ac possidere in pace contra cunctam viventem personam. Verum, si aliqua vivens persona super premissis, vel ratione aut occasione premissorum, contra vos vel successores vestros moveret, vel intentaret, questionem aliquam vel demandam, seu vos aut fratres dicte domus in causam traheret, sive conveniret, in iudicio vel extra iudicium, ullo modo, nos ante litis contestationem et ingressum cause promittimus^j nos ante vos et ipsos ponere, et totum honus litis et cause in nos recipere, ipsamque causam ducere a principio litis usque in finem nostris propriis missionibus et expensis, et vos omnes et successores vestros inde servare indemnes in curia et extra curiam, in placito et extra placitum, in iudicio et extra iudicium, et ubique denunciatione tamen super premissis per vos vel successores vestros legitime nobis facta. Et si in aliquo predictorum in nobis vel successoribus nostris deffeceritis vos vel successores vestri, et propter hoc facere vel sustinere vos opportuerit^k missiones aliquas vel expensas aut etiam inter predicta omnia et singula vobis per nos et successores nostros promittimus^j in integrum restituere, credendo inde vobis sine qualibet alia probatione simplici verbo vestro. Et pro evictione ac omni interesse et universis et singulis supradictis vobis et dictis fratribus, presentibus et futuris, attendendis et observandis ac in omnibus adimplendis, obligamus vobis et eisdem, ac comendatori dicte domus, nos et successores nostros et omnia et singula bona nostri monasterii antedicti et jura ubique^l habita et habenda. Et super premissis omnibus renunciamus scienter et expresse juri et juribus quibus cavetur quod tempore prelati male alienantis, nec currit prescripto infra quadriennium in rebus ecclesiarum male alienatis, et omni alii juri scripto et non scripto, publico et privato, humano, canonico et civili, et omnibus rationibus et causis quibus contra predicta possemus venire obviam ullo modo. Actum est hoc XVI°

kalendas augusti, anno Incarnationis Christi, millesimo ducentesimo septuagesimo tertio. Ego Bernardus, Dei gracia abbas Sancti Salvatoris, subscribo. Raymundus de Librano, monachus. Petrus de Turrucella, prior Sancti Salvatoris. Dalmacius de Vilardida, monachus et prepositus. Gerartus, monachus et camerarius. G. de Castro veteri, monachus et infirmarius. R. de Turrucella, monachus. Bernardus de Ortalibus, monachus. Bernardus de Vilario,^m monachus. Berengarius de Blandis, monachus. Gaucerandus de Carciliano, monachus. Ego Petrus, Dei gracia Gerundensis episcopus, subscribo.

Hujus rey testes sunt: B(ernardus) de Villamarino, canonicus Gerundensis, Jacobus de Albornis, precentor Sancti Felicis, G. de Vallis Danielis, clericus Gerundensis, A(rnaldus) Pol de Sancto Salvatore de Breda, et G. de Sacristia de eodem loco.

Ego Raymundus Ollarii (SM) de Palaciolo, scriptor juratus curie domini episcopi Gerundensi, hec scripsi.

a. vexillis B. b. aparamentis B. c. omnium rerum B. d. melius *repetit per error* B. e. ymo B. f. aponito B. g. spetare B. h. ordinarii B. i. ac-toritate B. j. promitimus B. k. oportuerit B. l. ubique *repetit per error* B. m. Ulario B.

871

1273, 12 de novembre

Fra Joan Grony, comanador de la milícia del Temple de Perpinyà, confirma i aprova a Jaume Gaug de Malloles la venda que Ramona i el seu marit Arnau Gallard li han fet d'una vinya situada a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat les Garrigoles. El terratger haurà de donar als templers la setena somada de la verema, que els portarà a càrrec seu al castrum d'Orla, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Joan li fa quitació del foriscapi que era degut a la casa del Temple per aquesta venda.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 232, acta núm. 414.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 112, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Johannes Groyn, comendator domus milicie Templi Perpiniani, per nos et successores nostros laudamus et confirmamus ac approbamus tibi, Jacobo Gaug de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, totam illam

vendicionem quam Raymunda et Arnaldus Gallarda, maritus ejus, tibi fecerunt de quadam vinea cum terra qua plantata est, cum instrumento publico scripto per manum Bernardi Sobirani, scriptoris publici de Malleolis, prout in eodem instrumento plenius continetur, que est in terminis Sancti Stephani de Orulo, in loco vocato Garrigolas, et affrontat ab oriente in campo Petri *Xatmar*, a meridie in campo Jacobi Lancee condam, ab occidente in campo tui dicti Jacobi *Gaug*, ab aquilone in campo Arnaldi *Xatmar*, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici et intelligi potest ad tuam et tuorum utilitatem. Hoc tamen facimus salvo jure dicte domus milicie Templi, scilicet VII^a saumata vindemie, apportata^a intus castrum de Orulo cum tuis missionibus, et foriscapio quandocumque et quocienscumque dicta vinea venderetur vel inpignoraretur, et salvo jure etiam dicte domus milicie Templi in omnibus et per omnia. Et de foriscapio hujus vendicionis per pacatum^b nos tenemus. Actum est hoc IIe idus novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° tercio. Sig+num fratris Johannis *Groyn* predicti, qui hec omnia laudamus, confirmamus ac approbamus,^c salvo jure dicte domus ut superius est nominatum et expressum. Sig+++na Bernardi *Xatmar*, sacerdotis, et Petri Gasaudi et Raymundi Simonis, testium. Bernardus Sobirani, scriptor publicus de Malleolis auctoritate domini Berengarii El-nensis episcopi, scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit et suprascripsit in III^a linea «vinea».

a. aportata B. b. paccatum B. c. aprobamus B.

872

1273, 12 de novembre

Fra Joan Grony, comanador de la milícia del Temple de Perpinyà, confirma i aprova a Pere Xatmar, fill del difunt Guillem Xatmar de Malloles, la venda que Adelaida Burgesa, vídua de Ferrer Burgès, li havia fet d'una peça de terra situada a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat les Garrigoles, pel preu de 25 sous de moneda coronada de Barcelona. Confirma igualment la venda que Pere Teixidor i la seva esposa Llorença li han fet d'una peça de terra situada a la mateixa parròquia pel preu de 17 sous i 6 diners. Fra Joan li fa quitació del foriscapi que era degut a la casa del Temple per aquesta venda. L'allibera de tot el quartó que els templers percebien sobre dues parcel·les i

sobre una de tercera situada al lloc anomenat les Garrigoles. D'ara endavant, el terratger només li donarà la setena part dels cereals o dels raïms que hi siguin recol·lectats, que portarà a càrrec seu al castrum d'Orla. Per aquest alliberament, fra Joan reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 244v-245, acta núm. 444.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 113, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Johannes Groyn, comandator domus milicie Templi Perpiniani, per nos et successores nostros laudamus, confirmamus et approbamus^a tibi, Petro *Xatmar*, filio Guilelmi *Xatmar* condam de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, totam illam vendicionem quam tibi fecit Aladaidis *Burgesa*, uxor condam Ferrarii *Burges*, de quadam pecia terre sive campo sive trocio terre, cum instrumento facto in scribania Perpiniani, que vel qui est in terminis Sancti Stephani de Orulo, in loco vocato *Garragola*, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi *Xatmar*, et ex alia in tenencia Bernardi Ortolani, et ex alia in tenencia tua, et ex alia in tenencia Arnaldi Roerii, precio XXV solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Item, laudamus et confirmamus tibi eidem et tuis et cui volueris perpetuo totam illam venditionem quam tibi fecerunt Petrus *Tixedor* et Laurensa, uxor ejus, de quadam pecia terre sive campo sive trocio terre, cum instrumento facto in scribania Perpiniani, precio XVII solidorum VI denariorum barchinonensium coronatorum de dicto valore, que dicta pecia terre sive campus sive trocius terre est in terminis Sancti Stephani de Orulo, et affrontat ex una parte in tenencia que fuit Guilelmi Boquerii, et ex alia in tenencia Arnaldi *Xatmar*, et ex alia in tenencia tua que fuit Adalaidis *Burgese*, et ex alia in tenencia Arnaldi Roerii. Quas dictas laudationes et confirmationes tibi et tuis facimus, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad tuam et tuorum utilitatem, salvo jure dicte domus in omnibus et per omnia. De foriscapio harum venditionum per pacatos^b nos tenemus. Preterea, per nos et successores nostros affranquimus te et tuos perpetuo ab omni illo quolibet quarto quod acapiebamus et accipere consuebamus in qualibet pecia terre predicta sive campo sive trocio terre, scilicet de omni expleto dictarum peciarum terre sive campi sive camporum sive trociorum terre et cujuslibet eorum terre, que terre predictae sive campi sive trocii terre sunt

superius affrontati. Et etiam affranquimus te et tuos perpetuo ab omni illo quarto quod accipiebamus et accipere debebamus de omni expleto cujusdam pecie terre inferius affrontate, que est in terminis superius nominatis, in loco vocato *Garrigola*, et affrontat ex una parte in via et ex alia in tenencia tua et ex alia in tenencia Arnaldi Roerii, et ex alia in tenencia Arnaldi *Xatmar*, faciendo tibi et tuis pactum de non petendo aliquid ulterius de dictis quartis in dictis peciis terre. Que dicta affranquimenta tibi et tuis facimus perpetuo, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad utilitatem tuam et tuorum, hoc quidem pacto et forma quod loco et vice dicti quarti sive quartorum, donetis tu et tui fideliter nobis et successoribus nostris septenam tam de grano quam de vindemia sive racemis, si in dictis peciis terris plantabis tu et tui vineam, apportata^c etiam intus castrum de Orulo cum tuis missionibus. Et quodcumque et quocienscumque dicte pecie terre sive vinee que ibi plantabuntur vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dicta affranquimenta bona habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presentia et futura. Hoc tamen facimus salvo jure dicte domus in omnibus et per omnia. Et confitemur et in rey veritate recognoscimus nos a te habuisse et recepisse pro dictis affranquimentis XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes inde exceptioni peccunie^e non numerate. Actum est hoc IIe idus novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° tercio. Sig+num fratris Johannis *Groyn* predicti, qui hec omnia laudamus, salvo jure dicte domus ut dictum est. Sig++++na Bernardi *Xatmar*, sacerdotis, et Raymundi Geraldii, sacerdotis, et Petri Gasaudi, testium. Ego Bernardus Vitalis hanc cartam scripsi mandato Bernardi Sobirani. Bernardus Sobirani, scriptor publicus de Malleolis auctoritate domini Berengarii Elnensis episcopi, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

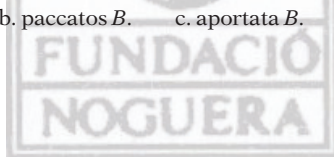
a. aprobamus *B.*
cunie *B.*

b. paccatos *B.*

c. aportata *B.*

d. promitimus *B.*

e. pec-

873

1274 (nou estil), 10 de febrer

Pere Poma, Bernat Poma i Guillem Poma, executors testamentaris de Jacma Vallespira, vídua de Pere Franquet, sabater, després de la subhasta feta pel pregoner a la ciutat de Perpinyà, venen al més-dient una casa situada a Perpinyà, pel preu de 385 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Joan Grony, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, aprova el 13 d'abril aquesta venda per la qual reconeix haver rebut el foriscapi, i reserva els drets del Temple sobre aquesta casa.

- A Original, pergami mutilat, amplada conservada 140/210 mm, alçada 175/180 mm, ADPO, Hp188.²¹⁸
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 452, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 114-115, segons A.

Noverint universi quod nos, Petrus Poma et Bernardus Poma et Guilelmus Poma, frater [...]a Vallespirie, uxoris quondam Petri Francheti, sutoris, data nobis potestate in suo testamento vendendi et alienandi [...]a restituendis, idcirco, facta legitima subastacione per villam Perpiniani per preconem et omni alia juris sollempnitatis [adhibi-... ..]a ex quibus possimus dicta legata et debita solvere et injurias restituere, vendimus et tradimus sive quasi tradimus [...]a et cui volueris perpetuo quandam domum que fuit dicte Jacme, que est infra villam Perpiniani, tanquam plus offerenti quam aliqua alia persona [...]a in tenentia Petri de Alda de Malleolis, et ex alia in domo de *na Font Redona*, et ex alia in domo Gauterii [...]a et cum terminis et pertinenciis suis et cum omnibus in se habentibus, cedendo inde tibi et tuis ratione dicte venditionis [...]a rationalibus predictis habemus et habere debemus aliquo modo vel alia aliqua ratione, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra [... Hanc]a venditionem tibi et tuis facimus pretio trecentorum octuaginta quinque solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam [marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de

218. El document està estripat en el sentit de l'altura, i la part dreta (cara de carn) manca. Porta al dors dues anotacions del segle XV en català: «Carta poc profitosa abayales», «d'en Vall spira d'una casa ab dreta senyoria del Templo. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3104».

quibus]^a per paccatos nos tenemus ad nostram voluntatem, renunciantes exceptioni peccunie non numerate et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam [...] ^a similiter renunciamus. Et si hec venditio plus valet dicto pretio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis damus inperpetuum et [...] ^a domus faciemus tibi et tuis bonam habere et tenere in pace ab omni persone inperpetuum, et pro evictione et sumptibus faciendis in causa evictionis [...] ^a verbo absque testibus et juramento, obligamus tibi et tuis omnia bona que fuerunt predictae Jacme ubicumque sint. Et incontinenti constituimus [...] ^a possidere donec inde nactus fueris plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque volueris ad [omnes tuas tuorumque voluntates]^a perpetuo faciendas, salvo jure domus Templi Perpiniani in omnibus. Et quod contra non veniemus, bona fide et per stipulatione tibi promittimus. Sig++++na [Petri Pome et Bernardi Pome]^a et Guilelmi Pome predictorum, qui hec omnia laudamus IIII° idus febraioi,^b anno Domini M^o CC^o LXX° tercio . Sig++++na Anfossii de Burgas [pi-... ...]^a Raymundi Alixandri, testium. Sig+num fratri Johannis Groyne, preceptoris domus Templi Perpiniani, qui hec omnia laudo, salvo jure dicte domus [...] ^a denariorum malguriensium annualium inperpetuum et foriscapio quotienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, et salvo quod dicta domus non [...] ^a nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religiosorum, et de foriscapio hujus venditionis per paccatum me teneo idus aprilis, anno Domini millesimo [...] ^a Sig++++na Petri Nigri, sartoris, et Arnaldi de Aquaviva, et Petri Amorosii, testium. Ego Jacobus de *Tamarit* hanc cartam scripsi man[dato ...]

Ego Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum receptum et laudatum in posse Bernardi Caruli auctoritate mihi concessa a Petro [Rubey, giudice ordinario Perpiniani et Rossilionis et Ceritanie]^a et a Sancio de Trilario, tenente locum Martini de Trilario bajuli Perpiniani, et a predicto Bernardo Caruli subscripsi et hoc [sig-(SM)-num feci].^a

a. *Part amb llacunes* A. b. *fobroari* B.

1274 (nou estil), 21 de març

Bernat de Pau, de Sant Hipòlit, ven a fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador de la casa de la milícia del Temple

del Masdéu, una peça de terra situada a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Puig, que té per la casa del Temple sota la servitud del quart dels fruits. Es reserva tanmateix la collita dels fruits que aquesta parcel·la produeix ara. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 40 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 35r-v, acta núm. 57.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 157-159, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus de Pace, de Sancto Ypolito, per me et omnes meos, vendo et trado sive quasi trado vobis, domino fratri Petro de Campo rotundo, tenenti locum preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, et vestris successoribus et dicte domui Templi milicie et cui volueritis perpetuo, ad omnes vestras^a vestrorumque successorum voluntates omni tempore faciendas, quandam petiam terre, quam pro dicta domo milicie Templi teneo ad quartum in terminis et in adjacencia Sancti Ypoliti, in loco dicto *Puyg*, et affrontat ex oriente in tenencia Petri Politi, et ex meridie in tenencia Petri Fornerii, et ex occidente in tenencia Petri Fabri, et ex aquilone in tenencia Bernardi *Aloayn*, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et sibi pertinentibus, sicut melius et plenius a vobis vel a vestris intelligi vel dici potest ad utilitatem vestram et vestrorum successorum, excepto tantum fructum modo in presente pendente ibidem, cedendo etiam vobis et vestris successoribus omnes actiones et omnia omnino jura, quas et que in dicta et pro dicta pecia terre habeo et habere aliquo modo debeo, excepto fructo predicto, constituendo inde vos in rem vestram procuratorem contra omnes personas. Hanc vero vendicionem et cessionem vobis et vestris successoribus facio precio XL solidorum barchinonensium bonorum coronatorum, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus bene per pacatum^b me teneo et contentum, renuncians excepcioni pecunie^c non numerate; et illi legi qua juvantur qui dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec vendicio plus valet precio predicto, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis solvo, dono et diffinio imperpetuum; et faciam vobis et vestris successoribus et cui volueritis dictam petiam terre bonam habere et tenere et in pace possidere ab omni persona imperpetuum, et tenebor inde vobis et vestris successoribus semper, sine fraude, de

omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros successores facere contigerit, ex quibus credamini plano verbo vestro absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris successoribus per vinculum omnia bona mea, presencia et futura, quecumque sint vel ubicumque. Et quod ita hec omnia predicta et singula fideliter semper attendam et compleam et observem et in aliquo nunquam contraveniam vel venire faciam, occulte^d vel manifeste, bona fide et firma stipulatione vobis promitto,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Per quod juramentum renuncio beneficio restitutionis in integrum et omni exceptioni doli et metus et omni alii juri, legi et auxilio, quibus contra hec in aliquo juvari vel venire possem. Actum est hoc XII° kalendas aprilis, anno Domini MCCLXX tercio. Sig+num Bernardi de Pace predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig++++na Petri Fabri, et Petri Berengarii et Guilelmi Traverii, testium. Petrus Bernardi, scriptor Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit, et suprascriptit in tercia linea «successorum», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. vestras *repetit per error B.* b. paccatum *B.* c. peccunie *B.* d. oculte *B.*
e. promito *B.*

875

1274, 26 de juny.

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador de la casa del Masdéu, confirma a Ramon Celera de Terrats la possessió del colomar, amb el seu pati, que aquest ha construït en un camp que Ramon té pel Temple sota l'agrer dels fruits a la parròquia de Sant Julià de Terrats, al lloc anomenat al Camp de la Creu. Per la part del camp on es troba el colomar, el terratger haurà de pagar d'ara endavant 1 òbol melgorès de cens anual el dia de Nadal. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

A Original, pergami, amplada 200 mm, alçada 135 mm, ADPO, Hp190.²¹⁹

219. El document porta al dors una anotació contemporània: «XII s. VIII d.», una menció del segle xv: «Terrats», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 343».

- B Còpia de la segona meitat del segle XIX, per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 472-473, segons A.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 415, segons A.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei, per me et successores meos laudo et confirmo tibi, Raymundo Celere de *Terratz*, et tuis perpetuo, totum illud opus columbarii, cum cortillo suo, quod fecisti et contruxisti in quodam campo qui est in terminis Sancti Juliani de *Terratz*, loco vocato Campo de cruce, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia Bernardi Sale, et ex alia in tenencia Petri Adalberti de *Terratz*, quem campum pro me et dicta domo Templi tenes, de expletis cujus donas domui Templi agrarium. Hoc pacto laudo tibi predicta, quod tu et tui, qui dictum campum cum dicto columbario quod est in quadam parte ejus habueritis et tenueritis, donetis semper mihi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini, loco et vice agrarii quod debebas dare de expletis illius loci ubi est constructum dictum columbarium, unum obolum malguriensem, et de expletis dicti campi fideliter agrarium, et foriscapium quandocumque et quocienscumque predicta vendantur vel inignorentur. Hoc tamen facio salvo jure alterius persone si quod ibi habet. Et pro predicto laudimio habui et accepi a te VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^a me teneo, renuncians exceptioni peccunie^b non numerate. Et ego dictus Raymundus Celera, hec omnia laudo, et promitto vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, me vobis et successoribus vestris solvere et dare predictum obolum de censu quolibet anno in dicto festo, et solvere et dare fideliter agrarium de expletis predicti campi, ut superius est expressum, obligans inde vobis et successoribus vestris dictum campum et dictum columbarium, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VI kalendas julii, anno Domini MCCLXX quarto. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Raymundi Celere predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Fabri, corregerii, et Johannis Gasca et Petri Raymundi, testium. Petrus Geraldí scripsit hoc vice Petri Fabri de Capcirio et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A per paccatum.

b. Sic A per pecunie.

1274, 12 de juliol

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador de la casa del Masdén, amb el consentiment dels frares Joan Grony, comanador de Perpinyà, Pere Sabater, comanador de Palau, Berenguer, capellà del Masdén, i Bernat Mallof, dona en acapte a Nadal Forner, habitant de Perpinyà, i a la seva esposa Joana un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 18 sous i 8 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 382v-383, acta núm. 701.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 116-117, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei, per nos et per omnes successores nostros, consilio et laudamento fratris Johannis Groyn, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Petri Sutoris, preceptoris de Palacio, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Bernardi Malol, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Natali Forner, habitanti Perpiniani, et Johanne, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, et clericis, duas monallatas patui de tenencia Templi, ad faciendum ibi domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus illos accipere sicut rem propriam Templi, et dare cuicumque voluerimus sine contradictione vestra et vestrorum, que, predictae due monallate, sunt in terminis Perpiniani, et affrontant ex tribus partibus in viis publicis, et de alia parte in tenencia Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictas II monallatas habebitis et tenebitis, donetis nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos argenti fini recipiendos. Et quandocumque et quocienscumque dicte monallate sive^a domus ibi edificande^b vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et

promittimus^c vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictas duas monallatas bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quod in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et nos, dicti Natalis *Forner* et Johanna, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, et promittimus^c vobis, dicto fratri Petro de Campo Rotundo, quod nos solvemus vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas monallatas et melioramentum quod ibi fecerimus. Actum est hoc IIII° idus julii, anno Domini M^o CC^o LXX° IIII°. Sig+++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Johannis *Groyn*, et fratris Petri Sutoris, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Bernardi Malleoli et Natalis *Forner* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bartholomei de *Ripol*, diaconi,^f et Guilelmi Berardi et Bernardi Jausberti, testium. Sig+num Johanne predicte, que hec omnia laudo die et anno predictis. Sig++na Bernardi Jordani et Raymundi Andree, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. set B. b. hedificande B. c. promittimus B. d. paccatos B. e. pecunie B. f. diachoni B.

1274, 15 d'agost

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador del Masdèu, dóna en acapte a Pere de Dotesia de Morellàs una borda que la casa del Temple té a la parròquia de Sant Esteve de Morellàs, al lloc anomenat borda de Dotesia. El terratger d'aquesta borda haurà de ser home propi de la casa del Masdèu i donar-li 9

esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, la tasca del blat i del raïm i tots els usos, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 8 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 51r-v, acta núm. 83.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 416-418, segons *B*.

In Dei nomine. Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum comendatoris in domo milicie Mansi Dei, per me et per omnes successores meos, dono et trado tibi, Petro de Dotesia de *Maurelas*, et tuis, et cui volueris, ad acapitum totam nostram bordam, ad panem et ad vinum, quam habemus in terminis sive in adjacencia Sancti Stephani de *Mau-relas*, loco dicto Borda de Dotesia. Sicut superius dictum est, sic dono tibi, dicto Petro de Dotesia, et tuis, dictam bordam totam, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, et cum omni melioramento quod ibi fieri possit a te vel a tuis aliquo modo vel aliquo tempore. Tali pacto dono tibi, dicto Petro de Dotesia, dictam bordam, quod tu vel illi qui dictam bordam habueritis et tenueritis sitis homines vel feminas proprii et solidi dicte domus Mansi Dei, et donetis semper annuatim de censu novem esterlinos argenti fini in domo Mansi Dei, in festo Natalis Domini, et de blado et de racemis dabitur domui predictæ Mansi Dei tascham, et facies pro predicta borda omnia sicut consuetum est, sicut alii; et non tenemur tibi nec tuis tornare in dicta borda aliquid quod nos et nostros habuissemus datum cum vestro laudamento; et dabis domui predictæ Mansi Dei foriscapium quancumque vel quocienscumque dictam bordam venderetur vel inpignoraretur. Et nos et nostri faciemus tibi et tuis predictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab^a omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona domus Mansi Dei. Et pro predicto accapito habui et accepi a te VIII solidos et novem denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini secundum rectum pensum Perpiniani, de quibus per pacatum^b me teneo, et renuncio exceptioni non numerate pecunie.^c Et ego dictus Petrus de Dote-

sia de *Maurelas*, a vobis, domino fratri Petro de Campo rotundo predicto, predictum accapitum de grato accipio, et promitto^d vobis et vestris successoribus et domui predictae Mansi Dei, quod ego et mei dabimus domui predictae Mansi Dei, ratione predicti accapiti, quolibet anno, in festo Natalis Domini, de censu novem esterlinos argenti fini, et de blado et de racemis tascham.^e Et promitto^d facere domui predictae Mansi Dei pro predicta borda omnia sicut consuetum est, sicut alii. Et dabo domui predictae foriscapium si venderetur vel inpignoreretur. Et obligo domui predictae Mansi Dei predictum accapitum. Actum est hoc XVIII kalendas septembris, anno Christi M^o CC^o LXX° quarto. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, tenentis locum comendatoris in domo Mansi Dei, et Petri de Dotesia predictorum, qui hanc cartam fieri jussimus, laudavimus, firmavimus testesque firmare rogavimus. Sig+++na Poncii de Solerio, de Ulmis, habitatoris Perpiniani, et Petri Ganelli de Tresserra et Benedicti de *sa Colobrebra* de *Maurelas*, testium hujus rey. Ego Berengarius de Podio de Ulmis, sacerdos, mandato domini magistri Raymundi, sacriste de Canois hanc cartam scripsi. Et ego magister Raymundus, sacrista de Canois, scriptor publicus auctoritate^f domini episcopi Elnensis, hanc cartam sic feci scribi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. ab *repetit per error B.* b. paccatos *B.* c. peccunie *B.* d. promito *B.*
e. tascha *B.* f. actoritate *B.*

878

1275 (nou estil), 3 de març

Pere Mateu de Vilamulaca ven a fra Arnau Roca, cambrer del Masdèu, un camp que té a la parròquia de Sant Julià de Vilamulaca, al lloc anomenat Tor de Cirà, delimitat al nord per la tinença del Masdèu,²²⁰ pel preu de 31 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

A Original, pergami, amplada 330/335 mm, alçada 105 mm, ADPO, Hp190.²²¹

220. Es tracta molt probablement de la parcel·la sobre la qual està edificada la comanda del Masdèu.

221. El document porta al dors una anotació del segle xv en català: «Hun camp al terme de Sent Julia de Vila mulaca», i una anotació moderna: «Cartes del corech de Sira eo del tor de Sira sive del Puig de las Alzina del qual ix dit correc. 1274», la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1573», i d'altres anotacions més recents.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 198r-v, acta núm. 347, segons *A*.
- C* Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 473-474, segons *A*.
- D* Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 419-420, segons *B*.

In Christi nomine. Notum sit cunctis quod ego Petrus Matheus de Villa mulacha, per me et per omnes meos vendo, dono, laudo et diffinio vobis, domino fratre Arnaudo Rocha, camerario domus Mansi Dei, et vestris successoribus, totum unum campum meum, quem habeo et habere debeo in terminis sive in adjascencia^a Sancti Juliani de Villa mulacha, loco^b vocato Tor de Cirano, et affrontat ab oriente in tenedone qui fuit condam Raimundi *Podadora* de Villa mulacha et in tenedone mei, dicti Petri Mathei venditoris, a meridie in tenedone Raimundi *Duran* de Villa mulacha, ab occidente in tenedone dicti Raymundi *Podadora* quondam,^c ab aquilone in tenedone domus Mansi Dei. Sicut superius dictum est et in hiis predictis affrontationibus includitur, sic vendo vobis, dicto domino fratre Arnaudo Rocha, camerario domus Mansi Dei, et vestris successoribus, totum predictum campum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, et cum omni melioramento quod ibi fieri possit a vobis vel a vestris, aliquo modo vel aliquo tempore, ad habendum et possidendum in perpetuum.^d Cedo etiam et dono vobis, dicto domino fratre Arnaldo *Rocha*, et vestris successoribus,^e et cui volueritis, omnes actiones et exceptiones et voces et replicationes, tam reales quam personales, et omnia omnino jura, que et quas in predicto et pro predicto campo habeo vel habere alio modo debeo, et vos in rem vestram verum procuratorem constituo, et me et meos inde penitus denudo, et vos et quos volueritis plene investio de omnibus predictis. Hanc vero venditionem, laudationem et diffinitionem vobis et vestris facio precio XXXI solidorum et VI denariorum barchinonensium coronatorum, de quibus per paccatum^f me teneo, et renuntio exceptioni peccunie^g non numerate, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti fini secundum rectum pensum Perpiniæ, et amplius renuntio illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam^h justì precii decepti sunt. Et si hec venditio modo plus valet dicto precio, vel in futurum est valitura, quicquid est illud seu illa magis valencia gratis inter vivos vobis et vestris diffinio et dono in perpetuum.^d Promitoⁱ etiam vobis bona fide et per stipulationem me et meos semper

vobis et vestris de predicta venditione fore legitimum auctorem et deffensorem ab omni persona et teneri sine fraude de omni evictione. Item, promitoⁱ vobis quod nichil feci vel decetero faciam quominus hec venditio vobis vel vestris valeat vel infringi possit, renunciando omni juri divino et humano, scripto vel non scripto, quo contra venire possem. Et pro omnibus predictis complendis et observandis, obligo vobis et vestris per vinculum omnia bona mea, quecumque sint et ubicumque. Et ad maiorem firmitatem omnia predicta attendere et complere, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, vobis sponte juro. Actum est hoc V^o nonas marcii, anno Christi M^o CC^o LXX° quarto. Sig+num Petri Mathei predicti, qui hanc cartam fieri jussi, laudavi, firmavi testesque firmare rogavi. Sig+++na Guilelmi Ruiria de Teileto, sacerdotis, et Juliani de Ascharono, sacerdotis, et Guilelmi, diachoni^k de *Marchaxanes*, testium hujus reiⁱ. Et ego Berengarius de Podio de Ulmis, presbiter, mandato domini magistri Raimundi, sacriste de *Canois* hanc cartam scripsi. Et ego magister Raimundus, sacrista de Canuis, scriptor publicus auctoritate domini episcopi Elne, hanc cartam sic feci scibi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. ajacentia B. b. lo A. c. condam B. d. imperpetuum B. e. successoribus B. f. *Sic AB per pacatum.* g. *Sic AB per pecunie.* h. dimidia B. i. *Sic AB per promitto.* j. rey B. k. *Sic AB per diaconi.*

879

1275 (nou estil), 14 de març

Fra Pere de Camprodon, lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Joan Grony, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Bernat Mallol, dóna en acapte a Pere Cofolent, carnisser, habitant de Perpinyà, una taula de vendre que la casa del Temple té a la plaça de la carnisseria de Perpinyà, perquè la tingui per a tota la vida. El terratger haurà de donar als templers 100 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, una meitat del qual per Sant Joan de juny i l'altra meitat per Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 18 sous i 9 diners. El terratger haurà d'assumir les despeses de manteniment d'aquesta taula de mercat, la qual revertirà a la casa del Temple després de la seva mort. Berenguera, muller de Pere Cofolent, aprova i confirma aquesta transacció.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 250 mm., alçada 195 mm, ADPO, Hp188.²²²
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 271r-v, acta núm. 477, segons A'.
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 464, segons A'.
- D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 118-119, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, tenens locum preceptoris Mansi Dei, consilio et voluntate et assensu fratris Johannis Groyn, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bernardi Malleoli, per nos et successores nostros damus et tradimus ad accapitum^a tibi, Petro Cofolent, macellario, habitanti Perpiniani, in tota vita tua tantum, quendam tabulam dicte domus Templi, de celo usque in abyssum,^b quam dicta domus habet in platea macelli Perpiniani, et affrontat^c ex duabus partibus in viis, ex alia parte in tabula Guilelmi Raymundi, ex alia parte in via, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu dones nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno, in tota^d vita tua tantum, C solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii^e valent unam marcham argenti fini recti perpiniani, quos solvas nobis per terminos, scilicet in festo sancti Johannis de junio medietatem, et aliam medietatem in festo Natalis Domini, et foriscapio quocienscumque dicta tabula vendatur vel inpingoretur. Et nos et nostri successores faciemus tibi et tuis dictam tabulam bonam habere et tenere in pace ab omni persona in tota vita tua tantum, et tenebimur inde tibi sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi omnia bona dicta domus Templi, presenciam et futura. Et pro predicta donatione habuimus a te pro accapito XVIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti

222. Al peu de l'acta hi ha una postil·la contemporània: «Templo reddatur...». El document porta al dors la menció «est factum», que indica la seva transcripció al cartulari al final del segle XIII, un regest del segle XV en català: «Carta d'una taula de carnereria que fa V s. dada a novell acapt. an Pere Cofolent», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2067».

fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pccatos nos tenemus, renunciāns exceptioni peccunie non numerate. Et quod tu tenearis tenere dictam tabulam condirectam tuis propriis expensis. Post mortem vero tuam, dicta tabula, cum omni melioramento quod ibi feceris, revertatur dicte domui nostre, sine omni contradic-tione tua et tuorum. Et ego dictus Petrus *Cofolent*, hec omnia laudo, et promitto^f vobis, dicto fratri Petro, me solvere vobis^g et successoribus vestris, in tota vita mea tantum, totum predictum censum per dictos terminos, ut dictum est, et omnia alia predicta attendam, compleam et observem, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam tabulam et omnia bona mea, presencia et futura. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum, bona fide et per stipulationem vobis promitto,^f et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII Dei Evangeliiis, sponte vobis juro. Et ego Berengaria, uxor dicti Petri *Cofolent*, hec omnia laudo, et quod contra non veniam bona fide et per stipu-lationem vobis promitto,^f et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII Dei Evangeliiis, sponte vobis juro. Actum est hoc II idus marcii, anno Domini MCCLXXIII. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Johannis *Groy*n, et fratris Bernardi Malleolis, et Petri *Cofolent* et Berengarie, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Pagesii de *Palau*, et Bernardi *Bajes*, et Guilelmi Stephani et Petri Stephani, testium. Ego Raymundus *Aucas* hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subs-cripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. acapitum B. b. habissum B. c. affronta B. d. tota omēs B. e. so-
lidi et VI denarii B. f. promito B. g. vobis et vestris B.

1275 (nou estil), 17 de març

Fra Joan Grony, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, con-firma à Pere Xatmar, habitant de Malloles, la venda que el seu germà Arnau Xatmar li ha fet d'una vinya que té per la casa del Temple a la parròquia de Santa Maria de Malloles, a l'Horta Mitjana, pel preu de 37 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona, amb la condició que doni als templers 5 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas

de mutació. Fra Joan Grony reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple per aquesta venda.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 220v-221, acta núm. 386.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 120-121, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Johannes *Grony*, comendator domus milicie Templi ville Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros laudamus et confirmamus cum hoc publico instrumento perpetuo valituro tibi, Petro Xatmarii, habitatori de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, totam^a illam venditionem, quam tibi fecit Arnaldus Xatmarii de Malleolis, frater tuus, habitator Perpiniani, de quadam vinea cum terra in qua plantata est, que pro dicta domo tenetur in terminis Sancte Marie de Malleolis cum instrumento publico, sicut in eodem plenius continetur, in loco vocato Orta migani, precio XXXVII solidorum VI denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Quam dictam laudationem et confirmationem tibi, et tuis, et cui voluerit, facimus sub hoc pacto quod tu et tui, tenentes et possidentes dictam vineam, teneamini dare et solvere nobis et successoribus nostris de censu semper quolibet anno V denarios malgurienses in festo Natalis Domini. Et quandocumque et quotienscumque dicta vinea vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium, vel etiam alienaretur. Hoc tamen facimus salvo jure nostro et successorum nostrorum in omnibus et per omnia. Et de foriscapio dicte venditionis per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni dicti foriscapii non accepti. Affrontat autem dicta vinea ex una parte in via, et ex alia in tenencia Bernardi de *Ripol*, et ex alia in tenencia que fuit Raymundi Xatmarii condam. Et ego dictus Petrus Xatmarii, hec omnia predicta laudo, et promitto^c vobis, dicto comendatori, et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo ut dictum est et omnia alia attendere et complere. Et pro predictis vobis et successoribus vestris attendendis et complendis obligo vobis et successoribus vestris dictam vineam cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVI° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° quarto. Sig++na fratris Johannis *Grony* et Petri Xatmarii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri *Gasau*, et Jacobi *Xatmar* et Raymundi Simonis, testium. Ego Guilelmus Berardi hanc cartam scripsi mandato Bernardi Sobirani. Bernardus Sobirani, scriptor publicus de Malleolis

auctoritate domini Berengarii Elnensis episcopi, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. tatam *B.* b. paccatos *B.* c. promito *B.*

881

1275, 10 de maig

Berenguer Comte de Nils ven a fra Arnau Roca, cambrer del Masdèu, una casa, amb el seu pati i la seva bassa de fems, que té a la vila de Nils, pel preu de 50 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 198r-v, acta núm. 346.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 421-422, segons *B.*

In Christi nomine. Notum sit cunctis quod ego Berengarius Comitis de Anilis, per me et per omnes meos presentes ac futuros, non coactus ulla vi nec deceptus aliqua fraude, set bona fide, cum hac presenti carta imperpetuum valitura vendo, dono, laudo et diffinio vobis, domino fratri Arnaldo *Roca*, camerario domus Mansi Dei, et vestris successoribus totam unam domum, cum patilo et cum femoracio quod ibi sunt, pro libero et francho alodio. Et hoc totum habeo intus villam de Anilis et affrontatur ab oriente in tenedone Guilelmi *Gariga* de Anilis, a meridie in via, ab occidente in domo Raymundi Aurerii et Petri *Roma* de Perpiniano, ab aquilone intus ejusdem castri. Sicut superius dictum est et in hiis predictis affrontationibus includitur, sic vendo vobis, fratri Arnaldo *Roca*, et vestris successoribus totam predictam domum, cum patilo et cum femoracio, pro libero et francho alodio, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus suis et egressibus, et cum terminis et pertinentiis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, et cum omni melioramento quod ibi fieri possit a vobis vel a vestris aliquo modo vel aliquo tempore, ad alienandum et possidendum imperpetuum. Cedo etiam et dono vobis, dicto fratri Arnaldo *Rocha*, et vestris successoribus, et cui volueritis, omnes actiones et exceptiones et voces et replicationes, tam reales quam personales, et omnia omnino jura que et quas in predictis et pro predictis habeo et habere aliquo modo debeo, et vos in rem vestram verum procuratorem constituo et me et meos inde penitus denudo et vos et quos volueritis plene investio de omnibus predictis. Hanc vero

venditionem, laudationem et diffinitionem vobis et vestris facio pretio L solidorum barchinonensium coronatorum, de quibus per paccatum me teneo, et renuncio exceptioni peccunie non nume-
rate, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et amplius renuncio illi legi qua juvantur (qui)^a ultra dimidiam justii pretii decepti sunt. Et si hec venditio modo plus valet, vel in futurum est valitura, quicquid est illud seu^b illa magis valentia gratis inter vivos vobis et vestris dono et diffinio imperpetuum. Promitto^c etiam vobis bona fide et per stipulationem me et meos semper vobis et vestris^d de predicta venditione fore legitimi auctores et defensores^e ab omni persona et teneri sine fraude de omni evictione. Item, promitto^c vobis quod nichil feci, vel decetero faciam, quominus hec venditio vobis vel vestris valeat vel infringi possit, renunciantes omni juri divino et humano, scripto vel non scripto, quo contra venire possemus. Et pro omnibus predictis complendis et observandis, obligamus vobis et vestris per vinculum omnia bona nostra, quecumque sint et ubicumque. Et ad maiorem firmitatem omnia predicta attendere et complere, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juro. Actum est hoc VI° idus madii, anno Christi M^o CC^o LXX° V^o. Sig+num Berengarii Comitis predicti, qui hec omnia predicta fieri jussit, laudavit, firmavit testesque firmare rogavit. Sig++++na Petri Castilioni de Anilis, et Michaelis de Monte Esquivo et mei, Berengarii de Podio de Ulmis, sacerdotis, test(ium) hujus rey, qui hanc cartam notavi mandato domini magistri Raymundi, sacriste de Canois. Ego Raymundus, clericus de Ulmis hanc cartam scripsit mandato Berengarii de Podio de Ulmis, sacerdotis. Et ego Berengarius de Podio de Ulmis, sacerdos,^f hanc cartam sic feci scribi mandato domini magistri Raymundi, sacriste de Canois. Et ego magister Raymundus, sacrista de Canuis, scriptor publicus auctoritate domini episcopi Elne, hanc cartam sic feci scribi et hoc sig(num) (SM) feci.

a. qui omès B. b. set B. c. promito B. d. vobis B. e. deffensores B.
f. sacerdotis B.

1275, 17 de juny

El cavaller Pere de Santa Coloma aprova i confirma el contracte i els convenis signats entre la seva difunta germana, Adalais de

Tornafòrt, d'una banda, i fra Guillem de Montgrí, abans comanador del Masdèu,²²³ i els altres frares d'aquesta casa, d'altra banda. Per tant, promet a fra Pere de Camprodon, batlle forà del Masdèu, que ell i els seus pagaran a la casa del Masdèu i al seu comanador una lliura de cera de cens anual el dia de Nadal, per dues masades, que eren abans d'Arnau i Ermengol de Tornafòrt, que Pere té pels templers al terme de Tornafòrt i per dos condominis que el seu difunt avi, el senyor Bernat de Santa Coloma, havia donat al Masdèu amb aquestes dues masades mitjançant una acta pública que Pere aprova ara. Es compromet igualment a pagar el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 83r-v, acta núm. 134.

C Còpia de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. XI, p. 197, segons B.

D Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 424-425, segons B.

Anno Christi Incarnationis M° CC° LXX° quinto, rege Philipo regnante, XV° kalendas julii. Noverint universi, presentes pariter et futuri, quod ego Petrus de Sancta Columba, miles, per me et omnes successores meos, presentes atque futuros, bona fide, omnique fraude remota, laudo, concedo, approbo^a et confirmo imperpetuum totam illam compositionem, donationem, accapitum et contractum et omnes conventiones, promissiones et stipulationes factas inter dominam Aladaicem de *Tornafort* quondam, sororem meam, ex una parte, et fratrem Guilelmum de Montegrino, preceptorem quondam Mansi Dei milicie Templi, ceterosque fratres ibidem contentos, ex altera. Ideoque, ego predictus Petrus de Sancta Columba, bona fide et firma stipulatione, promitto^b et plivio vobis, fratri Petro de Campo rotundo, bajulo forensi domus Mansi Dei milicie Templi predicte,^c recipienti et stipulanti nomine dicte domus, quod ego et mei perpetuo faciemus et solvemus predicte domui Mansi Dei et preceptori ejusdem in festo Natalis Domini, annuatim, unam libram cere pro illis duabus mansatis, quas ego teneo in terminis de *Tornafort*, que fuerunt quondam Arnaldi et Ermengaldi de *Tornafort*, pro dicta domo Mansi Dei et preceptore ejusdem, cum suis pertinenciis, et pro illis duabus condaminis, quas dominus Bernardus de Sancta Columba quondam, avus meus, dedit domui predicte Mansi Dei et conventui ejusdem, sicut predicte due condamine et due mansate

223. Guillem de Montgrí, comanador del Masdèu: maig del 1260-març del 1265.

predicte continentur in instrumento donacionis dictarum mansatarum et dictarum condaminarum ab ipso Bernardo de Sancta Columba quondam predicto facto. Quod instrumentum donacionis factum per manum Berengarii scriptoris et instrumentum predictarum conventionum quod nunc laudo et approbo^a fuit scriptum per [Arnaldum] Regalis, capellani de Caramanho. Quam quidem libram cere predictae promitto^b vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, stipulanti nomine dicte domus milicie Templi Mansi Dei, annuatim, in festo Natalis Domini, sicut superius dictum est, pro dictis duabus mansatis et pro dictis duabus condaminis dare et solvere, et foriscapium si venderentur. Et pro hiis omnibus supradictis et singulis attendendis et complendis, obligo vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, stipulanti et recipienti nomine dicta domus Mansi Dei, et dicte domui et fratribus ejusdem, presentibus et futuris, omnia ubique bona mea. Hujus rei sunt testes Bernardus de Vivario, miles, Raymundus Oliba, jurisperitus de Sancto Paulo, Johannes *Gras*, jurisperitus de Insula, jussu omnium predictorum et Raymundi Geraldi de Crassa, notarii publici Fenolodesii, auctoritate domini regis Francie. Ego Petrus Carbonelli de Ellecto hanc cartam scripsi anno^d et die prefixis.

Et ego idem Raymundus Geraldi, hanc cartam subscripsi (SM).

a. approbo *B*. b. promito *B*. c. predictae *repetit per error B*. d. ano *B*.

883

1275, 29 de juny

Jaume Lante, carnisser, habitant de Perpinyà, fill i hereu de Pere Lante, carnisser, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té una tinença dins el terme de Malloles, al lloc anomenat Camp Marrà, per la qual ha de donar als templers l'agrer i dues mesures, una d'acapte i l'altra de bajulivum, així com el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 221, acta núm. 387.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 122, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Jacobus Lante, macellarius, habitans Perpiniani, filius Petri Lantee macellarii condem et heres ejusdem, per me et per omnes meos profiteor et recognosco vobis

fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus Templi Perpiniani, quod ego teneo et tenere debeo pro vobis et dicta domo et pater meus predictus condam tenere consuevit quandam tenenciam, quam habeo et habere debeo in terminis de Malleolis, in loco vocato Campo Marrano, et affrontat ex una parte in tenencia Templi, et ex alia in tenencia Trobati, et ex duabus partibus in tenencia Petri *Gasau*. De qua predicta tenencia debeo dare vobis et dicte domui de expletis ejusdem fideliter agrarium et duas mensuras, scilicet unam mensuram accapiti et aliam bajulivi, cum qua mons mensurabitur. Et quodcumque vendatur vel inpignoretur, vos et successores vestri habeatis inde vestrum foriscapium. Et quod contra predicta vel aliquid predictarum nunquam veniam bona fide et per stipulationem vobis promitto.^a Actum est hoc III° kalendas julii, anno Domini M^o CC^o LXX° V^o. Sig+num Jacobi Lantee predictus, qui hec omnia laudo. Sig+++na Petri *Gasau* de Malleolis, et Petri de Opido, macellarii, et Raymundi de Baxanis, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito *B*.

884

1275, 18 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Ramon Mercer de Vivers una borda, dita de la Riba, situada a la parròquia de Sant Joan de Pladecorts, al terme de Sant Miquel de Vivers. El terratger haurà de donar als templers 12 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. D'aquí a dotze anys, Ramon Mercer haurà d'establir un fill en aquesta borda, el qual serà home propi dels templers, els farà homenatge i estarà obligat a residir-hi permanentment. Si no ho fes, els templers podrien recuperar aquesta borda i concedir-la a una altra persona. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 64v, acta núm. 104.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 123-126, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et successores nostros, damus et tradimus sive quasi tradimus ad acapitum tibi, Raymundo Mercerii de Vivario, et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam bordam nostram, que est in parrochia Sancti Johannis de Plano de Curtibus, in terminis Sancti Michaelis de Vivariis, que borda vocatur de Rippa, que fuit condam *d'en Blanc*, cum omnibus suis pertinentiis, totum integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde tibi et tuis, ratione hujus accapiti, omnes actiones et jura, quas et que habemus et habere debemus in predicta borda et pertinentiis ejusdem aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, hoc pacto quod tu et tui, et qui dictam bordam cum omnibus pertinentiis suis habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno de censu XII sterlingos boni argenti et fini in festo Natalis Domini, et foriscapium quancumque et quotienscumque predicta borda cum pertinentiis suis vendatur vel inpingoretur in totum vel in parte. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam bordam cum omnibus pertinentiis ejusdem bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi Perpiniani, presentia et futura. Et quod tu de isto die usque ad XII^{cim} annos stabilias et mittas^b in dicta borda cum pertinentiis suis unum filium tuum, qui sit homo noster proprius et solidus et faciat nobis homagium et quod ibi teneatur facere continue ignem, et si hoc non feceris infra dictum tempus, quod nos possimus dictam bordam, cum omnibus pertinentiis suis, nostra propria auctoritate accipere et dare alii ad accapitum. Et hoc facimus tamen sine prejudicio omnium personarum que jus habent in predicta borda cum pertinentiis suis. Et profitemur et recognoscimus nos habuisse et recepisse a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Raymundus Mercerii, recipiens a vobis, dicto domino fratre Petro de

Campo rotundo, dictam donationem ad acapitum dicte borde et pertinentiarum ejusdem, hec omnia predicta laudo, et promitto^e vobis quod ego solvam vobis vel successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut dictum est, et stabilibo et constituam atque mittam^f dictum filium meum in dicta borda, et faciam ipsum fieri vestrum hominem proprium et solidum, ut dictum est, et omnia alia predicta et singula vobis et successoribus vestris attendam et compleam sub conventionibus predictis, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis omnia bona mea, presentia et futura. Actum est hoc XV° kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXX° quinto. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Raymundi Mercerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Rotlandi, fusterii, et Guilelmi Amilau, et Bernardi Baynuls et Guilelmi de Vivariis, testium. Ego Guilelmus Bernardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. mitas B. c. paccatos B. d. peccunie B. e. promito B. f. mitam B.

885

1275, 1 de setembre

Pere Guillem i el seu fill Arnau Pere Guillem de Llupià reconeixen a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que tenen per la casa de la milícia del Temple del Masdéu una peça de terra a la parròquia de Sant Tomàs de Llupià, al lloc anomenat les Eres, per la qual han de donar als templers l'agrer i el quart de les olives, i el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 82v-83, acta núm. 133.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 127-128, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Petrus Guilelmi et Arnaldus Petri Guilelmi,^a filius ejus, de Lupiano, per nos et nostros profiteamur et recognoscimus vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, quod nos tenemus et tenere debemus pro vobis et domo milicie Templi Mansi Dei, quandam petiam terre, quam habemus et habere debemus in terminis et adiacencia Sancti Thome de Lupiano, in loco vocato *a les Eras*,

et affrontat ex duabus partibus in tenencia Petri *Pedrets*, presbiteri, et ex alia in tenencia nostra, quam tenemus pro Gaucero, et ex alia in tenencia nostra, quam tenemus pro domino episcopo Elnensis. In qua dicta pecia terre vos, dictus frater Petrus de Campo rotundo, nomine dicte domus Mansi Dei, accipitis et recipere consuevistis agrarium, et quartum de omnibus olivis, et foriscapium quodcumque et quotienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpioretur, promittentes^b etiam vobis, nomine dicte domus Mansi Dei stipulanti et recipienti, quod nos et nostri et qui dictam petiam terre habuerimus et tenuerimus, dabimus semper vobis et successoribus fideliter agrarium predictum, et quartum predictum, et foriscapium predictum quodcumque et quotienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpioretur. Et quod ita hec omnia predicta et singula semper fideliter teneamus et observemus et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniemus aliquo modo, bona fide et per stipulationem tibi promittimus,^c et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangelis, sponte juramus. Actum est hoc kalendis septembris, anno Domini M^o CC^o LXX° quinto. Sig++na Petri Guilelmi et Arnaldi Petri Guilelmi, filii ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi *Geli*, et Bartholomei de Turre, et Guilelmi de Lerida et Guilelmi Ademarii, testium. Ego Guilelmus Bernardi hanc cartam scripsi mandato Raymundi Torrentis.

Raymundus Torrent, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Guillmi B. b. promittentes B. c. promittimus B.

886

1275, 17 de setembre

Dalmau de Rocabertí, amb el consentiment de noble Jofre, vescomte de Rocabertí i senyor de Peralada, ven a fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, i als frares d'aquesta casa una masmu-dina de cens anual que el prior de Sant Salvador de Cirà els donava per una honor o feu que tenia a la parròquia de Sant Aciscle de Trullars i en altres llocs, i que la casa del Masdén li ha comprat i té des d'ara. Els ven tots els seus drets i la senyoria directa d'aquesta honor. Pel preu d'aquesta venda, Dalmau de Rocabertí reconeix haver rebut 230 sous melgoresos.

- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 84v-85, acta núm. 136.
C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 426-428, segons B.

Noverint universi quod nos, Dalmacius de Ruppebertino, voluntate et assensu nobilis Gaufredi, Dei gracia vicecomitis Ruppebertini et domini Petralate, per nos et omnes heredes et successores nostros, gratis et spontanea voluntate, bona fide omnique dolo cessante, vendimus et cum hoc publico instrumento perpetuo valituro tradimus liberando vobis, fratri Raymundo de Boscho, preceptori domus Mansi Dei milicie Templi, diocesis Elnensis, et fratribus ejusdem domus, tam presentibus quam futuris, et eidem domui imperpetuum, ad omnes vestras vestrorumque successorum voluntates faciendas, unam mazmotinam censualem, quam prior Sancti Salvatoris de Cirano nobis prestabat et prestare debebatur annuatim rationem cujusdam honoris sive feudi, quem vel quod dictus prior Sancti Salvatoris tenebat et possidebat in parrochia Sancti Asiscli de *Trulyars* et in omnibus aliis locis, quem honorem sive feudum predicta domus Mansi Dei nunc tenet et possidet titulo empcionis. Et etiam vendimus vobis et successoribus vestris totum jus et dominium nobis competentes vel competiturum in dictis honoribus sive feudis. Que omnia predicta vobis et dicte domui perpetuo vendimus pro libero et francho^a alodio, in precio ducentorum triginta solidorum malguriensium, quos a vobis in solidum de bonis predictae domus Mansi Dei recepisse confitemur et pro bene pacati^b sumus, renunciando omni excepcioni pecunie^c non numerate, et beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam justi precii subvenitur. Si quid vero amplius ex precio vendicio nunc valet, vel in posterum valebit, illud totum vobis et successoribus vestris damus et remittimus.^d Et sic hodie vos et successores vestros de predicta vendicione in corporalem possessionem inducimus atque mittimus,^e conscientes et constituentes nos amodo possidere nomine vestro predicta omnia, donec de predictis corporalem adepti fueritis possessionem, quam possitis adipisci vestra propria auctoritate^f quandocumque volueritis, et predictam mazmotinam penes vos et successores vestros perpetuo retinere. Dando et cedendo vobis et successoribus vestris omnes voces, jura, actiones et rationes mixtas, utiles et directas atque dominaciones nobis in predicta vendicione competentes vel aliquo modo competituras, promittendo^g etiam vobis et successoribus vestris predictam vendicionem cum omni suo melioramento bonam facere tenere atque possidere in bona pace contra cunctos homines imperpetuum pro

libero et francho alodio. Et insuper vobis et successoribus vestris de firma ac legali evictione ab omni persona super predictis teneri promittimus,^h obligantes propter hoc vobis et successoribus vestris omnia bona nostra presencia et futura, ubique, renunciando super hiis omni doli excepcioni et condicioni in debiti sive causa et omni juri et consuetudini hui contractui obviantibus. Ut autem predicta omnia et singula maiorem habeant firmitatem, juramus in Deum et super sancta IIII^{or} Dei Evangelia corporaliter a nobis tacta, predictam vendicionem ratam et firmam habere perpetuo et nunquam in aliquo contravenire. Actum est hoc XV° kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX° quinto. Sig+num Dalmacii de Ruppebertino predicti, sig+num Gaufredi, Dei gracia vicecomitis Ruppebertini et domini Petralate, patris dicti Dalmacii predicti, qui hec laudamus et firmamus. Hujus rey testes sunt: Arnaldus, Dei gracia abbas Villebertrandi, et Petrus Rubei, judex Perpiniani, Raymundus de Garriga, miles, Guilelmus de Villari et Arnaldus Tabernarius, jurisperiti de Petralata.

Sig-(SM)-num Petri de Villela, qui hoc scripsit.

Sig-(SM)-num Guilelmi Petri, publici notarii ville Petralate, qui hoc subscribo.

a. affroncho B. b. paccati B. c. peccunie B. d. remittimus B. e. mitimus B. f. actoritate B. g. promitendo B. h. promittimus B.

887

1275, 29 de setembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, i fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de tot el convent del Masdéu, bescanvien amb Pere Roig, jurisconsult de Camprodon, habitant de Perpinyà, tot el que posseeixen a la vila i terme de Santa Maria de Toluges, excepte el delme que reben dels ingressos del rei, per les possessions que Pere Roig havia comprat al monestir de Sant Pere de Camprodon dins els termes de Santa Maria de Malloles i de Sant Esteve d'Orla. Diversos frares del Masdéu aproven aquesta venda el 6 d'octubre de 1275. Fra Pere de Montcada, mestre de la milícia del Temple a Aragó i Catalunya, aprova i confirma aquest intercanvi el 6 de setembre de 1276.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 246v-249, acta núm. 447.

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 129-136, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, et frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio ac voluntate ac laudamento totius conventus domus Mansi Dei, scilicet fratris Bartholomei et fratris Arnaldi Rocha, cambrerii Mansi Dei, et fratris Raymundi de Villa nova, et fratris Guilelmi Vinee, et fratris Jordani, et fratris Petri de Villa nova, et fratris Raymundi de Castro Rossilione, et fratris Raymundi de Septem casis, et fratris Bernardi de Pulcro podio, et fratris Bernardi, capellani Mansi Dei, et fratris Raymundi Cavaleria, preceptoris domus Templi Mansi de Garriga, et fratris Raymundi de Clayrano, per nos et per omnes successores nostros presentes et futuros domus Mansi Dei, attendentes utilitatem nostram et dictorum fratrum et successorum nostrorum permutamus et excambiamus tecum Petro Rubei, jurisperito de Campo rotundo, habitatori Perpiniani, omnia que habemus et ad nos et dictam domum Mansi Dei et ad fratres ejusdem domus pertinent et pertinere debent aliquo jure vel titulo, vel quocumque alio modo vel ratione, in villa et terminis Sancte Marie de Tulugiis, excepta decima quam recipimus de redditibus domini regis, pro illis rebus et bonis et juribus et omnibus aliis que tu habes et habere debes, que emisti a monasterio Sancti Petri de Campo rotundo, et ad te pertinent et pertinere ratione dicte emptionis quam fecisti a monasterio Sancti Petri de Campo rotundo in villis et terminis Sancte Marie de Malleolis et Sancti Stephani de Orulo. Et ratione dicte permutationis quam tecum facimus de predictis que habemus et habere debemus, ut dictum est, in predicta villa et terminis de Tulugiis pro dictis que tu habes et habere debes, que emisti a predicto monasterio Sancti Petri de Campo rotundo in dictis villis et terminis Sancte Marie de Malleolis et Sancti Stephani de Orulo, tradimus et quasi tradimus ratione predicte permutationis et excambiationis tibi, Petro Rubey predicto, et tuis, et quibus volueris, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas, omnia predicta que nos et dicta domus Mansi Dei et fratres ejusdem habemus et habere debemus in dicta villa et in omnibus terminis Sancte Marie de Tulugiis, sive sint possessiones sive dominia, terremerita, census, foriscapia sive jura sive servitutes seu alia quecumque, excepta dicta decima reddituum domini regis quam nobis retinemus, totum, integriter ac generaliter, tradimus vel quasi tradimus

tibi omnia predicta, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, sicut melius et plenius intelligi ac dici potest ad utilitatem tuam et tuorum, cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus permutationis omnes actiones et jura, quas et que nos et dicta domus Mansi Dei et fratres ejusdem habemus et habere debemus in omnibus predictis et singulis que tecum permutamus, que habemus in villa et terminis Sancte Marie de Tulugiis et contra quascumque personas detinentes eadem aliquo jure vel titulo vel quocumque alio modo, excepta dicta decima superius nobis retenta, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Et promittimus^a tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis semper omnia predicta et singula que tibi tradimus, vel quasi, ratione dicte permutationis bona habere et possidere in pace vel quasi ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde nos et successores nostri sine fraude de omni evictione et de sumptibus et interesse in ea faciendis sive sustinendis pro predictis vel aliquo predictorum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis et observandis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presentia et futura. Et incontinenti constituimus nos omnia predicta et singula que tibi tradimus vel quasi ratione predicte permutationis tuo nomine possidere et quasi, donec inde nactus fis plenam et corporalem possessionem et quasi, quam quidem possessionem possis tua propria auctoritate accipere et etiam retinere quando-cumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas, ut superius dictum est, pro francho et libero alodio. Et pro predictis que tibi tradimus et quasi ratione dicte permutationis, recepimus a te omnia predicta et singula que tu habes et habere debes, que emisti a predicto monasterio Sancti Petri de Campo rotundo, et que ad te pertinent in dictis villis et terminis Sancte Marie de Malleolis et Sancti Stephani de Orulo et pertinere debent ratione dicte emptionis in predictis villis et terminis Sancte Marie de Malleolis et Sancti Stephani de Orulo, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes inde exceptioni omnium predictorum non acceptorum. Et si plus valent predicta que tibi tradimus, et quasi, ratione predicte permutationis, quam ea qua tu nobis tradidisti, et quasi, illud totum plus valens gratis inter vivos nos et successores nostri damus et diffinimus tibi et tuis imperpetuum, renunciantes etiam omni exceptioni doli et metus actionique in factum et omni alii juri et omni traditioni

non facte de predictis que emisti a monasterio Sancti Petri de Campo rotundo predicto. Et ego Petrus Rubey predictus, hec omnia predicta et singula laudo et confirmo. Et ratione predictae permutationis trado et quasi vobis, fratri Raymundo de Bacco et fratri Petro de Campo rotundo, preceptoribus predictis, nomine dicte domus Mansi Dei milicie Templi et fratrum ejusdem domus et successoribus vestris imperpetuum, ad omnes vestras et successorum vestrorum voluntates omni tempore faciendas, omnia predicta et singula que habeo et habere debeo, que emi a monasterio Sancti Petri de Campo rotundo, et que ad me pertinent et pertinere debent ratione dicte emptionis in villis et terminis Sancte Marie de Malleolis et Sancti Stephani de Orulo, a quo quidem monasterio Sancti Petri de Campo rotundo emi omnia que habebat idem monasterium in villis et terminis Sancte Marie de Malleolis et Sancti Stephani de Orulo, sive predicta que emi a predicto monasterio sint possessiones sive terremerita, foriscapia, census sive servitutes vel alia quecumque, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis et cum omnibus in se habentibus, sicut melius et plenius dic ac intelligi potest ad utilitatem vestram et successorum vestrorum et dicte domus Mansi Dei, cedendo etiam vobis et successoribus vestris ratione dicte permutationis omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in omnibus predictis et singulis, que emi a predicto monasterio Sancti Petri de Campo rotundo, que vobis ratione dicte permutationis trado et quasi aliquo modo vel ratione et contra omnes personas rationibus predictis, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Et promitto^b vobis, stipulantibus, quod ego et mei faciemus vobis et vestris successoribus nomine dicte domus Mansi Dei omnia predicta et singula que vobis trado, vel quasi, ratione dicte permutationis, bona habere et possidere in pace, vel quasi, ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde ego et mei sine fraude de omni evictione et de sumptibus et interesse in ea faciendis sive sustinendis pro predictis vel aliquo predictorum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis vobis et vestris successoribus nomine dicte domus Mansi Dei attendendis et complendis et observandis, obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presentia et futura. Et incontinenti constituo me omnia predicta et singula que vobis trado, vel quasi, ratione dicte permutationis, vestro nomine possidere et quasi, donec inde ditis nacti plenam et coporalem possessionem et quasi, quam quidem possidemus possitis vestra

propria auctoritate accipere et etiam retinere quandocumque vobis placuerit, ad omnes vestras et successorum vestrorum voluntates perpetuo faciendas, ut superius dictum est, pro francho et libero alodio. Et pro predictis que vobis trado et quasi ratione dicte permutationis recepi a vobis omnia et singula que habetis et habere debetis in villa et terminis Sancte Marie de Tulugiis, excepta dicta decima de redditibus domini regis, de quibus per paccatum me teneo, renuncians inde exceptioni omnium predictorum non acceptorum. Et si plus valent predicta que vobis trado et quasi ratione dicte permutationis que ea que vos mihi traditis, illud totum plus valens gratis inter vivos ego et successores mei damus et diffinimus vobis et successoribus vestris imperpetuum, renuncians etiam omni exceptioni doli et metus actionique in factum et omni alii juri et omni traditioni non facti de predictis. Predicta vero que ego dictus Petrus Rubei, ex causa predicte permutationis vobis trado et quasi sunt hec, videlicet quod Berengarius Gros est homo proprius et solidus mei dicti Petri Rubei et tenet pro me quendam campum in loco vocato *Teulet*, et affrontat ex una parte in via publica et ex alia in tenedone Arnaldi de *na Dies*, de quo campo dat mihi quartum et medium agrarium et usatica. Item, infantes Arnaldi de *na Dies* tenent pro me unum campum in eodem loco, et affrontat ex I^a parte pate in via et ex alia in tenencia Berengarii Gros, de quo dant medium quartum et medium agrarium et usatica. Item, tenet *en Canoes*, pelliparius, pro me quandam faxiam vinee que est in loco vocato *a la Mata*, et affrontat ex una parte in vinea Eymerici Fusterii et ex alia in vinea Petri Cardone, de qua dat sextam saumatam, apportatam^c apud Malleolas. Item, tenet pro me ibidem Guilelmus Eymerici aliam faxiam vinee, et affrontat ex una parte in vinea Jacobi *Gibrat* et ex alia in vinea Canoyis, pelliparii, de qua dat sextam saumatam. Item, tenet pro me Tarasconus de Malleolis quandam vineam, que affrontat ex una parte in vinea Petri Cardone et ex alia in vinea [Besalduni],^d que dat de censu in festo sancte Marie septembris duos solidos malguriensium. Item, Johannes Gros est homo proprius et solidus mei dicti Petri Rubey et tenet pro me quandam vineam in loco vocato *Col Daus*, et affrontat ex una parte in via publica et ex alia in vinea Jacobi Augusti, et dat de censu II solidos malguriensium. Item, Guilelma, filia Berengarii Gros, tenet pro me quandam vineam in loco vocato ad *Estaynols*, et dat agrarium, et affrontat ex una parte in campo Raymundi Tolsani et ex alia in via. Item, Beslivengo[n], filia dicti Berengarii Gros, tenet

unam vineam in loco vocato ad *Cabreris*, et dat agrarium, et affrontat ex una parte in vinea Bernardi Scutiferi et ex alia in campo Guilelmi *Sapte*. Item, Michael Sadornini tenet quoddam malleolum in loco vocato *Cabreris*, et dat agrarium. Item, Arnaldus Picayn tenet quoddam maleolum versus Combam loberiam, et dat agrarium, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi *Babot* et ex alia in condamina *d'en Forches*. Item, *na Bisbal* tenet quandam vineam in loco vocato sub Gurgite de Sarçero, et dat quartum, et affrontat ex una parte in Vassa et ex alia in vinea Paratoris. Item, Bartholomeva Amorosa tenet quandam vineam juxta molendina de Turri, et dat quartum, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Fabri et ex alia in possessionem Garrige. Item, Bernardus Savartes tenet quandam vineam in loco vocato *als Plans*, et dat agrarium, et affrontat ex una parte in campo Petri *Boas* et ex alia in via de Villalibera. Item, Bernardus Pagesii, pelliparius, tenet quoddam malleolum in loco vocato *a Puyg genest*, et dat agrarium, et affrontat ex una parte in campo Bernardi de Calcia et ex alia in vinea *d'en Capel*, fusterii. Item, Petrus de Cardona tenet quandam vineam in loco vocato *a la Mata*, et dat sextam saumatam, et affrontat ex una parte in vinea Tarasconi et ex alia in vinea *d'en Canoes*, pellicerii. Item, *en Capel* tenet quoddam malleolum in loco vocato *al Pug genest*, et dat agrarium, et affrontat ex una parte in possessione Petri Raymundi et ex alia in vinea Pagesii, pelliparii. Item, Guilelmus *Bonet*, filius *d'en Babot*, tenet quandam campum in loco vocato *Coma lobera*, et dat agrarium et duas mensuras, et affrontat ex una parte in campo *d'en Picayn* et ex alia in campo Raymundi Bugarrelli. Item, dictus Guilelmus Boneti tenet quandam alium campum in loco vocato ad *Staynols*, et dat agrarium et braciaticum, et affrontat ex una parte in campo Templi et ex alia in campo Guilelmi Stephani. Item, Jausbertus *Sadol* tenet quandam campum in loco vocato *a la Clota*, et dat medium quartum et medium agrarium et usatica, et affrontat ex una parte in carreyrone Podii *Calvel* et ex alia in tenencia Andree Petri Mir. Item, *na Luciana*, filia Andree *Sadol*, tenet quandam vineam in loco vocato *a la Clota*, que fuit Petri *Sadol* et dabat medium quartum et medium agrarium quando erat campus, et affrontat ex una parte in corrego de *Coma lobera* et ex alia in tenencia Arnaldi Xatmarii de Malleolis. Item, quidam campus qui fuit Guilelmi Textoris, qui est in loco vocato *a Camp Marra*, dat agrarium et duas mensuras, et affrontat ex una parte in carrerono Podii *Calvel* et ex alia in campo Petri Gasaldi. Item, Petrus Gasaldi tenet

quandam campum in loco vocato ad Campum *Marra*, et dat agrarium et duas mensuras, et affrontat ex una parte in campo Guilelmi Textoris et ex alia in malleolo Luciane. Item, Petrus Massaneti de Malleolis tenet quandam faxiam terre in loco vocato *Col Daus*, et dat agrarium et duas mensuras, et affrontat ex una parte in via publica et ex alia in vinea Petri Ladoni. Item, Petrus de Aula tenet quandam campum in loco vocato *a la Gulo*, et dat agrarium et braciaticum, et affrontat ex una parte in via publica et ex alia in vinea Canonici, pelliarii. Item, Raymundus de Arriano tenet quandam campum in loco vocato ad Stagnum de *Goddorr*, et dat medium quartum et medium agrarium, et affrontat ex una parte in campo Bernardi *Salvayre* et ex alia in tenencia sui ipsius. Item, Asser de Lunello, judeus, tenet quandam campum ibidem, et dat medium quartum et medium agrarium et usatica, et affrontat ex una parte in campo Raymundi de Arriano et ex alia in tenencia Bernardi *Salvayre*. Item, Bernardus *Salvayre* tenet tres pecias terre ad Stagnum, pro quibus dat mediam eiminam ordeï censualem, et affrontant ex una parte in campo Raymundi de Arriano et ex alia in campo Guilelmi Fabe. Item, Arnaldus Toerii tenet quandam ortum in Orto mediana de Malleolis, et dat agrarium et braciaticum et quartum de olivis, et affrontat ex una parte in via et ex alia in orto Raymundi Bugarrelli. Item, Raymundus Bugarrelli tenet quandam ortum, et dat agrarium et braciaticum, et est in Orta sobirana, et affrontat ex una parte in Recco comitali et ex alia in via. Item, Jausbertus *Sadol* tenet quandam ortum in Orta Mediana, et dat agrarium et braciaticum, et affrontat ex una parte in condamina Petri Adele et ex alia in tenencia sui ipsius. Item, Petrus *Boas* tenet quandam ortum ibidem, pro quo dat de censu VI denarios malgurienses, et affrontat ex una parte in tenencia dicti Jausberti *Sadol* et ex alia in tenencia sui ipsius. Item, Bernardus Adalberti tenet quandam ortum in Orta inferiori de Malleolis, et dat agrarium et braciaticum et quartum de olivis, et affrontat ex una parte in orto Bernardi *Sepel* et ex alia in via. Item, Berengarius *Sepel* tenet ibidem quandam ortum, et dat agrarium et braciaticum, et affrontat ex una parte in orto Bernardi Adalberti et ex alia in via publica. Item, Perpinianus Rome tenet quandam vineam in terminis Sancti Stephani de Orulo, in loco vocato *Lebran*, pro qua facit de censu II solidos VI denarios malguriensium in festo sancti Michaelis septembris. Item, Luciana tenet quoddam malleolum in terminis de Malleolis, in loco vocato *Camp Marra*, pro quo facit de censu VIII denarios

malgurienses, et affrontat ex una parte in via et ex alia in tenencia Petri Gasaldi. Item, Guilelmus Vitalis tenet tres vineas juxta villam de Malleolis, pro quibus facit de censu XII denarios malgurienses, et sunt contigue, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis. Item, Guilelmus *Riart*, pelliparius, tenet quendam campum in loco vocato *Puyg genest*, pro quo facit de censu IIII denarios malgurienses, et affrontat ex una parte in vinea Jacobi Augusti et ex alia in tenencia sui ipsius. Item, Guilelmus *Cogombre* tenet quoddam *ferreginal*, pro quo facit de censu VI denarios malgurienses, et affrontat ex una parte in via publica et ex alia in ferreginali Guilelmi de Villa rasa et in tenedone Templi. Item, Berengarius *Gros* tenet quendam ortum in Orta Mediana, qui dat medium quartum et medium agrarium, qui affrontat ex una parte in orto Jausberti Sadoli et ex alia in orto Petri *Boas*. Sig++++na fratris Raymundi de Bacho, preceptoris domus milicie Templi Mansi Dei, et fratris Petri de Campo Rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Bartholomei et Petri Rubey, jurisperiti, predictorum, qui hec omnia predicta et singula laudamus et firmamus tercio kalendas octobris, anno Domini M° CC° LXX° quinto. Sig+++++na Berengarii Arnaldi, militis, et Bernardi de Monte acuto, et Raymundi Pediliani, et Petri Rivipulli et Petri Stephani, testium. Sig+++++++na fratris Arnaldi Roche, cambrierii domus Mansi Dei predictae, et fratris Raymundi de Villa nova, et fratris Guilelmi Vinee, et fratris Jordani, et fratris Petri de Villa nova, et fratris Raymundi de Castro Rossilione, et fratris Raymundi de Septem casis, et fratris Bernardi de *Belpuyg*, et fratris Bernardi, capellani domus Mansi Dei, predictorum, qui hec omnia laudamus et confirmamus II° nonas octobris, anno quo supra. Sig+++na Raymundi Sartoris de Ripullo, et Johannis Martini de Foixano et Petri Stephani, testium. Sig++na fratris Raymundi Cavalerie, preceptoris domus Templi de Garriga, et fratris Raymundi de Clayrano predictorum, qui hec omnia laudamus et confirmamus II° nonas octobris, anno quo supra. Sig+++na Guilelmi Nigri, presbiteri, et Petri *Troyn* de Toyrio et Petri Stephani, testium. Sig+num fratris Petri de Monchata, magistri domorum milicie Templi in Catalonia et in Aragonia, qui predicta omnia et singula tibi dicto Petro Rubey et tuis et cui volueris imperpetuum laudamus, approbamus et confirmamus prout hec omnia superius in hoc presenti publico instrumento sunt dicta et specificata VIII° idus septembris, anno Domini M° CC° LXX° sexto. Sig++++na Arnaldi Coste, jurisperiti, et Petri Nigri, et Petri Stephani et

Raymundi de Corna, testium. Ego Guilelmus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. promito B. c. aportatam B. d. *L'última síl·laba d'aquest mot és il·legible B.*

888

1275, 20 d'octubre

Berenguer Jofre, fill del difunt Ramon de Pontellà, habitant de Perpinyà, i Pere de Puigboscà, de Tuïr, executors testamentaris d'Arnau Jofre de Pontellà, reconeixen que el difunt havia instituït un sacerdot a l'església de Pontellà en assignar-li una honor constituïda per unes possessions tingudes per a diversos senyors, i que, per tant, no poden servir aquesta institució. Per aquesta raó, han rebut el poder de vendre aquestes possessions per a tornar a comprar-ne d'altres que siguin alous. Després de posar-la a la subhasta pública al poble de Pontellà, venen a Pere Jofre de Pontellà, com a més-dient, una feixa de terra tinguda per la milícia del Temple a la parròquia de Sant Esteve de Pontellà, al lloc anomenat el Pontarró, que formava part d'aquestes possessions. Com a preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 60 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Joan Grony, batlle forà del Masdèu, confirma aquesta venda l'11 de febrer de 1276 (nou estil), i reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

A Original, pergami, amplada 270/280 mm, alçada 155 mm, ADPO, Hp188.²²⁴

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 474-475, segons A.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 429, segons A.

Notum sit cunctis quod nos, Berengarius Jaufredi, filius condam Raymundi de Pontiliano, habitator Perpiniani, et Petrus de Podio Buschano de Toyrio, manumissores et exsecutores^a testamenti

224. El document porta al dors un regest del segle XV: «Carta d'en Joffra de Pontella», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2885».

Arnaldi Jaufredi de Pontiliano condam, recognoscentes quod dictus Arnaldus Jaufredi instituit quendam sacerdotem in ecclesia Pontiliani super quodam honore quem ibidem habebat, in quoquidem honore sunt quedam possessiones que pro diversis dominis tenetur^b et ad dictam institutionem dicti sacerdotis remanere non possunt, idcirco, data nobis potestate vendendi predictas possessiones, et de precio earum emendi alias possessiones ad institutionem dicti sacerdotis que sint alodia, facta etiam legitima subastatione^c de quadam faxia terre publice per villam de Pontiliano, que faxia terre erat in dictis possessionibus dicti Arnaldi Jaufredi condam, que est in terminis et adjacentia Sancti Stephani de Pontiliano, in loco vocato ad *Pontarro*, que tenetur pro domo milicie Templi, et affrontat ex una parte in faxia Bernardi de *Cratels*, et ex alia in via publica, et ex aliis duabus partibus in tenentia dicti Arnaldi Jaufredi condam, nomine manumissorio predicto vendimus et tradimus sive quasi tradimus tibi Petro Jaufredi de Pontiliano, tanquam plus offerenti et danti quam aliqua alia persona, et tuis et cui volueris perpetuo, predictam faxiam terre superius confrontatam, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus venditionis omnes actiones et jura, quas et que habemus et habere debemus, nomine manumissorio predicto, et que dictus Arnaldus Jaufredi habebat et habere debebat in dicta pecia terre aliquo modo vel ratione, constituendo^d inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas nomine manumissorio predicto. Hanc vero venditionem tibi et tuis facimus nomine manumissorio predicto precio LX solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes inde exceptioni peccunie non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renunciamus. Et si hec venditio plus valet dicto precio vel in futurum valitura est, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis damus et diffinimus nomine manumissorio predicto in perpetuum. Et pro evictione dicte faxie terre et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligamus nomine manumissorio predicto tibi et tuis omnia bona que condam fuerunt dicti Arnaldi Jaufredi condam, et incontinenti constituimus nos nomine manumissorio predicto dictam faxiam terre tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis^e plenam et corpora-

lem possessionem vel quasi, quaquidem possessionem possis tua propria auctoritate recipere et etiam retinere quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas, salvo jure domus milicie Templi in omnibus et per omnia. Actum est hoc XIII kalendas novembris, anno Domini M° CC° LXX° quinto. Sig++na Berengarii Jaufredi et Petri de Podio Buscano, manumissorum predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri de *Pau*, habitatoris Perpiniani, et *Deuslosal* de Cauquolibero, aluderii, et Bernardi *Gitart*, aluderii, et Petri Stephani, testium. Sig+num fratris Johannis *Groy*n, bajuli forensis domorum^f milicie Templi Mansi Dei, qui hec omnia laudamus III idus febroarii, anno quo supra, salvo jure dicte domus in omnibus et per omnia, et de foriscapio hujus venditionis per paccatum^g me teneo. Sig++na Guilelmi *Berart*, et Arnaldi Ysarni, testium. Ego Petrus Stephani hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A per executores. b. Sic A per tenentur. c. Sic A per subhastatione.
d. Sic A per constituendo. e. Sic A per apprehenderis. f. Sic A per domus.
g. Sic A per pacatum.

889

1275, 24 de novembre. Lleida

Jaume I, rei de Catalunya-Aragó, concedeix a fra Bernat de Pujalt, comanador de Miravet, lloctinent del mestre del Temple a Aragó i Catalunya,²²⁵ i a tots els frares del Temple, que tots els homes, estiguin sota la dominació que estiguin, que tenen possessions als castells, ciutats i llocs del Temple, estaran obligats a contribuir per part seva a tots els serveis, exaccions, cavalcades i contribucions reials i veïnals que es facin en aquestes localitats a petició o amb el consentiment dels templers, de la mateixa manera que els homes del Temple que resideixen en aquests llocs. I aquells, siguin quins siguin, que, vivint i posseint cases o altres béns als castells, ciutats i llocs del Temple, es mudin i fixin el domicili en un lloc posat sota la jurisdicció del rei o

225. Bernat de Pujalt, comanador de Miravet: agost del 1269-juliol del 1276; lloctinent del mestre del Temple a Aragó i Catalunya: desembre del 1269-juliol del 1276.

d'un altre senyor, estaran obligats a vendre als templers, o als altres habitants, totes llurs possessions situades dins la jurisdicció del Temple en un termini d'un any a comptar de llur marxa; i els qui passin aquest termini perdran irrevocablement llurs béns en benefici dels templers, sense cap possibilitat de recurs.

B Còpia de final del segle XIII, ACA, Cancelleria Reial, Reg. 310, f. 57-v.²²⁶

C Confirmació del 20 de novembre de 1323 per Jaume II, rei de Catalunya-Aragó, pergamí segellat amb la butlla de ploma de Jaume II de Catalunya-Aragó penjant amb fils de seda vermella i groga.²²⁷

226. La transcripció està precedida d'una rúbrica en tinta vermella: «Quod omnes homines tenentes pro Templo aliquid habeant ei deservire illud, et si se ad aliam dominationem mutaverint, nisi infra annum vendiderint quod pro Templo tenebunt, fratres Templi possint vindicare sibi totum illud omnino ad suas penitus voluntas.»

227. «Nos Jacobus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice ac comes Barchinone, attendentes illustrissimum dominum Jacobum inclite recordationis avum nostrum concessisse fratri Bernardo de Podio Alto et tunc comendatori Miraveti ac gerens vices magistri ordinis Templi quondam in Aragonia et Catalonia ac universis fratribus dicti ordinis Templi quendam privilegium super infra contentis series cuius sequitur in hunc modum: [Segueix la transcripció del privilegi del 24 de novembre de 1275]. Et nunc fuit nobis pro parte vestri venerabilis et religiosus viri dicti consiliarii nostri fratris Raymundi de Impuriis, ordinis Hospitalis Sancti Johannis Hierosolimitanensis prioris in Catalonia, humiliter supplicatum quod, cum castra, villa et alia loca dicti ordinis Templi quondam, pocius dumtaxat exceptis, ex ordinatione domini summi pontificis in dictum ordinem Hospitalis sint unita, dignaremur contenta in dicto privilegio meliorare ac etiam confirmare. Idcirco vestris supplicationibus inclinati volentes erga vos et ordinem Hospitalis predictis in hac parte favorabiliter et benigne tenore presentis privilegii nostri gratis et ex certa scientia ac consulte privilegium supra insertum et omnia et singula in eo contenta quo ad hominis locorum Hospitalis predicti qui fuerunt Templi quondam, infra tamen Prioratum Catalonie situatorum, laudamus, ratificamus et confirmamus ac de novo concedimus atque damus, et nichilominus volentes vos et ordinem Hospitalis predicti uberius graciis et favoribus prosequi, addimus et de novo concedimus atque damus vobis dicto priori et ordini Hospitalis predicto et successoribus vestris perpetuo in Prioratu Catalonie predicto, quod si forte homines locorum Hospitalis predicti qui, quando fuerunt Templi, in Prioratu jam dicto sua domicilia in ipsis locis habentes, se ad loca nostre vel alterius jurisdictionis, et domicilia transtulerint, et infra annum et diem a dicta domiciliorum translatione computanda, domos, loca seu possessiones, quas in predictis locis habeant, non vendiderint, vel aliter alienaverint aliis hominibus Hospitalis vel aliis qui in dictis locis sua teneant domicilia, quod ex lapsu dictorum anni et dicti domini dictarum domorum, possessionum et hereditatum in vos dictum priorem, et successores vestros in Prioratu predicto et in dictum ordinem Hospitalis, ipso jure transferatur et censeatur translatum ac sit vobis et successoribus vestris predictis licitum dictas domos, possessiones et hereditates tanquam vestras proprias et ad jus dominium et proprietatem vestrorum pertinentes coram iudice idoneo per vos assignando dominis quondam possessionem predictarum vel aliis possessoribus vindicare et eas cum vobis per sententiam dicti iudicis adjudicate fuerint que in rem iudicatam transiverunt velut proprias et alias res dicto vestro ordini jure proprietatis pertinentes licite retinere. Mandantes per presens privilegium nostrum procuratori

- D Vidimus del 12 de maig de 1562, pergami antigament conservat a l'arxiu de l'església Santa Maria del Temple de Perpinyà, perdut, segons C.²²⁸
- E Còpia del segle XVII, *Privileges de l'ordre de Saint-Jean de Jérusalem*, ADPO, Hp182, ff. 65-67, segons D.²²⁹

ejusque vices gerentibus, vicariis, curiis, bajulis, justiciis, ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et futuris, quod confirmationem nostram hujusmodi vobis et successoribus vestris in Prioratu predicto teneant inviolabiliter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant. In cujus rei testimonium presens privilegium nostrum fieri jussimus bulla nostra plumbea appenditia communium. Datum Barchinone, duodecimo kalendas decembris, anno Domini millesimo trescentesimo vicesimo tercio, subscripsi. Sig-(SM)-num Jacobi, Dei gracia regis Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice ac comitis Barchinone. Testes sunt: Berengarius, Vicensis episcopus, Otho de Monte Catheno, Poncius, Barchinone episcopus, Bernardus Alamanii, inclitus infans Raymundus Berengarii dicti domini regis mari. Sig-(SM)-num Petri (...), dicti domini regis scriptoris, qui, mandato ejusdem, scilicet hoc scribi fecit, cum litteris rasis in quarta linea ubi dicitur Templi teneantur, et XV linea ubi scribitur meliorare ac etiam, et clausit loco et anno prefixis.»

228. «Hoc est exemplum fideliter Barcinone sumptum a quodam regio privilegio per dictum dominum regem auctorato et per aliquos de suo consilio subsignato sigilloque plumbeo cum cordonibus cirici virmilei croceique colorum munito et cum signo de registrata et aliis debitis solempnitatibus expedito in archivo religioni sacrae domus Hospitalis Sancti Joannis Hierosolimitanensis Barcinone constructo recondito et custodito, in pergameneo exarato, non viciato, non cancellato neque in aliqua ejus parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspicione carente, cujus quidem privilegii thenor talis est: [Segueix la transcripció de l'acta de confirmació del 20 de novembre de 1323]. Sig-(SM)-num Laurentii Sotalell auctoritate regia nottarii publici Barcinone, testis. Sig-(SM)-num Honophrii Rialp, auctoritate regia nottarii publici Barcinone, testis. Sig-(SM)-num Andree Qacosta, domicelli, regentis vicariam Barcinone, Aqualate et Vallensis, Modiliani et Modilianensis, qui huic exemplo ab ejus originali predicto fideliter sumpto et cum eodem veridice comprobato, ut eidem suo tanquam originali in judicio et extra fides ab omnibus impendatur ex parte regiae majestatis et auctoritate officii quo fungimur auctoritatem nostram impendimus pariter decretum appositum manu mei Joannis Dot, civis Barcinone, regia auctoritate nottarii publici per totam terram et dominationem suam secrettarique majoris curiae vicariae Barcinone pro honorabile Joanne Torro domino utili scribaniae ipsius curiae in cujus posse dictus honorabilis regens dictam vicariam hanc formam fecit die duodecima mensis maii, anno a nattivitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, presentibus testibus discretis Gaspere Biosca, nottarii, et Hieronimo Ferrer, scriptore, Barcinone habitatoribus, et ideo ego dictus nottarius et scriba hec scripsi et meum apposui sig-(SM)-num. Sig-(SM)-num Lodovici Jorba, apostolica atque regia auctoritate nottarii publici Barcinone ach prefati archivarii, qui hujusmodi eemplum a suo originali predicto regio privilegio fideliter abstraxi et cum eodem ad verbum veacite comprobavi scribique feci ach testificatum auctorizatumque et decretatum ut supra patet clausi die duodecima madii millessimo quingentesim secundo.»

229. «Hoc est exemplum sive transumptum bene et fideliter in villa Perpinyani, Elnensis diocesis, sumptum a quodam alio transumpto in pergameneo scripto intus archivum ecclesiae Beatae Mariae de Templo ejusdem villae Perpinyani de membris et pertinentiis comendae magistralis Mansi Dei ordinis et religionis sacrae domus Hospitalis Sancti Joannis Hierosolimitanensis, ubi omnia privilegia et aliae scripturae,

F Còpia de la segona meitat del segle XIX per Alart, Cart. ms., vol. Q, pp. 413-417, segons E.

Indicat: MIRET I SANS, Joaquim, *Itinerario de Jaume I el Conqueridor*, Barcelona, 1918, p. 526.

Text establert segons B.

Noverint universi quod nos, Jacobus, Dei gracia rex Aragonum, Majoricarum et Valencie, comes Barchinone et Urgelli et dominus Montispesullani, per nos et nostros^a statuimus, ordonamus, concedimus ac indulgemus vobis, venerabili viro fratri Bernardo de Podio alto, comendatori Miraveti, gerenti vices magistri Templi in Aragonia et Cathalonia, ac universis fratribus Templi, presentibus et futuris, quod omnes et singuli homines, sub quacumque dominatione existant, qui tenent seu possident, vel tenebunt decetero, habebunt seu possidebunt honores et quaslibet alias possessiones in castris, villis et locis Templi, teneantur pro ipsis honoribus et possessionibus contribuere et solvere partem suam, ac servire Templo pro rata eorumdem honorum et possessionum, cum aliis hominibus ipsorum castrorum, villarum et locorum Templi, in omnibus scilicet cenis,^b et questiis, et exercitiis,^c et cavalcatis et redemptionibus eorumdem, ac aliis omnibus contributionibus, talliis et exactionibus regalibus et vicinalibus, que de mandato et assensu vestro et vestrorum successorum fient in ipsis castris, villis et locis, secundum scilicet quod ceteri homines Templi eorumdem castrorum, villarum et locorum Templi solvent, servient et contribuent in eisdem. Et si forte aliquis seu aliqui homines Templi, christiani scilicet et cujuslibet alterius nationis, qui comorentur et habeant, nunc vel in futurum, domos, hereditates seu possessiones alias in castris, villis, locis Templi, se ad aliquas villas nostras seu loca, terras, vel ad alium quemlibet locum alterius dominationis seu jurisdictionis vel districtus quem Templi se transtulerint, seu mutaverint suum domicilium causa residendi, ibidem habeant et teneantur vendere^d hominibus Templi vel aliis residentibus in ipsis castris, villis et locis Templi, monitione aliqua non premissa, ipsas domos, hereditates seu possessiones, quas ibi habent, vel habuerint, seu tenebunt, infra unum annum, scilicet computandum et numerandum a die

tam dictae comandae quam aliarum comandarum in comitatu Rossilionis exsistentium, reponuntur et custodiuntur, recondito et custodito, non viciato, non cancellato nech in aliqua sui parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspicione carente, cujus quidem transumpti thenor de verbo ad verbum sequitur in hunc modum: [Segueix la transcripció del vidimus del 12 de maig de 1562].»

quo inde ad alium locum se, cum suo domicilio, transtulerint, ut dictum est superius, seu mutabunt; ita quod inter predictis^e dolum aliquem non adhibeant neque fraudem. Et si forte illi tales qui de castris, villis et locis Templi se transferent seu mutabunt ad alia loca alterius dominationis infra unum annum computandum, ut dictum est, a tempore ipsius translationis^f seu mutationis, domos, hereditates seu possessiones, quas in ipsis castris, villis et locis Templi habent seu habuerint, non vendiderint, ut superius est expressum, liceat vobis et fratribus Templi ipsas eidem ordini vindicare omnino, et extunc tanquam proprias perpetuo retinere; ita quod inde vobis seu Templo non possit moveri seu fieri petitio aliqua, seu demanda, nec inde in iudicio^g seu extra, eisdem qui sic ipsas hereditates amittere non teneamini respondere. Mandantes firmiter vicariis, bajulis, curiis, çalmedinis, justiciis, super vicariis, senioribus et merinis atque alchaldis aliisque officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quod predicta omnia firma habeant et observent ac observari faciant et non contraveniant, nec aliquem contravenire permittant^h aliqua ratione. Data Illerde, VIII° kalendas decembris, anno Domini millesimo CC^o LXX° quinto.

Sig-(SM)-num Jacobi, Dei gracia regis Aragonum, Majoricarum et Valencie, comitis Barchinone et Urgelli, domini Montispesullani.

Testes sunt : Raymundus, vicecomes Cardone, Berengarius Arnaldi de Angularia, Berengarius de Podio viridi, Eximinus de Urrea, Artaldus de Luna.

Sig-(SM)-num Simonis de Sancto Felicio, qui, mandato domini regis predicti, hoc scribere fecit, cum supraposito in tercia linea ubi dicitur «alias», et clausit loco, die et anno prefixis.

a. successores *esborrat* B. b. feriis E. c. excastibus E. d. vendere *omès* E.
e. redictis E. f. transactionis B. g. iudici E. h. permittant B.

1275, 11 de desembre

Guillem Oriol, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdeu, que, amb la seva autorització, els frares del Temple han fet construir una elevació sobre la paret que separa el palau de la casa del Temple de Perpinyà del seus tres obradors; que l'ús d'aquesta paret mitgera és comú fins a l'indret on recolza la coberta dels seus obradors; que en aquesta

elevació els templers han fet fer quatre finestres per tal de fer obertures a llur palau; que sobre aquesta paret han recolzat l'entramat que sosté la coberta de llur palau, i que l'aigua que cau sobre aquest teulat s'escola sobre el dels seus obradors, la senyoria directa del qual depèn de la casa del Temple. Promet no aixecar ni desplaçar els seus obradors, fent per manera de no impedir que la llum penetri per aquestes finestres, ni modificar l'escolament de les aigües pluvials. Tanmateix, si volgués fer una terrassa, podria aixecar la paret dels obradors del costat del carrer fins a la mateixa alçada que la de l'elevació, amb la condició que no faci res més amunt de l'altura actual de la teulada dels seus obradors que perjudiqui les servituds del palau del Temple; i els frares del Temple podran conservar el palau i les seves finestres intactes, o aixecar-lo, sense cap impediment per part seva ni dels seus successors, amb la mateixa servitud d'escolament de les aigües, amb la condició que no l'agregui. Reconeix tenir aquests obradors en emfiteusi per la casa del Temple sota el cens anual de 5 alfonsins d'or el dia de Nadal, i el foriscapi. Per l'acceptació d'aquestes servituds, Guillem Oriol reconeix haver rebut 12 lliures i mitja de moneda coronada de Barcelona. Fra Bernat de Pujalt, comanador de Miravet i lloc-tinent del mestre de la milícia del Temple a Aragó i Catalunya, amb el consentiment dels frares Ramon Desbac i Jaume de Miravet, confirma a Guillem Oriol la donació d'aquests obradors que li han fet la seva germana Guillema, el seu marit el difunt Arnau Colom i llur filla Maria.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 262r-v, acta núm. 461.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 137-140, segons B.

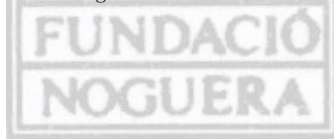
Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Auriol, habitator Perpiniani, profiteor et recognosco vobis, fratri Raymundo de Baco, preceptori domus Mansi Dei milicie Templi, nomine vestro et omnium fratrum, presentium et futurorum, domus milicie Templi, quod de assensu mei et voluntate expressa et paciencia construi^a fecistis super quodam pariete, qui est inter palacium domus Templi ville Perpiniani (et)^b tria operatoria que sunt in eadem villa, qui dictus paries, usque ad locum in quo sustinetur honus tecti dictorum operatorum meorum, jure utilis dominii est communis inter me et domum milicie Templi; et in constructione quam fecistis fieri in dicto pariete, fecistis quatuor fenestras, seu portalerias, per quas intratur lux seu lumen ad dictum palacium;

et super dicto cooperimento^c quod fecistis fieri in dicto pariete in quo sunt dicte fenestre, est tectum dicti palatii et aqua pluvialis que cadit super ipso tecto cussitat et decurrit super tecto dictorum operatoriorum meorum, que operatoria jure dominii directi spectant ad domum milicie Templi. Et promitto^d vobis, stipulanti^e nomine domus milicie Templi, quod, ubi^f nunc sunt dicta operatoria, operatoria dicta semper stabunt in futurum, ita quod nunquam ego vel successores mei extollemus altius quam nunc sunt dicta operatoria, nec faciemus aliquid propter quod impediatur^g lumen dictarum fenestrarum nec servitutem predictam dicti stillicidii, immo semper recipiemus^h dictum stillicidium ut nunc est super tecto ego et successores mei dictorum operatoriorum; set si vellem facere terracam remoto dicto tecto quod nunc est in dictis operatoriiis in loco in quo nunc est ipsum tectum, quod possim facere et quod possim elevare parietes dictorum operatoriorum versus viam infrascriptam tantum quantum sunt retro nunc usque ad dictam constructionem factam per vos, ita tamen quod altius non extollat quam modo sit tectum eorundem operatoriorum non faciam aliquid ego vel successores mei quo impediatur^g predictae servitutes dicti luminis et stillicidii supradicti, set semper vos et successores vestri et fratres Templi possitis tenere dictas fenestras et dictum palacium ut nunc sunt, et altius quod modo sit construere ad vestram voluntatem et successorum vestrorum super dicto pariete, sine aliquo impedimento mei vel meorum successorum. Nam nullum jus habere intelligo nec etiam michi vel meis retineo in constructione predicta quam fecistis in dicto pariete jure vel consuetudine Perpiniani nec in illa vel in illis quas in futurum facietis vos vel successores vestri in dicto pariete de loco in quo nunc in dicto pariete sustinetur tectum predictum dictorum operatoriorum usque ad celum, et semper, si altius extolletis vel exaltabitis dictum palacium, quam modo sit, recipiamus super tecto predicto dictorum operatoriorum stillicidium dicti palatii, immoⁱ solvo et diffinio vobis et successoribus vestris quicquid juris habeo et habere debeo in predictis que fecistis construi in dicto pariete, et que construi facietis in futurum vos vel successores vestri, quod possitis facere ad voluntates vestras sine impedimento mei et meorum, ita tamen quod non amplietis michi servitutem dicti stillicidii plus quam modo sit. Et profiteor et recognosco quod dicta operatoria teneo in emphiteosim pro domo Templi, et teneor eidem domui dare pro predictis operatoriiis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V aureos optimos

alfonsinos et foriscapium. Et promitto^d vobis quod ego et successoribus mei solvemus semper vobis et successoribus vestris predictum censum, ut dictum est, et foriscapium, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dicta operatoria. Et profiteor et recognosco vobis quod pro predictis paciencia et solucione et diffinicionem et recepcione dictarum servitutum, habui et accepi a vobis XII libras et mediam barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^j me teneo, renuncians excepcioni pecunie^k non numerate. Et quod ita hec omnia et singula semper fideliter teneam et observem, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam aliquo modo, bona fide et per stipulacionem vobis promitto,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Et nos, frater Bernardus de Podio alto, preceptor Mirabeti et tenens locum magistri in domibus milicie Templi in Aragonia et Cathalonia, consilio et assensu dicti fratris Raymundi de Baccho, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, et fratris Jacobi de *Miravet*, laudamus et firmamus tibi dicto Guilelmo *Auriol* et tuis perpetuo donacionem dictorum operatoriorum quam tibi fecerunt Guilelma, soror tua, et Maria, filia ejus, et Arnaldi *Colom* condam, mariti dicte Guilelme, salvis et retentis dicte domui Templi dicto censu et foriscapio et dominio directo milicie Templi quod habet in dictis operatoriiis. Et sunt dicta operatoria intus villam Perpiniani, et affrontant ex una parte in via publica, et ex alia in introitu mansi Templi Perpiniani, et ex alia in dicto pariete, et ex alia in quodam operatorio quod tenetur pro domo Templi, quod tenet Petrus de *Bonabosch*. Sig++++na fratris Bernardi de Podio alto, et fratris Raymundi de Baccho et fratris Jacobi de *Miravet*, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na^l Petri Geraldoni, et Guilelmi Hominisdei, fratris ejus, testium, et mei, Guilelmi Bernardi, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. construy B.	b. et omès B.	c. cohoperimento B.	d. promito B.	e. sti-
planti B.	f. uti B.	g. inpediantur B.	h. recipiam B.	i. ymmo B.
catum B.	k. peccunie B.	l. Sig++++na B.		j. pac-

891

1275, 15 de desembre i 1276 (nou estil), 15 de gener

Ermengol, fill del difunt Pere de Castell, i Pauquet de Belcastèl, cavaller, reconeixen als frares Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Joan Grony, batlle forà del Masdèu, que la quantitat de 312 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona que Ermengol els havia manllevat, i per la qual Pauquet de Belcastèl i la seva esposa Elisenda havien donat fiança mitjançant un contracte signat el 12 de gener de 1274, encara no ha estat reemborsada. Reconeixen a més a més que els templers han manllevat amb interès aquesta quantitat a Daví Cohen i Mair Abraham, jueus de Perpinyà. Pel reemborsament d'aquesta quantitat, Ermengol autoritza els templers a percebre tots els ingressos del terç indivís del castrum de Sant Hipòlit, que fou del seu avi, Pere de Castell, i que té en feu pel Temple. Promet no percebre més aquests ingressos fins al pagament del deute i dels seus interessos. Ermengol reconeix sota jurament que fra Bernat, comanador de Sant Hipòlit, li ha fet quitança del pagament de tots els ingressos que ha percebut fins ara. Per part seva, els templers reconeixen haver pagat als jueus, amb els ingressos que Ermengol els ha donat, tots els interessos del deute que corrien des del dia que fou signat el contracte fins al pròxim 29 de gener.

A Original, pergamí, amplada 250/260 mm, alçada 145 mm, ADPO, Hp189.²³⁰

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 462, segons A.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, pp. 141-144, segons A.

Notum sit cunctis quod nos, Ermengaldus, filius quondam Petri de Castello, et Pauchetus de Pulchro castro, miles, profitemur et recognoscimus vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus Templi Perpiniani, et fratri Johanni Groyn, bajulo forensi domus Mansi Dei, quod illi CCCXII solidi VI denarii barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos ego dictus Ermengaldus, confessus fui me debere vobis ex causa mutui, ex quibus ego dictus Pauchetus, et domina Alissendis, uxor mea, pre-

230. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3153».

cibus dicti Ermengaldi constituimus nos fidejussores vobis, dictis fratribus, ut continetur in instrumento inde facto per manum Petri Fabri de Capcirio, subscripto per manum Bernardi Caruli, scriptoris publici Perpiniani, remanent adhuc ad solvendum vobis dictis fratribus et domui milicie Templi, quod instrumentum fuit factum II idus januarii, anno Domini millesimo CCLXXIII^o; quos dictos CCCXII solidos VI denarios profitemur vos recepisse mutuo, sub usuris contentis in dicto instrumento, a Davino *Cohen* et a *Mayr Abram*, judeis Perpiniani, quos, ut sumus certi, debetis adhuc judeis supradictis; quod dictum debitum, cum usuris ejusdem, volo ego dictus Ermengaldus, quod possitis solvere et solvatis propria vestra auctoritate de proventibus, redditibus et exitibus meis et michi pertinentibus et pertinere debentibus a presenti die in futurum, qui provenient et pertinebunt mihi ex tertia parte pro indiviso castri Sancti Ypoliti et terminorum ejus, quod fuit condam Petri de Castello, condam avi mei; quam terciam partem predictam teneo in feudum pro domo milicie Templi. In quibus redditibus, proventibus et exitibus predictis promitto^a vobis, dictis fratribus, quod non tangam nec tangi faciam quousque predictum debitum, cum usuris predictis, fuerit vobis vel successoribus vestris persolutum. Et incontinenti constituo me de dictis redditibus, proventibus et exitibus vestro nomine possessorem, vel quasi, donec inde apprehenderitis^b plenam et corporalem possessionem, vel quasi; quam quidem possessionem, vel quasi, possitis accipere et etiam retinere vestra propria auctoritate quandocumque vobis placuerit, ad omnes vestras vestrorumque successorum voluntates faciendas, quousque predictum debitum, cum usuris predictis, fuerit vobis vel successoribus vestris persolutum. Et quod predicta servem et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam aliquo modo, bona fide et per stipulationem vobis promitto,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII Dei Evangeliiis, sponte juro. Per virtutem cujus juramenti profiteor et recognosco ego dictus Ermengaldus, vobis, dictis fratribus, quod de omnibus redditibus, fructibus et exitibus et aliis, que percepit et habuit frater Bernardus, preceptor domus Templi de Sancto Ypolito, vel alius nomine domus Templi, de parte mea predicta usque ad presentem diem, est mihi bene et plenarie satisfactum per dictum fratrem Bernardum, de Sancto Ypolito preceptorem,^c de qua satisfactione per paccatum^d me teneo, renuncians exceptioni dicte satisfactionis non accepte, faciendo pactum vobis, nomine domus Templi, de non petendo dicte domui Templi aliquo racione reddituum predictorum

temporis preteriti usque ad presentem diem. Et nos, frater Petrus de Campo rotundo et frater Johannes *Groyn* predicti, profiteamur et recognoscimus vobis, dictis Ermengaldo et Paucheto, quod de omnibus usuris dicti debiti que cucurrerunt a die predicta citra qua fuit factum dictum instrumentum et usque ad diem quam primo dicetur IIII kalendas februarii est satisfactum per nos dictis judeis de redditibus tui, dicti Ermengaldi, temporis preteriti dicte partis tue dicti castri. Actum est hoc XVIII kalendas januarii, anno Domini millesimo CCLXX quinto. Sig++na Ermengaldi et Paucheti de Pulcro castro predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi Ysarni, et Guillemi Paratoris, jurisperiti, et Guilelmi Berardi, testium. Sig+num fratris Petri de Campo rotundo predicti, qui hec omnia laudo die et anno quo supra. Sig+++na Arnaldi Vilela, presbiteri, et Petri Teulerii et Bernardi Cayroni, testium. Sig+num fratris Johannis *Groyn* predicti, qui hec omnia laudo idibus^e januarii, anno quo supra. Sig+++na Arnaldi Adroerii, et Guilelmi Veyrierii et Arnaldi Ysarni, testium. Ego dictus Guilelmus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi et suprascripti in XIII^a linea «preceptorem».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. promito B. b. apprehenderitis B. c. preceptorem *afegit a la interlínia A.*
d. Sic AB per pacatum. e. idus B.

892

1276 (nou estil), 5 de gener

Jordana i el seu marit Mallol Mercer, de Sant Hipòlit, venen a Pere Vilanova, teixidor del mateix lloc, un terreny tingut per la casa del Temple de Sant Hipòlit, a la vila de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Pujol, tret del cens anual de 15 diners deguts el dia de Nadal als templers per aquest terreny i pel de Salamandra, muller de Pere Vilanova, i del foriscapi en cas de mutació. Com a preu d'aquesta venda, els esposos reconeixen haver rebut 4 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, confirma aquesta venda i reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 260 mm, alçada 160 mm, ADPO, Hp189.²³¹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 419, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 160-161, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, Jordana et Malleolus Mercerii, maritus ejus, de Sancto Ypolito, per nos et omnes nostros vendimus et tradimus sive quasi tradimus tibi, Petro Ville nove, textori ejusdem dicti loci,^a et tuis, et cui volueris perpetuo, quoddam patium, a celo usque in habissum,^b quod tenetur pro domo milicie Templi in villa Sancti Ypoliti, in loco dicto *Puyol*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Bocerii, et ex alia in tenencia Salamandre, uxoris tue, et ex duabus partibus in viis publicis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et sibi pertinentibus, sicut melius et plenius a te vel a tuis intelligi, vel dici potest, ad utilitatem tuam et tuorum, salvo jure dicte domus milicie Templi, scilicet XV denarios barchinonenses bonos coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, semper singulis annis in festo Natalis Domini, pro censu dicti patii et alterius patii Salamandre, uxoris tue predictæ, affrontati in eodem primodicto^c patio, et foriscapio quandocumque et quocienscumque dicta patia vendantur vel inpingrentur in toto vel in parte. Et cedimus etiam tibi et tuis ratione hujus venditionis omnes actione et jura, quas et que in primodicto^c patio et pro eodem habemus et habere aliquo modo debemus, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero vendicionem et cessionem tibi et tuis facimus precio IIII^{or} solidorum barchinonensium bonorum coronatorum de supradicto valore, de quibus bene per pacatos nos tenemus, et contentos, renunciantes excepcioni peccunie non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justi precii decepti sunt similiter renunciamus. Et si hec vendicio plus valet precio predicto, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis solvimus, damus et diffinimus in perpetuum. Et faciemus tibi et tuis totam predictam vendicionem bonam habere et tenere et in

231. El document porta al dors una anotació moderna en català: «Establiment de un pati a St Hipolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2517».

pace possidere ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis semper sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credamini plano verbo vestro absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis per vinculum omnia bona nostra, presencia et futura, quecumque sint et ubicumque. Et quod ita hec omnia supradicta et singula fideliter semper atendumus,^d compleamus et etiam observemus et in aliquo nunquam contraveniamus vel venire faciamus, occulte^e vel manifeste, bona fide et firma stipulacione tibi promittimus, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Euangelii, sponte juramus. Per quod juramentum ego dicta venditrix, ex certa sciencia renuncio beneficio cenatus^f consulti velleiani et legi julie alienacionem fundi dotalis prohibenti, et omni excepcioni doli et metus et omni juri, legi et auxilio, quibus contra hec in aliquo juvari vel venire possem. Et nos, frater Raymundus de Bacho, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, hec omnia, nomine ejusdem Mansi Dei, laudamus et confirmamus, salvo jure nostro et dicte domus Mansi Dei in omnibus et per omnia, et de foriscapio inde per pacatos nos tenemus, renunciantes excepcioni foriscapii non recepti. Actum est hoc nonas januarii, anno Domini M^o CC^o LXX° V^o. Sig++na Jordane et Malleoli Mercerii, mariti ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+num fratris Raymundi de Bacho, preceptoris predicti, qui hec omnia laudamus et confirmamus. Sig+++na Raymundi Jacobi, et Guilelmi *Cenigeu* et Petri *Carbonel*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A. b. Sic A per abyssum. c. Sic A. d. Sic A per attendamus. e. Sic A per occulte. f. Sic A per senatus.

893

1276 (nou estil), 4 de febrer

Pere Corretger de Nils i la seva esposa Ramona venen a fra Arnau Roca, cambrer del Masdén, un terreny que tenen a la vila de Nils. Com a preu d'aquesta venda, els esposos reconeixen haver rebut 15 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 200r-v, acta núm. 350.

C Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 430-431, segons B.

In Dei nomine. Notum sit cunctis quod ego Petrus Curater de Anilis, et ego Raymunda, uxor ejus, per nos et per omnes nostros presentes ac futuros, non coacti ulla vi nec decepti aliqua fraude, set bona fide, cum hac presenti carta imperpetuum valitura vendimus, damus, laudamus et diffinimus vobis, domino fratri Arnaudo Rocha, camerario domus Mansi Dei, et vestris successoribus et domui predictae Mansi Dei, totum unum patile, de celo usque in abyssum,^a quod habemus et habere debemus intus villam de Anilis, et affrontat ab oriente et a meridie in tenedone Guilelmi Benedicti de Anilis, ab aquilone in intrata domus dicti Guilelmi Benedicti, ab occidente in via publica. Sicut superius dictum est et in hiis predictis IIII^{or} affrontationibus includitur, sic vendimus vobis, et cui volueritis, totum predictum patile, de celo usque in abyssum,^a integritè ac generaliter, cum ingressibus suis et egressibus, et cum terminis et pertinentiis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, et cum omnibus suis aqueversis, et cum omni melioramento quod ibi fieri possit a vobis vel a vestris aliquo modo vel aliquo tempore, ad habendum et possidendum imperpetuum. Cedimus etiam et damus vobis, dicto domino fratri Arnaudo Rochas, et vestris, et cui volueritis, omnes actiones et exceptiones et voces et replicationes, tam reales quam personales, et omnia omnino jura, que et quas in predicto et pro predicto patili habemus, vel habere aliquo modo debemus, et vos in rem vestram verum procuratorem constituimus, et nos et nostros inde penitus denudamus, et vos et quos volueritis plene investimus de omnibus predictis. Hanc vero venditionem, laudationem, diffinitionem vobis et vestris facimus pretio XV solidorum barchinonensium coronatorum, de quibus omnibus confitemur nos a vobis bene esse pacatos,^b renunciantes exceptioni non numerate pecunie.^c Et illi legi qua jvantur qui ultra dimidiam justii pretii decepti sunt similiter renunciamus. Et si hec venditio modo plus valet dicto pretio vel in futurum est valitura, quicquid est illud seu illa magis valentiam gratis inter vivos vobis et vestris diffinimus et damus imperpetuum. Promittimus^d etiam vobis bona fide per stipulationem nos et nostros semper vobis et vestris de predicta venditione fore legitimi auctores et defensores^e ab omni persona et teneri sine fraude de evictione. Item, promittimus^d vobis quod nichil fecimus vel decetero faciemus quominus hec venditio vobis vel vestris valeat vel infringi possit, renunciantes omni juri divino

et humano, scripto vel non scripto, quo contra venire possemus. Et pro omnibus predictis complendis et observandis, obligamus vobis et vestris omnia nostra bona, quecumque sint et ubicumque. Et ad majorem firmitatem omnia predicta attendere et complere, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, vobis sponte juramus. Actum est hoc IIe nonas febroarii, anno Christi M^o CC^o LXX° V^o. Sig++na Petri Curaterii et Raymunde uxoris ejus predictorum, qui hanc cartam fieri jussimus, laudavimus, firmavimus testesque firmare rogavimus. Sig+++na Petri *Ferrera*, et Guilelmi Borrelli et Guilelmi Garriga, omnium de Anilis testium hujus rei. Et ego Berengarius de Podio de Ulmis, sacerdos, mandato domini magistri Raymundi, sacriste de Canois hanc cartam scripsi. Et ego magister Raymundus, sacrista de Canuis, scriptor publicus auctoritate domini episcopi Elne, hanc cartam sic feci scibi et hoc sig-(SM) feci.

a. habissum B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promitimus B. e. defensores B.

894

1277 (nou estil), 22 de gener

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i procurador de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, confirma a Jaume Candeler, habitant de Perpinyà, la compra que ha fet a Vidal de Soal, jueu, dels drets que aquest darrer tenia sobre una casa, un terreny i unes terres situats a la par-ròquia de Sant Esteve d'Orla, amb la condició que els tingui per la casa del Masdèu i que pagui als templers les servituds acostumades, és a dir, per la vinya, la setena part dels fruits recol·lectats, que portarà a càrrec seu al castrum d'Orla; pel camp dit del Viver, la meitat del quart, de l'agrer i del bajulivum; per l'altra terra o garriga, l'agrer i el bajulivum; i pel terreny, 1 diner melgorès de cens anual el dia de Nadal, més el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta confirmació, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 50 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 143r-v, acta núm. 230.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 145-149, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani et procurator ad negocia domini fratris Raymundi de Bacco, preceptoris Mansi Dei, nomine et vice ejusdem fratris Raymundi et successorum ejus, laudamus et firmamus tibi, Jacobo Candelerio, habitanti Perpiniani, et tuis et cui volueris, perpetuo, illam emptionem quam fecisti a Vitali de *Soal*, judeo, jurium que habebat in quadam domo et quodam patuo et terris infrascriptas. Quas quidem terras possitis tu et tui tenere et possidere sine contradictione nostri et successorum ejusdem fratris Raymundi de Bacco. Et predictas terras teneas semper tu, et qui eas tenebunt, pro domo Mansi Dei milicie Templi, et des et solvas dicte domui Mansi Dei de fructibus eorum semper terremerita consueta, videlicet de quadam vinea que est dictarum terrarum septimam partem, et est consuetum apportatam^a in castro de Orulo in posse Templi; et de fructibus cujusdam campi, qui vocatur Campus de Vivario, des et solvas dicte domui Mansi Dei de fructibus ejus bene et fideliter medium quartum et medium agrarium et bajulivum, de fructibus alterius terre agrarium et bajulivum, et de patuo unum denarium malguriensem censualem quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapia quandocumque et quotienscumque predicta vel aliquid predictorum vendantur vel inpingrentur; et de terremeritis preteritis dictarum terrarum usque in hunc diem per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni dictorum terremeritorum non acceptorum, totum integritur ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad utilitatem tuam et tuorum. Et pro hac laudatione habuimus et accepimus a te L solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidis et VI denariis valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Nolumus tamen tibi teneri nos, nec dictus preceptor Mansi Dei vel ejus successores, de evictione in aliquo de predictis nec in aliquo tibi esse obligati ratione dicte laudationis. Et hec facimus salvo et retento jure omnium personarum que jus habeant in predictis que tibi laudamus. Et ego Jacobus Candelerius hec omnia laudo, et profiteor me tenere pro vobis et successoribus vestris omnia predicta et dare et solvere domui Mansi Dei omnia predicta et singula, ut dictum est. Et pro predictis vobis et successoribus vestris attendendis et complendis, obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presentia et futura. Que predicta domus est in terminis Sancti Stephani de Orulo, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Porcelli, et ex

alia in tenencia Petri Raymundi, et ex alia in tenencia Bernardi Carrera. Et patuum predictum est in dictis terminis, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Michaelis, et ex alia in via. Et dicta vinea et campus predictus sunt in dictis terminis et sunt contigui, et affrontant ex I^a parte in tenencia d'en Aosta, et ex aliis duabus partibus in via qua itur apud Canoes. Item, quedam garriga que est in terminis supradictis et est de dictis terris, et affrontat ex una parte in campo de *na Pera*, et ex alia in tenencia Arnaldi *Ot*, et ex alia in tenencia Cerdane femine, et ex alia in tenencia Johannis *Tort*. Actum est hoc XI° kalendas februarii, anno Domini M^o CC^o LXX° sexto. Sig++na Petri de Campo rotundo et Jacobi Candelarii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bartholomei Peregrini, et Guilelmi Paratoris et Guilelmi Berardi, testium. Ego Ermengaldus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. aportatam B. b. paccatos B. c. peccunie B.

895

1277 (nou estil), 11 de març

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Bernat Mallol, procurador dels forns de la ciutat de Perpinyà, dóna en acapte a Cecília, vídua de Joan d'Eus, forner, habitant de Perpinyà, i a llur filla Berenguera el monedatge (neteja) dels forns que es troben a l'interior de les muralles de la ciutat de Perpinyà, amb la condició que els siguin lleials i fidels i que els donin 15 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, una meitat del qual el dia de Sant Joan Baptista i l'altra meitat el dia de Nadal. Hauran de procurar sempre portar dins les cavitats d'aquests forns l'aigua necessària per a llur neteja amb un escombrall, i verificar cada vespre amb les forneres que els pans estiguin ben pastats. Percebran sobre aquests forns el que és degut pel dret de monedatge. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 288r-v, acta núm. 511.

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 150-151, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et omnes successores nostros, consilio et laudamento fratris Bernardi Malleoli, procuratoris omnium furnorum ville Perpiniani, damus et tradimus sive quasi tradimus ad acapitum vobis Cecilie, uxori condam Johannis de Encio, fornerii, habitatoris Perpiniani, et Berengarie, filie eorum, et vestris et cui volueritis, totum monatagium furnorum ville Perpiniani illorum, qui sunt infra muros ville Perpiniani, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictum monatagium habueritis et tenueritis,^a sitis fideles et legales, et detis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno pro dicto monatagio quindecim solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos solvatis nobis et successoribus nostris per terminos infrascriptos, scilicet medietatem in festo sancti Johannis Babtiste de junio et aliam medietatem in festo Natalis Domini; et etiam teneamini vos et vestri semper ferre aqua satis in clotis dictorum furnorum, illam que fuerit necesse in scobatiis dictorum furnorum mandandis et etiam mandare omnes pistrices in quolibet vespere, et visum quod panes fuerint pastature, et vos recipiatis inde illa que recipienda sunt in dictis furnis pro dicto monatagio, et que consueverunt recipere illi qui pro tempore tenuerunt dictum monatagium. Quam predictam donacionem ad accapitum vobis facimus totum, integritè ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad utilitatem vestram et vestrorum. Et promittimus^b vobis quod nos et nostri successores faciemus vobis et vestris dictum monatagium bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis obligamus vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Pro qua quidem donacione profitemur nos a vobis habuisse et recepissemus pro accapito sex solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et nos, dicte Cecilia^e et Berengaria, filia ejus, recipientes a vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, dictam donacionem ad accapitum dicti monatagii,

hec omnia predicta laudamus, promittentes^f vobis nos esse fideles et legales in omnibus predictis. Et promittimus^b etiam vobis et vestris successoribus quod nos et nostri solvemus semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia attendere et complere vobis promittimus,^b ut dictum est superius. Pro quibus omnibus supradictis et singulis attendendis et complendis, obligamus vobis et successoribus vestris omnia bona nostra, presenciam et futura. Et quod predicta servemus et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus aliquo modo, bona fide et per stipulationem vobis promittimus,^b et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juramus. Per quod juramentum renunciamus omni iuri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possemus. Actum est hoc V^o idus marcii, anno Domini M^o CC^o LXX° sexto. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et Cecilie et Berengarie predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num fratris Bernardi Malleoli predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Petri Comitis, et Guilelmi Comitis, et Bernardi de Parietibus tortis et Arnaldi Catalani, testium. Ego Guilelmus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. tenueri B. b. promittimus B. c. paccatos B. d. peccunie B. e. Cicilie B. f. promittentes B.

896

1277, 27 de maig

Joan Guitard d'Argelers ven a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, una feixa de terra que té al lloc anomenat les Conques, més avall de la vila baixa d'Argelers, a la parròquia de Santa Maria del Prat. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 275 sous de moneda coronada de Barcelona. Garsenda esposa de Joan Guitard, aprova aquesta venda el 8 de juny de 1277.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 105r-v, acta núm. 167.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 432-434, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Johannes Gitardi de Argileriis, per me et per omnes meos, gratis et bono animo, cum hoc publi-

co instrumento perpetim valituro, vendo et in presenti trado sive quasi trado milicie Templi et Sancte Marie Mansi Dei et vobis, domino fratri Raymundo de Bacco, comendatori domus Mansi Dei, et vestris successoribus, et cui volueritis dare, dimittere,^a vendere, et alienare, ad omnes vestras vestrorumque voluntates imperpetuum faciendas, totam unam faxiam terre, quod habeo apud Conquas, subtus villam inferiorem d'Argileriis, in terminis Sancte Marie de Prato, affrontat ex una parte in faxia Raymundi Pagani, ex secunda in clausa Guilelmi Vermelli, ex tertia in riparia, et ex quarta parte in via publica. Sicut in hiis dictis affrontacionibus includitur et terminatur integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum omnibus arboribus que ibi sunt, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, et sicut melius et utilius a vobis vel a vestris dici vel intelligi potest, ad omnem vestram vestrorumque utilitatem, sic vendo vobis et vestris, ut predictur, dictam faxiam terre, salvo jure dominorum in omnibus, et pro precio CC^{orum} LXXV solidorum barchinonensium coronatorum, de quibus per pacatum^b me teneo, et exceptioni pecunie^c non numerate renuncio, de qua moneta valent unam marcham argenti fini rectique pensi Perpiniani LXII solidos et VI denarios. Cedo etiam vobis et vestris ratione hujus venditionis omnes meas actiones et rationes et petitiones, tam reales quam personales, et pretorias sive mixtas, et omnia omnino jura, quas et que in predicta et pro predicta faxia terre habeo vel habere debeo aliquo modo contra cunctas personas, me et meos inde penitus denudans, et vos et quos volueritis prorsus investiens, et hodie in corporalem possessionem, vel quasi possessionem, juris et facti vos mittentes,^d et in rem vestram propriam vos dominum et procuratorem constituentes, promittens^e vobis et vestris, bona fide mea et per firmam stipulationem, totam dictam faxiam terre semper facere habere et tenere et possidere quiete perpetuo contra cunctas personas. Et teneor inde vobis et vestris successoribus de omni evictione et interesse et de expensis evictionis, si quas inde pro evictione vel vestro seu vestrorum interesse vos vel vestros facere contigerit, unde obligo vobis et vestris per vinculum omnia bona mea, presentia et futura, et quod nunquam contra hanc vendicionem vel aliquid de predictis veniam vel venire faciam, occulte vel manifeste. Renuncio omni juri omnique legi et consuetudini et illi legi que solet succurrere^f hiis qui ultra dimidiam justii precii sunt decepti. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum bona fide mea vobis promito,^g et etiam per Deum, tactis corpora-

liter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc VI° kalendas junii, anno Domini M^o CC^o LXX° septimo. Sig+num Johannis Gitardi predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Bernardi Ferrarii, et Bernardi Fabri et Petri Messeguerii, testium. Sig+num Garscendis, uxoris dicti Johannis Gitardi, qui hec omnia predicta laudo et firmo VI° idus junii, anno quo supra, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Sig+num Guilelmi Fabri et Bernardi Barravi, testium. Ego Bernardus, filus condam Jacobi de Perera, scriptor publicus de Argileriiis, hoc scripsi auctoritate domini regis Majoricarum et hoc sig-(SM)-num feci.

a. dimitere B. b. paccatum B. c. peccunie B. d. mitentes B. e. promitens B. f. sucurare B. g. promito B.

897

1277, 25 de juliol

*Bernat Sabartés de Malloles, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té en emfiteusi una peça de terra plantada de vinya. Promet que ell i els seus successors que tinguin aquesta peça de terra donaran als templers l'agrer dels fruits que s'hi recol·lectin, i el foriscapi en cas de mutació. Tenia abans aquesta parcel·la, situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat les Planes, pel monestir de Sant Pere de Camprodon, mentre que la casa del Masdeu té des d'ara tots els drets que aquest monestir posseïa en aquesta parròquia.*²³²

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 212r-v, acta núm. 369.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 152, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus Savartes de Malleolis, habitator Perpiniani, profiteor et recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, nomine domus Mansi Dei milicie Templi, quod teneo et tenere debeo et tenebimus semper ego et successores (mei)^a in emphiteosim quandam petiam terre, in qua est plantata vinea infrascripta et affrontata, pro domo Mansi Dei. Et promitto^b tibi nomine

232. Aquests drets havien estat venuts al Masdeu per Bernat Roig, juriconsult de Camprodon, el 29 de setembre de 1275; vegeu més amunt l'acta núm. 887.

dicte domus Mansi Dei quod ego et mei successores, qui dictam petiam terre tenebimus, dabimus semper dicte domui bene et fideliter de fructibus ejusdem petie terre agrarium, et foriscapium quandocumque dicta petia terre venderetur vel inpignoraretur in totum vel in parte, obligando inde tibi et tuis successoribus dictam petiam terre, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et successores mei. Quam predictam petiam terre solebam tenere in emphiteosim pro monasterio Sancti Petri de Campo rotundo cujus dicta domus Mansi Dei habet jus quod dictum monasterium habebat in dicta petia terre et in aliis que sunt in villa et terminis Sancte Marie de Malleolis que pro dicto monasterio tenebantur. Est autem dicta petia terre in dictis terminis, in loco vocato ad Planes, et affrontat ab oriente et ab aquilone in vinea mea quam teneo pro ecclesia Sancti Johannis Perpiniani, a meridie in via publica, ab occidente in tenentia Petri Boni. Actum est hoc VIII° kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o LXX° septimo. Sig+num Bernardi Savartes predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Guilelmi Berardi, et Petri Carles et Raymundi Nicholay, testium. Ego Petrus Querubi hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. mei omès B. b. promito B.

898

1277, 4 d'agost

Guillem Eimeric, fuster, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per aquesta casa un quartó de terra inclòs en una peça de terra situada a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat Vall-llàuria, que li ha venut fra Arnau de Biure, prebost de Santa Maria del Vilar. Promet donar cada any als templers la meitat de l'agrer i del quart dels fruits recol·lectats, la tercera part de la cossura i dues mesures de bajulivum, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Pere de Camprodon confirma Guillem Eimeric en la possessió d'aquesta parcel·la i reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple per aquesta venda.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 122v-123, acta núm. 196.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 153-155, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Eymerici, fusterius, habitator Perpiniani, per me et meos, cum hoc publico instrumento nunc et semper firmiter valituro, profiteor^a et recognosco domui milicie Templi et tibi, fratri Petro de Campo rotundo, comendatori domus milicie Templi Perpiniani, nomine tuo et dicte domus recipienti, quod ego teneo et tenere debeo pro dicta domo unam quartonatam terre que est in quadam pecia terre, quam mihi vendidit frater Arnaldus de *Biure*, prepositus Sancte Marie de Villari, cum instrumento publico facto in scribania Perpiniani, prout in eodem plenius continetur. Pro qua quidem cartonata terre supradicta promitto^b dare bene et fideliter de omnibus expletis que Deus dederit in dicta cartonata terre dicte domui et tibi, dicto comendatori, nomine dicte domus recipienti, medium agrarium et medium quartum et terciam partem cossure et duas mensuras bajulivi cum mensura qua mons mensurabitur. Et quodcumque et quotienscumque dicta cartonata terre vendatur vel inpignoretur dicta domus et successores sui habeat inde foriscapium, obligando inde dicte domui et tibi, dicto comendatori, nomine ipsius recipienti, totam dictam quartonatam terre, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Et quod contra non veniam, bona fide et per stipulationem dicte domui et tibi, dicto comendatori, nomine ipsius recipienti et stipulanti, promitto.^b Et ego dictus frater Petrus de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, ut dictum est. Preterea laudo, concedo et confirmo tibi, dicto Guilelmo Eymerici, et tuis, et cui volueris perpetuo, totam predictam quartonatam terre, quam recognoscis dicte domui et mihi, nomine ejusdem domus, que, dicta quartonata terre, est in dicta pecia terre quam tibi vendidit dictus prepositus. Hoc tamen facio salvo jure dicte domus, ut dictum est, et in omnibus et per omnia. Et de foriscapio hujus laudimii per paccatum me teneo, renunciando exceptioni dicti foriscapii non accepti. Preterea, dono et concedo tibi, dicto Guilelmo Eymerici, et tuis, et cui volueris, omnes actiones et jura, quas et que dicta domus et ego nomine ipsius, habemus et habere debemus in dicta quartonata ratione terremeritorum, census et foriscapiorum non solutorum vel alio modo usque in hunc presentem diem, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, et in presenti constituo me dicta terramerita et dictum censum et dicta foriscapia

tuo nomine possidere, vel quasi, pro possessione tibi tradenda, vel quasi. Est autem dicta quartonata terre que est in dicta pecia terre infra terminos Sancti Stephani de Orulo, loco vocato *Valauria*, et affrontat ex II partibus in predicta pecia terre, et ex alia in tenencia Berengarii Cars, et ex alia in tenencia Berengarii Caboti. Actum est hoc IIe nonas augusti, anno Domini M^o CC^o LXX° septimo. Sig++na Guilelmi Aymerici et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Michaelis, et Berengarii Pelicerii et Bernardi Sobirani, testium. Ego Petrus Querubi hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio, et rasi et emendavi in XV^a linea «omnes».

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. profitor B. b. promito B.

899

1277, 16 d'octubre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i procurador del Masdéu, allibera Ramon Tolsà, jurisconsult de Perpinyà, de la meitat del quartó i de l'agrer dels fruits recol·lectats que devia als templers per una peça de terra, amb la condició que els doni d'ara endavant la setena somada de la verema, que portarà a càrrec seu a Malloles, quan aquesta parcel·la estigui cultivada de vinya, o la sisena part dels grans recol·lectats quan s'hi facin cereals, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquest alliberament, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona. Aquesta peça de terra se situa a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat Col Daus.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 240r-v, acta núm. 434.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 156, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani et procurator domus Mansi Dei, per nos et per omnes successores nostros, nomine domus predice affranquimus tibi, Raymundo Tolsani, jurisperito Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam petiam terre inferius confrontatam, quam tenes pro dicta domo, ab omni illo medio quarto et medio agrario quod de expletis dicte pecie terre

nobis et dicte domui tenebaris dare, ita quod loco et vice dicti medii quarti et medii agrarii tu et tui et qui dictam terre habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris et domui antedicte quando fuerit ibi vinea VII^{am} saumatam de vindemia dicte vinee, apportatam^a in posse nostro apud Malleolas tuis propriis expensis, et quando fuerit ibi campus donetis nobis sečenam de expletis dicte terre, videlicet grani, et foriscapium quancumque dicta pecia terre vendatur vel inignoretur. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur tibi et tuis semper sine fraude de omni evictione et de sumptibus si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presentia et futura. Et pro hoc affranquimento confitemur nos a te habuisse et recepisse XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes inde exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego Raymundus Tolsani predictus, hec omnia laudo. Promitto^e vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, me et meos attendere et solvere et dare omnia predicta vobis et successoribus vestris nomine domus, ut dictum est superius et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris nomine domus predicte terram antedictam, cum omni melioramento quod ibi fecero. Est autem dicta pecia terre in terminis et adjacentia Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato ad *Col Daus*, et affrontat ex una parte in vinea Raymundi Arnaldi, et ex alia in tenencia Guilelmi Torti, et ex alia in vinea Jacobi Tarasconi. Actum est hoc XVII° kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° septimo. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris, et Raymundi Tolsani predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Guilelmi Paratoris, et Johannis^f *Sicart*, jurisperitorum, testium, et mei, Petri Stephani, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. aportatam B. b. promittimus B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promito B. f. Johis B.

900

1277, 19 de desembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Cogombre, fill del difunt Ponç Cogombre de Malloles, un terreny situat al terme de Malloles, a la vila vella. El terratger haurà de donar als templers una gallina de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 242r-v, acta núm. 438.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 157, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et successores meos dono et trado ad accapitum tibi, Petro *Cogombre*, filius condam Poncii *Cogombre* de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, quoddam patuum, quod est in terminis de Malleolis, in villa veteri, et affrontat ex una parte in via, et de alia parte in tenencia Templi, et de aliis duabus partibus in tenencia tua, totum, integrit ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui dictum patuum habueritis et teneritis, donetis mihi et successoribus meis de censu semper quolibet anno in festo Natalis Domini unam gallinam bonam et recipiendam. Et quandocumque et quocienscumque dictum patuum vendatur vel inignoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^a tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona Templi, presentia et futura. Et pro hac donatione habui et accepi a te pro accapito II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^b me teneo, renunciando exceptioni pecunie^c non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promitto.^a Actum est hoc XIII° kalendas januarii, anno Domini M^o CC^o LXX septimo. Sig+num^d fratris

Petri de Campo rotundo predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Bernardi Gasau de Malleolis, et Johannis Vitalis et Guilelmi Reyner, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VI linea «successores».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. paccatum B. c. peccunie B. d. Sig++na B.

901

[1268-1277], 21 de desembre²³³

Jausbert del Soler, fill del difunt Guillem del Soler, ven per una durada de cinc anys a Pere Beroard, sagristà de l'església [d'Orla], tots els ingressos que percep a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, i la meitat dels foriscapis per les transaccions que es facin sobre les terres que li pertanyen durant la vigència d'aquest contracte. Com a preu d'aquesta venda, Jausbert del Soler reconeix haver rebut 125 sous de moneda coronada de Barcelona. Es reserva tanmateix el cens que recapta sobre una peça de terra tinguda per a ell pels hereus de Bernat Ferriol.

A Original, pergamí mutilat, amplada 200 mm, alçada 175 mm, ADPO, 1B63.²³⁴

Notum sit cunctis quod ego [Jausbertus de Solerio],^a filius condam Guilelmi de Solerio, per me et per omnes meos vendo et trado sive quasi trado tibi, Petro Beroardi, sacriste [ecclesie ...]^b tuis et cui volueris, omnes redditus, exitus et proventus, quos habeo et habere [debeo ... in]^c adjacentia Sancti Stephani de Orulo ...]^d quartos, quintos, agraria, census et terremerita et decimam et omnia [...] ^e predictis terminis et adjacentia Sancti Stephani de Orulo, et etiam medietatem omnium foriscapiorum que evenient [...] ^f dictis infra tempus infrascriptum et venditiones

233. Aquesta acta no pot ésser posterior al 19 d'agost de 1278, data en la qual Jausbert del Soler vengué a la milícia del Temple tots els drets i ingressos que posseïa a Orla; vegeu més endavant l'acta núm. 908. El sagristà d'Orla es deia Bernat el novembre de 1268; vegeu més amunt l'acta núm. 725. Arnau Isarn estén actes per l'escrivà públic Arnau Miró d'octubre del 1268 a setembre del 1280.

234. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta mutilada: «núm. 34...».

seu venditionem que fient infra tempus infrascriptum [...] ^g pro me tenentur in dictis terminis illas promitto laudare ad amonitionem tuam vel tuorum, aliam [...] ^h michi retineo. Quam venditionem omnium predictorum tibi et tuis facio de primo venienti festo sancti [...] ⁱ usque ad quinque annos, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici vel intelligi potest [...] ^j tuorum, cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus venditionis omnes actiones et jura, quas et que in omnibus predictis [habeo vel habere] ^k debeo aliquo modo infra dictum tempus, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas per dictum [tempus. Hanc] ^l vero venditionem et cessionem tibi et tuis facio precio CXXV solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum me teneo, renuncians exceptioni peccunie non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum. Et ego et mei faciemus tibi et tuis omnia predicta et singula bona habere et tenere in pace ab omni persona per dictum tempus; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis infra dictum tempus. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona mea, presenciam et futura. Et incontinenti constituo me omnia predicta et singula tuo nomine possidere, vel quasi, per totum dictum tempus donec nactus sis inde plenam et corporalem possessionem, vel quasi. Quamquidem possessionem, vel quasi, possis inde accipere quandocumque volueris, ad omnes tuas [tuorumque voluntates] ^m per dictum tempus faciendas. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem [tibi promitto, et etiam per Deum tactis] ⁿ corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis sponte tibi juro, per quod [juramentum renuncio omni juri omnique legi et omni consuetudini] ^o quibus contra predicta vel aliquid predictarum venire possem. Retineo tamen [...] ^p quos recipio et recipere debeo annuatim in quadam pecia terre que pro me te[netur ...-net] ^q filius et heres condam Bernardi *Ferriol*. Actum est hoc XII kalendas januarii, anno [Domini ...].^r Sig+num Jausberti de Solerio predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Ferrandi de Solerio, militis, [...] ^s Pastoris de Villa nova de Rauterio, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato [Arnaldi Mironi].^t

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et [hoc sig]-(SM)-num fecit.

a. Llacuna de 25 mm. A. b. Llacuna de 20 mm A. c. Llacuna de 25 mm A. d. Llacuna de 15 mm A. e. Llacuna de 35 mm A. f. Llacuna de 35 mm A. g. Llacuna de 25 mm A. h. Llacuna de 35 mm A. i. Llacuna de 30 mm A. j. Llacuna de 30 mm A. k. Llacuna de 30 mm A. l. Llacuna de 15 mm A. m. Llacuna de 15 mm A. n. Llacuna de 50 mm A. o. Llacuna de 70 mm A. p. Llacuna de 65 mm A. q. Llacuna de 55 mm A. r. Llacuna de 45 mm A. s. Llacuna de 35 mm A. t. Llacuna de 20 mm A.

902

1278 (nou estil), 17 de gener

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Pere Servent i Arnau Canes, dóna en acapte a Perpinyà Gombaloles, de Perpinyà, una casa situada al carrer de la trilla del Temple a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 5 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 319v, acta núm. 576.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 158, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Petri Servent et fratris Arnaldi Cannis, per nos et omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Perpiniani Gombaloles de Perpiniano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum, de celo usque in abyssum,^a que est in terminis Perpiniani, in vico trille Templi, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia sive domo Berengarii de Polestris, et ex alia in manso Johannis Fabri, et ex alia in tenencia Petri de Camporsi condam, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris et dicte domui V solidos malguriensium de censu quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapium quancumque dicta domus vendatur vel inpignoretur. Et pro hac donatione habuimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de

qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et quod contra non veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^d Et ego Perpinianus *Gombaloles* predictus, hec omnia laudo, et promitto^e vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori predicto, me et meos solvere predictum censum quolibet anno in dicto festo vobis et successoribus vestris, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam domum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVI kalendas februarii, anno Domini M° CC° LXX° VII°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Petri *Servent*, et fratris Arnaldi Cannis et Perpiniani *Gombaloles* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Berengarii de Polestris, et Guilelmi Corbelloni, testium, et mei Petri Stephani, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum *B.* b. pacatos *B.* c. peccunie *B.* d. promittimus *B.* e. promito *B.*

903

1278 (nou estil), 6 de febrer

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Pere Sabater, comanador de Palau, i Berenguer, capellà del Masdéu, allibera Joan Sicard, jurisconsult de Perpinyà, de la servitud del quartó dels fruits que els templers tenien costum de rebre sobre la collita d'una peça de terra que Joan Sicard va comprar a Estefania, vídua d'Arnau de Nadies de Malloles, i que està ara plantada de vinya, amb la condició que els doni d'ara endavant 16 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de la festa de la Nativitat de Santa Maria, i el foriscapi en cas de mutació. Aquesta parcel·la se situa al terme de Malloles, al lloc anomenat Cardetes. Si el terratger deixés de pagar aquest cens, aquesta terra no cauria en comís, però els templers podrien apoderar-se'n fins que el cens els fos pagat, això a fi que el terratger eixarmenti aquesta terra.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 265v-266, acta núm. 468.

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 159-160, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, consilio et voluntate fratris Petri de Campo rotundo et fratris Petri Sutoris, preceptoris de Palacio, et fratris Berengarii, capellani domus Mansi Dei, per nos et successores nostros affranquimus et mittimus^a tibi Johanni Cicardi, jurisperito de Perpiniano,^b et tuis perpetuo, totum illud quartum quod dicta domus Templi et nos, nomine ejus, recipiebamus et recipere consuevimus fructuum cujusdam pecie terre infrascripte, quam emisti a Stephania, uxoris Arnaldi de *na Dies* condam de Malleolis, in qua terra nunc est vinea plantata, ita quod decetero nunquam in futurum nos vel successores nostri nec dicta domus recipiamus, nec recipere possimus, quartum nec aliquam partem fructuum dicte pecie terre, set loco et vice dicti quarti tu et tui, qui dictam peciam terre habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno in futurum, in festo Nativitate beate Marie septembris, XVI denarios barchinonensium coronatorum, valentes III sterlingos boni argenti et fini, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inignoretur, promittentes^c tibi et tuis quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictum affranquimentum bonum habere et tenere, volentes etiam tibi insuper, et tuis, teneri sine fraude de omni evictione, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domui pro predictis tibi et tuis attendendis et complendis. Verum, si contingeret te vel tuos cessare in solucione dicti census, dicta terramerita^d ob hoc non committatur,^e set illa possimus emparare et tamdiu retinere emparatam donec census in cujus solucionem fuerit cessatum nobis et successoribus nostris fuerit plenarie persolutus. Soluta vero dicto censu nobis, res ipso jure ad te et tuos libere revertatur; et ob hoc predicta facimus, ut dicta pecia terre que remanebat herema et inculta melius per te et tuos decetero excolatur. Et ego Johannes Cicardi predictus, hec omnia laudo et firmo, promittens^f per me et meos solvere vobis et successoribus vestris dictum censum, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam peciam terre, cum omni melioramento presenti et futuro. Est autem dicta pecia terre in terminis de Malleolis, in loco vocato *Cardetes*, et affrontat ex III partibus in tenencia tui Johannis Cicardi, ab oriente in tenencia Raymundi Riupulli, tragerinii. Actum est hoc VIII° idus februarii, anno Domini M^o CC^o LXX° VII°. Sig+++++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris, et fratris Petri de Campo

rotundo, et fratris Petri Sutoris, et fratris Berengarii, capellani, et Johannis Cicardi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Paratoris, et Raymundi Bajuli, et Petri de Opido, macellarii, testium. Bernardus *Carles* scripsit hoc vice Arnaldi Mironi, et hoc sig-(SM)-num fecit. Arnaldi Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. mitimus B. b. Perpiniani B. c. promitentes B. d. *Sic B, cal segura-*
ment llegir terra. e. comitatur B. f. promitens B.

904

1278 (nou estil), 6 de febrer

Florència, vídua de Bernat Ferriol de Perpinyà, llur filla Guillema i Bernat, fill de Bernat, reconeixen a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que tenen en emfiteusi la meitat indivisa d'una vinya situada al terme de Malloles, per la qual prometen donar als templers 25 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de la Nativitat de Santa Maria de setembre, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Ramon Desbac, amb el consentiment dels frares Pere Servent i Arnau de Setcases, els remet tots els drets que els templers tenien sobre aquesta vinya per raó de les servituds a part de fruits o del foriscapi no pagats. Reconeix a més a més l'alodialitat de l'altra meitat indivisa d'aquesta vinya, que Bernat Ferriol havia comprat a Arnau Català.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 289r-v, acta núm. 513.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 161-162, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Florencia, uxor condam Bernardi Ferrioli de Perpiniano, et Guilelma, filia eorum, et Bernardus, filius dicti Bernardi Ferrioli condam, per nos et omnes nostros confitemur et recognoscimus vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, quod nos tenemus et tenere debemus pro vobis et successoribus vestris, nomine dicte domus, in emphiteosim medietatem pro indiviso cujusdam vinee infrascripte et terre in qua est plantata, in que medietate dicte vinee et terre in qua est plantata, vos et dicta domus debetis habere et recipere quolibet anno, in festo Nativitatis beate Marie septembris, XXV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini

recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inipignoretur dicta medietas dicte vinee. Et promittimus^a vobis, stipulanti nomine dicte domus, quod nos et successores nostri, qui dictam vineam et terra in qua est plantata tenebimus, dabimus vobis et successoribus vestris et dicte domui ratione medietatis dicte vinee et terre ejus dictos XXV denarios de censu quolibet anno in dicto festo, et foriscapium, ut superius dictum est, obligantes inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictam medietatem dicte vinee et terre in qua est plantata, cum omni melioramento quod ibi fecerimus nos et nostri. Et quod ita hec omnia predicta semper teneamus, compleamus et observemus, et quod contra nunquam veniamus, tactis corporaliter sacrosanctis IIII Dei Euvangelis, sponte juramus. Et nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi^b Dei milicie predictus, de voluntate fratrum infrascriptorum, per nos et successores nostros solvimus et diffinimus atque penitus remittimus^c vobis dictis Florencie et Guilherme et Bernardo, filiis ejus, et vestris perpetuo, quicquid juris habemus et habere debemus ratione dicte domus in tota dicta vinea, ratione medii quarti vel aliorum terremeritorum, vel ratione foriscapii non soluti vel alio modo, faciendo vobis pactum de non petendo aliquid ulterius in dicta vinea ratione dicti medii quarti vel aliorum terremeritorum vel foriscapii non soluti, retento nobis et successoribus nostris et dicte domui dicto censu et dicto foriscapio et directo dominio in dicta medietate dicte vinee et terre in qua est plantata ipsa medietas, loco et vice medii quarti quod recipere debebamus in dicta medietate dicte vinee que pro dicta domo tenetur, recognoscentes vobis quod alia residua medietas dicte vinee pro indiviso,^d quam emit dictus Bernardus Ferrioli ab Arnaldo Catalani, est alodium vestrum franchum et liberum, in qua vinea dicti Arnaldi Catalani est sufficienter alia medietas. Est autem tota dicta vinea in terminis de Malleolis, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia Guilelmi Marchesii, et ex alia in tenencia Johannis Scicardi, et ex alia in tenencia Raymundi Rupilli.^e Actum est hoc VIII idus februarii, anno Domini M° CC° LXX° VII°. Sig+++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris predicti, et fratris Petri *Servent* et fratris Arnaldi de Septem casis, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Paratoris, et Johannis Scicardi, et Berengarii Tinardi, testium. Sig+++na Florencie et Guilherme et Bernardi, filiorum ejus, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Jacobi Mascharosii de Ripolle,^f et Bernardi *Gasch* et Raymundi *Baynuls*, testium.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. Masi B. c. remitimus B. d. indiverso B. e. Sic B, cal versemblantment corregir Ripulli. f. Sic B, cal versemblantment corregir Ripisaltis.

905

1278, 29 de març

Guillem Gaucelm, fill i hereu universal de Joan Gaucelm, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que té una borda amb les seves possessions i els seus drets per la casa del Temple, i que per aquesta raó és home abordat d'aquesta casa i ell i els seus successors residiran sempre a la vila de Sant Hipòlit. I per aquesta borda ha de fer cada any les joves de mitja jornada de segar blat de la casa del Temple del castrum de Sant Hipòlit i una altra mitja jornada de lligar o disposar el blat damunt l'era d'aquesta casa. D'ara endavant, cada any, quan Guillem Gaucelm i els seus successors matin un porc, hauran de donar-ne la meitat del millor pernil, o, si no en maten, 18 diners melgoresos. A més, si tenen bèsties, deuran mitja jornada de bèstia per a recollir les garbes, mitja jornada sense home per a portar el blat de la casa del Temple al molí, mitja jornada sense home per a portar els fems d'aquesta casa i una altra mitja jornada sense home per a transportar la llenya d'aquesta casa; i els templers hauran de subministrar-los la civada per a aquestes bèsties els dies que facin aquestes joves. Hauran de fer mitja jornada de manobre totes les vegades que es treballi al mur del castrum del Temple de Sant Hipòlit, i els templers hauran de subministrar l'àpat als manobres els dies que efectuïn aquestes obres. Igualment hauran de donar als templers sis punyeres d'ordi els anys que hi hagi guerra al castrum de Sant Hipòlit. Les possessions d'aquesta borda es troben a la vila i terme de Sant Hipòlit i són dos masos, una casa, tretze peces de terra, tres de les quals són alodials i una de quarta és meitat alodial i meitat tinguda per Bernat de Montlaur, dos camps, dos horts, un dels quals és alodial, dues vinyes, un clos d'oliveres, una garriga en indivís amb el seu cosí Guillem Gaucelm, i un celler dins la cellera del castrum de Sant Hipòlit. Guillem Gaucelm reconeix que té aquesta borda en qualitat d'hereu del seu pare, que era home

abordat de la casa del Temple. Fa homenatge a fra Ramon Desbac. El comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere Sabater, comanador de Palau [del Vidre], Berenguer, capellà del Masdéu, i Ramon de Castell-rosselló, aprova i confirma aquest reconeixement i promet a Guillem Gaucelm no perseguir-lo judicialment per raó de la sentència que Guillem Pere, canonge i oficial d'Elna, ha promulgat en contra seu a causa d'aquesta borda, ni per raó de les costes ocasionades per aquest plet, però resigna definitivament aquesta sentència i li concedeix la remissió perpètua d'una eventual condemna per la qual aquesta borda seria comissada als templers a causa de censos impagats o per qualsevol altra raó.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 87v–88v, acta núm. 140.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 186-195, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Gaucelmi, filius et heres universalis Johannis Gaucelmi quondam de Sancto Ypolito, profiteor et recognosco vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, nomine ejusdem domus, quod teneo et tenere debeo quandam bordam cum suis possessionibus et juribus infrascriptis pro dicta domo et pro vobis, nomine ejusdem domus, et racione ejusdem borde et possessionum infrascriptarum dicte borde, sum et debeo esse homo abordatus dicte domus et debeo facere et faciam semper, ego et successores mei in dicta borda et possessionibus ejus, continuam residenciam in villa de Sancto Ypolito, racione dicte borde, et ego (et)^a successores mei predicti geremus nos semper pro hominibus abordatis dicte domus. Et pro dicta borda debeo facere et faciam semper, ego et successores mei predicti,^b dicte domui medium jornale, quolibet anno, in futurum, ad secandum blada dicte domus castri de Sancto Ypolito, et medium jornale ad aptandum blada aree^c dicte domus castri de Sancto Ypolito; et quolibet anno, in futurum, debeo facere de censu et faciemus, ego et successores mei predicti, pro dicta borda, in festo Natalis Domini, mediam pernam meliorem porci, si quem in domo nostra occiderimus, et si non occiderimus, XVIII denarios malgurienses pro eodem; et quolibet anno medium jornale unius bestie, si bestiam habuerimus, ad garbejandum sine homine; et aliud medium jornale, sine homine, ad portandum blada dicte domus ad molendinum, quolibet anno; et aliud medium jornale, quolibet anno, sine homine, ad portandum fimum dicte domus; et aliud medium jornale, sine homine,

quolibet anno, ad portandum ligna dicte domus, si bestiam habuerimus; et quod Templum det mihi et meis civatam pro bestiis predictis diebus quibus faciant dicta media jornalialia. Item, debeo facere et faciemus semper, ego et successores mei predicti, mediam manobram quotienscumque operabitur in muro dicti castri Sancti Ypoliti domus Templi, et Templum det dictis mediis manobris ad comedendum, illis diebus quibus operabitur; et debeo facere et faciemus ego et successores mei predicti singulis annis semper VI punerias ordeï pro guerra, si guerra (fuerit)^d in castro Templi de Sancto Ypolito, aliter non. Possessiones dicte borde sunt in villa et terminis Sancti Ypoliti et sunt hec que secuntur, videlicet quidam mansus qui affrontat^e ex una parte in manso Guilelmi Rigaldi et ex alia in via publica; et quidam campus, qui vocatur *d'en Baron*, et affrontat ex una parte in terra Johannis *Pecoyl*, et ex alia in terra Guilelmi Galoni, et dat dicte domui quartum et usatica; et quedam pecia terre ibidem, et affrontat ex una parte in terra sui ipsius, et ex alia in via; et quidam campus in loco vocato *Retro ortis*, et affrontat ex una parte in terra Petri de *Clayrano* condam et aliorum, et ex alia in terra Raymundi Rigaldi et aliorum, et dat quartum et usatica, in quo dicto quarto et usaticis accipit dicta domus medietatem; et quedam pecia terre in loco vocato ad *Frexe*, et affrontat ex una parte in terra Raymundi Rigaldi, et ex alia in via, et dat Templo quartum et usatica; et quidam campus in loco vocato *Conangle*, et affrontat ex una parte in terra Guilelmi Galoni, et ex alia in via, et dat quartum et usatica, in quo dicto quarto et usaticis accipit Templum tres partes; et quedam pecia terre in dicto loco et affrontacionibus dictis, et dat quartum et usatica, in quo dicto^f carto et usaticis accipit Templum quintam partem; et quedam pecia terre in loco vocato *Retro ortis*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in terra *d'en Mir Aulen*, et dat quartum et usatica, in quo quarto et usaticis^g Templum accipit tres partes; et quedam pecia terre in loco vocato *Trulars*, et affrontat ex una parte in terra Arnaldi Galoni et Bernardi *Gros*, et ex alia in terra Guilelmi Gaucelmi, filii Petri Gaucelmi condam, et dat de censu dicte domui Templi annuatim II denarios in festo Natalis Domini; et quedam pecia terre ad ripam *de l'Agli*, et affrontat ex una parte in flumine *de l'Agli*, et ex alia in terra Johannis Fabri, et dat Templo quintum; et unus ortus ad *Forn teuler*, et affrontat ex una parte in terra Guilelmi Galoni, et ex alia in via, et dat Templo II denarios de censu, in festo Natalis Domini; et quedam vinea in loco vocato ad Podium, et affrontat ex una par-

te in vinea Guilelmi Gaucelmi predicti, et ex alia in malleolo dicti Guilelmi Gaucelmi, et dat de censu unum obolum in festo Natalis Domini Templo; et quedam vinea in dicto loco, et affrontat ex una parte in malleolo dicti Guilelmi Gaucelmi et ex alia in vinea Bernardi de *Lars*, et dat Templo sisenam; et alia vinea in predicto loco, et affrontat ex una parte in vinea Berengarii *Figures* et ex alia in vinea Petri *Jaubert*, et dat Templo sisenam; et una clausa de olivariis, cum terra in qua est plantata, in predicto loco, et affrontat ex una parte in vinea Guilelmi Gaucelmi, et ex alia in vinea Raymundi *d'Arches*, et dat Templo terciam partem de expletis; et una garriga in loco predicto, pro indiviso cum Guilelmo Gaucelmi, consobrino dicti Guilelmi Gaucelmi, et affrontat ex una parte in vinea dicti Guilelmi Gaucelmi, et ex alia in vinea Raymundi *d'Arches* et aliorum, et dat Templo sisenam; et quedam pecia terre in loco vocato *al Lenart*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in terra Bernardi *Mercader*, et est alodium; et quedam pecia terre *al Freix*, et affrontat ex una parte in terra Johannis *Garrius*, et ex alia in vinea Johannis *Tuir*, et est alodium; et tres pecias terre in loco vocato *al Maloli*, quarum una affrontat ex una parte in terra Raymundi Barleti, de *Garrius*, et ex alia in terra Johannis Rubei, et dat Sancto Ypolito agrarium, et alia affrontat ex una parte in terra Raymundi de *Dones* quondam, et ex alia in garriga, et est alodium; alia vero affrontat ex una parte in terra Petri Barleti, et ex alia in garriga, et est alodium; et quoddam cellarium intus cellariam dicti castri Sancti Ypoliti,^h et affrontat ex una parte in via, et ex alia in domo Jausberti Gaucelmi et aliorum, de quo dat Templo XVIII denarios de censu, in festo Natalis Domini; et quedam pecia terre ad viam Retro ortis, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in terra Johannis Ysarni, et tenet medietatem dicte terre pro alodio, et aliam medietatem pro Bernardo de Monte lauro; et quedam pecia terre in loco vocato *al Clot de Remig*, et affrontat ex una parte in terra Johannis Pagani condam, et ex alia in via, et dat quantum Templo et usatica; et unus ortus in loco vocato *Estanil*, et affrontat ex una parte in orto Petri *Forner*, et ex alia in terra que fuit Guilelmi *Polit*, et est alodium; et quedam domus que se tenet cum dicto manso meo, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia Guilelmi Rigaldi, de qua facit unam gallinam vel VI denarios de censu domui Templi, in festo Natalis Domini. Predicta autem confiteor et recognosco vobis, dicto fratri Raymundo de Bacco, ideo quia tenebar cum sim heres universalis dicti patris

mei, ut dictum est. Et teneo dictam bordam, cum dictis possessionibus, pro dicta domo, quam tenebat dictus pater meus pro dicta domo, qui erat homo abordatus dicte domus. Et incontinenti, ad recognitionem predictorum, facio vobis, dicto domino fratri Raymundo de Bacco, homagium, nomine dicte domus. Et ad faciendum omnia predicta et singula dicte domui, obligo me vobis, stipulanti, et omnia bona supradicta. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem, vobis promitto,ⁱ et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juro. Et nos, dictus frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei, nomine dicte domus, per nos et successores nostros, de consilio et voluntate fratris Petri Sutoris,^j preceptoris de Palacio, et fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Raymundi de Castro Rossilionis, recipientes a te, dicto Guilelmo Gaucelmi, predictam confessionem et homagium predictum, laudamus et confirmamus tibi et successoribus tuis dictam bordam, cum omnibus predictis possessionibus et juribus, sub pactis et condicionibus predictis, facientes tibi et tuis pactum de numquam petendo aliquid contra^j te vel tuos vel movendo aliquam questionem, occasione cujusdam sentencie quam tulit Guilelmus Petri, canonicus et officialis Elnensis, de dicta borda et bonis predictis, contra te, vel occasione expensarum factarum in lite mota per nos contra te coram dicto officiali de dicta borda et bonis ejusdem, immo^k eandem sentenciam resignamus et nolumus uti ea nec utemur contra te vel successores tuos; et si, aliquo modo, dicta borda erat nobis comissa, ratione census^l non soluti vel alio modo, eam comissionem tibi et tuis remittimus^m nunc et semper. Actum est hoc IIII° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig++na Guilelmi Gaucelmi et fratris Raymundi de Bacco, preceptoris Mansi Dei, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Bernardi Parage, et Bartholomei Taulat, et Boneti Geraldii, et Johannis Fabri et Raymundi Corb, omnium de Palacio testium, et mei, Raymundi Guilelmi, qui hanc cartam scripsi, mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et omès B. b. predicti *repetit per error B.* c. aere B. d. fuerit omès B.
e. affrontat *repetit per error B.* f. dicto *repetit per error B.* g. et usaticis et B.
h. Ypolito B. i. promito B. j. sartoris B. k. contra *repetit per error B.*
l. ymo B. l. sensus B. m. remittimus B.

1278, 13 d'abril

Pere Esteve, fill i hereu universal del difunt Guillem Esteve, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que ell i els seus successors són i seran homes amansats del Masdèu per raó d'una masada que té pel Temple a Sant Hipòlit i que anteriorment tenia el seu pare. Promet residir permanentment al castrum de Sant Hipòlit i fer totes les prestacions consuetudinàries degudes per aquesta masada, per la qual fa homenatge a fra Pere de Camprodon. Les possessions que depenen d'aquesta masada són: un mas, dos horts, sis peces de terra, vuit camps, una vinya, diversos censos percebuts sobre altres terratgers de Sant Hipòlit per un total de 9 sous melgoresos, rendes en metàl·lic i drets d'usos. Pere Esteve declara igualment que posseeix un determinat nombre de terres en alou, entre les qual un salsorer²³⁵ que té indivís amb Jausbert Traver, el Temple i l'Hospital de Bajoles. Posseeix igualment la meitat de la senyoria directa sobre les salines situades al terme de Sant Hipòlit a prop del salsorer, i els templers i els hospitalers es reparteixen en indivís la quarta part dels drets percebuts sobre aquestes salines, és a dir, la vuitena part de la senyoria directa, cosa que els dona dret a la mateixa fracció del foriscapi en cas de mutació. Fra Pere de Camprodon, amb el consentiment dels frares Berenguer, capellà del Masdèu, Pere Borrell, comanador de Bages, Arnau de Setcases, Llorenç de Palau, Jordà de Bellver i Pere Servent, aprova aquest reconeixement i concedeix aquesta masada a Pere Esteve.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 25v-27, acta núm. 44.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 31, ff. 162-175, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Petrus Stephani, filius et heres universalis Guilelmi Stephani de Sancto Ypolito condam, profiteor et recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus milicie Templi Perpiniani, gerenti vices fratris Raymundi de

235. Vocable específic del medi litoral, el *salsorer* designa una terra saturada de sal on abunda la salicòrnia.

Bacho, militis, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, nomine ejusdem domus, quod sum, et debeo esse, et ero semper, ego et successores mei qui mansatam infrascriptam tenebimus, homo et homines amansatus et amansati dicte domus Mansi Dei ratione mansate quam teneo et tenere debeo pro dicta domo Mansi Dei in villa et terminis Sancti Ypoliti, quam, dictam mansatam, cum possessionibus suis, tenebat dictus pater meus pro dicta domo Mansi Dei. Faciemus semper ego et successores mei continuam residenciam in castro de Sancto Ypolito pro dicta mansata et possessionibus ejus, et alia consueta fieri pro dicta mansata faciemus semper dicte domui. Et incontinenti, ratione dicte mansate et possessionum ejus, facio vobis homagium nomine dicte domus Templi. Possessiones vero dicte mansate et jura sunt in villa et terminis Sancti Ypoliti et sunt hec que secuntur, videlicet quidam mansus et quidam ortus sibi contiguus, qui est in villa veteri Sancti Ypoliti, pro quo, et orto contiguo ipsi manso, debeo facere et faciemus semper ego et successores mei domui milicie Templi quolibet anno, in festo Natalis Domini, III solidos malguriensium censuales, et affrontant ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Petri Barleti. Item, quidam ortus, qui est in loco vocato *a Tiule*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Raymundi Pastoris, pro quo facio et facere debeo dicte domui Templi VI denarios malgurienses censuales quolibet anno in festo Natalis Domini. Item, quedam pecia terre que est in loco vocato *a les Clauses*, cum olivariis que ibi sunt, de expletis cujus pecie terre debeo dare et dabimus ego et successores mei semper dicte domui Templi quartum et usatica, et de olivis cartam, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Petri Sartoris. Item, quidam campus qui est in loco vocato *Tremes ayges*, qui affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Cavallerii et aliorum, et ex alia parte in tenencia que fuit *dels Pisos* condam, de expletis cujus debeo dare et dabimus ego et successores mei semper quartum de quarto eorumdem expletorum inter dictam domum Templi et Hospitalem Sancti Johannis de Bajolis. Item, quidam campus, qui est in dicto loco vocato *Tremes ayges*, et affrontat ex una parte in tenencia Stranee, uxoris Petri Roerge, et dicti Petri Stephani, et ex alia in via, de expletis cujus debeo dare et dabimus semper ego et successores mei semper quartum de quarto eorumdem expletorum inter dictam domum Templi et dictum Hospitalem Sancti Johannis de Bajolis. Item, quoddam jus quod recipio in salinis que sunt in loco vocato *Tremes ayges*, scilicet medietas

dominii, in qua medietate dicti dominii recepit dicta domus Templi et dictum Hospitalis Sancti Johannis de Bajolis quartam partem pro indiviso, et affrontat dicte saline ex una parte in via et in tenencia Jausberti Treverii, et ex alia parte in Aculla ventosa. Item, quidam campus qui est in loco vocato *Tremes ayges*, qui est alodium, et affrontat^a ex duabus partibus in tenencia Jausberti Traverii. Item, recipio et recipere debeo in quadam rupta Arnaldi Cavallerii medietatem quarti et usaticorum, in qua medietate dicti quarti et dictorum usaticorum recipiunt dicta domus Templi et dictum Hospitale Sancti Johannis de Bajolis quartam partem, et affrontat dicta rupta ex una parte in Aculea ventosa, et ex alia parte in tenencia dicti Petri Stephani. Item, recipio et recipere debeo ratione dicte mansate in [duabus] vineis, una quarum tenet uxor Petri Roerge et est arsa, tenet aliam *en Garrigas*, et de expletis eorundem medietatem quartum et usaticorum, in qua medietate dicti quarti et dictorum usaticorum recipiunt dicta domus Templi et Hospitalis Sancti Johannis de Bajolis quartam partem. Item, quidam campus qui est in dicto loco *de Tremes ayges*, qui est alodium, et affrontat ex una parte in tenencia Jausberti Traverii, et ex alia in via et in tenencia Arnaldi Cavallerii. Item, quidam campus qui est in dicto loco *de Tremes ayges*, qui est alodium, et affrontat ex una parte in tenencia Jausberti Traverii, et ex alia parte, in tenencia Arnaldi Cavallerii et in via. Item, quidam campus qui est in loco vocato *Cap del moire*, qui est alodium, et affrontat^b ex una parte in via, et ex alia in tenencia Garricis Jausberti. Item, quidam campus, qui est in loco vocato *al Caner*, et est alodium, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia ecclesie Sancti Ypoliti. Item, recipio et recipere debeo, ratione dicte mansate, in quadam pecia terre Guilelmi Stellis VI denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et est dicta pecia terre in loco vocato *Villa vela*, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Martini, et ex alia in via. Item, quidam ortus qui est in loco vocato *Tiule*, et est alodium, et affrontat ex una parte in tenencia Johannis Rubei, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Boquerii. Item, quedam pecia terra que est in dicto loco vocato *Tiule*, et est alodium, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi *Guju*, et ex alia parte in tenencia^c Raymundi Pastoris. Item, recipio et recipere debeo, ratione dicte mansate, in quodam orto Ergullose femine XII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et affrontat ex una parte in orto Guilelmi Boquerii, et ex alia parte

in tenencia Johannis Rubei. Item, recipio et recipere debeo, ratione dicte mansate, in quodam orto Guilelmi Boquerii XII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et affrontat ex una parte in orto Guilelmi Boquerii, et ex alia parte in tenencia Johannis Rubei. Item, recipio et recipere debeo, ratione dicte mansate, in quodam orto Guilelmi Boquerii XII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et est in loco vocato ad *Tiule*, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Martini, et ex alia parte in tenencia Johannis Rubei. Item, recipio et recipere debeo in quodam orto Stephani *Astruch* XV denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et est in dicto loco vocato a *Tuyle*, et affrontat ex una parte in tenencia^d Johannis Rubei, et ex alia parte in tenencia^d Guilelmi *Rayadel*. Item, recipio et recipere debeo in quodam orto Guilelmi *Rayadel* XIII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in dicto festo Natalis, et est in dicto loco vocato a *Tiule*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Johannis Rubei. Item, recipio et recipere debeo in quodam orto Petri *Tardiu* XII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in dicto festo Natalis Domini, et est in loco vocato *Forn Teuler*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Petri *Reyg*. Item, recipio et recipere debeo in quodam orto Bernardi Vitalis, qui vocatur Ortus *dels sas*, XII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in dicto festo Natalis Domini, et affrontat ex duabus partibus in via, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Mauri. Item, recipio et recipere debeo in quadam pecia terre Bartholomei Pagesii VI denarios malgurienses censuales quolibet anno, in dicto festo Natalis Domini, et est in loco vocato *als Trulars*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte, in sendario. Item, recipio et recipere debeo in quadam pecia terre Arnaldi *Marti* quartum et usatica, in loco vocato *Sent Johan*, et affrontat ex una parte in sendario, et ex alia parte in sendario, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Vincencii. Item, recipio et recipere debeo in quadam pecia terre Petri Sartoris VI denarios malgurienses censuales quolibet anno, in dicto festo Natalis Domini, et est in loco vocato *als Trulars*, et affrontat ex una parte in tenencia Sancte Marie de Aspirano, et ex alia parte in tenencia Hospitalis pauperum Sancti Ypoliti. Item, recipio et recipere debeo in quadam pecia terre Berengarii *Figueres* unum denarium malguriensem censualem quolibet anno, in dicto festo Natalis Domini, et est in loco vocato a *la Busca*, et affrontat ex

una parte in tenencia Petri *Aulen*, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Rigaldi. Item, quedam pecia terre, que est in loco vocato Retro ortos, que est alodium, et affrontat ex una parte in tenencia Johannis Tuxani, et ex alia parte in tenencia uxoris Petri *Reg*. Item, quidam campus in loco vocato *als Trulars*, et est alodium, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi *Polairac*, et ex alia parte in tenencia Bernardi *Bartet* et aliorum. Item, quedam pecia terre, que est in loco vocato *a les Clauses*, que tenetur pro ecclesia Sancti Ypoliti, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in orto Johannis Pecolli. Item, quedam pecia terre, que est in dicto loco vocato *a les Clauses*, et est alodium, et affrontat ex duabus partibus in viis, et ex alia parte in tenencia mei, Petri Stephani. Item, quedam vinea, in loco vocato *a Bauto*, que tenetur pro Jausberto Traverio, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Petri Car[ec]jis. Item, habeo et habere debeo pro indiviso, cum Jausberto Traverio et cum dicta domo Templi et cum dicto Hospitale de Bayolis, quoddam salsorerium, et est in loco vocato *a Tremes ayges*. Et si contingeret me vendere predictas terras quas teneo pro aliis dominis predictis, pro quibus tenentur, vel terras predictas que^e dicuntur alodia, predicta domus milicie Templi Mansi Dei habeat dictorum venditionum foriscapii. Et si contingeret quod dicte saline venderentur, quod ego habeam medietatem foriscapii, de cujus medietate habeant, inter dictam domum Templi et dictum Hospitalem Sancti Johannis de Bajolis, quartam partem. De aliis vero omnibus possessionibus et juribus et censibus predictis, si contigeret quod dicta domus milicie Templi Mansi Dei vellet quod venderentur, quod dicta domus milicie Templi habeat integrum foriscapium dictarum venditionum. Ad que omnia predicta facienda dicte domui milicie Templi, ut superius continetur, obligo me et omnia bona mea vobis domino fratri Petro de Campo rotundo, nomine dicte domus, et ejusdem domui. Et ego dictus frater Petrus de Campo rotundo, nomine meo et dicti preceptoris dicte domus, de consilio et laudamento fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Petri Borrelli, preceptoris de Bagis, et fratris Arnaldi de Septem casibus, et fratris Laurencii de Palacio, et fratris Jordani de *Belveser*, et fratris Petri *Servent*, hec omnia predicta laudo et concedo tibi, dicto Petro Stephani, et successoribus tuis, predictam mansatam cum possessionibus suis et juribus et dominiis, vel quasi, sub pactis et conditionibus predictis. Actum est hoc idibus aprilis, anno Domini M° CCLXX° VIII°. Sig++na Petri Stephani et fratris Petri de

Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++na Guilelmi Clerici, rectoris ecclesie Sancti Ypoliti, et Guilelmi Traverii, bajuli de Sancto Ypolito pro domo milicie Templi, et Guilelmi Molere, testium. Sig+++++na fratris Berengarii, capellani Mansi Dei, et fratris Petri Borrelli, preceptoris de Bagis, et fratris Arnaldi de Septem casibus, et fratris Laurencii de Palacio, et fratris Johannis de *Belveser*, et fratris Petri *Servent*, predictorum, qui hec omnia laudamus die et anno predicto. Sig++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Petri Vila de Toyrio, testium.

Ego Berengarius Pelliparii hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio. Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta B. b. affrontant B. c. in tenencia *repetit per error* B. d. tenencia B. e. qui B.

907

1278, 29 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dona en acapte a Joan Panistrer de Perpinyà una peça de terra de 22 canes de Montpeller de llarg i 12 canes d'ample situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles. El terratger haurà de donar als templers 6 diners d'esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 287v-288, acta núm. 510.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 164, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Johanni Panistrerio de Perpiniano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam peciam terre, que habet in longitudine XXII canas ad canam Montispessulani et XII canas in amplitudine, et sunt XII cane de tuo proprio de dicta pecia terre quam tibi damus ad accapitum usque ad quoddam malleolum dicte domus Templi. Et est dicta pecia terre in terminis et adjacentia Sancte Marie de Malleolis, et affrontat ex una parte in quadam aculea et ex tribus partibus in tenenciis tuis, totum, integriter ac generaliter, cum in-

gressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam peciam terre habueritis et teneritis, donetis et solvatis semper nobis et successoribus nostris dicte domus quolibet anno in festo Natalis Domini pro censu dicte pecie terre VI denarios sterlingorum argenti fini. Et quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam peciam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et ego dictus Johannes Panistrerii, hec omnia laudo, et promitto^a vobis dicto preceptori me et meos tenentes dictam peciam terre et habentes solvere vobis et successoribus vestris pro predictis omnia bona mea, presentia et futura.^b Actum est hoc III° kalendas madii, anno Domini M CC^o LXX° VIII°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, et Johannis Panistrerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Maurini, et Berengarii Pelicerii et Bernardi Mironi, testium.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. Sic B, l'escrivà ha omès manifestament de tornar a copiar una part d'aquesta clàusula.

908

1278, 19 d'agost

Jausbert del Soler, fill del difunt Guillem del Soler, cavaller, ven als frares Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Guillem d'Aiguaviva, comanador d'Orla, i Bernat Mallol, que actua en nom de la casa del Masdèu i del seu comanador, fra Ramon Desbac, totes les honors, possessions, drets i ingressos que té a la vila d'Orla i a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, i particularment tot el que el seu pare hi posseïa. Aquestes possessions tingudes per ell són: un mas, dues cases, una de les quals a la plaça d'Orla, tres cellers, un pati, tres camps, quatre feixes de terra i dotze vinyes, una de les quals

a la parròquia de Santa Maria de Toluges. Jausbert del Soler tenia aquestes possessions en feu per la casa del Masdèu, com el seu pare abans que ell. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 750 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 65-66, acta núm. 105.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 369-379, segons *B*.

Noverint universi quod ego Jausbertus de Solerio, filius Guilelmi de Solerio, militis condam, per me et omnes successores meos, vendo et trado sive quasi trado vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus milicie Templi Perpiniani, et fratri Guilelmo de Aqua viva, preceptori de Orulo, nomine domus Mansi Dei, et fratri Bernardo *Malol*, dicte domus, ementibus et recipientibus a me, nomine fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, et nomine ejusdem domus et successoribus vestris et dicti preceptoris, perpetuo, omnes possessiones et honores, heremos et condirectos, et homines et feminas et dominia et directa et alia et laudimia et foriscapia et omnes servitutes et taschas et agraria et alia terremerita et omnia jura et omnes census et alia omnia et singula, quas et que habeo et habere debeo et mihi pertinent vel pertinere debent ratione et occasione hereditatis seu successionis dicti patris mei vel alio quocumque modo, in villa de Orulo et adjacentia et terminis Sancti Stephani de Orulo et pertinentiis ejusdem ville et in terris et possessionibus et hominibus et feminabus ejus ville, profitens et recognoscens vobis quod omnia et singula que dictus pater meus quondam habebat et habere debebat in dicta villa de Orulo et adjacentia ejusdem Sancti Stephani de Orulo pertinent mihi, et honoribus et possessionibus que sunt in dicta villa et terminis ejusdem, et omnia illa que dictus pater meus habebat in dicta villa de Orulo et terminis, cum hoc presenti publico instrumento, vendo vobis perpetuo, nomine dicti preceptoris domus Mansi Dei et ejusdem domus, quocumque sint predicta. De quibus possessionibus etiam sunt: quidam campus, quem tenet Jausbertus de *na Clara*, in dictis terminis, in loco vocato^a *Garriguoles*, et affrontat ex una parte in tenentia Raymundi Bertrandi, et ex alia in tenentia Michaelis Amalrici, et solebat dare agrarium et terciam partem cussure et bajulivum, et modo dat VI denarios pro censu. Item, unam vineam, quam tenet Raymundus Bertrandi, in dictis terminis, in loco vocato *Garrigoles*, et affrontat ex una parte in tenentia Jausberti de *na Clara*, et ex alia in tenentia Berengarii Fabri, et sole-

bat dare septenam, et modo dat agrarium. Item, aliam vineam, que est in dictis terminis, quam tenet Berengarius Fabri, in loco vocato *Garrigoles*, que donat septenam. Item, aliam vineam, que est in dictis terminis, in loco dicto *Garrigoles*, quam tenet *Auriol*, gener Franqueti de Perpiniano, et affrontat ex una parte in tenentia Petri Textoris, et ex alia in tenentia *d'en Bleda*, et solebat dare agrarium, et modo dat VI denarios pro censu. Item, aliam vineam, quam tenet Martinus Mercerii, que est in loco vocato *Garrigoles* et est in dictis terminis, et affrontat ex una parte in tenentia Montanerie femine, et ex alia in tenentia *d'en Auriol*, et donat septenam. Item, aliam vineam, que est in dictis terminis, in loco vocato *Garrigoles*, quam tenet Bertrandus Speciare, et affrontat ex una parte in tenentia Montanerie femine, et ex alia in tenentia *d'en Marti*, et solebat dare septenam, et modo dat VI denarios de censu. Item, unum campum, quem tenet Perpinianus Roma, quem solebat dare agrarium, et modo dat XII denarios de censu, qui campus est in predictis terminis, in loco vocato *Garrigoles*, et affrontat ex una parte in tenentia *d'en Bleda*, et ex alia in tenentia Ricolfi. Item, unam faxiam terre, quam tenet Jacobus Cars, et donat agrarium, et est in dictis terminis, in loco vocato *Garrigoles*, et affrontat in tenentia de *na Forolo*, et ex alia in tenentia Ricolfi. Item, unam vineam, quam tenet Ricolfus, et donat agrarium, et est in loco dicto *Garrigoles*, et affrontat ex una parte in tenentia Jacobi Cars, et ex alia in tenentia Perpiniani Rome. Item, unum campum in loco dicto *Garrigoles*, quem tenet Ferrola femina, et donat XII denarios de censu et solebat dare agrarium, et affrontat ex una parte in tenentia Jacobi Cars, et ex alia in tenentia *d'en Lerz*. Item, unam vineam *a Garrigoles*, quam tenet *en Lerz*, et donat septenam, et affrontat ex una parte in tenentia de *na Font redona*, et ex alia in tenentia ejusdem. Item, unam vineam *a Garrigoles*, quam tenet *na Font redona*, et donat^b septenam, et affrontat ex una parte^c in tenentia *d'en Lansa*, et ex alia in tenentia de *na Forrola*. Item, unam vineam *a Garrigoles*, quam tenet Bertrandus Speciare, et solebat dare septenam, et donat^d XII denarios de censu, et affrontat ex una parte in tenentia de *na Font redona*, et ex alia in tenentia *d'en Lerz*. Item, unam vineam *a Garrigoles*, quam (tenet)^e *en Lansa*, et donat agrarium, et affrontat ex una parte in tenentia de *na Font redona*, et ex alia in tenentia ejusdem. Item, unam vineam *a Garrigoles*, quam tenet Romeus, et donat II solidos, et affrontat ex una parte in tenentia *d'en Lanca*, et ex alia in tenentia Rome. Item, unam faxiam terre

in loco vocato *a l'Arber*, quam tenet Petrus Bertrandi, et donat agrarium et bajulivum, et affrontat ex una parte in tenentia Petri Bertrandi, et ex alia in tenentia Bremunde. Item, aliam faxiam terre in loco dicto *a l'Arber*, quam tenet Petrus Girona, et donat I denarium de censu, et affrontat ex una parte in tenentia Petri Bernardi, et ex alia in tenentia Petri Bernardi. Item, unam faxiam terre, in loco vocato *a la Valauria*, quam tenent Perpinianus Roma, et donat unum denarium de censu. Item, unam domum que est in platea de Orulo, quam tenet Raymundus *Recosent*, et donat tres gallinas et II punerias ordeï, et affrontat ex una parte in platea, et ex alia parte in tenentia Arnaldi. Item, unam domum, quam tenet Perpinianus Roma, et donat II gallinas et II denarios, et affrontat ex una parte in tenentia Arnaldi *Ot*, et ex alia in via. Item, quoddam cellarium, qui fuit de *na Pelforta*, et donat unam gallinam de censu, et affrontat ex una parte in tenentia Sacriste, et ex alia in tenentia que fuit Bernardi Egidii. Item, unum cellarium, quem tenet Petrus Michaelis, et donat unam gallinam vel VI denarios de censu, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenentia Poncii *Suyner*. Item, unum pati, quem tenet Jacobus *Candeler*, et donat unam gallinam de censu, et affrontat ex una parte in tenentia Poncii *Suyner* et ex alia in via. Item, I cellarium, quem tenet Petrus *Bofil*, et donat III denarios, et affrontat ex una parte in tenentia Berengarii de Ulmis, et ex alia in tenentia Bernardi Berengarii. Item, unum campum, quem tenet Jacobus Pastoris, et donat unum denarium et solebat dare agrarium, et affrontat ex una parte in tenentia *d'en Reverta*, et ex alia in *Vassa*. Item, unam vineam, que est in terminis Sancte Marie de Tulugis, quam tenet *na Pelforta*, in loco vocato *a la Pera*, et solebat dare quintum, et affrontat ex una parte in tenentia Petri de Stranea, et ex alia in tenentia Petri *Sapte* de Tulugis. Que omnia predicta et singula que vobis vendo, nomine dicti preceptoris dicte domus et ejusdem domus tenebantur in feudum. Et ego tenebam in feudum predicta omnia pro dicta domo Mansi Dei, et dictus pater meus ea tenebat in feudum pro dicta domo. Totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis et cum terminis et pertinentiis suis et cum omnibus in se habentibus, et sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad utilitatem vestram et successorum vestrorum, cedendo etiam vobis, nomine dicti preceptoris et dicte domui et eidem preceptori et successoribus ejusdem, ratione dicte vendicionis, omnes actiones et jura, utiles et directas, quas et que habeo et habere debeo in omnibus pre-

dictis et singulis que vobis vendo et contra omnes personas tenentes, vel possidentes, vel tenere debentes, aliquid pro me et nomine meo, quocumque modo vel titulo, in dicta villa de Orulo et terminis et adjacentia Sancti Stephani ejusdem ville, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Hanc vero vendicionem omnium predictorum et singulorum vobis et successoribus vestris facio precio DCCL solidorum barchinensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^f me teneo, renuncians exceptioni pecunie^g non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justi precii decepti sunt similiter renuncio et actionique in factum. Et si hec vendicio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et successoribus vestris dono et diffinio imperpetuum. Et promitto^h vobis, stipulantibus nomine dicti preceptoris et ejusdem domus, quod omnia predicta et singula que vobis vendo, nomine quo supra, faciam vobis et dicto preceptori et successoribus ejusdem domus et eidem domui bona habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum et nostris propriis expensis et successorum nostrorum. Et si questio vel questiones vobis vel dicto preceptori vel domui antedictae moverentur decetero pro predictis vel singulis que vobis vendo nomine quo supra, ut dictum est, defendemusⁱ dictum preceptorem et successores suos et dictam domum in iudicio et judiciis coram quibuscumque iudicibus et etiam extra iudicium, si contraversia aliqua vel questio moveretur, vel fieret, dicto preceptori, vel successoribus suis, vel dicte domui, pro predictis et singulis que vobis vendo nomine quo supra, ut dictum est. Et ego et successores mei tenebimur vobis et successoribus vestris de omni evictione, precio, sumptibus et interesse sive juris vel iudicis imprudencia vel alia ratione de jure vel facto evincerentur predicta et singula vel aliquid predictorum que vobis vendo nomine quo supra, ut dictum est, remittens^j etiam vobis et successoribus vestris omnem necessitatem denunciandi mihi vel meis si evictio appareret^k in predictis vel aliquo predictorum, ex quibus omnibus credaris dictus preceptor et successores sui et vos plano vestro verbo absque testibus et juramento. Et promitto^h vobis quod nichil feci, vel decetero faciam, quominus predicta vobis et successoribus vestris valeat vel infringi possit seu revocari. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presentia et futura. Et in continenti constituo me omnia predicta que vobis vendo vestro nomine

possidere, vel quasi, donec nacti fueritis inde plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis accipere vestra propria auctoritate quandocumque vobis placuerit ad omnes vestras vestrorumque voluntates perpetuo faciendas. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem vobis promitto,^h et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juro. Per quod iuramentum renuncio omni juri omnique legi quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Actum est hoc XIII° kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig+num Jausberti de Solerio predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Mathei de Anglada et Johannis, bajuli de Solerio, et Bernardi Sobirani, testium.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. voca B. b. dona B. c. parte *repetit per error* B. d. modat B. e. tenet omēs B. f. paccatum B. g. peccunie B. h. promito B. i. deffendemus B.
j. remitens B. k. apareret B.

909

1278, [14 d'agost - 13 de setembre]

Joan Pocoll de Sant Hipòlit, fill del difunt Berenguer Pocoll, reconeix a fra Bernat de Palau, comanador de Sant Hipòlit, en nom de la casa del Masdèu i del seu comanador, fra Ramon Desbac, que és home propi i amansat de la casa del Masdèu i que té per ella una masada amb les seves possessions a la vila i terme de Sant Hipòlit, com la tenia el seu pare abans que ell. Promet que ell i els seus successors que tinguin aquesta masada residiran permanentment a la vila de Sant Hipòlit, i que faran les servituds i altres usos deguts per aquestes possessions. Joan Pocoll ret homentage a fra Bernat de Palau per aquesta masada. Les possessions que en depenen són: un mas que té per Pere de Clairà, un celler a la cellera de Sant Hipòlit, quatre horts, dos dels quals són tinguts pel monestir de Fontfreda i un altre per Guillem Rigaud, dues feixes de terra, un camp, vuit peces de terra, una de les quals alodial, una garriga amb les seves oliveres, un farraginar tingut per Bernat de Montlaur i una vinya alodial. En cas d'alienació de les terres alodials o de les tingudes per d'altres senyors, la casa del Masdèu tindria

la meitat del foriscapi, i la totalitat per a les terres que són tingudes per a ella.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 86v-87v, acta núm. 139.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 176-184, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Johannes Pocolli de Sancto Ypolito, filius condam Berengarii Pocolli, ejusdem loci, per me et per omnes meos, profiteor et recognosco tibi, fratri Bernardo de Palacio, preceptori de Sancto Ypolito, nomine domus Mansi Dei milicie Templi, et nomine dicte domus Mansi Dei, et nomine fratris Raymundi de Bacco, preceptoris ejusdem domus Mansi Dei, recipienti, quod sum et esse debeo homo dicte domus Mansi Dei, proprius et solidus et amansatus, et pro dicta domo Mansi Dei teneo et tenere debeo quandam mansatam cum possessionibus ejus, in villa et terminis Sancti Ypoliti, que fuit condam dicti patris mei, quam tenebat pro dicta domo Mansi Dei. Et ego et successores mei, qui predictam mansatam tenebimus, erimus semper homines amansati et proprii, solidi dicte domus Mansi Dei. Et pro cellario dicte mansate, quod est in cellaria Sancti Ypoliti, facio et debeo et faciemus, ego et successores mei, semper dicte domui Mansi Dei XII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini. Et pro quodam orto, qui est in terminis dicte ville Sancti Ypoliti, debeo dare dicte domui, in dicto festo Natalis Domini, XII denarios malgurienses de censu. Et promitto^a tibi, stipulanti, quod ego et successores mei, qui predictam mansatam tenebimus, faciemus semper continuam residenciam in dicta villa Sancti Ypoliti, et terremerita et alia consueta, que consueverunt^b fieri dicte domui pro possessionibus dicte mansate. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligo tibi et successoribus tuis omnia bona mea, presentia et futura. Et in presenti etiam nomine dicti fratris Raymundi de Bacco, preceptoris dicte domus Mansi Dei, et nomine ejusdem domus, facio tibi homagium. Possessiones vero dicte mansate sunt hec que secuntur: primo, quidam mansus, qui est in villa Sancti Ypoliti, et affrontat ab oriente in via, et ab occidente in domibus Petri Sartoris et aliorum, et tenetur pro Petro de Dayreno.^c Item, dictum cellarium, et affrontat ab oriente in cellario Bernardi Rigaldi, et ab occidente in cellario Petri Gaucellmi^d condam. Item, dictus ortus, qui est in terminis Sancti Ypoliti, in loco vocato ad Aculeam, et affrontat ab oriente in clausa Petri Sartoris, et ab occidente in via. Item, quedam faxia terre, que est in dictis terminis, retro ortis, et affrontat ab oriente in terra

que fuit Arnaldi Nigri quondam, et ab occidente in terra Guilelmi Gaucelmi, paratoris, in qua recipit et recipere debet quartum et usatica dicta domus Mansi Dei de expletis ejus. Item, quoddam^e campus, in dictis terminis, qui est in loco vocato Vassa, et affrontat ab oriente in terra Petri Nigri et aliorum, et ab occidente in terra Petri Berengarii et aliorum, et dat quartum et usatica, in quibus recipit dicta domus medietatem, et aliam medietatem inter alios dominos. Item, quedam pecia terre, que est in dictis terminis, in loco vocato ad Aculeam, et affrontat ab oriente in aculea, et ab occidente in via prati de Garricis, et medietas dicte pecie terre dat quartum et usatica, in quibus recipit dicta domus medietatem et aliam medietatem inter alios dominos, et alia medietas dicte pecie terre est alodium. Item, quedam alia pecia terre in dictis terminis, in dicto loco ad Aculeam, et affrontat ab oriente in aculea, et ab occidente in via prati de Garricis, et medietas dicte pecie terre dat quartum et usatica, in quibus recipit dicta domus medietatem, et aliam medietatem inter alios dominos, et alia medietas dicte terre est alodium. Item, quedam alia pecia terre in dictis terminis, in loco vocato *Prats*, et affrontat ab oriente in terra Bernardi *Bertet*, et ab occidente in via, que est alodium. Item, quedam garriga in terminis predictis, in loco vocato a Sargis, cum olivariis qui ibi sunt, et affrontat ab oriente in terra *d'en Mir Aulen* et in via, et ab occidente in terra *dels Gaucelms* et aliorum, et est alodium. Item, quedam faxia terre in dictis terminis, in loco vocato *Salicer*, et affrontat ex una parte in salicerio Petri *Comte*, et ex alia in terra Petri Berengarii, et est alodium. Item, quedam pecia terre in terminis predictis, in loco vocato *Pas* de Sancto Laurencio, et affrontat ex una parte in flumine Aglini, et ex alia in terra Raymundi de Villalonga et aliorum, et est alodium. Item, quedam pecia terre in dictis terminis, in loco vocato *als Trulars*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in terra Arnaldi Traverii condam, in qua recipit dicta domus de expletis ejus quartum et usatica. Item, alia pecia terre in eisdem terminis, in dicto loco vocato *als Trulars*, et affrontat ex una (parte)^f in via, et ex alia in terra dicti Traverii quondam, et est alodium. Item, quedam alia pecia terre in loco vocato *Caval mort*, in dictis terminis, et affrontat ex una parte in terra Petri *Aulen*, et ex alia in terra Johannis Ville nove, in qua recipit dicta domus quartum et usatica de expletis ejusdem. Item, quidam ortus in terminis predictis, in loco vocato ad Ortam leprosororum, et affrontat ex una parte in orto *d'en Cayrat*, et ex alia in orto *d'en Fangaus*, et tenetur pro Guilelmo Rigaudi. Item, quidam

alius ortus in loco vocato Orta de *Totavedels*, in dictis terminis, et affrontat ex una parte in terra Bernardi Berteti, et ex alia in terra que fuit *d'en Aysalena* et aliorum, et tenetur pro monasterio Fontisfrigidi. Item, quidam ferrago in dictis terminis, in loco vocato ad Ortam *d'otre*, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Vingraldi condam et aliorum, et ex alia in orto [A-.. ...]^g et aliorum, et tenetur pro Bernardo de Monte lauro. Item, quidam ortus in dictis terminis, in loco vocato ad Ortam *d'otre*, et affrontat ex una parte in orto Petri *Figeres* et aliorum, et ex alia in orto Petri Berengarii, et tenetur pro dicto monasterio Fontisfrigidi. Item, quedam pecia terre in loco vocato Perario, in dictis terminis, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia nostra que est alodium, et dicta pecia terre dat agrarium, in quo recipit dicta domus tres partes et Raymundus Traverii residuam quartam partem. Item, quedam vinea in dictis terminis, in loco vocato *Bauto*, et affrontat ex una parte in vinea Guilelmi Barleti, et ex alia in vinea Johannis *Almayn* et aliorum, et est alodium. Et si dicta domus Mansi Dei vellet quod possessiones predictae, que tenentur pro aliis dominis et que sunt alodia, venderentur, dicta domus Mansi Dei habeat inde medietatem foris capii. De aliis vero possessionibus predictis, que in totum tenentur pro dicta domo Mansi Dei, si dicta domus vellet quod venderentur, eadem domus Mansi Dei habeat inde integrum foriscapium, promittens^h insuper tibi, stipulanti, quod nichil feci, nec decetero faciam, quominus predicta vel aliquid predictorum tibi vel successoribus tuis valeant vel infringi possint seu revocari. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum numquam veniam, bona fide et per stipulationem, tibi promitto,ⁱ et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Evangeliiis, sponte juro. Et ego dictus frater Bernardus de Palacio, recipiens a te, dicto Johanne *Pocol*, omnia predicta et singula, ratione dicte domus Mansi Dei et dicti preceptoris ejusdem domus, hec omnia predicta laudo et firmo. Actum est hoc [...] ^j septembris, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo octavo. Sig+num Johannis Pocolli predicti, qui hec omnia predicta laudo et firmo. Sig+num fratris Bernardi de Palacio predicti, qui hec omnia predicta laudo et firmo. Sig+++++na Arnaldi Galoni de Sancto Laurencio, et Bernardi Cayroni, sutoris, et fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris^k domus Templi Perpiniani, et fratris Petri Sutoris,^l preceptoris de Palacio, et fratris Raymundi *Cassador*, bajuli forensis dicte domus Mansi Dei, et Petri Querubi, testium. Ego idem Petrus Querubi hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscrispsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. conserverunt B. c. Sic B, cal versemblantment entendre Clayrano. d. Sic B. e. quidam B. f. parte omès B. g. passatge il·legible, llacuna de 28 mm B. h. promitens B. i. promito B. j. Passatge il·legible, llacuna de 25 mm B. k. preceptor B. l. Deutoris B.

910

1278, 24 de setembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Berenguer Sunyer, paraire, un terreny d'una monallada situat a la vila de Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 5 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 411, acta núm. 764.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 165, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Berengario Sunyerii, paratori, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam monallatam patui, quod est intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in via, et ex III partibus in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas teneris ibi edificasse^b hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illud recipere et occupare nostra propria auctoritate, et dare alii ad accapitum sine aliqua contradictione tua et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicti patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicta monallata dicti patui vendatur

vel inignoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam monallatam dicti patui bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito V solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum, non veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^e Et ego dictus Berengarius Sunyerii, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, dicto fratri Petro, quod ego et mei solvemus vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totam predictam monallatam dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VIII° kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, et Berengarii Sunyerii^g predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Perpiniani Gombaloles, et Raymundi de Uro, clerici, et Petri Cerdani, boquerii, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi. Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promittimus B. f. promittens B. g. Sic B.

911

1279 (nou estil), 8 de gener

Ramon Ministral, guanter, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que fra Pere Sabater, abans comanador de Perpinyà, havia donat en emfiteusi a la seva germana Estefania, muller del difunt Pere Jausbert, tres monallades, amb el seu complement, de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construís una o diverses cases, mitjançant un cens anual de 9 esterlins de plata, i el foriscapi en cas de mutació. Després de la defunció d'Estefania, el seu fill i hereu Pere Jausbert li ha venut aquest terreny, en el qual hi ha una casa i un verger, i després l'ha

concedit en acapte a Pere Cogombre, mitjançant un cens anual de 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona. Promet que totes les vegades que aquest cens sigui venut o empenyorat, ell i els seus successors en pagaran el foriscapi a la casa del Temple de Perpinyà. Pere Cogombre confirma tot el que s'ha dit i reconeix que té aquesta casa i aquest verger pels templers i que els pagarà 9 esterlins de cens anual cada any el dia de Nadal, i el foriscapi totes les vegades que la casa o el verger siguin venuts o empenyorats, i que pagarà igualment el cens de 31 sous i 3 diners a Ramon Ministrat el dia de la festa de Sant Miquel de setembre. Fra Pere de Camprodon confirma el que s'ha dit i reconeix haver rebut el foriscapi degut al Temple per la venda d'aquest terreny feta per Pere Jausbert a Ramon Ministrat, i el foriscapi degut per la donació en acapte feta per Ramon Ministrat a Pere Cogombre.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 311v-312, acta núm. 557.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 166-167, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Ministralis, ganterius, habitator Perpiniani, per me et meos profiteor et recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, nomine ejusdem domus, quod frater Petrus Sutor, preceptor olim dicte domus, dedit in emphiteosim Stephanie, uxori condam Petri Jausberti, sorori mee, tres monallatas cum suo complemento, ad edificandum^a ibi domum vel domos, sub annuo censum VIII sterlingorum boni argenti et fini, et foriscapii. In quo patuo est edificata^b quedam domus et in eodem patuo est quoddam viridarium; quod, dictum patuum, in quo sunt dicta domus et dictum viridarium, Petrus Jausberti, filius et heres condam dicte sororis mee, vendidit michi post mortem dicte soror mee; et ego dictam domum et dictum viridarium dedi et tradidi ad accapitum Petro Cogombre, filio condam Poncii Cogombre, sub annuo censu XXXI solidorum III denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et promitto^c tibi nomine dicte domus quod quandocumque et quocienscumque dictus census dictorum XXXI solidorum III denariorum barchinonensium vendatur vel inipignoretur, ego et successores mei solvemus dicte domui foriscapium. Pro quibus predictis obligo tibi et successoribus tuis jus quod habeo in predictis. Et ego dictus Petrus Cogombre, hec omnia laudo, et profiteor et recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo,

nomine dicte domus, quod teneo et tenere debeo pro dicta domo Templi dictam domum et dictum viridarium, et solvam dictum censum dictorum novem sterlinguorum argenti boni et fini dicte domui Templi quolibet anno in festo Natalis Domini, quem eidem domus recipit et recipere debet in dicta domo et in dicto viridario quolibet anno, ut dictum est. Et ego et successores mei solvemus foriscapium dicte domui Templi quancumque et quocienscumque dicta domus et dictum viridarium vendantur vel inpignorentur, et etiam faciemus et solvemus dicto Raymundo Ministrali quolibet anno in festo sancti Michaelis septembris imperpetuum dictum censum XXXI solidorum III denariorum barchinonensium dicti valoris. Pro quibus predictis et singulis obligo tibi et tuis successoribus, nomine dicte domus Templi, dictam domum et dictum viridarium. Et ego dictus fratri Petrus de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et de foriscapio dicte venditionis, quam dictus Petrus Jausbertus tibi, dicto Raymundo Ministrali, fecit de predictis, et de foriscapio dicte donationis ad accapitum, quam tu, dictus Raymundus Ministralis, dedisti dicto Petro *Cogombre*, per pacatum^d me teneo, renuncians exceptioni dicti foriscapii non accepti, salvis iuribus dicte domus Templi supradictis. Sunt autem dicta domus et dictum viridarium in terminis Perpiniani, in tenencia dicte domus Templi, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia Petri Xatmarii, et in tenencia Cerdane mulieris, et ex alia in tenencia Gausionis, uxoris Raymundi Sartoris. Actum est hoc VI idus januarii, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig++++na Raymundi Ministralis, et Petri *Cogombre* et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Guilelmi Camerate et Ferrarii Torroni, ganterii, testium, et mei Petri Querubi, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio, et suprascripti in X^a linea «quolibet anno».

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. hedificandum B. b. hedificata B. c. promito B. d. paccatum B.

1279 (nou estil), 1 de febrer

Fra Ramon Caçador, batlle forà del Masdèu, dóna en acapte a Ramon del Soler, d'Oms, setmaner de l'església de Santa

Eugènia d'Ortafà, mentre tingui aquest càrrec, dues peces de terra situades al terme de Santa Eugènia d'Ortafà, un al lloc anomenat Queixàs i l'altre al lloc anomenat Palau. El terratger haurà de donar als templers 1 esterlí i mig de plata de cens anual i el foriscapi. Per aquesta concessió, fra Ramon Caçador reconeix haver rebut 30 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 43, acta núm. 68.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 444-447, segons *B*.

In Dei nomine. Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus Venator, bajulus foranus^a domus milicie Templi Mansi Dei, per nos et per omnes successores nostros, donamus et tradimus sive quasi tradimus ad acapitum tibi, Raymundo de Solerio, sacerdoti et hebdomadario^b ecclesie Sancte Eugenie de Ortafano, dum tenueritis dictam hebdomadam^c tantum, videlicet duas pecias terrarum, quas habemus et habere debemus in terminis Sancte Eugenie de Ortafano. Quarum una est loco vocato dicto^d *als Caxas*, et affrontat ab oriente in tenedone Guilelmi *Maura* de Ortafano, a meridie in tenencia Bernardi Rotundi, ab occidente in tenencia Bernardi de Podio, de Brulano, ab aquilone in ripis. Alia pecia terre est loco dicto Palacium, et affrontat ab oriente in tenencia Bernardi Sotularis de Ortafano, a meridie in campo castris de Ortafano, ab occidente in via publica que tendit versus Elnam et ad *Banuls*, ab aquilone in condamina Templi. Sicut superius dictum est et in hiis predictis affrontacionibus includitur, sic donamus tibi, dicto Raymundo de Solerio,^e dum tenueris dictam hebdomadam,^f predictas duas pecias terrarum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, et cum omni melioramento que ibi fieri possit ullo modo vel aliquo tempore, hoc pacto quod tu dones nobis, dum tenueris dictas pecias terrarum, vel domui Mansi Dei, quolibet anno, de censu unum sterlinum et medium argenti fini, in festo Natalis Domini, et foriscapium; et non possis dictas pecias terrarum alienare nec obligare ullo modo, nisi feceris cum voluntate et licencia nostra. Et nos et nostri faciemus tibi predictum^g accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni (persona)^h imperpetuum, et tenebimur inde tibi sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis facere contigit, ex quibus credamini plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligamus tibi omnia bona domus

milicie Templi Mansi Dei. Et pro predicto accapito habuimus et accepimus a te XXX solidos et novem denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti fini secundum rectum pensum Perpiniani, de quibus per paccatosⁱ nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^j non numerate. Et ego Raymundus de Solerio, de Ulmis, presbiter et domedarius ecclesie Sancte Eulalie de Ortafano, a vobis, dicto fratre Raymundo Venatori, bajulo forano domus Mansi Dei, predictum accapitum de grato accipio. Et promitto^k vobis dare et facere et attendere, racione duarum peciarum terre, quolibet anno in festo Natalis Domini, unum sterlinum et medium argenti fini de censu et foriscapium. Et obligo vobis et domui predictae Mansi Dei predictum accapitum. Actum est hoc kalendis febroarii, anno Christi M^o CC^o LXX° octavo. Sig++na fratris Raymundi Venatoris et Raymundi de Solerio, de Ulmis, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi de Laurano, sacerdotis, et Nicholay d'Eyna, sacerdotis de Torro, et Petri Girona, sacriste de Avalrino, testium hujus rey. Ego Berengarius de Podio de Ulmis, presbiter, scriptor de Anilis auctoritate domini Berengarii episcopi Elne hanc cartam scripsi, et rasi et emendavi^l in V^a linea «in loco ubi dicitur in Campo», et hoc sig-(SM)-num feci.

a. forarius B. b. domedario B. c. epdomadam B. d. Sic B. e. Sorlerio B. f. epdomodam B. g. predictam B. h. persona omès B. i. paccatos B. j. pecunie B. k. promito B. l. exmendavi B.

913

1279 (nou estil), 14 de febrer

Bernat Ramon, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Bernat de Palau, comanador de Sant Hipòlit, que la casa del Temple de Sant Hipòlit percep 23 sous i 1 òbol i 1 picta coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, sobre la casa que té per ella en emfiteusi a la vila de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Pujol, així com el foriscapi i el lluïisme en cas d'alienació.

A Original, pergami, amplada 160/170 mm, alçada 120/125 mm, ADPO, Hp189.²³⁶

236. El document porta al dors una menció del segle xv en català: «Bernat de Sent Ipolit fa de cens per I^a casa XXIII d. m.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3115».

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, Alart, *Cart. ms.*, vol. S, p. 421, segons A.²³⁷
- C Còpia del començament del segle XX, Albion, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 185, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus Raimundi de Sancto Ypolito, per me et omnes meos profiteor et in veritate recognosco vobis, domino fratri Bernardo de Palacio, comendatori domus milicie Templi de Sancto Ypolito, et tibi, scriptori publico infrascripto, stipulantibus et recipientibus nomine dicte domus, quod eadem domus percipit et percipere debet jure emphiteoticho in quadam domo mea infrascripta XXIII denarios et obolum et pictam barchinonenses bonos coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, semper singulis annis in festo Natalis Domini pro censu dicte domus mee, et foriscapium cum laudimio quodcumque et quocienscumque eadem domus mea vendatur vel inpignoretur. Que dicta domus mea est intus villam Sancti Ypoliti, in loco dicto *Puyol*, et affrontat ex una parte in tenencia Michaelis *Cot*, et ex alia parte in tenencia Sclarmunde femine, et ex alia parte in tenencia Petri Garis, et ex alia parte in via. Actum est hoc XVI° kalendas marcii, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig+num Bernardi Raymundi de Sancto Ypolito predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig++na Raymundi Bernardi et Petri Sartoris de Sancto Ypolito, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

914

1279, 28 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Just, traginer, i a la seva muller Guillema, habitants de Perpinyà, un terreny de tres monallades i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 4 sous i 4 diners i 1 òbol de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal,

237. Amb la data errònia «XIII kalendas marcii».

i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 31 sous i 3 diners.

- A' Original, en forma de carta partida per la banda esquerra per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 195/200 mm, alçada 180 mm, ADPO, Hp188.²³⁸
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 464, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, Albon, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 168, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi (Perpiniani),^a per nos et per omnes successores nostros, damus ad accapitum vobis, Guilelmo Just, traginerio, et Guilelme, uxori ejus, habitatores Perpiniani, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, III monellatas et mediam patui, que sunt^b intus villam Perpiniani in tenedone Templi, et affrontant ex una parte in tenentia Bernardi Just, et ex alia in tenentia Arnaldi Rippe de Lupiano, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos, et vestri, et qui dictum patum habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris semper de censu quolibet anno in festo Natalis Domini IIII solidos IIII denarios obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quandocumque et quotienscumque dicte III monellate et medie dicti patui vendantur vel inpingnorentur, et quod vos teneamini hedificare^c domum vel domos in dicto patuo dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos et successores nostri possimus accipere et occupare dictum patuum nostra propria auctoritate et nobis retinere vel dare alii, si voluerimus, ad accapitum et nostras facere voluntates. Et promittimus vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et sumptibus si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro

238. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Carta d'un pati d'en Guillem Just traginer ab cens IIII s. vi d. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2753».

quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona dicti Templi, presencia et futura. Et pro hac donatione ad accapiti^d habuimus et accepimus a vobis XXXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^f non numerate. Et nos, dicti Guilelmus *Just* et Guilelma, uxor ejus, hec omnia laudamus, et promittimus vobis, fratri Petro de Campo rotundo, quod nos et nostri solvemus vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno, ut dictum est, et faciemus domum vel domos in dicto patuo, ut superius est expressum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod nos et nostri ibi fecerimus. Actum est hoc III kalendas madii, anno Domini M° CC° LXX° nono. Sig+++na fratris Petri de Campo rotundo, et Guilelmi *Just* et Guilelme, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Just*, et Bernardi *Auriol* et Arnaldi Lobeti, testium. Ego Johannes de Garricis hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio. Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et suprascriptit in III linea «que sunt», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Perpiniani omès A. b. que sunt afegit a la interlínia A. c. Sic A per edificare. d. Sic A per accapitum. e. Sic A per pacatos. f. Sic A per pecunie.

915

1279, 6 de setembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, havent rebut poder de fra Pere de Montcada, mestre del Temple a Aragó i Catalunya, amb el consentiment dels frares Ramon de la Bastida, cavaller, Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Arnau Calis, allibera Ermessenda, vídua de Pere Sabors de Perpinyà, de la servitud del quartó dels fruits que els templers percebien pel camp dit del Perer, que té per ells a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, al lloc anomenat Posols, prop del nou cementiri dels jueus. En compensació, d'ara endavant haurà de donar-los 3 sous d'esterlins de plata de cens anual el dia de la festa dels sants Pere i Fèlix.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 290r-v, acta núm. 515.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 169-170, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, comendator domus mansi Dei milicie Templi, data nobis adhoc licenciam et potestatem a fratre Petro de Montechada, magistro milicie Templi in terra Aragonie et in terra Catalonie et tenente locum magistri in Yspania, et cum consilio et assensu fratris Raymundi de Bastida, militis, et fratris Petri de Campo rotundo, comendatoris domus milicie Templi Perpiniani, et fratris Arnaldi Calis, per nos et successores nostros, cum hoc publico instrumento nunc et semper firmiter valituro affranquimus tibi Ermenssendi, uxori Petri *Sabors* de Perpiniano condam, et tuis, et cui vel quibus volueris perpetuo, quendam campum tuum vocatum de Perario, loco vocato *Posols*, qui pro dicta domo tenetur, qui est in terminis et in adjacentia Sancti Johannis Perpiniani, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in via publica, et ex alia in tenencia Raymundi de Arriano et in cimiterio^a novo Judeorum Perpiniani, et ex alia in tenencia nostra, ab omni illo quarto quod recipiebamus in dicto campo de fructibus sive expletis ejusdem campi, totum, integritur ac generaliter, sicut melius et plenius dici vel intelligi potest ad tuam et tuorum utilitatem, faciendo inde tibi et tuis et quibus volueris perpetuo firmum pactum de non petendo aliquid ulterius de dicto quarto, hoc pacto et forma quod tu et tui, et quicumque dictum campum^b habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris, loco et vice dicti quarti, III solidos sterlingorum boni argenti et fini, valentes XII solidos, de censu quolibet anno in festo sanctorum Petri et Felicis perpetuo, et nichil aliud pro dicto campo dabis tu vel tui. Nos promittentes^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis semper dictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace et possidere ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis^d sine fraude de omni evictione, sumptibus et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel tuos facere vel sustinere contigeret pro predictis, remittentes^e tibi et tuis perpetuo omnem necessitatem denunciandi^f nobis vel successoribus nostris si evictio vel questio immineret^g in dicto campo ratione dicti affranquimenti, ex quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et incontinenti constituimus nos dictum affranquimentum nomine tuo possidere, vel quasi, donec inde nacta fueris plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis tu et tui accipere tua propria auctoritate et tecum retinere

quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas et tuorum voluntates omni tempore faciendas, salvo jure nostro, ut dictum est. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus aliquo modo bona fide tibi promittimus.^h Et ego dicta Ermenssendis, recipiens a vobis, dicto fratre Raymundo de Bacco, comendatore predicto, dictum affranquimentum, sub pactis et conditionibus supradictis, hec omnia laudo, promittensⁱ vobis quod ego et mei dabimus vobis et vestris successoribus perpetuo de censu quolibet anno in dicto festo dictos III solidos sterlingorum dicti valoris et nichil aliud, obligando vobis et successoribus vestris dictum campum cum omni melioramento quod ibi fecero pro dicto censu. Actum fuit hoc VIII idus septembris, anno Domini M° CC° LXX° nono. Sig++++na fratris Raymundi de Bacho, et fratris Raymundi de Bastida, et fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi Calis et Ermenssendis, uxoris dicti Petri *Sabors*, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na domini Arnaldi Bajuli, judicis illustris domini regis Majoricarum, et domini Petri de Calidis, scriptoris dicti domini regis, et Petri de Riupullo et Bernardi Sobirani, testium. Idem Bernardus Sobirani vice et mandato Petri Fabri de Capcirio hoc scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit. Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ciminterio B. b. campum *afegit a la interlínia* B. c. promittentes B. d. obligantes nos tibi et tuis B. e. remittentes B. f. nunciandi B. g. ymineret B. h. promittimus B. i. promittens B.

916

1279, 22 de setembre

*Llorenç Pellisser, fill del difunt Berenguer Rodó, habitant de Perpinyà, ven a Guillem Feliu, fill del difunt Guillem de Sant Feliu, habitant de Perpinyà, unes cases, amb un terreny contigu, situades a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, dins el condomini de Guillem Saquet i Bernat Martí, salvat el cens anual de 14 diners [melgoresos] el dia de Nadal i el foriscapi deguts a aquests darrers. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 375 sous de moneda coronada de Barcelona. Guillema, esposa de Llorenç Pellisser, confirma aquesta venda.*²³⁹

239. Vegeu més endavant l'acta núm. 955, en què es confirma aquesta venda per Bernat Martí i Guillem Saquet el 9 de gener de 1281.

- A Original, pergamí mutilat, amplada aprox. 270 mm, alçada 255/260 mm, ADPO, Hp188.²⁴⁰
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 468, segons A.

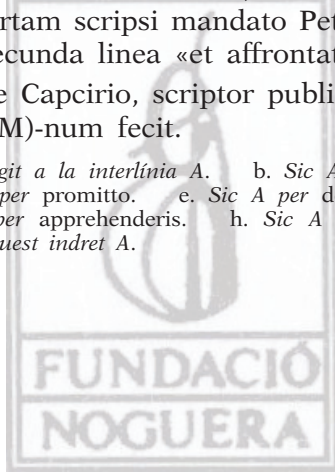
Notum sit cunctis quod ego Laurentius Pelliparii, filius quondam Berengarii Rotundi, habitatori Perpiniani, per me et meos, vendo et trado sive quasi trado tibi, Guilelmo Felicis, filio quondam Guilelmi de Sancto Felicis, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quasdam domos cum patuo eisdem contiguo, que sunt in terminis Sancti Johannis Perpiniani, in condamina Guilelmi Saqueti et Bernardi Martini, et affrontant^a ex duabus partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia Petri Cerdani, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, que et quas in dictis domibus habeo et habere debeo aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem tibi et tuis facio precio CCCLXXV solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidis VI denariis valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^b me teneo, renuncians exceptioni peccunie^c non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justì precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum. Et promito^d tibi quod ego et mei faciemus tibi et tuis predictas domos bonas habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, tam in obtinendo quam in subcubendo. Et etiam deffendemus^e te et tuis in iudicio et extra nostris propriis sumptibus et expensis in causa evictionis, si evictio seu questio tibi vel tuis appareret in predictis, remitendo^f etiam tibi et tuis omnem necessitatem denunciandi mihi vel meis, si questio aliqua tibi vel tuis movetur pro predictis, ex quibus omnibus et singulis credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omni-

240. El document està rosegat en tot el sentit de l'altura per la banda esquerra. Al peu de l'acta, una mà contemporània ha afegit la postil·la següent: «habui XII denarios». El document porta al dors un regest del segle XIV: «Instrumentum G. Felicis de domibus [...]», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2762».

bus obligo tibi et tuis omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictas domos tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis^g plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis apprehendere^h tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure Bernardi Marti et Guilelmi Saqueti, scilicet XIII denariis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapio quocienscumque dicte domus vendantur vel inpignorentur. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam bona fide et per stipulationem tibi promito,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliis, sponte tibi juro. Et ego Guilelma, uxor dicti Laurentii Pelliparii, hec omnia laudo et firmo, solvens et diffiniens tibi, dicto Guilelmo Felicis, emptori predicto, et tuis, et cui volueris perpetuo, totum quicquid juris in dictis domibus habeo et habere debeo ratione obligationis dotis mee, vel donationis propter nuptias, vel alio modo; et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam bona fide et per stipulationem tibi promito,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliis, sponte tibi juro. Per quod juramentum renuncio omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta venire possem. Sig+num Laurencii Pelliparii predicti, qui hec omnia laudo X kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX° nono. Sig+++na Guilelmi [Rus-...],ⁱ et Arnaldi de Pediliano et Guilelmi Saturnini, testium. Sig+num Guilelme, uxoris dicti Laurentii Pelliparii, predictae, que hec omnia laudo X kalendas octobris, anno quo supra. Sig+++na Arnaldi Pediliani, et Johannis Pelfort et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Bartolomeus de Capcirio hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio, et suprascripsi in secunda linea «et affrontat».

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniensis, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et affrontant *afegit a la interlínia A.* b. *Sic A per pacatum.* c. *Sic A per pecunie.* d. *Sic A per promitto.* e. *Sic A per defendemus.* f. *Sic A per remittendo.* g. *Sic A per apprehenderis.* h. *Sic A per apprehendere.* i. *El pergamí està foradat en aquest indret A.*

1279, 24 de setembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Miquel Traginer, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada situat a la vila de Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 16 diners barcelonesos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 5 sous de moneda coronada de Barcelona.

B. Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 330r-v, acta núm. 598.

C. Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 171, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Michaeli Traginerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam monallatam patui, quod est intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia Templi, et ex II partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse^b hinc usque ad II annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illam recipere et occupare nostra propria auctoritate, et dare alii ad accapitum sine aliqua contradictione tua et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicti patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XVI denarios barchinonenses, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta monallata dicti patui vendatur vel inpiñoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam monallatam bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito V solidos

barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^e Et ego dictus Michael Traginerii, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, dicto fratri Petro, quod ego et mei solvemus vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totam predictam monallatam dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc VIII kalendas octobris, anno Domini M° CC° LXX° VIII°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Michaelis Traginerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Perpiniani *Gombaloles*, et Raymundi de Uro, clerici, et Petri Cerdani, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi, et suprascripti in VII^a linea «domini.»

Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promittimus B. f. promittens B.

918

1279, 21 d'octubre

Un litigi enfrontava Guillem de Codalet, batlle de Perpinyà en nom del rei de Mallorca, d'una banda, i fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, d'altra banda, per raó del foriscapi d'una taula de vendre situada a la plaça de Perpinyà, la seva coberta i la construcció situada sota aquesta taula. Fra Pere de Camprodon pretenia que aquesta taula era en alou del Temple i que era tinguda per ell. El batlle pretenia que fins i tot si aquesta taula era de la casa del Temple, li havia esta donada per al simple ús de taula de vendre, i que no podia haver-hi cap construcció a sobre ni a sota, però que, al contrari, la coberta que estava a sobre d'aquesta taula era tinguda pel rei, que en rebia un cens de 18 diners. El batlle, amb el consentiment de Pere Roig, jutge del rei de Mallorca, i el comanador s'han posat d'acord perquè el rei i els seus rebin la tercera part del foriscapi i la casa del Temple les dues tercers parts restants, totes les vegades que aquesta taula sigui

venuda o empenyorada; que la casa del Temple tingui el cens que tenia costum de percebre per aquesta taula i que el rei tingui el cens de 18 diners que solia percebre per la coberta.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 294, acta núm. 524.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 172-173, segons *B*.

Noverint universi quod cum contentio esset inter Guilelmum de Codaletto, bajulum Perpiniani nomine domini regis Majoricarum, ex una parte, et fratrem Petrum de Campo rotundo, preceptorem domus Templi Perpiniani nomine ejusdem domus, ex altera parte, ratione foriscapii illius tabule que est in platea Perpiniani et superficiei ejusdem et edificii^a quod est subtus dictam tabulam. Dicebat dictus frater Petrus quod dicta tabula erat alodium Templi et ex quo dicta tabula tenebatur pro dicta domo et erat ejusdem domus debebat esse et intelligi liberum a celo^b usque in abyssum,^c et quod tam superficies quam edificium^d quod est subtus dictam tabulam erat dicte domus Templi. Ex adverso, dictus bajulus dicebat quod licet dicta tabula esset domus Templi, erat eis data ad certum usum, scilicet ad tabulam habendam, et non poterat habere desuper superficiem nec subtus dictam tabulam aliquod edificium,^d immo^e superficies que erat supra dictam tabulam erat domini regis, et tenebatur pro eo, et recipiebat ibi censum XVIII denariorum. Dicebat etiam dictus bajulus quod edificium^d quod erat subtus dictam tabulam erat dicti domini regis et tenebatur pro eo, cum domus Templi non haberet ibi nisi solum modo tabulam. Tandem convenerunt dictus bajulus, de voluntate et mandato dicti Petri Rubey, judicis predicti domini regis, et dictus frater Petrus, quod dominus rex et sui habeant imperpetuum et recipiant terciam partem foriscapii precii quod habebitur ex dicta tabula et superficii ejusdem et edificii^a quod est subtus dictam tabulam pro jure quod dominus rex habet in dicte superficie et edificio^f quod est subtus dictam tabulam quocienscumque dicta tabula cum superficie et edificio^f vendatur vel inignoretur. Et domus Templi habeat duas partes predicti foriscapii pro dicta tabula que pro dicta domo tenetur. Et quod domus Templi et alii qui recipiunt censum in dicta tabula habeant et recipiant semper censum quem consueverunt habere et recipere pro dicta tabula, et dominus rex et sui habeant censum predictorum XVIII denariorum quem recipit in superficie tabule predicte. Actum fuit hoc XII° kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° nono, in presentia et testimonio Guilelmi Paratoris, et Bernardi Dalmacii,

et Arnaldi, nuncii domini Petri Rubey, testium, et mei Guilelmi Ferrarii, scriptoris publici curie Perpiniani et vicarie Rossillionis pro illustri domino rege Majoricarum, qui hanc cartam scripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

- a. hedificii B. b. a celo repetit per error B. c. habissum B. d. hedificium B.
e. ymo B. f. hedificio B.

919

1279, 2 de novembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Ramon de Vilaclara, fuster, habitant de Perpinyà, una part d'una casa situada a la vila de Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació, però no estarà obligat a pagar aquest cens durant la pròxima festa de Nadal. I si volgués desplaçar el rec d'aquesta part de casa, estaria obligat a fer passar l'aigua per la seva altra tinença, i no podria fer-ho sense l'acord del comanador o d'aquell a qui pertanyi la tinença cap a la qual la seva part de casa té el dret d'evacuar les aigües. Ramon de Vilaclara i qui tingui l'altra part d'aquesta casa estaran obligats a construir la paret de separació pagant les despeses conjuntament.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 349, acta núm. 634.

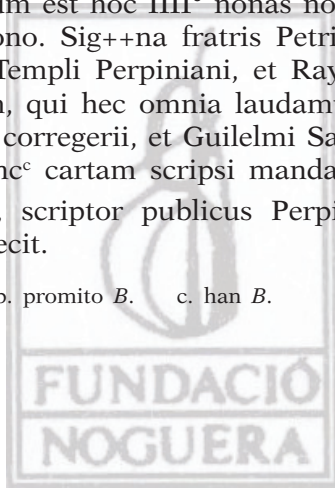
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 174, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et per omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Raymundo de Villaclara, fusterio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam partem cujusdam domus Templi, de celo usque in abyssum,^a que est in villa Perpiniani, que pars affrontat ex una parte in tenencia tua, et ex alia in tenenciis Raymundi Lobat et Petri Grimaldi, et ex alia in tenencia domus Templi, et ex alia in tenencia dicte domus Templi quam daturus sum ad accapitum Petro Fabri, corregerio, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici vel intelligi potest ad utilitatem tuam vel tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam partem dicte

domus habueritis et tenueritis, donetis michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicta pars dicte domus vendatur vel inpingoretur. Et ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictam partem dicte domus bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione, et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi. Preterea volo quod non tenearis dictum censum solvere in festo Natalis Domini proxime futuro. Et ego dictus Raymundus de Villaclara, hec omnia predicta et singula laudo, et promitto^b tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et mei solvemus semper tibi et successoribus tuis dictos XII solidos VI denarios barchinonensium dicti valoris censuales quolibet anno ut dictum est superius, obligans inde tibi et successoribus tuis dictam partem dicte domus, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Et si forte ego extollerem vel aliter mutarem reccum dicte partis dicte domus, teneam aquaversum ejusdem recipere super aliam tenenciam meam, vel non possim illum reccum mutare sine voluntate tua vel illius cujus erit illa tenencia super quam habet modo aquaversum dicta pars dicte domus quam michi superius dedisti ad accapitum. Et ego et ille qui habebit residuam partem dicte domus teneamur facere communiter parietem inter tenenciam meam et suam. Actum est hoc IIII° nonas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° nono. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, et Raymundi de Villaclara, fusterii, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi Davi, et Petri Fabri, corregerii, et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Johannes Vitalis hanc^c cartam scripsi mandato Petri Geraldii.

Petrus Geraldii, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. habissum *B.* b. promito *B.* c. han *B.*

920

1279, 2 de novembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Fabre, corretger, habitant de Perpinyà, una part d'una casa situada a la vila de Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 37 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous. El terratger no estarà obligat a pagar el cens durant la pròxima festa de Nadal. Haurà de construir una paret de separació entre la seva tinença i la del Temple. I si, en el decurs de l'any venidor, els templers donessin en acapate la part de llur tinença contigua a aquesta paret, aleshores qui tindria aquesta part hauria de reemborsar-li la meitat de les despeses de construcció; i si no donessin aquesta tinença en acapte, o si el seu terratger rebutgés pagar aquestes despeses, serien els templers els qui el reemborsarien.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 396r-v, acta núm. 730.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 175-176, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et per successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Petro Fabri, corregerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam partem cujusdam domus Templi, de celo usque in abyssum,^a que est in villa Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi de Villaclara, et ex alia in via, et ex aliis duabus partibus in tenencia domus Templi, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam partem dicte domus^b habueritis et teneritis, donetis michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicta pars dicte domus vendatur vel inignoretur. Et ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictam partem dicte domus bonam habere et tenere in

pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro predicta donacione habui et accepi a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per paccatum me teneo, renuncians exceptioni peccunie non numerate, quos recognosco versos esse in utilitate dicte domus. Preterea volo quod non tenearis solvere dictum censum in festo Natalis Domini proxime futuro. Preterea volo quod tu tenearis facere parietem inter dictam tenenciam tuam, quam tibi dono ad accapitum, et tenenciam domus Templi, ita quod, si ego vel successores mei dehinc usque ad unum annum daremus ad accapitum residuam tenenciam Templi juxta quam dictum parietem feceris, ille cui dederimus ad accapitum teneatur tibi satisfacere de medietate expensarum quas feceris in dicto pariete construendo; et si infra dictum tempus non dares ad accapitum dictam partem dicte tenencie domus Templi, vel ille cui daremus dictam tenenciam ad accapitum nollet tibi satisfacere de medietate dictarum expensarum, ego vel successores mei satisfaciemus tibi vel tuis dehinc usque ad unum^e annum de medietate dictarum expensarum. Et ego dictus Petrus Fabri, hec omnia predicta laudo, et promitto^d tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et mei solvemus semper tibi et successoribus tuis dictos XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum dicti valoris censuales quolibet anno, ut dictum est superius, obligans inde tibi et successoribus tuis dictam partem dicte domus, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIII° nonas novembris, anno Domini M^o CC^o LXX° nono. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, et Petri Fabri, corregerii, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi Davi, et Raymundi de Villaclara et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Johannes Vitalis hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldii.

Petrus Geraldii, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. habissum B. b. domus *repetit per error B.* c. hunum B. d. promito B.

921

1279, 20 de novembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Fabre, corretger, habitant de Perpinyà, una part d'una casa situada a la vila de Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 75 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Els templers es reserven el dret perpetu de fer passar per aquesta tinença un rec que duu les aigües captades dins el canal d'Estela, muller de Dalmau de Castellnou, a fi de regar l'hort o la trilla del Temple, rec que els templers estaran obligats a mantenir a càrrec seu. El terratger i els seus no podran fer res que pugui obturar el pas de l'aigua. Fra Pere de Camprodon promet a Pere Fabre que els templers aixecaran a càrrec seu una paret entre la tinença del Temple i la tinença que li concedeix ara, l'altura de la qual haurà d'ésser similar a la de la paret adjacent.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 348v, acta núm. 633.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 177, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per me et per omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Petro Fabri, corregerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam partem cujusdam domus Templi, de celo usque in abyssum,^a que est in villa Perpiniani, et affrontat ex una parte in tua tenencia quam dedi tibi ad accapitum, et ex alia in tenencia Petri *Blancart*, et ex alia in tenencia Templi, et ex alia in via, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam partem dicte domus habueritis et teneritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini LXXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quocienscumque dicta pars dicte domus vendatur vel inignoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^b tibi quod ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictam partem dicte domus bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis

sine fraude de omni evictione, et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi. Hec tamen facio salvo et retento dicte domui quod fratres dicte domus habeant semper recaturam, et possint ducere aquam per dictam tenenciam tuam de recco domine Stelle, uxoris Dalmacii de Castro novo, ad rigandum ortum sive triliam Templi quocienscumque eisdem fratribus placuerit. Quam recaturam fratres Templi teneant semper condirectum. Et tu vel tui non possitis ibi facere nec faciatis aliquod impedimentum propter quod aquam non possit libere transire. Et promitto^b tibi quod ego vel fratres Templi propriis expensis dicte domus Templi elevabimus quendam parietem que est inter^c tenenciam Templi et tenenciam quam tibi dono ad accapitum, in tantum sicut elevatus est paries ille qui est juxta istum parietem. Et ego dictus Petrus Fabri, corregerii, hec omnia laudo, et promitto^b tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et mei solvemus semper tibi et successoribus tuis dictum censum quolibet anno ut superius est expressum, obligans inde tibi et successoribus tuis dictam partem dicte domus, cum omni melioramento quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc XII kalendas decembris, anno Domini M° CC° LXX° nono. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, et Petri Fabri, corregerii, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi Davini, et Johannis Brandini et Arnaldi de Petra alba, testium, et mei Johannis Vitalis, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi.

Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum B. b. promito B. c. in B.

922

1279, 28 de novembre

Pere Pelegrí, habitant de Vilonava de Raò, fill i hereu de Ferrer Pelegrí, reconeix a fra Berenguer, capellà del Masdèu, i a l'escrivà públic Pere Guerau, el qual estipula en nom del comanador i dels frares de la casa del Masdèu, que té, com abans que ell va tenir el seu difunt pare, una borda amb les seves dependències a la vila i terme de Vilanova de Raò, i que és home

propí i abordat dels templers. Per aquesta borda, ha de donar les servituds a part de fruits de les terres que en depenen: 3 diners melgoresos, una gallina i mig quartó de cens anual, i ha de fer igualment cada any una jornada amb una bèstia per a tragar les garbes o el fenc del Masdèu. Les possessions que depenen d'aquesta borda són: tres camps, cinc feixes de terra, tres peces de terra, dos de les quals alodials, i un hort. Fa homenatge d'aquesta borda al capellà. No té la intenció de sotmetre a aquesta borda les altres possessions que té per d'altres senyors. En canvi, si en el futur adquirís d'altres possessions, estarien sotmeses a aquesta borda.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 72v-73, acta núm. 114.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 435-441, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Petrus Peregrini, habitator de Villa nova de Racione, profiteor et recognosco tibi, fratri Berengario, capellano domus Mansi Dei milicie Templi, et tibi, tabellioni publico infrascripto, stipulantibus et recipientibus nomine preceptoris et fratrum omnium presentium et futurorum dicte domus Mansi Dei milicie Templi, quod teneo et tenere debeo, et Ferrarius Peregrini condam pater meus, cujus ego sum heres, tenebat quandam bordam cum pertinenciis suis infrascriptis in villa et terminis de Villa nova de Racione, et ego sum et debeo esse, et dictus pater meus erat, et successores mei erant, homo et homines proprii et solidi et abordati dicte domus milicie Templi et preceptoris et fratrum predictorum. Et racione dicte borde et pertinenciarum ejus debeo facere et consuevimus facere et solvere, tam ego quam dictus pater meus, dicte domui Mansi Dei milicie Templi terremerita terrarum infrascriptarum et census et usatica et jovas et alia stracia, videlicet pro censu predicto III denarios malgurienses et unam gallinam et medium cartonum ordeï censuales quolibet anno de predictis, et pro predicto stracio unum jornale quolibet anno cum bestia ad trahendum garbas vel fenum dicta domus. Et sunt de dicta borda quidam campus, qui est in terminis predictis, qui affrontat ex una parte in via qua itur de Villa nova apud Cornilianum, et ex alia parte in campo Berengarii de Podio, de fructibus cujus dicta domus debet habere semper agrarium et cosuram et III mensuras bajulivi cum mensura qua mons mensurabitur. Item, alius campus in eisdem terminis, in loco vocato *Tiraculs*, et affrontat ex una parte in flumine aque dicte de *Riart*, et ex alia in campo Guilelmi Ademarii, de fructibus cujus dicta domus debet habere semper

illa eadem jura que dicta sunt superius de superiori campo confrontato. Item, quedam faxia terre in eisdem terminis, in eodem loco *Tiraculs*, et affrontat ex una parte in tenencia mea, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Bonete, de fructibus cujus debet habere dicta domus semper agrarium exutum. Item, quedam faxia terre in eisdem terminis, in loco vocato *Encentes*, et affrontat ex una parte in campo Guilelmi *Leu*, et ex alia in tenencia Raymundi *Redon* de Pollestris, de fructibus cujus debet habere dicta domus semper agrarium exutum. Item, quedam alia faxia terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato ad Plana, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Peroti, et ex alia in tenencia Eymerici Pauci, de fructibus cujus debet dare dicta domus semper medium quartum et medium agrarium. Item, quedam alia faxia terre, que est in eisdem terminis, et affrontat ex una parte in tenencia Petri de Corniliano, et ex alia in tenencia Guilelmi Genoerii, fusterii, de fructibus cujus dicta domus debet habere semper medium quartum et medium agrarium. Item, quedam pecia terre, que est in eisdem terminis, et affrontat ex una parte in vallo ville de Villa nova, et ex alia in tenencia Bernardi Guilelmi, de fructibus cujus dicta domus debet habere agrarium et cosuram et IIII mensuras bajulivi cum mensura qua mons mensurabitur. Item, quidam campus qui est in eisdem terminis, in loco vocato *al Teulis*, affrontat ex una parte in tenencia Johannis *Cames*, et ex alia in tenencia Stephani *Sat*, in (quo)^a recipit dicta domus IIII^{or} solidos malguriensium censuales quolibet anno in festo Natalis Domini. Item, quadam faxia terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato Villa veteri, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Cavalerii, et ex alia in tenencia Petri *Canoes*, in qua recipit dicta domus mediam eiminam ordeï censualem quolibet anno in festo Natalis Domini. Item, quidam ortus, qui est in eisdem terminis, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Geraldi, et ex alia in tenencia Petri *Fornels*, de fructibus cujus debet habere dicta domus agrarium et unam mensuram de braciatico. Item, sunt de dicta borda et dicte borde submisse due pecie terre, que sunt in dictis terminis et sunt alodium, una^b quarum affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Felicis condam, et ex alia in tenencia Petri Traverii, et alia affrontat ex una parte in camino quo itur de Bagis ad viam Perpiniani, et ex alia in flumine aque de Riardo. Et pro predicta borda facio tibi, dicto fratri Berengario, capellano, nomine dicte domus et preceptoris ejusdem et dictorum fratrum, homagium. Non intendendo tamen per predicta submittere^c dicte borde vel dicte

domui alias terras et possessiones quas pro aliis dominis teneo, vel dictus pater meus condam pro aliis dominis tenebat. Immo,^d volo quod non sint de dicta borda nec pro dictis censibus obligant nec possint in futurum dicte borde obligari aliquo modo tanquam res dicte borde nec sint subnixe dicte borde. Verum, si aliquid in futurum adquirere potero, illud volo quod sit de dicta borda et dicte borde submissum. Et promitto^e tibi, nomine quo supra, quod ego et successores mei solvemus et dabimus dicte domui et fratribus predictis omnia predicta, ut dictum est, et erimus semper fideles et legales in omnibus dicte domui Mansi Dei et fratribus predictis. Et pro predictis omnibus et singulis attendendis et complendis, obligo tibi, dicto fratri Berengario, nomine preceptoris et fratrum dicte domus recipienti, me et omnia bona mea, presentia et futura, que teneo et in futurum tenebo pro dicta domo Templi et dicta alodia, non tamen obligo pro predictis bona que pro aliis dominis teneo, nec volo quod pro predictis sint aliquo modo obligata in aliquo. Et quod ita hec omnia predicta et singula semper compleam et observem, et quod contra non veniam, bona fide et per stipulationem, tibi, dicto fratri Berengario, nomine dicte domus et preceptoris et fratrum ejusdem stipulanti, promitto,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sanctis IIII^{or} Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc IIII° kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig+num Petri Peregrini predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+num fratris Berengarii predicti, qui, nomine dicte domus et preceptoris et fratrum, hec omnia laudo. Sig++++na Pauqueti de Pulcro castro, militis, et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Bernardi Jausberti et Raymundi Villelonge, testium. Ego Johannes Vitalis hanc cartam scripsi mandato Petri Gerald.

Petrus Gerald, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. quo omès B. b. unarum B. c. submittere B. d. Imo B. e. promitto B.

1279, 30 de novembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Joan Fuster, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada situat a la vila de Perpinyà, perquè hi

construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats barcelonesos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 393, acta núm. 723.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 178, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo (rotundo),^a preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Johanni Fusterio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam monallatam patui, quod est intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Barrere, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Berengarii Suynerii, et ex alia in tenencia Bernardi Reulis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis, et cum omnibus in se habentibus, de celo usque in abyssum,^b ad edificandum^c ibi domum vel domos, quam vel quas teneris ibi edificasse^d hinc ad duos annos completos, quod nisi feceris, possimus illam monallatam dicti patui accipere nostra propria auctoritate, et dare alii ad accapitum sine aliqua contradictione tua et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicti patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno de censu in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicta monallata dicti patui vendatur vel inpignoretur. Et nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam monallatam dicti patui bonam habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum, nunquam veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^g Et ego dictus Johannes Fuster, hec omnia predicta laudo, promittens^h vobis,

dicto fratri Petro, quod ego et mei solvemus vobis et successoribus vestris quolibet anno totum predictum censum, et omnia alia attendemus et complebimus, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totam predictam monallatam dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc II kalendas decembris, anno Domini M° CC° LXX° VIII°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Johannis Fusterii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Perpiniani *Gombaloles*, et Guilelmi de Castro Rossillione, sartoris, et Raymundi de Uro, filii condam Poncii de Uro, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi.

Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Rotundo omès B. b. habissum B. c. hedificandum B. d. hedificasse B.
e. paccatos B. f. peccunie B. g. promitimus B. h. promitens B.

924

1279, 30 de novembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Barrera, sastre, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades situat a la vila de Perpinyà, perquè hi construïxi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 37 sous i 6 diners.

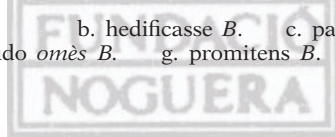
B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 442r-v, acta núm. 839.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 178, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo Rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Petro Barrere, sartori, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas patui, quod est intus villam Perpiniani, et affrontant ex una parte in tenencia Petri de Anilis, et ex alia in via, et ex alia in via similiter, et ex alia in tenencia Berengarii Suyner, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus

et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam vel quas tenearis ibi edificasse^b hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, possimus illas recipere et occupare nostra propria auctoritate, et dare alii ad accapitum sine aliqua contradictione tua et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas II monallatas dicti patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini de censu II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I marcham argenti fini recti pensi Perpiniani; et quocienscumque dicte II monallate vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictas II monallatas dicti patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum, nunquam veniamus, bona fide et per stipulacionem tibi promittimus.^e Et ego dictus Barrere, hec omnia predicta (laudo),^f promittens^g vobis, dicto fratri Petro, quod ego et mei solvemus vobis et successoribus vestris totum predictum censum, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut superius dictum est et expressum, obligando inde vobis et successoribus vestris predictas II monallatas dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, et Petri Barrere predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Perpiniani *Gombaloles*, et Guilelmi de Castro Rossillione, sartoris, et Raymundi de Uro, filii condam Poncii de Uro, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi. Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitimus B. f. laudo omès B. g. promitens B.

925

1279, 14 de desembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, allibera Pere Amalric d'Orla de la meitat del quartó i de l'agrer que els templers percebien per un camp que té per ells a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat els Casals. En compensació, d'ara endavant haurà de donar la setena somada [de la verema], que portarà al castrum d'Orla. El comanador li concedeix aquesta reducció amb la condició que hi planti una vinya d'aquí a cinc anys, altrament aquest alliberament esdevindrà caduc. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 13 sous i 8 diners de moneda coronada de Barcelona.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 280 mm,çada 150 mm, ADPO, Hp186.²⁴¹

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 475, segons A'.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 179-180, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros, reducimus et etiam affranquimus tibi, Petro Amalrici de Orulo, et tuis, et cui volueris perpetuo, totum illud medium quartum et totum illud medium agrarium, que nos recipiebamus et recipere debebamus in quodam campo tuo infrascripto, ita quod, loco et vice dictorum medii quarti et medii agrarii, dones nobis et successoribus nostris, si vinea ibi plantata fuerit de hinc usque ad quinque annos completos, bene et fideliter septenam saumatam aportatam^a in nostro posse intus castrum de Orulo. Et si forte in dicto campo vinea non fuerit plantata infra dictum tempus dictorum quinque annorum, tu tenearis nobis dare, et successoribus nostris, dictum medium quartum et medium agrarium bene et fideliter. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis predictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis

241. El document porta al dors unes anotacions del segle XV: «Garriges. Casals», «Te o G. Amalric d'Orla», «I camp per lo Temple», una signatura topogràfica moderna: «XLV», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2686».

sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quas in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Et pro hoc affranquimento habuimus et recepimus a te XIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes excepcioni peccunie^d non numerate. Et ego dictus Petrus Amalrici, hec omnia predicta laudo, et promito^e vobis, dicto domino fratri Petro de Campo rotundo, me solvere vobis et successoribus vestris dictam septenam bene et fideliter, ut dictum est, et omnia alia atendere^f et complere, ut superius dicta et expressa sunt, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum campum, cum omni melioramento quod in eo fecero. Est autem dictus campus in terminis Sancti Stephani de Orulo, in loco vocato *als Casals*, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi *Ot* de Perpiniano, et ex alia in tenencia Petri Bertrandi de Orulo, et ex alia in via qua itur versus *castelas*, et ex alia in tenencia Jausberti de *na Clara*. Actum est hoc XVIII kalendas januarii, anno Domini MCCLXX nono. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Petri Amalrici predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Cayoti de Orulo, et Mathei Bajuli de Orulo, et Petri de *Mesias*, testium. Ego Arnaldus Bonaventura hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A per apportatam. b. Sic A per promittimus. c. Sic A per paccatos.
d. Sic A per pecunie. e. Sic A per promitto. f. Sic A per attendere.

926

1280 (nou estil), 4 de febrer

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, dóna en acapte a Pere Porcell, habitant d'Orla, una borda amb les seves dependències a la vila i terme de Sant Esteve d'Orla, amb la condició que el terratger i els seus successors siguin homes propis i abordats de la casa del Masdéu, que resideixin contínuament a la vila d'Orla, que donin 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual, que facin tres jornades de jova de tragina durant

la sega a l'era de la casa del Temple al castrum d'Orla i que donin les servituds a part de fruits degudes per les possessions que depenen d'aquesta borda. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 62 sous i 6 diners. Pere Porcell es fa home propi del comanador del Masdèu i promet pagar totes aquestes servituds i prestacions. Les possessions que depenen d'aquesta borda són: un mas a la vila d'Orla, un celler a la cellera d'Orla, sis camps i tres vinyes. Aquesta borda s'anomena borda de Cerdana Pagesa.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 53r-v, acta núm. 86.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 380-384, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Raymundus de Baccho, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, per me et successores meos in dicta domo, dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Petro Porcelli, habitanti de Orulo, et tuis et cui volueris, perpetuo, quandam bordam cum suis pertinentiis, que est in villa et terminis et adjacencia Sancti Stephani de Orulo. Hoc pacto dono tibi predicta, quod tu et successores tui et qui dictam bordam tenebitis, cum pertinentiis suis, sitis homines proprii et solidi et abordati domus Mansi Dei milicie Templi et successorum meorum, et faciatis continuam residenciam in villa de Orulo, ut homines abordati domus Mansi Dei, et detis mihi et successoribus meis et dicte domui quolibet anno, racione omnium possessionum dicte borde, de censu in futurum XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini, recti pensi Perpiniani, et III strassia sive jornalialia in futurum hominis quolibet anno tempore messium in area^a domus Templi castri de Orulo; et detis et solvatis tu et successores tui terremerita de fructibus possessionum dicte borde bene et legaliter, et alia que debent et consueverunt fieri pro dicta borda, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus. Et promittimus^b tibi quod ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictam bordam cum suis pertinentiis bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuu; et tenebimur inde semper tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura, salvis juriis predictis et dominio omnium predictorum.

Et pro intrata dicti accapiti accepi a te et habui LXII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatum^c me teneo, renunciando exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Petrus Porcelli, recipiens a vobis, dicto domino fratre Raymundo de Bacco, dictam bordam cum pertinentiis suis, sub pactis et condicionibus predictis, racione ejusdem borde, facio me hominem proprium et solidum vestri, dicti domini Raymundi de Bacco, et successorum vestrorum. Et promitto^e vobis quod predictos census et omnia alia supradicta, ut superius continetur, ego et successores mei solvemus et attendemus et complebimus, ut superius continetur. Et pro predictis omnibus et singulis obligo vobis et successoribus vestris me et omnia bona mea, presencia et futura. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulacionem vobis promitto,^e et per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Sunt possessiones dicte borde quidam mansus, qui est in villa de Orulo, et affrontat ex una parte in manso Berengarii Ademarii, et ex aliis tribus partibus in viis. Item, quoddam cellarium, quod est in cellaria de Orulo, et affrontat ex una parte in cellario Petri de *Canois*, et ex alia in via. Item, quidam campus, qui est in dictis terminis, loco vocato *Podio de Ovis*, et affrontat ex una parte in campo Petri Cornelerii, et ex alia in campo Berengarii *Cabot*. Item, quidam campus in eisdem terminis, loco vocato *Teulet*, et affrontat ex una parte in tenencia que condamnata fuit Johannis *Blaut*, et ex alia in tenencia Petri Arnaldi sutoris. Item, quidam campus, qui est in eisdem terminis, loco vocato *Balau*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Fabri de Orulo et ex alia in tenencia Raymundi Boquerii. Item, quidam campus, qui est in eisdem terminis, loco vocato *a la Garriga*, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia Arnaldi Roynardi. Item, quidam campus, qui est in eisdem terminis, loco vocato *Fontanela*, et affrontat ex una parte in tenencia Andree *Narbones*, et ex alia in tenencia Arnaldi *Ot* de Perpiniano. Item, quidam campus, qui est in eisdem terminis, loco vocato *als Castelas*, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Amalrici condamnata de Orulo, et ex alia in tenencia Berengarii Guitardi. Item, quedam vinea, que est in eisdem terminis, in loco vocato *Susans*, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Monerii, et ex alia in tenencia Bernardi condamnata. Item, quedam alia vinea, que est in eisdem terminis et in eodem loco, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi *Grife*, et ex alia in tenencia Petri de Furchis. Item, alia vinea, que est in eisdem terminis, loco vocato

Susans, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Guifredi, et ex alia in tenencia Jacme Rocche. Et vocatur dicta borda Borda Ceritanie Pagesie. Actum est hoc IIe nonas febroarii, anno Domini M^o CC^o LXXVIII. Sig++na fratris Raymundi de Bacco et Petri Porcelli predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Bernardi Porcelli, et Mathei de Orulo et Guilelmi Rubei, testium. Ego Boffatus *Gasc* hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio.

Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. acta *B.* b. promitimus *B.* c. paccatum *B.* d. peccunie *B.* e. promito *B.*

927

1280 (nou estil), 5, 6, 9 i 17 de febrer

Boneta, vídua de Pere Escarbot, i els seus fills Felipa, Berenguer, Llorenç i Pere Fabre venen a Pere Joan Carbonell, pellaire, habitant de Perpinyà, unes cases amb un terreny contigu, situades a la vila de Perpinyà, dins la senyoria del Temple. Com a preu d'aquesta venda reconeixen haver rebut 275 sous de moneda coronada de Barcelona. Fan aquesta venda sota la reserva dels drets de la casa del Temple, és a dir, 5 sous de cens anual pagats per Nadal i el foriscapi en cas de mutació. Guillem Escarbot i Pere Fabre, marit de Felipa, donen fiança pel comprador a instància de Boneta. Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, aprova aquesta venda, per la qual reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 298r-v, acta núm. 530.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 181, segons *B.*

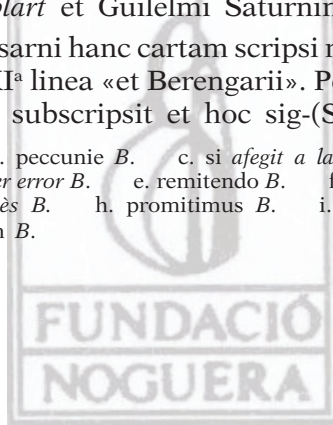
Notum sit cunctis quod nos, Boneta, uxor condam Petri *Scarbot*, et Filipa, filia eorum, et Berengarius et Laurencius et Petrus Fabri, filii eorum, per nos et per omnes nostros vendimus et tradimus sive quasi tradimus tibi Petro Johanni Carbonelli, pelerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueis perpetuo, quasdam domos, cum patuo quod cum eis se tenet, que sunt in villa Perpiniani, in seynorivo domus milicie Templi, et affrontant ex II partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia Guilelmi Textoris, et

ex alia in tenencia Traversare femine, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus venditionis omnes actiones et jura, quas et que in dictis domibus et dicto patuo habemus et habere debemus aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis facimus pretio CCLXXV solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensì Perpiniani, de quibus per pacatos^a nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^b non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justì pretii decepti sunt similiter renunciamus. Et si^c hec venditio plus valet dicto pretio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis damus et diffinimus imperpetuum. Et si contingeret quod questio moveretur tibi ab aliqua persona in dictis domibus et dicto patuo, nos deffendemus te nostris propriis sumptibus et expensis esset antequam tibi libellus offeretur in iudicio et extra iudiciu; et etiam si contingeret te subcumbere vel obtinere, nostris propriis sumptibus et expensis servabimus te indempnem esset lite contestata vel post litem contestatam^d et sententia lata et ante semper ad amonitionem tuam vel tuorum, non expectata denuncitione nobis a te vel a tuis facta vel facienda; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis; remittendo^e etiam tibi et tui omnem necessitatem denunciandi nobis vel nostris quocienscumque evictione sive questio tibi vel tuis aparebit in predictis vel aliquo predictorum. Pro quibus omnibus supradictis^f et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona nostra, presentia et futura. Et incontinenti constituimus nos dictas domos cum dicto patuo (tuo)^g nomine possidere, vel quasi, donec tu nactus sis inde plenam et corporalem possessionem vel quasi, quam quidem possessionem vel quasi possis inde accipere quandocumque volueris, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure domus Templi, scilicet V solidis barchinonensium coronatorum de censu quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapio quocienscumque vendantur vel inignorentur. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum numquam veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus,^h et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte tibi juramus. Per quod juramentum, nos, dicte Boneta et Filipa, filia ejus, renunciamus, certificate de jure nostro, beneficio senatus

consulti velleyani quo mulieres intercedentes pro aliis adjuvantur, et legi julie alienationem fundi dotalis prohibenti, (et)ⁱ omni alii legitimo auxilio. Et per idem juramentum, nos dicti Berengarius et Laurencius et Petrus, fratres, renunciamus omni juri minoris etatis, et beneficio restitutionis in integrum, et omni alii legitimo auxilio. Et nos, Guilelmus *Scarbot* et Petrus Fabri, maritus dicte Filipe, precibus et mandato dicte Bonete, constituimus nos fidejussores tibi, dicto Johanni, et tuis de omnibus predictis tibi attendendis et complendis, cum ea et sine ea, vita et morte, renunciantes remedio epistole divi Adriani, et beneficio nove constitutionis et dividende actionis, obligando inde tibi et tuis omnia bona nostra, presentia et futura. Et servabimus te indempnem de omnibus supadictis, ut supradictum est. Actum est hoc nonis^j febroarii, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig++++na Bonete, uxoris condam Petri *Scarbot*, et Filipe et Berengarii et Petri, filiorum eorum, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi *Staynol*, et Petri Fabri et Bernardi Basoni, testium. Sig+num Laurencii predicti, qui hec omnia laudo VIII° idus febroarii, anno quo supra. Sig++++na Petri Fabri et Petri Raymundi et Jacobi Bardonerii, testium. Sig++na Guilelmi Scarboti et Petri Fabri predictorum, qui hec omnia laudamus quinto idus febroarii,^k anno quo supra. Sig++++na Johannis Vitalis, et Petri Carbonelli et Petri Raymundi, testium. Sig+num fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, qui hec omnia laudo XIII° kalendas marcii, anno quo supra, salvo jure dicte domus Mansi Dei in dicto foriscapio quocienscumque dicte domus cum dicto patuo vendantur vel inpignorarentur vel alienantur et in omnibus aliis et per omnia, et de foriscapio hujus venditionis per pacatum^l me teneo. Sig++++na *Domingo* de Oscha, et Bartholomei *Amblart* et Guilelmi Saturnini, testium.

Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi, et suprascripsi in XXI^a linea «et Berengarii». Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. paccatos B. b. peccunie B. c. si *afegit a la interlínia* B. d. vel post litem contestatam *repetit per error* B. e. remitendo B. f. omnibus supradictis *repetit per error* B. g. tuo *omès* B. h. promitimus B. i. et *omès* B. j. nonas B. k. febrüi B. l. paccatum B.

1280 (nou estil), 7 de febrer

Guillem Ramon de Castell, cavaller de Sant Hipòlit, i [el seu nebot] Pere de Castell reconeixen a fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, que tenen en feu per ell tots els béns seents i els drets que tenen a la vila i terme de Sant Hipòlit, i que el difunt Pere de Castell, respectivament pare i avi dels estipulants, i el seu difunt fill Pere tenien en feu per aquesta casa. Reben la investidura i la confirmació d'aquest feu i prometen d'ésser fidels vassalls del Masdén, i en reconeixement fan homenatge a fra Ramon Desbac. Reconeixen sota jurament que han de fer l'alberga anual de dos cavallers, tal com està estipulat a l'acta d'infeudació concedida al pare de Guillem Ramon.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 81v-82, acta núm. 130.

C Còpia de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, t. S, p. 404.

D Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 196-198, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Guilelmus Raymundi de Castello, miles de Sancto Ypolito, et Petrus de Castello, filius condam Guilelmi de Sancto Ypolito, militis, profiteamur et recognoscimus vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, quod omnia bona immobilia et jura, que habemus et habere debemus et nobis pertinent in villa et terminis de Sancto Ypolito, tenemus et tenere debemus in feudum pro vobis, nomine ejusdem domus, et successoribus vestris preceptoribus dicte domus, et Petrus de Castello condam, pater mei, dicti (Guilelmi)^a Raymundi, et dicti Guilelmi de Sancto Ypolito condam, patris mei dicti Petri de Castello, et Petrus de Castello condam, filius ejus, frater condam mei dicti Guilelmi Raymundi et dicti Guilelmi de Sancto Ypolito, tenebant et tenere debebant omnia bona immobilia et jura, que habebant et sibi pertinebant in villa et terminis de Sancto Ypolito, in feudum pro domo supradicta et predecessoribus vestris predictis preceptoribus dicte domus. Et promittimus^b vobis, stipulanti nomine dicte domus, quod semper, ratione dicti feudi, erimus semper fideles et legales vassalli dicte domus et vestri et successorum vestrorum, ratione dicti feudi, recipientes a vobis investituram et laudamentum dicti feudi. Et pro eodem feudo facimus vobis, in recognitionem vestiture ejusdem, homagium. Et quod ita hec omnia predicta et singula semper fideliter teneamus, complebimus et observemus et contra nunquam veniamus, bona

fide et per stipulationem vobis promittimus,^b et per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juramus. Et per virtutem dicti juramenti recognoscimus vobis quod facimus et facere debemus, ratione dicti feudi, dicte domui et vobis et successoribus vestris, annuatim, albergam II militum, ut in instrumento dicti feudi quod dictus pater mei, dicti Guilelmi Raymundi, de dicto feudo fecit dicte domui continetur. Et nos, dictus frater Raymundus, preceptor dicte domus Mansi Dei, recipientes a vobis, dictis Guilelmo Raymundi et Petro de Castello, predicta, per nos et successores nostros et nomine ejusdem domus, salvo jure ejusdem domus in omnibus, laudamus vobis, dictis Guilelmo Raymundi et Petro, filio condam dicti Guilelmi de Sancto Ypolito, et confirmamus feudum supradictum, ut superius continetur. Actum est hoc VII° idus februarii, anno Domini MCCLXX^o VIII°. Sig++++na Guilelmi Raymundi et Petri de Castello et fratris Raymundi de Bacco predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Paucheti de Pulcro castro et Arnaldi de Lupiano, militum, et Ermengaldi de Lupiano et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi.

Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Guilelmi omès B. b. promittimus B.

929

1280 (nou estil), 8 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, procurador i ecònom de la casa del Masdèu, dóna en acapte a Ponç d'Orbanyà, de Llúgols, i a Guillem Pagà, capellà de l'església de Santa Margarida,²⁴² estipulants en nom d'aquesta església, un cortal i una tinença de l'honor del Temple situats a les Molleres de Martiac, al terme de la vila d'Orbanyà. Aquesta honor havia esta donada a la milícia del Temple per Guillem Bernat de Paracolls i la seva esposa Blanca.²⁴³ Fra Pere de Camprodon reserva el cens anual de 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona degut a la casa del Masdèu

242. Santa Margarida de Nabilles, al municipi de Conat.

243. El 16 de juny de 1186; vegeu més amunt l'acta núm. 130.

el dia de Sant Miquel de setembre. A més, els qui succeeixin Guillem Pagà com a capellà de l'església Santa Margarida donaran al Masdèu 12 sous i 6 diners de foriscapi. Els templers podran posar i fer pasturar en aquest lloc el bestiar de llur parcer quan ho desitgin. Els concedeix a més a més la facultat de repartir-se aquestes possessions, però només una vegada, i de tenir-les separadament sense haver de donar el lluïisme i el foriscapi a la casa del Masdèu. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 175 sous, que ha utilitzat per a comprar un mas situat a la vila de Sant Feliu d'Avall, el qual havia pertangut a un home del Temple de nom Pollestres de Sant Feliu.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 47v-48, acta núm. 75.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 442-446, segons B.

Notum sit omnibus quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani et procurator seu yconomus domus milicie Templi Mansi Dei, per me et dictam domum Mansi Dei, dono ad^a acapitum vobis, Poncio de Orbanano, de *Bagols*, et Guilelmo Pagani, capellano ecclesie Sancte Margarite, nomine ejusdem ecclesie recipienti, et vestris omnibus imperpetuum, quoddam curtale faciendum et tenentiam honoris, quod et que sunt ad *Moleres de Martisac*, in finibus ville de Orbanano. Quod curtale et tenentia honoris affrontant ab oriente in collo de *Creu*, et a meridie in rivo de *Fayga de Martisach*, et ab occidente in collo de *Camprech*, et ab aquilone in fonte et in campo de *Madresma*. Predictum curtale et tenentiam honoris sic affrontatum, et quicquid dictis affrontationibus includitur, cum ingressibus suis et egressibus, sicut melius et plenius predictae domui Mansi Dei pertinent et pertinere debent ex donatione eidem domui milicie Templi Jherosolimitani facta a Guilelmo Bernardi condam de Paracollis et Blanca, uxore ejus, cum instrumento inde facto, ut in eodem plenius continetur, vel alio quolibet modo, damus et tradimus ad acapitum^b vobis et vestris, ad omnes vestras voluntates perpetuo faciendas, salvis mihi et dicte domui Mansi Dei III solidis VIII denariis barchinonensium coronatorum, cujus monete LXII solidi et VI denarii valent unam marcham argenti, censualibus inde reddendis annuatim in festo Sancti Michaelis septembris, et jure dicte domus et dominio in omnibus; et salvo et retento quod si contigeret in dicta ecclesia post te, Guilelmm Pagani predictum, aliquem vel aliquos successores tuos esse ca-

pellanos vel rectores dicti loci, dent uterque dictorum rectorum nomine forscapi dicte domui Mansi Dei XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum de dicto valore; et salvo etiam et retento quod dicta domus Mansi possit in predictis que vobis damus immitere et depascere et tenere bestiarium ipsius de parceria sua quandocumque sibi placuerit. Volo etiam et concedo vobis, nomine dicte domus, quod possitis predicta que vobis dono ad acapitum divideret semel tantum et divisa tenere sine forscapio et laudimio, quod a vobis ego vel dicta domus petere non possimus nomine dicte domus. Et in presenti, de predictis que vobis dono ad acapitum, constituo me possessorem nomine vestro precario, quam possessionem possitis accipere quandocumque vobis placuerit me et dicta domo et omni persona irrequisitis, cedens, nomine dicte domus, quicquid juris et actionis dicta domus milicie Templi habet et habere debet, vobis et vestris, in predictis que vobis dono ad acapitum et contra quamlibet personam, ratione eorumdem, nullo alio jure mihi vel dicte domui in predictis que vobis dono ad acapitum decetero retento mihi nisi ut superius dictum est. Et pro isto acapito confiteor me a vobis habuisse CLXXV solidos barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus a vobis per paccatum me teneo, renunciens scienter exceptioni dicte pecunie non numerate, quos denarios confitemur nos esse versos in utilitatem Mansi Dei, videlicet in illa emptione, quam feci nomine dicte domus de quodam^c manso quam emi in villa de Sancto Felice inferiori, qui fuit cujusdam hominis qui vocatur *Polostres* de Sancto Felice, predicto hominis Templi. Et promitto^d vobis quod predicta et singula faciemus, ego et dicta domus Mansi Dei, habere, tenere pacifice et quiete contra omnem personam, et tenebimur de evictione. Et si questio vobis vel vestris moveretur de predictis que vobis dono ad acapitum ab aliqua persona, illam questionem promittimus^e in nos suscipere et cum propriis expensis nostris dicte domus ad finem perducere. Et si contigeret vos defendere^f et propter hoc aliquas expensas facere in judicio et extra, illas promittimus^e vobis restituere, credendo inde vobis et vestris de omni vestro simplici verbo sine testibus et juramento, obligando inde vobis et vestris omnia bona dicte domus, remittentes^g vobis onus^h denunciandi periculum evictionis, renunciens scienter illi juri quo deceptis ultra dimidiam justii precii subvenitur. Et nos, Poncius de Orbanano et Guilelmus Pagani predicti, recipientes a vobis, fratre Petro predicto, nomine dicte domus Mansi Dei, dictum accapitum, sub pactis predictis, promittimus^e vobis et dicte domui

dare et facere annuatim dictum censum et alia superius nominata, ut superius continetur, obligando inde vobis et dicte domui omnia bona nostra. Actum est hoc VI° idus febroarii, anno Domini M^o CC^o LXX° nono. Sig+++na fratris Petri, Poncii de Orbanano et Guilelmi Pagani predictorum, qui hec firmamus et rogamus firmari. Sig+++na Bernardi de Castellione, Bernardi Cortiti, Petri de Cophalis et Petri Peironeti, testium. Bernardus Maissendis, notarius publicus Ville franche Confluentis, hec scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit, et suprascriptis in secunda linea «capellano»ⁱ et in XVI^a linea «expensis vestris».

a. ad omēs B. b. aquapitum B. c. quo B. d. promito B. e. promitimus B.
f. deffendere B. g. remittantes B. h. honus B. i. capllano B.

930

1280 (nou estil), 11 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i procurador i ecònom del Masdèu, a petició de Bernat Fareix i amb el consentiment d'aquest, del seu germà Ferrer Fareix i de la seva muller Guillema, ven a Ramon Criveller, comanador de l'hospital dels pobres de Vilafranca de Conflent, cinc camps, una casa amb el seu tancat situada prop del paller de l'hospital, una vinya, i més generalment tots els drets que la casa del Temple té sobre les possessions que Bernat Fareix tenia per ella en emfiteusi i havia venut a alguns homes de Bell-lloc. Fa aquesta venda amb la condició que el comanador de l'hospital dels pobres i els seus successors paguin cada any al comanador del Masdèu un cafís de forment i un cafís d'ordi segons la mesura de Vilafranca, que li portaran en aquest lloc, 4 sous melgoresos de cens, i el foriscapi en cas de mutació. I totes les vegades que l'hospital canviï de comanador, el nou estarà obligat a donar al comanador del Masdèu pel foriscapi 50 sous melgoresos, o un marc de plata, dins el mes següent a la seva institució; i si no complissin aquesta obligació, el comanador del Masdèu podria recuperar la totalitat d'aquests drets i concedir-los a un tercer sense recórrer a la justícia. Com a preu d'aquesta venda, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 880 sous de moneda coronada de Barcelona. Guillema, muller de Bernat Fareix, aprova aquesta venda i jura sobre els evangelis al comanador de l'hospital de respectar-ne les

estipulacions. Ramon Criveller aprova aquesta venda amb el consentiment de Pere de Harea, frare de l'hospital dels pobres, i promet respectar-ne totes les estipulacions.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 54-55, acta núm. 88.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 450-457, segons B.

Notum sit omnibus quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani et procurator seu iconomus^a Mansi Dei milicie Templi, nomine procuratorio et dicte domus, sciens et recognoscens ad nos et dictam domum Mansi Dei devenisse omnia inferius contenta et jure directi domini in illa retinuisse, utilitate inspecta dicte domus, cum essem requisitus per Bernardum *Fareix* qui ea tenebat in emphiteosim seu accapitum pro dicta domo de laudimio, eo quia tempore venderat et alienaverat infrascripta quibusdam hominibus de Pulcro loco, factaque cessione mihi et dicte domui a predictis hominibus emptoribus et a dicto Bernardo *Fareix*, ideoque, nomine quo supra, per nos et successores nostros et dictam domum milicie Templi, inspecta etiam utilitate dicte domus, cum voluntate dicti Bernardi *Fareix* et Ferrarii *Fareix*, fratrum, et Guilelme, uxoris ejusdem Bernardi, et laudimio, vendimus tibi, Raymundo Crivellerii, preceptor domus Hospitalis pauperum Ville franche, ementi et recipienti nomine tui et dicte domus et fratrum ejusdem domus et successorum tuorum, quandam campum qui dicitur de *Guarrau*, qui affrontat in via Sancti Stephani, et in via que ducit a Rocha rubea. Item, quandam alium campum qui dicitur *Faixa Sancti Stephani*, que affrontat in campo Petri Andree, et in campo Andree, et in campo Johannis Andree. Item, quandam alium campum, qui affrontat in quadam terra que tenetur pro Sancta Maria de Fromigera. Item, alium campum qui est loco dicto *Campla*, qui affrontat in quodam campo qui tenetur pro Bernardo Guilelmi, et in terra dicti Hospitalis, et in via. Item, quandam alium campum, qui vocatur *Faxia montanera*, qui affrontat in garriga, et in terra dicti Hospitalis. Item, quandam domum cum suo clausali, qui affrontat in pallerio Hospitalis et in via publica. Item, quandam vineam que est in loco dicto *Ermenal*, que affrontat in heremo, et in rupibus, et in serrato, et in garriga. Et generaliter omnia alia et singula que mihi et dicte domui obvenerunt ex retentione quam feci de vendicione quam Bernardus *Fareix* fecerat quibusdam hominibus de Pulcro loco omnium predictorum, et ex cessione mihi facta et dicte domui per dictos emptores et dictum Bernar-

dum *Fareix*, et etiam prout melius et plenius dictus Bernardus *Fareix* habebat et possidebat et habere debebat et in casis, columbariis, campis, terris, heremis et condirectis et omnibus aliis que dictus Bernardus *Fareix* tenebat et habere debebat pro dicta domo milicie Templi. Tali vero modo, pacto et conditione apposita in dicto contractu, quod tu, Raymundus Crivellerii, preceptor predictus, et tui successores donetis et solvatis perpetuo annuatim, in festo Sancti Michaelis septembris, pro predictis que tibi vendimus, et tenentur pro dicta domo, dicto preceptori Mansi Dei et dicte domui milicie Templi et suis successoribus, unum modium frumenti et aliud modium ordeï pulcri bladi et receptibilis cum suis turnis, ad rectam mensuram Ville franche, et ibidem apportatos,^b et IIII^{or} solidos malguriensium censuales, et foriscapium si venderentur predicta vel pars eorum de licencia preceptoris Mansi Dei. Item, tali pacto apposito^c cum predictis in ipso contractu inter nos inito et apposito,^c quod tu et tui successores, quodcumque et quocienscumque contigerit dictum Hospitale habere novum preceptorem vel in ipso Hospitali renovabitur preceptor morte relaxatione,^d transmutatione vel alio modo, quod ille preceptor de novo creatus in dicto Hospitali, quoquomodo fuerit ibidem institutus, teneatur dare et solvere pro foriscapio, ac si in eum essent de novo predicta alienata, L solidos malguriensium, vel marcham^e argenti, pro eisdem infra mensem computandum a die creacionis seu institutionis futurorum preceptorum in dicto Hospitali dicti preceptori Mansi Dei et successoribus suis, nomine dicte domus, alias, si contingeret ipsos difficere vel alterum in dictis L solidis, ut super est expressum, semel vel pluries, ipso jure, et ex pacto dictum hospitale et tu et tui successores cadant ab omni jure quod in eis competit et competere potest ex predicta vendicione vel alio modo in predictis, et domui Mansi Dei totaliter deveniat et revertatur nichilominus^f condicionibus que in emphiteoto contractu, que intelligi debent, retentis et reservatis, et ex tunc possit dictus preceptor Mansi Dei et sui successores omnia predicta et singula, propria auctoritate et etiam sine requisicione curie, occupare et sibi retinere vel alii concedere, sine tui et tuorum successorum et dicti hospitalis contradictione. Et in presenti de predictis omnibus que tibi vendimus, contituimus nos possessores nomine tuo precario, quam possessionem possis accipere quodcumque tibi placuerit nobis et omni persona irrequisitis, cedentes inde tibi et dicto hospitali omnia jura et actiones, que et quas habemus vel dicta domus Mansi Dei habet vel habe-

re debet in predictis omnibus que tibi et dicto Hospitali vendimus et contra quamlibet personam, ratione eorundem, nullo inde nobis vel dicte domui Mansi Dei decetero jure retento, nisi ut superius dictum est. Et confitemur nos a te habuisse et recepisse pro precio hujus vendicionis et cessionis DCCCLXXX solidos bar-chinonensium coronatorum, valentes quatuordecim marchas boni argenti et fini, de quibus a te per pacatos^g nos tenemus, renunciantes scienter excepcioni dicte pecunie^h non habite et non numerate; et si amplius valet hec vendicio, vel est decetero valitura, precio supradicto, istud plus tibi, totum, et tuis successoribus et dicto Hospitali donamus gratanter titulo donacionis perfecte inter vivos; et nos et nostri successores dicte domus erimus semper inde tibi et dicto Hospitali boni et legitimi auctores et defensores;ⁱ et tenebimur de evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel dictum Hospitale facere contigerit aliqua ratione, remittentes inde tibi et dicto Hospitali onus^j denunciandi periculum evictionis. Et si questio sive causa tibi in dicto hospitali ab aliquo moveretur de predictis, vel ab aliqua parte eorundem, illam questionem sive causam promittimus^k in nos suscipere et ad finem perducere nostris propriis expensis. Et si contigerit illam questionem sive causam te vel dictum hospitale defendere,^l et propter hoc aliquas expensas facere in iudicio vel extra, vel conducendo advocatum vel advocatos, vel alio quolibet modo, omnes illas promittimus^k tibi et dicto hospitali restituere, ad vestrum bonum intellectum, credendo inde tibi et tuis successoribus de omni vestro simplici verbo sine sacramento et testibus. Et pro evictione et omnibus aliis supradictis, obligamus tibi et dicto Hospitali omnia bona dicte domus milicie Templi et jura, habita et habenda, ubique, renunciantes scienter illi juri quo deceptis ultra dimidiam justii precii subvenitur et quo donaciones facte inter vivos causa ingratitudinis revocantur. Et ego dicta Guilelma, uxor Bernardi Fareix predicti, laudans omnia et singula supradicta, tactis sanctis III^{or} Dei Evangeliiis, per Deum et ipsa corporaliter tibi, Raymundi Crivellerii, preceptoris predicti, juro hec omnia predicta et singula semper firma habere et servare, et in nullo predictorum contravenire. Per quod sacramentum scienter renuncio omni juri et actioni, quod et quam habeo et habere debeo in predictis omnibus et singulis ratione obligationis dotis mee et sponsalicii vel alia ratione. Et ego dictus Raymundus Crivellerii, laudans predicta, cum voluntate et assensu fratris Petri de Harea dicti hospitalis, recipiens dictam vendicionem a vobis, domino fratre Petro de

Campo rotundo, preceptori predicto, ut dictum est, promitto^m vobis et successoribus vestris facere et prestare annuatim dictum censum in dicto festo, et omnia alia et singula supradicta attendere et complere et in nullo predictorum contravenire.ⁿ Actum est hoc III° idus febroarii, anno Domini M^o CC^o LXX° nono. Sig+++++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris, Bernardi *Fareyn*, Fferrii *Fareix*, Guilelme, uxoris dicti Bernardi, et Raymundi Crivellerii, preceptoris, et fratris Petri de Harea predictorum, qui hec firmamus et firmari rogamus. Sig+++++na Johannis Grassi, jurisperiti, Ferrarii *Cabal*, Arnaldi *Boan* et Guilelmi Andree, testium. Bernardus Redome scripsit hec mandato Bernardi Maysendis, notarii publici, et fecit hoc sig-(SM)-num.

Sig-(SM)-num Bernardi Maissendis, notarii publici Ville franche Confluentis, qui hec scribi fecit.

a. yconocus B. b. aportatos B. c. aposito B. d. relaxacione B. e. marcha B. f. nichilominini B. g. paccatos B. h. peccunie B. i. deffensores B. j. honus B. k. promitimus B. l. deffendere B. m. promito B. n. contra-
venire B.

931

1280 (nou estil), 11 de febrer

Ferrer Cabal, Pere Andreu sènior, Joan Barrera, Bernat Saurina, Pere de Forn, Ramon Andreu, Pere Martí, Pere Andreu júnior i Joan Andreu, tots de Bell-lloc, reconeixen que després que Bernat Fareix els ha venut el mas de Campelles per acta pública, i que fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i procurador i ecònom del Masdèu, ha requerit el lluïisme degut al Masdèu per raó d'aquesta venda, aquest darrer havia decidit retenir les possessions dependents de la senyoria directa del Masdèu. Per tant, cedeixen a fra Pere de Camprodon tots els drets, accions, requestes i demandes, reals i personals, que tenen per raó de la venda que els ha fet Bernat Fareix de Vilafranca de totes les honors, possessions, boscos, edificis i altres drets que tenia per la casa del Masdèu al lloc anomenat Campelles, a la parròquia de Sant Andreu de Bell-lloc. Reconeixen que Bernat Fareix els ha reclamat els 625 sous de moneda coronada de Barcelona que li devien per aquesta venda, i que fra Pere de Camprodon ha apel·lat davant seu contra aquest preu. Conserven tanmateix en llur possessió

l'acta de venda general de tot el mas de Campelles que els ha fet Bernat Fareix.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 116v-117, acta núm. 184.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 447-449, segons *B*.

Notum sit omnibus quod nos, Ferrarius *Cabal*, Petrus Andree senior, Johannes Barrera, Bernardus Saurine, Petrus de Furno, Raymundus Andree, Petrus Martini et Petrus Andree junior et Johannes Andree, omnes de Pulcro Loco, solvimus et diffinimus vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani et procuratori seu iconomo^a Mansi Dei milicie Templi, recipienti et stipulanti nomine preceptoris et conventus dicte domus milicie Templi, omnia jura et actiones, petitiones et demandas, reales et personales, que et quas nobis competunt vel competere possunt ratione venditionis nobis facte, cessionis vel alio modo, et nostris cum instrumento vel sine instrumento, per Bernardum *Fareyx* de Villa francha, omnium illorum honorum, possessionum, heremorum et condirectorum, et nemorum, edificiorum^b vel aliarum quarumcumque rerum et jurium in loco vocato Campilis, in terminis et adjacentia Sancti Andree de Pulcro loco, illorum honorum et possessionum tamen, videlicet, que dictus Bernardus *Fareix* tenebat et tenere debebat pro dicta domo Mansi Dei milicie Templi. Nam in ista diffinitione illos honores, possessiones^c et jura omnia, que pro dicto Manso Dei milicie Templi tenentur et teneri debent intendimus diffinire et non alia. Nam confitemur et est verum quod facta nobis vendicione de predictis per dictum Bernardum *Fareix*, cum instrumento publico facto in posse notarii infrascripti de manso de Campilis et requisicione et denunciacione vobis facta et requisito laudimio pro precio quod nos debebamus solvere dicto Bernardo *Farex* pro predictis vos ea retinuistis et voluistis retinere ut dominus dictorum bonorum. Ideoque per nos et omnes nostros, damus et cedimus vobis et dicte domui milicie Templi quicquid juris et actionis habemus et habere debemus in predictis honoribus qui tenentur pro dicta domus milicie Templi Mansi Dei in loco qui dicitur de Campilis ex vendicione nobis facta de eisdem a Bernardo *Fareix* predicto nullo nobis vel nostris jure in eisdem decetero retento; recognoscentes etiam quod Bernardus *Fareix* predictus nobis quitios et inunes appellavit^d [...] ^eDCXXV solidos barchinonensium coronatorum, quos ei pro dicta vendicione solvere debebamus in satisfactionem dicte satisfacionis, et vos eidem fecistis in dicto precio vice nostra, licet generale instrumentum nobis factum per

dictum Bernardum *Farex* de toto manso de Campilis remaneat ad huc penes nos. Et tactis sanctis III^{or} Dei Evangeliiis, per Deum et ipsa, corporaliter, vobis juramus omnes hec omnia predicta et singula semper firma habere et servare et in nullo predictorum contravenire. Actum est hoc III° idus febroarii, anno Domini M^o CC^o LXX° nono. Sig+++++na Ferrarii *Cabal*, Petri Andree, Johannis Barrera, Bernardi Saurine, Petri de Furno, Raymundi Andree, Petri Martini, Johannis Andree et Petri Andree, predictorum, qui hec firmamus et rogamus firmari. Sig+++na Johannis Grassi, Ferrarii *Fareix* et Raymundi Crivellerii, testium.

Bernardus Maissendis, notarius publicus Ville franche Confluentis, hoc scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. yconico B. b. hedificiorum B. c. possessessiones B. d. apellavit B.
e. *paraula il-legible* B.

932

1280 (nou estil), 15 de març

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Jaume Mascaró, dóna en acapte a Bernat Joan de Cabestany, habitant de Perpinyà, una peça de terra situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat les Arenes, per a cultivar-hi cereals o vinya. El terratger haurà de donar a la casa del Temple la setena part de la collita, que portarà a càrrec seu a la vila de Malloles o a Perpinyà, segons la voluntat del comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 137 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 212, acta núm. 368.

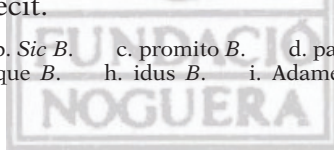
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 182-183, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, consilio fratris Jacobi Mascharoni, per me et meos successores dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Bernardo Johanni de Caputstagno, habitatoris Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam petiam terre, que est in adjacencia Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato *a les Arenes*, ad panem et vinum, quale tibi vel tuis

magis placuerit, et affrontat ex II partibus in viis publicis, et de alia parte in tenencia de *na Pebernada*, et de alia in tenenciis Petri Caironi condam et Raymundi Taloni, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui dictam petiam terre habueritis et tenueritis, donetis semper mihi et successoribus meis de omnibus expletis que Deus ibi dederit, fideliter septenam, apportatam^a in posse dicte domus intus villam de Malleolis vel in villa Perpiniani, quale magis mihi vel successoribus meis placuerit, cum tuis propriis expensis, et foriscapio quodcumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur vel alienetur ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium.^b Et promitto^c tibi quod ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et uis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro hac donatione hujus accapiti habui et accepi a te CXXX^a VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^d me teneo, renunciando exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Bernardus Johannis, hec omnia predicta et singula laudo, et promitto^c tibi, dicto fratri Petro de Campo (rotundo),^f quod ego et mei attendemus et complebimus omnia predicta, ut superius est expressum, obligans inde tibi et successoribus tuis dictam petiam terre, cum omni melioramento quod^g in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc idibus^h martii, anno Domini M^o CC^o LXX° VIII°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Jacobi Mascharoni et Bernardi Johannis predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig++++na Ademariiⁱ de Mosseto, et Bernardi de Coarsono et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Johannes Vitalis hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi.

Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. aportatam B. b. Sic B. c. promito B. d. paccatum B. e. peccunie B.
f. rotundo omès B. g. que B. h. idus B. i. Adamerii B.

1280, 4 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Jaume d'Ollers i Arnau de Setcases, dona en acapte a Ramon Lanter de Palaldà, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 417v-418, acta núm. 780.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 184, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi d'Ollers et fratris Arnaldi de Septem casis, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Lanter de Palaudano, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas patui de tenedone Templi, ad faciendum ibi domum vel domos, que sunt in terminis Perpiniani, et affrontat ex I^a parte in tenencia Bernardi Auriol, quam pro Templo tenet, et de alia in via, et de alia parte in tenencia Templi, et de alia parte in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas patui habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris semper de censu quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensí Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dicte due monallate vendantur vel inpignorentur vel alienentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam donacionem ad accapitum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sump-tibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro

predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum de predicto valore, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Tamen volumus quod tu facias domum vel domos in dictis II monallatis patui dehinc usque ad duos annos, et si non faceres, quod nos possimus illas accipere sicut rem propriam Templi, et dare cuicumque voluerimus sine contradictione tua et tuorum. Et ego dictus Raymundus *Lanter*, recipiens dictas II monallatas patui ad accapitum a vobis, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et promitto^d vobis quod ego et qui dictas II monallatas patui habebimus et tenebimus, dabimus et solvemus vobis, et successoribus vestris, predictum censum, ut dictum est, et omnia alia predicta et singula attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas monallatas patui, et melioramentum quod in eas fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIe nonas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Jacobi *d'Olers*, et fratris Arnaldi de Septem cases et Raymundi *Lanter* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Peregrini, et Bernardi *Auriol*, testium, et mei, Bernardi Jausberti, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldii, et suprascripti in XI^a linea «et dare cuicumque voluerimus.»

Petrus Geraldii, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B.

b. paccatos B.

c. peccunie B.

d. promito B.

934

1280, 17 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Romeu, sastre de Perpinyà, i a la seva mare Maria un terreny de dues monallades situat a la vila de Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 10 sous.

- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 437r-v, acta núm. 827.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 185, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis,^a Guilelmo Romey, sartori de Perpiniano, et Marie, matri ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, II monallatas patui, quod est intus villam Perpiniani, et affrontat ex tribus partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia tua, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, de celo in abyssum,^b ad edificandum^c ibi domum vel domos hinc usque ad II annos, quod nisi feceritis, ego et successores mei possimus dictas II monallatas dicti patui recipere et occupare nostra propria auctoritate sine omni contradictione vestra et vestrorum, hoc pacto quod vos et vestri, et qui dictas II monallatas dicti patui habueritis et tenueritis, detis michi et successoribus meis quolibet anno in festo Natalis Domini II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicte II monallate vendantur vel alienentur. Et promitto^d vobis quod ego et successores mei faciemus semper vobis et vestris dictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus, presenciam et futura. Et pro predicto accapito habui et accepi a vobis X solidos barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatum^e me teneo, renunciando exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Guilelmus Romei, per me et dictam matrem meam [...] ^g nos et successores nostro dictas II monallatas dicti patui solvere tibi et successoribus tuis dictum census quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictas II monallatas dicti patui, cum omni melioramento quod in eis fecerimus. Actum est hoc XV kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Guilelmi Romei predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Perpiniani

Gombaloles, et Berengarii Jaufre, pelliarii, et Bernardi Jausberti, testium. Ego Raymundus Guilelmi hanc cartam scripsi mandato Petri Fabri de Capcirio. Petrus Fabri de Capcirio, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. tibi *B.* b. habissum *B.* c. hedificandum *B.* d. promito *B.* e. pacatum *B.* f. peccunie *B.* g. *El copista ha omès un membre de frase al moment de canviar de full B.*

935

1280, 26 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Jaume d'Ollers i Jaume Mascaró, allibera Guillem Arnau, mercer, de l'agrer i el braçatge que la casa del Temple percep per una peça de terra que té per ella al terme de Malloles, al lloc anomenat Caga l'Oca, amb la condició que doni a partir d'ara en compensació 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Reconeix que aquest cens és més profitós a la milícia del Temple que l'agrer i el braçatge, ja que aquesta terra és erma i dona pocs fruits. Per aquest alliberament, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 228v-229, acta núm. 405.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 186, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Jacobi d'Olers et fratris Jacobi Mascharo, per nos et successores nostros affranchimus, solvimus et diffinimus tibi, Guilelmo Arnaldo, mercerio, et tuis, et cui volueris, quandam petiam terre, que est in terminis de Malleolis, in loco vocato *Caga l'auca*, inferius affrontatam, ab omni illo agrario et braciatico que nos et milicia Templi recipimus et recipere debemus in dicta pecia terre, ita quod loco et vice dictorum agrarii et braciatici dones nobis et successoribus nostris et milicie Templi de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inignoretur, nos et successores

nostri et milicia Templi habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictum affranchimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi, presentia et futura, recognoscentes etiam tibi quod predictus census plus valet milicie Templi quam predictum agrarium et braciaticum cum dicta terra sit herema et paucos fructus defferat. Et pro predicto affranchimento confitemur et recognoscimus nos habuisse et recepisse a te II solidos VI denarios barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Guilelmus Arnaldi, hec omnia predicta laudo, et promitto^d vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et qui dictam petiam terre habebimus et tenebimus, dabimus et solvemus vobis et successoribus vestris predictum censum ut dictum est, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam petiam terre et melioramentum quod in ea fecerimus ego et mei. Affrontat autem dicta pecia terre ex una parte in alia pecia terre mei dicti Guilelmi Arnaldi, et de alia parte in tenencia Petri *Boas*, et de alia parte in via, et de alia parte in tenencia Bernardi *Gasau*. Actum est hoc VI° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Jachobi *Mascharo*, et fratris Jacobi *d'Olers* et Guilelmi Arnaldi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Gili, *rasedor*, et Arnaldi *Lausa*, testium, et mei Bernardi Jausberti, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi, et rasi et emendavi in VII linea «de omni». Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promittimus B.

b. pacatos B.

c. peccunie B.

d. promito B.

1280, 26 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Jaume d'Ollers i Jaume

Mascaró, dóna en acapte a Pere Palaldà, sabater, habitant de Perpinyà, un terreny d'una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 22 sous i 8 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 415v-416, acta núm. 775.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo eotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio fratris (Jacobi d'Olers et fratris)^a Jacobi Mascaro, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Palauda, sutori, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam monallatam patui de tenedone Templi, ad faciendum ibi domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, et si non faceres, quod nos possimus illam accipere, et dare alii sine contradictione tua et tuorum, que monallata patui est in terminis Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia Michaelis de Canoyis, et de alia in tenencia Petri de Arulis, bracer, et de aliis duabus partibus in viis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam patui habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris et milicie Templi de censu, quolibet anno in festo Natalis Domini, XV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quandocumque et quocienscumque dicta monallata patui vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam monallatam patui bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Petrus Palauda, recipiens dictam monallatam patui ad accapitum a vobis, predicto

fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et promito^e vobis quod ego et qui dictam monallatam patui habebimus et tenebimus, solvemus vobis, et successoribus vestris, et milicie Templi predictum censum, ut dictum est, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam patui, et melioramentum quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc VI kalendas madii, anno Domini M° CC° LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Jacobi *d'Olers*, et fratris Jacobi *Mascaro* et Petri *Palauda* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri de *Mesias* et Johannis *Ribera*, testium, et mei, Bernardi Jausberti, qui hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldii, et suprascripsi in II^a linea «patui». Petrus Geraldii, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Jacobi *d'Olers* et fratris *omès B.* b. promitimus *B.* c. paccatos *B.*
d. peccunie *B.* e. promito *B.*

937

1280, 28 d'abril

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Oller, bracer, i a la seva mare Ferrera, habitants de Perpinyà, un terreny de quatre monallades de la tinença del Temple a la vila de Perpinyà, perquè hi construeixin una o diverses cases en un termini de dos anys. Els terratgers hauran de donar als templers 5 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 50 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 344v-345, acta núm. 626.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 187, segons *B.*

Notum (sit cunctis)^a quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et per omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Petro *Oler*, brasserio,^b et Ferrarie, matri ejus, habitatoribus Perpiniani, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quatuor monallatas patu de tenedone Templi, que sunt intus villam Perpiniani, et affrontant ex una parte in tenencia Raymundi

Lanter, et de alia in tenencia Templi, et de aliis^e duabus partibus in viis publicis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, et qui dictas IIII^{or} monallatas habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini V solidos barchinonensium, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicte IIII^{or} monallate patui vendantur vel inpignorentur; et quod vos teneamini edificare^d domum vel domos in dicto patu dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, ego et successores mei possimus accipere et occupare dictum patuum nostra propria auctoritate, et nobis retinere, vel dare alii, si voluerimus, ad accapitum, et nostras facere voluntates. Et promitto^e vobis quod ego et successores mei faciemus semper vobis et vestris dictas IIII^{or} monallatas patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione hujus accapiti habui et accepi a vobis L solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatum^f me teneo, renunciando exceptioni pecunie^g non numerate. Et nos, dicti Petrus *Oler* et Ferraria, mater ejus, hec omnia laudamus, et promittimus^h tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod nos et nostri solvemus tibi et successoribus tuis semper dictum censum, ut dictum est, et edificabimusⁱ domum vel domos in dicto patuo, ut superius est expressum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et successoribus tuis dictas IIII^{or} monallatas dicti patui, cum omni melioramento quod^j in eis fecerimus nos et nostri. Actum est hoc IIII° kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, et Petri *Oler*, et Ferrarie, matris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi *Just*, et Bernardi *Auriol*, et Arnaldi Lobeti et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Johannes Vitalis hanc cartam scripsi mandato Petri Geraldi, et suprascripti in XV^a linea «tuis».

Petrus Geraldi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. sit cunctis omès B. b. bracerio B. c. alii B. d. hedificare B. e. pro-
 mito B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promitimus B. i. hedificabimus B.
 j. que B.

938

1280, 30 de juny

Fra Bernat de Palau, comanador de la casa del Temple de Sant Hipòlit, confirma a Pere Fabre, de Sant Hipòlit, la venda d'una peça de terra que li han fet Ricsenda i el seu marit Joan de Bas i el difunt Pere Forner, pel preu de 43 sous i 9 diners, moneda coronada de Barcelona, salvat el cens anual de 7 diners i 1 òbol degut als templers el dia de Nadal i el foriscapi en cas de mutació. Fra Bernat de Palau reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple per aquesta venda. Aquesta peça de terra se situa a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat els Trullars.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 310/320 mm, alçada 100 mm, ADPO, Hp189.²⁴⁴
- B Còpia parcial del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S., pp. 415-416, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, Albon, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 199-200, segons A¹.

Notum sit cunctis quod nos, frater Bernardus de Palacio, comendator domus milicie Templi de Sancto Ypolito, per nos et omnes successores nostros et nomine dicte domus laudamus et confirmamus tibi, Petro Fabri de Sancto Ypolito, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam peciam terre infrascriptam, cum omnibus arboribus que sunt ibi, quam emisti a Ricsende et Johanne *de Bas*, marito ejus, et a Petro *Forner* condam, precio XLIII solidorum VIII denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniiani, totum, integritè ac generaliter, sicut melius et plenius a te vel a tuis intelligi vel dici potest ad utilitatem tuam et tuorum, salvo jure nostro et nostrorum successorum et dicte domus, scilicet VII denariis et obolo barchinonensibus bonis coronatis de predicto valore semper, singulis annis in festo Natalis

244. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2887».

Domini, pro censu pecie terre et arborum predictarum, et foriscapio quodcumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur in toto vel in parte. Et de foriscapio predicte emptionis bene per pacatos nos reputamus et contento,^a renunciantes exceptioni foriscapii non recepti. Et ego dictus Petrus Fabri, per me te omnes meos promitto vobis, dicto domino comendatori et scriptori publico infrascripto, recipientibus et stipulantibus nomine dicte domus, me et meos dare dictum censum de dicto valore vobis, jamdicto domino comendatori, et vestris successoribus in dicta domo, semper singulis annos in dicto festo racione pecie terre et arborum predictarum, et foriscapium quodcumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur in toto vel in parte, obligando inde vobis, dicto domino comendatori et scriptori publico infrascripto, nomine dicte domus, per vinculum, totam dictam peciam terre. Que pecia terre est in terminis et adiacencia Sancti Ypoliti, in loco dicto *Trulars*, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Olibe, et ex alia in tenenciis mei dicti Petri Fabri et Raymundi Bernardi, et ex alia in via publica, et ex alia in tenencia Bernardi Martini. Actum est hoc IIe kalendas julii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Bernardi de Palacio et Petri Fabri predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++na Raymundi *Rigau*, et Bernardi Stephani et Petri *Reg*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et rasit et emendavit in nona linea jamdicto et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A per contentos.

939

1280, 18 de juliol

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Jaume d'Ollers, dóna en acapte a Berenguer de Pedret, tragner, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades situat a la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 18 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous de moneda barcelonesa coronada.

Els templers prometen que si donen en acapte la part de llur trilla contigua a aquest terreny, n'assignaran la part situada al nord i a l'oest a la construcció d'un camí públic pel qual el terratger pugui accedir a la seva propietat.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 367, acta núm. 668.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 188, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi d'Olers, per nos et per omnes nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Berengario de Pedret, aventurerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum duarum monallatarum, de celo usque in abyssum,^a de trilia domus Templi, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, quod patuum affrontat dictum patuum^c ex una parte in tenencia tua, et ex aliis tribus partibus in tenencia Templi, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum, et domum sive domos que ibi edificabuntur,^d habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris in dicta domo de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XVIII denarios sterlingorum boni argenti et fini, et foriscapium quocienscumque dictum patuum, seu domos^e que ibi edificabuntur,^d vendantur vel inpignorentur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Retinemus tamen nobis quod in dicto patuo tenearis edificasse^f domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, sit nobis licitum dictum patuum accipere et occupare nostra auctoritate propria, et nobis retinere ut proprium Templi, vel dare alii ad accapitum, sine contradictione tua et tuorum. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^g nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^h non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte

domus. Item promittimusⁱ tibi, quod si nos vel successores nostri daremus ad accapitum de dicta trilia juxta dictum patuum, quod nos assignabimus et debemus assignare viam publicam de tenencia Templi juxta dictum patuum, scilicet versus partem aquilonis et versus occidentem, per quam viam si ibi assignetur, ut dictum est, possitis tu et tui intrare et exire ad voluntatem vestram ad tenenciam et de tenencia tua predicta. Et ego dictus Berengarius de *Pedret*, recipiens dictum patuum ad accapitum a vobis, dicto fratre Petro, sub pactis predictis, promitto^j vobis quod ego et mei solvemus et dabimus semper vobis et successoribus vestris dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut superius dictum est (et)^k expressum, obligans inde vobis et successoribus vestris dictum patuum et melioramentum quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XV° kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris dicte domus, et Berengarii de *Pedret* et fratris Jacobi d'Olers predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi Fabri, curaterii, et Petri de Mesianis et Arnaldi Pediliani, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. habisum B. b. hedificandum B. c. Sic B. d. hedificabuntur B.
 e. domus B. f. hedificasse B. g. paccatos B. h. peccunie B. i. promittimus B.
 j. promito B. k. et omès B.

1280, 19 de juliol

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Jaume d'Ollers, dona en acapte a Ramon Monells, traginer, un terreny de tres monallades situat a la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 2 sous i 3 diners d'esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Els templers prometen que si donen en acapte la part de llur trilla contiguous a aquest terreny, n'assignaran una part a la construcció d'un camí públic pel qual el terratger pugui accedir a la seva propietat; i si no ho fessin, el terratger tindria el dret d'evacuar les aigües del seu terreny cap a la tinença del Temple.

Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 150 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 320v-321, acta núm. 579.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 189, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi d'Olers, per nos et per omnes nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo *Monels*, traginerio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum trium monallatarum, de celo usque in abyssum,^a de trilia dicte domus, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, et affrontat dictum patuum ex una parte in tua tenencia, et ex alia in tenencia Berengarii *Pedret*, quam sibi dedimus ad accapitum, et ex duabus partibus in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum habueritis et teneritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini duos solidos III denarios sterlingorum boni argenti et fini; et quodcumque et quocienscumque dictum patuum vendatur vel inpingoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presencia et futura. Retinemus tamen nobis quod in dicto patuo tenearis edificare^d domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, sit nobis licitum dictum patuum accipere et occupare nostra auctoritate et nobis retinere, ut proprium Templi, vel dare alii ad accapitum, sine omni contradictione tua et tuorum. Preterea promittimus^c tibi quod si nos vel successores nostri daremus ad accapitum de dicta trilia juxta dictum patuum quod tibi damus ad accapitum, assignabimus et debemus ex pacto assignare viam publicam de dicta trilia juxta dictum patuum quod tibi damus ad accapitum, per quam viam habeatis tu et tui semper ingressus et egressus ad dictum patuum cum ibi assignabitur. Et si non daremus vel assignaremus dictam

viam, nichilominus concedimus tibi aquaversum^e de dicto patuo in dicta tenencia Templi. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito CL solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus. Et ego dictus Raymundus *Moneles*, recipiens predictum patuum ad accapitum a vobis, dicto fratre Petro de Campo Rotundo, hec omnia predicta laudo, et promitto^h vobis et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut dictum est, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XIII° kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Raymundi *Monels* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num fratris Jacobi *d'Olers* predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Raymundi Fabri, curaterii, et Arnaldi de Petra alba, et Guilelmi *Gloyse*, paratoris, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. habissum B. b. hedificandum B. c. promitimus B. d. edificare B.
e. acheversum B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promito B.

941

1280, 22 de juliol

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Jaume d'Ollers, comanador d'Orla, i Bernat Mallol, dona en acapte a Arnau de Pesillà, adober, un terreny de dues monallades de la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 18 diners d'esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona. Els templers prometen que si donen en acapte la part de la trilla contigua a aquest terreny, n'assignaran una part a la construcció d'un camí públic pel qual

el terratger pugui accedir a la seva tinença; i si no ho fessin, el terratger tindria tot el dret d'evacuar les seves aigües cap a la tinença del Temple.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 435r-v, acta núm. 822.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 190, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi *d'Olers*, preceptoris de Orulo, et fratris Bernardi *Malol*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Arnaldo Pediliani, curaterio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unum patuum duarum monallatarum, de celo usque in abyssum,^a de trilia dicte domus, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Fogasserii, et ex alia in via, et ex aliis duabus partibus in tenencia Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum ortum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XVIII denarios sterlingorum boni argenti et fini. Et quandocumque et quocienscumque dictum patuum, sive domus que ibi edificabuntur,^c vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Retinemus tamen nobis et successoribus nostris quod tu vel tui teneamini edificare^e domum vel domos in dicto patuo dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, sit nobis licitum dictum patuum accipere et occupare nostra auctoritate, et nobis retinere, ut proprium Templi, vel dare alii ad accapitum, sine omni contradictione tua et tuorum. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito centum solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate,

quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus. Preterea promittimus^d tibi, quod si nos vel successores nostri daremus ad accapitum de dicta trilia juxta dictum patuum, quod assignabimus et debemus ex pacto assignare viam publicam de dicta trilia juxta dictum patuum quod tibi damus ad accapitum, per quam viam habeatis semper tu et tui ingressus et egressus ad dictum patuum cum ibi assignabitur; et si non daremus vel assignaremus dictam viam, nichilominus concedimus tibi aquaversum de dicto patuo in dicta tenencia Templi. Et ego dictus Arnaldus Pediliani, recipiens predictum patuum ad accapitum a vobis, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et promitto^h vobis et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XI kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Arnaldi Pediliani predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na fratris Jacobi d'Olers et fratris Bernardi Malol predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi Ysarni, et Petri Geraldi et Petri Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VII^a linea «inignorentur», et suprascripsi in eadem VII^a linea «vel alienentur».ⁱ

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum B. b. hedificandum B. c. hedificabuntur B. d. promittimus B.
e. hedificare B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. promito B. i. *El copista del cartulari no ha tingut en compte aquesta esmena en la seva transcripció.*

942

1280, 22 de juliol

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Jaume d'Ollers, comanador d'Orla, i Bernat Mallol, dona en acapte a Ramon Fabre, adober, un terreny de dues monallades de la trilla del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 18 diners d'esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra

Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona. Els templers prometen que si donen en acapte la part de la trilla contigua a aquest terreny, n'assignaran una part a la construcció d'un camí públic pel qual el terratger pugui accedir a la seva tinença; i si no ho fessin, el terratger tindria el dret d'evacuar les seves aigües cap a la tinença del Temple.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 328r-v, acta núm. 594.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 191, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi d'Olers, preceptoris de Orulo, et fratris Bernardi Malol, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Fabri, curaterio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum duarum monallatarum, de celo usque in abyssum,^a de trilia dicte domus, que est in terminis Perpiniani, ad edificandum^b ibi domum vel domos, et affrontat ex una parte in tenencia tua, et ex alia in tenencia Raymundi Monels, et ex alia in tenencia Templi, et ex alia in trilia Deuslosalvi de Caucolibero, aluderii, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XVIII denarios sterlingorum boni argenti et fini. Et quandocumque et quocienscumque dictum patuum, sive domus que ibi edificabuntur,^c vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Retinemus tamen nobis et successoribus nostris quod in dicto patuo teneamini tu vel tui edificare^e domum vel domos dehinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, sit nobis licitum dictum patuum accipere et occupare nostra auctoritate, et nobis retinere ut proprium Templi, vel dare alii ad accapitum sine

omni contradictione tua et tuorum. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus. Preterea promittimus^d tibi quod si nos vel successores nostri daremus ad accapitum de dicta trilia juxta dictum patuum, quod assignabimus et debemus ex pacto assignare viam publicam de dicta trilia juxta dictum patuum quod tibi damus ad accapitum, per quam viam habeatis semper tu et tui ingressus et egressus ad dictum patuum cum ibi assignabitur; et si non daremus vel assignaremus dictam viam, nichilominus concedimus tibi aquaversum^h de dicto patuo in dicta tenencia Templi. Et ego dictus Raymundus Faber, recipiens predictum patuum ad accapitum a vobis, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et promito vobis et successoribus vestris solvere predictum censum in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est superius. Actum est hoc XI kalendas augusti, anno Domini M° CC° LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, et Raymundi Fabri, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na fratris Jacobi d'Olers, preceptoris de Orulo, et fratris Bernardi Malol predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi Ysarni, et Petri Geraldii et Petri Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum B. b. hedificandum B. c. hedificabuntur B. d. promittimus B. e. hedificare B. f. paccatos B. g. peccunie B. h. acheversum B.

943

1280, 3 d'agost, a la novena hora del dia

Pere Ceiró de Corbera i la seva muller Estefania prometen que seran d'ara endavant, així com tots llurs descendents, homes propis de la casa de la milícia del Temple del Masdéu. Fan homenatge i juren fidelitat a fra Berenguer de Palau, capellà del Masdéu. Prometen servir fidelment la casa del Temple i pagar 2 sous melgoresos de cens recognitiu cada any, el dia de Nadal. Prometen que tots els homes de llur casa, excepte llurs hereus universals, hauran de pagar 12 sous melgoresos per a sortir

de la dominació dels templers; quant als hereus universals, no podran sortir de llur dominació sense llur consentiment. A més a més, qualsevol dona que entri a llur casa i esposi un de llurs successors haurà de fer-se pròpia de la casa del Masdèu. En garantia dels 2 sous de cens, els esposos obliguen dues terres femades que tenen a la parròquia de Sant Pere de Corbera. Fra Brenguer de Palau rep llur homenatge i promet que els templers els protegiran i els defensaran segons els costums de la casa de la milícia del Temple. Promet que les filles de llur descendència podran marxar lliurement de llur casa i sortir del domini de la casa del Temple sense l'autorització dels templers.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 42r-v, acta núm. 66.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 464-468, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, Petrus Ceyroni de Corbaria et Stephania, uxor ejus, per nos et per omnes nostros, promittimus^a quod ab hac ora inantea erimus fideles homines proprii et solidi, sive proprius et solidus et propria et solida, Beate Marie de Manso Dei domus milicie Templi, unde, per nos et per omnes nostros, facimus nos hominem proprium et solidum et feminam propriam et omnem prolem nostram, presentem et futuram, ejusdem domus Mansi Dei milicie Templi et de vobis, fratre Berengario de Palacio, capellano dicte domus, recipienti nomine dicte domus dictum homagium, manibus nostris sumptis inter vestras et genibus flexis. Et promittimus^a fidelitatem servare predicte domui et vobis, fratri Berengario, capellano, nomine predicte domus. Promittimus^a etiam vobis et vestris quod nos faciemus domui predicte et vobis, nomine ejusdem, II solidos malguriensium annuatim de censu, in festo Natalis Domini, ratione dicti homagii. Item, promittimus^a dicte domui et vobis, dicto fratri Berengario, capellano ejusdem domus, quod quandocumque et quotiescumque contingat, dominio non habitandi, exire aliquem hominem masculum, filium vel nepotem vel descendentem nostrum de domo nostra et dominio et potestate vestra, qui tamen filius, nepos vel descendens non sit heres universalis noster, vel etiam successores teneantur et debeant dare et solvere predicte domui et vobis, fratri predicto, XII solidos malguriensium, si, vero, essent heredes nostri universales vel successores universales nostri predicti filii, nepotes vel descendentes nostri, non possint exire de domo nostra alibi habitandi nec de dominio et potestate vestra sine vestra licencia et voluntate. Item, promittimus^a dicte domui et vobis, nomine ejusdem, quod

si contingeret aliquam mulierem ad domum nostram intrare et nubere ibidem alicui viro de nostris successoribus vel descendentibus, quod illa debeat et teneatur se facere feminam propriam et solidam domus predictae et vestrae. Et pro predictis II solidis de censu, quos vobis facimus et dicte domui facere debemus, ut supradictum est, solvendis vobis et dicte domui, obligamus dicte domui et vobis, nomine ejus recipienti, quasdam fematas nostras, quas habemus in adjacentia Sancti Petri de Corbaria. Quarum una est in loco vocato in Area *de na Myl*, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi de *Lates*, et ex alia in vinea castri de Corbaria. Alia vero femata est in loco vocato *als Quers bruns*, et affrontat ex una parte in terra Petri Pauci. Et quod ita hec omnia supradicta et singula observemus et compleamus et nunquam contraveniamus dicte domui et vobis, nomine ejus, bona fide et per stipulationem, promittimus,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangelii, sponte vobis juramus. Unde nos, frater Berengarius de Palacio, capellanus predictus, nomine dicte domus recipimus a vobis, dicto Petro Ceyroni et Stephania uxoris vestra, predictis, dictum homagium et predictam fidelitatem, manibus vestris junctis inter nostras et genibus vestris flexis. Recipimus etiam vos, nomine dicte domus, in hominem proprium et solidum, feminam propriam et solidam dicte domus, sub pactis et conditionibus supradictis. Promittimus^a etiam vobis et vestris, nomine dicte domus, quod dicta domus et nos et confratres nostri erimus fideles deffensores vestri et vestrorum, et deffendemus vos et vestros et bona vestra juxta consuetudines domus milicie Templi. Item, promittimus,^a nomine dicte domus, vobis et vestris, quod si contingeret aliquam mulierem a vobis vel a successoribus vestris descendentem velle exire de domo vestra, non alibi habitandi, vel etiam de potestate et domo vestra et dicte domus possit hoc facere libere et absolute sine nostra licencia et dicte domus et confratrum nostrorum et etiam nobis invitis. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, set omnia supradicta et singula observemus et compleamus, bona fide et per stipulationem vobis promittimus.^a Actum est hoc III° nonas augusti, hora nona, anno Domini M^o CC octuagesimo. Sig++na Petri Ceyroni et Stephanie, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num fratris Berengarii de Palacio, capellani domus Mansi Dei milicie Templi predicti, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi Adalberti, jurisperiti de Toyrio, et Guilelmi Ferrarii junioris et Petri Columbi de Villa nova, testium. Ego Raymundus Guilelmi hanc cartam scripsi, mandato Raymundi, scriptoris de Castro novo.^b

Raymundus, scriptor publicus, notarius de Castro novo, auctoritate domini Elnensis episcopi, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit, die et anno quo supra.

a. promitimus *B.* b. nono *B.*

944

1280, 29 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Arnau Roca, cambrer del Masdèu, i Bernat Mallol, dona en acapte a Ramon Garreta de Puigcerdà, habitant de Perpinyà, la part oriental d'una casa dita el Boal, situada a Perpinyà, tal com està delimitada per una paret de pedra i de calç. El terratger haurà de donar als templers 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 438v, acta núm. 830.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 192, segons *B.*

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Arnaldi *Rocha*, cambrierii Mansi Dei, et fratris Bernardi *Malol*, per me et per omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Raymundo Garreta de Podio Cerdano, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam partitam, de celo usque in abyssum,^a cujusdam domus que est de dicta domo Templi, que vocatur *Boal*, versus partem orientis, sicut determinatur per quandam parietem (de)^b lapidibus et calce, que est in terminis Perpiniani, que partita affrontat ab oriente in tenencia Panistrerii condam, a meridie in domo Petri Fabri, corregerii, quam tenet pro dicta domo Templi, ab occidente in residua parte dicte domus, ab aquilone in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam partitam dicte domus habueritis et teneritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini triginta unum solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi

VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dicta partita dicte domus vendatur vel inpingoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^c tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictam partitam dicte domus bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione confiteor me habuisse et recepisse a te pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatum^d me teneo, renuncians exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Raymundus Garreta, recipiens predictam partitam dicte domus a te, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et promittimus^f tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et successoribus tuis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictam partitam dicte domus, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIII° kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Arnaldi *Rocha*, et fratris Bernardi *Malol* et Raymundi Garrete predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Rotlandi, peyrerii, et Petri *Gasch*, et Guilelmi Valsere de Vinsano, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum B. b. de omès B. c. promito B. d. paccatum B. e. pecunie B. f. promittimus B.

945

1280, 30 i 31 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat Mallol i Jaume Mascaró, dóna en acapte a Pere de Cangomar, habitant de Perpinyà, i a la seva esposa Ramona la part occidental d'una casa dita el Boal, situada a Perpinyà. Els terratgers hauran de

donar als templers 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 353r-v, acta núm. 642.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 193, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi Mallol, et fratris Jacobi Mascaro, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum vobis, Petro de Cangomar, habitatori Perpiniani, et Raymunde, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, quandam partidam cujusdam domus Templi que vocatur Boal, sicut terminata est, versus partem occidentis, que domus est in terminis Perpiniani, et affrontat dicta partida ab oriente in residua parte dicte domus, a meridie in domo Raymundi Coch, ab occidente in tenencia Petri Grimau, ab aquilone in via, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam partidam dicte domus habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris et milicie Templi de censu quolibet anno, in festo Natalis Domini, XXXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dicta partida dicte domus vendatur vel inpignoretur vel alienetur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis et vestris dictam partidam dicte domus bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona Templi, presenciam et futura. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum dicto valore, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Et nos, predicti Petrus de Cangomar et Raymunda, uxor ejus, recipientes dictam partidam dicte domus ad accapitum a vobis, predicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudamus, et promittimus^a

vobis quod nos et qui dictam partidam dicte domus habebimus et tenebimus, dabimus solvemus vobis et successoribus vestris et milicie Templi dictos XXXI solidos III denarios barchinonensium quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia predicta et singula attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris, et milicie Templi, dictam partidam dicte domus et melioramentum quod in ea fecerimus nos et nostri. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi *Malol*, et fratris Jacobi *Mascaro* et Petri de *Cangomar* predictorum, qui hec omnia laudamus III° kalendas septembris, anno Domini M° CC° LXXX°. Sig+++na Raymundi *Monels*, et Petri Ermengaldi et Bernardi *Dressa*, testium. Sig+num Raymunde predictae, que^d hec omnia laudo II° kalendas septembris, anno predicto. Sig++na Raymundi *Monels* et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. qui B.

946

1280, 31 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Bernat Mallo, dona en acapte a Domènec de Marcèvol, habitant de Perpinyà, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 302, acta núm. 537.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 197, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, voluntate ac laudamento fratris Bernardi *Malol*, per nos et per omnes successores nostros damus ad accapitum tibi, Dominico de *Marceol*, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum

uxoribus et domibus religionum, quandam monallatam tenencie nostre, que est infra terminos Perpiniani, et affrontat dicta monallata ex una parte in tenencia tua, et ex alia in tenencia *Canoes* femine, et ex alia in tenencia Bernardi Rotlandi, et ex alia in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, ad edificandum^a ibi domum vel domos, quam sive quas tenearis ibi edificasse^b hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illam recipere et occupare ut nostrum proprium, et dare alii ad accapitum sine aliqua contradictione tua et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, censuales, et foriscapium quocienscumque dicta monallata dicte tenencie vendatur vel inignoretur vel alienetur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam monallatam dicte tenencie bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro hac donatione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego dictus Dominicus de *Marceol*, hec omnia predicta laudo, promittens^e vobis, dicto fratri Petro, me vobis et successoribus vestris semper solvere totum predictum censum quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam monallatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig+++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi *Malol* et Dominici *Marceol* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi de Calmesela, pellicerii, et Berengarii Ysarni, paratoris, et Bernardi Jausberti, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. hedificandum B. b. hedificasse B. c. paccatos B. d. peccunie B.
e. promitens B.

947

1280, 31 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Bernat Mallol, dóna en acapte a Bernat Rotllan, fuster, una monallada de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 402v, acta núm. 744.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 194, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi *Malol*, damus et tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Rotlandi, fusterio, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam monallatam tenencie nostre, que est infra terminos Perpiniani, et affrontat dicta monallata dicte tenencie ex II partibus in tenencia Dominici de *Marceol*, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, de celo usque in abyssum,^a ad edificandum^b ibi domum vel domos, quam sive quas tenearis ibi edificasse^c hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus illam recipere et occupare, et dare alii ad accapitum, sine aliqua contradictione tua et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam monallatam dicte tenencie habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicta monallata dicte tenencie vendatur vel inpignoretur, vel alienetur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam monallatam dicte tenencie bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona predictæ

domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego dictus Bernardus Rotlandi, hec omnia predicta laudo, promittens^f vobis, predicto fratri Petro de Campo rotundo, me vobis et successoribus vestris semper solvere totum predictum censum quolibet anno, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris predictam monallatam dicte tenencie, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc IIe kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++a fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi *Malol*, et Bernardi Rotlandi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++a Raymundi de Calmesela, pelicerii, et Berengarii Ysarni, paratoris, et Bernardi Jausberti, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum *B.* b. hedificandum *B.* c. hedificasse *B.* d. paccatos *B.*
e. peccunie *B.* f. promitens *B.*

948

1280, 1 de setembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Bernat Mallol, dona en acapte a Bernat Dressa de Sant Salvador, habitant de Perpinyà, i a la seva muller Barcelona una casa de la tinença del Temple anomenada el Boal, a Perpinyà. Els terratgers hauran de donar als templers 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 12 sous i 6 diners.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 358v, acta núm. 652.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 195, segons *B.*

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et voluntate fratris Bernardi *Malol*, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum vobis, Bernardo Dresse de Sancto Salvatore, habitanti Perpiniani, et Barchinone, uxori ejus, et vestris, et cui

volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum cujusdam tenencie nostre que vocatur *Boal*, que est intus villam Perpiniani, et affrontat dicta domus ex una parte in tenencia Guilelmi *Mir*, fusterii, et ex alia in tenencia Petri Fabri, corregerii, et ex alia in tenencia Petri *de Cangomar*, et ex alia in via, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini XXXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, censuales, et foriscapium quocienscumque dicta domus vendatur vel inignoretur vel alienetur. Et nos et successores nostri faciemus semper vobis et vestris dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus^a vobis et vestris omnia bona dicte domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a vobis pro accapito XII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Volumus tamen quod vos teneatis dictam domum condirectam vestris propriis sumptibus et expensis imperpetuum. Et nos, dicti Bernardus Dresse et Barchinona, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes^d vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, nos vobis et successoribus vestris semper solvere totum predictum censum quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum (est),^e obligando inde vobis et successoribus vestris dictam domum cum omni melioramento quod ibi fecerimus. Et etiam promittimus^f vobis quod nos tenebimur semper dictam domum condirectam nostris propriis sumptibus et expensis, obligando inde vobis et successoribus vestris omnia bona nostra, presencia et futura. Actum est hoc kalendis septembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig+++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi *Malol* et Bernardi Dresse predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi de *Monels*, tragnerii, et Petri de *Cangomar* et Petri Cerdani, testium. Sig+num Barchinone, uxoris dicti Bernardi Dresse predicte, que^g hec omnia laudo. Sig++na Guilelmi Raymundi et Johannis Fabri,

testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripsi in quinta linea «generaliter.»

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. obigamus B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promitentes B. e. est omès B. f. promitimus B. g. qui B.

949

1280, 1 de setembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Bernat Mallol, dóna en acapte a Guillem Mir, fuster, habitant de Perpinyà, una casa de la tinença del Temple anomenada el Boal, a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous. El terratger estarà obligat a reparar aquesta casa a càrrec seu tan bon punt els templers li hagin lliurat la fusta necessària, i aquests recuperaran aleshores les velles peces de fusta que hi ha encara sobre l'entramat. El comanador concedeix al terratger el dret de càrrega sobre totes les parets contigües a aquesta casa construïdes pels templers.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 417v, acta núm. 779.

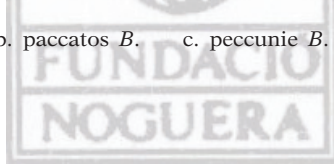
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 196, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros, damus et tradimus ad accapitum, de voluntate et laudamento fratris Bernardi Malol, tibi, Guilelmo Mir, fusterio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum nostram, sicut est determinata, de quadam tenencia nostra que vocatur Boal, et affrontat dicta domus ex una parte in tenencia Raymundi Gerrete, et ex alia in tenencia Petri Fabri, corregerii, et ex alia in tenencia Templi, totum, integrit ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, de celo usque in abyssum,^a hoc pacto quod tu et tui, qui dictam domum habue-

ritis et tenueritis, donetis semper nobis et nostris successoribus quolibet anno in festo Natalis Domini XXXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quocienscumque dicta domus vendatur vel inpignoretur vel alienetur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona predictae domus. Et pro hac donacione habuimus et accepimus a te pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Volumus tamen quod tu tenearis operari dictam domum tuis propriis sumptibus et expensis, et incontinenti cum tibi tradiderimus fustam propriam Templi sufficientem ad operandum dictam domum. Et retinemus tamen nobis fustam veterem que modo est in teulato dicte domus, quam possimus recipere incontinenti cum tibi tradiderimus dictam aliam fustam propriam Templi, concedendo tibi et tuis licenciam et potestatem quod tu possis honerare, et honus ponere et habere, in omnibus parietibus contiguus dicte domui per nos factis. Et ego dictus Guilelmus Mir, hec omnia predicta laudo, promittens^d vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, me vobis et successoribus vestris semper solvere totum predictum censum quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia predicta attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris predictam domum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc kalendis septembris, anno Domini M° CC° LXXX°. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi *Malol* et Guilelmi *Mir* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi de Calmesela, pelicerii, et Berengarii Ysarni, paratoris, et Bernardi Jausberti, testium. Ego Arnaldus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. habissum *B.* b. paccatos *B.* c. peccunie *B.* d. promittens *B.*

1280, 4 de setembre

Guillem Gaucelm de Sant Hipòlit, paraire, habitant de Perpinyà, fill del difunt Pere Gaucelm de Sant Hipòlit i d'Ermengarda, reconeix a fra Pere de Camprodon, que estipula en nom de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que, en vida seva, el seu pare tenia una borda pel Masdèu i era per aquest fet home abordat de la milícia del Temple, i que havia residit sempre a Sant Hipòlit, al mas d'aquesta borda, per la qual estava obligat a pagar el cens i a efectuar les joves de tragina i les altres servituds. En tant que hereu universal del seu pare, Guillem Gaucelm reconeix ésser home abordat del Masdèu i promet que ell i els seus descendents compliran els mateixos deures que el seu progenitor. D'aquí al mes que segueixi el seu decés, un home idoni, que ell mateix assignarà, haurà de succeir-lo i fer-se home abordat del Masdèu, en les mateixes condicions que els seus predecessors. Si aquests compromisos no fossin respectats, els templers podrien recuperar la totalitat d'aquesta borda. Les possessions dependents d'aquesta borda se situen al terme de Sant Hipòlit i són: un mas, un pati, un celler, sis camps, cinc peces de terra, dos horts, una vinya, una garriga, censos i la quarta part en indivís d'un tancat. Per aquesta borda, Guillem Gaucelm ha de donar als templers mig pernil del millor porc que mati durant l'any de cens anual, o 18 diners melgoresos si no en mata; ha d'efectuar mitja jornada d'home per a segar el blat del Temple, mitja jornada per a batre el blat damunt l'era, mitja jornada d'una sola bèstia per a transportar les garbes, mitja jornada per a transportar els fems, mitja jornada per a transportar el blat al molí i mitja jornada per a transportar la fusta, amb el seu propi bestiar. Haurà de fer igualment mitja jornada d'home cada vegada que es facin obres a la paret de la casa del Temple dins el castrum de Sant Hipòlit, i mitja jornada o 2 diners cada any per a separar el vi dels cups del Temple a la casa de Sant Hipòlit. Guillem Gaucelm reconeix que els 14 diners que percep anualment pel mas de Guillem Caramany de Sant Hipòlit reverteixen en indivís al Temple, a l'Hospital de Bajoles i a Bernat Guillem. A més a més, està obligat a efectuar tots els serveis que els homes abordats deuen a la casa del Temple de Sant Hipòlit. La mare i el germà de Guillem Gaucelm aproven i confirmen el que s'ha dit. Per una

gràcia especial del rei de Mallorca, els templers concedeixen a Guillem Gaucelm el dret de residir a Perpinyà o en un altre lloc tant de temps com vulgui.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 27-28v, acta núm. 45.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 201-215, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Gaucelmi^a de Sancto Ypolito, parator, habitator Perpiniani, filius quondam Petri Gaucelmi de Sancto Ypolito legitimus et naturalis et Ermengardis, uxor ejus quondam, profiteor et recognosco fratri Raymundo de Bacho, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, et vobis fratri Petro de Campo rotundo, gerenti vices dicti preceptoris, et tibi tabellioni infrascripto, nomine domus Mansi Dei milicie Templi recipienti et stipulanti, et nomine dicti preceptoris, quod dictus pater meus erat tempore mortis sue, et fuerat ante in vita sua, homo abordatus, proprius et solidus domus milicie Templi; et tenebat et tenuerat, in vita sua, bordam, cum possessionibus et pertinentiis suis infrascriptis, in villa et terminis Sancti Ypoliti, pro dicta domo milicie Templi; et in villa Sancti Ypoliti, in manso ejusdem borde, faciebat et fecerat residenciam continuam in vita sua; et gerebat se pro homine abordato dicte domus Mansi Dei; et faciebat sibi et facere debebat census, trassias et servitutes. Et sicut dictus pater meus erat homo abordatus dicte domus Mansi Dei, ita ego debeo esse homo dicte domus milicie Templi abordatus, cum sim heres universalis cum testamento ejus. Et debeo facere, ratione dicte borde quam ego teneo cum possessionibus suis, residenciam continuam in villa^b de Sancto Ypolito, et facere et solvere census, trassias, servitutes et alia infrascripta, que dictus pater meus faciebat et facere tenebatur (ut)^c supradictum est. Unde promitto^d vobis quod ego et successores mei semper faciemus et solvemus dicte domui Mansi Dei et vestris, et successoribus vestris preceptoribus ipsius domus, census, servitutes, trassias, terremerita et alia infrascripta, qui debent fieri et solvi et consueverunt fieri et solvi per dictum patrem meum domui Mansi Dei supradicte; et infra unum mensem post mortem meam continue consequentem, dabo dicte domui Mansi Dei et vobis, nomine ejus, vel successoribus vestris, et assignabo unum hominem ydoneum qui faciet se hominem vestrum proprium et solidum abordatum vel^e successorum vestrorum; et tam ipse quam successores sui faciant continuam residenciam in ville de Sancto Ypolito; et facient et solvent dicta domui Mansi Dei et vobis, et successoribus vestris,

census, trassias, servitutes, terremerita et alia omnia supradicta et infrascripta, ratione borde supradicte et possessionum et jurium ejus; et nisi facerem, vos et successores vestri, propria vestra auctoritate, sine aliqua mei et successorum meorum contradictione, possitis recipere, et vobis et successoribus vestris semper retinere, ad vestras voluntates faciendas, totam predictam bordam cum pertinentiis, possessionibus et juribus suis. Item, promitto^d vobis, et successoribus vestris, et dicte domui Mansi Dei, quod nichil feci vel decetero faciam quominus predicta vel aliquid de predictis vobis vel vestris successoribus valeant^f vel possint infringi seu revocari. Et pro predictis omnibus et singulis obligo vobis et successoribus vestris me et mea, presencia et futura. Et profiteor et recognosco vobis quod possessiones infrascripte sive que secuntur sunt de borda predicta, videlicet quidam mansus qui est in villa Sancti Ypoliti, et affrontat ex una parte in domo Guilelmi Rigaldi, et ex alia in via. Item, quoddam patuum, loco vocato Supra tovam ministralis, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi *Aulen*, et ex alia in via; et debeo dare pro censu ejus unum denarium quolibet anno vobis et Hospitali de Bajolis et Bernardo Guilelmi. Item, quoddam cellarium, quod est in eadem villa, et affrontat ex una parte in domo Jausberti Gaucelmi, et ex alia in via; pro quo cellario debeo vobis dare et dicte domui et solvere II solidos et VI denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini. Item, quidam campus, qui est loco vocato Retro ortos, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi *Alamayn* quondam et aliorum, et ex alia in tenencia Raymundi Rigaldi; et de expletis ejus, seu fructibus, debeo vobis et successoribus vestris et dicte domui dare medium quartum et media usatica. Item, tres pecie terre in loco vocato *Maloli*, quarum una affrontat ex una parte in tenencia Raymundi *Garrius*, et ex alia in garriga; et alia affrontat ex una parte in tenencia Raymundi *de Dones* condam, et ex alia in garriga; alia vero affrontat ex una parte in tenencia Raymundi *Barlet de Garrius* quondam, et ex alia in tenencia Johannis Rubei. Item, quidam campus in dicto loco vocato Retro ortos, qui affrontat ex una parte in tenencia Bartholomei *Pages*, et ex alia in tenencia Guilelmi Gaucelmi; de fructibus cujus debeo dare vobis et successoribus vestris et dicte domui medium quartum et media usatica. Item, quidam campus in loco vocato *Conangle*, et affrontat ex una parte in tenencia Garricii Jaufredi, et ex alia in tenencia Guilelmi Vingraldi; de fructibus cujus debeo dare vobis et successoribus vestris quartam partem

quarti et quartam partem usaticorum. Item, quidam campus in eodem loco, et affrontat ex una parte in tenencia dicti Garricis Jaufredi, et ex alia in tenencia dicti Guilelmi Vingraldi. Item, quedam pecia terre in loco predicto vocato *Conangle*, et affrontat^g ex una parte in via, et ex alia in tenencia Johannis Guilelmi. Item, quedam pecia terre loco vocato *Resclusa*, et affrontat ex una parte in flumine Aiglino, et ex alia in tenencia Johannis Fabri; de fructibus cujus debeo dare vobis et successoribus vestris quintam partem et usatica. Item, duo campi loco dicto Passu de Judaycis, quorum unus affrontat ex una parte in flumine Ayglino, et ex alia in tenencia Raymundi de Villalonga, militis; alius vero affrontat ex una parte in flumine Ayglino, et ex alia in tenencia Raymundi de Villalonga. Item, quidam campus loco vocato Ulmo, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Sartoris, et ex alia in via. Item, quedam pecia terre loco vocato *Redones*, et affrontat ex una parte in tenencia dicti Guilelmi Gaucelmi, et ex alia in via; pro censu cujus debeo dare vobis et successoribus vestris quolibet anno, in festo Natalis, duos denarios malgurienses. Item, quedam pecia terre in loco vocato *Cortal*, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Paschalis, et ex alia in tenencia Jacobi Rigaldi; de fructibus cujus debeo vobis dare, et successoribus vestris, quartam partem et usatica. Item, quidam ortus loco vocato *Clot de Remig*, et affrontat ex una parte in tenencia Bartholomei Galoni, et ex alia in tenencia Petri *Tardiu*. Item, quidam ortus loco vocato Viridario, et affrontat ex una parte in tenencia Johannis Garrici, et ex alia in via. Item, quedam vinea in loco vocato Podio, et affrontat ex una parte in vinea Berengarii *Figueres* et aliorum, et ex alia in alia vinea dicti Berengarii *Figueres* et in vinea Jacobi Cerdani, et ex alia in via; de fructibus cujus debeo vobis et successoribus vestris dare sextam partem, quam vineam possim alienare quancumque voluero, juxta pacta contenta in quodam instrumento accapiti dicte vinee, quam frater Guilelmus *Rostayn*, condam procurator castri milicie Sancti Ypoliti, dedit ad acapitum Ermengardi Gaucelme condam et filiis suis, Petro, patri meo condam, et Johanni, fratri suo,^h quod instrumentum fuit factum per manum Johannis, presbiteri. Item, quedam garriga in eodem loco, que affrontat ex una parte in tenencia dicti Guilelmi Gaucelmi, et ex alia in vinea Raymundi de Archis; de fructibus cujus debeo dare vobis et successoribus vestris sextam partem. Item, jura cujusdam vinee, quam dedi ad acapitum Raymundo *Caramayn*, que affrontat ex una parte in tenencia Raymundi de Archis, et ex alia in via,

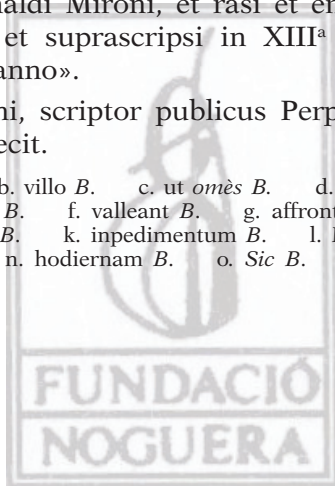
et est in eodem loco; pro quibus debeo vobis et successoribus vestris dare unum obolum malguriensem de censu quolibet anno in festo Natalis Domini. Item, in eodem loco, quartam partem pro indiviso cujusdam clause, que affrontat ex una parte in quadam vinea mea, et ex alia in vinea Raymundi de Archis; de fructibus cujus debeo dare vobis et successoribus vestris quartam partem et usatica, et de fructibus olivariorum, que ibi sunt, terciam partem. Item, quedam pecia terre loco vocato Asperos, et affrontat ex una parte in vinea Raymundi de Archis, et ex alia in vinea dicti Guilelmi Gaucelmi; pro censu cujus debeo dare vobis et successoribus vestris unum obolum malguriensem quolibet anno in festo Natalis Domini. Item, jura que recipio in quibusdam ortis contiguis, quorum unum tenet Laurencius *Taverner* de Sancto Ypolito, et alium Petrus Carbonelli, et alium Petrus de Archis, et alium Johannes Conilli, et alium Guilelmus *Boquer*, et sunt omnes predictæ possessiones in terminis Sancti Ypoliti. Item, debeo facere vobis et successoribus vestris, pro censu dicte borde et possessionum ejusdem et jurium et pertinentiarum predictarum, quolibet anno in festo Natalis Domini, mediam pernam melioris porchi quem occidam quolibet anno, vel, si porchum non occiderem, XVIII denarios malgurienses. Item, debeo facere vobis et successoribus vestris, pro servitutibus dicte borde et possessionum ejusdem predictarum et jurium, medium jornale hominis quolibet anno ad secandum blada Templi; et in area ejusdem Templi medium jornale quando trituratur bladum ejusdem Templi quolibet anno. Item, medium jornale unius bestie ad tirandum garbas Templi quolibet anno. Item, aliud medium jornale ad portandum fimum Templi Sancti Ypoliti quolibet anno. Item, aliud medium jornale bestie quolibet anno ad portandum bladum Templi ad molendinum. Item, aliud medium jornale bestie quolibet anno ad tirandum ligna domus Templi Sancti Ypoliti. Et dicta media jornalια bestie debeo facere cum bestiam habuero et non alias. Item, debeo facere pro servitute dicte borde, et possessionum et jurium ejus, medium jornale hominis quotienscumque opus fiat in muro domus Templi in castro Sancti Ypoliti. Item, medium jornale hominis vel duos denarios quolibet anno ad findendum vinia tinearum domus Templi in domo Sancti Ypoliti. Item, profiteor et recognosco vobis et successoribus, quod omnes illi XIII denarii malgurienses, quos quolibet anno recipio et recipere debeo censuales in manso Guilelmi *Caramayn* de Sancto Ypolito, sunt et debent esse vestri et successorum vestrorum et dicte domus Templi et dicti Hospitalis

de Bajolis et dicti Bernardi Guilelmi. Item, debeo facere et faciam vobis et successoribus vestris alias servitutes et servicia que alii homines abordati dicte domus Templi Sancti Ypoliti debent facere et faciant vobis et successoribus vestris. Quos omnes predictos census, terremerita, servitutes, servicia et omnia alia supradicta dabo et solvam vobis et successoribus vestris bene et fideliter in tota vita mea, et post mortem meam successores mei, ut superius continetur. Et pro predictis omnibus et singulis et quolibet predictorum vobis et successoribus vestris attendendis et complendis, obligo vobis et successoribus vestris me et omnia bona predicta tantum. Et quod ita hec omnia predicta et singula fideliter semper teneam et observem et in nullo contraveniam aliquo modo, bona fide et per stipulationem vobis promitto,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Perⁱ quod juramentum renuncio omni juri omnique legi et omni consuetudini, quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Et ego Ermengardis predicta, uxor condam Petri Gaucelmi, mater dicti Guilelmi Galcelmi, et ego Petrus Gaucelmi, clericus, frater dicti Guilelmi Gaucelmi, filii dicte Ermengardis et dicti Petri Gaucelmi condam, hec omnia predicta et singula laudamus et firmamus. Et promittimus^j vobis, dicto fratri Raymundo de Bacho, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, nomine domus Mansi Dei milicie Templi, et successoribus vestris, quod nullum impedimentum^k prestabimus, nec prestari faciemus, per quod minus predicta omnia compleantur, ut superius continentur. Et quod predicta omnia et singula fideliter semper teneamus et observemus, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus aliquo modo, bona fide et per stipulationem vobis promittimus,^j et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte juramus. Et per virtutem dicti juramenti renuncio ego dicta Ermengardis, juri ypothecarum et omni juri quod habeo, ratione obligationis dotis et donationis propter nuptias, in predictis, et omni alii juri quo contra venire possem. Et ego dictus Petrus Gaucelmi, clericus, frater dicti Guilelmi Gaucelmi, per virtutem dicti juramenti renuncio omni juri quod habeo et habere debeo et mihi competit in predicta borda, et terris et possessionibus et juribus predictis, ratione legitime successionis dicti patris mei, cum testamento vel ab intestato, vel quocumque alio modo, et beneficio restitutionis in integrum, et omni alii juri quo contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Et nos, frater Petrus de Campo rotundo, gerens vices fratris Raymun-

di de Bacho, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, nomine ipsius preceptoris et suorum successorum et dicte domus Mansi^l Dei recipientes predicta a vobis, predictis Guilelmo Gaucelmi et Ermengardis predicta et Petro Gaucelmi, clerico, fratre dicti Guilelmi Gaucelmi, ut superius continetur, hec laudamus. Et ob specialem gratiam illustris domini regis Majoricarum, quam sibi^m in hiis facere volumus, concedimus tibi dicto Guilelmo Gaucelmi, quod in tota vita tua possis facere residenciam in villa Perpiniani, vel alibi ubicumque volueris, sine contradictione nostri et successorum nostrorum tenendo bordam et possessiones supradictas; et quod facias et solvas nobis et successoribus nostris semper quolibet anno census, terremerita et alia omnia supradicta, ut superius continetur, solventes et diffinientes etiam tibi et tuis et successoribus perpetuo omnem petitionem et demandam, quam contra te vel tuos habemus vel habere possumus usque ad hodiernumⁿ diem, ratione tempore preteriti, salvo nobis censu et terremeritis, si quem vel si que nobis debes ratione tempore preteriti, et salvis nobis et retentis, et successoribus nostris, et dicte domui Mansi Dei, omnibus que in presenti instrumento continentur. Actum est hoc pridie nonas septembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na Guilelmi Gaucelmi et Ermergardis,^o matris ejus, et Petri Gaucelmi, fratris dicti Guilelmi Gaucelmi, et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi Bajuli de Petralata, jurisperiti, habitantis Perpiniani, et Guilelmi Jausfredi, jurisperiti, et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Raymundi Torrentis, testium. Ego Guilelmus Bernardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XII^a linea «vobis vel vestris», et suprascripti in XIII^a linea «obligo» et in XXX^a VIII^a linea «anno».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Gaucellmi B. b. villo B. c. ut omès B. d. promito B. e. vel *repetit en reclam al canvi de full* B. f. valleant B. g. affront B. h. meo B. i. Per omès B. j. promitimus B. k. impedimentum B. l. Mansi omès B. m. quam sibi *repetit per error* B. n. hodiernam B. o. Sic B.

951

1280, 7 de novembre

Jaume Cars d'Orla reconeix a fra Bernat Mallol, de la casa del Temple de Perpinyà, que té per aquesta casa mitja borda amb les seves possessions a la vila d'Orla i que per aquesta raó és home abordat del Masdéu i ha de fer 7 sous i 4 diners melgoresos, tres gallines i dos punyeres d'ordi de cens anual el dia de Nadal, ha de residir a la vila d'Orla i ha de fer tots els serveis consuetudinaris deguts per aquesta borda. El seu fill Berenguer en té l'altra meitat per la casa del Temple. Les possessions que depenen d'aquesta mitja borda són: un celler, un camp, cinc feixes de terra, dues vinyes i una peça de terra.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 49v-50, acta núm. 79.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 385-388, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Jacobus Cars de Orulo, profiteor et recognosco tibi, fratri Bernardo Malol de ordine domus milicie Templi Perpiniani, nomine domus Mansi Dei, quod ego teneo et tenere debeo pro eadem domo mediam bordam cum possessionibus suis in villa de Orulo, et esse debeo homo abordatus ejusdem ratione dicte medie borde, et debeo facere dicte domui Mansi Dei, ratione ejusdem^a medie borde, septem solidos et IIII^{or} denarios malguriensium censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et III gallinas et duas puynerias ordeï de censu quolibet anno, in eodem festo, et debeo facere residenciam in dicta villa de Orulo ratione dicte medie borde, et faciam dicte domui omnia alia que facere consuevi pro dicta media borda. Que predicta omnia et singula attendere et complere tibi promitto,^b nomine dicte domus. Et aliam mediam bordam tenet Berengarius, filius meus, pro dicta domo. Et sunt in dicta media borda possessiones que secuntur, que sunt infra terminos de Orulo, videlicet quoddam cellarium, quod affrontat ex una parte in tenencia Berengarii Guitardi, et ex alia in via. Item, quidam campus qui est in loco vocato *a la Garrigola*, et affrontat ex una parte in Vassa, et ex alia in vinea Ricolfi Olibe de Perpiniano, de expletis cujus datur medium quartum et medium agrarium et due mesure bajulivi. Item, quatuor faxie terre, in loco vocato *as Palau*, una quarum affrontat ex una parte in via publica qua itur apud Elnam, et ex alia in tenencia Petri Fabri de Orulo, et de expletis ejusdem datur agrarium, una mensura bajulivi; et alia affrontat ex una parte in tenencia dicti

Petri Fabri, et ex alia in tenencia Petri Porcelli, de qua datur medium quartum et medium agrarium et due mesure bajulivi; et affrontat alia pecia terre ex una parte in tenencia que quondam fuit Raymundi Boquerii, et ex alia in tenencia *d'en Massot* de Orulo, de qua datur medium quartum et medium agrarium et due mesure bajulivi; et alia affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Joerii, fusterii, habitantis Perpiniani, et ex alia in tenencia Perpiniani Rome, de qua datur medium quartum et medium agrarium et due mesure bajulivi. Item, est alia faxia terre in loco vocato^c *Taulet*, et affrontat ex una parte in tenencia Perpiniani Rome, et ex alia in tenencia Berengarii Cornelerii, et dat medium quartum et medium agrarium et duas mensuras bajulivi. Item, est quedam vinea *al Guiffart*, et affrontat ex duabus partibus in tenencia Petri Gaucelmi, et datur septena de expletis ejusdem. Item, alia vinea in loco vocato *al Sussan*, et affrontat ex una parte in vinea castri de Orulo, et ex alia in tenencia Rubei Pelliparii, et dat similiter septenam. Item, est quedam pecia terre in loco vocato *als Regals*, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Lobati, et ex alia in tenencia Palaudani Fabri, et dat quartum et unam mensuram bajulivi.^d Actum est hoc VII° idus novembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig+num Jacobi Cars predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Raymundi Bajuli, macellarii, et Raymundi *Rossinoyl* et Bernardi Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Analdi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ejus *B.* b. promito *B.* c. voco *B.* d. lajulivi *B.*

1280, 24 de novembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, amb el consentiment de fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Jaume d'Olesa, escrivà i herald del rei de Mallorca, un terreny situat a la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases, i tot el que vulgui, en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 12 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en

cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 300 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 351, acta núm. 638.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 198, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Baccho, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Jacobo de Ollesia, scriptori, *porteves* illustrissimi domini regis Majoricarum, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum dicte domus milicie Templi, de celo usque in abyssum,^a ad edificandum^b ibi domum vel domos, et quicquid aliud ibi facere volueritis tu et tui, quod est infra terminos ville Perpiniani, in tenedone Templi, et affrontant ex una parte in via qua itur ad Cumbas, et ex alia in via que erit inter dictum patuum et tenedonem Ricolfi Olibe, et ex alia in via que erit inter dictum patuum et tenedonem Templi, et ex alia in quadam via alia que erit inter dictum patuum et tenedonem Templi et tenenciam Raymundi Tavernerii, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini duodecim solidos sex denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quocienscumque vendatur vel inpignoretur vel alienaretur dictum patuum, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, et de omni tuo tuorumque interesse. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presencia et futura. Et pro predicta donacione confitemur nos habuisse et recepisce a te pro accapito trescentos solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de

quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus milicie Templi. Et ego dictus Jacobus de Ollesia, recipiens dictam donacionem ad accapitum a vobis, dicto fratre Raymundo de Bacco, preceptore domus milicie Templi Mansi Dei, sub pactis et condicionibus predictis, hec omnia laudo, et promitto^f vobis et successoribus vestris solvere predictum censum in dicto festo, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VIII kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++++na fratris Raymundi de Baccho, et fratris Petri de Campo rotundo et Jacobi de Ollesia predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri de Porta, et Bartholomei de Caneto et Perpiniani Fusterii, sartoris de Perpiniano et Guilelmi de *Campels* de Ulmis, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Analdus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum B. b. hedificandum B. c. promitimus B. d. paccatos B.
e. peccunie B. f. promito B.

953

1280, 4 de desembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bernat Mallol, Arnau Calis i Jaume Mascaró, dóna en acapte a Nadal Forner, bracer, habitant de Perpinyà, un mas situat a la tinença del Temple a Perpinyà, que els templers havien comprat a Saquet Baró, que el tenia per ells. El terratger haurà de donar als templers 37 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. En el decurs de l'any venidor, haurà de gastar 125 sous en obres de manteniment i de reparació d'aquest mas.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 423r-v, acta núm. 792.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 199, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Bernardi Malleoli, et fratris Arnaldi Calis et fratris Jacobi Mascaró,

per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Natali Fornerii, brasserio,^a habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quendam mansum nostrum, de celo usque in abyssum,^b qui fuit Saqueti Baroni, qui est in terminis Perpiniani, in tenedone nostra, quem mansum emimus a dicto *Saquet* Baroni, quem mansum dictus Saquetus Baroni pro nobis tenebat, et affrontat^c ex una parte in bovali nostro, et ex alia in tenencia Berengarii Fontisfrigidi, brasserii,^d quam pro nobis tenet, et ex aliis duabus partibus in viis publicis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum mansum habueritis et tenueritis, donec nobis et successoribus nostris semper de censu quolibet anno XXXVII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos solvatis nobis et successoribus nostris in festo Natalis Domini primo sequenti post primum veniens festum Natalis Domini, et sic semper quolibet anno solvatis nobis et successoribus nostris dictos XXXVII solidos VI denarios censuales in festo Natalis Domini. Et quandocumque et quocienscumque dictus mansus in totum vel in parte vendatur, vel inpingoretur, vel alienaretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium, et etiam teneamini tu vel tui mittere^e et ponere in opere et melioramento dicti mansi, de isto presenti die usque ad unum annum completum, CXXV solidos barchinonensium coronatorum de dicto valore. Et promittimus^f tibi quod nos et nostri successores faciemus tibi et tuis dictum mansum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona Templi, presencencia et futura. Et ego dictus Natalis Fornerii, recipiens a vobis, dicto fratre Petro de Campo rotundo, dictum mansum ad accapitum, ut dictum est, hec omnia predicta laud, promittens^g vobis quod ego et successores mei in dicto manso, et qui dictum mansum habebimus et tenebimus, dabimus et solveamus vobis et successoribus vestris semper dictum censum quolibet anno in dicto festo, et foriscapium predictum quandocumque et quocienscumque dictus mansus in totum vel in parte vendatur, vel inpingoretur, vel alienetur, obligando inde vobis et successoribus

vestris dictum mansum, cum omni melioramento quod ego et mei ibi fecerimus, et promitto vobis etiam quod ego et mei mittemus^h et ponemus in opere et melioramento dicti mansi infra dictum annum dictos CXXV solidos barchinonensium, ut dictum est, pro quibus predictis CXXV solidis mittendi in dicto opere, obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presencia et futura. Actum est hoc IIe nonas decembris, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig+++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bernardi Malleoli, et fratris Arnaldi Calis, et fratris Jacobi Mascaro et Natalis Fornerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++++na Johannis Rogerii, et Petri Mesians, et Berengarii Bartholomei, fusterii, et Petri Querubi, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Analdus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. bracerio B. b. habisum B. c. affrontant B. d. bracerii B. e. mitere B.
f. promitimus B. g. promitens B. h. mitemus B.

954

1281 (nou estil), 7 de gener

Fra Jaume, batlle forà de la casa del Masdeú, a petició i amb el consentiment de fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dona en acapte a Bernat Vallespir, home del Temple, fill del difunt Guillem Vallespir, i a la seva esposa Perpinyana, habitants de Nils, unes possessions consistents en una borda que tindrà pel Masdeú amb la condició que ell i els seus descendents siguin homes propis i abordats del Masdeú, que resideixin permanentment a la vila de Nils i que donin 5 sous melgoresos i una gallina de cens anual el dia de Nadal, la tasca de les possessions que depenen d'aquesta borda, el delme i el braçatge de les collites i els serveis de llaurada i de tragina consuetudinaris. Per aquesta concessió, fra Jaume reconeix haver rebut 212 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona provinents del dot de Perpinyana. Els esposos fan homenatge a fra Jaume per aquesta borda. Les possessions que en depenen són una casa a la vila de Nils, dos horts i dos camps. Fra Ramon Desbac, comanador del Masdeú, aprova i valida aquesta concessió l'11 de gener de 1281. Perpinyana aprova aquesta transacció el 12 de gener.

- B* Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 48r-v, acta núm. 76.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 200-203, segons *B*.

Notum sit cunctis quod nos, frater Jacobus, bajulus forensis domus milicie Templi Mansi Dei, de mandato domini fratris Raymundi de Bacco, preceptoris dicte domus Mansi Dei, et consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, per nos et successores nostros, damus et tradimus sive quasi tradimus vobis, Bernardo *Valespir*, filio condam Guilelmi *Vallespir*, homini nostro, et Perpiniane, uxoris ejus, habitantibus de Agnilis, et vestris, perpetuo, possessiones infrascriptas que semper sint borda dicte domus et pro borda vobis eas trado, hoc pacto quod vos et descendentes vestri sitis proprii homines solidi et abordati dicte domus, et faciatis semper, ut homines abordati ejusdem domus, continuam residenciam in villa de Agnilis, in manso infrascripto dicte borde, et detis et solvatis semper quolibet anno de censu nobis et successoribus nostris, nomine dicte domus, quinque solidos malguriensium et unam gallinam in festo Natalis Domini quolibet anno, et tascas possessionum infrascriptarum et decimam et braciatum de expletis earum, et jovas et trassam, sicut alie borde de Agnilis facere consueverunt dicte domui Templi. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictas possessiones, quas tibi superius damus, bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presentia et futura. Et pro hac donatione habuimus et accepimus a te CCXII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^a nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^b non numerate, quos recognoscimus esse redactos in maxima utilitate dicte domus; et etiam recognoscimus quod dicti denarii fuerunt de dotem tui, dicte Perpiniane. Et nos, Bernardus *Valespir* et Perpiniana, uxor ejus, predicti, recipientes predicta a vobis, dicto fratre Jacobo, hec omnia predicta laudamus, et promittimus^c vobis et successoribus vestris, nomine domus predicte, dare et solvere omnia predicta et singula, ut superius continentur; et alia predicta attendere et complere, ut dictum est superius. Et pro predictis omnibus vobis

et successoribus vestris attendendis et complendis, ut dictum est, obligamus vobis et successoribus vestris nos et omnia bona nostra, presentia et futura, et incontinenti facimus homagium vobis pro dicta borda, nomine dicte domus, ore et manibus comendatum. Possessiones dicte borde sunt hec, scilicet quedam domus in villa de *Agnils*, et affrontat dicta domus ex una parte in domo Guilelmi Girona, et ex alia in via publica; et quidam ortus, et affrontat ex una parte in rechatura, et ex alia in tenencia Templi; et quidam ortus, qui affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia Templi, et ex alia in tenencia Guilelmi Benedicti, et ex alia in tenencia Templi; et quidam alius campus, in loco vocato ad Petram, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Ferrarii, et ex alia in tenencia Guilelmi *Borrel*, et ex alia in stagno de Clara, et ex alia in via de Baynulis, et ex alia in tenencia Arnaldi Cerdani; et quidam alius campus, in loco vocato ad Garrigam, et affrontat ex una parte in aculea de *Sabadel*, et ex alia in tenencia Berengarii *d'en Eula*, et ex alia in tenencia Arnaldi Dalmacii, et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi. Actum est hoc VII° idus januarii, anno Domini M° CC° LXXX°. Sig++++na fratris Jacobi, et fratris Petri de Campo rotundo et Bernardi *Valespir* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi *Geli* de Agnillis et Guilelmi Garrige, ejusdem ville, et Guilelmi Paratoris, testium. Sig+num fratris Raymundi de Bacho, preceptoris domus Mansi Dei, predicti, qui hec omnia laudo III° idus januarii, anno predicto. Sig++++na Petri de Lanciano, de Cauquolibero, et Bernardi Vallespirii et Guilelmi Bernardi, testium. Sig+num Perpiniane, uxoris dicti Bernardi Vallespirii, predictae, que hec omnia laudo II° idus januarii, anno quo supra. Sig++++na Guilelmi Saturnini, et Arnaldi Ysarni et Guilelmi Garrige, de Agnilis, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. paccatos B. b. peccunie B. c. promitimus B.

1281 (nou estil), 9 de gener

Bernat Martí i Guillem Saquet aproven i confirmen a Guillem Feliu, fill del difunt Guillem de Sant Feliu, la venda de cases amb

un terreny contigu situades a Perpinyà, dins llur condomini, que Llorenç Pellisser li ha fet el 22 de setembre de 1279,²⁴⁵ sota reserva del cens anual de 14 diners melgoresos i del foriscapi que els deuen. Li fan quitança del foriscapi que els devia per aquesta venda.

- A Original, pergamí mutilat, amplada 270 mm, alçada 255/260 mm, ADPO, Hp188.
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 468, segons A.

Notum sit cunctis quod nos, Bernardus Martini et Guilelmus Saqueti, per nos et successores nostros, laudamus et firmamus tibi Guilelmo Felicis, filio quondam Guilelmi de Sancto Felicis, habitatori Perpiniani, et tuis et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis, militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, totam illam venditionem quam tibi fecit Laurentius Pelliparii, filius condam Berengarii Rotundi, de quibusdam domibus cum patuo eisdem contiguo, que sunt in terminis Sancti Johannis Perpiniani, in condamina nostra, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis et ex alia in tenencia Petri Cerdani, sicut melius et plenius dictus Laurentius Pelliparii tibi vendidit, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, sicut melius et plenius intelligi ac dici potest ad utilitatem tuam et tuorum, salvo jure nostro, scilicet XIII denariis malguriensibus censualibus quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapio quocienscumque dicte domus vendantur vel inipnorentur. Et de foriscapio hujus venditionis per paccatos^a nos tenemus, renunciantes exceptioni dicti foriscapii non accepti. Actum est hoc V idus januarii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na Bernardi Martini et Guilelmi Saqueti predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++na Ferrarii *Dendala*, empdomedarii^b ecclesie Sancti Johannis Perpiniani, et Berengarii *Senglada*, *corredor*, testium, et mei Bartolomei de Capcirio, qui hanc cartam scripsi mandato Ramundi Torrentis, et rasi et emendavi in secunda linea «cum patuo eisdem contiguo.»

Ramundus *Torrent*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A. per pacatos. b. Sic A. per hebdomadarii.

245. Vegeu més amunt l'acta núm. 916.

1281 (nou estil), 9 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Ponç d'Olius de Malloles una peça de terra situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat l'Estany, per a cultivar-hi cereals o vinya, amb la condició que doni als templers la setena part de la collita, que portarà a la casa del Temple de Perpinyà, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 235r-v, acta núm. 421.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 204, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Poncio de Olivis de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quendam petiam terre dicte domus, ad faciendum ibi panem et vinum, que pecia terre est in adjacentia Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato Stagno de Malleolis, et affrontat^a ex una parte in tenencia Petri Peregrini condam, et ex alia in tenencia Guilelmi Vitalis de Malleolis, et ex alia in tenencia Ermengalde Curatere, et ex alia in tenencia Bernardi Salvayre, sartoris, in tenencia que fuit Petri Peregrini condam, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis et cum terminis et pertinenciis et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam petiam terre habueritis et tenueritis, donetis fideliter nobis et successoribus nostris in dicta domo de omnibus expletis que de ea, Deo dante, habueritis tu et tui septenam partem, apportatam^b in posse nostro intus dictam domum nostram de Perpiniano; et quotienscumque dicta pecia terre vendetur vel inignoretur vel alienetur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium.^b Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro

predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus. Et ego Poncius de Olivis predictus, hec omnia laudo; et pro predictis attendendis et complendis, obligo vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et successoribus vestris, predictam petiam terre et melioramentum quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V^o idus febroarii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Poncii de Olivis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Ferrarii Thome de Malleolis, et Jacobi Valsere et Bartholomei Bosser de Malleolis, testium. Ego Petrus Geraldii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta B. b. aportatam B. c. paccatos B. d. peccunie B.

957

1281 (nou estil), 9 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Vidal de Malloles una peça de terra situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat l'Estany, per a cultivar-hi cereals o vinya, amb la condició que doni als templers la setena part de la collita, que portarà a la casa del Temple de Perpinyà, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 237r-v, acta núm. 426.

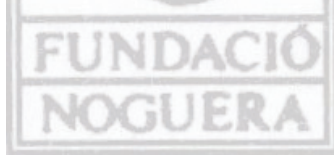
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 205, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo Vitali de Malleolis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam petiam terre dicte domus, ad faciendum

ibi panem et vinum, que pecia terre est in terminis et adjacentia Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato Stagno de Malleolis, et affrontat ex duabus partibus in tenencia dicte domus, et ex alia in tenencia Ermengaude Curatere femine, et ex alia in tenencia Bernardi *Salvayre*, sartoris, integriter ac generaliter, cum ingressibus suis et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam petiam terre habueritis et tenueritis, donetis fideliter nobis et successoribus nostris in dicta domo de omnibus expletis que de ea, Deo dante, habueritis tu et tui septenam partem, apportatam^a in posse nostro intus dictam domum nostram de Perpiniano, et quotienscumque dicta pecia terre vendetur vel inpignoretur vel alienetur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum forischapium.^b Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus. Et pro predicta donacione habuimus et accepimus a te pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus. Et ego Guilelmus Vitalis predictus, hec omnia laudo; et pro predictis attendendis et complendis, obligo vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et successoribus vestris, predictam petiam terre, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V^o idus febraioi, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Guilelmi Vitalis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Ferrarii Thome de Malleolis, et Jacobi Valsere et Bartholomei *Bosser* de Malleolis, testium. Ego Petrus Geraldus hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. aportatam B. b. forischapium B. c. paccatos B. d. peccunie B.

958

1281 (nou estil), 9 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Joan de Tallet, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades i mitja de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 7 diners i un òbol d'esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 31 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 336v-337, acta núm. 611.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 207, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Johanni de Teleto, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas et mediam patui de tenencia nostra, ad faciendum ibi domum vel domos, que sunt infra terminos ville Perpiniani, et affrontant ex una parte in tenencia Petri Dalmacii, et ex alia in nostra tenencia, et ex aliis partibus in viis, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas et mediam patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno de censu in festo Natalis Domini VII denarios et obolum sterlingorum boni argenti et fini; et quandocumque et quocienscumque dicte due monallate et media patui vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum accapitum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro hac donatione confitemur nos a te habuisse et recepisce pro accapito XXXI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua

moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Ita tamen quod tu vel tui teneamini operari in dicto patuo domum vel domos hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos possimus dictum patuum alii vel aliis dare ad accapitum, vel alias facere voluntates nostras. Et promittimus^a tibi predicta omnia attendere et complere, ut dictum est. Et ego dictus Raymundus Johannes de Teleto, recipiens predictam donacionem ad accapitum a vobis, fratre Petro de Campo rotundo, preceptore domus milicie Templi Perpiniani predicto, hec omnia predicta laudo, et promitto^d vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno in dicto termino, ut dictum est, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis predictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V idus febroarii, anno Domini M° CC° LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo, et Raymundi Johannis, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Rotlan*, fusterii, et Petri de Verneto et Bernardi Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promittimus B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promito B.

959

1281 (nou estil), 9 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Babà de Perpinyà un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construïxi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 380v-381, acta núm. 697.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 207-208, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo Babani de Perpiniano, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas patui de tenencia nostra, ad faciendum ibi domum vel domos, que sunt infra terminos ville Perpiniani, et affrontant ex una parte in tenencia nostra, et ex alia in tenencia Johannis de Teleto, et ex aliis duabus partibus in viis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas dicti patui habueritis et tenueritis, donetis nobis et successoribus nostris in dicta domo de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VI sterlingos boni argenti et fini. Et quodcumque dictum patuum vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri in dicta domo habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a tibi, stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas duas monallatas patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presenciam et futura. Et pro predicta donacione ad accapitum confitemur nos a te habuisse pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate. Ita tamen donamus tibi et tuis dictas duas monallatas patui ad accapitum, quod tu et tui teneamini operari in dicto patuo domum vel domos hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceritis, nos possimus predictum patuum nostra propria auctoritate recipere, et alii seu aliis dare ad accapitum. Et quod ita hec omnia predicta teneamus et observemus, et quod contra non veniemus, bona fide et per stipulacionem tibi promittimus.^a Et ego predictus Guilelmus Babani, hec omnia predicta laudo, et promitto^d vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et vestris successoribus solvere dictum censum dictorum VI sterlingorum quolibet anno in dicto festo, ut superius dictum est. Et alia predicta et singula vobis attendere et complere promitto.^d Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo vobis et successoribus vestris dictas duas monallatas patui,

cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V^o idus febroarii,^e anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Guilelmi Babani predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Rotlan*, fusterii, et Petri de Verneto et Bernardi Mironi, testium. Ego Ermengaldus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. paccatos B. c. peccunie B. d. promito B. e. fe-
brii B.

960

1281 (nou estil), 9 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Joan de Tallet, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 6 esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 25 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 436, acta núm. 824.

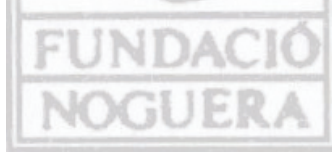
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 208, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes nostros successores damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Johanni de Teletto, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas patui de tenencia nostra, ad faciendum ibi domum vel domos, que sunt infra terminos ville Perpiniani, et affrontant ex una parte in tenencia Raymundi Johannis de Teletto, et ex alia in tenencia nostra, et ex aliis duabus partibus^a in viis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas monallatas patui habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in

festo Natalis Domini sex sterlingos boni argenti et fini. Et quancumque et quocienscumque dicte due monallate patui vendantur vel inpingrentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^b tibi quod nos et successores (nostri)^c faciemus tibi et tuis dictas duas monallatas patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro predicta donacione confitemur nos a te habuisse et recepisse pro accapito XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Ita tamen quod tu et tui teneamini operari in dicto patuo domum vel domos hinc usque ad duos annos, quod nisi feceritis, nos possemus predictum patuum alii vel aliis dare ad accapitum, vel alias facere voluntates nostras. Et promittimus^b tibi predicta omnia attendere et complere, ut dictum est. Et ego dictus Johannes de Teletto, recipiens predictam donacionem ad accapitum a vobis, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, et promitto^f vobis et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno in dicto termino, ut dictum est, et omnia alia attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc V^o idus febroarii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Johannis de Teletto predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Rotlan*, fusterii, et Petri de Vernetto et Bernardi Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripsi in XII linea «vestris».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. et ex aliis duabus partibus *repetit per error B.* b. promittimus *B.* c. nostri omès *B.* d. pacatos *B.* e. pecunie *B.* f. promito *B.*

961

1281 (nou estil), 4 de març

Pere Nefiac d'Orla reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdén, que totes les vegades que es faci una collita al seu camp situat al terme d'Orla la casa del Temple haurà de rebre una mesura de blat pel dret de cossura i dues parts de delme. Aquesta mesura ha d'ésser de mig quartó, si pot haver-hi tres novenes de mig quartó al munt de blat que estigui al camp, si no haurà d'ésser reduïda a prorrata de la collita. Fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 50 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 50, acta núm. 80.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 389-391, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Petrus *Nifiac* de Orulo, profiteor et recognosco tibi, fratri Raymundo de Bacho, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, quod domus Templi debet recipere et consuevit recipere unam mensuram bladi de expletis cujusdam campi mei infrascripti, quandocumque et quotienscumque fuerit expletum in dicto campo; et etiam debet recipere dicta domus de expletis et de fructibus dicti campi duas partes decime. Et mensura predicta debet esse medius cartonius si in acervo bladi sive monte quod erit in dicto campo poterunt esse tres novene ad medium cartonum. Si vero non poterunt esse tres novene in dicto acervo sive monte, dicta mensura debet esse minor equali racione. Unde promitto^a tibi, stipulanti nomine dicte domus, quod ego et successores mei tenentes dictum campum dabimus et solvemus tibi et successoribus tuis, nomine dicte domus, et eidem domui milicie Templi, fideliter, dictam mensuram cossure et dictas II partes decime, quolibet anno, de expletis et fructibus dicti campi, quandocumque et quotienscumque fuerint expleta sive fructus in dicto campo. Et pro predictis obligo tibi, nomine dicte domus, et eidem domui dictum campum. Et est verum quod dicta domus Templi non habet aliud jus sive laudimium vel foriscapium in predicto campo nisi predictam mensuram et dictas duas partes decime, ut dictum est. Et ego dictus frater Raymundus de Bacho, predicta laudo et confirmo, et recognosco tibi, dicto Petro *Nifiac*, quod, racione cessacionis dicte mesure, habui et recepi a te L solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argen-

ti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatum^b me teneo, renunciens exceptioni pecunie^c non numerate. Est autem dictus campus in terminis de Orulo, et affrontat ex una parte in vinea Berengarii Cars, et de alia in campo Guilelmi Eymerici, et de alia parte in via publica, et de alia in campo qui fuit Johannis Trobat. Actum est hoc IIII° nonas marcii, anno Domini M^o CC^o LXXX°. Sig++na Petri Nifiac et fratris Raymundi de Bacho predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Berengarii Stephani et Petri de Rivipullo, clerici, testium, et mei Guilelmi Saturnini, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. paccatum B. c. peccunie B.

962

1281, 17 d'abril

Ramon Martí de Tresserra reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, que té per la casa del Masdèu, a la parròquia de Sant Sadurní de Tresserra, un camp, situat al lloc anomenat Falguera, i una feixa de terra, situada al lloc anomenat els Gorgs, pels quals ha de donar als templers la tasca i el braçatge dels fruits recol·lectats, el quart de les olives de les oliveres que hi ha i el foriscapi en cas de mutació. Fra Pere de Camprodon redueix aquestes servituds a part de fruits a un cens anual de 5 sous de moneda coronada, que el terratger haurà de pagar el dia de la festa dels Sants Pere i Fèlix. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 5 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 48v-49, acta núm. 77.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 469-472, segons B.

Notum sit omnibus quod ego Raymundus Martini de Tresserra, per me et omnes meos, profiteor et recognosco vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, tenenti locum preceptoris domus milicie Templi Mansi Dei, nomine dicte domus et dicti preceptoris, quod ego teneo et tenere debeo pro dicta domo Mansi Dei quendam campum infrascriptum et

quandam faxiam terre infrascriptam, de expletis quorum debeo et teneor dare dicte domui Mansi Dei, ego et successores mei tenentes et possidentes dictum campum et dictam faxiam terre, tascam et braciaticum de expletis dicti campi et dicte faxie terre et quartum de olivis olivariorum que ibi sunt et erunt, et foriscapium quotienscumque dictus campus et dicta faxia terre vendantur vel inpingrentur. Et nos, frater Petrus de Campo rotundo, nomine dicti preceptoris et successorum suorum et dicte domus Mansi Dei, reducimus tibi, dicto Raymundo Martini, et tuis et cui volueris perpetuo, salvis juribus nostris et dicte domus infrascriptis in omnibus et per omnia, dictam tascam et braciaticum dicti campi et faxie terre predictae et dictum quartum olivariorum predictorum ad cenum, videlicet V solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos dicte domui Mansi Dei et preceptoris ejusdem et successoribus suis semper dare et solvere teneamini tu et successores tui loco et vice dicte tasche et braciatici et quarti olivariorum, quolibet anno, in festo sanctorum Petri et Felicis, et salvo semper foriscapio dicte domui Mansi Dei, ut dictum est, et in omnibus aliis et per omnia; faciendo, nomine dicti preceptoris et successorum suorum, tibi pactum de non petendo aliquid ulterius pro predicta tascha et braciatico et quarto olivariorum. Et pro predicta reductione^a ad cenum predictum, profiteamur et recognoscimus nos a te habuisse et recepisse V^e solidos barchinonensium dicti valoris, de quibus per pacatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^c non numerate, quos recognoscimus versos esse in maxima utilitate dicte domus Templi. Est autem dictus campus in terminis et parrochia Sancti Saturnini de Tresserra, in loco vocato Falgera, et affrontat ex una parte in cumba de Falgera, et ex alia in honore qui fuit Guilelmi Borni, et ex alia in terra *d'en Deulosal*. Et dicta faxia terre est in terminis et parrochia predictis, in loco vocato *Guorgs*, et affrontat ex una parte in via qua itur de Tresserra ad Passanum, et ex alia in terra Raymundi Borrelli, et ex alia in terra Ferrarii Fabri, et ex alia in tenencia Raymundi Petri. Et ego dictus Raymundus Martini, recipiens a vobis, dicto fratre Petro de Campo rotundo, nomine dicte domus Mansi Dei, predictam reductionem ad cenum predictum, promitto^d vobis, nomine preceptoris dicte domus et nomine ipsius domus, quod ego et successores mei solvemus et dabimus dicte domui Mansi Dei et preceptoribus ejusdem semper dictum cenum dictorum V solidorum quolibet anno, in dicto festo, ut dictum est,

foriscapio predicto et omnibus aliis et per omnia vobis et domui Mansi Dei salvis semper. Actum est hoc XV kalendas madii, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Raymundi Martini predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Teulis de Villa mulacha, et Johannis *Panisars* de Polestris et Bernardi Jausberti, testium. Ego (...)e Querubi hanc cartam scripsit mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. redducone B. b. paccatum B. c. peccunie B. d. promito B. e. *El copista ha omès indicar el nom de l'escrivà: es tracta o de Petrus Querubi, o de Guilelmus Querubi, ja que tots dos estenien actes a Perpinyà en aquella època.*

963

1281, 11 de maig

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Querubí de Sant Feliu d'Avall una casa situada a Sant Feliu d'Avall. El terratger haurà de donar als templers 15 diners coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 125 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 210 mm, alçada 170 mm, ADPO, Hp189.²⁴⁶
- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 49r-v, acta núm. 78, segons A'.
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 438, segons A'.
- D Còpia parcial del començament del segle XX, Albon, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 209-211, segons B.

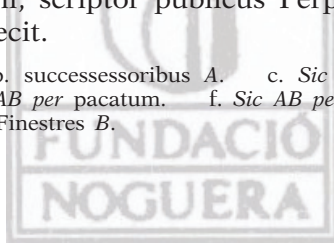
Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad acapitum tibi, Petro Querubi de Sancto Felice inferiori, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis, militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum dicte domus milicie Templi, que est in terminis

246. El document porta al dors una anotació moderna en català: «a Sent Pheliu d'Avall», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1943».

et adjacentia Sancti Andree de Sancto Felice inferiori, et affrontat ex duabus partibus in via publica, et ex alia parte in tenencia Petri *Suyer*, quam pro Templo tenet, et ex alia parte in tenencia Johannis Pollestris,^a quam pro Templo tenet, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis mihi, et successoribus^b meis, et dicte domui Templi, de censu quolibet anno XV denarios barchinonenses coronatos, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos solvas mihi et successoribus meis in festo Natalis Domini. Et quandocumque et quotienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promito^c tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, obligando tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura.^d Et pro predicta donatione ad acapitum, confiteor et recognosco me a te habuisse et recepisce CXXV solidos barchinonensium dicti valoris, de quibus per paccatum^e me teneo, renuncians exceptioni peccunie^f non numerate. Et ego Petrus Querubi predictus, hec omnia predicta laudo, et promito^c solvere tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, et successoribus tuis predictum censum quolibet anno in dicto termino, ut superius est jamdictum, obligando tibi et successoribus tuis ~~predictam domum~~, cum omni melioramento quod ego et mei ibi fecerimus. Actum est hoc V^o idus madii, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig++na fratris Petri de Campo Rotundo et (Petri)^g Querubi de Sancto Felice predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri de Baco^h et Berengarii de Sancto Martino et Berengarii de *Fenestres*,ⁱ testium. Ego Nicholas Camoti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Polestris B. b. successessoribus A. c. Sic AB per promitto. d. et futura omès B. e. Sic AB per pacatum. f. Sic AB per pecunie. g. Petri omès AB. h. Bacho B. i. Finestres B.

964

1281, 13 de maig

Guillem Bocalaurs, fill legítim del difunt Pere Bocalaurs de Sant Hipòlit i hereu de la meitat dels seus béns, reconeix a fra Bernat de Palau, comanador de Sant Hipòlit, que el seu pare tenia per la casa del Temple mitja borda amb les seves possessions a la vila i terme de Sant Hipòlit, i que per aquesta raó era home abordat del Temple i havia de residir permanentment a la vila de Sant Hipòlit. Guillem reconeix que ell i els seus successors han de ser homes abordats del Temple i que estaran obligats a residir a la vila de Sant Hipòlit i a pagar les servituds i els serveis deguts per les possessions d'aquesta mitja borda. Fa homenatge a fra Bernat de Palau. Les possessions d'aquesta borda són: unes cases contigües a la cellera del Temple, cinc peces de terra, una de les quals és tinguda per a l'abadia d'Arle i per a l'església de Santa Maria la Mar, un camp i dues vinyes. Per aquesta mitja borda ha de fer les joves següents: un quart de jornada per a segar, un quart de jornada d'home a l'era, i, si té bèsties, un quart de jornada de bèstia sense home per a transportar llenya, un quart de jornada per a femar les terres del Temple i un quart de jornada per a transportar el blat dels templers al molí; i la casa del Temple haurà de subministrar-li la civada els dies que es facin aquestes joves. A més a més, quan hi hagi una guarnició dins el castrum de Sant Hipòlit, el terratger donarà tres punyeres d'ordi per al servei de guaita. Deurà igualment un quart de jornada d'home els dies que es treballi en el manteniment del mur del castrum. La casa del Temple té igualment la senyoria directa, el foriscapi i els altres drets consuetudinaris sobre les possessions d'aquesta mitja borda. Fra Bernat de Palau rep aquest homenatge i renuncia a totes les diligències judicials que havia entaulat en contra de Guillem Bocalaurs fins al dia d'avui.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 29r-v, acta núm. 46.

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, t. XI, pp. 363-365.

D Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 218-224, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Bocalaurs, filius legitimus et naturalis Petri Bocalaurs de Sancto Ypolito condam, et heres ejusdem pro imidia bonorum que condam fuerunt ejusdem,

per me et per omnes meos, profiteor et recognosco tibi, fratri Bernardo de Palacio, preceptori domus Templi Sancti Ypoliti, quod dictus pater meus tenebat et tenere debebat pro domo milicie Templi mediam bordam, cum possessionibus et pertinentiis suis, in villa et terminis de Sancto Ypolito, ratione cujus erat et debebat esse homo abordatus ejusdem domus et facere continuam residenciam in villa^a de Sancto Ypolito.^b De qua media borda predicta sunt possessiones infrascripte, quas ego teneo et possideo pro dicta domo, et ratione earum debeo esse et erimus semper, ego et successores mei, homines abordati dicte domus, et faciemus continuam residenciam, ut homines abordati dicte domus, in villa^a de Sancto Ypolito. Et faciemus et solvemus, ratione dictarum possessionum dicte domui, et tibi, ratione domus predictae, et successoribus tuis, census et servitutes infrascriptae. Et pro predictis attendendis et complendis, ut superius dictum est, obligo tibi, dicto fratri Bernardo de Palacio, nomine dicte domus, et successoribus tuis, me et omnia bona mea, presenciam et futura. Et etiam facio tibi, nomine dicte domus, homagium in signum et recognitionem predictorum. Sunt autem dicte possessiones quas ego teneo: quedam domus que sunt infra cellariam Templi Sancti Ypoliti et sunt contigue, et affrontant ex una parte in muro, et ex alia in tenencia Jausberti Ysarni, ratione quarum debeo facere et solvam quolibet anno dicte domui, in festo Natalis Domini, unam gallinam censualem; et quedam pecia terre, que est in terminis Sancti Ypoliti, in loco vocato Condaminis, et affrontat ex una parte in orto Torrelani et in ortis aliorum heredum, et ex alia in tenencia Guilelmi *Pujol* et Raymundi *Pujol*, et medietas ejusdem pecie terre dat de fructibus ejusdem dicte domui Templi quartum et usatica, et in quadam olea que est in dicta medietate dicte pecie terre, dicta domus habet tres partes et ego quartam, et in alia residua medietate dicte pecie terre, dicta domus Templi recipit in fructibus ejusdem pecie terre medietatem quarti et usaticorum. Item, quedam pecia terre in dictis terminis, in loco vocato Canerio, et affrontat ex una parte in flumine Ayglini, et ex alia in via publica, et de fructibus ejusdem pecie terre, dicta domus recipit et recipere debet quartum et usatica. Item, quedam pecia terre in eodem loco vocato Canerio, et affrontat ex una parte in tenencia mea, et ex alia in via, et tenetur pro monasterio Sancte Marie de Arulis et pro ecclesia Sancte Marie de Mari. Item, quidam campus, qui affrontat ex una parte in flumine Ayglini, et ex alia in tenencia mea, de fructibus cujus campi dicta domus non recipit aliqua terremerita.

Et quedam pecia terre in dictis terminis de Sancto Ypolito, in loco vocato *Rivil*, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi *Rochafort* et in tenencia aliorum, et ex alia in flumine Ayglini, de fructibus cujus dicta domus recipit medietatem quarti et usaticorum. Item, quedam vinea que est in dictis terminis de Sancto Ypolito, in loco vocato Podio, et affrontat ex una parte in vinea que fuit Bernardi *Ros* condam, et ex alia in vinea Johannis Ysarni, de fructibus cujus dicta domus recipit quartum. Item, quedam pecia terre in dictis terminis, in loco vocato *Fanch*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri *Besset*, et ex alia in tenencia Johannis Villenove, in qua dicta domus Templi recipit tres partes VII denariorum malguriensium censualium quolibet anno, in festo Natalis Domini. Item, quedam vinea in dictis terminis, in loco vocato *Sargui*, et affrontat ex una parte in vineis Bernardi Laurencii et in tenencia aliorum, et ex alia in via, de fructibus cujus non dono dicte domui aliqua terremerita. Servitutes predictæ vero medie borde sunt, scilicet quarta pars quolibet anno unius jornalís unius hominis ad secandum blada; et quarta pars unius jornalís unius hominis ad aream; et quarta pars unius jornalís bestie, si bestiam habuero, sine homine, ad tirandum ligna; et altera quarta pars unius jornalís bestie, si illam habuero, ad fimandum, sine homine; et altera quarta pars unius jornalís unius bestie, si illam habuero, sine homine, ad tirandum bladum ad molendina. Item, quod teneatur dicta domus mihi dare civatam dicte bestie, illa die quam fecero dicta jornalía. Et, si forte gayta staret in castro Templi de Sancto Ypolito, debeo dare dicte domui in adjutorio dicte gayte, quolibet anno, tres puynérias ordeí; tamen, si dicta geyta non staret in dicto castro, non tenear solvere dictas III puynérias dicti ordeí. Et si forte dicta domus operaretur in muro dicti castri de Sancto Ypolito, debeo facere, qualibet die qua operabitur in ipso muro, quartam partem unius jornalís unius hominis; et quod dicta domus teneatur facere ei suum opus. Et etiam dicta domus habet et habere debet in dictis possessionibus directum dominium et foriscapium et alia consueta. Et ego frater Bernardus de Palacio, preceptor predictus, hec omnia predicta laudo et firmo, recipiens a te, dicto Guilelmo *Bocalaurs*, dictam recognitionem omnium predictorum, solvo et diffinio te, dictum Guilelmum *Bocalaurs*, ab omnibus petitionibus quas tibi facere possem usque in hunc diem, salvi dicte domui juribus supradictis. Actum est hoc III° idus madii, anno Domini M^o CC^o octuagesimo primo. Sig++na Guilelmi *Bocalaurs* et fratris Bernardi de Palacio predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Para-

toris, jurisperiti, et Guilelmi Traverii, de Sancto Ypolito, et Petri de Medianis, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit^c et suprascriptit in XX^a VII^a linea «unius», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. villo B. b. et homo abordatus ejusdem domus *repetit per error B.*
c. suscripsit B.

965

1281, 8 de juny

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, dóna en acapte a Guillem Paraire, jurisconsult de Perpinyà, un terreny situat a la tinença del Temple a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 6 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 125 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 359, acta núm. 653.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 206, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum, sive in emphiteosim, tibi, Guilelmo Paratoris, jurisperito Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, ad omnes tuas tuorumque voluntates, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum sive solum domus Mansi Dei, de celo usque in abyssum,^a quod est in villa Perpiniani, in tenencia dicte domus Templi, et affrontat ex III partibus in viis publicis, et ex alia parte, scilicet ab oriente, in residua tenencia domus Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde tibi et tuis ratione hujus donacionis ad accapitum omnes actiones et jura, quas et que in predicto patuo sive solo habemus et habere debemus aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, hoc pacto quod tu et successores tui in dicto patuo nobis et succes-

soribus nostris detis et solvatis de census quolibet anno in festo Natalis Domini imperpetuum VI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dictum patuum vendatur vel inpingoretur. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, et de omni tuo tuorumque interesse, obligando inde tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et incontinenti constituimus nos predictum patuum tuo nomine possidere vel quasi donec inde apprehenderis^c plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua auctoritate propria quandocumque tibi placuerit, et etiam retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvis et retentis nobis et successoribus nostris imperpetuum juribus supradictis. Et pro predicta donacione ad accapitum habuimus et accepimus a te pro intrata CXXV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^e non numerate. Et ego Guilelmus Paratoris predictus, hec omnia predicta laudo. Et pro predictis vobis et successoribus vestris attendendis et complendis, ut dictum est, obligo dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi ego et mei fecerimus. Non tamen intelligo me vel meos vel alia bona mea obligare pro predictis in aliquo, nec volo obligari. Actum est hoc VI idus junii, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig++na fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Traverii, bajuli de Sancto Ypolito, et Guilelmi Frenerii, et Berengarii Pelliparii et Petri Querubi, testium. Ego Nicolaus Camoti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habissum *B.* b. promitimus *B.* c. aprehenderis *B.* d. paccatos *B.*
e. peccunie *B.*

1281, 20 de juliol

Berenguer Cocorell, paraire, habitant de Perpinyà, restitueix a la milícia del Temple i a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa de Perpinyà, un taller que fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, li havia donat abans en acapte.²⁴⁷ Berenguer Cocorell fa aquesta restitució, car havia fet l'adquisició d'aquest taller a fi d'exercir-hi la seva feina de paraire, cosa que li està des d'ara prohibida, així com als seus confreres, ja que el rei de Mallorca ha manat que les persones que exerceixin aquest ofici ho facin en llocs especialment designats per ell. El comanador reconeix que Berenguer ha pagat tot el cens que devia a la casa del Temple per aquest taller, el qual se situa al barri dels pelleters de la vila de Perpinyà i consta d'una senzilla planta baixa amb la seva coberta, com la de Pere Carles.

A Original, pergamí, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, ADPO, Hp188.²⁴⁸

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 475-476, segons A.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 212-213, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Berengarius Coquorelli, parator, habitator Perpiniani, per me et per omnes meos, solvo et diffinio ac remitto domui milicie Templi et tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, nomine ejusdem domus, quoddam operatorium infrascriptum, quod frater Raymundus de Bacho, preceptor domus Mansi Dei, michi dedit ad accapitum. Quod predictum operatorium est michi inutile cum illud accapitasset ad opus paratorie exercende, et modo prohibetur michi et aliis paratoribus per dominum regem Majoricarum quod non exercamus^a dictum ministerium paratorie locis specialibus solituri, set quod certo loco exerciatur dictum ministerium paratorie per eundem dominum regem michi et aliis paratoribus assignato, totum, integritur ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad utilitatem dicte domus et tui, dicti fratris Petri de Campo rotundo, nomine dicte domus et successorum tuorum,

247. Per a una acta signada el 7 de març de 1272, vegeu més amunt l'acta núm. 853.

248. El document porta al dors de la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3168».

cedendo etiam inde dicte domui et tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, nomine dicte domus, et successoribus tuis, omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicto operatorio aliquo modo vel ratione, constituendo inde dictam domum et te, dictum fratrem Petrum de Campo rotundo, nomine dicte domus, et successores tuos, in rem vestram procuratores contra omnes personas. Et promito^b dicte domui et tibi, fratri Petro de Campo rotundo, nomine dicte domus, quod nichil feci nec decetero faciam quominus predicta solutio et diffinitio dicte domui et tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, nomine dicte domus, vel successoribus tuis, valeat vel infringi possit seu revocari, faciendo tibi, dicto fratri Petro, nomine dicte domus, pactum de non petendo aliquid ulterius pro predictis. Et ego dictus frater Petrus de Campo rotundo, recipiens a te, dicto Berengario Coquorelli, predictum operatorium, confiteor et recognosco tibi quod tu satisfacisti michi de toto censu quem debebas facere dicte domui ratione dicti operatorii usque in hunc diem. Et nomine ejusdem domus facio tibi pactum de non petendo aliquid a te vel a tuis ratione census dicti operatorii vel alia quacumque occasione vel ratione dicti operatorii, cum dictum operatorium de voluntate dicte domus nobis reddideris seu restitueris. Est autem dictum operatorium intus villam Perpiniani, in Pelliparia ejusdem ville, et affrontat ex una parte in tenencia Petri de Campo rotundo, sartoris, et ex alia in via. Et est dictum operatorium tantum sotulum cum superficies ejusdem soli seu sotuli, sic Petri Caruli. Actum est hoc XIII kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig++na Berengarii Coquorelli et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi de *Torderes*, et Berengarii Stephani, et Bernardi Catalani, fornerii, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

a. Sic A per exerceamus. b. Sic A per promitto.

967

1281, 21 de juliol

Ramon Palol de Sant Hipòlit integra a la masada que té en acapte per la casa del Temple, a les mans i en poder de fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, la meitat d'una vinya situada a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat Bauto, en

compensació de dues peces de terra, situades al lloc anomenat Rotlan, que havia extret d'aquesta masada, amb l'acord de fra Ramon Desbac, per a vendre-les a Joan Roig de Sant Hipòlit. Per aquesta vinya, el terratger haurà de donar als templers la cinquena part de la collita i el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 31v-32, acta núm. 51.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 225-227, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus *Palasol* de Sancto Ypolito, per me et omnes meos, admitto,^a converto, permuto et reduco, in manu et posse vestri, domini fratris Raymundi de Baco, militis, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, medietatem cujusdam vinee infrascripte, ex parte occidentis, cum terra ubi dicta medietas vinee est plantata et cum omnibus arboribus que sunt in eadem medietate vinee, in vestram mansatam et dicte domus. Quam mansatam pro vobis et pro dicta domo habeo et teneo et tenere debeo ad acapitum, ut in (instrumento)^b inde confecto continetur; que quidem mansata fuit *Johannis Garrius*. Ideo, admitto^a et converto dictam medietatem vinee, cum terra ubi est et cum arboribus que sunt ibi, in vestram mansatam et dicte domus, quia separavi et detraxi ab eadem mansata, de assensu et laudamento vestri, quasdam duas pecias terre infrascriptas, quas de voluntate et laudamento vestri, vendidi *Johanni Royg* de Sancto Ypolito. Ita facio predicta, quod dicta medietas vinee, cum terra ubi est et cum arboribus que sunt ibi, sit semper amodo dicte mansate et in eodem, loco et vice et in recompensacione dictarum duarum peciarum terre. Et pro qua quidem tota vinea et arboribus que sunt in eadem tota vinea, debeo dare et dabimus ego et mei, qui eadem habuerimus et tenuerimus, semper bene et fideliter quintam partem totius expleti, quod ibi fuerit, predicte domui, et etiam foriscapium quandocumque et quotienscumque dicta vinea vendatur vel inpignoratur. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniam vel veniri faciam, occulte vel manifeste, bona fide et firma stipulatione vobis, dicto domino preceptori, promitto,^c et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis sponte juro. Que tota dicta vinea est in adjacentia Sancti Ypoliti, in loco dicto Bauto, et affrontat ex una parte in tenencia *Guilelmi Tolosani* condam, et ex alia in via, et ex duabus partibus in mea tenencia. Et dicte due pecie terre sunt in dicta adjacentia, in loco dicto Rotlano, quarum una affrontat ex una parte in tenencia *Raymundi Rigau*, et ex dua-

bus partibus in tenencia Guilelmi *Gaucelm*. Alia vero pecia terre affrontat ex duabus partibus in tenencia predicti Johannis *Rog*, et ex duabus partibus aliis in tenencia Guilelmi *Gaucelm*. Actum est hoc XII kalendas augusti, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig+num Raymundi *Palasol* predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na fratris Bernardi de Palacio, et Guilelmi *Traver* et Raymundi *Rigau*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. admito *B*. b. instrumento omès *B*. c. promito *B*.

968

1281, 19 d'agost

Ramon Martí d'Ortafà, fill i hereu universal de Pere Martí i fill de Martí Isarn i de Maria, reconeix a fra Jaume, batlle forà del Masdèu, que és home propi de la casa del Masdèu tal com ho eren els seus pares. Promet ésser sempre fidel i lleial al Masdèu. Promet que els seus successors pagaran als templers mig morabatí d'or de cens anual el dia de Nadal, sigui quin sigui el lloc on visquin. Ramon Martí fa homenatge a fra Jaume.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 100v-101, acta núm. 162.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 27, ff. 473-474, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Martini de Ortaphano, filius legitimus et naturalis et heres universalis Petri Martini de Ortaphano condam, filii Martini Ysarni, et Marie, uxoris ejus quondam, profiteor et recognosco tibi, fratri Jacobo, bajulo forensi domus Mansi Die milicie Templi, nomine ejus domus recipienti, quod sum et debeo esse homo proprius et solidus dicte domus Mansi Dei, et dicti parentes mei erant homines ejusdem domus, et semper ero homo fidelis et legalis dicte domus. Et pro recognitione dicti homagii, promitto^a tibi, nomine dicte domus, quod ego et successores mei semper faciemus et solvemus semper dicte domui Mansi Dei in futurum quolibet anno, in festo Natalis Domini, ubicumque simus vel habitemus, medium morabatinum boni auri et fini censualem. Et pro isto censu sovendo dicte domui quolibet anno, ut dictum est, obligo me tibi, nomine dicte domus, et dicte domui, et successores meos et omnia bona mea, presentia et fu-

tura. Et in presenti nomine dicte domus facio tibi homagium. Et quod predicta servem, attendam et compleam et quod contra non veniam bona fide et per stipulacionem tibi promitto,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Actum est hoc XIII° kalendas septembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig+num Raymundi Martini predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Felicis de Ortaphano et Petri de Bono passu, testium, et mei, Guilelmi Veyrierii, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi,^b scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. Morroni B.

969

1281, 2 d'octubre

Guillema, vídua de Pere Blancard, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la casa del Temple el dret de càrrega sobre una paret i sobre la tercera part de l'envà d'aquesta paret, situada a la vila de Perpinyà, prop de la porta de Malloles. Per aquest dret ha de donar als templers 3 sous melgoresos de cens anual dels 20 sous que el seu difunt marit feia a la casa del Temple, tal com està estipulat a l'acta de la venda d'una casa que ha fet a Pere Adela.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 289v, acta núm. 514.

C¹ Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 29, f. 284, segons B.

C² Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 214, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Guilelma, uxor condam Petri Blancardi, habitans Perpiniani, confiteor et in veritate recognosco vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptoris domus Templi (Perpiniani),^a quod ego et mei habemus et habere et tenere^b debemus pro dicta domo Templi onus sive onera^c in quodam pariete et in III^a parte annvni ejus parietis. Qui paries cum dicto annvano est intus villam Perpiniani, juxta portalem quod dicitur de Malleolis. Qui paries cum dicto annvano affrontant ex una parte in tenencia Petri Adele, et ex alia in via publica, et ex alia in

tenencia dicti Petri Adele. Pro quo quidem pariete cum dicta III^a parte dicti annvani, facimus et facere debemus ego et mei dicte domui Templi III solidos malguriensium de censu quolibet anno ex illis XX solidis malguriensium, quos dictus Petrus Blancardi condam, maritus meus, faciebat et facere debebat dicte domui Templi, prout in quodam instrumento vendicionis cujusdam domus quam dicto Petro Adele feci plenius continetur; totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici vel intelligi potest, ad utilitatem vestram et vestrorum successorum. Et hec tamen facio salvo jure dictorum domorum Templi in predicto censu, ut superius dictum, et in foriscapii quandocumque et quocienscumque dictum honus sive honera, cum dicta III^a parte dicti annvani ejusdem parietis vendantur vel inpignorentur. Et pro predictis omnibus et singulis vobis et successoribus vestris attendendis et complendis, ut superius dictum est, obligo vobis et successoribus vestris omnia bona mea, presenciam et futura. Et quod contra^d predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulacionem vobis promitto,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Per quod juramentum renuncio omni juri omnique legi consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Actum est hoc VI nonas octobris, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig+num Guilelme predicte, que hec omnia laudo. Sig++++na Petri Adele et Jacobi Adele, testium, et mei Boffati Gasc, qui hanc cartam scripsi mandato Raymundi Torrentis. Raymundus Torrent, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit

a. Perpiniani omès B. b. et tenere afegit a la interlínia B. c. honus sive honera B. d. contra afegit a la interlínia B. e. promito B.

970

1281, 6 d'octubre

Pere del Vilar, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Jaume, batlle forà del Masdèu, que té per la casa del Masdèu una peça de terra situada a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, per la qual havia de donar l'agrer i dues mesures de bajulivum abans que s'hi planti cap vinya. Promet donar d'ara endavant als templers l'agrer dels fruits recol·lectats en aquesta vinya i el foriscapi en cas de mutació. Tanmateix, si arrenqués aquesta vinya,

hauria de donar novament l'agrer i dues mesures de bajulivum a més de les altres servituds consuetudinàries.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 64, acta núm. 103.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 392-394, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Petrus de Vilari, habitator Perpiniani, per me et meos, profiteor et in veritate recognosco vobis, fratri Jacobo, bajulo forensi ordinis milicie Templi, quod ego teneo pro domo Mansi Dei quandam petiam terre cum vinea in ea plantata, in adjacentia et terminis Sancti Stephani de Orulo, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in campo Raymundi Roerii de Malleolis, et ex alia parte in tenencia Bernardi Amblardi de Malleolis. Pro qua et de fructibus ejus tenebatur et consueverat dari agrarium et duas mensuras bajulivi, antequam ipsa esset plantata vinea. Unde promitto^a vobis et successoribus vestris, nomine milicie, dare de fructibus dicte vinee, quamdiu ibi vinea fuerit, agrarium, et foriscapium quandocumque venderetur vel inpignoraretur. Si vero dicta vinea redigeretur in pristinam formam,^b videlicet in campum vel in simplicem^c petiam terre, in qua erat ante tempus quo ibi fuit plantata vinea, promitto^a vobis et successoribus vestris de fructibus dare et solvere agrarium et duas mensuras bajulivi et alia terramerita consueta, quamdiu steterit sine vinea dicta pecia terre. Et ego frater Jacobus predictus, recipiens dictam recognitionem et confessionem a te, dicto Petro de Vilari, nomine quo supra, solvo et diffinio tibi, dicto Petro, dictas duas mensuras bajulivi et ab omni alia prestatione servitutis vel juris, ratione dicte pecie terre, exceptis dictis juribus, videlicet agrario predicto et foriscapio, si venderetur vel inpignoraretur, ut dictum est, quod mihi et dicte domui Mansi Dei et fratribus ejus retineo, quamdiu ibi vinea fuerit. Si vero dicta vinea eradicaretur^d inde vel dicta pecia terre redigeretur in predictam formam, retinemus nobis et fratribus domus Mansi Dei dictas duas mensuras bajulivi et dictum agrarium et foriscapium, ut dictum est, quandocumque et quotienscumque in dicta pecia terre non fuerit vinea, et alia terremerita consueta. Actum est hoc pridie nonas octobris, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig++na Petri de Vilari, habitatoris Perpiniani, et fratris Jacobi, bajuli forensis ordinis milicie Templi, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Raymundi Tolsani, jurisperiti, et Guilelmi Bernardi, testium, et mei Nicholay Camoti, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. fornarn B. c. cimplicem B. d. irradicaretur B.

971

1281, 13 d'octubre

Bernat Teulís de Vilamulaca reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que les possessions ací descrites són de la borda del Temple, i com que els seus predecessors en aquesta borda eren homes abordats de la casa del Temple i tenien aquestes possessions per raó d'aquesta borda, promet que ell i els seus successors seran homes abordats i residaran permanentment al mas d'aquesta borda, que és a la vila de Vilamulaca. Per aquesta borda, ha de donar a la casa del Temple una oca el dia de la festa de Sant Joan de juny, així com 2 sous i 8 diners melgoresos i dues gallines i mitja el dia de Nadal de cens anual. Ha de fer igualment una jornada de llaurada, una jornada d'home amb una bèstia al moment de la sega, i cada dos anys una jornada d'home i de bèstia per a femar les terres de la casa del Temple, les servituds consuetudinàries degudes per cada una de les possessions d'aquesta borda. Les possessions que depenen d'aquesta borda són un mas, vint peces de terra, una vinya, una feixa, una oliveda, un hort, un farraginar i una illa. Aquestes possessions constituïen abans dues bordes i mitja, de les quals Perpinyà de Còrrec té des d'ara un hort per la casa del Temple. Fra Ramon Desbac confirma totes aquestes possessions i reconeix haver rebut 50 sous de moneda coronada de Barcelona.

A Original, pergamí, amplada 210 mm,çada 440 mm, ADPO, Hp190.²⁴⁹

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 52-53, acta núm. 85, segons A.

C Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms*, vol. S, pp. 476-478, segons A.

249. El document porta al dors la menció «est factum», que indica la seva transcripció al cartulari al final del segle XIII; un regest del segle XIV en català parcialment esborrat: «Carta d'en Teulis de Vila mulacha de [...]»; un regest del segle XV en català: «Carta d'en Bernat Teules de Vila mulaca de certa borda sots diversos sensos e jou. Vila mulaca», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1360».

D Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 475-482, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus Teulis de Villamulacha, profiteor et recognosco vobis, domino fratri Raymundo de Bacho,^a preceptori domus Mansi Dei milicie Templi, quod possessiones infrascripte sunt et consueverunt esse de borda dicte domus, et quia predecessores mei in ipsis possessionibus erant homines abordati dicte domus et tenebant dictas possessiones pro borda dicte domus; ideo facio presentem recognitionem et confiteor etiam vobis quod ratione dictarum possessionum ego et successores mei in ipsis possessionibus^b erimus semper homines abordati dicte domus, et vestri, et successorum vestrorum, et faciemus semper continuam residenciam in villa de Villamulacha, in manso ejusdem borde, et tenebimus dictas possessiones pro borda. Et pro dicta borda facio et debeo facere dicte domui, et faciemus semper ego et mei, unum ancerem^c quolibet anno in festo Sancti Johannis de junio, et II solidos VIII denarios malguriensium censuales, et duas gallinas et dimidiam censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, et unam jovam, et unum jornale hominis et bestie tempore messium, et de biennio in biennium unum jornale hominis et bestie ad fimandum, et terremerita consueta ex quibusdam possessionibus infrascriptis debeo dare dicte domui. Et possessiones dicte borde sunt hec que sequuntur;^d scilicet quidam mansus, qui est in terminis et villa de Villamulacha, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Petri Poncii, et ex alia in muro; et quedam pecia terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato *Teneusa*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri *Toyr*, et ex alia in tenencia Petri *Boer*, et recipit ibi dicta domus tascham et braciaticum. Item, quedam pecia terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato Super ortis, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia Petri Poncii, et recipit ibi dicta domus tascham et braciaticum. Et quedam pecia terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato Campo *romagos*, et affrontat ex omnibus partibus in tenencia mea, et recipit ibi dicta domus tascham et braciaticum. Et quedam pecia terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato *Coma de Euga*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri *Toyr*, et ex alia in tenencia Johannis Celere, et recepit ibi jura ecclesia de Villamulacha. Item, III pecie terre in eisdem terminis, in loco vocato Area veteri, quarum una affrontat ex una parte in tenencia Perpiniani de Corrego et ex alia in riba ripparie,^e et recepit ibi dicta domus tascham et braciaticum; et altera affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Durandi, et

ex alia in via, et recepit ibi dicta domus tascham et braciaticum. Item, quedam vinea, que est in eisdem terminis, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Ribe, et ex alia in vinea Petri *Toyr*, et recipit ibi jura Arnaldus Rubey de Cereto.^f Item, III pecie terre in eisdem terminis, in loco vocato *Argiles*^g super ortis, et in una earum recipit jura dicta domus Templi, scilicet tascham et braciaticum, et affrontat ex una parte in ripparia^h Riardi, et ex alia in tenencia Raymundi Durandi, et in alia earum recipit jura domus Sancte Marie de Campo, et in alia recipit jura domus Sancti Genesii. Et quedam faxia terre, que est in dictis terminis, in loco vocato *Coma de euga*, et affrontat ex una parte in tenencia Perpiniani de *Correchs*, et ex alia in tenencia Petri Salrani, et recipit ibi dicta domus tascham et braciaticum. Item, quedam pecia terre, que est in terminis de Paciano, in loco vocato Podio de Pir, et affrontat ex una parte in tenencia Johannis Celere, et ex alia in tenencia Natalis Stephani, et recipit ibi dicta domus Templi mediam tascham et medium braciaticum, et domus Sancte Marie de Campo recipit aliam mediam tascham et medium agrarium. Item, II pecie terre in dictis terminis de villa de Villamulacha, in loco vocato *a les Argiles* inferiores, et recipit ibi jura domus Sancte Marie de Campo. Item, quedam oliveta, que est in eisdem terminis, et recipit ibi jura dicta domus Sancte Marie de Campo, set dicta domus Templi habet ibi unum olivarium, et affrontat dicta oliveta ex una parte in tenencia Petri Poncii, et ex alia in tenencia Perpiniani *des Correchs*. Item, quidam ortus et quoddam ferraginale, que se tenent in dictis terminis de Villamulacha, et affrontant ex una parte in tenencia Fferrarii de *Monbaso*, et ex alia in via. Item, quedam pecia terre, que est in terminis de Villamulacha, in loco vocato *Madaixo*,ⁱ et affrontat ex una parte in tenencia Perpiniani *des Correchs*, et ex alia in tenencia Petri Poncii, et recipit ibi dicta domus Templi tascham et braciaticum et decimam. Item, quedam pecia terre in eisdem terminis, in loco vocato *Rotacans*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Poncii, et ex alia in tenencia Petri *Toyr*, in qua recipit dicta domus Mansi Dei tascham et braciaticum. Et in eodem loco, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Petri *Toyr*, et ex alia in comba de *Rotacans*, et recipit ibi dicta domus Templi tascham et braciaticum. Et in eodem loco, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Johannis Jausberti, et ex alia in corrego et recipit ibi dicta domus tascham et braciaticum. Item, in eisdem terminis, quedam pecia terre, in loco vocato Via Sanctis

Johannis, et recipit ibi jura domus de Campo. Et alia pecia terre in loco vocato *Staynols*, et recipit ibi jura domus de Campo. Et quedam insula, et recipit ibi jura dicta domus de Campo. Item, quedam pecia terre in dictis terminis, in loco vocato *Romagos*, et affrontat ex una parte in tenencia mea, et ex alia in tenencia Petri Poncii, et recipit ibi dicta domus Templi mediam tascham et medium braciaticum, et Berengarius de *Pobol* recipit in dicta pecia terre aliam mediam tascham et alium medium braciaticum. Et dicte pocessiones^j solent esse due borde et media. Et promito^k vobis quod ego et successores mei^l solvemus dicte domui et vobis nomine ipsius domus et successoribus vestris dicta jura dictarum possessionum, ut superius continetur, et erimus fideles et legales homines dicte domus Templi et vestri et successorum vestrorum. Et pro predictis omnibus et singulis obligo vobis, nomine dicte domus, et successoribus vestris, me et meos et omnes possessiones predictas. Et de dictis duobus bordis et media tenet unum ortum, qui dat dicte domui quartum, Perpinianus de Corrego et debet facere dicte domui unum ancerem^c censualem quolibet anno, in festo sancti Johannis de junio, ratione ejusdem orti. Et quod ita hec omnia predicta et singula atendam^m et compleam, et quod contra nunquam veniam, bona fide et per stipulationem vobis promito,^k et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juro.ⁿ Et nos, frater Raymundus de Bacho^o, preceptor supradictus,^p recipientes a te, dicto Bernardo Teulis, predictam recognitionem omnium predictorum, ut superius continetur, hec omnia predicta laudamus, salvo jure dicte domus Templi in omnibus. Et pro hoc laudimio, confitemur nos a te habuisse et recepissee L solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Actum est hoc III idus octobris, anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo primo.^q Sig++na Bernardi Teulis et fratris Raymundi de Bacho,^r preceptoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Laurencii Rotundi et Petri Rotundi, filii ejus,^s testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Baco B. b. possessionibus B. c. Sic AB per anserem. d. secuntur B. e. riparie B. f. de Cereto omès B. g. Argilers B. h. ripa B. i. in loco vocato Madaixa afegit a la interlínia B. j. possessiones B. k. Sic AB per promitto. l. successores mei afegit a la interlínia B. m. attendam B. n. jura B. o. Bacco B. p. predictus B. q. M^o CC^o LXXX° primo B. r. Baccho B. s. ejusdem B.

1281, 6 de novembre

Arnau de Llupià, fill del difunt Bernat de Llupià, bescanvia amb fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, el cens anual de dues gallines que rep el dia de Nadal per dos horts contigus que té al terme de Llupià, així com tots els drets, la senyoria directa i el foriscapi que té sobre aquests horts, per l'agrer que els templers percebien sobre una peça de terra situada al mateix terme, el quartó de les oliveres que hi ha, més 33 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona, que els templers li han donat per aquest canvi. Arnau de Llupià reté per a ell el delme que rep sobre la collita d'aquests horts.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 71r-v, acta núm. 112.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 215-219, segons *B*.

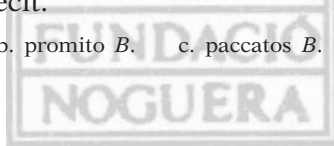
Notum sit cunctis quod ego Arnaldus de Lupiano, filius condam Bernardi de Lupiano, per me et per omnes meos, permuto et excambio, et racione permutacionis sive excambiacionis trado vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus Templi Perpiniani, et successoribus vestris, et fratribus Templi, presentibus et futuris, nomine domus milicie Templi, imperpetuum, totum illum censum duarum gallinarum, quem recipio et recipere debeo quolibet anno, in festo Natalis Domini, in duobus ortis infrascriptis, quos tenent pro me et tenere debent Petrus Pastor et Petrus *Savenc* et Ferraria *Savenga*, mater ejus, in terminis de Lupiano, et jus et dominium et foriscapium et totum aliud jus que habeo et habere et percipere debeo in dictis duobus ortis, qui orti sunt contigui, et affrontant ex una parte in tenencia Gaucerandi de Cereto, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Johannis Pagesii et in tenencia Mathei *Requosen*, et ex alia in tenencia Bartholomei Fusterii, totum, integritèr ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi potest ad utilitatem vestram et successorum vestrorum, cedendo etiam vobis et successoribus vestris racione predictæ permutacionis sive excambiacionis omnes actiones et jura que in predictis omnibus et in dictis duobus ortis racione omnium predictorum habeo et habere debeo aliquo modo vel racione, constituendo inde vos in rem vestram procuratorem contra omnes personas. Quam permutacionem et excambiacionem vobis et vestris successoribus facio pro quodam agrario, quod vos et dicta domus Templi recipiebatis et recipere debebatis in expletis cujusdam pecie terre

infrascripte et pro quarto olivariorum qui sunt in eadem pecia terre et pro omnibus juribus que recipiebatis in eadem pecia terre et pro triginta et tribus solidis novem denariis barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos a vobis habui et recipi ratione predictae permutacionis et excambiacionis. De quibus omnibus predictis et singulis per pacatum^a me teneo, renunciando inde omni excepcioni omnium predictorum non acceptorum, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio. Et si predicta omnia que vobis excambio sive permuto plus valent quam predicta que mihi inferius permutatis sive excambiatis, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et successoribus vestris dono et diffinio imperpetuum. Et promitto^b vobis quod ego et mei faciemus vobis et successoribus vestris predicta omnia que vobis superius permuto et excambio bona habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et successoribus vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et successoribus vestris omnia bona, presentia et futura. Et in continenti constituo me predicta omnia que vobis permuto et excambio vestro nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possessionem, vel quasi, possitis accipere et etiam retinere vestra propria auctoritate quandocumque vobis placuerit, ad omnes vestras vestrorumque voluntates omni tempore faciendas, pro franco et libero alodio. Retineo tamen mihi decimam quam recipio in expletis dictorum ortorum. Et nos, dictus frater Petrus de Campo rotundo, hec omnia predicta laudamus. Unde, per nos et per omnes successores nostros, inspecta utilitate dicte domus, permutamus et excambiamus tibi, dicto Arnaldo de Lupiano, et tuis, perpetuo, totum illud agrarium et tasquam, quod et quam recipimus et recipere debemus in dicta pecia terre, et totum illud quartum, quod recipimus et recipere debemus in olivariis qui sunt in dicta pecia terre, et totum jus et dominium, foriscapium et laudimium quod recipimus et recipere debemus et dicta domus recipit et recipere debet in dicta pecia terre. Que pecia terre est in dictis terminis de Lupiano, et affrontat ex una parte in tenencia Petri *Pedres*, et ex alia in tenencia tua, et ex alia similiter in tenencia tua, et ex alia in tenencia Petri *Pedres* predicti, totum, integritur ac generaliter, sicut melius et plenius dici ac intelligi

potest ad utilitatem tuam et tuorum, cedendo etiam tibi et tuis, ratione predictae permutacionis et excambiacionis, omnes actiones et jura, quas et que in dicta pecia terre, ratione omnium predictorum, habemus et habere debemus aliquo modo vel ratione, constituendo inde in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Quam permutacionem et excambiacionem tibi et tuis facimus pro juribus predictis que tu recipiebas et recipere debebas in dictis duobus ortis, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes inde omni excepcioni omnium predictorum non acceptorum, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renunciamus. Et si predicta omnia que tibi excambiamus sive permutamus plus valent quam predicta que vobis superius permutas sive excambias, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis damus et diffinimus imperpetuum. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis predicta omnia que tibi superius permutamus et excambiamus bona habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presentia et futura. Et incontinenti constituimus nos predicta omnia que tibi permutamus et excambiamus tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi. Quamquidem possessionem, vel quasi, possitis accipere et etiam retinere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluerit omni tempore faciendas, pro francho et libero alodio. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per stipulationem, tibi promittimus^d. Actum est hoc VIII° idus novembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig++na Arnaldi de Lupiano et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Vallespirii, jurisperiti, et Arnaldi Barchinone et Bernardi *Guix*. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi et rasi et emendavi in XVIII linea «duobus ortis».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. paccatum *B*. b. promito *B*. c. paccatos *B*. d. promitimus *B*.

1281, 23 de novembre

Ramon Capell, fuster, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la casa del Masdéu una peça de terra en la qual hi ha plantada una vinya. En lloc de l'ager, promet donar 7 diners i un òbol coronats de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Aquesta peça de terra li havia estat venuda per Rusquet, tutor dels fills del difunt Ponç Ramon, sense l'acord de la casa del Temple, que havia adquirit els drets que el monestir de Sant Pere de Camprodon tenia sobre aquesta parcel·la situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles.²⁵⁰ Fra Pere de Camprodon confirma aquesta venda, per la qual reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 212v-213, acta núm. 370.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 220-221, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Capelli, fusterius, habitator Perpiniani, profiteor et in veritate recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, nomine milicie Templi, quod teneo et tenere debeo pro domo Mansi Dei milicie Templi quandam petiam terre infrascriptam, in qua est vinea plantata. Et ratione agrarii fructuum ejusdem vinee promitto^a dicte domui Templi et tibi, nomine ipsius, et successoribus tuis perpetuo dare septem VII^b denarios et obolum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, et quandocumque et quotienscumque dicta petia terre vendatur vel alienetur in extraneis personis dicta domus Templi habeat inde suum foriscapium. Quam petiam terre mihi vendidit Rusquetus, tutor infantum Poncii Raymundi condam, sine laudimio domus Templi, que adquisivit jus quod monasterium Sancti Petri de Campo rotundo habebat in dicta petia terre, pro quo dicta petia terre tenebatur. Et ego dictus frater Petrus de Campo rotundo, per me et successores meos laudo predictam

250. Aquests drets havien estat venuts al Masdéu per Bernat Roig, juriconsult de Camprodon, el 29 de setembre de 1275; vegeu més amunt l'acta núm. 887.

venditionem dicte petie terre, quam dictus Rusquetus tibi, dicto Raymundo Capelli, fecit, salvis dictis juribus Templi, ut dictum est. Et de foriscapio ejusdem venditionis per pacatum^c me teneo. Est autem dicta petia terre, in qua vinea est plantata, in terminis Sancte Marie de Malleolis, et affrontat^d ex una parte in tenentia Bernardi Pagesii, et ex alia in tenentia Bernardi Gasaudi, et ex II partibus in tenentia mei dicti Raymundi Capelli. Actum est hoc VIII kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° I^o. Sig++na Raymundi Capelli et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis de Pulcro podio, et Guilelmi Stephani et Guilelmi Baste, sutoris, testium. Ego Guilelmus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in III^a linea «tuis». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. Sic B. c. paccatum B. d. affronta B.

974

1281, 28 de novembre

Joana, amb el consentiment del seu marit Berenguer Colom, paraire de Perpinyà, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdèu, que el difunt fra Guillem, abat de Sant Salvador de Breda, havia donat en acapte a Pere d'Urgell i a la seva esposa Maria un mas situat a la vila de Perpinyà. Joana reconeix haver heretat aquest mas, que té des d'ara per la milícia del Temple sota el cens anual de 12 diners melgoresos el dia de la festa de Sant Genís, i el foriscapi en cas de mutació, ja que els templers del Masdèu n'han comprat la senyoria directa a fra Bernat, abat de Breda, juntament amb tots els drets que aquesta abadia posseïa a la diòcesi d'Elna.²⁵¹ Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, i fra Pere de Camprodon confirmen aquestes possessions.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 261-262, acta núm. 460.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 222-224, segons B.

251. Compra efectuada el 17 de juliol de 1273; vegeu més amunt l'acta núm. 870.

Notum sit cunctis quod ego Johanna,^a uxor Berengarii *Colom*, paratoris Perpiniani, voluntate et laudamento dicti mariti mei, profiteor et recognosco milicie Templi et tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus Perpiniani dicte milicie Templi et sindaco domus Mansi Dei, nomine ejusdem milicie Templi, quod Guilelmus, Dei gracia condam abbas Sancti Salvatoris de *Breses*, Gerundensis^b diocesis, dedit et tradidit Petro de Urgello et Marie uxori sue condam ad accapitum quendam mansum infrascriptum. Quem mansum ego teneo et possideo et michi pervenit ex successionem predecessorum meorum. Et profiteor et recognosco dicte milicie Templi et tibi, dicto fratri Petro, nomine ejusdem milicie Templi, quod milicia Templi habet et habere debet in dicto manso directum dominium et XII denarios malgurienses censuales, ratione directi dominii, quolibet anno, quos debent recipere in festo sancti Genesii imperpetuum censuales, et laudimium et foriscapium si dictus mansus venderetur vel inpignoraretur, ideo quia milicia Templi et domus ejusdem milicie Mansi Dei emit a fratre Bernardo, Dei gracia abbate Sancti Salvatoris de *Breses*, jura que monasterium Sancti Salvatoris habebat et habere debebat in dicto manso et in omnibus aliis que habebat in episcopatu Elnensis, quod dictum monasterium Sancti Salvatoris habebat et habere debebat omnia predicta in dicto manso. Unde profiteor et recognosco tibi, nomine milicie Templi, quod milicia Templi ratione dicte empcionis habet et habere debet in dicto manso directum dominium et debet recipere quolibet anno imperpetuum dictos XII denarios malgurienses et dictum foriscapium. Que omnia predicta promitto^c per me et successores meos in dicto manso dare et solvere milicie Templi et tibi et successoribus tuis preceptoribus domus Perpiniani, nomine milicie Templi, et eidem milicie. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligo dicte domui et tibi, nomine ejusdem domus, et successoribus tuis dictum mansum. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam bona fide et per stipulationem dicte domui et tibi, nomine ejusdem, promitto,^c et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Et nos, frater Raymundus de Baco, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, et ego dictus frater Petrus de Campo rotundo, recipientes predicta a te, dicta Johanna,^a hec omnia predicta laudamus, solventes et diffinientes tibi, dicte Johanne^d et successoribus tuis imperpetuum, si plus census domus Sancti Salvatoris recipiebat vel recipere debebat in dicto manso, totum quicquid juris dicta milicia Templi habebat et habere debebat in

dicto manso racione census non soluti, vel foriscapii non soluti, tempore preteriti usque in hunc diem, faciendo tibi et tuis pactum de non petendo aliquid ulterius pro dicto censu non soluto, vel foriscapio non soluto, temporis preteriti usque in hunc diem. Est autem dictus mansus intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia domus Fontisfrigidi, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Guilelmi de Villa rasa, et ex alia in tenencia domus Fontisfrigidi. Actum est hoc IIII kalendas decembris, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig+num Johanne,^d uxoris Berengarii *Colom* predictae, que hec omnia laudo. Sig+num Berengarii *Colom* predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Berengarii Tinardi, et Petri *Figueres* et Petri Ville longe, fusterii, testium. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et fratris Raymundi de Bacco predictorum, qui hec omnia laudamus die et anno predictis. Sig++++na fratris Jacobi de Oleriis et fratris Petri de *Saredorta* et Berengarii Tinardi et fratris Bartholomei, capellani, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Johana B. b. Gerunden B. c. promito B. d. Johane B.

975

1281, 29 de novembre

Joan Bocalaurs, fill del difunt Pere Bocalaurs de Sant Hipòlit, reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que té per la casa del Temple del Masdèu una peça de terra en indivís amb l'Hospital de Bajoles, Bernat Guillem i Pere Polit; una vinya, dels drets recaptats sobre sis vinyes tingudes per altres terratgers, i la meitat d'un celler a la plaça de Sant Hipòlit. Joan Bocalaurs i els seus descendents podran tenir aquestes possessions tant si resideixen a Perpinyà com en algun altre lloc. Tanmateix, si Joan o els seus descendents anessin a viure a Sant Hipòlit, llavors serien homes propis del Temple durant tant temps com s'hi estiguessin. El comanador del Masdèu afranqueix Joan Bocalaurs i els seus successors de tota servitud de borda i masada. Reconeix que abans Joan ha pagat realment les seves servituds i que li ha donat 125 sous de barcelonesos per aquesta concessió.

- B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 29v-30, acta núm. 47.
C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 483-488, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Johannes *Bocalaurs*, filius condam Petri *Bocalaurs* de Sancto Ypolito, profiteor et recognosco vobis, fratri Raymundo de Bacho, preceptori Mansi Dei domus milicie Templi, quod teneo et tenere debeo pro dicta domo Mansi Dei possessiones et jura infrascripta, videlicet quandam petiam terre que est in loco vocato *Staynil*, quam petiam terre teneo pro Templo et pro Hospitali Sancti Johannis et Bernardo Guilelmo et Petro *Polit*, et affrontat^a dicta pecia terre ex una parte in tenencia Raymundi Yausberti, et ex alia parte in tenencia mei dicti Johannis *Bocalaurs*, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Raymundi *Exut*, que pecia terre dat et debet dare quartum cum usaticis, in quo quarto et usaticis recipit dicta domus quintam partem, et quintam partem foriscapii si venderetur vel impignoraretur dicta pecia terre. Item, quandam vineam loco vocato Podio, que affrontat ex una parte in tenencia Raymundi *Caramayn*, et ex alia in tenencia Petri Jausberti, et ex alia in tenencia Poncii Bruni, et ex alia in tenencia domus Templi; et dicta vinea dat et debet dare de fructibus sive expletis dicte vinee, scilicet de quadam parte ipsius vinee versus partem inferiorem, que est vel esse potest obolata, quartum, et alia pars de vinee dat seysenam saumatam dicte domui Templi, et foriscapium quandocumque et quotienscumque dicta vinea vendatur vel impignoretur. Item, jura que recipio et recipere debeo in quibusdam vineis contiguis, que sunt loco vocato Vilario de *Conils*, quarum unam tenet Guilelmus Magistri de Sancto Ypolito, et aliam Bernardus Montalbani, et aliam Bernardus Teulerii de Sancto Ypolito, et affrontant dicte vinee ex una parte in via, et ex alia in tenencia Berengarii *Nifiach* et aliorum, pro quibus juribus dictarum vinearum debeo dare dicte domui Templi quolibet anno, in festo Natalis Domini, unam gallinam censualem, et foriscapium si venderentur vel impignorarentur dicte vinee vel jura predicta. Item, jura que recipio et recipere debeo in tribus vineis contiguis, que sunt in loco vocato a *Serguis*, quarum unam tenet Stephanus Jausberti de Sancto Laurencio, et aliam Guilelmus *Bonafos* de Sancto Laurencio, et aliam dictus Bernardus Montalbani, et affrontant dicte vinee ex una parte in via, et ex alia in tenencia Raymundi *Rigau* et aliorum, et pro juribus dictarum vinearum debeo dare dicte domui Templi XII denarios malgurienses censualibus quolibet anno, in festo sancti Michaelis septembris, et foriscapium quandocumque

et quotienscumque vendatur vel inpingoretur jus quod in predictis vineis habeo vel predictae vinee. Item, medietatem cujusdam cellarii infrascripti, pro qua medietate solvam et solvere teneor, ego et successores mei, dicte domui XII denarios malgurienses quolibet anno, in festo Natalis Domini, et foriscapium quancumque et quotienscumque dicta medietas dicti cellarii vendatur vel inpingoretur, et dictus cellarius affrontat ex una parte in via, et ex alia in platea, et ex alia parte in via. Pro quibus predictis possessionibus et juribus debeo facere et faciemus et solvemus semper, ego et successores mei, quolibet anno dicte domui Mansi Dei omnes census predictos quolibet anno, ut dictum est, et terremerita predicta dictarum possessionum. Et pro predictis omnibus et singulis dicte domui attendendis et complendis, ut superius dictum est, obligo dicte domui et vobis, dicto fratri Raymundo de Bacho, nomine ejusdem domus, et successoribus vestris, dictas possessiones et jura predicta, ita tamen quod nec ego nec successores mei teneamur aliquid aliud facere seu solvere dicte domui Templi, nisi tantum predicta, ut dictum est, pro predictis possessionibus et juribus. Et quod ego et successores mei possimus tenere et habere predictas possessiones et jura stando et habitando in villa Perpiniani et alibi, solvendo tamen dictos census et terremerita predicta, et quod possimus ea alienare, salvo et retento semper directo dominio dicte domui Templi et laudimiis et foriscapiis in dictis possessionibus et juribus predictis et que ego recipio in dictis vineis et in eisdem vineis, que foriscapia habeat dicta domus Mansi Dei, si predicta vel aliquid de predictis venderentur vel inpingorarentur. Et hoc salvo et retento dicte domui Templi quod si ego vel descendentes ex me faceremus residenciam in villa Sancti Ypoliti, quod simus et habeamus esse homines dicte domus proprii et solidi, dum tamen ibi residenciam faceremus et non aliter. Sunt autem predictae possessiones in adjacentia et terminis Sancti Ypoliti. Et nos, frater Raymundus de Bacho, preceptor predictus, hec omnia predicta et singula laudamus, salvis et retentis dicte domui Templi dictis censibus et terremeritis et foriscapiis et laudiminis supradictis et omnibus aliis supradictis, ut dictum est, solventes, nomine dicte domus, te, dictum Johannem *Bocalaurs*, et successores tuos, ab omni servitute borde et mansate, licet etiam inveniretur quod dictus pater tuus confessus fuerit quod tenuerit bordam vel mediam bordam pro dicta domo Templi, quam confessionem nolumus quod tibi obsit in aliquo vel successoribus^b tuis. Et profiteamur et recognoscimus quod satisfacistis nobis de terremeritis et censibus supradictis

temporis preteriti. Et profitemur etiam et recognoscimus nos a te habuisse et recepisce pro predictis centum viginti quinque solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitate dicte domus. Actum est hoc III° kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig+num Johannis *Bocalaurs* predicti, qui hec omnia laudo. Sig+num fratris Raymundi de Bacho, preceptoris predicti, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis Sicardi, et Guilelmi Paratoris et Raymundi de Calcia, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. affronta B. b. successoribus B. c. paccatos B. d. peccunie B.

976

1281, 1 de desembre

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Patau de Millars, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de l'hort del Temple, a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases. El terratger haurà de donar als templers 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 304v, acta núm. 542.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 225, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Petro *Patau* de Miliariis, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas monallatas patui de orto Templi, ad faciendum ibi domum vel domos, que sunt in terminis Perpiniani, que affrontant ex duabus partibus in viis, et ex aliis duabus partibus in tenencia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egres-

sibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas monallatas patui sive domum vel domos ibi edificatas habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dicte due monallate dicti patui dicti orti sive domus ibi edificande vendantur vel inpignorentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^a tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictas duas monallatas dicti patui bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro hac donatione profiteor me a te habuisse et recepissem pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatum^b me teneo, renunciando exceptioni pecunie^c non numerate. Et ego dictus Petrus *Patau*, hec omnia predicta laudo, et promitto^a tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et mei, qui dictas duas monallatas patui seu domus ibi edificande habebimus et tenebimus, dabimus et solvemus tibi et successoribus tuis dictos VII solidos VI denarios barchinonensium, ut dictum est, et omnia alia predicta attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictas duas monallatas dicti patui, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc kalendis decembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Petri *Patau* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Berardi, et^d et Bernardi Mironi et Bernardi Jausberti. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldus Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. pacatum B. c. peccunie B. d. Berardi et *afegit a la interlínia B.*

1281, 7 de desembre

Guillem Aulen, fill del difunt Arnau Aulen, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Jaume, batlle forà i síndic del Masdén, que és l'hereu del seu pare i que té les possessions que són de la borda de la casa del Masdén, com ho eren en vida del seu pare. Per aquesta raó, el seu pare era home abordat de la casa del Temple, va residir durant tota la vida a la vila de Sant Hipòlit i féu els censos, serveis i joves deguts per aquesta borda. Guillem promet que ell i els seus descendents seran homes abordats de la casa del Temple i que residiran permanentment a la vila de Sant Hipòlit. Promet que d'aquí a un any abandonarà la tonsura que porta en tant que clergue a fi de poder fer-se home propi i abordat del Masdén. Si no ho fes, els templers podrien apoderar-se de totes les possessions d'aquesta borda i disposar-ne a llur voluntat. Promet pagar els censos, joves de tragina i altres servituds mentre porti la tonsura. Prestarà jurament sobre els evangelis i reconeix tenir més de divuit anys. Les possessions d'aquesta borda se situen a la parròquia de Sant Hipòlit i són: dues cases, un hort amb les seves oliveres, una vinya, un camp i uns drets sobre una altra vinya. Per aquesta borda, ha de fer cada any mitja jornada d'home per segar, una altra mitja jornada d'home a l'era i mitja jornada de bèstia, si en té, per a portar les garbes. Vol que totes les terres que posseeix depenguin d'aquesta borda.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 85v-86 v, acta núm. 138.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 31, ff. 228-232, segons *B*.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Aulen, filius condami Arnaldi Aulen, de Sancto Ypolito, profiteor et recognosco tibi, fratri Jacobo, bajulo forensi domus Mansi Dei milicie Templi et sindaco ejusdem domus, nomine ejusdem domus, quod ego sum heres dicti patris mei et teneo et possideo possessiones infrascriptas et bona infrascripta que sunt [de borda] dicte domus Mansi Dei, et erant tempore quo dictus pater meus vivebat, et racione eorumdem dictus pater meus erat homo abordatus dicte domus Templi et faciebat et fecit, toto tempore vite sue, usque ad mortem, continuam residentiam in villa Sancti Ypoliti, et debebat facere, ut homo abordatus dicte domus Templi et faciebat et facere tenebatur census et servitutes et estracia infrascripta. Unde, racione dicte borde, promitto^a

tibi, nomine predicte domus, quod ego et mei descendentes ex me erimus homines abordati dicte domus et faciemus continuam residenciam in villa Sancti Ypoliti, racione dicte borde, et faciemus et solvemus semper dicte domui Templi, temporibus infrascriptis, census infrascriptos et estracia et servitutes infrascripta et terremerita et alia que debent et consueverunt fieri dicte domui Templi, racione dictarum possessionum et racione dicte borde. Et promitto^a tibi, stipulanti nomine dicte domus Templi, quod, de primo venienti festo Natalis Domini usque ad unum annum, dimiserō tonsuram quam porto ut clericus, ideo, ut possim me facere hominem proprium et solidum et abordatum dicte domus, quod promitto^a facere usque ad dictum terminum. Et nisi fecero, volo quod dicta domus Templi possit, sua propria auctoritate, recipere et retinere secum et facere inde suas voluntates, omnes possessiones infrascriptas et bona infrascripta. Et pro predictis omnibus et singulis dicte domui Mansi Dei attendendis et complendis, ut dictum est, obligo dicte domui Templi et tibi, dicto fratri Jacobo, nomine ipsius, me et bona mea et possessiones infra scriptas. Et etiam promitto^a solvere dictos census et estracia et servitutes et alia dum dictam tonsuram portabo. Et quod predicta omnia et singula attendam, compleam et observem et quod contra nunquam veniam, bona fide et per stipulationem vobis promitto,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte tibi juro, per quod juramentum renuncio omni juri minoris etatis et beneficio restitutionis in integrum et omni alii legitimo auxilio. Et per idem juramentum confiteor me majorem esse XVIII annis. Sunt autem predicte possessiones et bona in terminis et adjacencia Sancti Ypoliti. De quibus possessionibus est quoddam *alberch* in dictis terminis, loco vocato *al Trial*, et affrontat ex duabus partibus in tenencia Guilelmi *Aulen*, layci, et ex duabus partibus in viis, pro quo faciam dicte domui mediam pernam vel XVIII denarios de censu semper quolibet anno, in festo Natalis Domini. Item, aliud *alberch* in eisdem terminis, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Eniberti, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Petri Stephani, pro quo faciam et solvam dicte domui Templi semper quolibet anno de censu VIII denarios malgurienses in festo Natalis Domini. Item, quidam ortus cum olivariis, loco vocato ad *Trula*, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi *Aulen*, clerici, et ex alia in tenencia Poncii^b Terrio et ex alia in via, de quo dabo de terra quartum, et de olivariis terciam partem. Item, unus campus, loco vocato ad Portum, et affrontat ex una parte in tenencia Petri

Aulen, et ex alia in tenencia de *na Galona*, et ex alia in stagno, et tenetur pro aliis dominis. Item, vineam loco vocato *a Balto*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Stephani, et ex alia in tenencia Petri *Comte*, et ex alia in via, et est alodium. Item, jura cujusdam vinee, quam tenet Guilelmus *Aula*, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Rigavi, et ex aliis duabus partibus in viis. Item, debeo facere et faciam pro dicta borda dicte domui Templi, quolibet anno, medium jornale hominis ad segatam, amplius aliud medium jornale hominis ad aream, et medium jornale bestie ad tirandum garbas, si bestiam habuero. Et etiam quod omnes terras habeo et possideo, illas volo esse de dicta borda et intelligo esse. Actum est hoc VII° idus decembris, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig+num Guilelmi *Aulen* predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Paratoris et Raymundi Tolsani, jurisperitorum, et Michaelis Roerii, pelliparii.^c Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito B. b. Poncio B. c. pelliparii pelliparium B.

978

1281, 21 de desembre

Pere Toïr de Vilamulaca reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, que té pels templers del Masdéu una casa a la vila de Vilamulaca, la meitat indivisa d'una altra casa, cinc peces de terra, una oliveda, la meitat indivisa de dues peces de terra i la meitat d'una bassa de fems, tot situat al terme de Vilamulaca, excepte una peça de terra situada al terme de Paçà. I, a més de les servituds degudes per cada una d'aquestes possessions, ha de donar a la casa del Masdéu 8 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal. Ha de fer igualment cada any una jornada de llaurada i una jornada de tragina. Totes aquestes possessions li havien estat donades pel seu difunt avi Ramon Jausbert. Fra Ramon Desbac confirma aquestes possessions i renuncia a les diligències entaulades fins al dia d'avui en contra de Pere Toïr per raó de comís i de no pagament dels censos. Per aquesta confirmació, el comanador del Masdéu reconeix haver rebut 62 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 72r-v, acta núm. 113.

C Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 489-495, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Petrus *Toyr* de Villa mulacha, per me et per omnes meos, profiteor et recognosco vobis, fratri Raymundo de Bacco, preceptori domus Mansi Dei milicie Templi, nomine dicte domus, quod teneo et tenere debeo pro dicta domo Mansi Dei et fratribus et preceptore dicte domus, terras et possessiones infrascriptas, videlicet quoddam *alberc*, quod est infra villam de Villa mulacha, quod affrontat ex una parte in manso Bernardi Oliverii, et ex alia parte in tenencia *d'en Podadora*, et ex alia in via. Pro quo *alberch* facio et debeo facere dicte milicie Templi VI denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, et quocienscumque dictum *alberc* vendatur vel inpignoretur dicta domus milicie Templi habeat inde suum foriscapium. Item, medietatem cujusdam domus mee pro indiviso,^a que est in dicta villa, et affrontat ex una parte in via, et ex alia parte in tenencia Johannis Jausberti. Pro qua domo debeo dare dicte domui Mansi Dei III obolos censuales in festo Natalis Domini, et quocumque et quocienscumque dicta medietas dicte domus vendatur vel inpignoretur dicta domus Templi habeat inde suum foriscapium. Item, II^{as} pecias terre, que sunt in terminis de Villa mulacha, quarum una affrontat ex una parte in via de Baniullis, et ex alia parte in tenencia Jacobi Jausberti, de expletis cujus debeo dare^b dicte domui Mansi Dei tascham et braciaticum quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Et altera pecia terre affrontat ex una parte in tenencia Dali, et ex alia parte in via, de expletis cujus debeo dare dicte domui Mansi Dei braciaticum et tascham, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, quandam aliam petiam terre, que est in dictis terminis, in loco vocato *Coma d'euga*, et affrontat ex una parte in tenencia Johannis Selere, et ex alia parte in tenencia Blanchi de Baniullis, de expletis cujus debeo dare dicte domui Mansi Dei tascham et braciaticum, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, quandam petiam terre, que est in eisdem terminis, in loco vocato Plana, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi *Oliver*, et ex alia parte in tenencia Raymundi de Campo condam, de expletis cujus debeo dare dicte domui Mansi Dei braciaticum et tascham, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, unam petiam terre, que est in terminis de Paciano, in loco vocato Supra ortos, et affrontat ex una parte in campo *d'en Podadora*, et ex alia parte in tenencia Raymundi Petri Poncii, de expletis

cujus debeo dare dicte domui Mansi Dei tascham et braciaticum et foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, quandam olivedam, que est in terminis de Villa mulacha, in Orta inferiori, et affrontat ex una parte in via et ex alia parte in orto *d'en Garis* quondam, de expletis cujus debeo dare dicte domui Mansi Dei braciaticum et tascham, et foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, medietatem cujusdam pecie terre pro indiviso, vocatam ruptam, et affrontat ex una parte in via et ex alia parte in tenencia mea, de expletis cujus debeo dare dicte domui medium braciaticum et mediam tascham, et medium foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, quandam medietatem cujusdam pecie terre pro indiviso, in dictis terminis, in loco vocato Pererio, et affrontat ex una parte in tenencia Perpiniani Augerii et ex alia similiter, de expletis cujus debeo dare medium braciaticum et mediam tascham, et medium foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Item, medietatem cujusdam femoracii in terminis predictis, et affrontat ex una parte in tenencia *d'en Auger* et ex alia in via, pro qua medietate debeo facere dicte domui Mansi Dei III obolos malgurienses censuales in festo Natalis Domini, et medium foriscapium quocienscumque vendatur vel inpignoretur. Et facio et debeo facere dicte domui Mansi Dei predictis census et amplius VIII denarios malgurienses censuales quolibet anno, in festo Natalis Domini, que omnia predicta et singula, per me et per omnes meos, promitto^c dare et solvere dicte domui Mansi semper et in futurum, et etiam faciam quolibet anno unam jovam et unum traginum pro predictis pro possessionibus. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et dicte domui Templi omnes predictas terras et possessiones, cum omni melioramento quod ibi fecero. Que omnia mihi dedit Raymundus Jausberti, avuus meus condam. Et nos, dictus frater Raymundus de Bacco, preceptor dicte domus Mansi Dei, recipientes a te, dicto Petro *Toyr*, omnia predicta, laudamus et confirmamus tibi et tuis successoribus imperpetuum predictam donacionem omnium predictorum et omnes predictas teras et possessiones, salvis juribus predictis dicte domui Templi, solventes et diffinientes tibi et tuis perpetuo omnem actionem et petitionem, quas contra te habemus et habere debemus, et dicta domus Templi habet et habere debet ratione comissionis vel censu non soluti^d vel alio modo usque in hunc diem, faciendo tibi et tuis pactum, nomine dicte domus Templi, de non petendo aliquid ulterius pro predictis, salvis juribus predictis dicte domui Templi semper et in

futurum. Et pro hoc laudimio habuimus et accipimus a te LXII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii^e valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^g non numerate. Actum est hoc XII° kalendas januarii, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig++na Petri *Toyr* et fratris Raymundi de Bacco, preceptoris domus Mansi Dei, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo et fratris Petri de *Saredorta* et fratris Jacobi de Oleriis, bajuli forensis, et Guilelmi Paratoris et Petri de Ulmis, testium. Ego Petrus Pagesii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VI^a linea «quandocumque», et suprascripsi in XVII^a linea «pro indiviso», et in XVIII^a linea «dicte domui», et suprascripsi in XV^a linea «et foriscapium».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. indiviso B. b. dare *repetit per error B.* c. promito B. d. suluti B.
e. LXII solidos ... de qua moneta *repetit per error després de denarii B.* f. paccatos B. g. peccunie B.

979

1281, 22 de desembre

Fra Jaume, batlle forà, comanador i síndic de la casa del Masdèu, amb el consentiment de fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Ferrer de Nils una peça de terra de dues aiminades, situada al terme de Nils, al lloc anomenat Cominals, amb la condició que doni als templers l'ager, una mesura de braçatge i el delme dels fruits recol·lectats, més el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Jaume reconeix haver rebut 125 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 50v, acta núm. 81.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 226-228, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus, bajulus forensis, procurator et syndicus domus Mansi Dei, consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, dono et trado ad acapitum tibi, Petro Ferrario de *Agnils*, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam petiam terre in qua sunt due

eyminate, que est in terminis de Agnils, in loco vocato ad *Cominals*, et affrontat ex una parte in tenencia Templi, et ex alia in aculea campi Templi, et ex alia parte in via publica, et ex alia in aculea que discurrit de stagno de Clara, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam petiam terre habueritis et tenueritis, donetis^a semper mihi et successoribus meis de omnibus expletis, que Deus ibi dederit, fideliter, agrarium et unam mensuram braciatici cum qua mons mensurabitur et decimam. Et quandocumque et quotienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpignoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^b tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona inperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro hac donatione habui et accepi a te pro accapito centum viginti quinque solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi (Perpiniani),^c de quibus per pacatum^d me teneo, renuncians exceptioni pecunie^e non numerate, quos recognosco esse redactos in utilitate dicte domus. Et ego dictus Petrus Ferrarii, hec omnia predicta laudo. Et promitto^b tibi, dicto fratri Jacobo, solvere bene et fideliter de omnibus expletis, que Deus dederit in dicta pecia terre, dictum agrarium et unam mensuram bajulivi cum qua mons mensurabitur et decimam, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis dictam petiam terre, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XI° kalendas januarii, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig+++na fratris Jacobi, bajuli forensis, et Petri Ferrarii et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Borrelli de Agnillis, et Bernardi *Gasau* et Petri Stephani, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. donettis B. b. promito B. c. Perpiniani omès B. d. pacatum B.
e. peccunie B.

980

1281, 22 de desembre

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment dels frares Pere de sa Redorta, Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, Jaume, batlle forà del Masdéu, Ramon de la Bastida, comanador de Castelló d'Empúries, i Pere de Cànoes, comanador d'Aiguaviva, dóna en acapte a Guillem Borrell de Nils dues peces de terra que estan al terme de Nils, situades una al lloc anomenat Clares i l'altra al lloc anomenat Coma Lloba, amb la condició que el terratger doni a la casa del Masdéu l'agrer de la collita, una mesura de braçatge per cada una d'aquestes peces de terra, el delme i les primícies dels fruits recol·lectats d'una peça de terra, així com el foriscapi en cas de mutació. Els templers es reserven la servitud de pas per la terra situada al lloc anomenat Coma Lloba per anar a llur terra anomenada estany de Caroil, amb llurs bèsties o sense, estiguin carregades o no. Per aquesta concessió, fra Ramon Desbac reconeix haver rebut 385 sous de moneda coronada de Barcelona.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 51v-52, acta núm. 84.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 496-499, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Baccho, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, per nos et per omnes successores nostros, consilio et laudamento fratris Petri de Redorta et fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, et fratris Jacobi, bajuli forensis domus Mansi Dei, et fratris Raymundi de Bastita, preceptoris domus Templi de Castilione, et fratris Petri de Canois, preceptoris domus Templi de Aqua viva, damus et tradimus sive quasi tradimus ad acapitum sive in emphiteosim tibi, Guilelmo *Borrel* de Agnillis, et tuis et cui volueritis perpetuo, duas pecias terre, que sunt in terminis de Agnillis; una quarum est in loco vocato *Clares*, et affrontat ex una parte in tenencia tua, et ex alia in tenencia Templi, sicut est terminatam et sicut eam laborare consuevisti nomine dicte domus, et ex alia in tenencia Guilelmi Benedicti, et alia est in loco vocato *Coma loba*, et affrontat ex una parte in via publica qua itur ad Canoas, et ex alia in tenencia Petri Thome de Perpiniano, et ex alia in terra dicte domus que vocatur Stagnum de *Caroil*, et ex alia in aculea dicti stagni, totum, integritèr ac

generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui qui dictas duas pecias terre habebitis et tenebitis, donetis et solvatis de fructibus dictarum peciarum terre nobis et successoribus nostris, nomine dicte domus Mansi Dei, fideliter agrarium, et pro qualibet pecia terre unam mensuram de braciatico cum qua mons mensurabitur, et decimam et primiciam de fructibus terre que est in loco vocato *Coma loba*; et non teneamini tu vel tui dare alicui alie persone decimam de fructibus dictarum terrarum nec aliquam primiciam de fructibus terre que est in loco vocato *Coma loba*;^a et quodcumque et quocienscumque vendantur vel inpingrentur vel in extraneas personas alienentur dicte pecie terre vel aliqua earum, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas duas pecias terre bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, et etiam defendemus^c te et tuos de non danda aliqua alia decima nec primicia alicui alie persone nisi nobis et successoribus nostris, ut dictum est, de dictis terris. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei. Retinemus tamen quod nos et successores nostri et fratres dicte domus, presentes et futuri, habeamus semper per dictam terram que est in loco vocato ad Comam lobam servitutem intrandi et exiendi ad terram predictam que vocatur Stagnum de *Caroil*, cum animalibus quibuscumque oneratis et inoneratis,^d et sine animalibus, ad nostram voluntatem. Et pro hac donacione confitemur nos habuisse et recepisse a te pro accapito CCCLXXXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^e nos tenemus, renunciantes excepcioni pecunie^f non numerate, quos recognoscimus esse redactos in utilitate dicte domus. Et ego dictus Guilelmus *Borrel*, hec omnia predicta laudo, et promitto^g vobis, domino preceptori predicto, me et meos solve-re vobis et successoribus vestris, nomine dicte domus, predictum agrarium et dictum braciaticum et dictam decimam et primiciam, et omnia alia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligans inde vobis et successoribus vestris, nomine dicte domus, dictas duas pecias terre, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XI° kalendas januarii,

anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig++na fratris Raymundi de Baccho et Guilelmi *Borrell* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Jacobi, et fratris Raymundi de Bastita et fratris Petri de Canois predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Paratoris, et Arnaldi Travaudi, et Arnaldi *Marturel* et Petri Stephani, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic B, l'escrivà ha comès manifestament una errada en indicar el mateix nom de lloc. b. promitimus B. c. deffendemus B. d. honeratis et inhoneratis B. e. paccatos B. f. peccunie B. g. promito B.

981

1281, 22 de desembre

Guillem Porcell de Garrius reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que Guillem Ramon de Castell, cavaller de Sant Hipòlit, i Pere de Castell, fill i hereu del difunt Guillem de Sant Hipòlit, tenien en feu per la comanda del Masdèu un camp situat a Sant Hipòlit, que li havien donat en acapte, sota el cens de 2 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona, sense avisar-ne els templers. Fra Ramon Desbac confirma aquest acapte, i per això reconeix haver rebut 250 sous. Reserva a la casa del Temple els drets de lluïisme i de foriscapi sobre aquest camp, que no té la intenció de concedir als esmentats Guillem Ramon i Pere de Castell.

A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 190 mm, alçada 150 mm, ADPO, Hp189.²⁵²

B Còpia del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 416, segons A'.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 233-234, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Porcelli de Garricis, profiteor et recognosco vobis, fratri Raimundo de Bacho, preceptor domus Mansi Dei, quod Guilelmus Raimundi *des Castel*,

252. El document porta al dors una menció del segle XIV: «de Sent Ypolit», una anotació del segle XV: «Gmí Porsell de Garius un camp a Sant Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2897».

miles de Sancto Ypolito, et Petrus de Castello, filius et heres Guilelmi de Sancto Ypolito quondam, tenebant et tenere debebant in feudum pro domo Mansi Dei quendam campum infrascriptum, quem mihi dederunt et tradiderunt ad accapitum sub censu II solidorum VI denariorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, vobis irrequisito et fratribus dicte domus, quem campum ego teneo et possideo ratione dicti accapiti. Et profiteor et recognosco ipsum esse de feudo qui pro dicta domo tenetur. Est autem dictus campus in terminis de Sancto Ypolito, et affrontat ex una parte in tenencia Garricii Jausberti, et ex alia in via, et ex alia parte in tenencia monasterii de Grancelva, et ex alia parte in tenencia Bernardi *Tardiu* et aliorum. Et nos, frater Raimundus de Bacho, preceptor domus Mansi Dei predictus, per nos et successores nostros laudamus et firmamus tibi, dicto Guilelmo Porcelli, et tuis, perpetuo, totum predictum campum, salvo jure Templi in omnibus sibi competentibus ratione directi domini et omnium aliorum. Et profitemur et recognoscimus tibi quod pro predicto laudimio habuimus et accepimus a te CCL solidos barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per paccatos^a nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^b non numerate. Non tamen intelligimus per predicta laudare vel concedere quod predicti Guilelmus Raimundi *des Castel* et Petrus *des Castel* habeant in dicto campo laudimium sive foriscapium si dictus campus venderetur vel inpignoraretur, nisi de jure illa debeant habere, ymmo expressim illa retinemus nobis et successoribus nostris, si de jure illa debeamus habere. Actum est hoc XI kalendas januarii, anno Domini millesimo CC^o LXXX° primo. Sig++na Guilelmi Porcelli et fratris Raimundi de Bacho, preceptoris, predictorum, qui hec omnia Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per pacatos.

b. Sic A' per pecunie.

1282 (nou estil), 4 de gener

Joana i el seu marit Bernat Geroard, reconeixen a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que tenen

un forn de pa a llur casa de Perpinyà i que el tenen per a les necessitats del rei de Mallorca i del seu entorn familiar, amb la facultat de coure-hi llur propi pa i de vendre'l. Pel dret de fornatge degut al Temple per raó del seu monopoli sobre els forns de Perpinyà, prometen pagar 15 sous de moneda coronada de Barcelona cada any, el dia de Pentecosta, durant tant de temps com exerceixin aquest ofici. Prometen igualment no coure en aquest forn el pa de cap persona forastera, sinó únicament llur propi pa i el del rei i la seva família. Els esposos juren sobre els evangelis respectar totes aquestes condicions.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., f. 265r-v, acta núm. 467.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 229-230, segons B.

Anàlisi de final del segle XVII contingut a les minutes d'un judici que va enfrontar els hospitalers de Sant Joan de Jerusalem amb els cònsols de Perpinyà a propòsit dels forns de Perpinyà, ADPO, Hp190.²⁵³

Notum sit cunctis quod nos, Johanna^a et Bernardus Geroardi, maritus ejus, cum hoc publico instrumento firmiter valituro profitemur et in veritate recognoscimus vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus milicie Templi Perpiniani, quod nos teneamus et habemus intus villam Perpiniani, in domo nostra, quoddam furnum, quod tenemus ad opus illustris domini regis Majoricarum et ejus familie, et ad decoquendum^b panem nostrum proprium ad vendendum. Pro quo dicto furno, ratione fornatici vobis pertinentis et dicte domui milicie Templi, cum ullus in villa Perpiniani non possit habere furnum nec tenere nisi vos, promittimus^c vobis dare et solvere quolibet anno in festo Pentecostes XV solidos barchinensium coronatorum, quos vobis solvere promittimus,^c vel successoribus vestris, quolibet anno, dum dictum furnum tenuerimus et ille panem decoquamus,^d et officium panis faciendi et decoquendi exercebimus, obligantes inde vobis et successoribus vestris pro predictis omnibus et singulis, quilibet nostrum insolidum, omnia

253. Article 12: «Posa en confirmacio y execucio del predit que axi be ab altre acte en data de dos de las nonas de janer mil dos cent vuytanta u, Joana y Bernat Gerard conjuges regonegueren al prestre y militia del Temple que ells tenian en dit vila de Perpinya y en llur casa un forn de couer pa a utilitat del rey de Mallorca y de sa familia, y, com ningu puga tenir forn en dita vila si no dit prestre, perço prometeren donar y pagar a aquell quiscun any per raho de dit forn lo dia o feta de Pentecostes quinze sous de Barcelona, losquals prometeren pagar tant com tindrian dit forn, y prometeren ab dit acte que no courian altre pa en dit forn si no lo llur y del rey de Mallorca y de sa familia si y com en dit acte se conte, y es ver.»

bona nostra, presencia et futura. Et renunciamus consuetudini Perpiniani dicenti «Utrumque debitorum vel fidejussorum pro rata conveniri».²⁵⁴ Item, promittimus^c vobis, stipulanti, quod in dicto furno non decoquemus^d aliquem vel aliquos panes alicujus persone extranee nisi nostrum proprium et dicti domini regis et ejus familie. Et quod predicta omnia et singula teneamus et compleamus, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, nec veniri faciamus, aliquo modo, ratione vel etiam bona fide et per stipulationem vobis promittimus,^c et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juramus. Per quod juramentum renunciamus omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possemus. Et per idem juramentum ego dicta Johanna, renuncio, certificata de jure meo, beneficio senatus consulti velleyani, quo mulieres intercedentes pro aliis adjuvantur, et omni alii legitimo auxilio. Actum est hoc IIe nonas januarii, anno Domini M CC^o LXXX° primo. Sig++na Johanne et Bernardi Gerarde predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+num Ermengaldi Gros, et Bernardi Mironi et Bernardi Cobaldi, presbiteri, testium. Ego Jacobus Adela hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi. Arnaldo Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Johana B. b. dequoquendum B. c. promittimus B. d. decoquemus B.

983

1282 (nou estil), 7 de gener

Guillem Barrau, tonedor de draps de Perpinyà, i la seva muller Cecília reconeixen a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que tenen, amb la seva autorització, llur propi forn de pa a llur casa, en el qual poden coure el pa i

254. Aquesta citació sembla referir-se a l'article V dels Costums de Perpinyà: «Item, si duo sunt rei promittendi quorum uterque teneatur in solidum, pro rata conveniuntur, etiam si specialiter renunciaverint beneficio nove constitutionis et dividende accionis, nisi alter sit absens vel inops. Item est in pluribus fidejussoribus in solidum obligatis, etiam si renunciaverint epistole divi Adriani. Set secus est in principali debitore et fidejussore et pignorum possessore; nam hic habet electionem creditor contra quem veli primo experiri, etiam si fidejussor non renunciaverit beneficio nove constitutionis.» MASSOT-REYNER, Joseph, Les coutumes de Perpignan, Montpellier, 1848 (reed. Laffitte reprints, Marsella, 1976), p. 7.

*vendre'l a qui els sembli bé.*²⁵⁵ *Els esposos prometen que, mentre tinguin aquest forn i exerceixin l'ofici de forner, pagaran al comandador del Temple de Perpinyà 50 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Sant Joan Baptista de juny. Prometen igualment no coure ni vendre el pa de persones forasteres, sinó únicament llur propi pa. Cecília aprova aquesta transacció el 13 de novembre de 1283.*

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 288v-289, acta núm. 512.

C Còpia autèntica de la primera meitat del segle XVI per Francesc Romaguera, notari a Perpinyà, sobre paper, ADPO, Hp188, segons *B*.²⁵⁶

D Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 231-232, segons *B*.

Anàlisi de final del segle XVII contingut a les minutes d'un judici que va enfrontar els hospitalers de Sant Joan de Jerusalem amb els cònsols de Perpinyà a propòsit dels forns de Perpinyà, ADPO, Hp190.²⁵⁷

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Barrau, rasedorius de Perpiniano, profiteor et recognosco vobis, fratri Petro de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani, quod de licencia vestra teneo et tenere debeo in domo mea quendam furnum ad decoquendum ibi panem et panes meum proprium et proprios ad vendendum, quos panes possit uxor mea decoquere et vendere quibuscumque voluerit. Et dum dictum furnum tenuerimus et officium panes decoquendi in eodem et vendendi eosdem exercebimus,^a promittimus^b vobis vel successoribus vestris dare et solvere quolibet anno in festo sancti Johannis Babbiste de junio L solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi

255. Aquesta facultat transgredeix l'article XXXVII dels Costums de Perpinyà: «Item homines Perpinyani possunt habere lenas suas ad coquendos panes ad opus suum, non tamen venales.» MASSOT-REYNER, *Ibid.*, p. 22.

256. «Presens copia preinserte recognicionis fuit sumpta a quodam libro comande Mansi Dei in parguameneo scripto postis et pelle nigre cohopto et cum eodem bene et fideliter comprobata per me Franciscum Romaguere auctoritate regia notarium publicum ville Perpiniani scribanique dicte comande. Et ut eidem copie licet manu aliena scripte fides in iudicio et extra adhiberi valeat hic meum quo utor in publicis claudendis appono sig-(SM)-num.»

257. Article 14: «Posa en execucio dels dits privilegis, que ab altre acte fet en la present vila a set dels idus de janer del dit any 1281 que Guillem Barrau de la present vila regonegue a la dita Religio militat del Temple que de llicensia del mestre de aquella tenia en sa casa un forn per coure son pa y per vend[er] prometent perço donar y pagar lo dia o festa de St Joan de Juny cinquanta sous barcelonesos coronats, prometent que en dit forn noy courian ni farian coure pa, de ninguna estranya persona, y que solament y farian coure llur propi pa, y per vendre, si y com en dit acte mes llargament se conte, lo qual axi be se produex, y es ver.»

VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Item, nos ambo predicti Guilelmus *Barrau* et Cecilia, uxor ejus, promittimus^b vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, stipulanti, quod in dicto forno non decoquemus aliquos panes aliene persone seu personarum extraneorum, nisi nostrum proprium et nostros proprios, quos possimus vendere, ut supra dictum est. Et pro predictis omnibus vobis et successoribus vestris attendendis et complendis, ut dictum est, obligamus vobis et successoribus vestris quilibet insolidum omnia bona nostra, presencia et futura, renunciantes consuetudini Perpiniani dicenti «Utrumque debitorum vel fidejussorum pro rata convenire».²⁵⁸ Et ita totum, ut in hac carta continetur, nos observatueros, bona fide et per stipulationem tibi promittimus,^b et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, ego dicta Cecilia, sponte vobis juro, per quod juramentum, certificata de jure meo, renuncio beneficio senatus consulti velleiani, quo mulieres intercedentes pro aliis adjuvantur et omni alii legitimo auxilio. Actum est hoc VII° idus januarii, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig+num Guilelmi *Barrau* predicti, qui hec omnia laudo. Sig++na Arnaldi Ysarni et Petri de Podio, ortolani, et Bernardi Hominis Dei, ortolani, testium. Sig+num Cecilie, uxoris Guilelmi *Barrau*, predictae, que hec omnia laudo idibus^c novembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° secundo. Sig+++na Berengarii Mironi et Jausberti Ferrarii et Petri Ferrarii de Garrigola, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. exercecur B. b. promittimus B. c. idus B.

984

1282 (nou estil), 22 de febrer

Bernat Rigau, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, que la casa del Temple, en virtut del dret emfitèutic, ha de percebre sobre una vinya que té a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Puig, tres quartes parts

258. Vegeu més amunt la nota 254.

del foriscapi i del llúisme totes les vegades que sigui venuda o empenyorada, en tot o en part, i que el comanador del Masdéu disposa igualment sobre les tres quartes parts d'aquesta vinya d'un dret de fadiga durant trenta dies.

- A Original, pergamí, amplada 235 mm, alçada 125 mm, ADPO, Hp189.²⁵⁹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 417, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 235-236, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus *Rigau* de Sancto Ypolito, per me et omnes meos profiteor et in veritate recognosco vobis, domino fratri Raymundo de Bacho, militi, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, quod vos et vestri successores in dicta domo et eadem domus percipitis et percipere debetis, jure emphitheoticho,^a in quadam mea vinea infrascripta IIIes partes foriscapii et laudimii quandocumque et quocienscumque eadem vinea vendatur vel inignoretur in toto vel in parte; et quandocumque et quocienscumque ego et mei successores in dicta vinea voluerimus ipsam vendere, primo tenemur et teneamur vobis et vestris successoribus predictis denunciare, sperando precium trium parcium ejusdem vinee XXX^a diebus, cum noctibus eorundem, infra quos habeatis licenciam et potestatem ipsas IIIes partes dicte vinee retinere tanto quantum alia persona dare voluerit pro eisdem, quibus completis, si retinere nolueritis, deinde liceat michi et meis successoribus predictis ipsam vineam vendere cui vel quibuscumque voluerimus, salvis tamen semper vestris juribus et vestrorum successorum predictorum et dicte domus ut superius continetur. Et pro predictis tribus partibus foriscapii et laudimii dandis et solvendis vobis et vestris successoribus predictis quandocumque et quocienscumque dicta vinea vendatur vel inignoretur in toto vel in parte, et pro aliis etiam omnibus et singulis supradictis vobis et vestris successoribus predictis complendis et servandis, ut superius melius et plenius est expressum, obligo vobis et vestris successoribus predictis et dicte domui per vinculum predictam vineam, cum omni melioramento ejusdem. Que dicta vinea est in terminis et adjacentia Sancti Ypoliti, in loco dicto *Puyg*, et affrontat ex una parte in tenentia Raymundi Bernardi, et ex alia in tenentia Ferrarii *Gayrau* condam, et ex alia in tenentia Ar(naldi) *Revel*, et ex alia in tenentia Jacobi

259. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2537».

Rigau. Actum est ho VIII° kalendas marcii, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig+num Bernardi *Rigau* predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Guilelmi *Traver*, et Petri *Sartre* et Politi Ville nove, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. *Sic A per emphyteutico.*

985

1282 (nou estil), 22 de febrer

Pòlit Vilanova, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, que la casa del Temple, en virtut del dret emfitèutic, ha de percebre sobre una peça de terra que té a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat Caner, tres quartes parts del foriscapi i del lluïisme totes les vegades que sigui venuda o empenyorada, en tot o en part, i que el comanador del Masdéu disposa igualment sobre les tres quartes parts d'aquesta peça de terra d'un dret de fadiga durant trenta dies.

A Original, pergamí, amplada 260 mm, alçada 120/125 mm, ADPO, Hp189.²⁶⁰

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 416.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 237, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Politus Ville nove de Sancto Ypolito, per me et omnes meos profiteor et in veritate recognosco vobis, domino fratri Raymundo de Baccho,^a militi, preceptori domus Mansi Dei milicie Templi, quod vos et vestri successores in dicta domo et eadem domus percipitis et percipere debetis, jure emphyteotico,^b in quadam mea pecia terre infrascripta IIIes partes foriscapii et laudimii quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inignoretur in toto vel in parte; et quandocumque et quocienscumque ego et mei successores in dicta pecia terre voluerimus ipsam vendere, primo tenemur et teneamur vobis et vestris successoribus predictis denunciare, sperando precium trium parcium ejusdem pecie terre XXX^a diebus cum noctibus eorundem, infra quos habeatis licenciam et potestatem

260. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1369».

ipsas IIIes partes dicte pecie terre retinere tanto^c quantum alia persona dare voluerit pro eisdem, quibus completis, si retinere nolueritis, deinde liceat michi et meis successoribus predictis ipsam peciam terre vendere cui vel quibuscumque voluerimus, salvis tamen semper vestris juribus et vestrorum successorum predictorum et dicte domus, ut superius continetur. Et pro predictis tribus partibus foriscapii et laudimii dandis et solvendis vobis et vestris successoribus predictis quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpignoretur in toto vel in parte, et pro aliis etiam omnibus et singulis supradictis vobis et vestris successoribus predictis et dicte domui complendis et servandis, ut superius melius et plenius est expressum, obligo vobis et vestris successoribus predictis, et dicte domui, per vinculum, predictam peciam terre, cum omni melioramento ejusdem. Que dicta pecia terre est in terminis et adjacencia Sancti Ypoliti, in loco dicto *Cayner*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Nigri, et ex alia in tenencia Guilelmi *Aulen*, et ex alia in via, et ex alia in tenencia Bernardi *Traver*. Actum est hoc VIII° kalendas marcii, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo. Sig+num Politi Ville nove predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Petri *Sartre*, et Bernardi *Rigau* et Jacobi *Rigau*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. *L'escrivà ha escrit primer Bacho, després s'ha esmenat afegint la lletra c a la interlínia A.* b. *Sic A per emphyteutico.* c. *Sic A per tantum.*

986

1282 (nou estil), 24 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Bernat de Nils dues peces de terra, amb els arbres que hi ha, situades a la parròquia de Santa Maria de Nils, al lloc anomenat Negabous, amb la condició que doni a la casa del Temple l'ager dels fruits que hi siguin recol·lectats i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 250 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Jaume d'Ollers aprova aquesta transacció el 27 de febrer de 1282.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 53v-54, acta núm. 87.

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 233-235, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi de Ollerii, bajuli forensis Mansi Dei, per nos et successores nostros, damus et tradimus sive quasi tradimus ad acapitum sive in emphiteosim tibi, Guilelmo Bernardo de Agnilis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas pecias terre infrascriptas cum omnibus arboribus que in eis sunt, que sunt in terminis Sancte Marie de Agnilis, in loco vocato *Negabous*, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas duas pecias terre habueritis et tenueritis, donetis domui Mansi Dei milicie Templi et successoribus ejusdem et nobis, nomine dicte domus, semper de expletis et de fructibus que Deus dederit in dictis peciis terre fideliter agrarium. Et quandocumque et quocienscumque dicte due pecie terre vel aliqua ipsarum vendantur vel inpingrentur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictas^b duas pecias terre bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione ad accapitum habuimus et accepimus a te CCL solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per pacatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^d non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per stipulacionem, tibi promittimus.^a Et ego dictus Guilelmus^e Bernardi, hec omnia predicta et singula laudo. Et promitto^f vobis, dicto fratri Petro de Campo rotundo, preceptor, quod ego et mei dabimus fideliter dicte domui Mansi Dei milicie Templi et vobis, nomine dicte domus, agrarium, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicte due pecie terre vendantur vel inpingrentur, obligando inde vobis et successoribus vestris dictas duas pecias terre, cum omni melioramento quod ibi fecero. Affrontat una dictarum peciarum terre ex una parte in via publica, et ex alia in corrego de *Negabous*, et ex duabus

partibus in tenencia que fuit condam Berengarii Comitis. Et alia pecia terre affrontat ex una parte in tenencia tui, dicti Guilelmi Bernardi, et ex tribus partibus in tenencia Petri Rome de Perpiniano. Actum est hoc VI kalendas marcii, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Guilelmi Bernardi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis de Agnilis, et Guilelmi *Bonseyrior* et Bernardi Mironi, testium. Sig+num fratris Jacobi de Ollerii predicti, qui hec omnia laudo III° kalendas marcii, anno quo supra. Sig++na Guilelmi Saturnini et Bernardi Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promitimus B. b. dictas *repetit per error B.* c. paccatos B. d. peccunie B. e. Guilelmi B. f. promito B.

987

1282 (nou estil), 23 de març

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdéu, amb el consentiment de fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Carles, absent, i a l'escrivà públic, que actua en nom seu, un obrador, amb el gruix dels pilars sobre els quals es recolza el pis situat damunt aquest obrador, que és de Pere Carles. Aquest obrador fa 38 pams de llarg i 15 pams i mig d'alçària, segons la cana de Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 56 sous i 3 diners de moneda coronada de Barcelona de cens durant l'any següent a la pròxima festa de Pasqua, i després cada any el dia d'aquesta festa, i el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 284v-285, acta núm. 504.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 236-237, segons B.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacco, preceptor domus Templi Mansi Dei, consilio et voluntate ac laudamento fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris^a domus Templi Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum Petro Caruli, licet absenti tanquam presenti, et suis, et cui voluerit perpetuo, et tibi scriptori publico infrascripto, nomine dicti Petri Caruli recipienti,

quoddam operatorium nostrum et dicte domus Mansi Dei, cum grossitudine pilariorum in quibus lumdarius^b est suprapositus de solerio, quod est supra dictum operatorium usque in abyssum,^c quod solerium est dicti Petri Caruli; quod quidem operatorium est de longitudine XXXVIII palmorum cane Perpiniani, et de amplitudine XIII palmorum ejusdem cane, de altitudine XV palmorum et medii ipsius cane; quod operatorium affrontat ex una parte in via publica, et ex duabus partibus in tenencia dicti Petri Caruli, et ex alia in tenencia Petri Grimaldi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod dictus Petrus Caruli vel sui, qui dictum operatorium habuerint et tenuerint, donent nobis et successoribus nostris de censu LVI solidos III denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI solidi valent unam marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, quos solvant nobis vel successoribus nostris de primo venienti festo Pasche usque ad unum annum; et deinde dictus Petrus Caruli et sui teneantur nobis et successoribus nostris facere predictum censum quolibet anno in dicto festo Pasche. Et quandocumque et quocienscumque dictum operatorium vendatur vel inipignoratur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et promittimus^d dicto Petro Caruli et tibi scriptori publico infrascripto, nomine dicti Petri Caruli stipulanti, quod nos et successores nostri faciemus dicto Petro Caruli et suis dictum operatorium bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum. Et defendemus^e inde dictum Petrum Caruli et suos nostris propriis sumptibus^f et expensis ad admonitionem^g suam vel suorum quandocumque et quocienscumque evictio apparebit^h in dicto operatorio; et tenebimur inde dicto Petro Caruli et suis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis dictum Petrum Caruli vel suos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo dicto Petro Caruli et suis et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine ipsius recipienti, omnia bona dicte domus Mansi Dei presencia et futura. Et ego dictus Petrus Caruli, hec omnia predicta laudo. Et promittoⁱ vobis, dicto fratri Raymundo de Baccho, me et meos solvere vobis et successoribus vestris predictos LVI solidos III denarios barchinonensium dicti valoris censuales quolibet anno in dicto festo Pasche, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictum operatorium, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Sig++na fratris

Raymundi de Bacco, preceptoris domus Templi Mansi Dei, et fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, predictorum, qui hec omnia laudamus diebus infrascriptis, anno Domini M° CC° LXXX° primo. Sig+num Petri Caruli predicti, qui hec omnia laudo X° kalendas aprilis, anno predicto. Sig+++na Petri de Ripullo, et Petri de Bono passu et Bernardi Mironi, testium, in presencia quorum laudavit dictus frater Raymundus de Baco X° kalendas aprilis, anno quo supra. Sig+++na Arnaldi Ysarni, et Guilelmi Saturnini et Bernardi Mironi, testium, in presencia quorum laudaverunt dicti frater Petrus de Campo rotundo et Petrus Caruli dicta die, videlicet X° kalendas aprilis, anno quo supra. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato^j Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in prima linea «de Campo rotundo» et in secunda linea «perpetuo et tibi scriptori.»

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. preceptor B. b. Sic B. c. habissum B. d. promitimus B. e. deffen-
demus B. f. subtibus B. g. amonitionem B. h. aparebit B. i. promito B.
j. manda B.

988

1282, 30 d'abril

Fra Jaume d'Ollers, batlle forà del Masdèu, amb el consentiment de fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Ramon Duran de Vilamulaca una peça de terra situada al terme de Vilamulaca, al lloc anomenat Reard, en compensació d'una altra peça de terra que tenia per la casa del Temple al lloc anomenat el Puig de Cirà. El terratger haurà de donar als templers la tasca dels fruits recol·lectats en aquesta parcel·la, i el foriscapi en cas de mutació.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 50v-51, acta núm. 82.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, ff. 240-242, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus d'Olers, bajulus forensis Mansi Dei, de consilio et laudamento fratris Petri de Campo rotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, per me et per omnes meos successores, dono et trado sive quasi trado ad acapitum tibi, Raymundo *Duran* de Villa mulacha, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam petiam terre milicie Templi, que est in

terminis de Villa mulacha, in loco vocato *Riart*, et affrontat ex una parte in via publica qua itur de Villa mulacha apud *Trulars*, et de alia in flumine *Riardi*, et de alia in tenencia Guilelmi *d'Arbregros*, et de alia in tenencia Perpiniani *Destorrees*. Quam petiam terre tibi dono ad accapitum in recompensacionem et satisfactionem cujusdam pecie terre, quam tu diffinisti et solvisti domui Mansi Dei, quam predictam petiam terre pro dicta domo tenebas, que est in dictis terminis, in loco vocato Podio de *Cira*. Quam, predictam petiam terre superius confrontatam, tibi dono ad accapitum, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam petiam terre habueritis et tenueritis, donetis mihi et successoribus meis et milicie Templi de omnibus expletis, que Deus in dicta pecia terre dederit, fideliter tascham; et quodcumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur, ego et successores mei et milicia Templi (habeamus)^a inde nostrum foriscapium. Et promitto^b tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictam petiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis.^c Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona predictae domus Mansi Dei, presentia et futura. Et ego dictus Raymundus *Duran*, hec omnia predicta laudo, et promitto^b tibi, dicto fratri Jacobo *d'Olers*, quod ego et qui dictam petiam terre habebimus et tenebimus, dabimus tibi et tuis successoribus et milicie Templi de expletis, que Deus in dicta pecia terre dederit, fideliter tascham et foriscapium, ut dictum est, obligando inde tibi et tuis successoribus et milicie Templi dictam petiam terre, quam mihi dedisti ad accapitum, et melioramentum quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc IIe kalendas madii, anno Domini M^o CC^o LXXX° secundo. Sig++++na fratris Jacobi *d'Olers*, et fratris Petri de Camporotundo et Raymundi *Duran* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri *Marsal* et Raymundi de *Bestraca*, testium, et mei, Bernardi *Jausberti*, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi *Mironi* et suprascripti in XII^a linea «et foriscapium».

Arnaldus *Mironi*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. habeamus omès B. b. promito B. c. pro predictis repetit per error B.

989

1282, 30 d'abril

Bernat Xatmar de Malloles es fa, amb tots els seus descendents, home propi de la milícia del Temple, amb tota la seva descendència, i per això fa homenatge a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, posant les mans entre les seves i besant el senyal de la creu que aquest porta al mantell. En reconeixement d'aquest homenatge, promet donar als templers un cens anual de 12 diners de moneda coronada de Barcelona de tern el dia de Nadal. Fra Pere de Camprodon promet que els templers el defensaran amb els seus béns, segons els bons costums del Temple.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 205 mm, alçada 110 mm, ADPO, Hp186.²⁶¹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms*, vol. S, p. 453, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 238-239, segons A'.
- a HENRY, D.-M.-J., *Histoire de Roussillon*, t. I, París, 1835, prova núm. V, pp. 500-501.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus Xatmar de Malleolis, facio me et omnes descendentes meos, natos et natiuros, homines proprios et solidos milicie Templi in posse vestri fratris Petri de Camporotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, mittendo^a manus meas inter vestras, obsecrando venerabilem signum crucis quam in clamyde^b vestra portatis, promittendo^c vobis et fratribus milicie Templi et eidem milicie Templi fidelitatem et homagium. Et pro recognitione dicti hominatici, dabo vobis et fratribus Templi quolibet anno, in festo Natalis Domini, XII denarios barchinonenses coronatorum monete legitimi terni. Pro quibus vobis et fratribus Templi solvendis, obligo vobis et successoribus vestris et milicie Templi omnia bona mea, presencia et futura. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum, bona fide et per stipulationem vobis promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII Dei Evangeliiis, sponte juro. Et nos, frater Petrus de Camporotundo, promittimus^d tibi, dicto, Bernardo Xatmar, quod nos et fratres Templi deffendemus te et tuos et bona

261. El document porta al dors una menció del segle XV en català: «Cartes domenages», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3173».

tua, secundum bonos mores Templi. Actum est hoc II kalendas madii, anno Domini MCCLXXX secundo. Sig++na Bernardi *Xatmar* et fratris Petri de Camporotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Mironi et Petri *Nifiac*, testium, et mei Bernardi Jausberti, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi et rasi et emendavi in IIII^a linea «quolibet».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. mitendo B. b. Sic A' B per chlamyde. c. promitendo B. d. promitimus B.

990

1282, 10 de maig

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment de fra Jaume d'Ollers, batlle forà del Masdèu, dona en acapte a Ponç Moner, habitant de Perpinyà, un terreny de dues monallades de la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 7 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 100 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 391v-392, acta núm. 720.

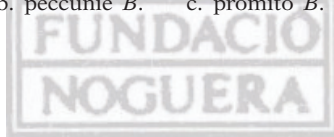
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 243, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, consilio et laudamento fratris Jacobi *d'Ollers*, bajuli forensis Mansi Dei, per me et per omnes successores meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Poncio *Moner*, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unum patuum duarum monallatarum de tenedone Templi, que est in terminis Perpiniani, quod patuum affrontat ex II partibus in viis publicis, et de aliis duabus partibus in tenencia Templi, totum, integritèr ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum

habueritis et tenueritis, donetis michi, et successoribus meis, et milicie Templi, de censu quolibet anno in festo Natalis Domini VII solidos VI denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dictum patuum vendatur vel inpignoretur, ego et successores mei et milicia Templi habeamus inde nostrum foriscapium. In quo predicto patuo tu vel tui faciat domum vel domos dehinc usque ad duos annos, et si non faceritis, quod ego et successores mei possimus illud accipere sicut rem propriam Templi, sine contradictione tua et tuorum. Et promitto^a tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona Templi, presenciam et futura. Et pro hac donatione, habui et accepi a te pro accapito C solidos barchinonensium coronatorum dicto valore, de quibus per paccatum^a me teneo, renunciando exceptioni pecunie^b non numerate. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum, non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promitto.^c Et ego dictus Poncius *Moner*, hec omnia predicta laudo, et promitto^c tibi, dicto fratri Petro de Campo rotundo, quod ego et mei, tenentes dictum patuum, dabimus et solvemus tibi et tuis successoribus dictos VII solidos VI denarios barchinonensium censuales, ut dictum est, et foriscapium, ut dictum est, et omnia alia predicta et singula attendam et compleam, ut dictum est, obligando inde tibi et tuis successoribus predictum patuum et melioramentum quod in eo fecerimus ego et mei. Actum est hoc VI idus madii, anno Domini M° CC° LXXX° secundo. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Jacobi *d'Olers* et Poncii *Moner* predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Berengarii de *Pedret*, et Berengarii *Conil*, presbiteri, et Jacobi Adele, testium. Ego Bernardus Jausberti hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. paccatum *B.* b. peccunie *B.* c. promito *B.*

1282, 19 de maig

Llorenç i Bernat Isarn, fills del difunt Ponç Isarn, habitants del castrum de Sant Llorenç, reconeixen a fra Jaume, batlle forà de la comanda del Masdèu, que tenen un camp sobre el qual els templers pretenien posseir la sisena part indivisa de la senyoria directa i la sisena part dels foriscapis, excepte sobre tres quartons de terra inclosos en aquest camp. Després d'un llarg litigi, els dos germans transigeixen i accepten donar als templers, el dia de la festa dels sants Pere i Fèlix, tres mitjos quartons d'ordi, segons la mesura del castrum de Sant Llorenç, de cens anual, i la sisena part del foriscapi en cas de mutació. En compensació, fra Jaume renuncia als drets impagats i al comís que la casa del Temple exigia fins al dia d'avui per aquest camp situat al terme del castrum de Sant Llorenç, al lloc anomenat Palasol.

A¹ Original, en forma de carta partida per la banda esquerra per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 260/265 mm, alçada 135/140 mm, ADPO, Hp189.²⁶²

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 417-418, segons A¹.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 500-502, segons A¹.

Notum sit cunctis quod nos, Laurencius Ysarni et Bernardus Ysarni, fratres, filii condam Poncii Ysarni de Sancto Laurencio, habitatores castri de Sancto Laurencio, profitemur et recognoscimus tibi, fratri Jacobi, bajuli forenci^a domus Mansi Dei, et sindaco ejusdem domus, quod nos tenemus et possidemus quendam campum infrascriptum, in quo domus Mansi Dei dicebat se habere debere et sibi pertinere sextamdecimam partem pro indiviso directi domini, exceptis III quartonatis terre inclusis infra confrontationes infrascriptas. Et dicebat dicta domus sibi debere pertinere sextamdecimam partem foriscapiorum dicti campi si venderetur vel inpignoraretur dictus campus, exceptis dictis III quartonatis terre. Et cum super predictis inter nos et dictam domum litigatum extitisset diutius, cum nos predicta negaremus de voluntate nostra et

262. El document porta al dors una menció del segle XIV: «de Sant Laurens»; una anotació del segle XV en català: «Bernat Isern del loch de Sent Laurens te una pesa de terra al dit loch, es la dreta seyoria del comanador del Mas Deu», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1368».

tui, dicti fratris Jacobi, nomine dicte domus, sive facta transactio inter nos et te de juribus supradictis, ita videlicet quod nos et successores nostri in dicto campo ratione dicte transactionis, ob jura que predicta domus dicebat se habere in dicto campo, et si que ibi debet habere, dabimus et solvemus dicte domui et fratribus ejusdem presentibus et futuris III medios quartonos ordeï censuales boni et pulcri recipientis, ad rectam mensuram castri Sancti Laurencii, quolibet anno in festo sanctorum Petri et Felicis ratione dicti campi, et etiam sextamdecimam partem foriscapii quandocumque et quocienscumque dictus campus vendatur vel inpingoretur, exceptis dictis III quartonatis terre, et quod dicta domus habeat semper sextamdecimam partem pro indiviso directi domini in dicto campo. Et pro predictis omnibus et singulis tibi attendendis et complendis, obligamus tibi et dicte domui et successoribus ejusdem domus dictum campum, exceptis dictis III quartonatis terre. Et ego dictus frater Jacobus, recipiens predicta ratione dicte transactionis, nomine dicte^b domus solvo et diffinio vobis, dictis Laurencio Ysarni et Bernardo Ysarni, quicquid jure dicta domus habet et habere debet in dicto campo ratione terremeritorum non solutorum, vel foriscapii non soluti, vel comissionis cujuscumque, usque in hunc diem. Est autem dictus campus in terminis castri Sancti Laurencii, in loco vocato *Palasol*, et affrontat ex una parte in tenencia *d'en Escarbot* condam de Turrillis, que nunc est nostra dictorum Laurencii et Bernardi Ysarni, et ex alia parte in tenencia Petri *Bonafos* et Poncii, fratris ejus, de Sancto Laurencio, et ex alia in tenencia Petri Dominici, et ex alia in tenencia Jausberti *Garssia* de Sancto Laurencio et Johannis Corbere de Turrillis condam. Et dicte III quartonate dicte terre sunt versus dictam tenenciam dicti Johannis Corbere condam et versus tenenciam Jausberti *Garssia* et Petri de *na Pauca* et versus tenenciam Petri Dominici. Actum est hoc XIII kalendas junii, anno Domini millesimo CCLXXX secundo. Sig++na Laurencii Ysarni, et Bernardi Ysarni et fratris Jacobi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Lupi *Arezes*, et Guilelmi Traverii, et Guilelmi Jordani, et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, testium, et mei, Boffati *Gasc*, qui hanc cartam scripsi mandato Raimundi Torrentis, et suprascripti in VIII^a linea «dicte». Raimundus *Torrent*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A¹ per forensi.

b. dicte *afegit a la interlínia* A¹.

1282, 19 de juny

Fra Ramon Desbac, comanador del Masdèu, confirma a Gaia, filla del difunt Ramon de Palaldà, habitant de Ceret, i al seu espòs Domènec Bascou, batlle de Quilhan per l'arquebisbe de Narbona, la possessió d'un mas, amb les cases que hi ha, que és tingut pel Masdèu a la vila de Ceret, amb la condició que els esposos i llurs descendents en garanteixin el manteniment i donin als templers 3 lliures de cera de cens anual el dia de Nadal, i el foriscaspi en cas de mutació. Domènec promet en nom de la seva esposa satisfer totes aquestes condicions.

A Original, pergamí, amplada 230 mm, alçada 140 mm, ADPO, Hp186.²⁶³

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 432, segons A.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 503-504, segons A.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Bacho, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et successores nostros concedimus et confirmamus Gayhe mulieri, filie quondam Raymundi de Palaudano, habitatrici de Cereto, uxori Dominici Vasconis, bajuli de Quilano in Redesio pro domino archiepiscopo Narbonensis, et tibi, dicto Dominico, et etiam tibi tabellioni infrascripto nomine dicte Gayhe recipienti, mansum infrascriptum, cum domibus suis, qui tenetur pro dicta domo Mansi Dei, ita quod dicta Gayha et successores sui teneant condirectum dictum mansum et domos que in eo sunt, et solvant^a nobis et successoribus nostris censum trium librarum cere quolibet anno in festo Natalis Domini, qui debuit et consuevit solvi pro dicto manso et domibus supradictis, et foriscapium si dictus mansus vel domus supradicte vendantur vel inpignorentur. Et ego dictus Dominicus Vasconis, nomine dicte Gayhe, uxoris mee, recipiens supradicta a vobis, dicto fratre Raymundo de Bacho, sub conditionibus predictis, hec omnia laudo, et promitto^b vobis tenere condirectum dictum mansum et domos predictas, et solvere dictum censum dictarum trium librarum cere quolibet anno in dicto festo, et foriscapium si vendatur vel inpignoretur mansus predictus vel domus supra-

263. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Carta de III llibres de cera que la casa del Masdeu assereix – Ceret», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 157».

dicte, et omnia alia atendere et complere, ut dictum est superius. Et promitto^b etiam vobis me curaturum et effecturum^c quod dicta Gayha habebit rata et firma omnia supradicta, et non contraveniet in aliquo, et attendet et complebit predicta per me promissa. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et successoribus vestris omnia bona nostra, presencia et futura. Est autem dictus mansus, cum domibus, infra villam de Cereto, et affrontat ex tribus partibus in viis publicis, et ex alia in domibus que condam fuerunt Arnaldi de Sancto Paulo. Actum est hoc XIII kalendas julii, anno Domini M° CC° LXXX° secundo. Sig++na fratris Raymundi de Bacho et Dominici Vasconis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Petri de Ulmis et Petri de Ripullo, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldus Mironi. Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. solvat B. b. promito B. c. efecturum B.

993

1282, 1 de juliol

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere de Camprodon, tragner, habitant de Perpinyà, un terreny situat al terme de Sant Joan de Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 15 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 13 lliures i 15 sous.

B Còpia figurada del final del segle XIII, Cart., ff. 411v-412, acta núm. 766.

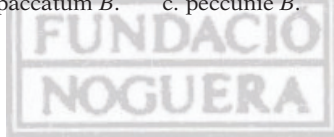
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, Cart. gén., nouv. acq. lat. 30, f. 244, segons B.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per me et per omnes successores meos, dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Petro de Campo rotundo, tragnerio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quoddam patuum, quod est in terminis Sancti Johannis Perpiniani, et affrontat ex II partibus in viis, et ex alia parte in tenencia Fogasserii, pelliparii, et ex alia in tenencia Arnaldi Pediliani, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis,

et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum habueritis et tenueritis, donetis semper michi et successoribus meis XV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Pepiniani, censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, et quandocumque et quocienscumque dictum patuum vendatur vel inpignoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promitto^a tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus milicie Templi, presencia et futura. Et pro hac donacione profiteor me a te habuisse et recepisse pro accapito XIII libras XV solidos barchinonensium coronatorum dicti valoris, de quibus per pacatum^b me teneo, renunciando exceptioni pecunie^c non numerate. Volo tamen quod tu tenearis infra duos annos ibi edificare^d domum vel domos, quod nisi feceris, ego possim accipere dictum patuum sine contradictione tua et tuorum, et dare alii vel aliis^e ad accapitum, vel alias meas facere voluntates. Et ego dictus Petrus de Campo rotundo, recipiens dictum accapitum a te, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo et firmo, et promitto^a tibi et successoribus tuis solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo Natalis Domini, et omnia alia attendere et complere, ut superius dictum est. Et pro predictis omnibus tibi et successoribus tuis attendendis et complendis, ut dictum est, obligo tibi et successoribus tuis dictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc kalendis julii, anno Domini M° CC° LXXX° secundo. Sig+++na fratris Petri de Campo rotundo et Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Mironi, et Arnaldi Ysarni et Guilelmi Saturnini, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. promito *B*. b. paccatum *B*. c. peccunie *B*. d. hedificare *B*. e. alii *B*.

1282, 3 de setembre

Guillem Boneta, de Corbera, es fa home propi de la casa del Masdèu, a les mans i en poder de fra Pere de Camprodon, comanador de la casa de Perpinyà, actuant en nom del comanador del Masdèu, en fer-li homenatge i en besar la creu que porta al mantell. Promet que serà sempre fidel i lleial a la casa del Temple i, en reconeixement d'aquest homenatge, es compromet a donar tres esterlins de plata de cens anual el dia de Nadal. Promet a més a més donar als templers del Masdèu la quantitat de 25 sous de moneda coronada de Barcelona el dia que mori. Fra Pere de Camprodon promet que els templers el protegiran i el defensaran, com als altres homes del Temple, segons els bons costums de l'orde.

A¹ Original, en forma de carta partida per la banda dreta per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 185/195 mm, alçada 145 mm, ADPO, Hp183.²⁶⁴

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 587-588, segons A¹.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 245-246, segons A¹.

a VINAS, Robert, *L'ordre du Temple en Roussillon*, doc. 9, pp. 197-198, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Boneta, de Corbaria, gratis et bona voluntate, facio me hominem proprium et solidum domus Mansi Dei milicie Templi in manu et posse tui, fratris Petri de Camporotundo, preceptoris domus Templi Perpiniani, nomine preceptoris dicte domus Mansi Dei, faciendo tibi, dicto fratri Petro de Camporotundo, nomine preceptoris Mansi Dei, homagium, osculando signum sancte Crucis quod in clamide^a tuo portas, promittens tibi, stipulanti nomine milicie Templi, quod per totum tempus vite mee ero dicte domus Mansi Dei milicie Templi ubique fidelis homo et legalis utilia milicie Templi, custodiendo et deffendendo pro posse meo et in utilia pretermittendo. Et pro recognitione dicti homanatici^b promitto tibi, dicto fratri Petro, nomine dicte domus Mansi Dei, et eidem domui dare per totum tempus vite mee quolibet anno in festo Natalis Domini III sterlingos argenti fini. Preterea promitto tibi, dicto fratri Petro de Camporotundo, nomine dicte domus Mansi Dei, vel successoribus tuis, dare, in

264. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3169».

die obitus mei, XXV solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Pro quibus omnibus supradictis et singulis attendendis et complendis, obligo tibi, dicto fratri Petro de Camporotundo, nomine dicte domus Mansi Dei milicie Templi, et eidem domui, omnia bona mea, presentia et futura. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum, bona fide et per stipulationem, tibi, dicto fratri Petro de Camporotundo, nomine dicte domus Mansi Dei, et eidem domui promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Et ego dictus frater Petrus de Camporotundo, hec omnia predicta laudo, et promitto tibi quod ego et fratres Templi custodiemus te et deffendemus^c sicut alios homines milicie Templi, ad bonas consuetudines milicie Templi. Actum est hoc III nonas septembris, anno Domini millesimo CC^o LXXX secundo. Sig++na Guilelmi Bonete et fratris Petri de Camporotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Guilelmi Saturnini et Petri Pagesii, testium, et mei, Johannis de Garricis, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in XVIII^a linea «mei». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A¹ per chlamyde. b. Sic A¹ per hominatici. c. Sic A¹ per defendemus.

995

1282, 19 d'octubre

Bernat Carles, habitant de Perpinyà, dóna en acapte a Bernat Bertran, hortolà, i a la seva muller Garsenda un hort situat a la parròquia de Sant Cristòfol del Vernet, prop del canal del Vernet. El terratger haurà de donar 33 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Tots Sants a Bernat Carles i als seus descendents, 15 esterlins de plata el dia de Sant Miquel a Dalmau de Vila-rasa, i 3 esterlins el dia de Sant Joan a la milícia del Temple, més el foriscapi a Dalmau de Vila-rasa i a la milícia del Temple.

A¹. Original, en forma de carta partida per la banda dreta per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 235 mm, alçada 160/170 mm, ADPO, Hp 190.²⁶⁵

265. El document porta al dors una menció del segle xv en català: «al terme de Malloles e Vernet», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2013».

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 478-479, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 247-248, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus *Carles*, habitator Perpiniani, per me et per omnes meos dono et trado sive quasi trado ad accapitum vobis, Bernardo Bertrandi, ortolano, et Garssendi uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unum ortum meum, cum omnibus arboribus que ibi sunt, que est in terminis et in adjacencia Sancti Christofori de Verneto, et affrontat ex una parte in recho de Verneto, et ex alia in via publica, et ex alia in tenentia Ferrarii de Tatione, et ex alia in orto Olive mulieris, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestris et qui dictum ortum habueritis et teneritis, donetis semper mihi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Omnium sanctorum XXXIII solidos VIII denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani; et ultra dictum censum meum, donetis et faciatis de censu quolibet anno in festo sancti Michaelis septembris Dalmatio de Villarasa et suis XV sterlingos boni argenti et fini, qui debent fieri et dari dicto Dalmatio et suis pro quadam parte dicti orti; et etiam donetis semper, ultra dictum censum meum et dictum censum dicti Dalmatii, domui militie Templi de censu quolibet anno in festo sancti Johannis Babbiste tres sterlingos boni argenti et fini, qui debent dari et fieri de censu quolibet anno dicte domui Templi in dicto festo pro quadam alia parte dicti orti. Et quando-cumque et quocienscumque dictus ortus vendatur vel inpingoretur vel predictum censum meum, dictus Dalmatius de Villarasa et dicta domus Templi habeant et recipiant inde suum foriscapium sicut recipere consueverunt. Et promitto vobis quod ego et mei faciemus vobis et vestris dictum ortum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis, salvo censu meo, ut superius dictum est. Pro quibus omnibus supradicis et singulis, obligo vobis et vestris omnia bona mea, presentia et futura. Et nos,^a dicti Bernardus Bertrandi et Garssendis, uxor ejus, hec omnia predicta laudamus, promittentes quilibet nostrum

insolidum tibi, dicto Bernardo *Carles*, solvere tibi et tuis et cui vuleris totum predictum censum tuum, ut dictum est, obligantes inde tibi et tuis omnia bona nostra, presentia et futura, et etiam solvemus censum dicto Dalmacio et dicte domui Templi, ut dictum est, dantes etiam tibi, dicto Bernardo *Carles*, licenciam et potestatem quod, si forte cessaremus tibi facere et dare dictum censum tuum in dicto festo, ut dictum est, tua propria auctoritate possis emparare et retinere et alii dare ad accapitum, vel facere tuas voluntates de dicto orto. Actum est hoc XIII kalendas novembris, anno Domini millesimo CC° LXXX secundo. Sig++++na Bernardi *Carles*, et Bernardi Bertrandi et Garssendi, uxoris ejus predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi *Carles*, et Bernardi Durandi, presbiteri, et Jacobi *Brandi* et Petri de Gerunda, testium. Ego Johannes de Garricis hanc cartam scripsi mandato Raymundi Torrentis, et suprascripsi in XIII linea «nos».

Raymundus *Torrent*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. nos *afegit a la interlínia A*.

996

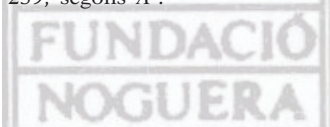
1283, 18 d'octubre

Pere Oliba, de Sant Hipòlit, ven a Esteve Negre i a la seva muller Bela un hort situat a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat Tiula, salvat el cens anual de 22 diners i un òbol degut el dia de Nadal a Pere Esteve, de Sant Hipòlit, i salvat el foriscapi degut als templers del Masdén. Jaume d'Ollers, batlle forà del Masdén, confirma aquesta venda el 4 de novembre de 1283, i reconeix haver percebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 305 mm, alçada 135 mm, ADPO, Hp189.²⁶⁶

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 419, segons A¹.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 238-239, segons A¹.

266. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3196».

Notum sit cunctis quod ego Petrus Oliba de Sancto Ypolito, per me et omnes meos vendo et trado sive quasi trado vobis, Stephano *Negre* et Bele, uxori ejus, ejusdem dicti loci, et vestris, et cui volueritis perpetuo, quendam ortum, cum omnibus arboribus que sunt ibi, qui est in adjacentia Sancti Ypoliti, in loco dicto *Tiula*, et affrontat ex una parte in tenentia Guilelmi *Aulen*, et ex alia in tenentia Petri *Barlet*, et ex alia in tenentia Bernardi *Figueres*, et ex alia in tenentia Johannis Fabre de *Laures*, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et sibi pertinentibus, sicut melius et plenius a vobis vel a vestris intelligi vel dici potest ad utilitatem vestram et vestrorum, salvo jure Petri Stephani de dicto loco et suorum successorum, scilicet XXII denariis et obolo barchinonensibus bonis coronatis, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, semper annuatim in festo Natalis Domini pro censu dicti orti et arborum ejusdem tantum, et salvo etiam jure domus Mansi Dei milicie Templi, videlicet foriscapio quando-cumque et quocienscumque dictus ortus vendatur vel inipignoretur in toto vel in parte. Et cedo etiam vobis et vestris, ratione hujus venditionis, omnes actiones et omnia omnino jura, quas et que in dicto orto et in arboribus ejusdem et pro eis habeo et habere debeo, vel possum quocumque modo vel ratione, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem vobis et vestris facio precio XXI solidorum III denariorum barchinonensium bonorum coronatorum de supradicto valore, de quibus bene per pacatum me reputo et contentum, renunciando exceptioni peccunie^a non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justì precii decepti sunt. Et si hec venditio prevalet dicto precio, illud totum prevalens gratis inter vivos vobis et vestris solvo, dono ac diffinio in perpetuum, promittens vobis quod totam predictam venditionem faciam vobis et vestris bonam habere et tenere et in pace possidere ab omni persona in perpetuum, et tenebor inde vobis et vestris semper sine fraude de omni evictione et de sumptibus si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit, ex quibus credamini plano verbo vestro absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris per vinculum omnia bona mea, presentia et futura ubique. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum et in nullo contraventurum bona fide et firma stipulatione vobis promitto, et etiam per Deum,

tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Euvangelis, sponte juro. Et ego frater Jacobus d'Olers, bajulus forencis^b dicte domus Mansi Dei, nomine ipsius domus hec omnia laudo et confirmo, salvo jure ejusdem domus in omnibus et per omnia, et de foriscapio hujus vendicionis bene perpacatum me reputo et contentum, renunciens exceptioni foriscapii non recepti nomine dicte domus Mansi Dei. Sig+num Petri Oliba, venditoris predicti, qui hec omnia laudo et firmo X^o V^o kalendas novembris, anno Domini M^o CC^o LXXX° tercio, in presencia et testimonio Petri *Rosergue*, et Bernardi Guidii, et Raymundi *Palasol*. Sig+num fratris Jacobi d'Oleris, predicti, qui hec omnia laudo IIe nonas novembris, eodem anno Domini quo supra, in presencia et testimonio Raymundi *Rigau* et Jausberti Ysarni. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per pecunie. b. Sic A' per forensis.

997

1284 (nou estil), 14 de febrer

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb el consentiment dels frares Bartomeu, capellà de la casa del Temple de Perpinyà, i Jaume Mascaró, dóna en acapte a Ramon Taverner, guanter, habitant de Perpinyà, un terreny situat a la tinença del Temple a Perpinyà, perquè hi construeixi una o diverses cases en un termini de dos anys. El terratger haurà de donar als templers 12 diners d'esterlins de plata de cens anual, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Pere de Camprodon reconeix haver rebut 50 sous de moneda barcelonesa coronada.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 200 mm, alçada 130 mm, ADPO, Hp188.²⁶⁷
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 479, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 249-250, segons A'.

267. El document porta al dors una menció del segle XV en català: «d'un pati d'en Ramon Tavarner», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1998».

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, voluntate et laudamento fratris Bartolomei, capellani dicte domus Templi Perpiniani, et fratris Jacobi Mascharosi, per nos et per omnes successores nostros damus et tradimus ad accapitum tibi, Raymundo Tavernerii, ganterio, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quoddam patuum, quod est in terminis et villa Perpiniani, in tenedone Templi, et affrontat ex una parte in tenentia Arnaldi Salindini, et ex tribus partibus in viis, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, ad hedificandum^a ibi domum sive domos, quam vel quas teneant ibi hedificasse^b hinc usque ad duos annos completos, quod nisi feceris, nos possimus^c illud recipere et occupare ut proprium Templi, et dare alii^d ad accapitum, sine aliqua contradictione tua et tuorum, et non obstante solut[i]ones] census infrascripti, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum patuum^e habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XII denarios sterlingorum boni argenti et fini, et foriscapium quocienscumque dictum patuum vendatur vel inignoretur. Et nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicta domus Templi. Et pro hoc accapito, habuimus et accepimus a te L solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^g non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum nunquam veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus. Et ego dictus Raymundus Tavernerii, hec omnia predicta laudo, promittens vobis, dicto fratri Petro, me vobis et successoribus vestris^h semper solvere totum predictum censum quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia predicta attendere et complere, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris totum predictum patuum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Actum est hoc XVI kalendas marcii, anno Domini MCCLXXXIII. Sig++++na fratris Petri de Campo rotundo, et fratris Bartolomei, et fratris Jacobi Mascharosi

et Raymundi Tavernerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Corp de Palacio, et Raymundi Gili, testium, et mei Arnaldi Ysarni, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripsi in VII^a linea «patuum», et in XIII^a linea «vestris», et in VI^a linea «alii».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A¹ per edificandum. b. Sic A¹ per edificasse. c. possius A¹. d. alii afegit a la interlínia A¹. e. patuum afegit a la interlínia A¹. f. Sic A¹ per pacatos. g. Sic A¹ per pecunie. h. vestris afegit a la interlínia A¹.

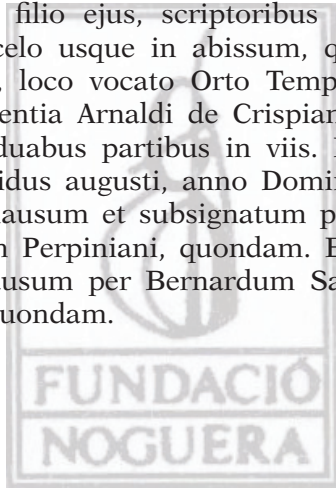
998

1284, 7 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Pedritxell i al seu fill Pere, escrivans de Perpinyà, unes cases situades a Perpinyà, al lloc anomenat Hort del Temple.

Anàlisi: Manual de Pierre de Ornos, notari de Perpinyà, Inventari dels béns de Bernat Saquet, mercader de Perpinyà, març de 1405, ADPO,1B184, f. 30v, segons una còpia closa per Bernat Saliu, escrivà públic de Perpinyà.

Item quoddam publicum translatum fideliter sumptum a quodam publico instrumento per alfabetum divisso in et cum ffrater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, dedit et concessit ad accapitum sive in emphiteosim Petro Pedrixello et Petro, filio ejus, scriptoribus Perpiniani, quasdam domos Templi, de celo usque in abisum, que sunt infra terminos ville Perpiniani, loco vocato Orto Templi, tunc confrontatas ex una parte in tenentia Arnaldi de Crispiano, et ex alia in orto Templi, et ex aliis duabus partibus in viis. Et fuit actum ipsum instrumentum VII° idus augusti, anno Domini millesimo M^o CC^o LXXX° quarto, et clausum et subsignatum per Arnaldum Mironi, scriptorem publicum Perpiniani, quondam. Et dictum translatum fuit signatum et clausum per Bernardum Salicis, scriptorem publicum Perpiniani quondam.

999

1284, 10 i 14 d'agost

Joan Pollestres, de Sant Feliu d'Avall, i la seva esposa Guillema venen a fra Jaume d'Ollers, batlle forà del Masdéu, una casa que tenen per la casa del Masdéu a Sant Feliu d'Avall. Com a preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona. Joan Pollestres i Saurimunda, llurs fills, confirmen aquesta venda i renunciem a tots llurs drets sobre aquesta casa.

- A Original, pergamí, amplada 275/280 mm, alçada 160 mm, ADPO, Hp189.²⁶⁸
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 448, segons A.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 505-506, segons A.

Notum sit cunctis quod nos, Johannes *Polestres* de Sancto Felice inferiori et Guilelma, uxor ejus, per nos et per omnes nostros vendimus et tradimus sive quasi tradimus vobis, fratri Jacobo de Oleriis, bajulo forensi domus Mansi Dei, et successoribus vestris perpetuo, quandam domum nostram, que est in terminos Sancti Felicis inferioris, que tenetur pro dicta domo Mansi Dei,^a et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in domo Petri Suynerii, et ex alia in domo vestra, et ex alia in domo Petri Querubi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam vobis et successoribus vestris omnes actiones et jura, quas et que habemus et habere debemus in dicta domo aliquo modo, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem vobis et successoribus vestris facimus precio C solidorum barchinonensium^b coronatorum, de qua moneta LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^d non numerate; et illi legi, qua juvantur qui ultra dimidiam justi precii decepti sunt, similiter renunciamus. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et successoribus vestris damus et diffinimus in perpetuum. Et pro-

²⁶⁸. El document porta al dors una anotació del segle XVII en català: «Regoneixensas y establiments a St Feliu per lo Mas Deu importa redresar ho», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1933».

mitimus^e vobis quod nos et nostri faciemus vobis et successoribus vestris dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde vobis et successoribus vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel successores vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et successoribus vestris omnia bona nostra, presencia et futura. Et incontinenti constituimus nos dictam domum vestro nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperitis plenam et corporalem possessionem vel quasi. Quam quidem possessionem, vel quasi, possitis accipere et etiam retinere vestra propria auctoritate quandocumque vobis placuerit, ad omnes vestras vestrorumque voluntates perpetuo faciendas. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per stipulationem vobis promitimus,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juramus. Per quod juramentum renunciamus omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possemus. Et nos, Johannes *Polestres* et Saurimunda, soror ejus, filii dictorum Johannis *Polestres* et Guilelme, uxoris ejus, hec omnia predicta laudamus, solventes et diffinientes vobis, dicto fratri Jacobo, et successoribus vestris perpetuo, totum quicquid juris habemus et habere debemus in dicta domo ratione hereditatis nostre legitime successionis falcidie vel quocumque alio modo. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus bona fide et per stipulationem vobis promitimus,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte vobis juramus. Virtute cujus juramenti ego dictus Johannes *Polestres*, recognosco me majorem esse XV annis. Et per idem juramentum ego dicta Saurimunda, recognosco me majorem esse XII annis. Actum est hoc III idus augusti, anno Domini M^o CC^o LXXX° quarto. Sig+++na Johannis *Polestres* et Guilelme, uxoris ejus, et Johannis *Polestres*, filii dictorum Johannis et Guilelme, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raimundi Orti, et Petri Querubi et Petri Mironi, testium. Sig+num Saurimunde, filie dictorum Johannis *Polestres* et Guilelme, uxoris ejus, predice, que hec omnia laudo XVIII kalendas septembris, anno predicto. Sig++na Bernardi Jausberti et Petri Mironi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in secunda linea «Mansi Dei», et rasi et emendavi in V^a linea «barchinonensium».

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-m-num fecit.

a. *Les paraules Mansi Dei han estat afegides a la interlínia A.* b. *L'abreviatura de la paraula barchinonensium ha estat escrita ulteriorment sobre una raspadura A.*
c. *Sic A per pacatum.* d. *Sic A per pecunie.* e. *Sic A per promittimus.*

1000

[1284, 14 de desembre - 1285 (nou estil), 13 de gener]

*Guillem Aulen dóna un terreny a fi d'unir-lo a la borda que té per la casa del Temple a Sant Hipòlit, en compensació d'una casa que ha venut a Bernat Gros amb l'autorització dels templers.*²⁶⁹

A Original, pergamí mutilat, alçada 150 mm, ADPO, Hp189.²⁷⁰

B Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 240-241, segons A.

[...] ^a domus Mansi Dei milicie Templi permiseritis me Guilelmum Aulen [...] ^a infrascriptum Bernardo Gros et suis perpetuo, quod erat de [...] ^a teneo et tenere debeo et ad instanciam et preces meas eandem [...] ^a laudaveritis et confirmaveritis dicto Bernardo Gros et suis, ut in instrumento pu[blico ... rationibus] ^a supradictis et loco et vice et in recompensacione dicti hospicii [co-.. ...-de] ^a in posse vestri, dicti domini preceptoris, nomine dicte domus Mansi Dei recipi[enti ...] ^a dicta domo Mansi Dei, teneo et jam tenebam et tenere debeo et debebam [...] ^a membrum dicte borde loco et vice et in recompensacione dicti hos[picii ...] ^a vel in pignoretur nec de dicta borda ullatenus detrahatur nisi vobis [...] ^a domo Mansi Dei placeret. Est autem dictum hospicium infra villam [...] ^a parte in via, et ex alia in tenenciis Guilelmi Stelle et Guilelmi Pages [...] ^a et] ^a ex alia in tenencia Petri Stephani. Dictum vero patium quod est [...] ^a ex una parte in tenencia Raymundi Bernardi condam, et ex alia [...] ^a condam, et ex alia in tenencia mei ipsius Guilelmi Aulen, et ex alia etiam [...] ^a januarii, anno Domini M° CC° LXXX° quarto. Sig+num Guilelmi [Aulen ...] ^a Sig++++a Bernardi Rog, et Petri Figeres, et Petri [Bernardi] ^a publicus Sancti

269. Guillem Aulen havia reconegut tenir aquesta borda per la casa del Temple el 7 de desembre de 1281; vegeu més amunt l'acta núm. 977.

270. El document està estripat en el sentit de l'alçada i manca la part esquerra cara de carn. Porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1752».

Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et supra[scripsit]^a sig-(SM)-num fecit.

a. Part amb llacunes A.

1001

1285, 14 de setembre

Fra Guillem de Benages, comanador del Masdén, amb el consentiment dels frares Pere de Camprodon, Berenguer de Palau i Bertran de Ribesaltes, dona en acapte a Guillem Barcelona, de Felhuns, i a la seva muller Terrena les honors i possessions situades al terme de Santa Maria de Felhuns, que depenen de la mitja borda que era abans de Perpinyà de Toluges i que havia tornat a la casa del Masdén per incapacitat. Confirma igualment la mitja borda que Terrena ha heretat d'Arnau de Puig, la seva mare, i que se situa en el mateix terme. Els dona i confirma aquestes mitges bordes amb la condició que li donin, així com als seus successors comanadors del Masdén, 18 diners melgoresos de cens, les servituds a part de fruits i els agrers habituals per les possessions d'aquestes mitges bordes, com també els lluïsmes i els foriscapis en cas de mutació; i amb la condició que Guillem Barcelona i tots els seus descendents siguin homes propis de la casa del Masdén.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 240 mm, alçada 140 mm, ADHG, H Malte Homps 5, document núm. 2.²⁷¹

B Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 507-509, segons A¹.

Notum sit cunctis quod ego frater Guilelmus de Benages, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, per me et successores meos, consilio et assensu fratris Petri de Camporotundo, et fratris Berengarii de Palatio, et fratris Bertrandi de Rippisaltis, dono ettrado sive quasi trado ad acapitum vobis, Guilelmo Barsalona, de Fuluns, et Terrene, uxori ejus, et vestris, et cui volueritis perpetuo, quosdam honores et possessiones, scilicet campos, vineas, ortos, ortalia, domos et patua, condirectas et non condirectas, que per-

271. El document porta al dors una anotació del segle xv esborrada, una anàlisi moderna i la signatura topogràfica: «n° 2».

tinent et pertinere debent in illa media borda que condam fuit Perpiniani de Tolugis, que media borda pervenit dicte domui ratione debilitatis, qui honores et omnia que ad dictam mediam bordam pertinent sunt in terminis Sancte Marie de *Fuluns*. Quam quidem donationem ad acapitum vobis facio integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus. Item, per me et successores meos, consilio et assensu fratrum predictorum, laudo et confirmo vobis et vestris perpetuo totam illam medietatem borde, cum honoribus et possessionibus ejusdem, que predictae Terrene pervenit ex successione et hereditate Arnalde de Podio, matris ejus, et tibi etiam ratione uxoris tue predictae, que quidem media borda, cum pertinentiis suis, est in predictis terminis. Quam quidem donationem, laudationem et confirmationem vobis facio sub hoc pacto quod vos et vestri donetis in perpetuum michi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XVIII denarios malgurienses et etiam terremerita et agraria, que consueverunt dari de terris et honoribus predictis mediis bordis, et etiam laudimia et foriscapia quosciscumque aliquid vendatur vel alienetur de predictis, sicut consuetum est. Item, dono, laudo et confirmo vobis predicta sub hoc pacto quod tu, dictus Guilelmus Barsalona, et omnes descendentes tui, sis homines proprii et solidi predictae domus. Et promitto vobis quod ego et mei successores faciemus vobis et vestri predicta omnia bona habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus et singulis, obligo vobis et vestris omnia bona dicte domus Templi. Et pro predictis donatione, laudatione et confirmatione, confiteor quod est michi ad meam voluntatem satisfactum, de qua satisfactione per paccatum^a me teneo, renunciando inde omni exceptioni. Hec omnia predicta tamen facio, salvo jure alterius persone qui jus habeat in predictis. Et ego dictus Guilelmus Barsalona, hec omnia supradicta laudo, et promitto^a tibi, dicto fratri Guilelmo de *Benages*, quod ego et omnes descendentes mei erimus homines proprii et solidi dicte domus Templi in perpetuum, et etiam promitto^b tibi, nomine dicte domus Templi, quod ego et mei solvemus quolibet anno in perpetuum dictos XVIII denarios malgurienses ratione predictarum II mediarum bordarum, et etiam antendemus^c et complebimus omnia predicta et singula, ut superius est expressum, obligando tibi et successoribus tuis me et predicta omnia et

singula pro predictis, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc XVIII kalendas octobris, anno Domini millesimo CC° LXXX° V°. Sig++na fratris Guilelmi de *Benages* et Guilelmi Barsalona predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na fratris Petri de Camporotundo, et fratris Berengarii de Palatio, et fratris Bertrandi de Rippisaltis predictorum, et Petri *Massat*, et Vitalis *Renart*, testium, et mei Guilelmi Saturnini, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per pacatum. b. Sic A' per promitto. c. Sic A' per attendemus.

1002

1285, 21 de desembre

Garsenda, vídua de Germà de Cotlliure i tutora de llur fill Guillem, reconeix a fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la casa del Temple una vinya a la parròquia de Santa Maria de Malloles, sota el cens anual d'una gallina pagable el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Pere de Camprodon confirma a Garsenda la venda d'aquesta vinya que el difunt Pere Cogombre de Malloles, habitant de Perpinyà, havia fet al difunt Ramon de Rià, i la venda que aquest darrer n'havia fet al difunt Germà de Cotlliure, jurisconsult, habitant de Perpinyà. Es té per pagat del foriscapi degut a la casa del Temple per a cada una d'aquestes vendes.

A' Original, pergami, en forma de carta partida per ABC, perdut.

B Vidimus del 17 de juny de 1295, pergami mutilat, amplada 335 mm, alçada 460/465 mm, ADPO, Hp194, segons A'.²⁷²

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 251-252, segons B.

Notum sit cunctis quod ego Garssendis, uxor condam Germani de Cauquolibero, tutrix Guilelmi, filii mei et dicti viri mei condam, nomine tutorio predicto confiteor et in veritate recognosco tibi, fratri Petro de Campo rotundo, preceptori domus Templi Perpiniani, quod ego teneo, nomine tutorio predicto, quandam vineam, cum terra in qua est plantata, inferius affrontatam pro

272. Vegeu més endavant, l'acta núm. 1040.

domo milicie Templi, sub censu unius galline censuali solvendo annuatim^a in festo Natalis Domini dicte domui milicie Templi, et foriscapium quod dicta domus inde habeat quocienscumque dicta vinea et terra in qua plantata est vendatur vel inpingoretur. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et successoribus tuis, nomine tutorio predicto, dictam vineam, cum omni melioramento quod in dicta vinea fiet. Et ego dictus frater Petrus de Campo rotundo, recipiens predicta nomine dicte domus, hec omnia laudo et confirmo tibi, dicte Garssendi, nomine tutorio predicto recipienti, dictam vineam, et totam venditionem quam de dicta vinea Petrus *Cogombre* condam de Malleolis, habitator Perpiniani, fecit Raymundo de Arriano condam, habitatori Perpiniani, et etiam totam illam venditionem quam de dicta vinea dictus Raymundus de Arriano condam fecit Germano de Cauquolibero, jurisperito, habitatori Perpiniani condam, et de foriscapio cujuslibet vendicionum per pacatum^b me teneo. Est autem dicta vinea in terminis Sancte Marie de Malleolis, et affrontat ex una parte in tenencia heredum dicti Germani condam, et ex alia in tenencia Ferrarii Basoni, et ex alia in tenencia Jacobi Rogerii, et ex alia in tenencia que fuit Poncii de Insula. Actum est hoc XII kalendas januarii, anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo quinto. Sig++na Garssendis, uxoris condam Germani de Cauquolibero, et fratris Petri de Campo rotundo predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Raymundi Tolsani, jurisperiti, et Petri de Verneto, et Johannis *Celera*, et Guilelmi Saturnini, et Jacobi Dalia, testium. Ego Johannes de Garricis hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et rasi et emendavi in VI^a linea «confirmo». Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. anuatim B. b. pacatum B.

1003

1286 (nou estil), 1 de gener

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, i Boneta, filla i hereva del difunt Ramon d'Atsat, cavaller, donen en acapte a Ramon Fabre de Ribera, fill del difunt Ramon Fabre de Ribera, habitant de Perpinyà, una vinya, que li havia tocat en comís, situada a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat els Plans. El terratger haurà de donar-los la cinquena somada de la verema i dues parts del delme, que

portarà a càrrec seu a Perpinyà, amb la condició que li donin 2 diners i 1 òbol de moneda coronada de Barcelona per cada somada que els porti. Haurà de donar igualment el foriscapi en cas de mutació. Els templers i Boneta tindran cada un la meitat indivisa d'aquestes servituds.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 280/290 mm, alçada 130/150 mm, ADPO, Hp186.²⁷³
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 479-480, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 395, segons A¹.

Notum sit cunctis quod nos, frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus Templi Perpiniani, et Boneta, filia et heres Raymundi de Acciato militis quondam, per nos et omnes succesoros nostros, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Raymundo Fabri de Ripparia, filio quondam Raymundi Fabri de Ripparia, habitanti Perpiniani, et tuis, et quibus voluis perpetuo, quandam vineam, cum terra in qua est plantata, que nobis comissa extiterat per canonem vel jura non soluta, que est in terminis et adjacentia Sancti Stephani de Orulo, loco vocato ad Planos, et affrontat ex una parte in tenencia que fuit Petri Cucumeris quondam, et ex alia in tenencia Raymundi Bugarrelli de Malleolis, et ex alia in tenencia Pagesie de Orulo, habitantis Perpiniani, et ex alia in tenencia *d'en Limos*, bracerii,^a totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus donationis ad accapitum omnes actiones et jura, quas et que habemus et habere in dicta vinea aliquo modo debemus, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas, salvis et retentis nobis et nostris successoribus juribus infrascriptis in perpetuum, hoc pacto quod tu et tui et quicumque dictam vinea habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris bene et fideliter de vindemia dicte vinee quintam saumatam et duas partes decime, aportatas^b apud Perpinianum in posse nostro et successoribus nostrorum, tuis propriis expensis, ita quod nos teneamur dare tibi et tuis pro aportaturis^c cujuslibet saumate dicte quinte saumate et dictarum duarum partium decime, duos denarios et obolum bar-

273. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2763».

chinonenses coronatos, cujus monete LXII solidi VI denarii valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani. Et quodcumque et quocienscumque dicta vinea vendatur vel inpignoretur, nos et nostri successores habeamus semper inde nostrum foriscapium. Et incontinenti constituimus nos dictam vineam tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde nactus sis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quodcumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvis et retentis nobis et successoribus nostris juribus predictis. De qua quidem quinta^d saumata vindimie et dictis duabus partibus decime et dicto foriscapio, dicta domus Templi habeat et debet habere medietatem pro indiviso, et ego dicta Boneta aliam medietatem. Et ego dictus Raymundus Fabri, hec omnia laudo, et promitto vobis, dictis fratri Petro de Campo rotundo et Bonete, filie quondam Raymundi de Acciato, quod ego et mei et quicumque dictam vineam habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvemus semper vobis et successoribus vestris de vindemia dicte vinee bene et fideliter dictam quintam saumatam et dictas duas partes decime aportatis^e in vestro posse apud Perpinianum nostris propriis sumptibus, et dictum foriscapium si dicta vinea venderetur vel inpignoraretur, ut superius dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam vineam cum omni melioramento quod in ea fecero. Actum est hoc kalendis januarii, anno Domini millesimo CC^o LXXX° quinto. Sig+++na fratris Petri de Campo rotundo, et Bonete et Raymundi Fabri, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi Ysarni, et Raymundi Tolosani, jurisperiti, testium, et mei, Petri Querubi, qui hanc cartam scripsi mandato Raymundi Torrentis, et rasi et emendavi in V linea «dona», et in VI^a linea «vinee», et suprascripti in X^a linea «quinta».

Raymundus *Torrent*, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per brasserius. b. Sic A' per apportatas. c. Sic A' per apportaturis.
d. quinta *afegit a la interlínia A'*. e. Sic A' per apportatis.

1004

1286, 10 de juny

Guillem Pastor, habitant de Bages, ven a la casa del Masdéu i a fra Jaume, batlle forà del Masdéu, totes les servituds a part

de fruits, la senyoria directa i el foriscapi d'una peça de terra que posseeix en alou a la parròquia de Sant Andreu de Bages, de manera que d'ara endavant ell i els seus la tindran pel Masdèu. Promet donar-los a cada collita, per les servituds i el bajulivum, sis mesures de cada garba i el quart de les olives, i el foriscapi en cas d'alienació. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 20 sous melgoresos.

A Original, pergamí, amplada 405/420 mm, alçada 125 mm, ADPO, Hp186.²⁷⁴

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 428, segons A.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 510-511, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Pastoris, habitator de Bagis, per me et per omnes meos, dono et trado sive quasi trado et vendo beate Marie domus Mansi Dei milicie Templi et tibi, fratri Jacobo, bajulo forensi dicte domus Mansi Dei, presenti, et omnibus fratribus dicte domus Mansi Dei, presentibus et futuris, et tibi, scriptori publico infra scripto, nomine dictorum fratrum dicte domus Mansi Dei milicie Templi stipulanti et recipienti, omnia terremerita et dominium et foriscapium cujusdam pecie terre mee inferius coffrotate,^a que pecia terre est meum alodium, et omnia foriscapia quandocumque et quotiescumque dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur vel alienetur, ita quod proprietates dicte pecie terre sit mea et decetero ego et mei teneamus dictam peciam terre pro milicia Templi et fratrum ejusdem loci. Et promitto^b tibi quod ego et mei, qui dictam peciam terre habuerimus et tenuerimus, dabimus bene et fideliter dicte milicie Templi et fratribus ejusdem de omnibus expletis que Deus ibi dederit, inter terramerita et bajulivum, de quolibet monte sex mensuras, et de olivis quartum, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur vel alienetur, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde dicte milicie Templi omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dictis terremeritis, dominio et foriscapiis aliquo modo vel ratione, constituendo inde dictam miliciam Templi et fratres ejusdem loci in rem suam procuratores

274. El cos de l'acta ha estat redactat amb tinta marró i la subscripció amb tinta negra. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3137».

contra omnes personas. Hanc vero vendicionem facio dicte milicie Templi et fratribus ejusdem loci precio XX solidorum malguriensium bonorum, de quibus per paccatum^c me teneo, renunciando exceptioni peccunie non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec vendicio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos dono et diffinio dicte milicie Templi et omnibus fratribus ejusdem. Et promito^b tibi, dicto fratri Jacobo, quod ego et mei faciemus dicte milicie Templi et omnibus fratribus ejusdem omnia predicta bona habere et tenere in pace^d ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et dicte milicie Templi sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis dictam miliciam Templi vel fratres ejusdem facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo dicte milicie Templi et fratribus ejusdem et Beate Marie domus Manssi^e Dei milicie Templi et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine dictorum fratrum stipulanti et recipienti, omnia bona mea, presenciam et futura. Et incontinenti constituo me predicta omnia et singula, nomine dicte milicie Templi et fratrum ejusdem, possidere, vel quasi, donec inde aprehenderitis^f plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possessionem sua propria auctoritate possit accipere et penes se retinere quancumque eis placuerit, ad omnes voluntates suas faciendas. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito.^b Est autem dicta pecia terre in terminis Sancti Andree de Bagis, et affrontat ex una parte in tenencia mei dicti^g Guilelmi Pastoris, que tenetur pro Guilelmo Fabri de *Baynuls*, et ex alia parte in riparia. Actum est hoc IIII idus junii, anno Domini M^o CCLXXX sexto. Sig+num Guilelmi Pastoris predicti, qui hec omnia predicta et singula laudo. Sig++++na Petri Copini, et Raymundi Reulli et fratris Raymundi, preceptoris de Bagis, testium. Ego Bernardus Guilelmi, clericus Elnensis, scriptor publicus auctoritate domini Raymundi, Dei gracia Elnensis episcopi, in scribendis et subscribendis testamentis, codicillis instrumentis et aliis quibuscumque publicis scripturis scriptis et receptis per Guilelmum Ademarii quondam, publicum scriptorem de Villanova de Ratione et de Bagis, prout in ipsius Guilelmi notulis continentur, hanc cartam scriptam per eundem Guilelmum subscripsi, et suprascripsi in XIII^a linea «mei dicti», et hoc sig-(SM)-num feci.

a. *Sic A per confrontate.* b. *Sic A per promitto.* c. *Sic A per pacatum.*
 d. *Sic A per pace.* e. *Sic A per Mansi.* f. *Sic A per apprehenderitis.* g. *mei dicti afegit a la interlínia A.*

1005

1286, 9 de desembre

Guillem Pontellà, adober, habitant de Perpinyà, ven a Amorós, carnisser de Perpinyà, una feixa de terra situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat Ventanac. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 150 sous melgoresos. Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple, aprova i confirma aquesta venda i reconeix haver-ne percebut el foriscapi. Allibera Amorós de l'agrer percebut sobre aquesta feixa, amb la condició que li doni a canvi 15 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

- A Original, pergamí, amplada 240 mm, alçada 215 mm, ADPO, Hp186.²⁷⁵
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 453, segons A.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 253-254, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Pontiliani, aludarius, habitator Perpiniani, per me et per omnes meos, vendo et trado sive quasi trado tibi, Amorosio, macellarii de eodem loco, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam fatxiam terre, que est in terminis Sancte Marie de Malleolis, in loco vocato *Ventanac*, et affrontat ex una parte in tua tenencia, et ex alia parte in tenencia Petri Sabaterii, et ex alia parte in tenencia que fuit Arnaldi Barroti quondam, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Lobeti, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in eadem aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi

275. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Aquestes cartes son de molts lochx e ... VIII s. II d.» i «Puig nats», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3194».

et tuis facio precio centum quinquaginta solidorum malguriensium, de quibus per paccatum^a me teneo, renunciens inde omni exceptioni peccunie^b non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio; et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono, solvo et diffinio in perpetuum. Et promitto tibi, stipulanti, quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictam fatxiam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Et ego et mei, nostris propriis sumptibus et expensis, in iudicio et extra, coram quibuscumque iudicibus, iudicibus ecclesiasticis vel civilibus, deffendemus^c te et tuos in causa evictionis, tosciens quoscienscumque questio, petitio et demanda et controversia^d tibi vel tuis moveretur in predicta et pro predicta fatxia terre quam tibi vendo. Pro quibus omnibus supradictis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis, ut superius dictum est, obligo tibi et tuis omnia bona mea, presentia et futura; et incontinenti constituo me dictam fatxiam terre tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde aprehenderis^e plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis aprehendere^f tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure domus milicie Templi Perpiniani, videlicet agrario de expleto quod Deus in dicta fatxia terre dederit, et foriscapio tosciens quoscienscumque dicta fatxia terre venderetur vel inpignoreretur. Et quod contra predicta, vel aliquid predictarum, non veniam bona fide et per stipulationem tibi promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Actum est hoc quinto idus decembris, anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo sexto . Sig+num Guilelmi Pontiliani predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Guilelmi Sabaterii, et Petri Vergerii, aluderii, et Bernardi Jordani, testium. Sig+num ffratris^g Petri de Campo rotundo, preceptoris domus milicie Templi Perpiniani nomine dicte domus, qui hec omnia laudo, et de foriscapio hujus venditionis per paccatum^a me teneo. Preterea, nomine dicte domus, affranquisquo tibi et tuis perpetuo dictam fatxiam terre a predicto agrario, ita quod tu et tui qui dictam fatxiam terre habueritis et teneritis, donetis michi et successoribus meis et dicte domui de censu quolibet anno in festo Natalis Domini perpetuo, loco et vice dicti agrarii, quindecim denarios malgurienses. Et hoc facio salvo

jure dicte domus in dicto censu et foriscapio, ut superius dictum est, et in omnibus et per omnia. Sig++na Guilelmi Raymundi, sutoris, et Guilelmi Ribes, et Bernardi Jordani, testium. Ego idem Bernardus Jordani hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi, et rasi et emendavi in quinta decima linea «quam». Michaelis Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit hoc presens instrumentum receptum in posse Raimundi Torrentis scriptoris publici Perpiniani condam, et suprascriptis in vicesima secunda linea «perpetuo», et rasi et emendavit in vicesima quinta linea et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A per pacatum. b. Sic A per pecunie. c. Sic A per defendemus.
d. Sic A per controversia. e. Sic A per apprehenderis. f. Sic A per apprehendere.
g. Sic A.

1006

1287, 27 de maig

Fra Jaume d'Ollers, batlle forà i síndic del Masdèu, per manament de fra Guillem de Benages, comanador del Masdèu, i fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador de Sant Hipòlit, donen en acapte a Arnau Galó, de Sant Llorenç, una peça de terra situada a la parròquia de Sant Hipòlit. Aquesta peça havia pertangut a Guillema, mare d'Arnau, que n'havia donat la senyoria directa al Masdèu. Arnau haurà de donar al Temple el quart dels fruits i els usos, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, els templers reconeixen haver rebut 300 sous melgoresos.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 205/210 mm, alçada 175/180 mm, ADPO, Hp189.²⁷⁶
B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 420, segons A'.
C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 242-243, segons A'.

Noverint universi quod nos, frater Jacobus de Oleriis, bajulus forencis domus Mansi Dei milicie Templi et syndicus dicte domus, de mandato fratris Guilelmi de Benages, comendatoris dicte do-

276. Al peu de l'acta hi ha una postil·la contemporània: «Templo reddatur...». El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Ar. Galo de Sent Laures per la pesa de terra setiada al terme de Sent Polit fa lo quart dels esplets e la dreta senyoria», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2530».

mus Mansi Dei milicie Templi, et frater Berengarius de Aquaviva, preceptor de Sancto Ypolito, per nos et successores nostros, et nomine dicti comendatoris dicte domus Mansi Dei milicie Templi, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Arnaldo Galoni, de Sancto Laurencio, et tuis, et cui volueris perpetuo, unam peciam terre, que est in terminis et adjacencia Sancti Ypoliti, quam Guilelma, mater tua, cujus erat dicta terra, jure utilis dominii dedit et tradidit domui Mansi Dei; et affrontat dicta terra ab oriente in tenentia Petri Scarboti et in tenentia uxoris Guilelmi Jausberti, a meridie in terra Bernardi Gros, ab occidente in terra tua quam pro nobis tenes, de qua facis et debes dare nobis de fructibus ejusdem quartum cum usaticis, ab aquilone in tenentia Johannis Guilelmi et aliorum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam terram habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris, nomine dicte domus, de fructibus ejusdem quartum cum usaticis, et foriscapium quocienscumque dicta terra venderetur vel inignoraretur. Et promittimus^a tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam peciam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimus^b inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus, presentia et futura. Et pro predicta donatione habuimus et accepimus a te pro accapito CCC solidos ~~malguriensium~~, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^d non numerate, quos recognoscimus versos esse in utilitatem dicte domus. Et ego dictus Arnaldus Galoni, recipiens a vobis, dictis fratribus, dictam peciam terre ad accapitum, sub pactis predictis, hec omnia laudo; et promitto vobis quod ego et mei tenentes dictam terra dabimus et solvemus semper vobis et successoribus vestris de fructibus ejusdem fideliter quartum cum usaticis et foriscapium, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam terram, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Actum est hoc VI kalendas junii, anno Domini MCCLXXXVII. Sig+++na fratris Jacobi de Oleriis, et fratris Berengarii de Aquaviva et Arnaldi Galoni predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bartolomei Ysarni de Sancto Laurencio, et Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Berengarii Tinardi, testium. Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit vice Arnaldi Mironi et hoc sig-(SM)-num fecit.

Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. *Sic A' per promittimus.* b. *Sic A' per tenebimur.* c. *Sic A' per pacatos.*
d. *Sic A' per pecunie.*

1007

1287, 21 de juliol

Joan Santonja, d'Arboçols, fill de Pere Santonja i de Peronella, dona al Masdeu i a fra Jaume d'Ollers, batlle forà, tots els seus drets sobre els béns mobles i immobles que havien pertangut als seus pares a la vila i parròquia de Sant Eulàlia d'Arboçols i a qualsevol altre lloc, així com tot el que la seva germana Maria li ha donat, i d'una manera general tot el blat i els altres béns que té a Arboçols.

- A Original, pergamí, amplada 195/205 mm, alçada 145/150 mm, ADPO, Hp183.²⁷⁷
B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 588-589, segons A.
C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 512-513, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Johannes *Sentonge* de *Arbosols*, filius condam Petri *Sentonge* et Peronelle, uxoris ejus condam, de *Arbosols*, per me et omnes meos, gratis et donationis qui dicitur inter vivos, dono domui Mansi Dei milicie Templi, et ffratri^a Jacobo de Oleriis, bajulo forensi domus Mansi Dei, nomine ejusdem domus et successoribus suis perpetuo, et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine dicte domus Mansi Dei et dicti ffratris^a Jacobi recipienti, totum quicquid juris habeo et habere debeo in omnibus bonis mobilibus et immobilibus, que fuerunt dictorum parentum meorum, que sunt in villa et terminis et adjacencia Sancte Eulalie de *Arbosols* et in cunctis aliis locis, et contra tenentem seu tenentes aliqua ex dictis bonis ratione hereditatis, legitime, legati, successionis falsidie, et ratione donationis michi facte a Maria, sororre^b mea, et ratione fructuum ex dictis bonis perceptorum vel quocumque alio modo, et generaliter omnia bona que habeo

277. El document porta al dors una anàlisi del segle XV en català: «Donatio per Johan Santonge de Arbosols de tots sos drets en Arbosols que foren de sos parents», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 369».

et habere debeo et michi pertinent et pertinere debent, tam bladum quam alia bona in dicta villa et terminis et adjacencia de *Arbosols*, et quicquid juris habeo contra tenentem seu tenentes dictum bladum et alia bona nostra predicta, totum, integritur ac generaliter, sicut melius et plenius dici vel intelligi potest ad utilitatem suam et suorum, cedendo etiam inde dicte domui Mansi Dei, et dicto fratri^c Jacobo de Oleriis, nomine dicte domus, et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine dicte domus Mansi Dei et dicti ffratri^a Jacobi de Oleriis recipienti, omnes actiones et jura, quas et que in omnibus predictis, que dicte domui Mansi Dei et dicto ffratri^a Jacobo de Oleriis dono, habeo et habere debe aliquo modo, constituendo inde eos in rem suam procuratores contra omnes personas, renunciando legi illi que dicit donationem ex causa ingratitudinis posse revocari, et omni alii legitimo auxilio. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem dicte domui Mansi Dei et dicto ffratri^a Jacobo de Oleriis, nomine ejus, et tibi scriptori publico infrascripto, nomine dicte domus Mansi Dei et dicti ffratri^a Jacobi de Oleriis stipulanti et recipienti, promitto,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis sponte juro. Actum est hoc XII kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o LXXX° VII°. Sig+num Johannis *Sentonge* predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Perpiniani *Sapresa* de Colera, et Petri Vitalis de Sancto Ypolito, et Jacobi Messegerii de Colera, testium. Ego Guilelmus Egidii hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Mironi, et suprascripti in VIII^a linea «fratri.» Arnaldus Mironi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A. b. Sic A per sorore. c. fratri *afegit a la interlínia* A. d. Sic A per promitto.

1008

1287, 17 d'agost

Fra Pere de Camprodon, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Vila, teixidor, habitant de Perpinyà, una casa situada a la trilla del Temple a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 30 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Podrà comprar tanmateix 10 sous de cens pagant als templers la quantitat de 100 sous. El terratger promet mantenir aquesta casa a càrrec seu.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 285/290 mm, alçada 160 mm, ADPO, Hp188.²⁷⁸
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 480, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 255-256, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego frater Petrus de Campo rotundo, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per me et per omnes meos successores, dono et trado sive quasi trado ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Guilelmo Vila, textori, habitanti Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum dicte domus Templi, de celo usque in habissum,^a que est in villa Perpiniani, in trilia ejusdem domus Templi, et affrontat ex una parte in tenentia Arnaldi Pediliani, curaterii, et ex alia in tenentia Raymundi Fogacerii, pelliarii, et ex alia in via publica, et ex alia in tenentia dicte domus Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui et quicumque dictam domum, quam tibi dono ad accapitum, habueritis et tenueritis, donetis et solvatis semper mihi et successoribus meis quolibet anno in festo Natalis Domini triginta solidos malguriensium bonorum censuales. Et quandocumque et quoscienscumque dicta domus quam tibi dono ad accapitum vendatur vel inpingoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promito^b tibi quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis predictam domum, quam tibi dono ad accapitum, bonam habere et tenere in pace ab omni persona inperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Et etiam promito^b tibi quod quandocumque tu vel tui solveritis mihi vel successoribus meis centum solidos malguriensium, ego vel successores mei faciemus tibi et tuis venditionem de decem solidos malguriensium dicti census cum instrumento publico. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia

278. Al peu de l'acta hi ha una postil·la contemporània: «Fratris P. de Campo Rotundo [...] et debet inde XII d(enarios)». El document porta al dors una altra menció contemporània: «XII d(enarii). scrip. in no»; un regist del segle XV en català: «Ia casa al carrer de la trilla fa de sens a Nadal XXX s. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1146».

bona dicte domus Templi. Et ego dictus Guilelmus Vila, recipiens predictam domum ad accapitum a te, dicto fratre Petro de Campo rotundo, hec omnia predicta laudo, promittens^c tibi, dicto fratri Petro, quod ego et mei, et quicumque dictam domum habebimus et tenebimus, dabimus et solvemus tibi et successoribus tuis semper dictos triginta solidos malguriensium censuales quolibet anno in dicto festo, et etiam dictum foriscapium, ut dictum est, obligando inde tibi et successoribus tuis pro predictis dictam domum, quam mihi donas ad accapitum, cum omni melioramento quod ibi fecero. Item, promito^b tibi quod ego et mei tenebimus semper dictam domum condirectam nostris propriis sumptibus. Pro qua domo, quam mihi superius donas ad accapitum, tenenda condirecta, ut dictum est, obligo tibi et successoribus tuis omnia bona mea, presentia et futura. Actum est hoc XVI kalendas septembris, anno Domini M° CC° LXXX° VII°. Sig++na fratris Petri de Campo rotundo et Guilelmi Vila predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri *Coffolent*, macellarii, et Bernardi Juliani, sutoris, et Petri Querubi, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Nicholay Rabacie.

Nicholaus Rabacie, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit hoc instrumentum receptum^d in posse Arnaldi Mironi, scriptoris publici Perpiniani olim, et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per abyssum. b. Sic A' per promitto. c. Sic A' per promittens.
d. receptum *repetit per error A'*.

1009

1287, 29 de setembre

Ricsenda, vídua de Bernat Baixàs, de Sant Hipòlit, ven a la casa del Masdèu i a fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador de Sant Hipòlit, la meitat de la cinquena part de tots els fruits recollectats en una vinya que té el seu fill, Pere Baixàs, a la par-ròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Puig. Precisa que Bernat Traver, fill del difunt Arnau Traver, li havia donat aquesta meitat en acapte sota el cens anual d'un diner melgorès i la totalitat del foriscapi. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 18 sous melgoresos. Aquesta meitat depenia de la masada que Bernat Traver té pel Masdèu.

- A Original, pergamí mutilat, amplada 210/215 mm, alçada 230 mm, ADPO, Hp189.²⁷⁹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 420, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 244-245, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Ricsendis, uxor condam Bernardi *Bayxas* de Sancto Ypolito, non vi [metuve]^a compulsa nec [duplo]^a vel fraude inducta, set scienter et consulte, per me et omnes meos vendo et trado [sive]^a quasi trado domui Mansi Dei milicie Templi et vobis, ffratri^b Berengario de Aquaviva, comendatori domus milicie Templi in [castro]^a de Sancto [Ypolito]^a pro dicta domo Mansi Dei, nomine ipsius domus ementi et recipienti, totum illud medium quintum expletorum omnium semper cujusdam vinee, quam tenet Petrus *Bayxas*, filius meus, in adjacentia Sancti Ypoliti, in loco dicto *Puyg*, que affrontat ex una parte in via, et ex alia in senderio, et ex alia in tenentia Guilelmi *Rigau*, et ex alia in tenentia [Jausberti] Mauris. Quod medium quintum Bernardus *Traver*, filius condam Arnaldi *Traver*, michi, dicte Ricsendi, dedit ad acapitum sub censu annuali unius denarii malguriensis et sub foriscapio integro in eodem quinto [medio],^a et sub medio foriscapio in dicta vinea sibi et suis retentis, ut [in]^a instrumento ipsius acapiti continetur, totum, integriter, sicut melius et plenius ad utilitatem dicte domus intelligi, dici vel scribi potest ac etiam generaliter vendo predictum medium quintum predictae domui Mansi Dei et vobis, dicto comendatori, nomine ipsius domus ementi et recipienti. Et [cedo]^a etiam eidem domui et vobis, dicto comendatori, nomine ipsius domus recipienti, ratione hujus vendicionis, omnes actiones et omnia omnino jura, quas et que in dicto et pro predicto medio quinto expletorum omnium semper dicte vinee habeo et habere debeo vel possum, quocumque modo vel ratione, constituendo inde dictam domum et vos, dictum comendatorem et preceptorem etiam ejusdem domus, nomine ipsius domus, et quemlibet vestri insolidum procuratores in rem [ipsius]^a domus contra omnes personas. Hanc vero vendicionem et cessionem predictae domui Mansi Dei et vobis, dicto comendatori, nomine ipsius domus ementi et recipienti, facio precio XVIII solidorum malguriensium bonorum, de quibus bene per pacatam me reputo et [contentam],^a renuncians exceptioni

279. El document porta al dors una menció del segle XVII: «de Sent Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3114».

peccunie non numerate, et illi legi etiam qua juvantur qui ultra dimidiam justı precii decepti sunt. Et si hec vendicio prevalet, vel est prevalitura precio supradicto, illud totum prevalens gratis inter vivos predıcte domui et vobis, domino comendatori, nomine ipsius domus recipienti, solvo, dono et diffinio in perpetuum, renunciāns legi illi que dicit donacionem ex causa ingratitudinis posse revocari. Et pro evictione dicti medii quinti et expensis ejusdem evictionis, ex quibus omnibus teneri volo dicte domui semper sine fraude, obligo eidem domui et vobis dicto comendatori, nomine ipsius domus recipienti, per vinculum omnia bona mea, presencia et futura, ubique, et incontinenti constituo me predictum quintum nomine dicte domus Mansi Dei precario possidere, vel quasi, donec nacta fuerit vel habuerit inde plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possit apprehendere^c nancisci et habere tam de pleno jure quam facto propria ejus auctoritate quolibet tempore et hora, ad omnes voluntates et utilitatem ejus perpetuo faciendas. Quod quidem dictum medium quintum erat de mansata quam dictus Bernardus *Traver* pro dicta domo^d tenet. Et quod ita hec omnia et singula supradicta fideliter semper attendam, compleam et observem et in aliquo nunquam contraveniam vel veniri faciam, occulte^e vel manifeste, bona fide et firma stipulatione predıcte domui Mansi Dei, et preceptorı, et conventui ejus, et vobis, dicto comendatori, et scriptori publico infrascripto, nomine dicte domus stipulantibus sollempniter et recipientibus, promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Euvangelıis, sponte juro. Actum est hoc III° kalendas octubris, anno Domini M^o CC^o LXXX° VII°. Sig+num Ricsendis, venditris^f predıcte, que hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Petri Martini, et Petri *Reg*, et Raymundi *Ros*, testium.

Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis, hanc cartam scripsit, et suprascripsit in XX^a V^a linea «domo», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Forat a A. b. Sic A. c. Sic A per apprehendere. d. domo afegit a la interlınıa A. e. Sic A per occulte. f. Sic A per venditrix.

1010

1289 (nou estil), 20 de març

Arnau Gasc i la seva esposa Guillema, habitants de Perpinyà, venen a fra Llorenç Regal de Palau, de la casa del Temple de Perpi-

nyà, un terreny que tenen per la casa del Temple a la vila de Perpinyà. Com a preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 7 lliures melgoreses.

- A Original, pergami, amplada 175/190 mm, alçada 135/145 mm, ADPO, Hp188.²⁸⁰
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 480-481, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 257, segons A.

Notum sit omnibus quod nos, Arnaldus Gasc et Guilelma, uxor ejus, habitantes Perpiniani, per nos et nostros vendimus et tradimus sive quasi tradimus tibi, ffratri^a Laurencio Regalis de Palatio domus milicie Templi Perpiniani, et tuis successoribus in eadem domo, et cui volueris perpetuo, quoddam patuum, de celo usque in habisum,^b quod tenebamus pro dicta domo milicie Templi Perpiniani intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia Marie Coste, et ex alia in tenencia Arnaldi Jordani, et ex alia in tenencia Petri Bes condam, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde tibi et tuis successoribus in dicta domo milicie Templi omnes actiones et jura, quas et que habemus et habere debemus in dicto et pro predicto patuo aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis successoribus facimus pretio VII librarum malguriensium bonorum, de quibus per paccatos^c nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^d non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii pretii sunt decepti similiter renunciamus. Et si hec venditio plus valet dicto pretio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis successoribus in dicta domo damus et diffinimus in perpetuum. Et promittimus^e tibi quod nos et nostri faciemus semper tibi et tuis successoribus in dicta domo totum predictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde semper tibi et tuis successoribus sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos successores facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligamus tibi et tuis successoribus in

280. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Aquestes son cartes del forn de Sent Frances», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2510».

dicta domo, et eidem domui, et ffratribus^a ejusdem domus omnia bona nostra, presencia et futura, et incontinenti constituimus nos totum predictum patuum tuo nomine possidere vel quasi donec inde aprehenderis^f plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quamquidem possessionem vel quasi possis accipere tua propria auctoritate quandocumque et quocienscumque tibi placuerit, et etiam retinere, ad omnes tuas tuorumque successorum voluntates omni tempore facienda, pro francho et libero alodio. Et quod ita hec omnia predicta et singula fideliter semper teneamus, compleamus et observemus, et quod contra nunquam veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juramus. Per quod juramentum ego dicta Guilelma, renuncio legi julie alienationem fundi dotalis prohibenti, et omni juri ypothecarum dotis et donationis propter nupcias, et omni alii legitimo auxilio. Actum est hoc XIII kalendas aprilis, anno Domini millesimo CCLXXXVIII. Sig++na Arnaldi *Gasc* et Guilelme, uxoris ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Johannis de Castaneto, clerici, et Guilelmi Jacobi de Sancto Ypolito, et Guilelmi *Cofolent*, clerici, testium habitantium Perpiniani, et mei Boffati *Gasc*, qui hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi, et rasi et emendavi in XVIII^a linea «et».

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A. b. Sic A per abyssum. c. Sic A per pacatos. d. Sic A per pecunie. e. Sic A per promittimus. f. Sic A per aprehenderis.

1011

1289, 2 de juny

Guillem Marrot, fill del difunt Mateu Marrot de Bages, reconeix a fra Jaume d'Ollers, batlle forà i síndic del Masdèu, que les possessions ací descrites depenen de la borda que té pel Masdèu, i que per raó d'aquesta borda és home abordat del Masdèu i ha de residir permanentment a la vila de Bages. Promet que per aquesta borda ell i els seus faran cada any una jornada de llaurada i una jornada de tragina i que pagaran totes les servituds degudes per les possessions d'aquesta borda i els foriscapis en cas de mutació. Les possessions d'aquesta borda són: dues cases contigües situades a la vila de Bages, un camp

i una vinya a la parròquia de Sant Vicenç d'Avalrí, tres peces de terra i un hort a la parròquia de Sant Andreu de Bages, dues peces de terra a la parròquia de Santa Maria de Brullà i una peça de terra al terme d'Ortafà.

- A Original, pergamí, amplada 250 mm, alçada 180/190 mm, ADPO, Hp186.²⁸¹
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 428-430, segons A.
 C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 514-516, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Marroti, filius condam Mathei Marroti de Bagis, confiteor et recognosco tibi, fratri Jacobo de Oleriis, bajulo forensi domus Mansi Dei milicie Templi, et sindaco ejusdem domus, nomine ipsius domus recipienti, quod possessiones infrascripte sunt et consueverunt esse ac etiam debent borda et de borda dicte domus Mansi Dei, et ego ratione ejusdem borde debeo esse et sum homo abordatus dicte domus Mansi Dei, et debeo facere continuam residenciam in villa de Bagis. Et ratione dicte borde promito^a tibi, stipulanti, quod ego et successores mei prestabimus semper singulis annis dicte domui Mansi Dei unam jovam et unum stracium, et solvemus bene et fideliter dicte domui terremerita possessionum dicte borde, ex quibus dicta domus recipere consuevit terremerita, et foriscapia; et erimus semper ego et successores mei homines abordati dicte domus Mansi Dei; et faciemus continuam residenciam in villa de Bagis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis attendendis et complendis, obligo tibi et successoribus tuis me et omnia bona mea, presentia et futura. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Et sunt possessiones dicte borde, videlicet quedam domus contigue, que sunt in villa de Bagis, et affrontant ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia Stranee mulieris de Bagis. Item, quidam campus, qui est in terminis Sancti Vincentii de Avalrino, loco vocato Retro stagno, de fructibus cujus dicta domus recipit et recipere consuevit agrarium, et terciam partem cossure, et II mensuras bajulivi, qui affrontat ex una parte in via, et ex alia in tenencia Petri Borrelli de Bagis. Item, quedam pecia terre, que est in terminis et adjacentia Sancti Andree de Bagis, loco vocato

281. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3191».

Furno teulerio, de fructibus cujus dicta domus Mansi Dei recipit et recipere consuevit agrarium, et terciam partem cossure, et II mensuras bajulivi, que affrontat ex una parte in tenencia Petri Jaufredi, et ex alia in tenencia que fuit Johannis Fabri condam de Bagis. Item, quedam alia pecia terre, que est in terminis et adjacentia Beate Marie de Brulano, que vocatur *Costa d'en Lobas*, de fructibus cujus dicta domus recipit et recipere consuevit agrarium, et III mensuras bajulivi, et terciam partem cossure, que affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Raulli de Bagis, et ex alia in tenencia Petri Teulicii. Item, quedam alia pecia terre, que est in dictis terminis de Bagis, loco vocato Retro lapidem, de fructibus cujus dicta domus recipit et recipere consuevit agrarium, et terciam partem cossure, et II mensuras bajulivi, que affrontat ex una parte in tenencia Petri Bonete de Bagis, et ex alia in tenencia Petri Jaufredi. Item, quedam alia pecia terre, que est in dictis terminis de Brulano, loco vocato Via de Baynullis, de fructibus cujus dicta domus recipit et recipere consuevit agrarium, et terciam partem cossure, et II mensuras bajulivi, que affrontat ex una parte in tenencia Petri Olibe de Bagis, et ex alia in tenencia Petri Jaufredi predicti. Item, quidam ortus, qui est in dictis terminis de Bagis, de fructibus cujus dicta domus recipit et recipere consuevit agrarium et unam mensuram de braciatico, et de olivis quartum, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Reulli, et ex alia in tenencia Guilelmi *Panissars* de Bagis. Item, quedam alia pecia terre, que est in dictis terminis de Bagis, loco vocato *a Marta*, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Camerate de Bagis, et ex alia in tenencia Ermengaldi de Lupiano. Item, quedam alia pecia terre, que est in terminis de Ortaphano, loco vocato *Comes* de arnis, et affrontat ex una parte in tenencia Templi, et ex alia in tenencia Bernardi Serene de Bagis. Item, quedam vinea, que est in dictis terminis de Avalrino, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Serene, et ex alia in tenencia Petri Tesani de Bagis. Actum est hoc III nonas junii, anno Domini millesimo CC° LXXX° nono. Sig+num Guilelmi Marroti predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Guilelmi Reulli, de Bagis, et Guilelmi *Cofolent*, clerici, testium. Ego Ermengaldus Berardi hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi. Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A per promitto.

1012

1289, 11 de juliol

Ramon Martí, de Sant Feliu d'Avall, reconeix a fra Jaume d'Ollers, batlle forà del Masdén, que té per la milícia del Temple un terreny o casa i un mallol a la parròquia de Sant Feliu, i que ell i els seus descendents han de donar al batlle forà 2 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal pel terreny i 4 sous pel mallol, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Jaume d'Ollers confirma a Ramon Martí la venda que Bertran de Matamala de Sant Feliu d'Amunt, procurador del noble Pere de Fenollet, li ha fet d'aquestes possessions. Reconeix haver percebut el foriscapi que li era degut per aquesta venda.

A¹ Original, en forma de carta partida per la banda dreta per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 235 mm, alçada 155/160 mm, ADPO, Hp189.²⁸²

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 449, segons A¹.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 517-518, segons A¹.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Martini, de Sancto Felice inferiori, per me et meos profiteor et recognosco vobis, domino fratri Jacobo de Oleriis de ordine milicie Templi, bajulo forensi domus Mansi Dei, quod teneo et tenere debeo jure directi domini, sive quasi, pro milicia Templi et domo Mansi Dei, videlicet quoddam patuum sive domum et quoddam malleolum cum terra qua plantatur; quod patuum seu domum et malleolum predictum habeo et habere debeo in terminis et adjacencia Sancti Felicis predicti. Dicta autem domus sive patuum affrontat ex duabus partibus in viis publicis, ex alia parte in tenentia Petri Pagesii quondam, dictus vero malleolus est loco vocato Corriola, et affrontat ex duabus partibus in viis publicis, ex alia parte in tenentia Bernardi Saurimunde, ex alia parte in tenentia Guilelmi Egidii; et pro dicta domo sive patuo consuevi et debeo dare et solvere et dabo et solvo et mei successores, qui dictam domum seu patuum tenuerint et possederint, omni anno de censu II solidos malguriensium in quolibet festo Natalis Domini vobis et omnibus

282. El document porta al dors una menció contemporània de l'acta: «Fratris Jacobo bajulo forensi Mansi Dei reddatur»; una anotació del segle XIV: «de Sancto Felice», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1935».

successoribus vestris bajulis forensibus dicte domus Mansi Dei in perpetuum, et III^{or} denarios malguriensium de censu quolibet anno in festo predicto pro malleolo supradicto, et foriscapium si vendatur vel alienetur quodcumque et quocienscumque, obligando inde vobis nomine milicie Templi et domui Mansi Dei omnia bona mea ubique, presentia et futura. Et quod contra predicta et singula nunquam veniam, bona fide et firma stipulatione vobis nomine milicie Templi promito,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Euvangeliiis, sponte juro ego Raymundus Martini superius nominatus. Et nos, frater Jacobus predictus, nomine milicie Templi recipientes et acceptentes recognitionem predictam et alia supradicta a te, Raymundo Martini predicto, et laudamus et firmamus tibi et tuis totam illam venditionem quam Bertrandus de *Matamala* de Sancto Felice superiori nomine procuratorio nobilis viri domini Petri de Fonoletto tibi fecit, et tuis, et cui volueris in perpetuum, de patuo seu domo et malleolo supradictis, prout in instrumento dicte venditionis plenius continetur; et de dicta venditione nostrum foriscapium a te et recepimus, de quo per paccatos nos tenemus. Et licet in dicto instrumento venditionis continatur^b quod dictus nobilis Petrus de Fonoletto, nec procurator predictus, non teneamur, nec teneri debeant tibi et tuis in aliquo de evictione pro venditione predicta, nec promiserint eam venditionem facere tibi bonam habere et tenere in pace ab omni persona, promitimus^c tibi stipulanti quod nos et omnes successores nostri predicti, nomine Templi milicie et domus Mansi Dei, faciemus tibi et tuis domum seu patuum et malleolum bona tibi et tuis habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione sine fraude et de omnibus sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit in iudicio vel extra iudicium pro predictis. Deffendemus^d etiam te et tuos nostris propriis expensis et milicie Templi, si aliqua questio contra te vel tuos pro predicta venditione domo seu patuo et malleolo supradictis ab aliqua persona in iudicio vel extra iudicium moveretur, de quibus credaris plano tuo verbo absque testibus et juramento, et ita ex pacto tibi promissimus tempore dicte venditionis. Et quod contra nunquam veniamus bona fide et per stipulationem tibi promitimus,^c obligando inde tibi et tuis per vinculum omnia bona domus Mansi Dei et milicie Templi, presentia et futura. Actum est hoc V^o idus julii, anno Domini M^o CC^o LXXX° IX°. Sig++na Raymundi Martini et fratris Jacobi predictorum, qui hec omnia predicta et singula laudamus

et firmamus. Sig++na Berengarii Raymundi, Guilelmi Pelicerii de Miliariis, et Raymundi Ot de Sancto Felice inferiori, testium hujus rey. Guilelmus Cerdani, scriptor publicus de Miliariis auctoritate illustris domini regis Majoricarum, hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per promitto. b. Sic A' per continetur. c. Sic A' per promittimus.
d. Sic A' per defendemus.

1013

[1281-1289]²⁸³

Bernat Traver, fill del difunt Arnau Traver de Sant Hipòlit, home propi i amansat de la milícia del Temple, reconeixent ésser major i tenir més de vint-i-cinc anys, ven a la casa del Temple del Masdèu i a fra Jaume d'Ollers, batlle forà i síndic del Masdèu, el cens de 2 sous que percep cada any el dia de Nadal per un hort i una peça de terra, és a dir, 12 diners sobre cada una d'aquestes parcel·les, i el foriscapi que en percep per raó del seu dret de senyoria directa. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 20 sous melgoresos.

- A Original, pergamí mutilat, amplada 335 mm, alçada conservada 95 mm, ADPO, Hp189.²⁸⁴
B Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 8-9.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus Traver, filius condam Arnaldi Traver de Sancto Ypolito, homo proprius, solidus et amansatus domus Mansi Dei milicie Templi, recognoscens me maiorem^a XXVe annis, per me et omnes meos vendo et trado sive quasi trado domui Mansi Dei predicte et vobis, fratri Jacobo d'Olers, bajulo forensi et syndicho^b legitimo ejusdem domus, nomine ipsius domus recipienti et ementi, per liberum et franchum

283. Sabem que Jaume d'Ollers exercí la funció de batlle forà del Masdèu de gener del 1281 a juliol del 1289 i que ocupà després el càrrec de comanador de Perpinyà del desembre de 1289 a juliol del 1307; el seu predecessor en l'ofici de batlle forà, Ramon Cassador, exercia encara durant el mes de febrer de 1279, i el seu successor, Joan de Garrius, apareix el novembre de 1290. Bernat Traver, fill d'Arnau, és mencionat en una acta datada el 29 de setembre de 1287 (vegeu més amunt l'acta núm. 1009).

284. El document està retallat en el sentit de l'amplada a l'altura de la dotzena línia i manca la part inferior. Porta al dors una menció contemporània de l'acta: «domus Templi».

alodium perpetuo, omnes illos II^{os} solidos malguriensium bonorum censuales, quos percipio et percipere debeo semper annuatim in festo Natalis Domini in quodam orto et in quadam pecia terre infrascriptis, videlicet in dicto orto XII denarios et in dicta pecia terre alios XII denarios, et foriscapium quod percipio et percipere debeo in eisdem orto et pecia terre jure directe directi domini quandocumque et quocienscumque ipsi ortus et pecia terre, vel alter quilibet eorum, vendantur vel inpignorentur in toto vel in parte, totum, integritur ac generaliter, sicut melius et plenius a vobis et conventu dicte domus, vel ab ejusdem domus successoribus, in presenti emptione intelligi, dici vel scribi potest, ad utilitatem dicte domus et ejus successorum predictorum, cedendo etiam eidem domui et vobis, ejus syndicho^b supradicto, nomine ipsius domus recipienti et ementi, ratione hujus venditionis, omnes actiones et omnia omnino jura, tam utilia quam directa, quas et que in omnibus et singulis supradictis que predictae domui vendo et in orto et pecia terre predictis, et pro eis omnibus et singulis habeo et habere debeo, vel possum, quocumque modo vel ratione, constituendo inde dictam domum et vos et conventum et preceptorem ejus, nomine ipsius domus, et quemlibet insolidum procuratores in rem ipsius domus contra omnes personas. Hanc vero vendicionem et cessionem predictae domui Mansi Dei et vobis, ejus syndicho supradicto, nomine ipsius recipienti et ementi, facio precio XX solidorum malguriensium bonorum, de quibus bene per paccatum^c me reputo et contentum, renunciando exceptioni pecunie^d non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt. Et si hec vendicio prevalet precio supradicto vel est prevalitura, illud totum prevalens gratis inter vivos [...]^e

a. Sic A per majorem. b. Sic A per syndico. c. Sic A per pacatum. d. Sic A per pecunie. e. La continuació del text manca.

1014

1289, 4 de desembre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Guillem Carrera, fill de Ramon Carrera del Voló, habitant de Perpinyà, una casa, amb tots els drets i servituds que li són deguts, situada a la vila de Perpinyà, al lloc anomenat l'Era del Temple. El terratger haurà de donar als templers 35 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i

el foriscapi en cas de mutació. Tanmateix si els donés 50 sous abans de la propera festa de Pasqua, els templers li farien una reducció de 5 sous sobre el cens; de la mateixa manera, si els donés 200 sous d'aquí a cinc anys, li farien una rebaixa de 20 sous. Passat aquest termini, no estaran obligats a fer-li reduccions. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 16 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 245/250 mm, alçada 195 mm, ADPO, Hp188.²⁸⁵
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 481, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 259-260, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et per omnes successores nostros in dicta domo Templi damus et tradimus ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Guilelmo Carrere, filio Raymundi Carrere de Volono, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, salvis semper juribus dicte domus Templi in omnibus, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam domum, de celo usque in habissum,^a cum omnibus juribus et servitutibus sibi debitis, que est infra villam Perpiniani, in loco vocato Area Templi, et affrontat ex una parte in via publica et ex alia in domo Berengarii Cotellarii, teulerii, et ex aliis duabus partibus in tenencia dicte domus Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui successores in dicta domo detis et solvatis nobis et successoribus nostris et domui milicie Templi XXXV solidos malguriensium censuales quolibet anno in perpetuum in festo Natalis Domini, et foriscapium si dicta domus venderetur vel inpignoraretur vel ullo alio modo alienaretur. Verum si tu vel successores tui in dicta domo dederitis et solveritis nobis vel successoribus nostris, vel dicte domui milicie Templi, de presenti die usque ad proximum veniens festum Paschis, L solidos malguriensium, quod habeamus tibi et tuis facere solutionem, diffinitionem

285. El document porta al dors una anotació del segle XV en catalano-llatí: «d'una casa d'en Guillem Carrera, fill d'en Ramon Carrera del Volo dins Perpinya in loco dicto area Templi», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2513».

et remitionem V solidorum malguriensium dicti census; et si de presenti die usque ad V annos dederitis et solveritis tu et tui nobis vel successoribus nostris vel dicte domui milicie Templi CC solidos malguriensium, quod habeamus tibi et tuis facere solutionem, diffinitionem et remissionem XX solidorum dicti census; abinde inantea dictis temporibus transactis, si non solveritis tu et successores tui, ut dictum est, dictos denarios, non teneamini tibi et tuis facere aliquam solutionem, diffinitionem et remissionem dicti census. Et promittimus^b tibi quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et pro hac donatione ad accapitum habuimus et accepimus a te pro accapito XVI solidos malguriensium bonorum, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate. Et ego dictus Guilelmus Carrere, recipiens a vobis, dicto domino fratre Jacobo, dictam domum ad accapitum, hec omnia laudo, et promitto^c vobis et successoribus vestris et dicte domui milicie Templi dare et solvere dictum censum quolibet anno in perpetuum in dicto festo Natalis Domini, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, vel ullo alio modo alienetur, ut superius dictum est. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo vobis et successoribus vestris et dicte domui milicie Templi omnia bona mea, presencia et futura. Actum est hoc II nonas decembris, anno Domini MCCLXXX nono. Sig++na ffratris^d Jacobo de Oleriis, preceptoris dicte domus Templi, et Guilelmi Carrere predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Guilelmi de Guilemeto de Tesano, et Johannis Ros, testium, et mei Berengarii Pelliparii, qui hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per abyssum. b. Sic A' per promittimus. c. Sic A' per promitto.
d. Sic A'.

1015

1290 (nou estil), 5 de març

Ricolf Oliba de Perpinyà, d'una banda, i el cavaller Jaume de Mura i la seva muller Boneta, d'altra banda, cadascun per la seva meitat indivisa, donen en acapte a Pere Amat, porquer de Perpinyà, una taula de mercat d'adober, mitjançant 10 sous melgoresos de cens anual, pagable una meitat per la festa de Santa Maria de setembre i l'altra meitat per la festa de Santa Maria de març. El terratger haurà de donar igualment a la casa del Temple 6 diners melgoresos de cens anual per Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, els propietaris reconeixen haver rebut 25 sous. Arnau de Torroella, comanador del Masdén, confirma aquesta transacció el 8 d'octubre de 1291 i reconeix haver percebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí, amplada 335 mm, alçada 125/130 mm, ADPO, Hp188.²⁸⁶

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 481-482, segons A'.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 261-262, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Richolfus Oliba de Perpiniano, pro medietate pro indiviso, et nos Jacobus de Mora, miles, et domina Boneta, uxor ejus, pro alia medietate pro indiviso, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Amati, porcaterio Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, quandam tabulam curaterie, que affrontat ex una parte in tenencia quam tenet Raymundus [Camde-..], et ex alia in tenencia tua quam tibi dedimus ad accapitum ego dictus Ricolfus et domina uxor condam Petri Olibe, fratris mei condam, et ex alia in tenencia nostra, et ex alia in via, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et qui dictam tabulam habueritis et teneritis, donetis nobis et successoribus nostris quolibet anno in perpetuum decem solidos malguriensium,

286. Al peu de l'acta hi ha una postil·la contemporània: «domui Templi reddatur [...] XII». El document porta al dors un regest del segle XV en català, i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2464».

quos solvatis nobis et nostris quolibet anno in perpetuum per terminos, scilicet medietatem in festo sancte Marie mensis septembris et aliam medietatem in sequenti festo sancte Marie mensis marcii, et sic quolibet anno in perpetuum; et etiam solvatis domui Templi sex denarios malguriensium censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapium quancumque et quosciscumque dicta tabula vendatur vel inpingoretur et etiam dictus census. Et promittimus^a tibi quod nos et nostri faciemus tibi et tuis dictam tabulam bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona nostra, presencia et futura. Et pro hac donatione ad accapitum, confitemur nos a te habuisse viginti quinque solidos malguriensium, de quibus per paccatos^b nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^c non numerate. Et ego dictus Petrus Amati, hec omnia laudo, promittens^d vobis, dictis Ricolfo Olibe et Jacobo de Muredine et domine Bonete, uxori ejus, quod ego et mei tenentes et possidentes dictam tabulam dabimus et solvemus vobis et vestris quolibet anno in perpetuum dictos X solidos malguriensium censuales per dictos terminos, ut superius dictum est; et promitto^e etiam alia attendere et complere, ut superius dicta sunt, obligando inde vobis et vestris dictam tabulam, cum omni melioramento quod in ea ego et mei fecerimus. Actum est hoc tercio nonas marcii, anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo nono. Sig+++na Ricolfi Olibe, et Jacobi de Mora, et domine Bonete, uxoris ejus, et Petri Amat predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi Soge, et Guilelmi Torti, porcaterii, et Arnaldi Solerii de Bono passu, testium. Sig+num fratris Arnaldi de Turrucella, preceptoris domus Templi Mansi Dei, qui hec omnia laudamus octavo idus octobris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo primo, salvo jure dicte domus Templi in dicto censu et in dicto foriscapio et in omnibus aliis; et de foriscapio dicte donationis ad accapitum per paccatos^b nos tenemus. Sig+++na Jacobi Fornerii, et fratris Bartolomei, capellani, et Arnaldi Ysarni, testium. Nicholaus Camoti, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum in posse Nicholay Rabacie condam, scriptoris publici Perpiniani, receptum, scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per promittimus. b. Sic A' per pacatos. c. Sic A' per pecunie.
d. Sic A' per promittens. e. Sic A' per promitto.

1016

1290 (nou estil), 10 de març

Pere de Castell, fill i hereu del difunt Guillem de Sant Hipòlit, cavaller, reconeix a fra Arnau de Torroella, sotscomanador del Masdéu, que té en feu per la casa del Temple tot el que posseeix a Sant Hipòlit, com el seu pare ho tenia abans que ell. Per aquest feu, reconeix ésser fidel vassall del Masdéu i haver de fer l'alberga anual de dos cavallers del Temple entre Nadal i el primer dia de Quaresma. Comparteix aquesta alberga amb el seu oncle, Guillem Ramon, que, com els seus descendents, ha de donar la part de l'alberga equivalent a la seva part del feu. Pere de Castell promet restituir als templers el comandament del seu castell tantes vegades com el comanador del Masdéu li ho requereixi. Fa homenatge a fra Arnau de Torroella i li presta jurament de fidelitat

B Còpia de l'últim decenni del segle XIII o del començament del segle XIV, Cart., ff. 445v-446, acta núm. 846.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 246-247, segons B.

a VERDON, Laure, *La terre et les hommes en Roussillon...*, p. 228.

Noverint universi quod ego Petrus de Castello, filius et heres Guilelmi de Sancto Ypolito, militis, quondam, profiteor et recognosco tibi, fratri Arnaldo de Torrocella, gerenti vices preceptoris in domo Mansi Dei milicie Templi, recipienti nomine domus Mansi Dei et fratrum ejusdem, quod omnia bona immobilia et jura et homines et feminas, que et quas habeo et habere debeo et michi pertinent in villa et terminis de Sancto Ypolito, teneo et tenere debeo pro milicia Templi et dicta domus Mansi Dei milicie Templi et fratribus milicie Templi in feudum. Et nomine milicie Templi predicta, confiteor me tenere in feudum, et dictus pater meus quondam, ea que habebat in dicta villa et terminis predictis tenebat in feudum pro milicia Templi. Et ratione dicti feudi debeo et sum, et ero, et confiteor esse homo et fidelis vassallus domus Mansi Dei milicie Templi. Et ratione dicti feudi debeo facere quolibet anno in illo medio, quod est inter festum Natalis Domini et diem primum Quadragesime Domini intrantis, albergam duorum militum milicie Templi, ut tamen fieri consuevit per dictum patrem meum et Guilemum Raymundi, patruum meum, ita quod dictus patruus^a meus et successores sui faciant in ipsa alberga et ponant partem in dicta alberga ratione earum^b

que tenet in feudum in dicta villa et terminis de Sancto Ypolito pro dicta domo milicie Templi. Et debeo dare potestatem plenariam castri mei de Sancto Ypolito quodcumque et quocienscumque placuerit preceptoris dicte domus Mansi Dei. Que omnia predicta et singula ego et mei semper attendemus et complebimus et in nullo contraveniemus, et ita bona fide et per stipulacionem tibi, dicto fratri Arnaldo, promitto,^c et facio tibi, dicto fratri de Torrocella, homagium^d racione dicti feudi. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum bona fide et per stipulacionem tibi, dicto fratri Arnaldo, promitto,^c et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Et ego dictus frater Arnaldus de Torrocella, gerens vices preceptoris in dicta domo Mansi Dei, recipiens a te, dicto Petro de Castello, nomine milicie predicta sub pactis predictis, laudo et concedo tibi dictum feudum. Actum est hoc VI° idus marcii, anno Domini M^o CC^o LXXX° VIII°. Sig++na Petri de Castello, et fratris Arnaldi de Torrocella predicti, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Berengarii Pacol, et Bernardi Regis, et Jausberti Geraldi, et Bernardi Ade, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Idem Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. patrus B. b. Sic B, falta versemblantment una paraula. c. promito B.
d. homanagium B.

1017

1290 (nou estil), 15 de març

Ramon Aulen, de Sant Hipòlit, dóna a la casa i als frares del Masdèu, i a fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador de Sant Hipòlit, la setena part de les collites, la senyoria directa i tots els drets que té sobre una vinya que els germans Ramon i Guillem Pinol, de Sant Hipòlit, tenen per ell. Aquesta vinya se situa a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat Puig de Neimes.

- A Original, pergami, amplada 195 mm, alçada 165/170 mm, ADPO, Hp189.²⁸⁷

287. Segons la còpia efectuada per al marquès d'Albon, el document portava al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2116».

- B* Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 421, segons A.
- C* Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 248-249, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Raimundus *Aulen*, de Sancto Ypolito, per me et per omnes meos, gratis et donatione que dicitur inter vivos, cum hoc publico instrumento firmiter in perpetuum valituro, dono domui Beate Marie Mansi Dei et fratribus ejusdem, presentibus et futuris, et tibi, fratri Berengario de Aqua viva, preceptori de Sancto Ypolito, presenti et recipienti nomine proprio et nomine dicte domus, et ffratrum^a ipsius domus, et cui voluerit perpetuo, totam illam septenam partem expletorum et totum jus et dominium et foriscapium et etiam directum dominium, quam et quod habeo et habere debeo in quadam vinea et in expletis ejusdem, quam pro me tenent Raymundus *Pynol* et Guilelmus *Pynol*, frater ejus, de Sancto Ypolito, inferius confrontatam, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius intelligi ac dici potest ad utilitatem dicte domus et ffratrum^a ejusdem, cedendo etiam dicte domui et fratribus ejusdem et tibi dicto preceptori, recipienti pro eisdem, omnes actiones et jura, quas et que in omnibus predictis dicte domui datis et in dicta vinea habeo et habere debeo aliquo modo, constituendo inde dictam domum Mansi Dei et fratres ejusdem in rem suam procuratores contra omnes personas; et incontinenti constituo me totum jus quod habeo et habere debeo in dicta vinea aliquo modo nomine dicte domus et fratrum ejusdem possidere donec inde plenam et corporalem possessionem apprehenderint^b de eodem jure, quamquidem possessionem possint accipere et etiam penes ipsos retinere quandocumque eis placuerit, ad omnes suas voluntates omni tempore faciendas pro francho alodio, nullo jure mihi in dicta vinea retento mihi vel meis. Et quod contra predicta non veniam, bona fide et per stipulationem tibi, dicto preceptori nunc dicte domus, et ffratrum^a ejusdem promitto, renunciando illi legi que dicit donationem ex causa ingratitudinis posse revocari et omni alii legitimo auxilio. Est autem dicta vinea in terminis et in adjacencia Sancti Ypoliti, in loco vocato Podio de *Neymes*, et affrontat ex una parte in vinea Guilelmi *Aulen* de Sancto Ypolito, et ex alia in vinea *Alamayn*, et ex alia in vineis Jacobi Rigaldi et Guilelmi *Tardiu*, et ex alia in terra Ermengardis Gaucelma. Actum est hoc idus^c marcii, anno Domini M^o CC^o LXXX° VIII°. Sig+num Raymundi Aulendis predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Petri Torrellani, et Bernardi Jausberti et Petri

Jausberti de Clairano, testium. Bernardus *Carles*, scriptor publicus de Clairano auctoritate domini regis Majoricarum, scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. *Sic A.* b. *Sic A per apprehenderint.* c. *Sic A per idibus.*

1018

1290, 13 de juliol

Joan Corbera, paraire de Perpinyà, ven a Berenguer Tinard de Perpinyà una peça de terra sembrada de mitja aïminada d'ordi, mesura rasa, que té a la parròquia de Sant Sebastià de Mudagons, al lloc anomenat Martí Canta, salvat el quart de la collita, el bajulivum i el foriscapi deguts en indivís a les cases de la milícia del Temple i de l'Hospital de Bajoles. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 80 sous melgoresos.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de A a F, pergami, amplada 300 mm, alçada 180 mm, ADPO, Hp258.²⁸⁸
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 426, segons A'.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 263, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Johannes Corbere, parator Perpiniani, per me et per omnes meos vendo et in presenti trado, vel quasi trado tibi, Berengario Tinardi, ejusdem ville, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam peciam terre de semine medie eymine ordeï raserie, quam habeo in terminis et adjacencia Sancti Sebastiani de Mutationibus, in loco vocato *Martin Canta*, et affrontat ex una parte in tenentia castri de Mutationibus, et ex alia parte in tenentia Ugeti de Turrillis, et ex alia parte in tenencia tua, et ex alia parte in via, salvo tamen jure domus milicie Templi et domus Hospitalis de Bajolis, videlicet quarto et bajulivo tantum, et foriscapio si venderetur vel alienaretur aut impignoraretur, que omnia predicta ibi pro indiviso recipiunt inter ambas. Sicut superius dictum est, sic vendo tibi et tuis totam predictam peciam terre, integritè ac generaliter, cum ingressibus suis et egressibus, et terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, sicut melius et plenius a te vel a tuis intelligi vel dici potest, ad

288. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n°3189.»

utilitatem tuam et tuorum. Cedo etiam et dono tibi et tuis ratione hujus venditionis omnes actiones et exceptiones, tam reales quam personales, et omnia omnino jura, quas et que in predicta et pro predicta pecia terre habeo et habere aliquo modo debeo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem et dominum contra omnes personas. Hanc autem venditionem et cessionem omnium predictorum tibi et tuis facio precio LXXX solidorum malguriensium bonorum, de quibus per paccatum^a me teneo, renunciando exceptioni peccunie^b non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii sunt decepti similiter renuncio. Et si hec predicta venditio modo plus valet dicto precio, vel in futurum est valitura, totum illud plus valens tibi et tuis dono et diffinio perpetuo gratis inter vivos. Et promitto tibi, stipulanti, et tuis, mea bona fide, quod totam predictam peciam terre faciam semper tibi et tuis bonam habere et tenere et in pace possidere ab omni persona in perpetuum; et deffendam^c te et tuos et quos volueris perpetuo meis propriis sumptibus et expensis, si forte ab aliquo tibi vel tuis in predicta vel pro predicta pecia terre questio aliqua moveretur, et causam fideliter tractabo et eam super me suscipiam meis propriis sumptibus et expensis tantum et tamdiu donec per diffinitivam sententiam a qua appellari^d non possit questio fuerit terminata, remittendo nichilominus tibi et tuis omnem necessitatem denunciandi michi vel meis; et tenebor inde tibi et tuis semper sine fraude de omni evictione et interesse et de sumptibus etiam, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis, tam in obtinendo quam in subcumbendo, de quibus omnibus semper credaris tu et tui simplici verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis, obligo tibi et tuis per vinculum omnia bona mea ubique, presentia et futura. Et incontinenti me et meos de tota predicta pecia terre et omni jure et actione, quod et quam in ipsa et pro ipsa habeo et habere aliquo modo debeo omnino semper denudo, et te et tuos et quos volueris perpetuo prorsus investio, et in corporalem possessionem et quasi possessionem tocius predictae pecie terre et omnium predictorum, tam jure quam facti, te inde mitto. Et confiteor me predictam peciam terre tuo nomine possidere, vel quasi, donec de ipsa pecia terre et de predictis omnibus plenam et corporalem apprehenderis^e possessionem, vel quasi, quam possis apprehendere^f tua propria auctoritate quandocumque volueris et etiam retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observa-

turum, bona fide et per stipulationem tibi promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliis, sponte juro. Actum est hoc ydus^g julii, anno Domini M^o CC^o LXXXX°. Sig+num Johannis Corbere predicti, qui hec omnia laudo et confirmo. Sig+++na Arnaldi Turrilliis, et Petri Clayrani et Petri Oliverii de Turrilliis, testium rogatorum.

Guilelmus Alamanni, scriptor publicus de Turrilliis auctoritate domini regis Majoricarum hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per pacatum. b. Sic A' per pecunie. c. Sic A' per defendam.
d. Sic A' per appellari. e. Sic A' per apprehenderis. f. Sic A' per apprehendere.
g. Sic A'.

1019

1290, 2 de novembre

Fra Arnau de Torroella, comanador del Masdèu, dóna en acapte a Guillem Joer d'Orla, habitant de Perpinyà, sis peces de terra que depenien abans de la borda que el difunt Bartomeu Joer, el seu pare, tenia a la parròquia de Sant Esteve d'Orla. El terratger haurà de donar als templers 4 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Arnau autoritza Guillem Joer a viure on vulgui, però si s'establís fora de Perpinyà o d'una ciutat reial, seria sempre home del Temple. Per aquesta concessió, fra Arnau de Torroella reconeix haver rebut 20 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la banda esquerra per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 250 mm, alçada 165 mm, ADPO, Hp186.²⁸⁹
B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 484-485, segons A'.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 396, segons A'.

Noverint universi quod nos, frater Arnaldus de Torrocella, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et successores

289. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Terres e possessions de la borda de Berthomeu Joer consses lo quomanador del Masdeu an Guillem Joer de Ila habitant a Perpiya sot cert cens son a Sent Steve d'Orla», les mencions «al Palau» i «als Cortals prop lo», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2696».

nostros, damus et tradimus ad accapitum tibi, Guilelmo Joerio de Orulo, habitanti Perpiniani, et tuis perpetuo, terras et possessiones infrascriptas, que fuerunt de borda quam Bartholomeus *Joer* condam, pater tuus, tenebat in terminis Sancti Stephani de Orulo, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictas possessiones habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de censu quolibet anno, in festo Natalis Domini, quatuor solidos malguriensium, et foriscapium quocienscumque terre et possessiones venderentur vel alienarentur in totum vel in parte. Nolumus tamen tibi teneri de evictione in aliquo pro predictis. Et hec facimus salvo jure alterius persone. Et damus tibi licenciam quod possis stare et habitare ubicumque volueris, hoc pacto quod si faceres domicilium tuum extra villam Perpiniani, vel extra castra seu villas domini regis, tu remaneas semper homo dicte domus Mansi Dei. Et pro hoc accapito, habuimus a te viginti solidos malguriensium, de quibus per paccatos^a nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^b non numerate. Et ego dictus Guilelmus Joeri, recipiens a vobis, dicto preceptore, predictas terras et possessiones ad accapitum, sub pactis et conditionibus predictis, hec omnia laudo, et promito^c vobis et successoribus vestris dare et solvere quolibet anno dictum censum et terremerita et foriscapium, ut dictum est. Et pro predictis obligo vobis et successoribus vestris terras et possessiones predictas, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Sunt autem dicte terre et possessiones in terminis Sancti Stephani de Orulo, quarum una est vinea in loco Gardia, pro qua faciatis tu et tui nobis et successoribus nostri in solutione dictorum IIII solidorum dicti census quolibet anno in dicto festo, decem et octo denarios censuales, et foriscapium, ut dictum est, et affrontat ex una parte in tenencia *d'en Gaynot* de Perpiniano, et ex alia in tenencia Guilelmi de Pollestris, et ex alia in tenencia *d'en Molet*, tenturerii.^d Item, alia pecia terre que est in loco vocato *Cortals*, pro qua faciatis tu et tui nobis et successoribus nostris in solutione dictorum IIII solidorum quolibet anno in dicto festo Natalis Domini decem et octo denarios malgurienses censuales, et foriscapium, ut dictum est, et affrontat ex una parte in tenencia de *na Bertrana*, et ex alia in tenencia *d'en Vina*, et ex alia in via. Item, alia pecia terre que est in loco vocato *Palau*, pro qua faciatis tu et tui nobis et successoribus nostris in solutione dictorum IIII solidorum quolibet anno in dicto festo sex denarios malgurienses censuales, et foris-

capium, ut dictum est, et affrontat ex una parte in tenencia *d'en Darder*, et ex alia in tenencia Petri Hominis Dei. Item, alia pecia terre, que est in loco vocato *Feixa del palau*, pro qua faciatis tu et tui nobis et successoribus nostris in solutione dictorum IIII solidorum quolibet anno in dicto festo tres denarios malgurienses censuales, et foriscapium, ut dictum est, et affrontat ex una parte in tenencia de *na Bertrana*, et ex alia in tenencia Guilelmi Terrena. Item, alia pecia terre, que est ortus in loco vocato *d'Oltra*, pro qua faciatis tu et tui nobis et successoribus nostris in solutione dictorum IIII solidorum quolibet anno in dicto festo tres denarios malgurienses censuales, et foriscapium, ut dictum est, et affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi Michaelis, et ex alia in tenencia *d'en Samar*. Item, alia pecia terre, que est in loco vocato *Costa d'en Gombert*, in qua recipimus agrarium et foriscapium, ut dictum est, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Joeri, et ex alia in tenencia Arnaldi *Ot*. Actum est hoc quarto nonas novembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo. Sig++na fratris Arnaldi de Torrocella, preceptoris, et Guilelmi Joerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Petri Fabri de Capcirio, et fratris Johannis de Garricis de ordine Templi, testium. Idem Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi, et rasit et emendavit in XVIII^a linea «in tenencia de *na Bertrana*». Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per pacatos. b. Sic A' per pecunie. c. Sic A' per promitto.
b. Sic A' per tinctoris.

1020

[març de 1290 <?> març de 1291 (nou estil)]²⁹⁰

Pere Bartomeu, habitant de Pollestres, home jurat de la milícia del Temple, reconeix a fra Joan de Garrius, batlle forà del Masdèu, que ell i tots els seus descendents són homes propis i abordats de la milícia del Temple, i que té per aquesta mitja borda i les possessions que en depenen a la parròquia de Sant Martí de Pollestres. Aquestes possessions són: unes cases i una era

290. Fra Joan de Garrius subscriu una acta del 2 de novembre de 1290; vegeu més amunt l'acta núm. 1019.

al barri de Pollestres, un celler a la cellera de Pollestres, un hort, la meitat de dos camps i la meitat d'una vinya, que són tinguts per al monestir de Sant Pere de Rodes, un hort i la meitat d'una feixa tinguts per a Guillem Durban, una vinya, la meitat d'una altra vinya, dues feixes, un camp, la meitat de dos altres camps, que són alous que depenen d'aquesta borda, un camp una meitat del qual és alodial i l'altra és tinguda per a la milícia del Temple, tres feixes, la meitat d'una altra feixa i la meitat d'un camp, que són tinguts per al Temple. I per totes aquestes possessions el terratger reconeix haver de donar als templers 21 diners i 1 òbol de cens anual, els serveis habituals deguts pels homes del Temple que viuen a Pollestres, i el foriscapi en cas de mutació.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami mutilat, amplada 390/405 mm, alçada 315/ 325 mm, ADPO, Hp188.²⁹¹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 482-484, segons A¹.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 458-463, segons A¹.

Notum sit cunctis quod ego Petrus Bartolomei, habitator de Pollestris, homo juratus milicie Templi, per me et per omnes meos decedentes, cum hoc publico instrumento perpetuo valituro profiteor et in veritate recognosco vobis, fratri Johanni de Guarricis, bajulo forensi domus Mansi Dei milicie Templi, quod ego et omnes decedentes mei sumus homines proprii et solidi abordati milicie Templi, et teneo et tenere debeo pro milicia Templi mediam bordam, cum omnibus possessionibus eidem [...] ^a borde pertinentibus et pertinere debentibus in terminis Sancti Martini de Pollestris et aliis locis. Possessiones dicte medie borde sunt hec, scilicet quedam domus que est in predictis terminis Sancti Martini de Pollestris, in *barri* de Pollestris, affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in tenencia *Deuslafe*, et ex alia parte in tenencia Petri Cerdani, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, quandam aream, que est juxta domos Bernardi Bartolomei, et affrontat ex una parte in domos predicti Bernardi Bartolomei, et ex II partibus in viis

291. La part inferior esquerra (cara de carn) del pergami està estripada, i les llacunes afecten entre 10 i 40 mm segons els indrets. El document porta al dors una anotació del segle XIV: «instrumenta milicie Templi de Pollestres», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1365».

publicis, et ex alia parte in tenencia Petri Cerdani, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, quasdam domos sibi contiguas, que sunt in *barri* de Pollestris et affrontat ex una parte in fabrica de Pollestris et ex alia parte in tenencia Jausberti *Polestres*, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, unum cellarium, quod est in cellaria de Pollestris, et affrontat ex una parte in muro, et ex alia parte in tenencia Raymundi *d'Albera*, et ex alia parte in tenencia Petri Ministralis, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, unus ortus, qui est ad ortam de Pollestris, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in tenencia Raymundi Bajuli, et ex alia parte in tenencia Jausberti *Polestres*, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, alium ortum, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in tenencia Ferrarii *Fayana*, et ex alia parte in recho publico de Villa, et tenetur pro Guilelmo *Durban*. Item, una vinea que est ad *Fest*, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi *d'Albera*, et ex alia parte in tenencia Raymundi Bajuli, et ex alia parte in via publica, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, medietatem unius campi, versus occidentem, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Solerii, et ex alia parte in via publica, et ex alia parte in tenencia Guilelmi *Botian*, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, medietatem unius campi ad Barrianum, et affrontat ex una parte in tenencia Michaelis Bajuli, filii condam Petri Bajuli, et ex alia parte in tenencia Bernardi Ginis de Villanova, et est medietas dicti campi alodium aplicatum^b dicte medie borde, et alia medietas tenetur pro milicia Templi, et dicta milicia Templi recipit ibi agrarium et duas mensuras de bajulivo. Item, una faxia terre, que est ad Ententes, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi Bajuli, et ex alia parte in tenencia Petri Raymundi, et ex alia parte in tenencia Raymundi Nigri, et tenetur pro milicia Templi, et dicta milicia Templi recipit ibi agrarium et duas mensuras de bajulivo. Item, medietatem unius faxie terre in eodem loco, et affrontat ex una parte in tenencia Raymundi *Poc*, et ex alia parte in tenencia Raymundi Bajuli, et ex alia parte in tenencia Berengarii Bartolomei, et tenetur pro Guilelmo *Durban*. Item, una faxia terre, que est in loco vocato ad Travesseram, et affrontat ex una parte in tenencia Petri *d'Albera*, et ex alia parte in tenencia Petri Blanca, et ex alia parte in riparia, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, alia fatxia terre, que est ad *Riu de Terz*, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in tenencia Guilelmi *Gasayn*, et ex alia parte in tenencia Guilelmi Talavis, et tenetur

pro milicia Templi, et dicta milicia Templi recipit ibi agrarium et duas mensuras de bajulivo. Item, medietatem unius campi de Insula, et affrontat ex una parte in Riardo, et ex alia parte in tenencia Petri Blanche, et ex alia parte in via de Capite stagno, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, medietatem unius campi, qui est ad *Xatmar*, et affrontat ex una parte in Coma morta, et ex alia parte in tenencia Petri Cerdani, et ex alia parte in tenencia Raymundi *d'Albera*, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, medietatem unius vinee, que est ad Podium *redon*, et affrontat ex una parte in tenencia Jausberti *Polestres*, et ex alia parte in tenencia *Deuslafe*, et ex alia parte in tenencia Andree Bernardi condam, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, medietatem unius fatxie terre, que est ad Comam mortam, et affrontat ex una parte in tenencia Jausberti *Polestres*, et ex alia parte in tenencia capellani Sancte Marie, et ex alia parte in Coma morta, et tenetur pro milicia Templi, et dicta milicia recipit ibi agrarium et duas mensuras de bajulivo. Item, medietatem unius campi, qui est in loco vocato ad *Esposola*, et affrontat ex una parte in tenencia Andree Bernardi, et ex alia parte in tenencia Bernardi Bartolomei, et ex alia parte in tenencia Fabri de Orulo, et tenetur pro milicia Templi, et dicta milicia Templi recipit ibi agrarium et duas mensuras de bajulivo. Item, medietas unius vinee, que est ad Campum *d'en Gros*, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in tenencia Michaelis Bajuli, et ex alia parte in tenencia Bernardi Bartolomei, et tenetur pro Sancto Petro de Rodis. Item, unum campum, qui est in loco vocato ad Grassam vacam, et affrontat ex una parte in tenencia *Deuslafe*, et ex alia parte in coma, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, medietatem cujusdam campi, qui est in loco vocato ad Podium Mauris versus occidentem, et affrontat ex una parte in tenencia Petri *Amalma* de Canois, et ex alia parte in tenencia Bernardi *Redon*, et ex alia parte in tenencia Petri *Pages*, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, una fatxia terre, que est ad *Tamarit*, et affrontat ex una parte in riparia, et ex alia parte in via de Capite stagni, et ex alia parte in tenencia *Deuslafe*, et est alodium aplicatum^b dicte medie borde. Item, una fatxia terre, que est in loco vocato ad *Riu de Terz*, et affrontat ex una parte in riparia, et ex alia parte in tenencia *Deuslafe*, et ex alia parte in tenencia Raymundi *Poc*, et tenetur pro milicia Templi, et dicta milicia Templi recipit ibi agrarium et duas mensuras de bajulivo. Item, profiteor et recognosco vobis, domino fratri Johanni

de Guarricis, [bajulo forensi domus] Mansi Dei milicie Templi, quod pro predictis [...]c possessionibus dicte medie borde et dicte medie borde pertinentibus et pertinere debentibus, ego et omnes decedentes mei sumus et esse debemus homines proprios [...]c Templi, et etiam pro omnibus predictus [...]c dicte medie borde facimus [...]c dicte milicie Templi semper de censu quolibet anno in festo Natalis Domini XXI denarios et obolum [...]c servicia et servitutes sicut alii [...]c milicie Templi homines habitantes [...]c de Pollestris faciunt et facere consueverunt dicte milicie Templi, et quod dicta milicia Templi [...]c omnibus predictis possessionibus [dicte medie] borde pertinentibus et pertinere debentibus [...]c quodcumque et [quoscienscumque] dicte possessiones in totum vel in parte vendantur vel inpingnorentur. [Et quod contra] predicta vel aliquid predictorum [non veniam, bona fide] et per stipulationem [vobis promitto], et per Deum, tactis corporaliter [sacrosanctis] IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc III nonas [...] anno Domini MCCL]c XXXX. Sig+num [Petri Bartolomei, predicti], qui hec omnia predicta [firmo]c et laudo. Sig++++na Petri [...]c et Raymundi Grifedi, et [...]c Barrera, testium.

Guilelmus [...]c de Pollestris auctoritate domini Elnensis episcopi, hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Llacuna, falta un mot A'. b. Sic A' per applicatum. c. Llacuna A'.

1021

1291, 19 de juliol

Guillem Traver de Sant Hipòlit reconeix a fra Berenguer [d'Aiguaviva], comanador de Sant Hipòlit, que actua en nom de fra Arnau de Torroella, comanador del Masdèu, que té un tor de terra, amb els arbres que hi ha, situat al Pas de l'Aglí. Per aquesta parcel·la, que ha comprat a Joan Roig de Sant Hipòlit, ha de donar als templers 1 diner melgorès de cens anual el dia de Nadal.

A Original, pergamí, amplada 180/190 mm, alçada 100/110 mm, ADPO, Hp189.²⁹²

292. El document porta al dors un regest del segle xiv: «Instrumentum homagii census G. Traverii»; una menció del segle xv: «de Sant Ipolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3183».

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 422, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 250-251, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Traverii de Sancto Ypolito, per me et per omnes meos profiteor et in veritate recognosco tibi, ffratri^a Berengario, preceptoris de Sancto Ypolito pro domo Mancib^b Dei milicie Templi, recipienti nomine ejusdem domus Mancib^b Dei et fratris Arnaldi de Torrocella, preceptoris ejusdem domus Mancib^b Dei, me tenere et tenere debere pro dicta domo Mancib^b Dei, ad unum denarium malguriensem censualem annuatim in festo Natalis Domini, unum *tor* de terra, cum arboribus que intus sunt, quem emi Johannis Rubei de Sancto Ypolito, qui est ad Passum Ayglini, et affrontat ab una parte in flumine Ayglini, ex alia parte in tenentia Johannis Ysarni, ex alia parte in tenentia Politi Adroerii et mei dicti Guilelmi Traverii, et ex alia parte in tenentia mei dicti Guilelmi Traverii. Et promitto tibi, nomine ejusdem preceptoris, et etiam tibi, tabellioni publico infrascripto, recipienti nomine ejusdem preceptoris Mancib^b Dei, quod ego et mei successores solvemus predictae domui Mancib^b Dei quolibet anno in dicto festo Natalis Domini predictum censum, ut superius dictum est, et suum foriscapium quandocumque vel quotienscumque predicta terra contingat vendi aut alienari, obligando inde tibi, dicto fratri Berengario, et tibi, dicto tabellioni, recipientibus nomine dicte domus Mancib^b Dei et preceptoris predicti, dictum *tor* de terra, quem profiteor me tenere pro dicta domo Mancib^b Dei ad dictum censum in perpetuum. Actum est hoc XIII kalendas augusti, anno Domini millesimo CC^o XC^o primo. Sig+num Guilelmi Traverii predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Petri Mata, et Petri Poncii et Arnaldi Poncii, testium.

Jausbertus Galloni, notarius publicus de Sancto Laurentio auctoritate domini regis Majoricarum^c hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A. b. Sic A per mansi. c. Sic A per Majoricarum.

1022

1292, 9 de maig

Ramon Cairó, fill i hereu de Bernat Cairó, sabater, reconeixent tenir més de vint-i-cinc anys, restitueix a fra Jaume d'Ollers, coma-

nador de la casa del Temple de Perpinyà, un celler que té pels templers a la vila de Perpinyà. Per aquesta restitució, reconeix haver rebut 6 lliures melgoreses.

- A Original, pergami, amplada 215/225 mm, alçada 160 mm, ADPO, Hp188.²⁹³
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 485, segons A.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 264-265, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Cayroni, filius quondam Bernardi Cayroni, sutoris, et heres ejusdem, recognoscens me majorem esse viginti quinque annis, per me et meos dono, solvo et diffinio et penitus remito^a tibi, fratri Jacobo de Oleriis, preceptori domus Templi Perpiniani nomine dicte domus recipienti, et successoribus tuis perpetuo, quoddam cellarium quod pro dicta domo Templi teneo, qui est in villa Perpiniani, et totum jus quod habeo et habere debeo in dicto cellario ratione proprietatis, obligationis vel alio modo, qui dictus cellarius affrontat ex una parte in tenentia Petri de Corniliano, et ex alia in tenentia Berengarii Grilani, macellarii, et ex aliis partibus in tenentia dicte domus Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde tibi et successoribus tuis omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicto cellario ratione hujus venditionis aliquo modo vel ratione, constituendo^b inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Et promito^c tibi quod nichil feci, nec decetero faciam, quominus predicta donatio, solutio et diffinitio tibi vel successoribus tuis valeat vel infringi possit seu revocari. Et promito^c tibi quod ego et mei faciemus tibi et successoribus tuis dictum cellarium bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et successoribus tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel successores tuos facere contigerit pro predictis, et de omni etiam tuo tuorumque interesse. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et successoribus tuis omnia bona mea, presenciam et futura; et incontinenti constituo me dictum cellarium tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde nactus sis plenam et corporalem possessionem, vel quasi,

293. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Carta de hun celler que remes Ramon Cayro. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1278».

quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et etiam retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas. Et pro hac solutione, donatione et diffinitione, habui a te sex libras malguriensium, de quibus per paccatum^d me teneo, renunciens exceptioni peccunie^e non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec donatio, solutio et diffinitio plus valet dictis sex libris malguriensium, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis successoribus dono et diffinio in perpetuum. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi et successoribus tuis promito, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Evangeliiis, sponte juro. Et per idem juramentum, renuncio omni juri omnique legi et omni consuetudini quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Actum est hoc septimo idus madii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo. Sig+num Raymundi Cayroni predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Cofolent, et Guilelmi Calvet et Petri Fabri de Capcirio, testium. Ego Arnaldus Sestrada hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A per remitto. b. Sic A per constituendo. c. Sic A per promitto.
d. Sic A per pacatum. e. Sic A per pecunie.

1023

1292, 12 de juliol. Lleida

Jaume II, rei de Catalunya-Aragó, atinent la petició de fra Berenguer de Cardona, mestre de la milícia del Temple a Aragó i Catalunya, confirma tots els privilegis, franquícies i concessions atorgades a l'orde del Temple pels seus predecessors, els reis Pere I el 20 de febrer de 1209²⁹⁴ i Jaume I el 9 de juliol de 1233,²⁹⁵ i pels comtes de Barcelona Ramon Berenguer III²⁹⁶ i Ramon Berenguer IV i el rei Alfons I.²⁹⁷ El rei es reserva la

294. Vegeu més amunt l'acta núm. 218.

295. Vegeu més amunt l'acta núm. 327.

296. Ramon Berenguer III, comte de Barcelona: 1086 - † juliol de 1131.

297. Alfons I, rei de Catalunya-Aragó: 1162 - † 25 d'abril de 1196.

meitat de monedatge dels homes que la milícia del Temple té a les seves terres, en els llocs on es té el costum de recaptar aquest dret, i ordena que els templers tinguin l'altra meitat, i que la col·lecta d'aquest dret sigui feta per un home del rei i un home del Temple, com ho vol el costum.

B Còpia del començament del segle xvii, Cart., ff. 448-449, acta núm. 848.

In Dei nomine. Noverint universi quod coram nobis, Jacobo, Dei gracia rege Aragonum, Sicilie, Majoricarum, Valencie ac comes Barchinone, personaliter constitutus venerabilis frater Berengarius de Cardona, magister militie Templi in Aragonia et Catalonia, nobis pro se et aliis fratribus militie Templi humiliter supplicavit^a quod privilegia, franchitates, libertates et immunitates et donaciones et concessionones, quas dicti fratres et homines Templi habent ab antecessoribus nostris, dignemur eis benigner confirmare. Unde nos, Jacobus, Dei gracia rex predictus, attendentes legalitatem, fidelitatem, favorem, auxilium et servitium que dicti fratres militie Templi nostris predecessoribus et nobis exhibuerunt, et nunc^b nobis exhibent, et, annuente Domino, exhibituri sunt in posterum, seu etiam prestituri, pie ad memoriam reducentes devocionem ac dilectionem et bonam in Domino laudabilem voluntatem, quam predecessores nostri erga domum militie Templi et fratres hactenus habuerunt, et considerantes quod nostre interest regie majestatis eaque a nostris predecessoribus data sunt et concessa, et maxime religiosi et piis locis approbare et inconcusse facere observari, precibus et supplicationibus dicti magistri specialiter inclinati exhibitis, et perlectis privilegiis et aliis instrumentis donacionum et concessionum antecessores nostros, et specialiter quodam privilegio quod incipit sich: [*Segueix la transcripció integral del privilegi concedit als templers pel rei Pere II el 20 de febrer de 1209*]; et quodam alio privilegio domini regis Jacobi quod incipit sic:^d «Manifestum sit omnibus quod nos Jacobus, Dei gracia rex Aragonum et regni Majoricarum, et comes Barchinone et Urgelli et dominus Montispessulani, pie ad memoriam reducentes etc...», et fuit factum in obsidione Burriane septimo idus julii, anno Domini millesimo ducentesimo trigesimo tertio, et finit: «Sig+num Petri Joannis, scriptoris, qui mandato domini regis hec scripsit loco, die et anno prefixis»; per nos et omnes nostros, presentes et futuros, laudamus et approbamus ach confirmamus vobis, dicto fratri Berengario de Cardona, magistro militie Templi in Aragonia et Cathalonia, et aliis fratribus Templi et hominibus ejusdem christianis videlicet, judeis

et sarracenis, presentibus et futuris, ipsa privilegia et quecumque alia franchitates, libertates et immunitates cartas et quemlibet alia instrumenta donaciones, largitiones, lexias et concessionis factas datis fratribus militie Templi et hominibus eorum cujuscumque conditionis sint, per serenissimum dominum Raymundum Berengarii, felicitis recordationis Barchinonensis et Provincie comitem, et magnificum dominum Raymundum Berengarii, laudabilis memorie comitem Barchinonensis et principem Aragonie, et illustrissimum dominum regem Ildefonsum, clare memorie, filium ejusdem, et clarissimum dominum regem Petrum, inclite memorie abavum nostrum, et felicissimum dominum Jacobum, bone memorie avum nostrum, atque serenissimum dominum regem Petrum, felicissime memorie patrem nostrum, et per alios predecessores nostros, vel alios quoscumque, ut in privilegiis cartis instrumentis per eos factis dictis fratribus militie Templi et hominibus ejus melius et plenius continetur, et prout melius dici et intelligi potest ad utilitatem et commodum dicte domus et fratrum et hominum predictorum, promittentes quod contra predicta vel eorum aliqua non veniemus neque aliquem venire faciemus aut permittemus^e aliqua ratione, immo^f ipsa omnia et singula supradicta vobis et successoribus vestris observabimus et observari inviolabiliter faciemus. Mandantes firmiter et expresse universis procuratoribus, suprajuraturis, vicariis, bajulis, merinis, çalmedinis, curiis, justiciis, iudicibus, alcaydis, juratis, paciariis, adenantatis, lezdariis, pedagogiis et aliis universis officialibus et subditis nostris, presentibus et futuris, quod predicta laudationem, approbationem et confirmationem nostram firmam habeant et observent vobis et fratribus militie Templi et hominibus ejusdem, cujuscumque conditionis existant, omnia et singula supradicta, et observari faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Ab hac autem confirmatione retinemus et volumus quod nos habeamus et recipiamus medietatem monedatici hominum quos domus militie Templi habet in terra nostra, in locis ubi monedaticum est solve consuetum, et fratres Templi habeant et recipiant aliam medietatem, et quod receptio et collectio dicti monedatici fiat per unum hominem nostrum et per unum fratrem seu hominem Templi, prout est hactenus fieri consuetum. Si quis autem aliquid privilegiorum nostrorum casu aliquo presumerent violare, iram et indignationem Dei ac nostram ac penam mille aureorum absque remedio se noviter incursum. Quod est actum Ilerde, quarto idus julii, anno Domini millesimo

ducentesimo nonagesimo secundo, regnorum nostrorum Aragonum anno secundo, Sicilie^g vero sexto.

Signum m Jacobi, Dei gracia regis Aragonum, Sicilie^g, Majorice et Valencie, ac comitis Barchinone.

Testes sunt: (*1a columna*) Petrus de Montec(aten)o, Berengarius de Podio viridi, (*2a columna*) Raymundus de Angularia, Petrus de Ripellis, Galcerandus de Anglaria, (*3a columna*) Raymundus Almanni, Raymundus *Dorchau*, Petrus de *Queralts*.

Sig-(SM)-num Guilelmi de Solanis dicti domini regis scriptoris, qui, mandato domini ipsius regis, hoc scribi fecit et clausit loco, die et anno prefixis.

a. suplicavit B. b. nunch B. c. ach B. d. Sic B. e. promitemus B.
f. ymo B. g. Scicilie B.

1024

1292, 11 d'agost

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, amb la potestat donada per fra Ramon de Guàrdia, comanador del Masdèu, i amb el consentiment de fra [Jaume] Jordà, comanador de la casa del Temple al castrum d'Orla, afranqueix Limos Siger, habitant de Perpinyà, de la servitud de la cinquena part que els templers percebien sobre una vinya que té per ells al terme d'Orla, al lloc anomenat Plas. El terratger només deurà a partir d'ara la desena somada de la verema pel delme i l'onzena somada per l'agrer, que portarà a càrrec seu al cup del Temple dins el castrum d'Orla. Deurà igualment el foriscapi en cas de mutació. Autoritza el terratger a arrencar aquesta vinya, amb la condició que la replanti durant els dos anys següents a l'arrencada, i que doni la cinquena part de la collita i el delme del blat que s'hi farà. Per aquesta reducció, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 38 sous melgoresos.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 290/295 mm, alçada 90 mm, ADPO, Hp186.²⁹⁸

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 485-486, segons A¹.

298. El document porta al dors la signatura topogràfica: «VII», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1291».

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 397, segons A'.

Noverint universi quod nos, frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani, data nobis potestate a fratre Raymundo de Gardia, preceptore domus Mansi Dei milicie Templi, affranquendi vineam infrascriptam, consilio et laudamento fratris Jordani, preceptoris domus Templi in castro de Orulo, per nos et successores nostros, inspecta utilitate dicte domus Templi, affranquimus et reducimus ad certam pentionem^a tibi, Limosio Sigerio, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam vineam infrascriptam ab omni illo quinto quod recipiebamus et recipere consuevimus in dicta vinea, sub hoc pacto quod tu et tui, qui dictam vineam habueritis et teneritis, donetis semper nobis et successoribus nostris de expletis dicte vinee, loco et vice dicti quinti, decimam saumatam vindemie pro decima, et undecimam saumatam vindemie pro agrario, aportatum^b totum intus castrum de Orulo, in tina Templi, cum missione vestra, et quoscienscumque dicta vinea vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habeamus inde nostrum foriscapium. Et damus tibi et tuis licentiam et potestatem quod possitis evellere sive arancare dictam vineam quandocumque tibi et tuis placuerit, ita tamen quod tu et tui teneamini ibi plantasse vineam infra duos annos a tempore dicte evellationis inantea numerandos, quod nisi feceritis, possimus nos et successores nostri accipere dictam vineam, ut proprium Templi, et quod tu et tui detis nobis et successoribus nostris de omnibus expletis bladi, cujuscumque generis sit, fideliter quintum, et decimam, et foriscapium, ut dictum est, et quod tu nec tui possitis dictam vineam vendere vel alienare sanctis nec militibus nec eorum uxoribus, domibus religionum nec clericis, nec etiam possitis eam ponere nec mittere ad majorem servitutem nec minorem. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictum affranquimentum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et pro predicto affranquimento habuimus a te triginta et octo solidos malguriensium, de quibus per paccatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^e non numerate. Et ego dictus Limosius Sigerius, recipiens a vobis, dicto fratre Jacobo

de Oleriis, dictum affranquimentum sub pactis et conditionibus predictis, hec omnia laudo, et promito^f vobis, dicto fratri Jacobo de Oleriis, quod ego et mei solvemus vobis et successoribus vestris dictam decimam et dictum agrarium de expletis vinee, ut dictum est, et de expletis bladi quintum et totam decimam et foriscapium, ut dictum est, et omnia alia attendere et complere promito,^f ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam vineam, cum omni melioramento quod ibi fecerimus ego et mei. Est autem dicta vinea in terminis de Orulo, in loco vocato *Plas*, et affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Sale, fabri, et ex alia in tenencia Bernardi de Teletto, et ex alia in tenencia Bernardi Sarage, et ex alia in tenencia de *na Sala* de Malleolis. Actum est hoc tercio idus augusti, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo. Sig+++na fratris Jacobi de Oleriis, et fratris Jordani, et Limosii Sigerii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Johannis Nigri de Sancto Ypolito, et Poncii *Justafre* et Guilelmi *Cofolent*, testium. Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi, et rasisit et emendavit, in VIII^a linea «servitutem». Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per pensionem. b. Sic A' per apportatum. c. Sic A' per promittimus. d. Sic A' per pacatos. e. Sic A' per pecunie. f. Sic A' per promitto.

1025

1292, 12 de novembre. Al castrum de Centernac

Fra Ramon de Saguàrdia, comanador del Masdéu, aprova i confirma a Ponç Malràs, habitant del castrum del Temple de Centernac, i a la seva esposa Cecília, filla de Pere Consill del castrum de Lançac, els pactes i convencions fets entre Ponç Malràs i el seu sogre en els capítols matrimonials rebuts per Guillem Torner, notari públic de Sant Pau [de Fenollet], llevat dels drets de la casa del Temple sobre les possessions de llur casalici mencionades en aquests capítols. Concedeix als esposos la facultat d'habitar en el casalici dit de n'Eulairer, constituït per les possessions dotals de Cecília, que tenen sota la jurisdicció dels templers als castells de Centernac i de l'Esquerda, amb la condició que explotin i facin fructificar aquestes possessions. Els esposos es fan home i dona de cos i de casalici del Mas-

déu. I si passés que Ponç Malràs deixés aquest casalici, seria alliberat d'aquest homenatge. Prometen sota la fe del jurament pagar les servituds i fer els serveis habituals per aquest casalici i les possessions que en depenen. Per aquesta concessió, fra Ramon de Saguàrdia reconeix haver rebut 40 sous tornesos. Mentre visquin en aquest casalici, els esposos gaudiran dels costums del castrum de Centernac. Fra Ramon reconeix per la present que ha absolt Pere Consill de l'homenatge que aquest li havia fet després de la compra d'aquest casalici a Bernarda, esposa de Joan Bernat.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior; pergami deteriorat, amplada 325 mm, alçada 227 mm, ADHG, H Malte Homps 3, document núm. 2.²⁹⁹

B Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 519-524, segons A'.

Anàlisi en francès feta el 1704, ADHG, H Malte, Inventari núm. 76, ff. 52v-53.³⁰⁰

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod nos, frater Ramundus *Sagardia*, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, gratis et spontanea voluntate, per nos et omnes nostros successores dicte domus Mansi Dei, laudamus, concedimus et ex parte dominationis confirmamus tibi, Poncio *Malras*, habitatori castris nostri de Santernacho, et Cecilie, uxori tue presenti, filie Petri Consilii castris de Alanssaco, et vestris, omnia pacta et conventiones inhitas inter te, dictum Poncium *Malras*, et Petrum Consilii, predictum socerum tuum, in instrumentis nuptialibus de vobis, conjugibus predictis, factis manu Guilelmi Tornerii, notarii publici ville Sancti Pauli domini abbatis Electi, ad bonum et sanum intellectum vestrum et vestrorum, prout in eisdem instrumentis coram nobis lectis primitus et inspectis plenius et melius continentur, salvo tamen jure nostro et nostrorum successorum in omnibus et per omnia, scilicet in dominio, laudimio, agrario, censu et terrameritis consuetis, et foriscapio quandocumque casaliticum, hereditatem seu possetiones^a in dictis instrumentis contentas venderentur seu alienarentur quoquomodo; concedentes vobis, conjugibus prelibatis, et vestris, quod vos possitis et valeatis stare et habitare in

299. El document porta al dors una anotació del segle xiv: «de Sancto Arnacho», i una anàlisi moderna en francès: «St Arnac 1392 [corregit a posteriori 1292]. Lausime faict par le commandeur d'Omps de certain casalage dans le lieu de St Arnac sous la rente acoustume»; i la signatura topogràfica: «n° 2».

300. Amb la data 2 de novembre de 1292.

dicto casalagio, possetionibus^b seu hereditate cognominato *d'en Eulayrer*, et bonis universis dicto casalagio, possetionibus^a seu hereditati spectantibus aliquomodo; quod casalaticum, possetiones^b seu hereditatem, vos, predicti conjuges, tenetis et possidetis tanquam rem dotalem tue, dicte Cecilie, sub dominio et districtu nostre dominationis et jurisdictionis castri nostri de Santernacho et castri de Squirda, et eorum terminorum, in arando, laborando, fodiendo, excolendo et alias dictum casalagium, possessiones seu hereditatem predictam et bona eorundem utiliter more casalatici procurando; et ideo facietis vos hominem et feminam nostrum et dicte domus Mansi Dei et suorum successorum de corpore et casalatico; et eritis, quamdiu in dicto casalatico, possetionibus^b seu hereditate supradictis habitabitis; et tenebitis ipsum tanquam rem dotalem vel aliter quoquomodo; et prestabitis nobis et nostris successoribus Mansi Dei, quamdiu tenueritis dictum casalaticum, possetiones^a seu hereditatem predictas, censum, servicia, usatica et terramerita pro dicto casalatico fieri consueta. Propter quod nos, Poncius *Malras* et Cecilia, ejus uxor, conjuges predicti, gratis recipientes a vobis, domino fratre Ramundo *Sagardia*, preceptore domus milicie Templi Mansi Dei supradicto, predictam laudationem, concessionem et confirmationem, pactis et conditionibus superius per vos expressatis et declaratis, et insuper agectis^c et positis in dictis instrumentis nuptialibus inter nos, seu ratione nostri, confectis; et in presenti facimus nos, dicti conjuges, hominem et feminam de corpore et casalatico de vobis, dicto domino preceptore, et successoribus vestris dicte domus Mansi Dei, flexis genibus et nostris manibus junctis missis inter vestras, osculando proprio ore nostro signum crucis quod super vos fertis, donec et tamdiu quamdiu ego predictus Poncius *Malras*, dictum casalaticum, possetiones^a seu hereditatem predictas tenuero, et in eodem casalatico habitavero cum dicta uxore mea, vel sine ipsa. Et si contingeret me aliquo modo dictum casalaticum deserere seu relinquere, quod ego non teneam vobis nec vestris successoribus esse homo vester de corpore et casalatico, set dicto casalatico relicto, a dicto homagio sim solutus. Item, nos ambo conjuges predicti promittimus^d vobis, domino preceptori predicto, vestro nomine et successorum vestrorum dicte domus Mansi Dei stipulanti et recipienti, quod nos faciemus vobis et vestris censum, servicia, usatica et terremerita semper pro dicto casalatico debita et consueta, et erimus vobis et vestris successoribus dicte domus Mansi Dei boni, legales et fideles in omnibus

pro posse nostro, volumusque a vobis tenere dictum casalaticum, possetiones^a seu hereditatem predictam more casalatici, et bona ad eundem casalaticum supradictum pertinencia; et ita omnia predicta universa et singula attendere, servare et complere, et in aliquo non contra facere vel venire, de jure vel de facto, nec aliquam contrariam exceptionem opponere, per nos vel interpositam personam, clam vel manifeste, bona nostra fide et per firmam ac validam stipulationem vobis, domino preceptore predicto, plivimus et promitimus,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacro sanctis III^{or} Dei Euvangeliiis, sponte vobis juramus; virtute cujus sacramenti renunciamus scienter et consulte omni juri canonico et civili, quo seu quibus possemus nos juvare et contra predicta in aliquo venire, et omni alii legitimo auxilio. Et nos, frater Ramundus *Sagardia*, preceptor supradictus, profitemur et recognoscimus ob predictam concessionem et laudimium nos habuisse et recepissemus a vobis, conjugibus predictis, XL^a solidos turonensium bonorum, de quibus a vobis bene per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^f non numerate, et doli et infectum; volentes etiam et concedentes vobis, conjugibus predictis, et vestris, quod valeatis et possitis uti bonis moribus et consuetudinibus castri nostri de Santernacho predicti, sicut alii homines nostri ejusdem castri utuntur et usi sunt actenus ab antiquo, quamdiu in dicto casalatico habitabitis, quoquo modo; profitentes insuper et recognoscentes cum hoc publico instrumento nos absolvisse penitus remisse et aquitasse dictum Petrum Consilii, patrem tue jam dicte Cecilie, ab illo homagio quod nobis fecit ratione emptionis quam fecerat a Bernarda, uxore Johannis Bernardi olim habitatoris dicti castri de Santernacho, pro dicto casalatico, possetionibus^b seu hereditate supradictis, ut in instrumento venditionis inde tibi facto plenius et melius continetur; eo videlicet quia vos, conjuges supradicti, istud homagium seu recognitionem homagii, quod modo in presenti nobis fecistis, ut est dictum, vos fecistis nobis eundem loco homagii Petri Consilii supradicti, quare eundem Petrum Consilii a dicto suo homagio nobis jam per eum facto, absolvimus imperpetuum per nos et omnes nostros successores dicte domus Mansi Dei penitus, et quitamus. Acta fuerunt hec apud castrum de Santernacho predictum, II° idus novembris, anno Christi Incarnationis millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, domino Philippo rege Francorum regnante, in presentia et testimonio Petri Mironis, Guilelmi Salvati, Petri Rog, Bernardi Paitavini, Guilelmi

des Prat, Bernardi Dominici, dicti castri, et mei, Petri de Villarasa, notarii publici Fenoledesis domini regis predicti, qui, requisitus, hanc cartam recepi et scripsi, et hoc signum (SM) feci.

- a. *Sic A' per possessiones.* b. *Sic A' per possessionibus.* c. *Sic A' per adjec-*
tis. d. *Sic A' per promittimus.* e. *Sic A' per pacatos.* f. *Sic A' per pecunie.*

1026a³⁰¹

1293 (nou estil), 2 de març

Porcell de Garrius, batlle del Temple a la vila de Garrius, ha reconegut sota jurament a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdèu, que ell i el seu germà, Arnau Porcell, són homes propis de la casa del Temple del Masdèu i que tenen una masada per aquesta casa, per la qual han de donar 18 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal. Les possessions d'aquesta masada són: un mas, dos horts, catorze peces de terra, un quadró de terra, dues vinyes i dos camps.

- A Original, pergamí mutilat antigament enquadernat en un capbreu, amplada 490 mm, alçada aprox. 320 mm, ADPO, Hp194.
B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 266-267, segons A.

Noverint universi quod Porcellus de Garricis, bajulus Templi in villa de Garricis, juratus dixit et recognovit pro se et Arnaldo Porcelli, fratre suo, fratri Jacobo de Oleriis, preceptorum domus Templi Perpiniani et sindaco domus Mansi Dei militie Templi, quod ipse et dictus frater suus sunt homines proprii dicte domus Mansi Dei, et tenent mansatam pro dicta domo Templi; pro qua mansata et possessionibus ejusdem mansate faciunt et tenentur facere dicte domui Mansi Dei quolibet anno in festo Natalis Domini XVIII denarios malgurienses censuales. De qua predicta

301. Les quatre actes següents, datades el mateix dia, han estat recopiades en un mateix foli de pergamí, el qual porta forats de lligadures indicant que estava antigament enquadernat per a constituir un quadern formant tot o part d'un capbreu o registre de reconeixements. El document va ser posteriorment retallat en el sentit de l'amplada en quatre tires per a servir de punts de llibre, cada un dels quals tenia una extremitat plegada en fletxa i cosida. Per a la comoditat de la indexació, he pres l'opció de presentar aquests reconeixements amb un número comú, però amb una lletra diferent.

mansata sunt possessiones que secuntur: Primo, quidam mansus, qui affrontat ex una parte^a in tenencia Guilelmi Bernardi, et ex alia in tenencia Guilelmi Jausberti. Item, quidam ortus *al Ort de na Fina*, quem habent pro indiviso cum Garricio Jausberti, qui affrontat ex una parte in *toua*, et ex alia in tenencia sua. Item, quedam pecia terre dicto loco, que est contigua dicto orto, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi. Item, quedam pecia terre dicto loco, que affrontat ex una parte in *toua*, et ex alia in tenencia Garricis Jausberti. Item, *a Galesa*, quedam pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Garricis Jausberti et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi. Item, dicto loco, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi et ex alia in tenencia dicti Guilelmi Bernardi. Item, dicto loco, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi, et ex alia in tenencia Garricis Jaufredi. Item, *al Marul*, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Jacobi Jausberti, et ex alia in tenencia Arnaldi Barleti. Item, *al Puyal*, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Jacobi Jausberti, et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi. Item, dicto loco, quoddam cadronum terre, quod affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi, et ex alia in tenencia Guilelmi Paga. Item, *a Tremes ortz*, duas pecias terre et unus ortus, quarum una affrontat ex duabus partibus in tenencia Guilelmi Bernardi, et altera affrontat ex una parte in tenencia Jacobi Jausberti, et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi, et dictus ortus affrontat ex duabus partibus in tenencia Guilelmi Bernardi. Item, [...] ^b et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi. Item, dicto loco, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Berengarii Vitalis, et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi. Item, *a la Lobera*, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Berengarii Pagesii, et ex alia in tenencia Guilelmi Bertrandi. Item, *als Terrers*, alia pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Berengarii Ysarn, et ex alia in via. Item, *al Olivarder*, quedam pecia terre, que affrontat ex una parte in tenencia Arnaldi *Belissen*, et ex alia in tenencia Guilelmi *Boer*. In quibus predictis peciis terre et qualibet earum dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium et de olivis olivariorum septenam. Item, quedam vinea, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi, et ex alia in tenencia Jaufredi, in qua dicta domus Templi recipit agrarium et foriscapium. Item, quedam vinea *a l'Estrada*, que affrontat ex una parte in tenencia in

tenentia Guilelmi Guila, et ex alia in tenentia Raymundi Michaelis, in qua dicta domus Templi recipit agrarium et foriscapium. Item, quidam campus in terminis de Sancto Ypolito, loco vocato Campo rotundo, qui affrontat ex una parte in tenentia Garricis Jausberti, et ex alia in via, in qua recipit Petrus de Castello duos solidos. Item, quedam pecia terre in dictis terminis, loco vocato Vassa, que affrontat ex una parte in tenentia Raymundi *Rigau*, et ex alia in tenentia Guilelmi Gaucelmi, in qua dicta domus Templi recipit medietatem quarti et duas partes alterius medietatis. Item, quidam campus in terminis Sancti Stephani de Salsis, qui affrontat ex una parte in tenentia Guilelmi Bernardi, et ex alia in tenentia Petri Ademarii. Actum fuit hoc et laudatum sexto nonas marcii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, in presentia et testimonio Raymundi Nicolay, jurisperiti, et Guilelmi de Capellatis, procuratoris domini regis Majoricarum, et Nicolay Camoti, et Guilelmi *Cofolent*. Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi, et suprascriptis in VI^a linea «ex una parte».

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ex una parte *afegit a la interlínia A.* b. *Forat a A.*

1026b

1293 (nou estil), 2 de març

Esteve Maisos ha reconegut sota jurament a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdéu, que té pel Masdéu dos quadrons de terra, dos horts i una vinya.

- A Original, pergami mutilat antigament enquadernat en un capbreu, amplada 490 mm, alçada aprox. 320 mm, ADPO, Hp194.
 B Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 268, segons A.

Noverint universi quod Stephanus *Maysos* juratus dixit et confessus fuit fratri Jacobo de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani et sindico domus Mansi Dei milicie Templi, quod ipse tenet pro dicta domo Templi quoddam cadronum terre loco vocato ad Campum *d'en Reul*, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Boerii, et ex alia in tenencia Garricis Jausberti. Item,

quendam ortum, qui affrontat ex una parte in tenencia capellani, et ex alia in tenencia dicti Garricis Jausberti, in quibus terris dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium. Item, quandam vineam *a les Vinyasses*, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi, et ex alia in tenencia Johannis Reboleti, in quo orto dicta domus Templi recipit agrarium et foriscapium. Item, quoddam cadronum terre *a Tremes ortz*, quod affrontat ex una parte in tenencia Jacobi Jausberti, et ex alia in tenencia Guilelmi Bernardi, in quo cadrono terre dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium. Item, quendam ortum dicto loco, qui affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi et ex alia in tenencia Guilelmi Jausberti, in quo orto dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium. Et donat de olivis omnium olivariorum dictarum terrarum septenam. Actum fuit hoc et laudatum sexto nonas marcii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, in presencia et testimonio Raymundi Nicolay, jurisperiti, et Guilelmi de Capellatis, procuratoris domini regis Majoricarum, et Nicolay Camoti, et Guilelmi *Cofolent*. Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

1026c

1293 (nou estil), 2 de març

Porcell de Garrius, batlle de Garrius per la casa del Temple, ha reconegut sota jurament a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdéu, que la seva germana Estefania, vídua de Joan Fabres, té pel Masdéu una vinya, un quadró de terra i una peça de terra.

A Original, pergami mutilat antigament enquadernat en un capbreu, amplada 490 mm, alçada aprox. 320 mm, ADPO, Hp194.

B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 268-269, segons A.

Noverint universi quod Porcellus de Garricis, bajulus de Garricis pro domo Templi, juratus dixit et confessus fuit fratri Jacobo de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani et sindico domus Mansi Dei milicie Templi, quod Stephania, soror ejusdem Porcelli, uxor Johannis Fabras condamnata, tenet pro dicta domo

Templi quandam vineam *a la Salvatela*, que affrontat ex una parte in tenencia Jacobi Jausberti, et ex alia in tenencia Berengarii Vitalis, in qua vinea dicta domus Templi recipit septenam et foriscapium. Item, quoddam cadronum terre *al Golesa*, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi et ex alia in tenencia dicte Stephanie, in quo cadrono terre dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium. Item, aliam peciam terre dicto loco, que affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bernardi et ex alia in tenencia Jacobi Jausberti, in qua pecia terre dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium. Actum fuit hoc et laudatum sexto nonas marcii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, in presencia et testimonio Raymundi Nicolay, jurisperiti, et Guilelmi *Cofolent* et Guilelmi de Capellatis, procuratoris domini regis Majoricarum, et Nicolay Camoti. Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

1026d

1293 (nou estil), 2 de març

Beatriu, vídua de Pere Fabre, ha reconegut sota jurament a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdéu, que té un hort pel Masdéu.

- A Original, pergami mutilat antigament enquadrat en un capbreu, amplada 490 mm, alçada aprox. 320 mm, ADPO, Hp194.
- B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 269, segons A.

Noverint universi quod Beatrix, uxor Petri Fabri condam, jurata dixit et confessa fuit fratri Jacobo de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani et sindico domus Mansi Dei milicie Templi, quod ipsa tenet pro dicta domo Templi quandam ortum, qui affrontat ex una parte in tenencia Johannis Reboleti et ex alia in tenencia Jacobi Jausberti, in quo orto dicta domus Templi recipit agrarium et braciaticum et foriscapium et de olivis septenam. Actum fuit hoc et laudatum sexto nonas marcii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, in presencia et testimonio Raymundi Nicolay, jurisperiti, et Guilelmi de Capellatis, procuratoris domini regis Majoricarum, et Nicolay Camoti

et Guilelmi *Cofolent*. Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

1027

1293, 30 de març

Fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit per la casa del Temple del Masdén, dona en acapte a Pere Dalmau, habitant d'aquest castrum, un terreny, perquè hi construeixi una o diverses cases. Aquest terreny se situa a la vila de Sant Hipòlit, al lloc anomenat la Plaça. El terratger haurà de donar als templers 16 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Els templers es reserven el dret de fadiga durant 30 dies en cas d'alienació. Fra Berenguer d'Aiguaviva es té per pagat del preu d'aquesta concessió.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 240 mm, alçada 155/165 mm, ADPO, Hp189.³⁰²

B Còpia del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 410, segons A¹.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 252-253, segons A¹.

Notum sit cunctis quod ego frater Berengarius de Aquaviva, comendator in castro de Sancto Ypolito pro domo Mansi Dei milicie Templi, nomine ejusdem domus dono et trado et quasi trado ad acapitum tibi, Petro Dalmacii, habitatori castri Sancti Ypoliti, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus eorumque uxoribus et infantibus, quoddam patium, a celo usque in habisum,^a ad edificandum et faciendum ibi domum vel domos, quod patium est in villa Sancti Ypoliti, in loco vocato *Plassa*, et affrontat ex una parte in tenentia Guilelmi *Aulen*, et ex alia in tenentia Guilelmi *Dat*, et ex alia in via publica, et ex alia in tenentia Bernardi Martini, totum integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis

302. El document porta al dors una menció del segle XIV: «Domus Templi»; un regest en català del segle XV: «Carta com en P. Dalmau de Sent Ipolit fa de cens per I^a casa sita a la plasa de Sent Ipolit XVI d.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2533».

suis, et cum omnibus in se habentibus et sibi pertinentibus, sicut melius et sanius intelligi, dici vel scribi potest ad utilitatem tuam et tuorum, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum acapitum habueritis et tenueritis, detis dicte domui Mansi Dei semper annuatim in festo Natalis Domini XVI^{cim} denarios malgurienses bonos pro censu dicti acapiti, et foriscapium quancumque et quocienscumque idem acapitum vendatur vel inpingoretur in toto vel in parte. Et quod quancumque et quocienscumque tu et tui, qui dictum acapitum habueritis et tenueritis, volueritis ipsum vendere, primo teneamini preceptori dicte domus vel ejus locum tenenti nomine ejusdem domus, videlicet Mansi Dei, denunciare sperando precium XXX^a diebus cum noctibus eorum, infra quos dicta domus Mansi Dei et preceptor ejus, vel ejus locum tenens nomine ejusdem domus Mansi Dei, habeat licentiam et potestatem ipsum acapitum retinere, sicut alia persona ibi dare voluerit, quibus XXX^a diebus cum noctibus eorum completis, si retinere noluerit dicta domus, vel preceptor ejusdem ut ejus locum tenens nomine ejusdem domus videlicet Mansi Dei, ipsum acapitum, ut est dictum, deinde liceat tibi et tuis predictis ipsum acapitum vendere cui vel quibuscumque volueritis, salvis tamen semper juribus dicte domus Mansi Dei, ut superius melius et latius est expressum. Et promitto tibi, nomine dicte domus Mansi Dei, quod eadem domus, et ego et mei successores nomine ejusdem domus, faciemus tibi et tuis predictum acapitum bonum habere et tenere et in pace possidere ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis semper sine fraude de omni evictione et de sumptibus si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit, ex quibus credamini plano verbo vestro absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus et singulis supradictis obligo, nomine dicte domus Mansi Dei, tibi et tuis per vinculum omnia bona ejusdem domus tam presencia quam futura ubique. Et de dicta presenti donatione acapiti a me tibi facta, ut est dictum, satisfacisti michi, nomine dicte domus Mansi Dei, bene ac plenarie ad meam omnimodam voluntatem, de qua satisfactione bene per paccatum me reputo et contentu, nomine dicte domus Mansi Dei, renunciens exceptioni ipsius satisfactionis non habite ac recepte. Actum est hoc III° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o XC^o tercio. Sig+num fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Petri *Sabater*, et Petri *Fanyaüs* et Bernardi *d'Arles*, de Sancto Ypolito, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti

Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per abyssum.

1028

1293, 15 d'abril

Saquet Baró de Trullars, habitant de Perpinyà, ven al seu germà Arnau Baró, habitant de Perpinyà, una feixa de terra situada a la parròquia de Sant Aciscle de Trullars, al lloc anomenat Rotbau. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 100 sous melgoresos. Fa aquesta venda sota reserva dels drets indivisos de la casa de la milícia del Temple del Masdèu i de Guillem d'Arles, de Trullars, és a dir, la tasca, la tercera part de la cossura i una mesura de braçatge de cada garba, i el foriscapi en cas de mutació. El 25 d'abril de 1293, fra Pere de Castelló, batlle forà del Masdèu, i Guillem d'Arles han confirmat aquesta venda, per la qual han percebut el foriscapi.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 260/270 mm, alçada 155/160 mm, ADPO, Hp190.³⁰³

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 486, segons A'.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 270-271, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Saquetus Baroni de Truilariis, habitator Perpiniani, per me et per omnes meos vendo et trado seu quasi trado tibi, Arnaldo Baroni, fratri meo, habitatori Perpiniani, et tuis, et cui volueris inperpetuum, quedam faxeam terre meam, que est in terminis et adjacentia Sancti Aciscli de Truilariis, loco dicto *Rothbau*, que affrontat ex una parte in tenedone Guilelmi Sabaterii, de alia in tenedone Ermenjardis, uxoris condam Guilelmi *Gothmar*, de alia in tenedone Bernardi Raymundi de Truilariis, totam,^a integritè ac generaliter, cum ingressibus suis et egressibus, et cum terminis et pertinentiis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, cedendo inde tibi et tuis ratione hujus dicte vendicionis omnes actiones et jura, quas et que antedicta faxea terre, vel pro illa, contra quascumque personas habeo

303. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3197».

vel habere ullo modo debeo, constituendo inde te in presenti ut in rem tuam dominum et procuratorem contra omnes personas. Quam quidem vendicionem et cessionem tibi et tuis facio precio centum solidorum malguriensium bonorum, de quibus perpacatum me teneo, renuncians inde exceptioni peccunie non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec vendicio modo plus valet dicto precio, vel in futurum est valitura, totum illud magis valens tibi et tuis gratis inter vivos dono et diffinio perpetuo. Et promito^b tibi bona fide et per stipulationem, quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictam faxeam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona inperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et etiam de sumptibus, si quos te vel tuos in causa evictionis facere contigerit pro predictis, ex quibus credamini plano vestro verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis per vinculum omnia bona mea ubique, presentia et futura; et incontinenti constituo me statim dictam faxeam terre tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde aprehenderis^c plenam et corporalem possessionem, seu quasi; quam quidem possessionem, seu quasi, tu ipse tua propria auctoritate possis accipere seu quasi quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo tamen jure et dominio domus Manssi^d Dei milicie Templi et Guilelmi de Arulis, de Truilariis, in omnibus, quibus dabis semper pro indiviso tascham et terciam partem cussure, et unam menssuram^e de brassatico de toto archonio sive monte, cum qua menssura archonius sive mons mensurabitur, et foriscapium quocienscumque dicta faxea terre venderetur vel inpignoraretur aut quocumque alio modo alienaretur. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturum et non contra venturum, bona fide et per stipulationem tibi promito,^b et etiam per Deum, a me tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, hec sponte juro; virtute cujus juramenti renuncio omni juri divino et humano, legi, consuetudini et auxilio quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Actum est hoc XVII° kalendas madii, anno Domini millesimo CC^o LXXX° tercio. Sig+num Saqueti Baroni predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Paschalis Beroardi, levite, et Bernardi Baroni, sacerdotis, et Bernardi Dominici de Pontiliano, testium. Sig++na fratris Guilelmi de Castilione, bajuli forencis predicte domus Manssi^d Dei milicie Templi, et predicti Guilelmi de Arulis, qui hoc salvo jure in omnibus, ut dictum est, predicte domus Manssi Dei mili-

tie Templi et Guilelmi de Arulis predicti, scilicet tascha et tercia parte cussure et dicta menssur^e de brassatico, et in foriscapio, ut dictum est, si dicta faxea terre venderetur vel inpignoraretur vel quocumque alio modo alienaretur, VII° kalendas madii, anno quo supra laudaverunt, et inde foriscapium suum habuerunt. Sig+++na Pontiliani Juliani, de Pontiliano, et Arnaldi Martini, sacerdotis de Ortafano, testium, et mei Bernardi Dominici de Pontiliano, qui hanc cartam scripsi mandato Dalmatii Dominici.

Dalmatius Dominici, scriptor publicus actoritate^f domini El-nensis episcopi, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per totum. b. Sic A' per promitto. c. Sic A' per apprehenderis.
d. Sic A' per mansi. e. Sic A'. f. Sic A' per auctoritate.

1029

1293, 20 d'abril

Guillem Jordà reconeix a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la casa del Temple del Masdèu una masada que el seu oncle li ha llegat i que per aquesta raó ha d'ésser home propi i amansat del Masdèu i ha de residir permanentment a la vila de Calce. Fa homenatge al comanador posant les mans dins les seves i besant el senyal de la Santa Creu que porta al mantell. Fra Jaume d'Ollers reconeix que Guillem Jordà li ha donat 20 sous melgoresos. Les possessions que depenen d'aquesta masada són: un mas, dos horts, deu camps, una feixa de terra i vint peces de terra al terme de Calce, una altra al terme de Baixàs i cinc al terme de Pena.

- A Original, pergamí mutilat, amplada 205/210 mm, alçada 285 mm, ADPO, Hp186.³⁰⁴
- B. Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 430-431, segons A.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 525-528, segons A.

[...] ^a et futura prout [...] ^a possessiones ejusdem sunt et [...] ^a ex dicto avunculo meo sic quod [...] ^a post ejus mor-

304. El pergamí està estripat: falta tota la part superior així com una part important del costat esquerre. El document porta al dors una anotació moderna en català: «Modaxos y altres llochs».

tem omnia predicta libere revertantur ad dictum [...] ^a recognosco vobis quod predicta bona et possessiones ejusdem sunt et esse consueverunt, ut dictum est, [...] ^a debeo pro dicta domo Mansi Dei et pro eis sum et esse debeo homo proprius et solidus et amansatus [...] ^a facere continuam residenciam in villa de Calcia, unde promito ^b vobis nomine dicte domus facere census terremerita [...] ^a mansata fieri debent et consueverunt facere dictam continuam residenciam. Et pro predictis obligo [...] ^a Mansi Dei omnia bona dicte mansate et in presenti in signum fidelitatis dicti homagii, facio [...] ^a solidum dicte domus, et facio vobis homagium, mitendo ^c manus meas inter vestras, osculando eas [...] ^a sancte Crucis vestri clamidis. Et ego dictus frater Jacobus, hec laudo ^d et confirmo tibi, dicto Guilelmo Jordani [...] ^a mansatam et donationem tibi factam a dicto avunculo tuo cum dicto instrumento, salvo quod non possit aliquid vendi nec [...] ^a possessionibus dicte mansate sine licencia Templi. Et pro predictis habui a te viginti solidos malguriensium, de quibus per paccatum me teneo, renunciens exceptioni peccunie non numerate. Possessiones vero dicte mansate sunt hec que sequuntur, scilicet: quidam mansus qui [est in] ^a dicta villa de Calcia, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in manso Johannis de Castela; et duo orti, qui [sunt] ^a in terminis de Calcia, quorum unus est loco vocato *Vila vela*, et affrontat ex una parte in tenencia *d'en Aucel*, et ex alia in tenencia Bernardi de Berga; et alius est loco vocato *Gadu*, et affrontat ex una parte in tenencia Johannis *Castela*, et ex alia in comba. Et unus campus loco vocato *Fontanils*, et affrontat ex una parte in via, et ex alia in garriga. Item, unus campus loco vocato *Gardia*, et affrontat ex una parte in via et ex alia in tenencia *d'en Julia*. Item, unus campus loco vocato *Comba de na Ricart*, juxta tenenciam Bernardi *Gerau* et juxta tenenciam Raymundi *Baco*. Item, unus campus loco vocato *al Col de l'estayn* juxta tenenciam Johannis *Caussa*, et ex alia in tenencia *d'en Julia*. Item, unus campus loco vocato [Curper], juxta tenenciam Berengarii *Recort* et juxta tenenciam Berengarii de Calcia. Item, unus campus loco vocato Campo de Sancto Paulo, juxta tenenciam Arnaldi *Recort* et juxta tenenciam Jacobi *Sifre*. Item, unus campus eodem ^e loco, juxta tenenciam Bernardi *Gasau* et juxta tenenciam Jacobi *Sifre*. Item, unus campus loco vocato *a la Fontana*, et affrontat in tenencia *d'en Alzeu* ex duabus partibus. Item, unus campus in eodem loco, juxta tenenciam Jacobi Sifredi et Guilelmi Andree. Item, unus campus in eodem loco, juxta tenenciam Jacobi *Recort* et juxta tenenciam Juliani. Item, una faxia

terre in eodem loco, juxta tenenciam Bernardi de Berga et juxta tenenciam *d'en Castela*. Et amplius viginti pecie terre, que sunt in terminis predictis de Calcia. Item, una pecia terre, que est in terminis de Baxanis, loco vocato *Baxaneles*, juxta tenenciam *d'en Auel* et juxta tenenciam *d'en Castela*. Item, quinque pecie terre, que sunt in terminis de Pena, quorum una est loco vocato ad Collum de Furchis, et alia loco vocato Plana, et alia est loco vocato Comba, et alia est loco vocato Campo *del Rebeyg*, et alia est loco vocato *Carbaneres*. Actum est hoc duodecimo kalendas madii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tercio. Sig++na Guilelmi Johannis et fratris Jacobi predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Bartholomei de Castello et Berengarii Fusterii, jurisperiti, testium. Ego Petrus Felicis de Ortaphano hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi, et suprascripti in XXX^a linea «terre», et rasi et emendavi in XX^a VII^a linea «loco».

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. *Part amb llacunes A.* b. *Sic A per promitto.* c. *Sic A per mittendo.*
d. *et laudo repetit per error A.* e. *Sic A per in eodem.*

1030

1293, 29 de juny. Perpinyà

Jaume II, rei de Mallorca, havent constatat que a la vila de Perpinyà hi havia diverses places destinades a la venda de cereals els dies que es feia la fira pública, i que, a causa de l'augment de la població d'aquesta ciutat i de les altres localitats del Rosselló i d'altres terres que acudien a aquesta fira, el nombre de persones que no podien ésser acollides en aquestes places per a vendre-hi llurs cereals també ha augmentat, ha considerat que seria més útil traslladar la fira del blat a un emplaçament més espaiós. El rei ha ordenat, doncs, la creació d'una plaça única que estarà reservada a la venda de cereals els dies que es fa la fira pública a Perpinyà, i que, per tant, no hi haurà cap altre lloc públic destinat a la venda de cereals en aquesta ciutat, tant a l'interior com a l'exterior de l'antiga muralla. La nova plaça se situa fora de l'antiga muralla, a l'emplaçament dels antics fossats de la ciutat vella, al lloc anomenat Portal d'Elna, i els seus límits es precisen a l'acta. El rei recorda

que ja ha fet habilitar i cobrir aquesta plaça servint-se d'un entramat que descansa damunt d'unes columnes de pedra, i que aquestes obres han comportat despeses feixugues, a les quals fra Ramon de Guàrdia, comanador de la casa del Temple del Masdèu, ha contribuït aportant la quantitat de 5.000 sous melgoresos. Per aquesta raó, el rei mana que la nova plaça es quedi sempre en el mateix emplaçament, i que els templers hi percebin llur dret de mesuratge com solien fer-ho abans a les antigues places públiques destinades a la venda de cereals; i que, els dies de fira, ningú no pugui vendre d'altres cereals més que els mesurats amb les mesures del Temple a les cases i botigues que donen a la nova plaça. El batlle de Perpinyà i els altres oficials reials estaran obligats a prohibir les pràctiques fraudulentos tantes vegades com els templers els ho requereixin. De la mateixa manera, qui hagi venut cereals en aquesta plaça i se'n vagi sense haver pagat el dret de mesuratge, perdrà els cereals, o el seu preu, que serà donat al rei, i el contraventor estarà a més a més obligat a pagar als templers el dret de mesuratge del blat venut.

A Original, perdut.

B Còpia efectuada vers el 1335, *Livre vert mineur*, ACP, AA3, f. 137r-v.

C Vidimus del 3 desembre de 1344, pergami, amplada 545 mm, alçada 325/345 mm, ADPO, 1B11, segons A.³⁰⁵

D Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. A, pp. 107-108.

Indicat: ARAGON, Henri, *Documents historiques sur la ville de Perpignan*, p. 22.

305. «Hoc est translatum fideliter sumptum a quodam publico instrumento cujus tenor dinoscitur fore talis: [Segueix la transcripció de l'acta del 29 de juny de 1293]. Ego Guilelmus Caullasses, vice notarii publici subscripti hoc presens translatum a dicto suo originali publico instrumento sumpsi et translavi fideliter atque legaliter puncto ad punctum, verbo ad verbum, nichil addens vel minuens quod sensum mutet vel intellectum corrumpat, videntibus et legentibus tribus testibus litteratis ad examinationem et comprobationem hujus translati cum dicto suo originali publico instrumento specialiter convocatis, videlicet Petro Forrolli, Berengario Pagesii, Michaelae Pontiliani, notariorum Perpiniani, qui omnes tres una mecum hoc presens translatum et dictum suum originale instrumentum viderunt, legerunt et comprobarunt, et in omnibus ita bene convenire invenerunt die intitulata tercio nonas decembris, anno Domini millesimo CCC quadragesimo quarto, et suprascripti in IIIa linea bladi. Ego Bartholomeus Thome, auctoritate regia notarius publicus Perpiniani, hoc presens translatum a dicto suo originali publico instrumento sumpsi et translavi feci, clausi et hoc sig-(SM)-num feci. Et nos, Bernardus Pini, judex ordinarius curie bajuli Perpiniani huic translato cum suo originali diligenter de verbo ad verbum perlecto et examinato actoritatem nostram judicariam interponimus pariterque decretum et hoc sig-(SM)-num fecimus». Nombroses parts del text han estat esborrades per una mà moderna. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 337».

Text establert segons *B* i *C*.

Noverint universi quod nos, Jacobus, Dei gracia rex Majoricharum, comes Rossilionis et Ceritanie ac^a dominus Montispesullani, intelligentes, tam auditu plurimorum quam etiam ex inspectione nostra, quod^b in villa Perpiniani fuerunt olim diversa loca deputata ad vendendum bladum diebus quibus in villa Perpiniani est, et consuevit esse forum publicum, et propter augmentationem populi ipsius ville, et aliorum locorum terre Rossilionis, et aliunde, qui veniunt et confluunt ad forum dicte ville Perpiniani,^c et presertim gentium que non poterant comode, cum blado quod deportabant ad vendendum, recepi^d in dictis locis, fuit nobis visum utile et expediens ut in alio loco ejusdem ville spaciosum forum dicti bladi mutaretur. Et decrevimus et ordinavimus, ita quod perpetuo ille locus, ad quem nunc de novo mutari fecimus et quem deputavimus ad tenendum et vendendum bladum diebus fori quibus forum tenebitur publice in dicta villa Perpiniani, sit platea unica semper ad vendendum bladum publice diebus fori in villa Perpiniani et ad usum tantum bladi ibidem vendendi; statuentes etiam quod in nullo alio loco publice in villa Perpiniani, infra muros veteres ipsius ville vel extra, sit platea publica vel forum publicum ad vendendum bladum, nisi in predicto loco tantum. Qui quidem locus predictus per nos de novo deputatus est extra muros veteres ipsius ville, in loco in quo consueverunt esse vallata sive fossata ipsius ville veteris, quod consuevit vocari Portale Elnensis, et affrontat ex una parte in via publica qua exitur per portale ipsius ville veteris quod consuevit vocari Portale Elnensis, et ex alia in domibus que fuerunt Jacobi Bordeti quondam, et ex alia in domibus Petri Fabri, pelliparii, et ex alia in via publica que transit inter dictum locum assignatum et deputatum ad dictum bladum vendendum de novo et mansum^e Guilelmi Jordani quondam^f et domos Guilelmi Sale, fabri, et domos Pedrolo, pexonerii,^g et mansum^e Johannis et Petri Vitalis fratrum, et aliorum. Predictum autem locum de novo per nos assignatum et deputatum ad tenendum et vendendum perpetuo publice, ut dictum est, bladum in villa Perpiniani fecimus jam de novo cohoperiri;^h quod quidem cohoperimentumⁱ sustentatur columnis^j sive aculeis lapideis. Et in illis que fuerunt necessaria ad ipsum locum ad aptandum et cohoperiendum fuerunt facte magne expense,^k in quibus expensis frater Raymundus de Gardia, preceptor domus milicie Templi Mansi Dei, nomine ipsius domus Mansi^l Dei posuit aliquam partem, videlicet quinque mille solidos malguriensium. Quare volumus et ordinamus ac etiam statuimus

quod dictus locus semper sine mutatione maneat, ut supradictum est, et sit ibidem ubi nunc est publica platea deputata ad bladum vendendum; et quod comendator domus Mansi Dei, nomine ipsius domus milicie Templi, habeat et recipiat et recipi faciat in predicta platea suum mensuraticum, prout milicia Templi illud habere et recipere consuevit in villa Perpiniani de blado quod consuevit vendi in plateis publicis deputatis olim ad vendendum publice bladum in villa Perpiniani diebus fori dicte ville; et quod nemo in domibus seu operatoriiis que sunt ante dictam plateam undique sit ausus tenere nec teneat bladum venale diebus scilicet fori quod mensuratur^m cum aliis mensuris,ⁿ nisi tantum cum mensuris Templi, et si fieret, bajulus et alii officiales nostri et successorum nostrorum dicte ville Perpiniani, ad requisitionem fratrum dicte domus Templi, teneantur hoc prohibere. Concedimus etiam et statuimus quod si contingeret aliquem bladum venale ponere in dicto loco seu platea de novo assignato, et inde etiam^o recederet, vendito ipso blado non soluto mensuratico dicte domui Templi, quod amittat^p bladum vel precium ejusdem, quod bladum, vel precium ipsius, applicetur^q nobis et successoribus nostris, et nichilominus dictus venditor dicti bladi, qui dictum mensuraticum non solverit, compellatur per bajulum nostrum et successorum nostrorum ad solvendum dicte domui Templi mensuraticum ipsius bladi sic venditi. Mandantes vicariis, bajulis, iudicibus et universis aliis officialibus nostris, presentibus et futuris, quod predicta omnia et singula firma habeant et observent, ut superius sunt expressa. Et ad maiorem firmitatem omnium predictorum, presens instrumentum sigillo nostro pendenti iussimus comuniri. Datum Perpiniani, tercio kalendas julii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tercio.

Signum (SM) Jacobi, Dei gracia regis Majoricharum, comitis Rossilionis et Ceritanie et domini Montispesullani.

Testes sunt: Poncius de Gardia, dominus de Caneto, Petrus de Fonolletto, Jacobus de Muredine, Arnaldus Bajuli, Bernardus Dalmacii, doctor legum, iudices dicti domini regis.

Sig-(SM)-num Petri de Calidis, qui, mandato dicti domini regis, hec scribi fecit et clausit, cum esset supraposito in linea IIII^a et in linea VII^a ubi dicitur «in via», loco, die et anno prefixis.

a. et C.	b. quam B.	c. Perpiniani omès B.	d. recipi C.	e. manssum B.
f. condam C.	g. peyxonerii C.	h. coperiri B.	i. quohoperimentum B.	j. co-
lumpnis BC.	k. expensse B.	l. mansi afegit a la interlinia B.	m. menssure-	
tur B.	n. cum menssuris B.	o. etiam omès C.	p. amitat C.	q. aplicetur B.

1031

1293, 14 d'agost

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdeu, dona en acapte a Guillem Ballester, habitant de Perpinyà, unes cases contigües situades a la tinença del Temple a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 50 sous melgoresos de cens anual, pagable una meitat el dia de Nadal i l'altra meitat el dia de Sant Joan de juny, i el foriscapi en cas de mutació. El terratger o els seus successors no podran cedir a un tercer sota cens aquestes cases sense el consentiment dels templers. Tanmateix, si el terratger els donés 300 sous d'aquí a cinc anys, llavors només els deuria 20 sous de cens. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 220 sous.

A' Original, en forma de carta partida per la banda dreta per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami amplada 309/332 mm, alçada 132/138 mm, ADPO, Hp188.³⁰⁶

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 491, segons A'.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 272-274, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego ffrater^a Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani et scindicus^b domus Mansi Dei milicie Templi, nomine ejusdem domus, dono et trado sive quasi trado in emphiteosim sive ad accapitum tibi, Guilelmo Ballesterii, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quasdam domos contiguas, de celo usque in habissum,^c que sunt intus villam Perpiniani, in tenedone Templi, et affrontant ex una parte in via publica que vocatur Sancti Francischi, et ex alia in via publica, et ex alia in tenencia Jacobi Matfredi et Petri Matfredi, fratrum, et ex alia in tenencia Petri Fabri de Rayners, habitantis Perpiniani, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu, et tui, et quicumque

306. El document porta al dors una anotació del segle XV: «Perpinya. fa L s.», i una anàlisi del segle XVIII en català: «Comanda del Masdeu. Stabliment de casas a Perpinya, parroquia St Matheu, carrer de St Frances en favor de la comanda del Masdeu ab cens de 50 s. ... moneda de Barcelona fet a Guillem Ballester rebut per not. Miquel Rotllan als 19 de las kalend. 7bre 1293».

dictas domos habueritis et tenueritis, donetis mihi et successoribus meis et dicte domui Mansi Dei quolibet anno quinquaginta solidos malguriensium bonorum censuales, quos solvatis mihi et successoribus meis per terminos, scilicet medietatem in primo venienti festo Natalis Domini et aliam medietatem in primo venienti festo sancti Johannis de junio, et sic semper quolibet anno in perpetuum; et quandocumque et quocienscumque dicte domus vendantur vel inpignorentur, ego et successores mei et dicta domus Mansi Dei habeamus semper inde nostrum foriscapium; et quod tu vel successores tui in dictis domibus non ponatis nec possitis ipso nec aliquem censum sine voluntate expressa preceptoris domus Mansi Dei vel ejus locum tenentis; et si faceritis, preceptor et fratres domus Mansi Dei^d possint propria auctoritate recipere et habere dictas domos ad omnes suas voluntates non obstante accapito predicto. Et promito^e tibi quod ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis dictas domos bonas habere et tenere in pace ab omni persona inperpetuum; et tenebimur inde semper tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel tuos facere sive sustinere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Unde, ex pacto inter me et te inito in hoc accapito, promito^e tibi, dicto Guilelmo Ballesterii, quod si tu vel tui successores in dictis domibus dederitis et solveritis mihi, vel successoribus meis, vel preceptori domus Mansi Dei, vel ejus locum tenenti, de presenti die usque ad quinque annos completos trescentos solidos malguriensium bonorum, ego vel successores mei vel preceptor domus Mansi Dei vel ejus locum tenens faciam vel facient tibi vel tuis perpetuam solutionem et remissionem triginta solidorum malguriensium dicti census cum instrumento publico, ita quod, solutis infra dictum tempus per te vel tuos mihi vel successoribus meis vel preceptori Mansi Dei vel ejus locum tenenti dictis CCC solidis malguriensium, deinde inantea tu vel tui non teneamini mihi et dicte domui Mansi Dei facere etolvere quolibet anno, nisi viginti solidos malguriensium dicti census tantum. Et pro hac donatione ad accapitum habui a te pro intrata ducentos viginti solidos malguriensium, de quibus per paccatum^f me teneo, renunciando exceptioni peccunie^g non numerate, quos posui in utilitate domus Mansi Dei. Et ego dictus Guilelmus Ballesterii, hec laudo, promitens^h tibi, dicto ffratri^a Jacobo, nomine dicte domus Mansi Dei stipulanti et recipienti, quod ego et mei, et

quicumque dictas domos habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvemus tibi et successoribus tuis dictum censum dictorum L solidorum malguriensium et dictum foriscapium, ut dictum est, obligando inde tibi et tuis successoribus pro predictis dictas domos, et omnia melioramenta que in eisdem domibus ego et mei fecerimus. Actum est hoc nonodecimo kalendas septembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tercio. Sig++na ffratris^a Jacobi de Oleriis et Guilelmi Ballesterii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi Paratoris, jurisperiti, et Petri Palaudani, sutoris, habitantium Perpiniani, et Johannis de Garricis, testium. Ego Bofatus *Gasc* hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi. Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit, et suprascriptit in septima linea «Dei», et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A'. b. Sic A' per syndicus. c. Sic A' per abyssum. d. Dei afegit
a la interlínia A'. e. Sic A' per promitto. f. Sic A' per pacatum. g. Sic A' per
pecunie. h. Sic A' per promittens.

1032a³⁰⁷

1293, 1 de novembre

Guillem de Pollestres, sabater, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la milícia del Temple una vinya situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles, al lloc anomenat Estany de Godor, mitjançant la sisena part de la collita, que ha de portar a càrrec seu a la casa del Temple de Perpinyà, i el foriscapi en cas de mutació.

- A Original, pergamí mutilat, amplada 335 mm, alçada 460/465 mm, ADPO, Hp194.³⁰⁸
B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 277, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus de Pollestris, sutor, habitator Perpiniani, profiteor et recognosco tibi, fratri Jacobo de Oleriis, preceptoris domus quam milicia Templi habet in villa Perpi-

307. Els dos reconeixements següents, enviats el mateix dia, han estat copiats en un mateix document de pergamí. Per a la comoditat de l'edició, els edito ací separatament, amb un número comú però amb una lletra distintiva per a llur indexació.

308. En una data indeterminada, el document va ésser retallat en el sentit de l'altura en tres tires destinades a servir de punts de llibre.

niani, quod teneo et possideo pro milicia Templi quandam vineam, que est in terminis Sancte Marie de Malleolis, loco vocato *Estayn de Godor*, et affrontat ex una parte in tenentia Arnaldi Honrati de Malleolis, et ex alia in tenentia Petri Blegerii, de expletis cujus dono et dare teneor milicie Templi et fratribus ejusdem fideliter sextam partem, aportatam^a mea propria missione intus villam Perpiniani in domum milicie Templi. Et quoscienscumque dicta vinea vendatur vel inpignoretur, milicia Templi et fratres ejusdem debent inde suum habere foriscapium. Actum est hoc kalendis novembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tercio. Sig+num Guilelmi de Pollestris predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Guilelmi *Coffolent*, et Jacobi *Gasaur*, pelliparii, et Laurencii Plasense, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Nicholay Rabacie.

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc instrumentum receptum et laudatum in posse dicti Nicholay Racacie condam scriptoris publici Perpiniani, et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A per apportatam.

1032b

1293, 1 de novembre

Guillem d'Aguilar, adober, habitant de Perpinyà, reconeix a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, que té per la milícia del Temple un hort situat a la parròquia de Santa Maria de Malloles, pel qual deu l'ager, el bajulivum, i el foriscapi en cas de mutació, i un altre hort petit, contigu a l'anterior, pel qual deu la meitat de l'ager, del bajulivum, i el foriscapi.

A Original, pergamí mutilat, amplada 335 mm, alçada 460/465 mm, ADPO, Hp194.

B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 276, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus de Aguilario, curatarius, habitator Perpiniani, profiteor et recognosco tibi, fratri Jacobo de Oleriis, preceptori domus quam milicia Templi habet in villa Perpiniani, quod ego teneo et tenere debeo pro domo Mansi Dei milicie Templi et fratribus ejusdem quandam peciam orti, que est in terminis Sancte Marie de Malleolis, et affrontat ex

tribus partibus in tenencia Petri Adele de Perpiniano, et ex alia in alia tenencia mea quam teneo pro hospitali Sancti Johannis et in tenencia mea quam teneo pro dicta domo Mansi Dei et pro Guilelmo de Villarasa, de expletis cujus pecie orti dono et dare teneor dicte domui Mansi Dei et fratribus ejusdem fideliter agrarium et bajulivum. Et quandocumque et quoscienscumque dicta pecia orti vendatur vel inpignoretur, dicta domus Mansi Dei et fratres ejusdem debent inde suum habere foriscapium. Item, teneo quandam peciolam orti contiguam dicte pecie orti superius affrontate, de expletis cujus dicta domus et fratres ejusdem recipiunt et recipere debent medium agrarium et medium bajulivum. Et quandocumque et quoscienscumque dicta peciola orti vendatur vel inpignoretur dicta domus Mansi Dei et fratres ejusdem debent inde suum habere foriscapium. Actum est hoc kalendis novembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tercio. Sig+num Guilelmi de Aguilario supradicti, qui hec omnia supradicta laudo, approbo et confirmo. Sig+++na Guilelmi *Coffolent* et Jacobi *Gasau*, pelliparii, et Laurencii Plasense, testium. Ego Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Nicholay Rabacie.

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc instrumentum receptum et laudatum in posse dicti Nicholay Racacie condam, scriptoris publici Perpiniani, et hoc sig-(SM)-num feci.

1033a³⁰⁹

[1293, 1 de novembre]

Saurimunda, muller de Berenguer Aganet, reconeix que té per la casa del Temple del Masdèu una vinya [situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles], al lloc anomenat les Arenes, mitjançant la setena part de la collita, que ha de portar a càrrec seu a la casa del Temple de Perpinyà, i el foriscapi en cas de mutació.

A Original, pergami mutilat, amplada conservada 110 mm, alçada 460 mm, ADPO, Hp194.³¹⁰

309. Els cinc reconeixements següents han estat copiats en un mateix document de pergami.

310. El document ha estat retallat en el sentit de l'altura en diverses tires destinades a servir de punts de llibre, i només subsisteix la tira corresponent a la banda esquerra (cara de carn) del pergami.

B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 274-275, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Saurimunda, uxor Berengarii Aganeti [...] ^a habet in villa Perpiniani, quod teneo et tenere debeo pro domo [...] ^a Arenis, que affrontat ex una parte in via, et ex alia [...] ^a fratribus ejusdem bene et fideliter septenam aportatam ^b in [...] ^a vel inpignoretur dicta domus Mansi Dei et fratres ejusdem [...] ^a Sig+num Saurimunde, uxoris Berengarii Aganeti, predictae [...] ^a Guilelmus Veyrierii hanc cartam scripsi mandato Nicholay [...] ^a.

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc [...] ^a.

a. Part amb llacunes A. b. Sic A per apportatam.

1033b

[1293, 1 de novembre]

Joan Bonet, teixidor, habitant de Perpinyà, reconeix que té per la casa del Temple del Masdèu una vinya [situada a la parròquia de Santa Maria de Malloles], mitjançant la setena part de la collita, que ha de portar a càrrec seu a la casa del Temple de Perpinyà, i el foriscapi en cas de mutació.

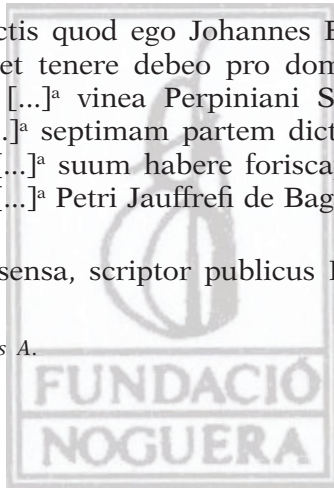
A Original, pergami mutilat, amplada conservada 110 mm, alçada 460 mm, ADPO, Hp194.

B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 274-275, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Johannes Boneti, textor, habitator Perpiniani [...] ^a et tenere debeo pro domo Mansi Dei milicie Templi et fratribus [...] ^a vinea Perpiniani Servere, et ex alia in alia mea tenentia [...] ^a septimam partem dictorum fructuum dum vinea ibi fuerit. Et [...] ^a suum habere foriscapium. Actum est hoc kalendis novembris [...] ^a Petri Jauffrefi de Bagis et Johannis Andree et Lau[rencii ...] ^a.

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc in [...] ^a.

a. Part amb llacunes A.

1033c

[1293, 1 de novembre]

Bernat Vidal, peixater de Perpinyà, reconeix que té per la casa del Temple del Masdéu un bé immoble [situat a la parròquia de Santa Maria de Malloles], mitjançant 6 diners melgoresos de cens anual i el foriscapi en cas de mutació.

- A Original, pergami mutilat, amplada conservada 110 mm, alçada 460 mm, ADPO, Hp194.
 B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 274-275, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus Vitalis, peixonerius de Perpiniano [...]a quod teneo et tenere debeo pro domo Mansi Dei milicie Templi [...]a parte in via, et ex alia in alia tenentia mea, quam teneo pro [...]a ejusdem sex denarios malgurienses censuales annuatim in festo [...]a ejusdem debent inde suum habere foriscapium. Actum est hoc [...]a Sig+++na Petri Jauffredi de Bagis et Johannis Andree [...]a.

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc in [...]a.

a. Part amb llacunes A.

1033d

[1293, 1 de novembre]

Ramon Mir de Perpinyà reconeix que té per la casa del Temple del Masdéu un bé immoble [situat a la parròquia de Santa Maria de Malloles], mitjançant mitja aiminada d'ordi rasa de cens anual i el foriscapi en cas de mutació.

- A Original, pergami mutilat, amplada conservada 110 mm, alçada 460 mm, ADPO, Hp194.
 B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 274-275, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Mir de Perpiniano, pro[fiteor ...]a tenere debeo pro domo Mansi Dei milicie Templi et fratribus [...]a una parte in tenentia Petri Durandi, et ex alia in vinea [...]a ejusdem mediam eyminam ordeï boni raseriam ad rectam [...]a censuales, et quandocumque et quoscienscumque dicta vinea vend[atur ...]a anno Domini millesimo ducentesimo

nonagesimo tertio. Sig+num [...] ^a Plasense, testium. Ego Guilelmus Veyrierii, hanc cartam [...].^a

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc in [...].^a

a. Part amb llacunes A.

1033e

[1293, 1 de novembre]

Boneta, esposa de Guillem Pollestres, reconeix que té per la casa del Temple del Masdéu un bé immoble [situat a la parròquia de Santa Maria de Malloles], al lloc anomenat Via de les Costes, mitjançant la sisena part de la collita, i el foriscapi en cas de mutació.

A Original, pergami mutilat, amplada conservada 110 mm, alçada 460 mm, ADPO, Hp194.

B Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 274-275, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Boneta, uxor Guilelmi Polestris [...] ^a habet in villa Perpiniani, quod teneo et tenere debeo una cum [...] Malleolis],^a loco vocato Via de les costes, et affrontat ex una [...] ^a teneor dicte domui Mansi Dei et fratribus ejusdem sextam [...] ^a inde suum habere foriscapium. Actum est hoc kalendis novembris [...] ^a laudo. Sig++++na *Guilelmi Coffolent* et Jacobi [Gasau-... ..] ^a et suprascripsi in III^a linea «cujus» et rasi et emendavi [...].^a

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi hoc in [...].^a

a. Part amb llacunes A.

1034

1294 (nou estil), 4 de febrer

Pere de Nils, adober, habitant de Perpinyà, ven a Bernat Amalric, adober de Perpinyà, un obrador situat a la vila de Perpinyà. Com a preu d'aquesta venda, Pere de Nils reconeix haver rebut 13 lliures melgoreses. Fa aquesta venda sota reserva del cens de 45 sous degut al cavaller Jaume de Mura, i del cens de 2 diners i el foriscapi deguts als templers. Gueraua, muller de Pere de Nils, confirma aquesta venda i renuncia al seus drets

sobre l'obrador. Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, confirma aquesta venda el 27 de març de 1294, i es té per pagat del foriscapi.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami mutilat, amplada 240 mm, alçada 130 mm, ADPO, Hp188.³¹¹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 491, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 278-279, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Petrus de Agnillis, curaterius, habitator Perpiniani, per me et meos vendo et trado sive quasi trado tibi, Bernardo Amalrici, curaterio Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quoddam operatorium, de celo usque in habissum,^a quod est in villa Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenentia Poncii de Conilaco, jurisperiti de Villafrancha, et ex alia in via et ex aliis duabus partibus in tenencia Bernardi Olibe, aluderii, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo inde tibi et tuis ratione hujus venditionis omnes actiones et jura, quas et que in dicto et pro predicto operatorio habeo et habere debeo aliquo modo, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis facio pretio tresdecim librarum malguriensium, de quibus per paccatum^b me teneo, renunciando exceptioni peccunie^c non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justì precii decepti sunt, similiter renunc[io].^d Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum. Et promitto^e tibi quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictum operatorium bonum habere et tenere in pace omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, et de omni tuo tuorumque interesse. Pro quibus omnibus predictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona mea, presenciam et futura; et incontinenti constituo me dictum operatorium tuo nomine possidere vel quasi donec inde apprehenderis plenam

311. El document està estripat en diversos indrets. Porta al dors un regest del segle XV en català: «Carta d'un obrador d'en Bernat Amalrich corratè ab çens de II d. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 374».

et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere et retinere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure [... Jacobi]^d de Moresia, militis, scilicet quadraginta quinque solidis malguriensium censualibus quolibet anno, et salvo jure domus milicie Templi, scilicet duobus denariis malguriensium censualibus, et foriscapio si dictum operatorium vendatur vel inp[ignoretur. Et quod contra]^d predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promi[to; et etiam]^d per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Per quod juramentum renuncio omni juri omnique [legi et omni con]suetudini^d quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possem. Et ego Geralda, uxor dicti Petri de Agnillis, hec laudo, solvens et diffiniens tibi, dicto emptori, et tuis perpetuo, quicquid juris habeo et habere debeo in dicto operatorio ratione dotis mee et donationis propter nupcias vel alio modo, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam bona fide et per stipulationem tibi promito,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro; per quod juramentum renuncio, certificata de jure meo, omni juri ypothecarum dotis et donationis propter nupcias et omni alii legitimo auxilio. Actum est hoc pridie nonas februarii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tercio. Sig++na Petri de Agnillis, curaterii, et Geralde, uxoris ejus, predictorum, qui hec laudamus. Sig++++na Guilelmi Ferrarii, textoris, et Guilelmi de Aguilaro, curaterii, et Bernardi Tolugis et Bernardi Martini, testium. Sig+num fratris Jacobi de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani, qui hec laudo sexto kalendas aprilis, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quarto, salvo jure dicte domus Templi in dicto censu dictorum duorum denariorum malguriensium et in dicto foriscapio, si dictum operatorium vel dictus census dictorum XL quinque solidorum malguriensium vendantur vel inpignorentur et in omnibus et per omnia, et salvo quod non possint vendi nec alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum, et salvo etiam quod non possit inponi major census in dicto operatorio, et de foriscapio hujus venditionis per paccatum me teneo. Sig++na Guilelmi [...]^d Ermengaldi Berardi, qui hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi [...]^d hoc sig-(SM)-num [fecit].^d

a. Sic A¹ per abyssum. b. Sic A¹ per pacatum. c. Sic A¹ per pecunie.
d. Forat a A¹. e. Sic A¹ per promitto.

1035

[1293, 25 de març <?> 1294 (nou estil), 24 de març]

*Procediment judicial de la investigació dirigida pel veguer reial de la Fenolleda relativa al litigi que enfronta el comanador del Masdén, d'una banda, i els cònsols de Sant Pau de Fenollet, d'altra banda, a propòsit dels drets de despastura i d'aforestació del terme de Prunyanes i de la facultat d'eixarmar i explotar terres sota l'agrer. Els cònsols pretenien que aquests usos havien estat concedits a llur comunitat pel difunt Pere de Fenollet, senyor de Prunyanes, que n'hauria fet després donació a la casa del Temple.*³¹²

A Original sobre pergamí, perdut.

Anàlisi: En francès, feta el 1704, ADHG, H Malta, Inventari núm. 76, f. 88.

Proces entre le commandeur d'Omps^a et les consuls de St Pol devant le viguier royal de Fenouillet, commissaire député par le senechal de Carcassonne et Besiers a raison du droit de depesence et coupement du bois dans la juridiction de Prunhan, dont ils pretendent estre en possession sans le consentement dudit commandeur en luy payant le droit d'agrier, et pour raison de quoy ils disent que jadis Pierre de Fenouillet, seigneur de Prunhan, donna a la communauté des habitans dudit Saint Pol presens et advenir et ensuite la maison du Temple le droit et service de faire paistre leur bestail, de couper des poutres et les emporter a leur volonté, extirper des terres et les réduire en agriculture, semer leurs grains et les recueillir en payant le droit d'agrier qu'on a accoutumé de payer dans la terre et distroit dudit Prunhan, voisin de la terre dudit St Pol, avec l'anqueste pour prouver la chose sans aucune sentence. Ledit proces de l'année 1293 escrit en un grand rouleau de parchemin, cotté n° 2.

a. *Sic per Mas Déu.*

1036

1294, 3 de juliol

Bartomeu Pagès, fill del difunt Arnau Pagès, de Sant Hipòlit, es fa, amb tots els seus descendents, home propi del Masdén, a les

312. Es tracta de fet d'una deixa testamentària feta a la milícia del Temple per Arnau de Fenollet el 1173; vegeu més amunt els documents núm. 92 i 93.

mans i en poder de fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit, al qual promet pagar anualment un cens recognitiu de 6 diners melgoresos el dia de Nadal.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 205 mm, alçada 155 mm, ADPO, Hp189.³¹³
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 421-422, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 256-257, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Bartholomeus Pages, filius condam Arnaldi Pages, de Sancto Ypolito, per me et omnes descendentes meos facio me et omnes descendentes meos homines proprios et solidos domus Mansi Dei milicie Templi et conventus ejus, tam presentis quam futuri, in manu et posse vestri, domini fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris in castro de Sancto Ypolito pro eadem domo, nomine ejusdem domus et dicti conventus ejus recipientis, mittens et supponens me et omnes descendentes meos et bona mea omnia sub protectione et deffentione^a vestri et dicte domus et dicti conventus ejus, promittens etiam bona fide ac firma stipulatione per me et omnes descendentes meos vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine dicte domus et dicti conventus ejus stipulanti sollempniter^b et recipienti, me et omnes^c meos descendentes esse fideles et legales vobis et dicte domui et dicto ejus conventui, et custodire et servare ac etiam deffendere^d vos, et dictam domum, et dictum conventum, et bona ejus, pro posse nostro perpetuo et ubique, et me et meos descendentes qui fuerint heredes mei universales dare ac solvere eisdem domui et conventui, vel eorum legitimo receptori nomine eorum, semper annuatim in festo Natalis Domini VI^{ex} denarios malgurienses bonos in signum dominii et in recognitionem homagii. Pro quibus predictis, obli-go me et omnes descendentes meos et bona mea omnia predice domui, et dicto ejus conventui, et vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine eorum recipienti. Et ego frater Berengarius de Aquaviva, comendator predictus, recipiens nomine dicte domus et dicti conventus ejus a te, Bartholomeo Pages predicto, predictum

313. El document porta al dors una notació contemporània de l'acta: «Domus Templi»; un regest del segle XV en català: «Carta de (...) com Bartholomeu Pages se fen hom soli... el e la sua descendencia (...) de la casa del Mas Deu e fa VI d. en senyal de homenatge»; una menció moderna: «De Sent Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2532».

homagium et alia omnia et singula supradicta, ut sunt dicta, ea omnia, eodem nomine quo supra,^e laudo, promittens, eodem nomine, tibi quod ego et dicta domus et dictus conventus ejus protegemus et deffendemus^f te et omnes descendentes tuos et bona vestra omnia tanquam proprios et solidos homines dicte domus et eorumdem hominum bona secundum bonos usus et consuetudines dicte domus et conventus ejus perpetuo et ubique. Actum est hoc quinto nonas julii, anno Domini M° CC° XC° quarto. Sig++na Bartholomei *Pages* et fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na *Johannis de Bas*, et *Raymundi Forner* et *Jacobi Sartre*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini episcopi Elnensis hanc cartam scripsit, et suprascriptit in VII^a linea «omnes», et in XV^a linea «quo supra», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per defensione. b. Sic A' per sollemniter. c. omnes *afegit a la interlínia A'*. d. Sic A' per defendere. e. quo supra *afegit a la interlínia A'*. f. Sic A' per deffendemus.

1037

1294, 5 d'octubre

Joan Bartomeu, adober, habitant de Perpinyà, cedeix a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, tots els seus drets sobre una casa situada a la vila de Perpinyà, que havia comprat a Bernat de Camprodon, fill del difunt Bernat de Camprodon, habitant de Perpinyà. Per aquesta concessió, reconeix haver rebut 40 sous melgoresos.

- A Original, pergami, amplada 320 mm, alçada 100/110 mm, ADPO, Hp188.³¹⁴
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 492, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 280-281, segons A.

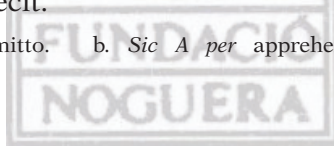
Notum sit cunctis quod ego Johannes Bartholomei, aluderii, habitans Perpiniani, per me et per omnes meos solvo et diffinio vobis, fratri Jacobo de Oleriis, preceptorum domus milicie Templi Perpiniani, et vestris successoribus, et cui volueritis perpetuo,

314. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «Carta d'una casa a la aluderia [te] d'en Bernat de Campredon. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2514».

quicquid juris habeo et habere debeo in quadam domo infrascripta quam emeram a Bernardo de Camporotundo, filio condam Bernardi de Camporotundo, habitanti Perpiniani, ratione dicte emptionis, vel quocumque alio modo vel ratione, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici vel intelligi potest, ad utilitatem vestram et vestrorum successorum, cedendo etiam inde vobis et vestris successoribus ratione hujus solutionis et diffinitionis omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicta et pro predicta domo ratione dicte emptionis vel alio modo, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Et promito^a vobis quod nichil feci nec decetero faciam quominus predicta vel aliquid predictorum vobis vel vestris successoribus valeat vel infringi possit seu revocari, faciendo inde vobis et vestris successoribus pactum de non petendo aliquid ulterius pro predictis vel aliquo predictorum, et incontinenti constituo me dicta jura et dictas actiones, que et quas in dicta domo habebam vestro nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderitis^b plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis apprehendere^c vestra propria auctoritate quandocumque et quotienscumque vobis placuerit et etiam retinere, ad omnes vestras vestrorumque successorum voluntates omni tempore faciendas. Et pro hac solutione et diffinitione habui et accepi a vobis quadraginta solidos malguriensium bonorum, de quibus per paccatum me teneo, renunciando exceptioni peccunie non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem vobis promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Est autem dicta domus intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenentia Raymundi de Aguillario, aluderii, et ex alia in tenentia que condam fuit Poncii Barrere, et ex aliis duabus partibus in viis publicis. Actum est hoc tercio nonas octobris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quarto. Sig+num Johannis Bartolomei predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Guilelmi Sale, jurisperiti, et Raymundi de Agullario predicti, testium, et mei Boffati Gasc, qui hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi.

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A per promitto. b. Sic A per apprehenderitis. c. Sic A per apprehendere.

1038

1294, 23 de novembre

Fra Ramon de Guàrdia, comanador del Masdeu, amb el consentiment dels frares Jaume d'Ollers, comanador de Perpinyà, i Berenguer d'Aiguaviva, comanador de Sant Hipòlit, dona en acapte a Guillem Adalbert, de Sant Hipòlit, una vinya situada al terme de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Puig. El terratger haurà de donar als templers la setena somada, que portarà a càrrec seu al cup del Temple al castrum de Sant Hipòlit. Per aquesta concessió, fra Ramon de Guàrdia reconeix haver rebut 150 sous melgoresos. Guillem Adalbert promet residir permanentment al poble de Sant Hipòlit.

A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 260 mm, alçada 150/155 mm, ADPO, Hp189.³¹⁵

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 424, segons A¹.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 258-259, segons A¹.

Notum sit cunctis quod nos, ffrater^a Raymundus de Gardia, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, cum laudamento ffratris^a Jacobi de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani, et ffratris^a Berengarii de Aqua viva, preceptoris de Sancto Ypolito pro dicta domo Templi, per nos et successores nostros damus et tradimus, sive quasi tradimus ad accapitum, sive in emphiteosim, tibi, Guilelmo Adalberti de Sancto Ypolito, et tuis, et cui volueris perpetuo, quandam vineam, cum terra in qua est plantata, que est in terminis de Sancto Ypolito, in loco vocato *al Pug*, et affrontat ex una parte in tenentia Raymundi *Figeres*, et ex alia in tenentia Graside, filie condam Arnaldi Ministralis, de Sancto Ypolito, et ex alia in tenentia Petri Sutoris, et ex alia in via publica, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu, et tui, et quicumque dictam vineam habueritis et tenueritis, donetis et solvatis semper nobis et successoribus nostris de expletis^b ejusdem vinee fideliter septenam saumatam, aportatam^c in posse nostro intus castrum de Sancto Ypolito, in

315. El document porta al dors una menció moderna: «Sent Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2519».

tina Templi, cum missione tua, et foriscapium quocienscumque dicta vinea vendatur vel impignoretur, et quod tu nec tui possitis eam ponere ad maiorem nec minorem servitutem, et quod dicta vinea etiam non possit vendi sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis. Et promittimus tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam vineam bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et profitemur et recognoscimus tibi nos habuisse a te pro hoc accapito centum quinquaginta solidos malguriensium, de quibus per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate. Et ego dictus Guilelmus Adalberti, hec omnia laudo, sub pactis et conditionibus predictis, et promitto vobis, dicto fratri Raymundo, me vobis dare de expletis dicte vinee bene et fideliter septenam saumatam ut superius dictum est, et dictum foriscapium, ut superius dictum est, et omnia alia attendam^d et compleam. Et etiam promitto vobis quod faciam continuam residenciam intus villam de Sancto Ypolito, obligando inde vobis et successoribus vestris dictam vineam, cum omni melioramento quod ego et mei fecerimus in eadem. Actum est hoc nono kalendas decembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quarto. Sig++na ffratris^a Raymundi de Gardia et Guilelmi Adalberti predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Raymundi *Argilers*, et Petri Fabri *de Capcir* et Guilelmi Traverii de Sancto Ypolito, testium. Ego Petrus Felicis hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi, et rasi et emendavi in septima linea ubi dicitur «expletis».

Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A¹. b. La paraula expletis ha estat escrita ulteriorment sobre una raspadura A¹. c. Sic A¹ per apportatam. d. Sic A¹ per attendam.

1039

[1294, 25 de març <?> 1295 (nou estil), 24 de març]

Beatriu, vídua de Guillem Gaucelm, de Sant Hipòlit, i el seu fill pupil, Joan Gaucelm, de més de dotze anys d'edat, venen a Pere

Fanjaus, de Sant Hipòlit, la quarta part indivisa d'una oliveda situada a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat el Puig, llevat de la tercera part de la collita i el foriscapi deguts a la casa del Temple. Com a preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 50 sous melgoresos. Li fan aquesta venda com a més-dient, després d'haver subhastat el bé al poble de Sant Hipòlit, per tal de pagar els deutes que llur difunt marit i pare devia, amb interesos, a uns jueus dels quals desconeixen els noms, ja que no disposaven de cap bé moble de valor suficient per a pagar aquests deutes. Fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit, confirma aquesta venda i reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

- A Original, pergami mutilat mutilé, amplada conservada 265/275 mm, alçada 200/205 mm, ADPO, Hp189.³¹⁶
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 423, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 254-255, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Beatrix, uxor condam Guilelmi Gaucelmi de Sancto Ypolito, nomine tutorio Johannis Gaucelmi, pupilli, filii mei et dicti mariti mei [...] ^a et ego idem Johannes Gaucelmi, pupillus, nomine meo et meorum proprio, vendimus et tradimus et quasi tradimus tibi, Petro *Fanyaus*, ejusdem loci, et tuis et [...] ^a quorumcumque volueris omnimodas voluntates omni tempore faciendas, quartam partem pro indiviso totius cujusdam olivete et terre in qua est plantata [...] ^a ipsius pupilli, que est in adjacencia Sancti Ypoliti, in loco vocato *Puyg*, et affrontat ex una parte in tenencia Petri Gaucelmi, et ex alia in tenencia [...] ^a pupilli, et ex alia in tenenciis Petri *d'Arques* et Berengarii *Figeres*, et ex alia in tenencia mei dicti pupilli, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et [egressibus, et cum terminis et pertinentiis] ^a suis, et cum omnibus in se habentibus et sibi pertinentibus, sicut melius et plenius intelligi, dici vel scribi potest ad utilitatem tuam et tuorum, salvo [...] ^a Templi, scilicet tertia parte expletorum omnium semper que ibi fuerint, et foriscapio jure directi domini quandoque et quocienscumque dicta quarta pars dicte [...] ^a vendatur vel inignoretur in toto vel in parte. Et cedimus etiam nomine hujus vendicionis, nominibus quibus supra tibi et tuis et

316. El document ha estat retallat en el sentit de l'altura, i la banda dreta (cara de carn) manca. Porta al dors una anotació del segle XIV: «Petri Fanyaus».

quibus volueris perpetuo omnes actiones [...]a pro dicta quarta parte pro indiviso dicte olivete et terre in qua est plantata, nominibus quibus supra, habemus et habere debemus vel possumus vel quocumque alio modo seu ratione [...]a in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem, nominibus quibus supra, tibi et tuis facimus precio L solidorum malguriensium bonorum, de quibus bene per [...]a nominibus quibus supra, renunciantes exceptioni peccunie non numerate, et illi legi etiam qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt. Et si hec ven[ditio ... vali]turaa precio supradicto, illud totum prevalens gratis inter vivos, nominibus quibus supra, tibi et tuis solvimus, damus et diffinimus ac etiam remittimus in perpetuum [...]a ex causa ingratitude posse revocari. Quod quidem totum precium supradictum dicte vendicionis cum quibusdam etiam aliis denariis misimus et convertimus in utilitatem et [...]a videlicet in debita persolvenda, que predictus pater condam mei ipsius pupilli debebat sub gravaminibus et usuris quibusdam judeis quorum nomina ignoramus [...]a dicte olivete, et terre in qua est plantata, fuit ante tempus presentis vendicionis ejus per villam Sancti Ypoliti pluries publice ac legitime subhastata et [...]a res et non invenimus aliquam aliam personam que tantum precium nobis offerret, nec dare vellet, quantum tu, dictus emptor, nobis obtulisti et dedis[ti ...]a L solidos pro dicta quarta parte pro indiviso dicte olivete et terre in qua est plantata, nec etiam habebamus bona mobilia ex quibus de debitis gravaminibus [...]a judeis predictis, nec etiam habebamus alia bona immobilia que tantum vendi expedirent mihi, dicto pupillo, quantum dicta quarta pars pro indiviso dicte olivete et [...]a judeis debita supradicta. Et promittimus, nominibus quibus supra, inde tibi, quod totam predictam vendicionem faciemus eisdem nominibus tibi et tuis dictam habere et tenere [...]a in perpetuum, et tenebimur eisdem, nominibus quibus supra, inde tibi et tuis semper sine fraude de omni evictione et de sumptibus si quos in causa evictionis te vel [...]a verbo tuo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus et singulis supradictis obligamus nominibus quibus supra tibi et tuis per vinculum omnia bona mei dicti pupilli [...]a. Et quod ita hec omnia et singula supradicta fideliter semper attendamus, compleamus et etiam observemus, nominibus tamen quibus supra, et in aliquo nunquam contraveniamus vel [...]a bona fide ac firma stipulatione tibi promittimus,^b et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis III^{or} Dei Euvangelii, ego dictus pupillus, sponte juro. Per [...]a recognosco me mayorem

XII^{cim} annorum etate, et per eandem virtutem ejusdem juramenti renuncio certificatus de jure meo et consultus omni juri [...] ^a in integrum et omni exceptioni doli et metus et omni alii juri et legi auxilio beneficio et exceptioni ecclesiasticis et civilibus quibus vel eorum aliquo contra [...] ^a Et ego frater Berengarius de Aquaviva, comendator in castro de Sancto Ypolito pro dicta domo Mansi Dei, nomine ejusdem domus, hec omnia et singula supradicta [...] ^a et de foriscapio hujus vendicionis bene perpacatum me teneo et contentum, nomine dicte domus renunciens exceptioni ipsius foriscapii non recepti [...] ^a Domini M^o CC^o XC^o quarto. Sig++++na Beatricis, uxoris condam Guilelmi Gaucelmi, tutricis, et Johannis Gaucelmi, filii, ejus pupilli, et fratris Berengarii [...] ^a hec omnia laudamus. Sig++++na Bernardi Tardivi, et Michaelis de Dones et Johannis Biayna, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti [...] ^a scripsit et suprascriptit in secunda linea «cujus filii mei sum tutrix» et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Part amb llacunes A. b. Sic A per promittimus.

1040

1295, 17 de juny

*Vidimus per Guillem Veirier d'una acta del 21 de desembre de 1285,*³¹⁷
subscrita per Llorenç Plasensa, escrivà públic de Perpinyà.

A. Original, pergamí mutilat, amplada 335 mm, alçada 460/465 mm, ADPO, Hp194, segons A.³¹⁸

Hoc est translatum fideliter sumptum a quodam instrumento per alphabetum diviso cujus series sic se habet: [*Segueix la transcripció de l'acta del 21 de desembre de 1285*]. Ego Guilelmus Veyrierii, mandato Laurencii Plasense fideliter atque legaliter hoc translatum translavi ab originali instrumento puncto ad punctum, verbo ad verbum, nichil addens vel minuens, videntibus et legentibus tribus testibus convocatis, scilicet Bernardo *Bajoles*, et Guilelmo de *Boscaros* et Bernardo de Podio, qui omnes hoc translatum et originale instrumentum viderunt et legerunt et ita bene convenire invenerunt quintodecimo kalendas julii, anno Domini millesimo

317. Vegeu més amunt, l'acta núm. 1002.

318. El document ha estat retallat en el sentit de l'altura en tres tires destinades a servir de punts de llibre.

ducentesimo nonagesimo quinto. Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, scripsi^a et hoc sig-(SM)-num feci.

a. *Sic A per subscripsi.*

1041

[maig de 1294 <?> juliol de 1295]³¹⁹

Fra Ramon de Guàrdia, comanador del Masdéu, considerant que un cens en numerari seria més útil a la casa del Temple que una servitud en espècies, redueix l'agrer de la meitat de la collita que Moisès Daví, jueu de Cabestany, devia per una peça de terra, una part de la qual està plantada de vinya, en un cens anual de 18 diners melgoresos, pagable el dia de Nadal, que s'afegeix als 2 diners que aquest terratger deu per una vinya contigua a aquesta. El terratger haurà de pagar igualment el foriscapi en cas de mutació. Aquestes terres se situen a la par-ròquia de Sant Esteve d'Orla, als llocs anomenats la Guàrdia i Clota Gauter.

- A¹ Original, en forma de carta partida per part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami mutilat, amplada 260/265 mm, alçada 205 mm, ADPO, Hp186.³²⁰
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 494, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 260-261, segons A¹.

Notum sit cunctis quod nos, frater Raymundus de Gardia, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, nomine ejusdem domus, per nos et per omnes nostros successores in dicta domo, inspecto quod census infrascriptus erit utilior nobis et nostris successoribus et domui predictae quam agrarium quod de medietate expletorum

319. Gràcies al testimoni de Guillem de Tamarit durant l'interrogatori dels templers el 1310, sabem que fra Galceran de Biure fou rebut com a templer el segon diumenge del mes de maig de 1294, MICHELET, *Le Procès des templiers*, vol. II., París, éd. du CTHS, 1987, p. 453. D'altra banda, fra Ramon de Guàrdia està atestat com a preceptor del Masdéu d'agost de 1292 a novembre de 1294, i després ho està com a comanador de Peníscola de juliol de 1295 a març de 1298, FOREY, *The Templars in the Corona de Aragón*, apèndix II. El seu successor al capdavant de la casa del Masdéu, Guillem d'Abellars, està atestat de novembre de 1295 a gener de 1301.

320. La part inferior del document està retallada. Porta al dors un regest modern en català: «pecia de terra o vinya de Mosse Davi de Cabestany a Orla ab sens de XX den.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2933».

cujusdam pecie terre inferius affrontate, et alterius particule vinee in ea plantate, recipiebamus, habito respectu ad tempus preteritum, idcirco reducimus tibi, Mosse Davi de Capitestagno, judeo, tenenti dictam peciam terre et vineam in ea plantatam, agrarium predictum ad decem octo denariorum malguriensium bonorum censualium, quos loco et vice predicti agrarii ab hac die inantea, tu et tui, qui dictam peciam terre et vineam in ea plantatam habueritis et tenueritis, loco et vice dicti agrarii detis et solvatis nobis et nostris successoribus singulis annis in festo Natalis Domini una cum duobus denariis malguriensibus, quos nobis, et successoribus nostris, et dicte domui, facere tenemini et consuevistis tu et tuis pro quadam vinea tua, contigua dicte pecie terre, et sic in universa predicta pecia terre et vinea predicta eidem contigua tu et tui pro censu earundem vinee et pecie terre detis et solvatis nobis et nostris successoribus in dicta domo Mansi Dei viginti denarios malgurienses bonos censuales singulis annis in dicto festo Natalis Domini; et quosciscumque dicta vinea et predicta pecia terre in totum vel in parte vendantur vel inpignorantur, nos et dicti successores nostri habeamus inde nostre foriscapium. Et nomine domus predictae diffinimus et remittimus^a tibi in perpetuum et tuis agrarium predictum quod recipiebamus, ut dictum est, de medietate expletorum dicte pecie terre et cujusdam particule vinee in ea plantate, ut dictum est, facientes inde tibi et tuis absolutionem et quitationem et finem perpetuum et pactum de^b non petendo, salvis nobis, et successoribus nostris predictis, et dicte domui Mansi Dei, dictis viginti denariis malguriensibus censualibus quolibet anno, et foriscapio, ut superius continetur, promittentes tibi, dicto Mosse Davi, stipulanti pro te et tuis, quod nichil fecimus nec decetero faciemus quominus predicta tibi vel tuis valeant, vel infringi possint, seu etiam revocari. Est autem dicta pecia terre et vinea predicta in terminis et adjacencia Sancti Stephani de Orulo, et dicta vinea est in loco vocato *a la Gardia*, et dicta pecia terre est in loco vocato *Clota Gauter*. Et dicta vinea, cum dicta pecia terre eidem contigua, affrontat ex una parte in tenencia Guilelmi Bertrandi, ortolani, et ex alia in tenencia que fuit Arnaldi Renardi, et ex alia in tenencia Berengarii Cerdani, ortolani, et ex alia in tenencia Bernardi Capiarii. Ego igitur, Mosse Davi de Capitestagno, judeus predictus, approbans predicta, promitto^c vobis, dicto fratri Raymundo de Gardia, quod ego et mei, qui dictam vineam et dictam peciam terre eidem contigua habebimus et tenebimus, solvemus vobis et dictis vestris succes-

soribus, pro censu earundem vinee et pecie terre, dictos viginti denarios malgurienses bonos censuales singulis annis in festo Natalis Domini, videlicet duos denarios pro dicta vinea et decem et octo denarios [...]d recipiebamus de medietate expletorum dicte pecie terre et cujusdam particule vinee eidem contigue quod [...]e diffinistis et remisistis, ut superius continetur. Et omnia et singula supradicta ego et mei attendemus, complebamus [...]f est, obligando inde vobis et vestris successoribus nomine dicte domus Mansi Dei et ceteris fratribus ejusdem [...]g peciam terre eidem contiguam et omne melioramentum quod in eis fecerimus ego et mei. Actum est hoc [...]h, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo [...]i Sig++na fratris Raymundi de Gardia et Mosse Davi de [Capitestagno, qui hec]j omnia laudamus. Sig++++na fratris [...]k Gaucerandi de Biure, de ordine milicie [...]l Orulo, et [Vicencii de] Pulcro cayro [...]m judeorum, testium. Ego Berengarius Pelliparii, [...]n Laurencii Plasencie [...]o

[...]p subscripsit [...]q fecit.

a. Sic A per remittimus. b. de repetit per error A'. c. Sic A per promitto. d. Llacuna de 45 mm A'. e. Llacuna de 50 mm A'. f. Llacuna de 55 mm A'. g. Llacuna de 60 mm A'. h. Llacuna de 50 mm A'. i. Llacuna de 30 mm A'. j. Llacuna de 50 mm A'. k. Llacuna de 60 mm A'. l. Llacuna de 50 mm A'. m. Llacuna de 70 mm A'. n. Llacuna de 60 mm A'. o. Llacuna de 70 mm A'. p. Llacuna de 70 mm A'. q. Llacuna de 50 mm A'.

1042

1295, 3 de setembre

Gallarda reconeix als comanadors del Masdèu, de Bajoles, de l'hospital dels pobres de Perpinyà i a altres persones que el rei Jaume II de Mallorca havia acordat a Fortanet Violeta el dret d'agafar aigua del riu Tet, a l'indret on volgués, per a dur-la als seus molins de Perpinyà, que pertanyen des d'ara a Gallarda. Aconseguieix poder agafar l'aigua riu avall de la resclosa comtal, als termes de Perpinyà, del Vernet i de Sant Esteve. Per aquesta concessió, els comanadors han rebut 200 sous melgoresos.

Anàlisi: «Notes tirées des parchemins des archives pour établir le droit sur les salins de Canet, et sur les moulins de l'hôpital», rubricat a Perpinyà el 10 de juny de 1734 pel cavaller de Ros, comanador de Barcelona, ADPO, Hp194.

Reconnaissance et declaration faite par la nommée Gallarda en faveur des com^{deurs} du Masdeu, de Bajoles, de l'hospital des pauvres

de Ppañ et autres particuliers, par laquelle elle déclare que le roy Don Jacques de Mayorque avoit accordé a Fortanet Violeta de pouvoir prendre l'eau a la rivière de la Tet, a l'endroit qu'il luy plairroit, pour conduire a ses moulins, qui furent apres de lad. Gallarda, scis au terroir de Ppañ. Et par lad. reconnoissance il fut accordé par pacte exprez que les maîtres des moulins pourroient prendre l'eau sous la passiere nommée comtal aux terroirs de Ppañ, Vernet et St Etienne du Monestir, et pour la susd. concession les com^{deurs} susd. receurent 200 s. malgonois. Le 3 des nones de 7bre 1295. Pacquet 21e, n° 503.

1043

1295, 4 d'octubre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Pere Pagès, del Vernet, habitant de Perpinyà, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà. El terratger haurà de donar als templers 10 sous melgoresos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. L'emfiteuta no podrà cedir sota cens aquesta casa. Per aquesta concessió, fra Jaume reconeix haver rebut 90 sous.

A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 245 mm, alçada 110/115 mm, ADPO, Hp188.³²¹

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 492, segons A'.

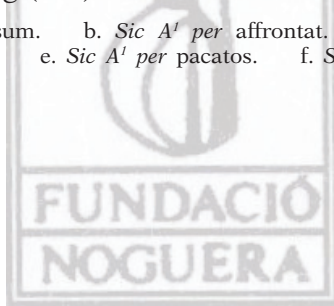
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 282, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Petro Pagesii de Verneto, habitanti Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam domum, de celo usque in habissum,^a que est intus villam Perpiniani, in tenedone Templi, et afrontat^b ex una parte in tenentia Bartolomei Emblardi, et

321. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Carta d'en Pere Pages d'una casa ab cens X s. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1992».

ex alia in tenentia Palacii Fornerii, et ex alia in via publica, et ex alia in tenentia Arnaldi Fitor, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et successoribus nostris quolibet anno in festo Natalis Domini decem solidos malguriensium censuales inperpetuum, et foriscapium si dicta domus vendatur vel inpignoretur, et quod dicta domus non possit poni ad maiorem^c censum nec minorem. Et promittimus^d tibi quod nos et successores nostri faciemus semper tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde semper tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Templic, presentia et futura. Et pro hac donatione ad accapitum habuimus et accepimus a te pro intrata nonaginta solidos malguriensium, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni pecunie^f non numerate. Et ego dictus Petrus Pagesii, recipiens a vobis, dicto domino fratre Jacobo, dictam domum, sub pactis predictis, hec laudo, et promitto^g vobis et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno in dicto festo, ut dictum est, et omnia alia predicta et singula attendere et complere, ut dictum est, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictam domum, cum omni melioramento quod ibi ego et mei fecerimus. Actum est hoc quarto nonas octobris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quinto. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Petri Pagesii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Guilelmi *Cascaveil*, sartoris, et Guilelmi Coste, laboratoris, et Petri Fabri de *Capcir*, testium. Ego Bofatus *Gasc* hanc cartam scripsi mandato Michaelis Rotlandi. Michael Rotlandi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A¹ per abyssum. b. Sic A¹ per affrontat. c. Sic A¹ per maiorem.
d. Sic A¹ per promittimus. e. Sic A¹ per pacatos. f. Sic A¹ per pecunie. g. Sic A¹ per promitto.

1044

1295, 30 de novembre

Pere Negre, fill del difunt Bernat Negre, de Sant Hipòlit, es fa, amb tots els seus descendents, home propi de la casa del Temple del Masdén, a les mans i en poder de fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit. Promet que ell i els seus descendents pagaran cada any a la casa del Temple, el dia de Nadal, un cens recognitiu de 6 diners melgoresos.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 340/345 mm, alçada 75/80 mm, ADPO, Hp189.³²²
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 424, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 262, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Petrus *Negre*, filius Bernardi *Negre* de Sancto Ypolito, per me et omnes descendentes meos facio me et omnes descendentes meos homines proprios et solidos domus Mansi Dei milicie Templi et conventus ejus, tam presentis quam futuri, in manu et posse vestri fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris in castro de Sancto Ypolito pro dicta domo, nomine ejusdem domus et dicti conventus ejus recipientis, mittens et supponens me et omnes descendentes meos et bona nostra omnia sub protectione et deffensione^a vestri, et dicte domus, et dicti conventus ejus, promittens etiam bona fide ac firma stipulatione per me et omnes descendentes meos vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine dicte domus et dicti conventus ejus stipulanti sollempniter^b et recipienti, me et omnes descendentes meos esse fideles et legales vobis, et dicte domui, et dicto ejus conventui, et custodire et servare ac etiam deffendere vos, et dictam domum, et dictum conventum, et bona ejus, pro posse nostro perpetuo et ubique, et me et meos descendentes qui fuerint heredes mei univesales, dare ac solvere eisdem domui et conventui semper annuatim in festo Natalis Domini VI denarios malgurienses bonos, amore Dei. Pro quibus predictis, obligo me, et omnes descendentes meos, et bona

322. El document porta al dors dues anotacions del segle XIV: «Carta den P. Negre», «Petri filii Bernardi Negre»; un regest del segle XV en català: «Com en Pere Negre se fa hom propi de la comenda e fa VI d. (...)»; una menció del segle XV: «De Sent Ypolit»; una anotació del segle XVII: «Home propi de St Hipolit dit Negre – St Hipolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1372».

nostra omnia, predicte domui, et dicto ejus conventui, et vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine eorum recipienti. Et ego frater Berengarius de Aquaviva, comendator predictus, recipiens nomine dicte domus et dicti conventus ejus a te, Petro *Negre* predicto, predictum homagium et alia omnia et singula supradicta, ut sunt dicta, ea omnia et singula eodem nomine quo supra laudo et approbo, promittens, eodem nomine, tibi quod ego et dicta domus, et dictus conventus ejus, protegemus et deffendemus^c te, et descendentes tuos omnes, et bona vestra omnia, tanquam proprios et solidos homines dicte domus et bona hominum ejusdem domus, secundum bonos usus et consuetudines ipsius domus et conventus ejus, perpetuo et ubique. Actum est hoc IIe kalendas decembris, anno Domini M^o CC^o XC^o quinto. Sig++na Petri *Negre* et fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris, predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++na Petri *Fanya*us, et Michaelis *Pero*nel, et Guilelmi *Auriol*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini R(aymundi), Dei gracia episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per defensione. b. Sic A' per sollemniter. c. Sic A' per defendemus.

1045

1296 (nou estil), 9 de març

Fra Guillem d'Abellars, comanador del Masdèu, reconeix a Arnau Batlle, jurisconsult, Pere de Caldes, Guillem de Bardoll, Guillem Homdedeu, Vidal Grimau i Ferrer Oliba, de Perpinyà, fabricuers del convent dels frares menors de Perpinyà, a fra Guillem Ferran, guardià, i a tots els frares d'aquest convent que, per voluntat del rei de Mallorca i dels prohoms de Perpinyà, fra Arnau de Torroella, el seu predecessor,³²³ li havia venut un hort i els drets de tres cases adjacents a aquest tingudes pels templers, a fi de compensar la pèrdua del terreny que els clavaris havien comissat per a la construcció de les muralles de la ciutat. Tanmateix si els frares menors han pres efectivament possessió d'aquests béns, es demostrarà que l'acta de venda no ha estat redactada i que els templers no han estat pagats. Per consegüent, fra Guillem d'Abellars, per manament del rei, ven

³²³. Arnau de Torroella, comanador del Masdèu: atestat de novembre del 1290 a octubre del 1291.

aquestes possessions al convent dels frares menors, reservant als templers una servitud per a la irrigació de l'hort que tenen prop de llur molí, que podran continuar regant amb l'aigua del canal dels molins del rei, que s'escola per l'hort que venen als frares menors. El comanador del Masdén fa aquesta venda pel preu de 133 lliures, 6 sous i 8 diners melgoresos, que li han pagat els clavaris de l'impost recaptat a la ciutat de Perpinyà per a la construcció de les muralles.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí, amplada 555 mm, alçada 260/265 mm, ADPO, H325.³²⁴
- B Còpia de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. Q, pp. 187-190, segons A¹.
- a HENRY, D.-M.-J., *Histoire de Roussillon*, t. 1, París, 1835, prova núm. XIII, pp. 523-524, edició parcial segons A¹.

Noverint universi quod nos, ffrater^a Guilelmus de Abellariis, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, scientes et recognoscentes vobis, Arnaldo Bajuli, jurisperito, Petro de Calidis, Guilelmo de Bardolio, Guilelmo Hominis Dei, Vitali Grimaldi et Ferrario Olibe, de Perpiniano, operariis domus Fratrum Minorum Perpiniani, nomine ejusdem domus Fratrum Minorum Perpiniani recipientibus, et vobis fratri Guilelmo Fferrando,^b guardiano Fratrum Minorum Perpiniani, et fratribus totius conventus, tam presentibus quam futuris, quod voluntas fuit illustris domini regis Majoricarum et proborum hominum ville Perpiniani, quod in satisfactionem et compensationem cujusdam tenencie, quam clavarii cise Perpiniani occuparunt pro operis murorum dicte ville Perpiniani, ffrater^a Arnaldus de Turricella, predecessor noster, olim preceptor dicte domus Mansi Dei, venderet vobis nomine dicte domus Fratrum Minorum et fratribus minoribus conventus Perpiniani, ortum dicte domus Mansi Dei inferius affrontatem,^c et censsus,^d et foriscapium, et directum dominium, et totum aliud jus, quem et quod milicia Templi habet et habebat in quibusdam domibus, que tenebantur pro dicta domo Mansi Dei, contiguus dicto orto, unam quarum tenebat Petrus Rome quondam, et aliam Poncius Barrera quondam, et aliam Deuslosalvus de Cauquolibero, omnes de Perpiniano; et etiam jus et servitutem, quam habebamus in orto

324. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «d'un ort venut als frares menors e tres cases»; una anotació moderna en català: «per laygua del rec de la villa al carrer de la Trilla», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2538».

Fratrum Minorum causa rigandi ortum predictum inferius affrontatum, qui consueverat rigari ex aqua que ducebatur et accipiebatur per tenenciam dictorum Fratrum Minorum. De quibus orto et domibus predictis, guardianus tunc dicti conventus et fratres ejusdem conventus Fratrum Minorum Perpiniani adepti fuerunt possessionem, quam adhuc vos, dicte frater Guilelmus Ferrando et aliis fratres dicti conventus vestri Fratrum Minorum, et vos, dicti operarii nomine eorum, habetis et tenetis, licet instrumentum dicta vendicionis dicti orti et domorum predictarum nondum sit factum, nec precium ejusdem vendicionis adhuc sit persolutum dicto predecessori nostro, vel nobis aut aliis fratribus milicie Templi. Et nunc, de mandato dicti domini regis, per nos et omnes successores nostros et omnes fratres milicie Templi, presentes et futuros, vendimus vobis, dictis operariis, ementibus nomine et ad opus domus Fratrum Minorum Perpiniani, et conventus ejusdem domus, presenti et futuri, ac vestris omnibus successoribus perpetuo, dictum ortum, et totum jus quod dicta domus Mansi Dei et fratres ejusdem et nos nomine ipsius domus habemus et habere possumus et debemus in tribus domibus supradictis, salva tamen et expresse retenta nobis et nostris omnibus successoribus ac omnibus fratribus milicie Templi, presentibus et futuris, servitute et jure servitutis irrigandi ortum Mansi Dei, qui est juxta molendinum que nos et dicta domus Mansi Dei habemus juxta villam Perpiniani, et est contiguus recho ipsorum molendinorum, qui quidem rehus et via publica per quam itur de villa Perpiniani versus terram Confluentis sunt inter dictum ortum, ad quem retinemus dictam servitutem, et murum ville Perpiniani, per quem clauditur ortus predictus quem vobis vendimus, ita quod semper in futurum ex aqua que discurrit per rechum molendinorum dicti domini regis, que fuerunt Poncii Pauci quondam, possit recipi et recipiatur per fratres milicie Templi ad rigandum et adaquandum dictum ortum nostrum, quem nobis retinemus, que aqua transeat semper per ortum predictum et locum ipsius orti, quem vendimus vobis, prout nunc proinde transit et transire consuevit, et vos vel successores vestri aut fratres domus Fratrum Minorum Perpiniani, presentes et futuri, nullum impedimentum presentibus fratribus milicie Templi, vel futuris, prestetis, aut nobis, aut successoribus nostris, quominus dictus ortus noster, qui nobis et dicte domui Mansi Dei remanet, possit adaquari et rigari libere ad voluntatem nostram, et nostrorum successorum, et omnium aliorum fratrum milicie Templi, de aqua predicta dicti rechis do-

mini regis et per ortum predictum, quem vendimus vobis, ut superius continetur. Quam quidem vendicionem de dicto orto inferius affrontato et juribus omnibus, que habemus seu habebamus in dictis domibus nominibus et rationis quibus supra, facimus vobis et vestris successoribus operariis dicte domus Fratrum Minorum, nomine eorundem fratrum, salva et expresse retenta servitute et retencione predicta, totum, integriter et generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam vobis dictis operariis et guardiano predicto, recipientibus nomine domus predictae Fratrum Minorum perpetuum, et conventus ejusdem domus, presentis et futuri, omnia jura et acciones, que et quas nos, nomine dicte domus Mansi Dei, et fratrum ejusdem, et ceteri fratres milicie Templi, habemus et habere possumus et debemus in dicto orto et pro eodem contra quascumque personas, et in dicto orto dicte domus Fratrum Minorum Perpiniani ratione servitutis rigandi, quia per dictum ortum Fratrum Minorum ducebatur aqua adaquabatur, et adaquari, et rigari consuevit ortus predictus, quem vobis vendimus, et alio quocumque modo, causa vel ratione, constituendo in omnibus et singulis supradictis et super eisdem vos, omnes superius nominatos, et vestros successores omnes in dicto officio vestro, in rem propriam dictorum Fratrum Minorum Perpiniani dominos et procuratores contra omnes personas. Predictam autem vendicionem et cessionem de omnibus et singulis supradictis, nominibus quibus supra, facimus vobis, superius nominatis ementibus et recipientibus nomine dicti officii vestri et conventus Fratrum Minorum Perpiniani, presentis et futuri, precio centum triginta trium librarum sex solidorum et octo denariorum malguriensium bonorum, quod totum predictum precium solverunt nobis clavarii seu procuratores cisie vel contribucionis, que fit et colligatur in villa Perpiniani pro operibus murorum ejusdem ville Perpiniani in solutum et satisfactionem eorum, ad que tenebantur nobis et dicte domui Fratrum Minorum Perpiniani pro occupatione cujusdam tenencie quam nomine et ad opus operis murorum Perpiniani occupaverunt de tenencia dicte domus Fratrum Minorum Perpiniani, de quo toto predicto precio per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^f non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renunciamus. Et si predicta que vobis vendimus et cedimus modo plus valent, aut amodo valebunt, precio antedicto, totum illud plus valens ex certa scientia nomine predicto vobis et vestris

damus et remittimus^g in eternum, et hanc donacionem, et cessionem, ac remissionem, vobis, recipientibus nomine predicti officii, et vestri, facimus nomine nostro et successorum nostrorum in dicta domo Mansi Dei, ad bonum et sanum ac sincerum intellectum vestri et vestrorum successorum, promittentes^h per nos et dictos nostros successores vobis, stipulantibus pro vobis et vestris successoribus, quod predicta omnia et singula que vobis vendimus, ut dictum est, faciemus vobis et vestris successoribus habere, tenere et possidere pacificeⁱ et quiete contra omnes personas, et tenebimur de eviccione vobis et vestris successoribus et sumptibus litium, si qua vobis aut vestris successoribus in dicto vestro officio, vel Fratribus Minoribus fierent pro predictis que vobis vendimus, ut in eisdem vel aliquo eorundem, et de toto interesse et dampno, si quod vos vel vestros successores aut dictos Fratres Minores contingerit facere seu poti pro litibus supradictis, ex quibus credamini vos et successores vestri solo, plano et simplici verbo vestro absque testibus et juramento, obligantes inde vobis et vestris, nomine antedicto, et omnia bona ubique, presenciam et futura, domus predictae Mansi Dei. Et incontinenti constituimus nos et omnes successores nostros et omnes alios fratres milicie Templi predicta omnia et singula, que vobis vendidimus et cessimus, vestro nomine et etiam nomine omnium conventus predicti, presencium et futurorum, possidere et quasi, donec vos, predicti operarii vel fratres predictus conventus, de predictis acceperitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis apprehendere^j vestra propria auctoritate quodcumque vobis placuerit, et deinceps vobis et dicte domui Fratrum Minorum Perpiniani retinere, ad omnes vestras et dictorum successorum vestrorum voluntates faciendas, pro franco et libero alodio, excepta tamen et expresse retenta nobis, et nostris successoribus, et dicte domui Mansi Dei, et fratribus ejusdem, retencione nostra et servitute predicta, ut superius continetur. Est autem dictus ortus intus villam Perpiniani, et cum domibus predictis que fuerunt predictorum et que tenebantur pro nobis et milicia Templi, affrontat ex una parte in tenencia domus Fratrum Minorum, et ex alia parte in tenencia domorum que tenentur pro milicia Templi, et ex alia in via publica. Et nos, dicti Arnaldus Bajuli, Petrus de Calidis, Guilelmus de Bardiolo, Guilelmus Hominis Dei, Vitalis Grimaldi, et frater Guilelmus Ferrando, guardianus predictus, pro nobis et toto dicto conventu, presenti et futuri, hec laudamus, et per nos et omnes nostros in dicta domo Fratrum Minorum promittimus^k vo-

bis, fratris Guilelmo de Abellariis, stipulanti nomine vestro et vestrorum omnium successorum et domus predictae Mansi Dei, quod super dicta retencione et servitute, quam vobis retinuistis per dictum ortum, quem vendidistis nobis, dictis operariis et successoribus nostris, nomine dicte domus Fratrum Minorum, nullum impedimentum prestabimus vel faciemus prestari quominus dicta servitute uti possitis libere et plene vos et vestri successores et fratres milicie Templi ac ipsam servitutem vobis superius retinuistis. Actum est hoc septimo idus marcii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo quinto. Sig+++++na fratris Guilelmi de Abellariis, Arnaldi Bajuli, jurisperiti, Petri de Calidis, Guilelmi de Bardolio, Guilelmi Hominis Dei, Vitalis Grimaldi, Fferrarii^a Olibe, et fratris Guilelmi Ferrando, guardiani Fratrum Minorum Perpiniani, predictorum, qui hec laudamus, concedimus et firmamus. Sig+++++na ffratris^a Jacobi de Oleriis de ordine milicie Templi, fratris Petri *Malol* de ordine Fratrum Minorum, Deuslosalvus de Cauquolibero, Guilelmi de Podio, et Raymundi de *Sobrevila* ac Laurencii Plasensa, testium. Ego Jacobus de *Malficer* de Majoricis hanc cartam scripsi mandato Laurencii Plasense, et rasi et emendavi in linea X^a «retinemus». Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

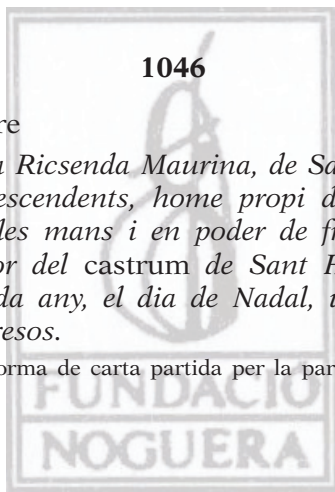
a. Sic A'. b. Sic A'. c. Sic A' per affrontatum. d. Sic A' per census.
e. Sic A' per pacatos. f. Sic A' per pecunie. g. Sic A' per remittimus. h. Sic A' per promittentes. i. Sic A'. j. Sic A' per apprehendere. k. Sic A' per promittimus.

1046

1296, 14 de setembre

Pere, fill de la difunta Ricsenda Maurina, de Sant Hipòlit, es fa, amb tots els seus descendents, home propi de la casa del Temple del Masdèu, a les mans i en poder de fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit. Promet donar als templers cada any, el dia de Nadal, un cens recognitiu de 4 diners melgoresos.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de

l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 315/325 mm, alçada 100 mm, ADPO, Hp189.³²⁵

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 424-425, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 269, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Petrus, filius condam Ricsendis Maurine mulieris de Sancto Ypolito, per me et omnes descendentes meos facio me et omnes descendentes meos homines proprios et solidos domus Mansi Dei milicie Templi et conventus ejus, tam presentis quam futuri, in manu et posse vestri domini fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris in castro de Sancto Ypolito pro dicta domo, nomine ejusdem domus et dicti conventus ejus recipientis, mittens et supponens me et omnes descendentes meos et bona nostra omnia sub protectione et deffencione^a vestri, et dicte domus, et dicti conventus ejus; promittens etiam bona fide ac firma stipulatione per me et omnes descendentes meos vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine dicte domus et dicti conventus ejus stipulanti sollempniter et recipienti, me et omnes descendentes meos esse fideles et legales vobis et dicte domui et dicto ejus conventui, et custodire et servare ac etiam deffendere vos et dictam domum, et dictum conventum, et bona ejus pro posse nostro perpetuo et ubique, et me et meos descendentes qui fuerint heredes mei universales dare ac solvere eisdem domui et conventui semper annuatim in festo Natalis Domini IIII^{or} denarios malgurienses bonos in signum dominii et in recognitionem homagii. Pro quibus predictis, obligo me, et omnes descendentes meos, et bona mea omnia, predice domui et dicto ejus conventui et vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine eorum recipienti. Et ego frater Berengarius de Aquaviva, comendator predictus, recipiens nomine dicte^b domus et dicti conventus ejus a te, Petro, filio condam Ricsendis Maurine predicto, predictum homagium et alia omnia et singula supradicta, ut sunt dicta, ea omnia eodem nomine quo supra laudo et approbo, promittens, eodem nomine, tibi quod ego et dicta domus et dictus conventus ejus protegemus et deffendemus^c te, et omnes descendentes tuos, et bona vestra omnia, tanquam proprios et solidos homines dicte domus et bona

325. El document porta al dors unes mencions del segle XIV: «domus Templi»; del segle XV: «Cartes d'omenatges», «St Hipolit»; del segle XVII: «Sagraments y omenages», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2536».

hominum ejusdem domus secundum bonos usus et consuetudines ipsius domus et conventus ejus perpetuo et ubique. Actum est hoc XVIII° kalendas octobris, anno Domini M° CC° XC° VI°. Sig++na Petri, filii condam Ricsendis Maurine, et fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri *Fanyaus*, et Petri de *Lars* et Guilelmi *Boqualaurs*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini R(aymund)i episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per defensione. b. dicte repetit per error A'. c. Sic A' per defendemus.

1047

1296, 8 de novembre

Ramon Guifre de Pollestres ven a Pere Mallorquí, pellaire de Perpinyà, i a la seva esposa Cerdana una vinya situada al terme de Cànoes, al lloc anomenat la Tor d'Esposola. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 45 sous melgoresos. Fa aquesta venda sota reserva dels drets de la casa del Temple, és a dir, la novena somada dels raïms, que el terratger portarà a càrrec seu al poble de Pollestres, l'agrer dels cereals, si en fa, i el foriscapi en cas de mutació. El terratger i els seus podran recaptar una somada de most i les col·lectures (cargues de most i vi fermentat). Ermessenda i Saurina, germanes de Ramon Guifre, confirmen aquesta venda i renuncien als drets que poden tenir sobre aquesta vinya. Fra Jaume de Garrigans, batlle forà del Masdèu, aprova i confirma aquesta venda el 24 de novembre de 1296, i reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 255 mm, alçada 230 mm, ADPO, Hp186.³²⁶

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 431, segons A'.

C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq.

326. Al peu de l'acta, una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la: «bis fuit lau. domui Templi redd. habui a dicto P. Malorquí VI denarios ab alio». El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1041».

lat. 30, ff. 285-286, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus Guifredi de Pollestris, per me et per omnes meos, vendo et trado sive quasi trado vobis, Petro Malorquini, pellipario Perpiniani, et Cerdane, uxori ejus, et vestris, et quibus volueritis perpetuo, quandam vineam, cum terra in qua est plantata, que est in terminis de Canoïs, loco vocato *Tor d'Esposola*, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Rotundi, et ex alia in tenencia Bernardi Bartolomei, et ex alia in tenencia Petri Bernardi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde vobis et vestris ratione hujus vendicionis omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicta vinea aliquo modo vel ratione, constituendo inde nos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Hanc vero vendicionem et cessionem vobis et vestris facio precio quadraginta et quinque solidorum malguriensium bonorum, de quibus per paccatum me teneo, renuncians excepcioni peccunie non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii sunt decepti, similiter renuncio. Et si hec vendicio plus^a valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et vestris dono et diffinio inperpetuum. Et promito^b vobis et vestris quod ego et mei faciemus vobis et vestris dictam vineam bonam habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde vobis et tuis^c sine fraude de omni evictione et de suptibus,^d si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligeo vobis et vestris omnia bona mea, presència et futura, et incontinenti constituo me dictam vineam vestro nomine possidere, vel quasi, donec de ipsa acceperitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possessionem, vel quasi, possitis accipere vestra propria auctoritate, et etiam retinere, ad omnes vestras vestrorumque voluntates omni tempore faciendas, salvo jure domus Templi Mansi Dei, scilicet novena saumata racemorum, et de expletis bladi, si bladum ibi fuerit, agrario exuto, et foriscapio quoscienscumque dicta vinea vendatur vel in pignoretur, et ita quod vos et vestri levetis unam saumatam inter mustum et collecturas. Et nos, Ermessendis et Saurina, sorores dicti Raymundi Guifredi, hec omnia laudamus, et solvimus et diffinimus vobis, dictis emptoribus, et vestris, et quibus volueritis perpetuo, totum quicquid jure habemus et habere debemus in dicta vinea ratione hereditatis nostre

legitime legati successionis vel alio modo, et facimus vobis et vestris pactum de non petendo aliquid ulterius pro predictis. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per stipulationem vobis promittimus,^e et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliis, sponte vobis juramus. Actum est hoc sexto idus novembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo sexto. Sig++++na Raymundi Guifredi, et Ermessendis et Saurine predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Ermengaldi Berardi, et Petri Rotlandi, et *Boffat Gasc* et Petri Fabri de Capcirio, testium. Sig+num fratris Jacobi de *Garrigas*, bajuli forencis^f dicte domus Templi, hec omnia laudamus, salvo jure dicte domus in dicto agrario si bladum fuerit, et in dicta novena de racemis aportata^g in villa de Pollestris cum missione vestra, et in dicto foriscapio, et in omnibus et per omnia, et quod non possit vendi nec alienari sanctis nec clericis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum, et de foriscapio predictae vendicionis per paccatos nos tenemus. Sig++++na Ermengaldi Berardi, et Petri Stephani et Petri Fabri de Capcirio, testium, in presencia quorum laudavit dictus frater Jacobus octavo kalendas decembris, anno predicto. Ego Petrus Pagesii hanc cartam scripsi mandato Nicholay Camoti.

Nicholaus Camoti, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum in posse Michaelis Rotlandi olim scriptor publici receptum subscripsit, et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. plus *repetit per error A'*.
vestris. d. Sic *A'* per sumptibus.
forensis. g. Sic *A'* per apportata.

b. Sic *A'* per promitto. c. Sic *A'* per
e. Sic *A'* per promittimus. f. Sic *A'* per

1048

1296, 22 de desembre

Joan Duran, jurisconsult, Joan Bigater i Ramon Triban, hortolà, habitants de Perpinyà, executors testamentaris de Pere Oriol, hortolà, després de la subhasta feta pel pregoner públic a la ciutat de Perpinyà, i amb el consentiment del senyor Bernat Dalmau, doctor en lleis, llur assessor, venen a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdèu, com a més-dient, dos obradors contigus i un cens anual de 60 sous melgoresos sobre un tercer obrador contigu als anteriors, que té una dona de nom Cordonera. Aquests

obradors se situen a la ciutat de Perpinyà i són tinguts per la casa del Temple. Com a preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 2.620 sous, que han estat gastats per a pagar els deutes i les deixes del difunts.

- A Original, pergamí, amplada 355/365 mm, alçada 270/280 mm, ADPO, Hp188.³²⁷
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 492-493, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 287-289, segons A.

Noverint universi quod nos, Johannes Durandi, jurisperitus, Johannes Bigaterii et Raymundus Triban, ortolanus, habitatores Perpiniani, manumissores seu executores testamenti Petri Aurioli, ortolani condam, facta legitima subastatione^a publice per villam Perpiniani per publicum preconem ipsius ville de vendendo duo operatoria infrascripta et quodam censu sexaginta solidorum malguriensium, qui fuerunt dicti Petri Aurioli condam. Idcirco, nomine manumissorio predicto, cum consilio et laudamento domini Bernardi Dalmacii, doctoris legum, consilarii dicti testamenti, vendimus et tradimus sive quasi tradimus tibi, ffratri^b Jacobo de Oleriis, comendatori domus Templi Perpiniani et sindaco domus Mansi Dei milicie Templi, plus danti et offerenti quam aliqua alia persona, et successoribus tuis perpetuo, duo operatoria^c contigua infrascripta et omnes illos sexaginta solidos malguriensium censuales, quos dictus Petrus Aurioli recipiebat et recipere debebat in quodam operatorio, quod *Cordonera* femina tenet sub dicto censu dictorum sexaginta solidorum malguriensium solvendorum per terminos, scilicet medietatem in festo Natalis Domini et alteram medietatem in festo sancti Johannis de junio, et jus quod dictus Petrus *Auriol* condam habebat et habere debebat et nos, nomine manumissorio predicto, habemus in dicto operatorio et contra dictam Cordoneram et ejus bona ratione dicti census, et dicta duo operatoria^c et operatorium,^d in quo recipitur dictus census, se tenent et sunt intus in^e villa Perpiniani, et tenentur pro dicta domo Templi sub censu et foriscapio, et affrontant ex una parte in via publica et ex duabus partibus in tenentia Templi, et ex alia in tenentia Petri

327. El document porta al dors una anotació contemporània de l'acta: «Ffrater Jacobus Templi det III s.»; un regist en català del segle XV: «Carta de dos obradors foren d'en Pere Oriol ortola ab cens de LX s. - Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1394».

March, curaterii, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus. Cedimus etiam, nomine quo supra, ratione hujus venditionis omnes actiones et jura, quas et que dictus Petrus *Auriol* condam et nomine manumissorio predicto nos habebat et habemus in censu sexaginta solidis malguriensium et operatoriiis predictis, et pro illis adversus quascumque personas aliquo modo, constituendo, nomine quo supra, inde te ut in rem tuam procuratorem et dominum contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem predictorum tibi et successoribus tuis, nomine quo supra, facimus pretio duorum milium et sexcentorum et viginti solidorum malguriensium, de quibus per paccatos^f nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^g non numerate, et illi legi qua subvenitur deceptis ultra dimidiam justii pretii similiter renunciamus, quos omnes denarios predictos dicti pretii solvimus in debitis et legatis factis per dictum Petrum *Auriol* condam. Et si hec venditio plus valet dicto pretio, vel est valitura, totum illud plus valens, cum tantum pretium ab alio non potuerimus invenire tibi et successoribus tuis, nomine quo supra, gratis inter vivos damus et perpetuo diffinimus, et pro evictione et sumptibus et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel successores tuos facere, vel pati,^h contigerit pro predictis vel aliquo predictorum, de quibus nos tibi vel successoribus tuis nolumus in aliquo teneri, nomine quo supra, obligamus tibi et successoribus tuis omnia bona que fuerunt dicti Petri Aurioli condam ubique. Et incontinenti, nomine quo supra, constituimus nos predicta que tibi vendimus tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde nactus fueris plenam et corporalem possessionem,ⁱ vel quasi, quam possessionem tua auctoritate quando volueris possis accipere et retinere, vel quasi, ad omnes voluntates tuas et successorum tuorum perpetuo faciendas, salvo jure Templi in censu et in foriscapio et in omnibus et per omnia. Actum est hoc undecimo kalendas januarii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo sexto. Sig+++na Johannis Durandi, Johannis Bigaterii et Raymundi *Triban* predictorum, qui hec omnia laudamus et firmamus. Sig+++na Jacobi *Ferran*, sacriste de Orulo, Guilelmi *Coffolent*, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Guilelmus Pelliparii, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum, receptum et laudatum in posse Michaelis Rotlandi olim scriptoris publici Perpiniani auctoritate domini regis, scripsit, et suprascript supra in sextadecima linea «vel pati» et in decima octava linea «possessionem», et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. *Sic A per subastatione.* b. *Sic A per fratri.* c. *Sic A per operatoria.*
 d. *Sic A per operatorium.* e. *Sic A.* f. *Sic A per pacatos.* g. *Sic A per pecunie.*
 h. *vel pati afegit a la interlínia.* i. *possessionem afegit a la interlínia.*

1049

1297 (nou estil), 20 i 26 de febrer, 2, 3, 6 i 18 de març; 1297, 1 de juny, i 1298, 7 d'agost

Berenguer Adela i Pere Amalric, hereu universal del seu oncle Joan Amalric; Guillem Geli, cirurgià, i Bernat Geli, tots dos hereus de Bernat Geli, llur pare; Saura, filla i hereva per una tercera part de Pere Blancard, adober; Pere Adela; Pere Bonet, fill i hereu de Joan Bonet, adober; Francesc, fill i hereu de Pere, adober; Maria, vídua i hereva de Jaume Amalric, adober; Bernat Gerroard; Berenguer Adela, esmentat més amunt, i Ramon Fabre, blanquer, tots dos en qualitat de marmessors testamentaris de Guillem Ermengau, adober, que ha fet de Déu el seu hereu; fra Guillem Tolosà, comanador de l'hospital dels pobres de Perpinyà, del qual l'hospital ha heretat dels difunts [Pere] de Puig i Guillem de Nils, adobers; Pere de Cabestany, sacerdot, fill i hereu de Joan de Cabestany, blanquer; Blanca i Narbona, filles del difunt Joan Blancard, adober; Ermessenda, filla del difunt Bernat Sala i de Saura, filla de Jaume Amalric; Joan Taverner, fill de Ramon Taverner i de Joana, aquesta darrera filla de la susdita Saura; Guillem de Castelló, apotecari, fabriquier de les germanes menors de Perpinyà, com a procurador d'aquestes; Gueraua, vídua de Jaume Barrera, adober, i Ramon Fabre, procurador dels frares menors de Perpinyà, cada u per llur part, venen a Guillem Negre, Bernat Forques, Joan Jausbert, Joan Pesillà, Guillem Cortals, Pere March, Pere Despuig, Guillem Comte, Bernat Hospital, Guillem d'Aguilar, Esteve Barrià, Bernat Escarbot, Guillem Borrell, Bernat Rifer i Bernat [Toir], tots adobers i habitants de Perpinyà, quinze parts indivises d'una casa situada a la ciutat de Perpinyà. Com a preu d'aquesta venda, reconeixen haver rebut 11 lliures i 13 sous melgoresos. Fan aquesta venda salvat el cens anual de mig marc de plata, és a dir, 25 sous melgoresos, degut per aquesta casa a [Vidal] Grimau el dia de Sant Miquel de setembre, i salvat el cens de 16 diners melgoresos degut a la casa de la milícia del Temple el dia de Nadal, així com el foriscapi en cas de mutació. Fra

Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, aprova aquesta venda el 7 d'agost de 1298, amb la condició que els compradors i tots els altres codetentors de la casa la venguin a una persona forastera d'aquí a deu anys; i si no ho fessin, els templers podrien embargar-la per a disposar-ne a llur voluntat, després d'haver-los prèviament pagat 16 lliures melgo-reses. El comanador de Perpinyà es té per pagat del foriscapi degut a la casa del Temple per aquesta venda.

- A Original, pergamí deteriorat utilitzat com a reforç interior de la coberta del *Livre des privilèges de l'Ordre de Saint-Jean de Jérusalem*, amplada 480 mm, alçada 335 mm, ADPO, Hp182.

Noverint universi quod nos, Berengarius Adele et Petrus Amalrici, heres universalis Johannis Amalrici, avunculi mei condam, Guilelmus Egidii, chirurgicus,^a et Bernardus Egidii, ambo heredes Bernardi Egidii, patris nostri condam, Saura, filia condam et heres pro tertia parte Petri Blancardi, curaterii, Petrus Adele, Petrus Boneti, filius et heres Johannis Boneti, curaterii condam, Ffrancischus,^b filius et heres Petri, curaterii condam, Maria, uxor et heres Jacobi Amalrici, curaterii condam, Bernardus Gueroardi, Berengarius Adele predictus, Raymundus Fabri, curaterii, ambo manumissores testamenti Guilelmi Ermengaldi, curaterii, condam, qui Deum fecit heredem, nomine manumissorio ipsius, ffrater Guilelmus Tholosani, preceptor Hospitalis pauperum Perpiniani, quod hospitale et [...] ^c de Podio et Guilelmi de Agnilis, curateriorum condam, Petrus de Capitestagno, [presbiter], filius et heres Johannis de Capitestagno, curaterii condam, Blanca et Narbona, ambe filie condam Johannis Blancardi, curaterii, Ermessendis, filia condam Bernardi Sale et Saure, uxoris ejus, filie dicti Jacobi [Amalrici], ^c Johannes Tavernerii, filius Raymundi Tavernerii^d et Johanne, uxoris ejus, que Johanna fuit filia dicte Saure, Guilelmus de Castilione, apothecarius, operarius Sororum Minoricarum^e ville Perpiniani, nomine earundem, Geralda, uxor condam Jacobi Barrere, curaterii, et ego Raymundus Fabri, procurator Fratrum Minorum Perpiniani, nomine procuratorio eorum, quilibet nostrum pro parte nostra vendimus et tradimus et quasi tradimus vobis, Guilelmo Nigri, Bernardo *Forches*, Johanni Jauberte, Johanni Pediliani, Guilelmo Cortalis, Petro Marchi, Petro de Podio, Guilelmo *Comte*, Bernardo Hospitalis, Guilelmo de Aguilario, Stephanus Barriani, Bernardo Scarboti, Guilelmo Borrelli, Bernardo Rifferii et Bernardo [...] ^f omnibus curateriis, habitatoribus Perpiniani, et vestris et quibus volueritis perpetuo, quindecim partes pro indivi-

so cujusdam domus, que est in villa Perpiniani, de celo usque in habissum,^g et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia Raymundi *Canorge*, pelliarii, et ex alia in tenencia Raymundi [Baboti, paixonerii], et ex alia in tenencia Petri Durandi, traginerii, habitatoris Perpiniani, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, cedendo etiam vobis et vestris ratione hujus vendicionis omnes actiones et jura, quas et que in omnibus quibus supra habemus et habere possumus et debemus in predictis que vobis vendimus aliquo modo vel ratione, constituendo inde vos ut in rem vestram dominos et procuratores contra omnes personas. Hanc autem venditionem et cessionem vobis et vestris facimus precio undecim librarum et tresdecim solidorum malguriensium bonorum, de quibus per paccatos^h nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunieⁱ non numerate. Et super predicta venditione renunciamus illi legi qua subvenitur deceptis ultra dimidiam justii precii, et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et vestris damus et diffinimus in perpetuum, promittentes vobis, nomine nostro proprio et nominibus quibus supra, quod nos et nostri successores faciemus vobis et vestris predicta que vobis vendimus bona habere et tenere pacifice et quiete ab omni persona in perpetuum; et tenemur etiam vobis et vestris de omni evictione et sumptibus et dampno et interesse, si quos vel que in causa evictionis vos vel vestros [...]c contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus vobis et vestris quilibet nostrum [...]j nostra omnia bona nostra, presenciam et futura, et omnia etiam bona dicti hospitalis et dictarum Sororum Minoritarum^e et dictorum Fratrum Minorum, et incontinenti constituimus [...]c que vobis vendimus vestro nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis accipere vestra propria auctoritate quandocumque vobis placuerit, et penes vos retinere, ad omnes vestras voluntates omni tempore faciendas, salvo jure [...]c Grimaldi in censu medie marche argenti, valentis viginti quinque solidibus malguriensibus, quem recipit quolibet anno in festo sancti Michaelis septembris in tota dicta domo, et salvo jure domo milicie Templi, scilicet in censu sexdecim denariis malguriensibus, quem recipit quolibet anno in festo Natalis Domini in tota dicta domo, et foriscapio quandocumque et quoscienscumque dicta domus vel dicta media marcha argenti in totum

vel in parte vendantur vel in pignorentur. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per stipulationem vobis promittimus, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei Evangeliiis, sponte ego dictus Ffrancis-chus, sponte^k juro. Per quod juramentum ego idem Ffrancis-chus, recognosco me esse majorem quindecim annis, et per idem juramentum renuncio omni juri minoris etatis et beneficio restitutionis in integrum et omni alii legitimo auxilio. Nos vero predicti manumissores testamenti predicti Guilelmi Ermengaldi non intendimus pro evictione partis quam dictus Guilelmus Ermengaldi habebat in dicta domo bona nostra propria obligare, nisi bona alia que fuerunt ipsius Guilelmi Ermengaldi [...] ego dictus Raymundus Fabri, salvo jure meo in parte quam nomine proprio habeo in dicta domus, quam partem meam non intendo vobis vendere [...] michi retineo. Tamen nos, Guilelmus de Castilionis et Raymundus Fabri, non intendimus pro predictis bona nostra propria obligare, nisi [...] Sororum Minoritarum et Fratrum Minorum. Sig+++++na Berengarii Adele, Guilelmi Egidii, Petri Adele, Ffrancischi, Marie Amalrigue, Bernardi Gueroardi et Raymundi Fabri predictorum, qui hec omnia laudamus decimo kalendas marcii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo sexto, presentibus testibus Petro de Geronda, Johanne Barravi, Arnaldo Barrere, Berengario Saunerii et Petro Querubi. Sig+num Petri Amalrici predicti, qui hec omnia laudo die et anno predictis, presentibus testibus Petro de Geronda, Johanne Barravi et Petro Querubi. Sig++na Blanche et Narbone predictarum, que hec omnia laudamus quarto kalendas marcii, anno predicto, presentibus testibus Petro Laurencii, sutore, Arnaldo Bianye et Quirico de Cole-ra et Petro Querubi. Sig+num fratris Guilelmi Tholosani predicti, qui hec omnia laudo die et anno proxime dictis, presentibus testibus Bernardo Fusterii, Boffato [Gasc]^c et Petro Querubi. Sig+num Petri de Capitestagno predicti, qui hec omnia laudo sexto nonas marcii, anno quo supra, presentibus testibus Petro de Geronda, Jacobo Peregrini et Petro Querubi. Sig+num Petri Boneti, qui hec omnia laudo quinto nonas marcii, anno quo supra, presentibus testibus Petro de Geronda, Petro Fabri, paratore Perpiniani, et Petro Querubi. Sig++na Ermessendis et Raymundi Tavernerii predictorum, qui hec omnia laudamus pridie nonas marcii, anno quo supra, presentibus testibus Jacobo Ferrarii, Raymundo Pelliparii, presbiteris, et Petro Querubi. Sig+num Saure predictae, que hec omnia laudo quintodecimo kalendas aprilis, anno predicto, pre-

sentibus testibus Arnaldo de Cophale, Vitale Camerate, canonico de Aspirano, et Petro Querubi. Sig+num Guilelmi de Castilionis predicti, qui hec omnia laudo kalendis junii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo septimo, presentibus testibus Jacobo *Sadoyl*, Raymundo [Peracces] et Petro Querubi. Sig+num Geralde predictae, que hec omnia laudo die et anno proxime dictis, presentibus testibus Guilelmo Andre, Bernardo Felicis, textore, et Petro Querubi. Sig+num Raymundi Fabri, procuratoris [...],^c qui hec omnia laudo, nomine procuratorio predicto, die et anno proxime dictis. Sig+++++na Petri Marchi, Guilelmi Nigri, Johannis Pediliani, Bernardi Scarboti, Bernardi Hospitalis, Guilelmi Hospitalis, Guilelmi Borrelli, Guilelmi Comit, Guilelmi Cortalis, Johannis Jauberti, Petri de Podio, Bernardi [Toyrii ...]^c Amarlici predictorum, qui hec omnia laudamus septimo idus augusti, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo octavo, presentibus testibus Stephano Jauberti de Sancto Laurencio, fratre Bartholomeo de Turri, capellano domus Templi Perpiniani, et Petro Querubi. Sig+num Raymundi [...]^c predicti, qui hec omnia laudo septimo idus augusti, anno proxime dicto, presentibus testibus Bernardo Dominici, fabro, Arnaldo Fabri, habitatoribus Perpiniani, et Petro Querubi. Sig++na Bernardi Rifferii et Stephani Barriani predictorum, qui hec omnia laudamus die et anno proxime dictis, presentibus testibus Arnaldo Pediliani, curaterio, Guilelmo de Campo, sutore, et Petro Querubi. Sig+num fratris Jacobi de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani, qui, nomine ipsius domus, hec omnia laudamus die et anno proxime dictis, salvo jure ipsius domus in dictis censu et foriscapiis [...]^c omnibus et per omnia, et salvo etiam quod vos, dicti emptores, et alii habentes partes in dicta domo habeatis vendere dictam domum in personam extraneam hinc ad decem annos, ex pacto velitis aut nolitis, quod si non feceritis, ego et successores nostri et domus Templi possimus nostra propria auctoritate accipere et occupare dictam domum ut rem propriam Templi, et de ipsa domo facere omnes voluntates Templi, restitutis prius vobis, per me vel successores meos, pro precio dicte domus sexdecim libras malguriensium, et de foriscapio huic venditionis per paccatum me teneo. Sig+++na Stephani Jauberti de Sancto Laurencio, fratris Bartholomei de Turri, capellani domus Templi Perpiniani, et Petri Querubi, testium, in presentia quorum laudavit dictus frater Jacobus de Oleriis. Ego Johannes de Villaclara hanc cartam scripsi mandato Laurencii Plaisensa, et suprascripti in quarta linea «filius Raymundi Tavernerii».

Ego Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniāni, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A per chirurgicus. b. Sic A. c. Aquesta paraula està amagada per l'enquadrernació. d. filius Raymundi Tavernerii afegit a la interlínia A. e. Sic A per Minorum. f. Paraula il·legible A. g. Sic A per abyssum. h. Sic A per pacatos. i. Sic A per pecunie. j. Passatge il·legible, llacuna de 25 mm A. k. Sic A. l. Paraula il·legible A.

1050

1297, 25 de juny

Bernat de Camprodon, habitant de Perpinyà, tutor designat per la Cort de Perpinyà de Pere, fill i hereu del difunt Bernat Rodó, sastre, per tal de satisfer la petició de Bonjorn, mare del seu pupíl, que reclamava que li fos pagat el dot que li havia aportat el seu difunt marít, i després d'haver posat a subhasta a la ciutat de Perpinyà una casa del seu pupíl situada a la tinença del Temple a Perpinyà, ven aquesta casa a Ramon Coc, traginer, habitant de Perpinyà, com a més-dient, pel preu de 12 lliures melgoreses. Fa aquesta venda sota reserva del cens anual de 4 diners i del foriscapi deguts a la casa del Temple. Bonjorn reconeix que Ramon Coc li ha fet a mans les 12 lliures i renuncia als drets que pot tenir sobre aquesta casa. Ramon Eimeric de Llupià, carnisser, habitant de Perpinyà, confirma aquesta venda i renuncia als seus drets. Jaume Cadell, jutge ordinari de Perpinyà, valida aquesta venda el 8 de juliol de 1297. Fra Guillem d'Abellars, comanador del Masdeu, confirma la venda el 3 d'octubre de 1297 i reconeix haver rebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí, amplada 320/330 mm, alçada 310/320 mm, ADPO, Hp188.³²⁸
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 493, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 290-291, segons A'.

328. Una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la al peu de l'acta: «milicie Templi est hoc et det VIII denarios». El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «I^a casa que fa de cens IIII d. e senyoria. – Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1281».

Notum sit omnibus quod ego Bernardus de Campo rotundo, habitator Perpiniani, filius qondam^a Bernardi de Campo Rotundo, tutor datus per curiam Perpiniani Petro pupillo, filio et heredis Bernardi Rotundi, sartoris, habitatoris Perpiniani quondam, sciens dictum pupillum fore obligatum *Bonjorn*, matri sue, uxori condam dicti patris sui, in dote quam atulit dicto marito suo, que instanter petit a me sibi satisfieri in dicta dote, cui satisfieri non potest sine vendicione bonorum dicti pupilli, et ne dictus pupillus sustineret dampnum, solvendo justiciam vel alio modo si forte dicta *Bonjorn* a me et dicto pupillo conqueretur pro predictis, exposui quandam domum dicti pupilli infrascriptam venalem in villa Perpiniani publicem, et non inveni aliquem qui tantum precium michi offerret in dicta domo, sicut tu, Raimundus *Coc*, tragnerius, habitator Perpiniani, mihi fecisti. Ideoque, facta legitima subastacione^b publice in villa Perpiniani per preconem publicum ipsius ville de dicta domo infrascripta, quam ibi venalem publicem et palam pluries exposui, et omni alii juri sollempnitate adhibita que in rebus pupillorum vendendis solet et debet ac consuevit adhiberi, nomine tutorio predicto vendo et trado et quasi trado tibi, dicto Raimundo *Coc*, tanquam plus oferenti^c et danti quam aliqua alia persona, et tuis, et quibus volueris perpetuo, dictam domum, de celo usque in abissum, que est in villa Perpiniani, in tenedone Templi, et affrontat ex duabus partibus in viis publicis et ex aliis duabus partibus in tenencia mei, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus; cedendo etiam tibi et tuis ratione hujus vendicionis omnes actiones et jura, quas et que dictus pupillus et ego nomine tutorio predicto, habemus vel habere debemus in dicta domo aliquo modo vel ratione, constituendo inde te nomine tutorio predicto ut in rem tuam dominum et procuratorem contra omnes personas. Hanc vero vendicionem et cessionem, nomine tutorio predicto, tibi et tuis facio precio duodecim librarum malguriensium bonorum, de quibus per paccatum me teneo, renuncians excepcioni peccunie non numerate, quas solvi dicte *Bonjorn* ratione dicte dotis, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec vendicio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis,^d nomine tutorio predicto, dono et diffinio in perpetuum. Et promitto tibi quod ego nomine tutorio dicti pupilli, et ipse pupillus, et sui, faciemus tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona

in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis, tam in obtinendo quam in subcumbendo, ex quibus credaris tuo plano verbo absque testibus et juramento, obligando inde tibi et tuis, nomine tutorio predicto, omnia bona dicti pupilli, presencia et futura. Et incontinenti constituo me nomine tutorio predicto dictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure milicie Templi, scilicet IIII^{or} denarios malgurienses censualibus quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapio quandocumque et quoscienscumque dicta domus in totum vel in parte vendatur vel inpingoretur. Preterea, nomine meo proprio, solvo et diffinio tibi, et tuis, et quibus volueris, perpetuo quicquid juris habeo vel habere debeo in dicta domo ratione proprietatis obligacionis vel alio modo. Et quod contra predicta non veniam bona fide et per stipulationem tibi promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Et ego dicta *Bonjorn*, hec omnia laudo, et profiteor et recognosco tibi, dicto Raimundo *Coc*, quod tu, de mandato dicti tutoris, solvisti mihi dictas duodecim libras malguriensium dicti precii ratione dicte dotis, que quibus per paccatum me teneo, renuncians excepcioni peccunie non numerate. Unde, ex pacto inter me et te inito ante dictam solucionem, dono et cedo tibi, et tuis, et quibus volueris perpetuo, omnia jura et actiones,^e quas et que habeo et habere debeo in dicta domo et contra dictum pupillum ratione dicte dotis et obligacionis ejusdem, vel alio modo, ad deffencionem^f dicte domus contra alios creditores et contra quascumque alias personas, et etiam ad agendum contra dictum pupillum et ejus bona, usque ad dictas duodecim libras malguriensium, si forte dicta domus a te vel tuis evinceretur in totum vel in parte, faciendo inde tibi et tuis pactum de non petendo aliquid ulterius pro predictis. Et quod contra predicta non veniam bona fide et per stipulationem tibi promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Et ego Raimundus Eymerici de Lupiano, macellarius, habitator Perpiniani, hec laudo, solvens et diffiniens gratis tibi, dicto Raimundo *Coc*, et tuis, et quibus volueris perpetuo, quicquid juris et actionis habeo vel habere debeo in dicta domo ratione obligacionis vel alio modo. Et facio

tibi et tuis pactum de non petendo aliquid ulterius de predictis. Et quod contra predicta non veniam bona fide et per stipulacionem tibi promitto. Actum est hoc septimo kalendas julii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo septimo . Sig+++na Bernardi de Campo rotundo, et *Bonjorn* et Raimundi Eymerici predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Petri Cucciati, sutoris, et Guilelmi *Sestela*, sutoris, et Jacobi de Ripullo, sutoris, habitancium Perpiniani, et Petri Querubi, testium. Sig+num Jacobi Catelli, judicis ordinarii Perpiniani, qui omnibus predictis et singulis, cum cognita auctoritatem nostram judicalem prestamus et decretum nostrum interponimus octavo idus julii, anno predicto. Sig+++na Bernardi Raynaudi, paratoris Perpiniani, et Raimundi Nicholay, jurisperiti, et Petri Querubi, testium. Sig+num fratris Guilelmi de Abelariis, preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, qui hec laudo quinto nonas octobris, anno predicto, salvo jure Templi in dicto censu et in omnibus et per omnia, et quod non possit in dicte domo inponi^g alius census, et de foriscapio hujus vendicionis per paccatum me teneo. Sig+++na Guilelmi *Cofolent*, et fratris Bartholomei de Turre, capellani domus Templi Perpiniani, et Petri Querubi, testium. Ego Raimundus Solerii hanc cartam scripsi mandato Laurencii Plasense, et suprascripti in XII^a linea: «tibi et tuis», et in vicesima secunda linea: «et actiones».

Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per quondam. b. Sic A' per subhastatione. c. Sic A' per offerenti.
 d. tibi et tuis *afegit a la interlínia A'*. e. et actiones *afegit a la interlínia A'*.
 f. Sic A' per defensionem. g. Sic A' per imponi.

1051

1297, 4 de desembre

Ramon d'Ur, de Perpinyà, dóna en acapte a Pere de Nils, adober de Perpinyà, un hort situat a la parròquia de Sant Joan de Perpinyà, pel qual el terratger i els seus successors hauran de pagar 30 sous melgoresos de cens anual, la meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny. Per aquesta concessió, Ramon d'Ur reconeix haver rebut 200 sous. Boneta, esposa de Ramon d'Ur, confirma aquesta venda i renuncia a tots els seus drets sobre aquest hort.

A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 230/235 mm, alçada 135 mm, ADPO, 1B59.³²⁹

Notum sit cunctis quod ego Raymundus de Uro, de Perpiniano, per me et omnes meos dono et trado et quasi trado ad accapitum tibi, Petro de Aguillis, curaterio Perpiniani, filio condam Johannis de Aguillis, et tuis et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quendam ortum, cum omnibus arboribus que in eo sunt, qui est in terminis Sancti Johannis Perpiniani, et affrontat ex tribus partibus in viis, et ex alia in tenencia Beatricis Vernede, filie condam Berengarii de Verneto, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum ortum habueritis et tenueritis, donetis michi et meis de censu semper quolibet anno triginta solidos malguriensium bonorum per terminos, scilicet medietatem in primo venienti festo Natalis Domini, et aliam medietatem in sequenti festo sancti Johannis de junio, et sic quolibet anno per dictos terminos; et quosciscumque dictus ortus vendatur vel in pignoretur, ego et mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promito^a tibi quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictum ortum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia mea, presenciam et futura. Et pro hac donatione ad accapitum habui a te pro intrata ducentos solidos malguriensium, de quibus per paccatum^a me teneo, renunciando exceptioni peccunie^b non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito.^c Et ego Boneta, uxor dicti Raymundi de Uro, hec laudo et solvo et diffinio tibi, dicto Petro de Aguillis, et tuis, et quibus volueritis perpetuo, totum quicquid juris habeo et habere debeo in dicto orto ratione dotis mee et donationis propter nuptias vel alio modo, salvo jure dicti mariti mei in dicto censu. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^a et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis

329. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2122».

quatuor Dei Evangelii, sponte juro. Per quod juramentum, certificata de jure meo, renuncio juri ypothecarum dotis et donationis propter nupcias et omni alii legitimo auxilio quibus contra predicta venire possem. Et ego dictus Petrus de Aguillis, recipiens a te, dicto Raymundo de Uro, dictum ortum ad accapitum, sub pactis et conditionibus predictis, hec laudo, et promito^c tibi quod ego et mei, qui dictum ortum habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvemus tibi et tuis dictum censum per dictos terminos, ut dictum est, et foriscapium, ut superius dictum est, obligando inde tibi et tuis dictum ortum, cum omni melioramento quod ego et mei in eo fecerimus. Actum est hoc pridie nonas decembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo septimo. Sig+++na Raymundi de Uro, et Bonete et Petri de Aguillis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri de Malleolis, sartoris, et Johannis Egidii, paratoris, et Petri Pelicerii, paratoris, testium. Ego Berengarius Scoti hanc cartam scripsi mandato Nicholay Camoti. Nicholaus Camoti, scriptor publicus Perpini, hoc instrumentum in posse Michaelis Rotlandi olim scriptoris publici Perpini receptum subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per pacatum. b. Sic A' per pecunie. c. Sic A' per promitto.

1052

1298, 20 d'abril

Ramon Conill, fill de Joan Conill, de Sant Hipòlit, es fa, amb tots els seus descendents, home propi del Masdèu, a les mans i en poder de fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit. Promet que ell i els seus descendents pagaran cada any el dia de Nadal un cens recognitiu de 4 diners melgoresos. Fra Berenguer d'Aiguaviva afranqueix Ramon Conill i els seus de les prestacions d'eixorquia i d'intestia.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 275/285 mm, alçada 175 mm, ADPO, Hp189.³³⁰

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 424-425, segons A'.

330. El document porta al dors una menció contemporània de l'acta: «domus Templi»; una menció moderna: «Sent Ypolit»; i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2549».

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 270-271, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Raymundus *Conil*, filius Jo-
hannis *Conil*, de Sancto Ypolito, per me et omnes descendentes
meos facio me et omnes descendentes meos homines proprios et
solidos domus Mansi Dei milicie Templi et conventus ejus,^a tam
presentis quam futuri, in manu et posse vestri domini ffratris^b
Berengarii de Aquaviva, comendatoris in castro de Sancto Ypolito
pro eadem domo, nomine ipsius domus et dicti conventus ejus
recipientis, mittens et supponens me et omnes descendentes meos
et bona nostra omnia sub protectione et deffentione^c vestri, et
dicte domus, et dicti conventus ejus, promittens etiam bona fide
ac firma stipulatione per me et omnes descendentes meos vobis,
dicto domino fratri comendatori, nomine dicte domus et dicti
conventus ejus stipulanti sollempniter et recipienti, me et omnes
descendentes meos esse fideles et legales vobis, et dicte domui, et
dicto ejus conventui, et custodire et servare ac etiam deffendere vos,
et dictam domum, et dictum conventum, et bona ejus, pro posse
nostro perpetuo et ubique, et me et meos descendentes qui fuerint
heredes universales in bonis meis dare ac solvere eisdem domui et
conventui semper annuatim in festo Natalis Domini IIII^{or} denarios
malgurienses bonos in signum dominii et in recognitionem homa-
gii. Pro quibus predictis obligo me et omnes descendentes meos
et bona nostra omnia predictae domui, et dicto ejus conventui, et
vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine eorum recipienti.
Et ego ffrater^b Berengarius de Aquaviva, comendator predictus,
recipiens nomine dicte domus, et dicte domus et dicti conventus
ejus a te, Raymundo *Conil* predicto, predictum homagium et alia
omnia et singula supradicta, ut sunt dicta, ea omnia et singula,
eodem nomine quo supra, laudo et approbo, promittens eodem
nomine tibi quod ego et dicta domus et dictus conventus ejus
protegemus et deffendemus^d te et omnes descendentes tuos et bona
vestra omnia tanquam proprios et solidos homines nostros et eorum
bona, secundum bonos usus et consuetudines nostros perpetuo et
ubique. Et etiam, eodem nomine quo supra, rationibus supradictis
affranquisquo et libero et eximo te et omnes descendentes tuos et
bona vestra omnia^e ab omni exorquia et intestia predictae domui
competente vel competente seu competitura pro te, vel pro tuis
descendentibus, vel pro quolibet vestri mortuo vel mortuis, seu
morituro vel morituris, vel moriendo seu moriendis, exorquo vel
exorquis, vel intestato seu intestatis. Actum est hoc XII° kalendas

madii, anno Domini M° CC° XC° VIII°. Sig++na Raymundi *Conil* et fratris Berengarii de Aquaviva, comendatoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Bernardi *Estela*, et Arnaldi *Asquaro* et Johannis *Conil*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini Raymundi episcopi Elnensis hanc cartam scripsit, et suprascripsit in secunda linea «ejus», et in XV^a linea «omnia», et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. ejus *afegit a la interlínia A'*. b. *Sic A'*. c. *Sic A' per defensione*.
d. *Sic A' per defendemus*. e. *omnia afegit a la interlínia A'*.

1053

1298, 23 de juliol

Garsenda, amb el consentiment del seu marit, Bernat Reg de Sant Hipòlit, ven a la milícia del Temple i a fra Berenguer d'Aiguaviva, comanador del castrum de Sant Hipòlit, el cens anual de 4 diners melgoresos que percep el dia de Nadal per una casa situada al lloc anomenat el Pujol. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 4 sous melgoresos.

- A Original, pergamí mutilat, amplada 345 mm, alçada 145 mm, ADPO, Hp189.³³¹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 425-426, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat., t. XXXI, pp. 272-273, segons A.

[Notum sit cunctis quod ego Garsendis, uxor]^a Bernardi *Reg* de Sancto Ypolito, de assensu et voluntate ac etiam [laudamento] ejusdem mariti mei, per me et omnes meos, vendo atque in presenti [...]^b quasi trado domui Mansi Dei milicie Templi et vobis domino fratri Berengario de Aquaviva, comendatori in castro de Sancto Ypolito pro dicta domo, nomine ipsius domus et [...]^c IIII^{or} denarios malgurienses bonos censuales semper annuatim, quos percipio et percipere debeo et percipere consuevi annuatim, in festo Natalis Domini, in quadam domo quam [...]^d infra villam Sancti Ypoliti, in loco vocato *Puyol*, affrontata ex [una parte]^e in tenencia mei,

331. El document està estripat i foradat en diversos indrets. Porta al dors un regest del segle XIV en català: «(...) Bⁿ Reig de Sent Ipolit vene al Temple aquel sens (...) prenia en la casa d'en Johan Fabre a Ssent Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2534».

ipsius venditricis, et ex alia in tenencia que fuit dicti Johannis Fabri [...]f tenencia Petri Fabri, totum, integriter ac generaliter, [sicut melius et]g plenius intelligi, dici vel scribi potest ad utilitatem dicte domus Mansi Dei, cedendo [...]h domui Mansi Dei et vobis, dicto domino fratri comendatori [nomine ipsius domus]i ementi ac recipienti, omnes actiones et omnia omnino jura, quas et que in dictis IIII^{or} denariis [...]j affrontata et pro eis habeo et habere debeo vel possum quocumque modo vel racione, constituendo etiam inde vos, nomine dicte domus Mansi Dei, ut in rem ipsius domus procuratorem contra [...]k concessionem predicte domui Mansi Dei et vobis, dicto domino ffratri^l comendatori, nomine ipsius domus Mansi Dei ementi ac recipienti, facio pretio IIII^{or} solidorum malguriensium bonorum, de quibus bene per paccatum me teneo, renunciens exceptioni peccunie non numerate, et illi legi etiam qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt. Et si hec vendicio plus valet dicto [...]m vivos predicte domui Mansi Dei et vobis dicto domino fratri comendatori, nomine ipsius domus recipienti, solvo, dono et diffinio in perpetuum. Et pro evictione [...]n et expensis ejus, de quibus teneri volo et tenebor predicte domui Mansi Dei semper sine fraude, obligo eidem domui et vobis dicto domino fratri comendatori, nomine ipsius domus recipienti, per vinculum, omnia bona mea, presenciam et futura, ubique. Et ita totum, ut in hac carta continetur, me observaturam et in nullo contraventuram, bona fide ac firma stipulationem vobis, dicto domino fratri comendatori, nomine dicte domus Mansi Dei stipulanti sollempniter et recipienti, promitto, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Euvangeliiis, sponte juro, per virtutem cujus juramenti, certificata de jure meo et consulta, renuncio beneficio restitutionis in integrum, et beneficio cenatus^o consulti velleiani, et omni exceptioni doli et metus, et legi julie alienacionem fundi dotalis prohibenti, et omni alii juri et legi auxilio beneficio et exceptioni ecclesiasticis et civilibus quibus contra hec in aliquo juvari vel venire possem. Et ego Bernardus Reg, predictus maritus dicte venditricis, hec omnia gratis laudo et approbo. Actum est hoc X^o kalendas augusti, anno Domini M^o CC^o XC^o VIII°. Sig++na Garsendis, venditricis, et Bernardi Reg, mariti ejus, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++na Petri Stephani, et Johannis d'Arques et Guilelmi Auriol, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini Raymundi, episcopi Elnensis hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Llacuna de 90 mm A. b. Llacuna de 70 mm A. c. Llacuna de 65 mm A.
 d. Llacuna de 70 mm A. e. Llacuna de 15 mm A. f. Llacuna de 70 mm A.
 g. Llacuna de 25 mm A. h. Llacuna de 70 mm A. i. Llacuna de 30 mm A.
 j. Llacuna de 70 mm A. k. Llacuna de 70 mm A. l. Sic A. m. Llacuna de 65 mm A.
 n. Llacuna de 30 mm A. o. Sic A per senatus.

1054

1298, 14 d'agost

Joan Vidal, fuster, habitant de Perpinyà, ven a Berenguer Joli, bracer, de Perpinyà, un hort situat a Sant Hipòlit, llevat del quart dels fruits de l'hort i dels arbres que hi ha així com el foriscapi deguts a Pere de Castell i a la casa del Temple del Masdèu. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 35 sous melgoresos. Fra Guillem d'Albió, comanador de Sant Hipòlit, confirma aquesta venda el 13 de setembre de 1298, i Pere de Castell ho fa l'1 de maig de 1299, i tots dos reconeixen haver percebut el foriscapi.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, deteriorat, amplada 235/240 mm, alçada 170 mm, ADPO, Hp189.³³²
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 426, segons A¹.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 292-293, segons A¹.

Notum sit cunctis quod ego Johannes Vitalis, fusterius, habitanti Perpiniani, per me et per omnes meos vendo et trado sive quasi trado tibi, Berengario *Joli*, bracerio^a Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, quendam ortum, cum omnibus arboribus que ibi sunt, qui est in terminis Sancti Ypoliti, et afrontat^b ex una parte in tenentia Raymundi Erimberti, et ex alia in tenentia Guilelmi *Aulen*, et ex alia in via publica, et ex alia in tenentia Petri Martini, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde tibi et tuis, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicto et pro predicto orto aliquo modo vel ratione, constituendo inde te in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero

332. El document porta al dors una menció del segle XIV: «Pere Descastel»; un regest del segle XV en català: «Carta d'un ort dui salvo jure P. del Castell de la casa del Templi a Sent Ypolit. Sent Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2522».

venditionem et cessionem tibi et tuis facio pretio triginta quinque solidorum malguriensium bonorum, de quibus per paccatum me teneo, renuncians exceptioni peccunie non numerate; et illi legi, qua juvantur qui ultra dimidiam justii pretii sunt decepti, similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto pretio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum. Et promito^c tibi quod ego et mei faciemus semper tibi et tuis dictum ortum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde semper tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictum ortum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde aprehenderis^d plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possessionem, vel quasi, possis aprehendere^e tua propria auctoritate quandocumque et quotienscumque tibi placuerit, et retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas, salvo jure Petri de Castello et domus milicie Templi, scilicet quarto de expletis et fructibus dicti orti et arborum que ibi sunt et erunt, et foriscapio quandocumque et quotienscumque dictus ortus vendatur vel inpingnoretur. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^c et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Evangeliiis, sponte juro. Actum est hoc nonodecimo kalendas septembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo octavo. Sig+num Johannis Vitalis predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Petri Querubi, et Bernardi Calafi, vanoerii, et Bofati *Gasc*, habitantium Perpiniani, testium. Sig++na fratris Guilelmi *d'Albio*, preceptoris domus Templi castri de Sancto Ypolito, et Petri de Castello, qui hec laudamus salvo jure mei dicti Petri de Castello et dicte domus Templi in dictis quarto et foriscapio ut dictum est et in omnibus et per omnia. Et de foriscapio hujus venditionis per paccatos nos tenemus. Sig+++na Guilelmi Querubi, et Berengarii *Squot*, et Bofati *Gasc*, testium, in presentia quorum dictus frater Guilelmus *d'Albio* omnia predicta laudavit idibus septembris, anno predicto. Sig+++na Perpiniani Rome, et Guilelmi Jordani de Verneto, militis, et Bofati *Gasc*, testium, in presentia quorum dictus Petrus de Castello omnia predicta laudavit kalendis madii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Ego predictus Bofatus *Gasc* hanc cartam scripsi mandato Petri Querubi.

Petrus Querubi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. *Sic A' per brasserius.* b. *Sic A' per affrontat.* c. *Sic A' per promitto.*
d. *Sic A' per apprehenderis.* e. *Sic A' per apprehendere.*

1055

1298, 2 de novembre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Joan de Sant Feliu, llaurador, i a la seva muller Ermessenda, habitants de Perpinyà, una casa situada a Perpinyà. Els terratgers hauran de donar als templers 18 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Fra Jaume d'Ollers es compromet a fer-los una rebaixa de 8 sous sobre aquest cens si li donen 80 sous d'aquí a quatre anys. Per aquesta concessió, el comanador reconeix haver rebut 20 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 245/250 mm, alçada 135 mm, ADPO, Hp188.³³³
B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 494, segons A'.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 294-295, segons A'.

Noverint universi quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani, per me et successores meos dono et trado ad accapitum vobis, Johanni de Sancto Felicis, laboratori, et Ermessendi uxori ejus,^a habitatoribus Perpiniani, et vestris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam domum, de celo usque in habissum,^b que est intus Perpinianum, et affrontat ex una parte in tenentia Petri Pagesii, et ex alia in via, et ex alia in tenentia Mathee, uxoris condam Mathei de Campo Rotundo, et ex alia in tenentia Templi, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod vos et vestri, qui dictam domum

333. El document porta al dors un regist del segle XV en català: «Carta d'una casa d'en Johan de Sent Pheliu fa XVIII s. ab cens X s. (...) poden sen quitar VIII s. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 373».

habueritis et tenueritis, donetis semper mihi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini decem et octo solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta sexaginta et quinque solidi valent I^{am} marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et foriscapium quotienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur. Et etiam promito^c vobis quod quandocumque vos vel vestri solveritis mihi, vel successoribus meis, hinc ad quatuor annos completos octuaginta solidos barchinonensium coronatorum, de dicto valore, pro pretio octo solidorum dicti census, ego vel successores mei faciemus vobis,^d vel cui volueritis, venditionem de dictis octo solidis dicti census, ut dictum est, deinde teneamini mihi et successoribus meis facere et solvere ultra dictos IIII annos dictum censum in perpetuum, et foriscapium, ut dictum est. Et promito^c vobis quod ego et successores mei faciemus vobis et vestris dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona Templi, presentia et futura. Et pro hac donatione habui et accepi a vobis pro accapito viginti solidos barchinonensium coronatorum de dicto valore, de quibus per paccatum^e me teneo, renunciando exceptioni peccunie^f non numerate. Et ego dictus Johannes de Sancto Felicis, recipiens a te, dicto fratre Jacobo de Oleriis, pro me et nomine dicte uxoris mee dictam domum ad accapitum sub pactis predictis, hec omnia laudo, et promito^c tibi quod ego et dicta uxor mea solvemus tibi et successoribus tuis quolibet anno dictum censum, ut dictum est, et foriscapium, ut dictum est, et omnia alia attendemus et complebimus, ut dictum est, obligando inde tibi et tuis successoribus dictam domum, cum omni melioramento quod ibi^g fecerimus ego et dicta uxor mea. Actum est hoc quarto nonas novembris, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo octavo. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Johannis de Sancto Felicis predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri Pagesii, bracerii,^h et Guilelmi Joerii, bracerii,^h et Petri Fabri de Capcirio, testium. Idem Petrus Fabri de Capcirio hanc cartam scripsit mandato Petri Querubi, et rasisit et emendavit in secunda linea «uxori ejus», et in XVI^a linea «ibi».

Petrus Querubi, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. *Els mots uxori ejus han estat escrits ulteriorment sobre una raspadura A'.*
 b. *Sic A' per abyssum.* c. *Sic A' per promitto.* d. *vobis repetit per error A'.*
 e. *Sic A' per pacatum.* f. *Sic A' per pecunie.* g. *El mot ibi ha estat escrit ulteriorment sobre una raspadura A'.* h. *Sic A' per brasserii.*

1056

1298, 30 de novembre

Garsenda i Arnau Samar, paraire, habitants de Perpinyà, fills i hereus de Berenguer Samar d'Orla, amb el consentiment de llur mare, Esclarmunda, casada en segones núpcies amb Esteve Amalric, i d'Arnau Amalric, marit de Garsenda, venen a Joan Garriga d'Orla, com a més-dient, una casa situada a la vila d'Orla, pel preu de 80 sous de moneda coronada de Barcelona, la meitat dels quals ha estat lliurada a Arnau i l'altra meitat a Esteve Amalric, sogre de Garsenda, per al dot d'ella. Joan Garriga haurà de donar a Andreu Bonet 2 diners melgoresos de cens anual el dia de Nadal com a participació al cens anual d'una gallina que Andreu Bonet deu als templers del Masdèu per aquesta casa i per aquella altra, contigua, que han venut a aquest darrer. Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdèu, confirma aquesta venda el 6 d'abril de 1302, i reconeix haver-ne percebut el foriscapi.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí mutilat, amplada 310/320 mm, alçada 310/315 mm, ADPO, Hp186.³³⁴
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 495, segons A'.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 398, segons A'.

Noverint universi quod nos, Guarssendis et Arnaldus Samar, parator, habitatoris Perpiniani, filii et heredes universales Berengarii Samar condam de Orulo, filii que Sclarmunde, uxoris condam dicti patris nostri, nunc uxoris Stephani Amalrici, voluntate et laudamento dicte matris mee et Arnaldi Amalrici, mariti mei dicte Guarssende, uterque insolidum, per nos et omnes nostros, vendimus et tradimus sive quasi tibi, Johanni Guarrige de Orulo, plus precium offerendi

334. Les vores del document han estat rosegades. Al peu de l'acta, el notari ha afegit aquesta postil·la: «domui Templi re[ddatur]». El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1387».

quam alia persona, et tuis, et quibus volueris perpetuo, quoddam hospitium nostrum, quod fuit dicti patris nostri condam, et est intus villam de Orulo, et affrontat ex una parte in domibus Raymundi Bardoni de Orulo, et ex alia in quadam alia domo, quam vendimus Andree Bone, et ex alia in via publica, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo inde tibi et tuis ratione ujus^a venditionis omnes actiones et jura, que et quas habemus et habere debemus in predicta domo, quam tibi vendimus, aliquo modo vel ratione, constituendo inde te ut in rem tuam propriam dominium et procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis facimus precio octaginta solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus ego dictus Arnaldus *Samar*, habui et recepi a te, non spere future numeracionis, quadraginta solidos barchinonensium, reliquos vero quadarginta^b solidos mando et nomine mei, dicte Guarssende, tradidisti dicto Stephano Amalrici, victrico meo, ac patri dicti Arnaldi, mariti mei, recipienti de voluntate ejusdem filii sui, mariti mei, ratione et in solutum usque ad concurrendum quantitatem dotis mee promisse eidem Arnaldo, marito meo, et sic de omnibus dictis octuaginta solidis per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie non numerate et non habite; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii sunt decepti, similiter renunciamus. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis damus, solvimus et diffinimus in perpetuum. Et promitimus^c tibi quod nos et nostri faciemus tibi et tuis predictam domum, quam tibi vendimus, bona habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde etiam tibi et tuis sine fraude de omni evictione, sumptibus, dampno et interesse, si que vel quas te vel tuos in causa evictionis facere sive sustinere contingerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona nostra uterque in solidum,^d presentia et futura, renunciantes sienter^e super hiis remedio epistole divi Adriani, et beneficio nove constitucionis, et dividende actionis, et consuetudini Perpiniani dicenti utrumque reorum prorata conveniri [...]^f Ego dicta Guarssende, renuncio beneficio senatus consulti Velleyani, quo mulieres pro aliis intercedentes adjuvantur, et omni alii legitimo auxilio, quo contra predicta vel aliquid predictorum venire possemus aliquo modo vel ratione. Et incontinenti consti-

tuimus nos predictam domum, quam vendimus tibi, tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, (quam) possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates omni tempore faciendas, salvo quod tu et tui, qui predictam domum habebitis et tenebitis, pro censu ejusdem prestetis Andree Boneti predicto, et suis, duos denarios malgurienses censuales quolibet anno in festo Natalis Domini, in adjutorium unius gualline censualis, quam dictus Andrea facit, et facere tenetur, censualem quolibet anno in dicto festo domui Mansi Dei, pro dicta domo quam tibi vendimus ac pro alia domo ei contigua, quam ipse^g Andree vendimus, et salvo dicte domui Mansi Dei et foriscapio quandocumque et quocienscumque dicta domus, in totum vel in parte, vendatur vel inpingnoretur. Et quod predicta atendumus, compleamus et observabimus, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, nostra bona fide et per firmam stipulationem tibi promittimus,^c et etiam per Deum, tactis a nobis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei Evangeliiis sponte juramus, et renunciamus super iis^h beneficio minoris etatis et beneficio constitutionis in integrum, et omni alii legitimo auxilio quo contra predicta venire possemus. Et ego dictus Stephanus Amalrici, pater dicti Arnaldi Amalrici, qui fui de Verneto, nunc habitator Perpiniani, confiteor et recognosco tibi, dicto Johanni Guarrigue, me pro tuitione dotis dicte Guarssende, nurus, me habuisse et recepisse quadraginta solidos, nomine et mandato ipsius nurus, mecum sibi pertinerent de precio supradicto, de quibus per paccatumⁱ me teneo, renuncians exceptioni peccunie^j non numerate. Ego Sclarmunda, mater dictorum Guarssendis et Arnaldi, uxorque condam dicti Berengarii *Samar*, nunc uxor dicti Stephani Amalrici, voluntate et laudamento ipsius mariti mei. Ego eidem Stephanus Amarci,^k ac ego dictus Arnaldus Amalrici, maritus ejusdem Guarssende voluntate et auctoritate dicti Stephani, patris mei, hec laudamus et solvimus et diffinimus tibi, dicti Johanni Guarrigue, et tuis, et quibus volueris, totum quicquid juris habemus et habere debemus in dicta domo tibi vendita ratione obligationis dote nostrarum Sclarmonde et Ermessende^l ratione proprietatis et possessionis et aliquo modo, faciendo inde tibi et tuis pactum et finem perpetuum de non petendo aliquid ulterius pro predictis. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, nostra bona fide et firma stipulatione tibi promittimus.^c Actum est hoc pridie kalendas decembris, anno Domini M° CC°

nonagesimo octavo. Sig++na Garssende, Arnaldi *Samar*, Stephani Amalrici et Arnaldi Amalrici predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Arnaldi *Vayls*, de Orulo, Bernardi de [Cal-.. ...]^m Laurencii Plasense, testium. Sig+num fratris Jacobi de Oleriis, preceptoris domus Templi Perpiniani et syndicus dicte domus Mansi Dei, qui, nomine ipsius domus, hec laudo octavo idus aprilis, anno Domini millesimo CCC^o secundo, salva dicta domui Mansi Dei dicta una gallina censuali, que pro dicto ospicioⁿ et alia dicta domo, quam tenet Andreas *Bonet*, fieri et solvi debet quolibet anno, salvo eidem domui Mansi Dei foriscapio predicto, ut dictum est, et salvo jure ejusdem domus in omnibus et per omnia, et de foriscapio ujus^a venditionis per paccatumⁱ me teneo, renunciens exceptioni dicti foriscapi non abiti^o et recepti. Sig++++na fratris Jordani, preceptoris de Orulo, Johannis de Villa Calra,^p Bernardi Boquerii, et Laurencii Plasense, testitum.^q Ego Petrus Calivi, hec scripsi vice notarii publici infrascripti, et suprascripti in XIII^a linea «uterque insolidum». Ego Bernardus Jauberti, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A' per hujus. b. Sic A' per quadraginta. c. Sic A' per promittimus.
d. uterque in solidum *afegit a la interlínia A'*. e. Sic A' per scienter. f. *Paraula il·legible A'*. g. Sic A' per ipsi. h. Sic A' per hiis. i. Sic A' per pacatum.
j. Sic A' per pecunie. k. Sic A' per Amalrici. l. Sic A' per Garsende. m. *Forat a A'*, *llacuna de 20 mm*. n. Sic A' per hospicio. o. Sic A' per habiti. p. Sic A' per Clara. q. Sic A' per testium.

1057

1299, 23 d'abril

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdeu, dóna en acapte a Bernat Escarbot, blanquer de Perpinyà, una part d'una blanqueria situada a Perpinyà, per la qual el terratger haurà de donar a la casa del Temple 23 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami mutilat, amplada 230 mm, alçada 140/145 mm, ADPO, Hp188.³³⁵

335. Una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la al peu de l'acta: «Temple reddatur...». El document porta al dors un regest del segle xv en català: «D'una casa dintre Perpinya d'en Bernat Scarbot fa XXIII s.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1760».

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 495, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 296, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani et scindicus^a domus Mansi Dei milicie Templi, nomine dicte [domus]^b Mansi Dei dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Bernardo *Scarbot*, curaterio Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam partem cujusdam domus blancayrie, sicut determinata est, que est in terminis Perpiniani, et affrontat ex I^a parte in tenentia Guilelmi Comitis, et ex alia in recho, et ex alia in via, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam partem dicte domus habueritis et tenueritis, donetis mihi et successoribus meis de censu semper, quolibet anno in festo Natalis Domini, viginti tres solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et quoscienscumque dicta pars dicte domus vendetur vel inpiignoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promito^c tibi quod ego et mei successores faciemus tibi et tuis dictam partem dicte domus bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura. Et ego dictus Bernardus *Scarbot*, hec omnia laudo, et promito^c vobis, dicto fratri Jacobo de Oleriis, preceptori predicto,olvere vobis et successoribus vestris dictum censum dictorum viginti trium solidorum barchinonensium de dicto valore quolibet anno in dicto festo Natalis Domini, ut supradictum est, et dictum foriscapium, ut superius continetur, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictam partem dicte domus, cum omni melioramento quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc nono kalendas madii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Bernardi *Scarbot* predictorum, qui hec laudamus. Sig++++na Guilelmi Nigri, curaterii, et Arnaldi Columbi, fusterii, et Petri de *Viladeu*, sutoris, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Ego Ermengaldus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni.

Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum receptum in posse Petri Querubi olim scriptoris publici Perpiniani subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per syndicus. b. Forat a A'. c. Sic A' per promito.

1058

1299 (nou estil), 23 d'abril

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdèu, dona en acapte a Guillem d'Aguilar, blanquer de Perpinyà, una part d'una blanqueria situada a Perpinyà, per la qual el terratger haurà de donar a la casa del Temple 25 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergami, amplada 220 mm, alçada 150 mm, ADPO, Hp188.³³⁶
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 496, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 297, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Perpiniani et scindicus^a domus Mansi Dei milicie Templi, nomine dicte domus Mansi Dei dono et trado sive quasi trado ad accapitum tibi, Guilelmo de Aguilaro, curaterio Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam partem cujusdam domus blancayrie, sicut determinata est, que est in terminis Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenentia Johannis Jauberti, curaterii, et ex alia in recho, et ex alia in tenentia Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui qui dictam partem dicte domus habueritis et teneritis donetis mihi et successoribus meis de censu quolibet anno in festo Natalis Domini viginti quinque solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV solidi

336. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Cartes de la blanqueria de Perpenya fa XXV s. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1148».

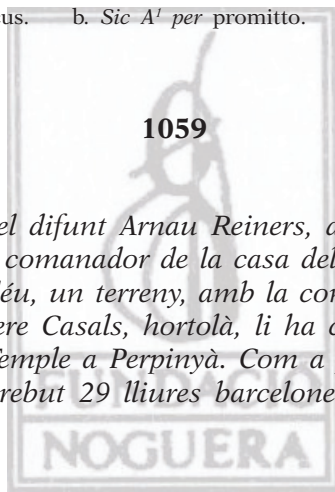
valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, et quoscienscumque dicta pars dicte domus vendatur vel inpingoretur, ego et successores mei habeamus inde nostrum foriscapium. Et promito^b tibi et tuis quod ego et successores mei faciemus tibi et tuis dictam partem dicte domus bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et ego dictus Guilelmus de Aguilario, hec omnia laudo, et promito^b vobis, dicto fratri Jacobo de Oleriis, preceptori predicto, solvere dictum censum dictorum XXV solidorum barchinonensium, de dicto valore, quolibet anno in dicto festo Natalis Domini vobis et successoribus vestris, ut supradictum est, et dictum foriscapium, ut superius continetur, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictam partem dicte domus, cum omni melioramento quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc nono kalendas madii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Guilelmi de Aguilario predictorum, qui hec laudamus. Sig++++na Guilelmi Nigri, curaterii, et Arnaldi Columbi, fusterii, et Petri de *Viladeu*, sutoris, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Ego Ermengaldus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni. Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum receptum in posse Petri Querubi olim scriptoris publici Perpiniani subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per syndicus. b. Sic A' per promitto.

1059

1299, 11 de maig

Arnau Reiners, fill del difunt Arnau Reiners, de Perpinyà, ven a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdèu, un terreny, amb la construcció que hi ha al damunt, que Pere Casals, hortolà, li ha cedit, i que se situa a la tinença del Temple a Perpinyà. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 29 lliures barceloneses.

- A Original, pergamí, amplada 255/260 mm, alçada 180 mm, ADPO, Hp188.³³⁷
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 496.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 298, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Arnaldus Raynerii, filius condam Arnaldi Raynerii, de Perpiniano, per me et meos vendo et trado et quasi trado tibi, fratri Jacobo de Oleriis, preceptori domus Templi Perpiniani et scindico^a domus Mansi Dei, et successoribus tuis perpetuo, quoddam patuum, cum opere ibidem facto, quod Petrus Casalis, ortolanus, mihi solvit et diffinivit, quod patuum est in terminis Perpiniani, in tenedone Templi, et affrontat ex tribus partibus in viis publicis, et ex alia in tenentia Bernardi Ermen-galdi de Turano, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis successoribus, ratione hujus venditionis, omnia jura et actiones, que et quas habeo et habere debeo in dicto patuo aliquo modo, constituendo inde te in rem propriam Templi contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis successoribus facio pretio viginti novem librarum barchinonensium coronatorum, cujus monete LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^b me teneo, renuncians exceptioni peccunie^c non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii pretii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto pretio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis successoribus dono et diffinio in perpetuum, promittens tibi quod ego et mei faciemus tibi et successoribus tuis et dicte domui Templi dictum patuum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et successoribus tuis et dicte domui Templi sine fraude de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel successores tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis, obligo vobis et successoribus tuis omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictum patuum tuo nomine possidere vel quasi donec inde nactus sis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua pro-

337. El document porta al dors una menció del segle XIV: «de Perpeya»; una anotació del segle XV: «d'un pati venut al co^{re} del Temple. Perpinya.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2931».

pria auctoritate quandocumque tibi placuerit, ad omnes voluntates domus Templi perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus Templi in omnibus. Et quod contra predicta non veniam bona fide et per stipulationem tibi promitto. Actum est hoc quinto idus madii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Sig+num Arnaldi Raynerii predicti, qui hec omnia laudo. Sig++++na Petri Stephani, Guilelmi *Coffolent*, Bernardi *Carles*, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Ego Petrus Querubi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni.

- a. *Sic A per syndico.* b. *Sic A per pacatum.* c. *Sic A per pecunie.*

1060

1299, 9 d'agost

Fra Guillem d'Abellars, comanador del Masdéu, dona en acapte a Pere Miquel, d'Orla una peça de terra situada a la parròquia de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat Dues Femades. El terratger haurà de donar als templers 3 sous i 6 diners de moneda coronada de Barcelona de cens anual el dia de Nadal, el delme de la collita, que els portarà a càrrec seu al castrum d'Orla, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Guillem d'Abellars reconeix haver rebut 40 sous.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior, pergami mutilat, amplada 265 alçada 195/200 mm, ADPO, Hp186.³³⁸
 B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 496, segons A¹.
 C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 399, segons A¹.

Notum sit omnibus quod nos ffrater^a Guilelmus de Abelariis, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et successores nostros, damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Petro Michaeli de Orulo, et tuis perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam peciam terre que est in terminis Sancti Stephani de Orulo, loco vocato ad *Duas femades*, et affrontat ex una parte in tenencia de *na Pedrera*, mulieris, et ex alia in tenencia Arnaldi

338. El document porta al dors una menció poc llegible del segle XV; una anotació del segle XVII; les signatures topogràfiques: «XXVIII» i «131», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3161».

Augerii, et ex alia in tenencia Sancte Marie de Vilario, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam peciam terre habueritis et tenueritis, detis et teneamini nobis et nostris successoribus dicte domus dare et prestare quolibet anno in festo Natalis Domini tres solidos et sex denarios barchinonensium censuales, de qua moneta LX^a quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensì Perpiniani, et sic semper quolibet anno in perpetuum in dicto festo; et etiam dabitis nobis et dictis nostris successoribus decimam de fructibus dicte pecie terre apportatam intus villam de Orulo, et fforiscapium^b quodcumque et quoscienscumque dicta pecia terre vendatur vel inignoretur vel alienetur, promittentes^c tibi quod nos et nostri successores faciemus tibi et tuis dictam peciam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presentia et futura. Et pro hoc accapito habuimus a te pro intrata quadraginta solidos barchinonensium, dicti valoris, de quibus per paccatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^e non numerate. Et ego dictus Petrus Michael, approbans predicta, promitto vobis, dicto ffratri^a Guilelmo de Abelariis, et successoribus vestris, quod ego et mei, qui dictam peciam terre habuerimus et tenuerimus, dabimus vobis et successoribus vestris in dicto festo Natalis Domini dictos tres solidos et sex denarios barchinonensium censualium, ut dictum est, et fforiscapium^b predictum et decimam de fructibus dicte pecie terre, apportatam intus castrum de Orulo, meis propriis expensis, et omnia alia et singula vobis et successoribus vestris attendam et compleam et observem, et quod contra non veniam, bona fide et per stipulationem vobis promitto,^f obligando inde vobis et successoribus vestris pro predicti, dictam peciam terre, cum omni melioramento quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc quinto idus augusti, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Sig++na ffratris^a Guilelmi de Abelariis, preceptoris domus Mansi Dei, et Petri Michaeli predictorum, qui hec [omnia firmamus].^g Sig++++na fratris Jacobi de Oleriis, ffratris^a Laurencii de [Palacio et fratris]^g Jordani, omnium de ordine milicie Templi, et Johannis de Villa clara [...]^g Petrus de Gerunda hanc cartam scripsi mandato Laurencii Plasense.

Laurencius Plasensa,^h scriptor publicus Perpiniani, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A'. b. Sic A'. c. Sic A' per promittentes. d. Sic A' per pacatos.
e. Sic A' per pecunie. f. Sic A' per promito. g. Forat a A'. h. Plasensa repetit per error A'.

1061

1299, 19 d'octubre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, ven a Bernat Fanger, habitant de Perpinyà, 10 sous de moneda coronada de Barcelona dels 31 sous i 6 diners que aquest deu als templers per una casa que li havien donat en acapte, de manera que només els deurà a partir d'ara 21 sous i 3 diners de cens anual. Com a preu d'aquesta venda, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 100 sous.

- A Original, pergamí, amplada 250 mm, alçada 175/185 mm, ADPO, Hp188.³³⁹
B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 496-497.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 299-300, segons A.

Noverint universi quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, per me et successores meos in dicta domus vendo et trado, sive quasi trado, tibi, Bernardo Fangerio, habitatori Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, decem solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV^a solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, censuales, de illis triginta et unum solidis et sex denariis barchinonensium coronatorum, quos tu facis domui Templi pro quadam domo tua, quam tibi dedimus ad accapitum sub dicto censu dictorum triginta unius solidorum et sex denariorum barchinonensium, cum publico instrumento, ut in ea plenius continetur, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et plenius dici, scribi, legi ac intelligi potest ad utilitatem tuam et tuorum, cedendo etiam inde tibi et

339. Una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la al peu de l'acta: «fuit comp. ad VIII denarium». El document porta al dors una anotació del segle XIV en català: «Bn Fanger al carer de les Comes»; una anotació del segle XV en català: «Perpinya. Vui lo comanador del masdeu vene deu s. de cens de XXXI quen fasie la dita casa, e ara non fa sino XXI d.», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3108».

tuis ratione hujus venditionis omnes actiones et jura, que et quas habeo et habere deo in predictis que tibi vendo aliquo modo vel ratione, constituendo inde te ut in rem tuam dominum et procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis facio^a precio centum solidorum barchinonensium, dicti valoris, de quibus per paccatum^b me teneo, renunciando exceptioni pecunie non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio; et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum, promittens^c tibi quod ego et successores mei in dicta domo faciemus tibi et tuis predicta que tibi vendo bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione, sumptibus et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel tuos facere sive sustinere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presencia et futura. Et incontinenti constituo meo me predicta que tibi vendo tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis^d accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus Templi in residuis viginti uno solidis et sex denariis barchinonensium coronatorum censualibus quolibet anno, et foriscapia quandocumque et quocienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur in totum vel in parte. Actum est hoc quartodecimo kalendas novembris, anno Domini millesimo ducentesimo^e nonagesimo nono. Sig+num fratris Jacobi predicti, qui hec laudo. Sig++++na Guilelmi Monerii, et Bernardi Pauleti, sartoris, et Guilelmi Rayneres, traginerii, et Petri Sacoma, sutoris, testium. Ego Bartolomeus Monadela, hec scripsi vice Guilelmi Radulfi, et rasi et emendavi in XVIII^a linea ubi dicitur «ducentesimo». Ego Johannes Barravi, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum factum mandato Guilelmi Radulfi subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A per facio. b. Sic A per paccatum. c. Sic A per promittens.
d. Sic A per possis. e. El mot ducentesimo ha estat escrit ulteriorment sobre una raspadura A.

1062

1300 (nou estil), 3 de gener

Fra Miquel Reüll, batlle forà del Masdèu, confirma a Pere de Pau, d'Ortafà, la venda d'una peça de terra que li han fet Guillem Feliu, d'Ortafà i els seus fills Perpinyà Feliu i Joan Feliu, pel preu de 120 sous de moneda barcelonesa coronada. Aquesta parcel·la se situa al terme de Santa Eugènia d'Ortafà, al lloc anomenat el Portell. Fra Miquel Reüll reserva unes servituds a part de fruits habituals i del foriscapi deguts al Masdèu i reconeix haver rebut 20 sous pel foriscapi.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 290/300 mm, alçada 160 mm, ADPO, Hp186.³⁴⁰
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART *Cart. ms.*, vol. S, p. 497, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 304-305, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego frater Michael Revulli, bajulus forinsis^a domus milicie Templi Mansi Dei, laudo, confirmo et aprobo^b tibi, Petro de Pavo, de Ortafano, et tuis, et quibus volueris, perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religiosorum, totam illam venditionem, quam tibi et tuis, Guilelmus Felicis de Ortafano, et Perpinianus Felicis et Johannes Felicis, fratres, omnes filii predicti Guilelmi Felicis, fecerunt cum publico instrumento facto per manum Johannis de Ortafano, publici scriptoris ejusdem loci, ut in eodem instrumento plenius continetur, de quadam pecia terre, pretio CXX solidorum barchinonensium coronatorum, cujus monete LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, que dicta pecia terre est in terminis Sancte Euge^c de Ortafano, loco vocato ad Portellum, et affrontat ex duabus partibus in tua tenencia, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis ac pertinenciis suis, sicut melius et plenius ad utilitatem tuam et tuorum dici et intelligi potest. Hanc laudationem, confirmationem et approbationem^d tibi et tuis facio, salvo semper jure predictae domus milicie Templi Mansi Dei in omnibus, cui dabitur tu et tui tenentis predictam peciam terre, de expletis que ibi Deus dederit, terremerita consueta et etiam foriscapium, quocienscumque pre-

340. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2509».

dicta pecia terre vendatur vel alienetur vel etiam inignoretur. Et pro predicta laudatione, confirmatione et approbatione,^e profiteor et recognosco tibi me a te habuisse et recepisce pro foriscapio XX solidos barchinonensium coronatorum, cujus monete LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^f me teneo, renunciens omni exceptioni peccunie^g non numerate. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum, nunquam veniam nec venire faciam, bona fide et sollempni^h stipulatione tibi promitto, renunciens omni juri omnique legi, et omni consuetudini, et omni alii legitimo auxilio, quo contra predicta, vel aliquid predictorum, venire possem. Actum est hoc tercio nonas januarii, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Sig+num fratris Michaelis Revulli, bajuli forinsis^a domus milicie Templi Mansi Dei, predicti, qui hec omnia laudo et firmo. Sig+++na Petri Guitardi, et Arnaldi Astruch et Bernardi Martini, de Brulliano, testium. Johannes de Ortafano, scriptor publicus ejusdem locciⁱ auctoritate domini Raymundi, Dei gracia Elnensis episcopi, hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per forensis. b. Sic A' per approbo. c. Sic A' per Eugenie.
 d. Sic A' per approbationem. e. Sic A' per approbatione. f. Sic A' per paccatum.
 g. Sic A' per pecunie. h. Sic A' per sollempni. i. Sic A' per loci.

1063

1300 (nou estil), 19 de gener

Fra Miquel Reüll, batlle forà síndic del Masdèu, autoritza Joan Nefiac, de Sant Feliu d'Avall, a plantar una vinya en una peça de terra que té pel Masdèu al terme de Sant Feliu d'Avall, al lloc anomenat Campcomo. Per aquesta vinya, haurà de donar l'agrer als templers, que els portarà a càrrec seu al poble de Sant Feliu d'Avall. Per aquesta concessió, fra Miquel Reüll reconeix haver rebut 5 sous de moneda barcelonesa.

A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 295/300 mm, alçada 120 mm, ADPO, Hp189.³⁴¹

B Còpia de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 449-450, segons A'.

341. El document porta al dors una anotació del segle XVII en català: «I^a petza de terra a Sent Pheliu d'Avall», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1944».

C Còpia del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 529-530, segons A'.

Noverint universi quod ego frater Michaelis Riulli, bajulus forensis domus Mansi Dei et syndicus ejusdem domus, nomine dicte domus dono licenciam et potestatem tibi, Johanni Nifiachi de Sancto Felice inferiori, quod tu et tui possitis plantare et tenere plantatam vineam in quadam pecia terre infrascriptam,^a quam tenes pro dicta domo Mansi Dei, de fructibus cujus dones et consuevistis dare agrarium dicte domui Mansi Dei, et quod eodem modo tu et tui successores in dicta pecia terre detis et solvatis dicte domui Mansi Dei de fructibus dicte vinee fideliter agrarium, aportatum^b in posse dicte domus infra villam Sancti Felicis predicti tuis propriis expensis. Et pro hac concessione et licencia habui et recepi a te quinque solidos barchinonensium, de quibus per paccatum^c me teneo, renunciens exceptioni pecunie^d non numerate. Et ego Johannes Nifiachi predictus, hec omnia predicta laudo, et promito^e tibi, ffratri^f Michaeli, nomine dicte domus, dare et solvere dicte domui Mansi Dei fideliter dictum agrarium, ut superius continetur, et foriscapium si vendatur vel alienetur. Dicta autem pecia est in terminis Sancti Felicis inferioris, loco vocato *Campcomo*, et affrontat ex una parte in tenencia Felicis Xetmarii, ex alia in tenencia Berenguarii Fabri, ex alia in tenencia Berenguarii Gab. Et quod contra non veniamus per firmam stipulationem ambobus promittimus.^e Actum est hoc XIII° kalendas febroarii, anno Domini millesimo CC^o XC^o nono. Sig++na ffratris^f Michaelis et Johannis Nifiachi predictorum, qui hec omnia predicta laudamus et firmamus in presencia et hujus rey testium Arnaldi Cornelli, Berenguarii Gab, et Berenguarii Peregrini. Ego Jacobus Cerdani hanc cartam scripsi mandato Guilelmi Cerdani. Guilelmus Cerdani, scriptor publicus Sancti Felicis, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per infrascripta.
pacatum. d. Sic A' per pecunie.
per promittimus.

b. Sic A' per apportatum. c. Sic A' per
e. Sic A' per promito. f. Sic A'. g. Sic A'

1064

1300 (nou estil), 17 de març

Pere de Sant Pau, bracer de Perpinyà, ven a Guillem Pelegrí, llau-rador de Perpinyà, una vinya situada a la parròquia de Sant

Esteve d'Orla, al lloc anomenat Campmarrà, sota reserva de l'ager i del foriscapi deguts a la casa del Temple d'Orla. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 290 sous de moneda barcelonesa. Perpinyana i Pere de Sant Pau, muller i fill de Pere de Sant Pau, confirmen la venda i renuncien a tots els drets que poden tenir sobre aquesta vinya. Fra Jaume Jordà, comanador de la casa del Temple d'Orla, la confirma el 14 d'abril de 1300 i reconeix haver percebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

- A' Original, en forma de carta partida per la banda dreta, pergami, amplada, 340 mm, alçada 245/265 mm, ADPO, Hp186.³⁴²
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 497, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 400, segons A'.

Noverint universi quod ego Petrus de Sancto Paulo, brace-
rius^a de Perpiniano, per me et omnes meos vendo et trado sive
quasi trado tibi Guilelmo Peregrino, laborator Perpiniani, et
tuis, et quibus volueris perpetuo, quandam peciam vinee, cum
terra in qua plantata est, que est in terminis et adjacentia Sancti
Stephani de Orulo, loco vocato *Campmarra*, et affrontat ex una
parte in correco, et ex alia parte in tenencia Raymundi Amblardi
de Perpiniano, et ex alia parte in tenencia uxoris condam Gui-
lelmi Roerii de Malleolis, et ex alia parte in tenencia Guilelmi
Montalba, et ex alia in via publica, integritur ac generaliter, cum
ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis,
et cum omnibus in se habentibus, cedendo tibi et tuis, ratione
hujus vendicionis, omnes acciones et jura, que et quas habeo et
habere debeo in predictis aliquo modo vel ratione, constituendo
inde te ut in rem tuam dominum et procuratorem contra omnes
personas inperpetuum. Hanc autem vendicione tibi et tuis facio
precio ducentorum nonaginta solidorum barchinonensium, de qua
moneta LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi
Perpiniani, de quibus per paccatum^b me teneo, renuncians excep-
tioni peccunie^c non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra
dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec
vendicio plus valet precio supradicto, illud totum plus valens gratis

342. Una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la al peu de l'acta: «milicie Tem-
pli est hoc et debet XII dn.». El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta:
«n° 1980».

inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in eternum. Et promito^d tibi quod ego et mei faciemus tibi et tuis predictam vendicionem bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et tenebimur etiam tibi et tuis sine fraude de omni eviccione et sumptibus, et de omni dampno et interesse, si quos vel quod in causa eviccionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis, ut dictum est, obligo tibi et tuis omnia bona mea, presentia et futura. Et quod contra predicta, vel aliquid predictorum, non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei Euvangeliiis, sponte juro. Et incontinenti constituo me predictam vineam, cum terra in qua plantata est, tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas et tuorum voluntates perpetuo faciendas, salvo jure domus Mansi Dei milicie Templi de Orulo in agrario de expletis in perpetuum, et foriscapio quandocumque et quotiescumque predicta vinea, cum terra in qua plantata est, vendatur vel inignoretur in totum vel in parte. Et ego Perpiniana, uxor dicti Petri de Sancto Paulo, hec laudo, solvens et diffiniens tibi, dicto Guilelmo Peregrini, et tuis, et quibus volueris perpetuo, totum quicquid juris ratione obligationis dotis mee et donationis propter nupcias et alio modo habeo et habere debeo in predictis aliquo modo vel ratione, confitens et recognoscens in residuis bonis dicti mariti mei de dote mea esse tutum et cautum; et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei Euvangeliiis, sponte tibi juro, per quod juramentum, certificata de jure meo, scienter et expresse renuncio beneficio senatus consulti velleyani quo mulieres intercedentes pro aliis adjuvantur, et omni juri ypothecarum dotis et donationis propter nupcias, et omni alii^e legitimo auxilio. Et ego Petrus de Sancto Paulo, filius dicti Petri de Sancto Paulo, recognoscens me esse majorem quindecim annis, hec laudo, solvens et diffiniens tibi, dicto Guilelmo Peregrini, et tuis, et quibus volueris perpetuo, totum quicquid juris, ratione hereditatis mee paterne et materne, et alio modo habeo et habere debeo in predictis aliquo modo vel ratione; et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam bona fide et per stipulationem tibi promito,^d et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis

quatuor Dei Euvangeliis, sponte juro. Actum est hoc sexto decimo kalendas aprilis, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo nono. Sig++++na Petri de Sancto Paulo et Perpeniane, ejus uxoris, et Petri de Sancto Paulo, eorum filii, qui hec predicta laudamus. Sig++++na Jacobi Riupulli, pelliparii, Guilelmi Pastoris, traginerii, et Jacobi Boneti, traginerii, testium. Sig+num fratris Jacobi Jordani, preceptoris domus milicie Templi de Orulo, qui ex parte preceptoris majoris ipsius domus hec laudo XVIII kalendas madii, anno Domini millesimo trecentesimo, salvo dicte domus in agrario jure et decima, aportatis^f in posse nostrum intus dictam domum de Orulo, et foriscapio, ut dictum est, et salvo jure etiam dicte domus in omnibus et per omnia, et salvo etiam quod dicta vinea non possit vendi nec alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis; et de foriscapio hujus vendicionis nomine ipsius dicte domus per paccatum^b me teneo, renunciens excepcioni dicti foriscapii non accepti et peccunie^c non numerate. Sig++++na Arnaldi de Fonte claro, clerici, Johannis de Castaneto, clerici, fratris Bartholomei de Turri, et Bernardi de Foliano, testium. Ego idem Bernardus de Foliano hanc cartam scripsi mandato Laurencii Plasense.

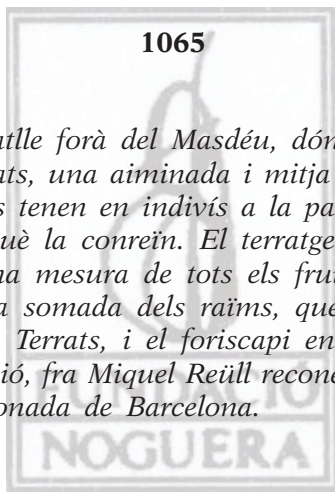
Laurencius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A' per brasserius. b. Sic A' per pacatum. c. Sic A' per pecunie.
d. Sic A' per promitto. e. alii repetit per error A'. f. Sic A' per apportatis.

1065

1300, 7 de maig

Fra Miquel Reüll, batlle forà del Masdèu, dóna en acapte a Arnau Marsal, de Terrats, una aiminada i mitja de terra de la garriga que els templers tenen en indivís a la parròquia de Sant Julià de Terrats, perquè la conreïn. El terratger haurà de donar als templers l'onzena mesura de tots els fruits i de les olives per l'agrer, la sisena somada dels raïms, que els portarà a càrrec seu al poble de Terrats, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Miquel Reüll reconeix haver rebut 6 sous de moneda coronada de Barcelona.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami mutilat, amplada aprox. 205 mm, alçada 170/180 mm, ADPO, Hp190.³⁴³
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 498-499, segons A'.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 531, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Michaelis Revulli,^a bajulus exterioris domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et per omnes nostros damus et tradimus vel quasi tradimus in accapitum sive in amphiteosim^b tibi, Arnaldo Marciali, de Terratis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, unam eyminatam et mediam terre nostre garrige ad panem, vinum et oleum, que quidem garriga est in adjacentia Sancti Juliani de Terratis, et dicta eyminata et media sunt pro indiviso, in plana super *Reconcs de Maur*, et affrontant ex una parte in tenentia Raymundi Jauberti de Terratis, ex alia in tenentia Bartolomei *Casals* de Toyrio, ex alia vero parte in dicta garriga, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus. Et promittimus^c tibi quod nos et nostri faciemus tibi et tuis dictas eyminata et media bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis vel aliquo predictorum et de omni interesse, ex quibus credamini semper plano vestro verbo absque testibus et juramento; et defendemus^d te et tuos nostris propriis expensis et sumptibus in iudicio et extra iudicium, quandocumque et quocienscumque evictione seu questio aut controversia vel demanda tibi vel tuis apparuerit, sive movebitur, pro predictis vel occasione predictorum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus vobis et vestris omnia bona nostra dicte domus Mansi Dei, presentia et futura. Has autem eyminatam et mediam dictas ad accapitum, ut predictum est, tibi tradimus et damus, hoc pacto et forma quod tu et tui, vel qui predictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et nostris de omni expleto quod ibi Deus dederit, et de olivis, undecimam mensuram pro agrario, et de racemis

343. La vora esquerra del pergami ha estat rosegada. El document porta al dors una anotació contemporània de l'acta: «frater Michaelis»; una anotació de segle xv: «Ar. Marçal de Terratz»; i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 344».

XVI^{am} saumatam, quam apportabitis semper vestris expensis et missionibus intus villam dictam de Terratis, et dabitis inde nobis et nostris foriscapium quandocumque et quocienscumque vendatur vel inpignoretur aut etiam alienetur in toto vel in parte. Et pro predicto accapito confitemur et recognoscimus a te habuisse et recepisse VI solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti boni et fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^f non numerate. Et ego dictus Arnaldus Martiali, a vobis, dicto domino fratri Michaeli Revulli, bajuli exteriori dicte domus Mansi Dei, dictum accapitum accipio, et promito^g vobis quod ego et mei vel qui dictum accapitum habuerimus et tenuerimus, dabimus inde vobis et vestris, vel cui volueritis, semper bene et fideliter omnia jura predicta, ut predictum est, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dictas eyminatam et mediam terre vendantur vel inpignorentur aut etiam alienentur in toto vel in parte. Et pro predictis et singulis, obligo vobis et vestris omnia bona mea, presentia et futura. Actum est hoc nonas madii, anno Domini M^o CCC^o. Sig++na fratris Michaelis et Arnaldi Martialis predictorum, qui hoc laudant et firmant testesque rogant. Sig+++na Bernardi Sale, filii Bernardi Sale, bajuli de Terratis, et Raymundi Jauberti, et Petri Martini, omnis de Terratis, testium rogatorum. Ego Simon Tholosani, publicus scriptor de Terratis auctoritate domini Raymundi, Dei gracia Elnensis episcopi, hec scripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Revulli *afegit a la interlínia A'*. b. Sic A' per emphyteusim. c. Sic A' per promittimus. d. Sic A' per defendemus. e. Sic A' per paccatos. f. Sic A' per pecunie. g. Sic A' per promitto.

1066

1300, 7 de maig

Fra Miquel Reüll, batlle forà del Masdeu, dona en acapte a Pere Albera, de Terrats, dues aïminades de la garriga que els templers tenen a la parròquia de Sant Julià de Terrats, al lloc anomenat Plana de Comelles, perquè les conreïn. El terratger haurà de donar als templers l'onzena mesura de tots els fruits i de les olives per l'agrer, la sisena somada dels raïms, que els portarà a càrrec seu al poble de Terrats, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Miquel Reüll reconeix haver rebut 8 sous de moneda coronada de Barcelona.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí, amplada 210 mm, alçada 185 mm, ADPO, Hp190.³⁴⁴
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 498, segons A'.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, f. 532, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Michaelis Revulli, bajulus exterioris domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et per omnes nostros damus et tradimus vel quasi tradimus in accapitum sive in amphiteosim^a tibi, Petro Albere, de Terratis, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas eyminatas terre nostre garrige, que est in adjacentia Sancti Juliani de Terratis, sunt autem dicte due eyminate terre pro indiviso loco qui dicitur Plana de Comellis, quas quidem tibi damus ad panem et vinum et oleum, et affrontant ex una parte in tenentia Bartolomei Cambiatoris, et ex alia in tenentia Guilelmi Castrinovi, ex alia parte in tenentia Guilelmi Raymundi, omnes de Terratis, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus. Et promittimus^b tibi quod nos et nostri faciemus tibi et tuis predictas duas eyminatas terre bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contingerit pro predictis vel aliquo predictorum et de omni interesse, ex quibus credamini semper plano vestro verbo absque testibus et juramento; et deffendemus^c te et tuos nostris propriis expensis et sumptibus in iudicio et extra iudicium, quandocumque et quocienscumque evictio seu questio aut controversia vel demanda tibi vel tuis apparuerit, sive movebitur, pro predictis vel occasione predictorum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligamus tibi et tuis omnia bona dicte domus Mansi Dei, presentia et futura. Has autem duas eyminatas terre predictas ad accapitum, ut predictum est, tibi, et tuis, et cui volueris, tradimus et damus, hoc pacto et forma quod tu et tui, vel qui predictum accapitum habueritis et tenueritis, donetis semper nobis et nostris de omni

344. El document porta al dors una anotació contemporània de l'acta: «frater Michaelis»; una menció del segle XV: «Terrats», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 348».

expleto quod ibi Deus dederit et de olivis undecimam mensuram pro agrario et de racemis XVI^{am} saumatam, quam apportabitis semper vestris propriis expensis et missionibus intus villam de Terratis; et dabitis inde semper nobis et nostris foriscapium quandocumque et quocienscumque dictas duas eyminatas terre vendantur, vel inpignorentur, aut etiam alienentur in toto vel in parte. Et pro predicto accapito confitemur et recognoscimus a te habuisse et recepisce VIII solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti boni et fini recti pensi Perpiniiani, de quibus per paccatos^d nos tenemus, renunciante exceptioni peccunie^e non numerate. Et ego dictus Petrus Albere, a vobis, dicto domino fratri Michaeli Revulli, bajuli exteriori Mansi Dei, predictum accapitum accipio, et promito^f vobis quod ego et mei, qui dictum accapitum habuerimus et tenuerimus, dabimus inde vobis et vestris, vel cui volueritis, semper, bene et fideliter, omnia jura predicta, ut predictum est, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dictas duas eyminatas terre vendantur vel inpignorentur, vel etiam alienentur, in toto vel in parte. Et pro predictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona mea, presentia et futura. Actum est hoc nonas madii, anno Domini M^o CCC^o. Sig++na fratris Michaelis et Petri Albere predictorum, qui hoc laudant et firmant testesque rogant. Sig+++na Bernardi Sale, filii Bernardi Sale de Terratis, et Raymundi Jauberti et Petri Martini, ejusdem loci, testium rogatorum. Ego Simon Tholosani, publicus scriptor de Terratis auctoritate domini Raymundi, Dei gracia Elnensis episcopi, hec scripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A' per emphyteusim. b. Sic A' per promittimus. c. Sic A' per defendemus. d. Sic A' per pacatos. e. Sic A' per pecunie. f. Sic A' per promitto.

1067

1300 (nou estil), 4 de juliol

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Bernat Gombau, adober de Perpinyà, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà, prop dels molins del Temple, per la qual haurà de donar als templers 38 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, la meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny, i el foriscapi en cas de mutació. El terratger haurà de mantenir aquesta casa

a càrrec seu i no podrà fer finestres o obertures de la banda de l'hort del Temple. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 25 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí, amplada 245 mm, alçada 155 mm, ADPO, Hp188.³⁴⁵
- B. Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 499, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 310-311, segons A'.

Notum sit cunctis quod nos, frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Templi Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum tibi, Bernardo Gombaldi, aluderio Perpiniani, et tuis, et cui volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum et clericis, quandam domum, de celo usque in habissum,^a que est in terminis Perpiniani, in tenedone Templi, juxta molendina dicte domus Templi, et affrontat ex una parte in via, et ex aliis partibus in tenentia Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictam domum habueritis et tenueritis, donetis semper dicte domui Templi et successoribus nostris de censu quolibet anno triginta et octo solidos barchinonensium coronatorum, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, solvendos per terminios,^b scilicet medietatem in primo venienti festo Natalis Domini et aliam medietatem in sequenti festo sancti Johannis de junio, et sic quolibet anno in perpetuum; et quoscienscumque dicta domus vendatur vel inpignoretur, nos et successores nostri habemus inde nostrum foriscapium; et salvo etiam quod tu et tui teneatis semper dictam domum condirectam vestris expensis, et quod in dicta domo, versus ortum domus Templi, non possitis facere tu vel tui nec faciatis fenestras nec foramina, per quas possitis tu vel tui respicere vel habere aliquod aspectum. Et promittimus^c tibi quod nos et successores nostri faciemus tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de

345. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Carta d'en Bernat Gombau aluder d'una casa que fa XXXVIII s. de cens. - Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2511».

sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus predictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona domus Templi, presentia et futura. Et pro hac donatione ad accapitum habuimus a te pro intrata viginti quinque solidos barchinonensium, de dicto valore, de quibus per paccatos^d nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^e non numerate. Et ego dictus Bernardus Gombaldi, recipiens a vobis, dicto fratre Jacobo de Oleriis, dictam domum ad accapitum, sub pactis predictis, hec omnia laudo, et promito^f vobis et successoribus vestris solvere dictum censum quolibet anno per dictos terminos, ut dictum est, et dictum foriscapium, ut superius continetur, et tenebo dictam domum condirectam, ut dictum est, et alia predicta attendam et complebo, ut superius dicta sunt, obligando inde vobis et successoribus vestris pro predictis dictam domum, cum omni melioramento quod in ea fecerimus ego et mei. Actum est hoc quarto nonas julii, anno Domini millesimo trescentesimo. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Bernardi Gombaldi predictorum, qui hec laudamus. Sig+++na Dalmacii Alexandri, chirurgici,^g et Guilelmi Burdi, de Montesquivo, et Petri Fabri de Capcirio, testium. Ego Ermengaldus Berardi hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni. Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, hoc instrumentum, receptum in posse Petri Querubi olim scriptoris publici, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per abyssum. b. Sic A' per terminos. c. Sic A' per promittimus.
d. Sic A' per pacatos. e. Sic A' per pecunie. f. Sic A' per promitto. g. Sic A' per chirurgici.

1068

1300, 24 de setembre

Acord signat entre el comanador del Temple, d'una banda, i la comanda de Bajoles, de l'orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, d'altra banda, a propòsit del casal dels Molins d'Avall de Perpinyà.

Anàlisi: «Notes tirées des parchemins des archives pour établir le droit sur les salins de Canet, et sur les moulins de l'hôpital», rubricat a Perpinyà el 10 de juny de 1734 pel cavaller de Ros, comanador de Barcelona, ADPO, Hp194.

Convention faite entre le com^{deur} du Temple, d'une part, et l'Hopital de St Jean de la maison de Bajoles, d'autre, au sujet

d'une servitude du casal des moulins au terroir de St Jean de Ppañ, nommés les Moulins devall, dans lequel casal estoient 3 roues pour la milice du Temple et 5 roues pour l'Hopital de Bajoles, et il fut convenu entre eux, et les syndics du Mas Deu de la milice du Temple qu'a l'avenir ny les uns ny les autres ne seroient plus sujets a la servitude ancienne et fairoient construire un pont pour aller moudre et tirer la farine desd. moulins, avec autres conditions portées par l'acte pour la paix et union entre les deux religions. Le 8 des calendes d'octobre 1300. Pacquet 25e, n° 617.

1069

1301 (nou estil), 11 de gener

Guillem Geli, de Pesillà, habitant de Perpinyà, ven a Ramon Eimeric, de Llupià, carnisser de Perpinyà, com a més-dient, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà, que és tinguda per a la milícia del Temple sota el cens anual de 4 esterlins i mig el dia de Nadal i el foriscapi en cas de mutació. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 600 sous barcelonesos. Ferrera, muller de Guillem Geli, confirma aquesta venda i renuncia a tots els drets que pot tenir sobre la casa. Reconeix a més a més que amb els diners d'aquesta venda han comprat una terra al terme de Sant Cristòfol del Vernet al difunt Guillem Jordà del Vernet, cavaller. Fra Guillem d'Abellars, comanador del Masdéu, confirma aquesta venda el 24 de gener de 1301 i reconeix haver percebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami mutilat, amplada 355/365 mm, alçada 245/250 mm, ADPO, Hp188.³⁴⁶
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 498, segons A'.

346. El document està rosegat a la part inferior esquerra (cara de carn). Una mà contemporània ha afegit aquetes dues postil·les al peu de l'acta: «milicie Templi[est hoc et denar.] et XVIII denarios» i «(...) reddere Templo (...)». El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Cartes de la colomina de la perr[ochia] de Sent Mateu»; un regest del començament del segle XVII en català: «Carta den Ramon Amorich de Lupia de una casa ab cens de XVIII den. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2458».

C Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 308-309, segons A'.

Notum sit omnibus quod ego Guilelmus Egidii, de Pediliano, habitator Perpiniani, filius quondam Fferarie^a Mile, per me et omnes meos, vendo et trado sive quasi trado tibi, Raymundo Eymerici, carnifici Perpiniani, plus precium offerenti et danti quem alia persona, et tuis perpetuo, quandam domum meam, cum omnibus hedificiis^b ejusdem, de celo usque in habissum,^c que est intus villam Perpiniani, in tenedone que tenetur pro milicia Templi, et affrontat ex duabus partibus in tua tenencia, et ex alia in via publica, et ex alia in domo que fuit Petri Vitalis, sacerdotis, quam venditionem de dicta domo tibi et tuis facio, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicta domo, aliquo modo, constituendo inde te ut in rem tuam propriam dominum et procuratorem contra omnes personas. Hanc autem venditionem et cessionem tibi et tuis facio precio sexcentorum solidorum barchinonensium, de qua moneta LX quinque solidis valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos in bona peccunia^d numerando a te habui et recepi, et de eisdem per paccatum^e me teneo, renuncians exceptioni peccunie^f non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt similiter renuncio; et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum, promitens^g tibi quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum, et deffendemus te et tuos nostris propriis sumptibus et expensis, in judicio et extra, quosciscumque evictio, questio, seu demanda aut controversia, tibi vel tuis mota fuerit in dicta domo seu in aliqua ejus parte, sic quod suscipiemus in nos causam et causas et lites et controversias, et eas ducemus et tractabimus nostris propriis sumptibus et expensis, in judicio et extra, tantum et tamdiu donec fine et modo debito terminentur; et tenebimur etiam tibi et tuis de omni evictione et sumptibus et dampno et interesse, si quos vel que in causa evictionis te vel tuos facere seu sustinere contingerit pro predictis, tam in obtinendo quam in subcumbendo, remitens^h etiam tibi et tuis omnem necessitatem denunciandi mihi aut meis super predictis, si questio seu controversia aut aliqua demanda tibi vel tuis mota seu facta fuerit in dicta domo, seu

in aliqua ejus parte, super quibus omnibus tibi et tuis credaris tuo simplici verbo absque testibus et juramento. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona mea, presentia et futura. Et incontinenti constituo me dictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas voluntates omni tempore faciendas, salvis domui milicie Templi quatuor stirlingisⁱ et medie, vel decem et octo denariis malguriensibus censualibus quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapio quosciscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur. Et ego Fferraria,^a uxor Guilelmi Egidii, venditore predicti, presenti venditioni et aliis predictis consentiens et ea ratificans, solvo et diffinio, per me et meos, tibi, Raymundo Eymerici, emptori predicto, et tuis perpetuo, jus ypothece et totum aliud jus quod habeo et habere possum et debeo in dicta domo ratione obligationis dotis mee et donationis propter nuptias et alio modo, faciendo tibi et tuis pactum perpetuum de non movendo aliquam questionem, seu demandam, et de non petendo aliquid alterius in dicta domo seu in aliqua ejus parte, recognoscens tibi, eodem Raymundo Eymerici, emptori predicto, quod in precio predicto quod conversum est in utilitatem et comoditatem mei et dicti mariti mei, videlicet quia inde adquisivimus in terminis Sancti Christofori de Verneto a domino Guilelmo Jordani de Verneto, milite quondam, quendam peciam terre, et aliis bonis ejusdem mariti mei est mihi satis cautum et tutum in dote mea et donatione propter nuptias; et nichilominus renuncio omni juri ypothecarum dotis et donationis propter nuptias, et legi julie alienationem fundi dotale prohibenti, et omni alii legitimo auxilio, et quod predicta omnia et singula fideliter atendam,^j compleam et observem, et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^k et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Actum est hoc tercio idus januarii, anno Domini millesimo trecentesimo. Sig++na Guilelmi Egidii et Fferrarie,^a ejus uxoris, predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Arnaldi Vole, jurisperiti, Raymundi Cornelerii, carnificis, et Bernardi Tulugiis, corraterii, et Laurentii Plasense, testium. Sig+num fratris Guilelmi de Abelariis, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, qui, nomine ipsius domus, hec laudamus nono kalendas februarii, anno predicto, salvis nobis et nostris successoribus in dicta domo

Mansi Dei dictis quatuor sterlingis et medie, vel decem et octo denariis malguriensibus, censualibus quolibet anno in festo Natalis Domini, et foriscapio quosciscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, et salvo quod non possit vendi vel alienari sanctis et militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis, et salvo jure domus Mansi Dei in omnibus et per omnia, et de foriscapio hujus venditionis per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni predicti foriscapii non accepti. Sig+++na fratris Bartholomei de Turri, sacerdotis, et fratris Jordani, preceptoris de Orulo de ordine milicie Templi, et Raymundi *Saurina*, clerici, et Laurentii Plasense, testium. Ego Johannes de Villaclara, qui hanc cartam scripsi mandato Laurentii Plasense.

Laurentius Plasensa, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. Sic A'. b. Sic A' per edificis. c. Sic A' per abyssum. d. Sic A' per pecunia. e. Sic A' per pacatum. f. Sic A' per pecunie. g. Sic A' per promittens. h. Sic A' per remittens. i. Sic A' per sterlingis. j. Sic A' per at-tendam. k. Sic A' per promitto.

1070

1301, 4 d'abril

Fra Miquel Reüll, batlle forà del Masdèu, autoritza Ponç Sicard, de Terrats, a plantar oliveres en una peça de terra que té pels templers a la parròquia de Sant Julià de Terrats, al lloc anomenat les Illes. El terratger haurà de donar als templers l'agrer de les olives i de les collites, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Miquel Reüll reconeix haver rebut 12 diners coronats de Barcelona.

- A' Original, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami munitat, amplada 295 mm, alçada 155 mm, ADPO, Hp190.³⁴⁷
- B. Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 499, segons A'.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 533-534, segons A'.

347. El document porta al dors una anotació contemporània de l'acta: «frater Michaelis h...»; un regest del segle XV en català: «Carta de Tarats que fa agrer de olives e de terrs Pons Sicart de Tarats», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 356».

Notum sit cunctis quod nos, frater Michaelis Revulli, bajulus forensis domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et per omnes successores nostros damus et concedimus plenam licentiam et potestatem plantandi olivaria tibi, Poncio Sicardi, de Terratis, et tuis perpetuo quandocumque tibi et tuis placuerit in quadam petia terre, quam pro nobis tenes, quam habes et habere debes in terminis et adjacentia Sancti Juliani dicti loci de Terratis, loco vocato *Yles*, et affrontat ex una parte in tenentia tui ipsius, et ex alia in tenentia Arnaldi Comititis, et ex alia in tenentia Johanne, uxoris Bernardi Ysarni, et ex alia in ripparia, totum, integriter ac generaliter, sicut melius et utilius dici vel intelligi potest ad utilitatem tuam et tuorum, cedendo tibi et tuis, ratione hujus concessionis [...-arie]^a omnes actiones, tam reales quam personales, et omnia omnino jura, quas et que habemus et habere debemus in dicta faxia terre aliquo modo vel ratione et pro illo adversus quascumque personas, constituendo inde te in rem tuam dominum et procuratorem contra omnes personas, hoc pacto quidem et forma quod tu et tui qui dictam petiam terre habebitis et tenebitis, detis inde et dare teneamini semper annuatim nobis et successoribus nostris agrarium de omnibus olivis, que Deus ibi dederit, et de expletis terre similiter, ut consuevisti dare, et foriscapium quandocumque et quotienscumque vendatur vel inpignoretur seu etiam alienetur in toto vel in parte, et hoc pacto similiter quod non possit unquam vendi, dari, legari vel inpingorari seu etiam alienari in toto vel in parte militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis. Et profitemur et recognoscimus nos habuisse et recepisse pro hac concessione et donatione duodecim denarios barchinonensium coronatorum, de qua moneta sexaginta quinque solidi valent unam marcham argenti boni et fini recti pensii Perpiniani, de quibus per paccatos^b nos tenemus, renunciantes^c exceptioni peccunie^d non numerate. Et promitimus^e tibi quod nos et nostri faciemus tibi et tuis dictam petiam terre et dictam concessionem et donationem bonas habere et tenere in pace ab omni persona. Pro quibus omnibus supradictis et singulis tibi et tuis attendendis et complendis, obligamus^c tibi et tuis in vinculum omnia bona domus Mansi Dei predictae et alia bona nostra, presentia et futura. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus nec venire faciemus unquam ullo modo vel ratione bona fide et firma stipulatione tibi promitimus^e renunciantes omni juri omnique legi et omni consuetudini et omni auxilio, quo vel quibus contra predicta vel aliquid predictorum venire possemus.

Et ego Poncius predictus, predictum affranquimentum a vobis, dicto domino fratri Michaeli, sub pactis et conditionibus predictis, accipio, et promito^f vobis quod ego et mei dabimus semper vobis et vestris bene et fideliter omnia jura predicta, ut predictum est. Pro quibus omnibus et singulis vobis et vestris attendendis et complendis, obligo vobis et vestris dictam petiam terre, cum omni melioramento quod ego et mei ibi, Deo dante, fecerimus, renuncians omni juris et facti auxilio quo contra venire possem. Actum est hoc anno Domini M^o CCC^o I^o, pridie nonas aprilis. Sig++na predictorum fratris Michaelis Revulli et Poncii Sicardi, qui hec laudant et firmant testesque firmare rogant. Sig+++na Bernardi Sale, et Bernardi Ysarni, et Arnaldi Comitum de Terratis, testium rogatorum. Ego Simon Tholosani, publicus scriptor de Terratis auctoritate domini Raymundi, Dei gracia Elnensis episcopi, hec scripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

- a. Les primeres lletres d'aquest mot són il·legibles A¹. b. Sic A¹ per pacatos.
 c. L'escrivà havia conjugat primer aquesta proposició en primera persona del singular, després s'ha esmenat A¹. d. Sic A¹ per pecunie. e. Sic A¹ per promittimus.
 f. Sic A¹ per promitto.

1071

1302, 26 d'abril

Ermengarda, vídua i hereva universal de Ramon de Creu, pintor, habitant de Perpinyà, dona en acapte a Vallespir Sala, ferrer, habitant de Perpinyà, un camp situat al terme de Sant Esteve d'Orla, al lloc anomenat Prat d'Amunt, pel qual haurà de donar-li 100 sous barcelonesos de cens anual, una meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny. El terratger haurà de donar també als templers 12 diners de cens anual per Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, Ermen-garda reconeix haver rebut 300 sous. Promet a més a més que, durant el semestre següent a la seva defunció, els seus hereus vendran a Ramon de Creu aquest cens pel preu de 900 sous, si aquest el vol tornar a comprar; si no, passat aquest termini, podran vendre'l a algú altre. Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdéu, confirma aquesta transacció el 8 de maig de 1302 i reconeix haver percebut el foriscapi degut a la casa del Temple.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres FGH repetides tres vegades, pergamí mutilat, ADPO, Hp186.³⁴⁸
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 500, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat., t. XXX, ff. 401-402, segons A¹.

Noverint universi quod ego Ermengardis, uxor condam Raymundi de Cruce, pictoris, habitatoris Perpiniani, et ejusdem mariti mei heres universalis, dono et trado sive quasi trado ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Vallispirio Sale, fabro, habitatori Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, quendam campum meum, qui est in terminis Sancti Stephani de Orulo, loco vocato Prato superiori, et affrontat ex una parte in tenencia Bernardi Andree de Tolugiis, et ex alia parte in tenencia domini Arnaldi Bajuli, jurisperiti, et ex alia in tenencia milicie Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, qui dictum campum habueritis et tenueritis, pro censu^a ejusdem prestabitis et solvetis michi et meis centum solidos barchinonensium censsualium,^a de qua moneta LX^a quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos centum solidos censsuales^a prestabitis michi et meis inter duas solutiones, scilicet medietatem festo Natalis Domini, et alteram medietatem proxime instanti festo sancti Johannis Babbiste de junio, et primam solutionem de medietate census^a facietis et incipietis facere michi de proxime instanti festo sancti Johannis Babbiste de junio ad unum annum et non ante, et alteram medietatem ejusdem census^a solvetis michi vel meis de proxime instanti festo Natalis Domini ad unum annum, et sic per similes solutiones abinde prestabitis et solvetis michi et meis dictos centum solidos censuales quolibet anno; et etiam prestabitis et solvetis milicie Templi, seu fratribus ejusdem, quolibet anno in festo Natalis Domini duodecim denarios malgurienses censuales, qui pro dicto campo ipsis fratribus fieri et solvi debent, et quandocumque et quoscienscumque dictus campus et dicti mei centum solidi censsuales^a in totum vel in parte vendantur, ipsi fratres habeant inde suum foriscapium. Et pro hac donatione ad accapitum habui et accepi a te trecentos solidos barchinonensium, dicti valoris, de

348. La part inferior del document està foradada. Porta al dors la signatura topogràfica: «n° 1396» i una menció del segle XIX.

quibus per paccatum^b me teneo, renunciando exceptioni peccunie^c non numerate. Preterea per pactum inhitum inter me et te in presenti contractu, volo et promito^d tibi, stipulanti pro te et tuis, quod heredes et successores mei, post mortem meam, facient tibi et tuis venditionem perpetuam et remissionem stabilem de omnibus dictis meis centum solidis censsualibus^a precio nonagentorum solidorum barchinonensium dicti valoris, si tu tamen, et tui, ipsos centum solidos emere volueritis, et eorum precio solveritis heredibus aut meis successoribus nonagentos solidos predictos, vel eos posueritis in loco tuto, heredibus et successoribus meis hoc scientibus, infra medium annum a die obitus mei currentem et continue numerandum, aliter, medio anno elapso, sit licitum meis heredibus et successoribus vendere et aliter distrahere dictos centum solidos censsuales^a cuilibet alii plus precium danti, non obstante pacto et conditione predicta, predictis autem nonagentis solidos ratione predicti precii per te vel tuos solutis aut positis in loco tuto intra tamen dictum medium annum, ex tunc tu et tui et dictus campus sitis liberi, quitii et immunes a dictis centum solidis censsualibus^a et honore^e et obligatione eorum. Promito^d insuper tibi, stipulanti, quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictum campum bonum habere et tenere in pace ab omni persona in eternum, et tenebimur tibi et tuis de omni evictione et sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et tuis omnia bona mea, presenciam et futura. Et ego dictus Vallispirius Sala, recipiens dictum campum ad accapitum sub pactis predictis a te, dicta Ermengardis, promito^d tibi, stipulanti, quod ego et mei, qui dictum campum habuerimus et tenuerimus, pro censsu^a ejusdem prestabimus et solvemus tibi et tuis dictos centum solidos quolibet anno, inter dictas duas solutiones, donec eos emerimus, ut dictum est, et etiam prestabimus et solvemus fratribus Templi dictos duodecim denarios censsuales^a quolibet anno, ut dictum est, et omnia alia attendam, complebo fideliter et observabo. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis dictum campum, cum omni melioramento quod ego vel mei fecerimus in eodem. Actum est hoc sexto kalendas madii, anno Domini millesimo trecentesimo secundo. Sig++na Ermengardis et Vallispirii Sala predictorum, [qui hec omnia laudamus].^f Sig+++na Guilelmi Jordani, ebdomedarii^g ecclesie Sancti Johannis de Perpiniano, Petri [...],^f jurisperiti, et Laurencii Plasense, testium. Sig+num fratris Jacobi de [Oleriis, preceptoris domus]^f Templi Perpiniani

et sindici domus Mancih Dei, qui nomine ipsius domus presentem donationem [...]f et omnia et singula supradicta laudo VIII° idus madii, anno predicto, salvo [...]f Mansi Dei dictis duodecim denariis malguriensibus censsualibus^a quolibet anno in dicto festo [...]f laudimio et foriscapio dicti campi quandocumque et quoscienscumque [...]f inpignoretur, et salvo quod non possit vendi vel alienari sanctis nec militibus nec [eorum uxoribus nec domibus reli]gionum nec clericis, et salvo jure dicte domus in omnibus et [...]f accapiti necnon et de foriscapio predictae venditionis, que precio predicto nonagentorum [...]f solidis censsualibus^a fieri debet post mortem dicte Ermeniardis [... ...-ando],^f ut supra continetur, et eam nunc ut tunc laudo et ratifico nomine dicte [...]f teneo, renunciens exceptioni dictorum foriscapiorum non habitorem [...]f accapiti, et dicte venditionis faciende, ut predicatur, de dictis centum solidis [...]f tibi, dicto Vallispirio, et tuis finem perpetuum et pactum de non petendo [...]f Salinerii, Perici Pauci de Livia, fratris Jordani, preceptoris de Orulo pro dom[o milicie Templi, et Laurencii]^f Plasense, testium. Ego Jacobus Scuderii, hanc cartam [scripsi mandato Nicholay]^f Camoti, et rasi et emendavi in vicesima linea «quolibet anno». Nicholaus [Camoti, scriptor publicus Perpiniani]^f subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A'. b. Sic A' per pacatum. c. Sic A' per pecunie. d. Sic A' per promitto. e. Sic A' per onere. f. Part amb llacunes A'. g. Sic A' per hebdomadarii. h. Sic A' per mansi.

1072

[1301-1302], 10 de desembre³⁴⁹

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Miquel Massot, traginer, habitant de Perpinyà, dues cases contigües situades a la ciutat de Perpinyà, per les quals haurà de donar als templers 40 sous barcelonesos de cens

349. Fra Jaume de Garrigans, que subscriu aquesta acta amb el títol de batlle forà del Masdèu, ocupava aquest càrrec el mes de novembre de 1296, i apareix després com a preceptor de Sant Hipòlit el mes d'abril de 1303. Se sap, d'altra banda, que la funció de batlle forà fou exercida per fra Miquel Reüll de gener del 1300 a abril del 1301, per Jaume Desboix de febrer de 1304 a octubre del 1305, i finalment per Guillem de Sant Hipòlit de juliol del 1307 a gener del 1308, cosa que permet pensar que fra Jaume de Garrigans va poder oficialment com a batlle forà entre abril del 1301 i abril del 1303.

anual, una meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 80 sous.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, pergamí mutilat, amplada 230/290 mm, alçada 100/165 mm, ADPO, Hp188,³⁵⁰
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 500-501, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 306-307, segons A¹.

Noverint universi quod nos, frater Jacobus de Olleris, preceptor domus milicie Templi in villa Perpiniani, per nos et successores nostros damus et tradimus sive quasi tradimus ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Michaeli Massoti, tragererio,^a habitanti Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, duas domos contiguas que sunt intus villam Perpiniani, et affrontant ex duabus partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia Mathei de Cereto, et ex aliis in residua tenencia dicti Templi, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui et quicumque dictas duas domos habueritis et tenueritis detis, solvatis et prestetis nobis et successoribus nostris quolibet anno quadraginta solidos barchinonensium, de (qua)^b moneta LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani censuales, et solvendas per terminos, scilicet medietatem in festo Natalis Domini et aliam medietatem in festo sancti Johannis de junio, et foriscapium quosciscumque dicte due domus vendantur vel inpignorentur. Et promittimus^c tibi, stipulanti, quod nos et nostri successores faciemus tibi et tuis predictas duas domos bonas habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus et interesse, si quos in causa evictionis te vel tuos facere sive sustinere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligamus tibi et tuis omnia bona dicti Templi, et incontinenti constituimus nos predictas duas domos

350. La part inferior esquerra (cara de carn) del document està estripada. Una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la al peu de l'acta: «h. XII denarium ex[...] ad II s. inter ambo». El document porta al dors una anotació del segle xv en català: «Massot. Carta de la boal (...); una menció del segle xv: «Comunes», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3177».

tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis^d plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possis accipere et penes te retinere quandocumque tibi placuerit, ad omnes tuas et tuorum voluntates perpetuo faciendas, salvo jure nostro in dictis censu et foriscapio. Et pro hoc accapito habuimus a te pro intrata octuaginta solidos barchinonensium dicti valoris, de quibus per paccatos^e nos tenemus, renunciantes exceptioni peccunie^f non numerate. Et quod contra predicta non veniamus, bona fide et per stipulationem tibi promittimus.^c Et ego dictus Michael Massot, recipiens dictas domos ad accapitum a vobis, domino preceptoris, sub pactis predictis, hec laudo, et promitto^g vobis, domino preceptori, quod ego et mei, et qui dictas domos (habuerimus)^h et tenuerimus, dabimus et solvemus vobis et successoribus vestris dictos XL solidos barchinonensium censuales quolibet anno per dictos terminos, obligando vobis et successoribus vestris dictas domos, cum omni melioramento quod in eis ego et mei fecerimus. Actum est hoc quarto idus decembris, anno Domini millesimo trecentesimo [...]i Sig++na fratris Jacobi de Olleris et Michaelis Massoti predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na fratris Bartolomei de Turre, capellani ecclesie Templi [Perpiniani, et fratris Jac]obi de Garrigas, bajuli forencis^j domus Mansi Dei, testium, et mei, Jacobi Bocanova, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni.

[...]k publicus Perpiniani, hoc instrumentum factum mandato Arnaldi Ysarni subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

- a. Sic A' per traginerio. b. qua omès A'. c. Sic A' per promittimus.
d. Sic A' per apprehenderis. e. Sic A' per pacatos. f. Sic A' per pecunie.
g. promitto. h. habuerimus omès A'. i. Llacuna de 20 mm A'. j. Sic A' per forensis. k. Llacuna de 50 mm A'.

1073

1303 (nou estil), 18 de gener

Berenguera, filla del difunt Arnau Joan, d'Orla, ven a Arnau d'Orla, apotecari, i a Jaume Bonet, adober, habitants de Perpinyà, una peça de terra situada al terme d'Orla, al lloc anomenat la Garriga, sota reserva del delme, de l'agrer, del terç de la cossura, d'una mesura de bajulivum i del foriscapi deguts a la milícia del Temple. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 100 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Ramon de Saguàrdia, comanador del Masdèu, confirma aquesta

venda el 29 de gener de 1303 i reconeix haver-ne percebut el foriscapi.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí mutilat, amplada 295 mm, alçada 175 mm, ADPO, Hp186.³⁵¹
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 501, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 403-404, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Berengaria, filia condam Arnaldi Johannis, de Orulo, per me et per omnes meos, vendo et trado et quasi trado vobis, Arnaldo de Orulo, ypoticario,^a et Jacobi Boneti, aluderio, habitantibus Perpiniani, et vestris, et quibus volueritis perpetuo, quandam peciam terre que est in terminis de Orulo, in loco vocato Garriga, et affrontat ex una parte in tenencia Ferrarii Oti, paratoris, et ex alia in tenencia Petri Amalrici, de Orulo, et ex alia in tenencia Petri *Miracle*, et ex alia in tenencia Guilelmi Juerii, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam vobis et vestris, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, que et quas habeo et habere debeo in predicta pecia terre, aliquo modo vel ratione, constituendo inde vos in rem vestram procuratores contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem vobis et vestris facio precio centum solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta sexaginta quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatam^b me teneo, renunciando exceptioni peccunie^c non numerate, et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justì precii decepti sunt similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos vobis et vestris dono et diffinio in perpetuum. Et promitto vobis quod ego et mei faciemus semper vobis et vestris predictam peciam terre bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam inde vobis et vestris sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis vos vel vestros facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo vobis et vestris omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me dic-

351. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Iª peça de terra a Horla ab cert cens a la casa del Masdeu», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «nº 2687».

tam peciam terre vestro nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possitis accipere vestra propria auctoritate quandocumque vobis placuerit, et penes vos retinere, ad omnes vestras vestrorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure domus milicie Templi Perpiniani, scilicet in decima, et agrario, et tertia parte cosure,^d et una mensura bajulivi, cum mensura qua mons mensurabitur, et foriscapio quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inpignoretur. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem vobis promitto. Et ego frater Raymundus *Sagardia*, preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, hec laudo, salvo jure dicte domus in dictis decima, agrario et tertia parte cossure, et una mensura bajulivi, et foriscapio, et in omnibus et per omnia, et salvo etiam quod dicta pecia terre non possit vendi nec alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis, et de foriscapio dicte venditionis per paccatum^e me teneo. Sig+num Berengarie predicte, que hec omnia laudo quintodecimo kalendas februarii, anno Domini millesimo trecentesimo secundo. Sig+++na Bernardi Olibe de Orulo, et Arnaldi Ysarni, et Bertrandi Torrati, testium. Sig+num fratris Raymundi Sagardia predicti, qui hec omnia laudo quarto kalendas februarii, anno predicto. Sig+++na fratris Bartolomei, capellani, et fratris Laurencii, de ordine milicie Templi, testium, et mei Bertrandi Torrati, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysani.

Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per apothecarius. b. Sic A' per pacatam. c. Sic A' per pecunie.
d. Sic A' per cossure. e. Sic A' per pacatum.

1074

1303, 29 d'abril

Bernat Rosergue, de Sant Hipòlit, reconeix a fra Jaume de Garrigans, comanador del castrum de Sant Hipòlit, que té per la milícia del Temple una peça de terra situada al lloc anomenat Tremes Aigues, per la qual ha de donar el foriscapi en cas de mutació.

- A Original, pergamí, amplada 255/260 mm, alçada 120 mm, ADPO, Hp189.³⁵²
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms*, vol. S, p. 426, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 274, segons A.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus *Rosergue*, de Sancto Ypolito, per me et omnes meos profiteor ac etiam in veritate recognosco vobis, domino fratri Jacobo de Garriganis, comendatori in castro de Sancto Ypolito pro milicia Templi, nomine ipsius milicie recipienti, et eidem milicie, me tenere ac debere tenere pro eadem milicia Templi jure directi dominii quandam peciam terre, que est in terminis et adjacencia Sancti Ypoliti, in loco vocato Tremis aquis, inferius affrontata, sub foriscapio dando et solvendo eidem milicie Templi, jure quo supra, quodcumque et quocienscumque abhinc inantea dicta pecia terre vendatur vel inpingoretur in toto vel in parte, que dicta pecia terre affrontat ex una parte in tenencia Bernardi *Montalba* et in via publica, et ex alia in tenencia Garriuscii Jausberti, et ex duabus partibus aliis in viis publicis. Actum est hoc tercio kalendas madii, anno Domini M° CCC° tercio. Sig+num Bernardi *Rosergue*, recognitoris predicti, qui hec omnia, ut sunt dicta, laudo et profiteor esse vera. Sig+++na Raymundi Rigaldi, et Petri *Puyol* et Bernardi *Alamany*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini Raymundi episcopi Elnensis hanc cartam scripsit sig-(SM)-num fecit.

1075

1304 (nou estil), 15 de febrer

Fra Jaume Desboix, batlle forà del Masdèu, dóna en acapte a Bernat Roig, fill d'Arnau Roig, de Llupià, una casa, amb la seva entrada, situada al poble de Llupià, per la qual haurà de donar als templers 12 diners de cens anual el dia de Nadal i el foriscapí en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Jaume Desboix reconeix haver rebut 16 sous de moneda coronada de Barcelona.

352. El document porta al dors una anotació contemporània de l'acta: «Milicie Templi», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2545».

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami mutilat, amplada 245 mm, alçada 115 mm, ADPO, Hp186.³⁵³
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 452, segons A'.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 535-536, segons A'.

Noverint universi quod nos, frater Jacobus *des Boix*, bajulus forensis domus Mansi Dei milicie Templi, per nos et omnes successores nostros in dicta bajulia, damus et tradi[mus sive quasi]^a tradimus ad accapitum sive in emphiteosim Bernardo Rubei, filio Arnaldo Rubei, de Lupiano, licet absenti, et suis perpetuo, et tibi scriptori publico infrascripto vice et [...] ^aabsentis stipulanti et recipienti, quandam domum nostram, cum sua intrata, a celo usque in abissum, que est in villa de Lupiano, et affrontat ex una parte in hospitio [...],^a et ex alia in via, et ex duabus partibus in hospitio Lupiani Pedrosii, de Lupiano, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis et cum terminis et pert[inentiis suis],^a et cum omni melioramento quod ibi fieri possit, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, constituendo inde eum dominum et procuratorem contra omnes personas, hoc pacto quod ei, et suis, et quicumque dictam domum cum dicta intrata habuerit et tenuerit, det et solvat nobis et successoribus predictis nostris annuatim semper in festo Natalis Domini duodecim [denarios ...]^a de censu, et foriscapium quandocumque et quotienscumque dicta domus et intrata vendatur vel aliter alienetur in toto vel in parte, promittens^b ei, licet absenti, et suis, et tibi scriptori publico ejus nomine recipienti, quod nos et nostri faciemus ei et suis dictam domum et dictam intratam bonas habere et tenere in pace ab omni persona imperpetuum; et tenebimur inde ei et suis de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis se vel suos facere contingerit pro predictis, obligando inde ei et suis et tibi, scriptori publico infrascripto ejus nomine recipienti, omnia bona nostra et dicte domus Mansi Dei, presentia et futura, constituentes nos dictam domum, cum intrata ejus, nomine possidere donec inde nactus fuerit plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possit inde apprehendere sua propria auctoritate quandocumque

353. La part superior dreta (cara de carn) del document està estripada. Porta al dors una anotació contemporània: «domus Mansi Dei den. VIII.»; un regist del segle XV en català: «Bn. Rog de Lopia fa de cens per (...) setiata a Lopia», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 330».

sibi placuerit, et sibi et suis nichilominus retinere, ad omnes suas suorumque voluntates perpetuo faciendas, exceptis dictis denariis de censu et foriscapio, et hoc similiter salvo et retento quod dicta domus, nec intrata ejus predicta, non possit vendi, dari, nec aliquo modo alienari militibus nec eorum uxoribus nec clericis nec domibus religionum nec leprosis. Et pro hac donatione ad accapitum confiteor me ab ipso habuisse et recepissem sexdecim solidos barchinonensium coronatorum, de quibus per paccatum^c me teneo, renunciando exceptioni peccunie^d non numerate. Actum est hoc quintodecimo kalendas marci, anno Domini millesimo trecentesimo tertio. Sig+num fratris Jacobi *des Boix*, bajuli predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Guilelmi Travaudi, ebdomedarii^e de Lupiano, et Raymundi Adalberti, et Raymundi Olibe, de Toyrio, testium. Simon Tholosani, publicus scriptor Toyrii, hec scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. *Forat a A'*. b. *Sic A' per promittens*. c. *Sic A' per pacatum*. d. *Sic A' per pecunie*. e. *Sic A' per hebdomadarius*.

1076

1304, 19 de novembre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdeu, amb el consentiment de fra Bartomeu, capellà, dóna en acapte a Mateu de Ceret, traginer, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà, per la qual haurà de donar als templers 20 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, una meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 50 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí, amplada 270/275 mm, alçada 140 mm, ADPO, Hp188.³⁵⁴
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 501, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 314-315, segons A'.

354. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2754».

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus milicie Templi Perpiniani, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, inspecta utilitate dicte domus Templi, consilio et voluntate fratris Bartolomei, capellani, per me et successores meos dono et trado et quasi trado ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Matheo de Cereto, aventurerio, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domus religionum, quandam domum, de celo usque in habissum,^a que est in tenedone dicte domus milicie Templi, intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in via publica, et ex tribus partibus in tenentia dicte domus milicie Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictam domum habueritis et tenueritis, donetis et solvatis semper mihi et successoribus meis et dicte domui Templi viginti solidos barchinonensium coronatorum censuales quolibet anno per terminos, scilicet medietatem in festo sancti Johannis de junio et aliam medietatem in festo Natalis Domini, et quandocumque et quotienscumque dicta domus vendatur vel inpingoretur, ego et successores mei et dicta domus Templi habeamus nostrum foriscapium. Et promitto tibi quod ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura; et incontinenti constituo me dictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus Templi in dicto censu et foriscapio predicto. Et pro hac donatione ad accapitum confiteor me a te habuisse pro intrata quinquaginta solidos barchinonensium, dicti valoris, de quibus per paccatum^b me teneo, renuncians exceptioni peccunie^c non numerate. Et ego dictus Matheus de Cereto, recipiens a te, fratre Jacobo de Oleriis predicto, predictam domum, sub pactis et conditionibus predictis, hec omnia laudo, et promitto tibi quod ego et mei, et quicumque dictam domum habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvemus semper tibi et dicte domui milicie Templi^d quolibet anno per

dictos terminos, ut dictum est. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et dicte domui milicie Templi dictam domum, cum melioramento quod ego et mei in ea fecerimus. Actum est hoc terciodecimo kalendas decembris, anno Domini millesimo trecentesimo quarto. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Mathei de Cereto predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na fratris Bartolomei, capellani ecclesie Sancte Marie de Templo, et Petri Bartolomei, testium, et mei, Bertrandi Torrati, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni. Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniiani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per abyssum. b. Sic A' per pacatum. c. a Sic A' per pecunie.
d. Sic A', l'escrivà ha omès escriure dictos viginti solidos barchinonensium.

1077

1304, 21 de novembre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment de fra Bartomeu, capellà, dóna en acapte a Pere Ferrer de Canadal, bracer, habitant de Perpinyà, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà, per la qual haurà de donar als templers 18 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, la meitat per Nadal i l'altra per Sant Joan de juny, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 50 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami mutilat, amplada 245 mm, alçada 175 mm, ADPO, Hp188.³⁵⁵
B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 501-502, segons A'.
C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 316-317, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus [de Ole]riis,^a preceptor domus Milicie Templi Perpiniani, tenens locum preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, inspecta utilitate dicte domus Templi, consilio et voluntate^b fratris Bartolomei dicti ordinis Templi,

355. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «I casa Pere Farrer de Casanalde brasser ab cens de XVIII s. Perpenya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 565».

dono et trado et quasi trado ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Petro Ferrarii de *Casanadal*, bracerio,^c habitanti Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domus religionum, quandam domum de tenedone dicte milicie Templi, de celo usque in habissum,^d que est intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenencia Mathei de Cereto, bracerii,^e et ex alia in via publica, et ex duabus partibus in tenencia dicte domus Templi, totum, integritur ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictam domum habueritis et tenueritis, donetis et solvatis semper dicte domui milicie Templi et mihi, nomine dicte domus, et successoribus meis, decem et octo solidos barchinonensium censualium, de qua moneta sexaginta quinque solidi valet^f unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quolibet anno per terminos, scilicet medietatem in festo sancti Johannis de junio et aliam medietatem in sequenti festo Natalis Domini, et sic quolibet anno in perpetuum; et quodcumque et quotienscumque dicta domus vendatur vel inipignoretur, ego et successores mei in dicta domo habeamus nostrum foriscapium. Et promitto tibi quod ego et successores mei faciemus semper tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura; et incontinenti constituo me dictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quodcumque tibi placuerit, et penes te retinere ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus Templi in dicto censu et foriscapio predicto. Et pro hac donatione ad accapitum confiteor me a te habuisse pro intrata quinquaginta solidos barchinonensium dicti valoris, de quibus per paccatum^g me teneo, renuncians exceptioni peccunie^h non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promitto. Et ego dictus Petrus Ferrarii, recipiens a te, fratre Jacobo de Oleriis, dictam domum ad accapitum, sub pactis et conditionibus predictis, hec omnia laudo; et promitto tibi et successoribus tuis in dicta domo Templi quod ego et mei, et

quicumque dictam domum habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvimus semper tibi et tuis successoribus in dicta domo Templi dictum censum quolibet anno per dictos terminos, ut dictum est, et foriscapium predictum, ut est dictum. Pro quibus omnibus supradictis et singulis, obligo tibi et successoribus tuis predictam domum, cum omni melioramento quod ego et mei in ea fecerimus. Actum est hoc undecimo kalendas decembris, anno Domini millesimo trecentesimo quarto. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Petri Ferrarii predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig++++na Mathei de Cereto, bracerii,^e et Michaelis Massoti, aventurerii, et fratris Bartolomei predicti, testium, et mei, Bertrandi Torрати, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni. Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Forat a A'. b. Sic A' per voluntate. c. Sic A' per brasserio. d. Sic A' per abyssum. e. Sic A' per brasserii. f. Sic A' per valent. g. Sic A' per pacatum. h. Sic A' per pecunie.

1078

1304, 27 de novembre

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdèu, amb el consentiment de fra Bartomeu, capellà de la casa del Temple de Perpinyà, dóna en acapte a Berenguera, vídua d'Arnau Llop, albarder, habitant de Perpinyà, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà, per la qual haurà de donar als templers 16 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, una meitat del qual per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny, així com el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 40 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 235 mm, alçada 190 mm, ADPO, Hp188.³⁵⁶
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 502, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, f. 318-319, segons A'.

356. El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Carta de la muller de A. Lop de I^a casa fa XVI s. Perpenya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2419».

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus Milicie Templi ville Perpiniani et tenens locum preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, inspiciens utilitatem dicte domus, voluntate et assensu fratris Bartolomei, capellani ejusdem domus milicie Templi, per me et successores meos dono et trado et quasi trado ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Berengarie, uxori condam Arnaldi Lopi, corregerii,^a habitantis Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domibus religionum, quandam domum de tenedone dicte domus Templi, de celo usque in habissum,^b et affrontat ex una parte in tenencia *d'en Agulana* mulieris, et ex alia in tenencia Bernardi *Cogombre*, et ex alia in tenencia dicte domus Templi, et ex alia in via publica, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictam domum habueritis et tenueritis, donetis et solvatis semper dicte domui et mihi, nomine dicte domus, et successoribus meis in dicta domo, sexdecim solidos barchinonensium censualium, de qua moneta sexaginta quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quolibet anno per terminos, scilicet medietatem in festo Natalis Domini et aliam medietatem in festo sancti Johannis de junio, et forscapium quandocumque et quotienscumque dicta domus vendatur vel inpignoretur. Et promitto tibi quod ego et mei successores in dicta domus Templi faciemus semper tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur etiam inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus Templi in dicto censu et forscapio predicto. Et pro hac donatione ad accapitum confiteor me a te habuisse pro intrata quadraginta quinque solidos barchinonensium, dicti valoris, de quibus per paccatum^c me teneo, renuncians exceptioni peccunie^d non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promitto. Et ego dicta Berengaria, recipiens a

te, fratre Jacobo de Oleriis predicto, predictam domum ad accapitum, sub pactis et conditionibus predictis, hec omnia laudo, et promitto tibi et successoribus tuis quod ego et mei, et quicumque dictam domum habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvimus semper dicte domui Templi et tibi et successoribus tuis, nomine dicte domus Templi, dictum censum quolibet anno per dictos terminos, ut dictum est, et omnia alia attendemus et complebimus, ut dicta sunt. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis dictam domum, cum omni melioramento quod ego et mei in ea fecerimus. Actum est hoc quinto kalendas decembris, anno Domini millesimo trecentesimo quarto. Sig+num fratris Jacobi de Oleriis et Berengarie^e predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na fratris Bartolomei predicti, et Guilelmi *des Camps*, scutiferi, testium, et mei Bertrandi Torрати, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni, et suprascripti XXIII^a linea «et Berengarie». Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per curaterii. b. Sic A' per abyssum. c. Sic A' per pacatum.
d. Sic A' per pecunie. e. et Berengarie *afegit a la interlúnia A'*.

1079

1305 (nou estil), 15 de gener

Fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i lloctinent del comanador del Masdeu, amb el consentiment de fra Bartomeu, dóna en acapte a Bernat Amat, hortolà de Perpinyà, una casa situada a la tinença del Temple a Perpinyà, per la qual haurà de donar als templers 15 sous de moneda coronada de Barcelona de cens anual, la meitat per Nadal i l'altra meitat per Sant Joan de juny, i el foriscapi en cas de mutació. Per aquesta concessió, fra Jaume d'Ollers reconeix haver rebut 45 sous.

- A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergamí, amplada 265 mm, alçada 205 mm, ADPO, Hp188.³⁵⁷

357. El document porta al dors un regest del segle xv en català: «Accapte d'una casa an Bernat Amat ort(ola), ab cens xv s. Perpinya», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1277».

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 502, segons A'.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 320-307, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego frater Jacobus de Oleriis, preceptor domus milicie Templi ville Perpiniani, locum tenens preceptoris domus Mansi Dei milicie Templi, voluntate et assensu fratris Bartolomei dicti ordinis milicie Templi, inspiciens utilitatem dicte domus, per me et successores meos dono et trado et quasi trado ad accapitum sive in emphiteosim tibi, Bernardo Amati, ortolano Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus et eorum uxoribus et domus religionum, quandam domum, de celo usque in habisum,^a que est in tenedone dicte domus intus villam Perpiniani, et affrontat ex una parte in tenentia Bernardi Colomera, et ex alia in via publica, et ex duabus partibus in tenentia dicte domus Templi, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, hoc pacto quod tu et tui, et quicumque dictam domum habueritis et tenueritis, donetis et solvatis semper dicte domui Templi et mihi et successoribus meis, nomine dicte domus, quolibet anno quindecim solidos barchinonensium censualium, de qua moneta sexaginta quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, solvendos per terminos, scilicet medietatem in festo sancti Johannis de junio et aliam medietatem in festo Natalis Domini, et foriscapium quandocumque et quotienscumque dicta domus vendatur vel inpignoretur. Et promitto tibi quod ego et mei successores faciemus semper tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pace ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis sine fraude de omni evictione et de sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis omnia bona dicte domus Templi, presentia et futura, et incontinenti constituo me dictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure dicte domus in dicto censu et foriscapio predicto. Et pro hac donatione ad accapitum confiteor me a te habuisse pro intra^b quadraginta quinque solidos barchinonensium, dicti valoris, de quibus per peccatum^c me teneo, renuncians exceptioni peccunie^d

non numerate. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide per stipulationem tibi promitto. Et ego dictus^e Bernardus Amati, recipiens a te, dicto fratre Jacobo de Oleriis, predictam domum ad accapitum, sub pactis et conditionibus predictis, hec omnia laudo, et promitto tibi, dicto fratri Jacobo, et tuis successoribus, et dicte domui Templi, quod ego et mei, et quicumque dictam domum habuerimus et tenuerimus, dabimus et solvemus semper dicte domui Templi et tibi et successoribus tuis, nomine dicte domus, dictos quindecim solidos barchinonensium quolibet anno per dictos terminos, ut dictum est. Pro quibus omnibus supradictis et singulis obligo tibi et tuis successoribus dictam domum, cum omni melioramento quod ego et mei in ea fecerimus. Actum est hoc octavodecimo kalendas februarii, anno Domini millesimo trecentesimo quarto. Sig++na fratris Jacobi de Oleriis et Bernardi Amati predictorum, qui hec omnia laudamus. Sig+++na Petri de Bardolio, et Guilelmi *Cofolent*, habitantium Perpiniani, testium, et mei Bertrandi Torrati, qui hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni, et suprascripti in XVII^a linea «dictus». Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per abyssum. b. Sic A' per intrata. c. Sic A' per pacatum.
d. Sic A' per pecunie. e. dictus *afegit a la interlínia A'*.

1080

1305 (nou estil), 22 de gener

Fra Ramon de Saguàrdia, comanador del Masdèu, amb el consentiment dels frares Arnau de Cistar, el seu associat, Jaume de Garrigans, Jordà, comanador d'Orla, Guillem de Sant Hipòlit i tots els altres frares de la casa del Temple de Perpinyà, autoritza Joan Esteve de Perpinyà i la seva muller Guillema a construir un o diversos forns a llur casa situada a Perpinyà, per a fer-ne ús tot al llarg de llur vida. Podran coure-hi llur propi pa, ja sigui destinat a la venda o a llur consum personal. Hauran de donar als templers 150 sous de moneda barcelonesa de cens anual, la meitat per Sant Joan de juny i l'altra meitat per Nadal. No podran, però, acceptar el blat i coure el pa d'altres persones, ni percebre cap dret de fornatge. Per contra, podran coure al forn els plats a base de formatges, així com els flams, cassoles i altres preparacions culinàries exemptes del dret de fornatge als forns del Temple a Perpinyà. Després de la mort

dels esposos, els templers podran destruir el o els forns. Podran igualment comissar aquests forns si els arrendataris infringeixen les clàusules d'aquest contracte o no pagen el cens.

- A Original, pergamí perdut, antigament conservat a l'arxiu de l'església del Temple de Perpinyà.
- B Còpia autèntica de la primera meitat del segle ^{xvi} per Francesc Romaguera, notari de Perpinyà, sobre doble full de paper, ADPO, Hp188, segons A.³⁵⁸
- C Còpia parcial de la segona meitat del segle ^{xix} per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 502, segons B.
- D Còpia parcial del començament del segle ^{xx}, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 321-325, segons A.

Noverint universi quod nos, frater Raymundus *Saguardia*, preceptor domus Mansi Dei, voluntate et assensu fratris Arnaldi de *Cistar*, consocii^a mei, et fratris Jacobi de Guarriguanis, et fratris Jordanis, comendatoris de Orulo, et fratris Guilelmi^b de Sancto Ypolito, et omnium aliorum fratrū domus milicie Templi de Perpiniano, inspecta utilitate dicte domus, per nos et successores nostros, cum habeamus posse ad infrascripta, de speciali gracia damus et concedimus plenam licenciam et potestatem, vobis, Johanni^c Stephani, de Perpiniano, et Guilelme^d, uxori ejus, et utrique vestrum, in tota vita^e vestra tantum, quod vos possitis in villa Perpiniani, in domo qua inhabitabitis, construere et habere clibanum et clibanos ubi coquatis panes et coqui^f faciatis ad voluntatem vestram, causa vendendi eosdem, et ad opus vestri ad comedendum et omni familie vestre, hoc pacto quod vos vel vestri habeatis dare et solvere nobis et successoribus nostris centum quinquaginta solidos barchinonensium censuales, de qua moneta sexaginta quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, quos solvatis nobis vel successoribus nostris quolibet anno per terminos infrascriptos, videlicet medietatem in festo sancti Joannis de junio et aliam medietatem in festo Nativitatis Domini. Et promittimus vobis quod nos et successores nostri faciemus vobis, et cui volueritis, dictos furnos bonos habere et tenere in pace ab omni persona in tota vita vestra; et

358. Fórmula de validació al final de la transcripció: «Presens copia preinserte concessionis sumpta fuit a quodam instrumento publico in pargameneo scripte in archivis ecclesie vulgo dicte del Temple ville Perpiniani recondito, et cum eodem bene et fideliter comprobata per me Franciscum Romaguere, auctoritate regia notarium publicum predictae ville Perpiniani scribanique comande Mansi Dei. Et ut eidem copie licet manu aliena scripte fides in iudicio et extra adhiberi valeat, hic meum quo utor in publicis claudendis appono sig-(SM)-num. Constat tamen de supra in lineis prime pagine videlicet prima "domus", undecima "et", vicesima "quarta"».

eciam tenebimur vobis et vestris de omni evictione et sumptibus et dampno et interesse, quos vel que in causa evictionis vos vel vestros facere contingerit pro predictis, tam in obtinendo quam in subcumbendo, obligando^g vobis et vestris pro predictis et singulis omnia bona dicte domus milice Templi, et incontinenti constituimus nos dictum furnum, vel furnos, vestro nomine possidere, vel quasi, donec de eisdem accepitis plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam quidem possessionem possitis accipere et habere ad vestas voluntates vestrorumque de tota vita^e vestra faciendas. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniamus, bona fide et per firmam stipulationem vobis promittimus. Retinemus tamen nobis et successoribus nostris quod vos non possitis in dictis clibanis panes coquere^h alieni alteri persone, cujuscunque generis sit, causa recipiendi et habendi fornicum neque bladium alterius persone causa decoquendiⁱ panes ibidem pro habendo fornicum,^j nisi tantummodo ut superius est insertus expressim, videlicet causa vendendi et comedendi vobis et familie vestre dumtaxat. Volumus eciam quod vos possitis in dictis clibanis coquere caseatas, et flaonos, et ortocleatas, et *cassoles*, et [as] cujuslibet persone, et omnia alia de quibus non est consuetum aliquid dare pro fornicum in clibanis dicte domus milicie Templi in villa Perpiniani. Item, volumus quod, post finem vestrum, possimus nos vel successores nostri dirruere dictum clibanum, vel clibanos, nostra propria auctoritate, sine contradictione alicujus persone, et non ante. Et quod si predicta non attenderetis, quod nos vel successores nostri possimus emparare dictos clibanum vel clibanos nostra propria auctoritate, ita quod non possitis in predictis clibanis coquere panes donec de dicto censu fuerit nobis vel nostris plenarie satisfactum. Et nos, dicti Joannes et Guilelma^k uxor ejus, recipientes dictos clibanum, seu clibanos, a vobis, dicto fratre Raymundo *Saguardia*, sub pactis et condicionibus predictis, promittimus vobis et successoribus vestris quod omnia predicta attendemus et complebimus, et in nullo contra veniemus, et solvemus vobis vel successoribus vestris dictos centum quinquaginta solidos barchinonensium, dicti valoris, annuatim, dum tenebimus et possidemus dictos furnum, vel furnos, ut dictum est, per terminos supradictos, obligando^g vobis et successoribus vestris pro predictis dictos furnos nostros et omnia bona nostra donec vobis, vel vestris, satisfactum fuerit de illo censu, in quo vobis vel vestris ratione dicti furni tenebimur. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniemus, bona fide et per firmam stipulationem vobis promittimus, et etiam per Deum, tactis corporaliter sacro-

sanctis quatuor Dei Evangeliiis, sponte juramus. Et nos, frater Arnaldus de *Sistar*, et frater Jacobus de Guarriguanis, et frater Jordanus, et frater Guilelmus^l de Sancto Ypolito predicti, omnibus predictis et singulis consentientes,^m hec omnia predicta laudamus. Actum est hoc undecimo kalendas febroarii, anno Domini millesimo trecentesimo quarto. Sig+++++num fratris Raymundi *Saguardia*, et fratris Arnaldi de *Cistar*, et fratris Jacobi de Guarriguanis, et fratris Jordanis, et fratris Guilelmi^b de Sancto Ypolito, et Johannisⁿ Stephani, et Guillerme, uxoris ejus, predictorum, qui predicta hec omnia laudamus. Sig+++++num Jacobi Ferrandi, sacriste de Orulo, et Joannis de [Mirliis], presbiteri, et Guilelmi^b de *Tallanarinas*, barbitonsoris Perpiniani, et Berenguarii Raymundi, testium, et mei, Bernardi Vitalis, qui hanc cartam scripsi mandato Nicholai Camoti, et rasi et emendavi in decima septima linea «Jacobi», et supra scripsi in nona linea «bona fide». Nicholaus Camoti, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. consocii B. b. Guillermi B. c. Joanni B. d. Guillerme B.
 e. vitta B. f. quoquatis panes et qoqui B. g. obliguando B. h. quoquere B.
 i. dequoquendi B. j. fornacium B. k. Guillerma B. l. Guillermus B.
 m. concensientes B. n. Joannis B.

1081

1305, 6 d'octubre

Guillem Molina de Cornellà de la Ribera ven a Pere Fegars, habitant de Sant Feliu d'Avall, una vinya situada al terme de Sant Feliu, al lloc anomenat Rellà, sota reserva del cens anual d'un quartó d'oli, mesura de Sant Feliu, el dia de Nadal, i del foriscapi degut als templers de Masdéu. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 110 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Jaume Desboix, batlle forà del Masdéu, confirma aquesta venda i reconeix haver percebut el foriscapi.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 210/230 mm, alçada 305/325 mm, ADPO, Hp189.³⁵⁹

359. El document porta al dors una anotació contemporània de l'acta: «bayuli forensi domus Mansi Dei»; un regest del segle xv en català: «Iª vinya a Sent Pheliu fa I carto d'oli. - Sent Pheliu.»; una menció del segle xv: «Sent Pheliu», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «nº 1938».

- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms*, vol. S, p. 450, segons A'.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 537-538, segons A'.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Molina, de Corniliano riparie, per me et per omnes meos vendo, trado sive quasi trado tibi, Petro *Fegars*, habitatori Sancti Felicis inferioris, et tuis, quandam vineam meam, quem habeo in terminis Sancti Felicis predicti, loco vocato *Relan*, et affrontat ex una parte in tenentia Petri Grassi, (et)^a ex alia in tenentia Bernardi Morerii, et ex alia in via publica, cum ingressibus et egressibus, (cum)^b terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, cedendo etiam tibi et tuis, ratione hujus vendicionis, omnes actiones et jura, quas et que habeo et habere debeo in dicta et pro predicta vinea, cum terra qua plantatur, contra omnes personas in perpetuum, constituendo inde te tanquam in rem tuam procuratorem. Hanc autem vendicionem et cessionem tibi et tuis facio precio centum decem solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta LX^a V^e solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^c me teneo, renuncians exceptioni peccunie^d non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec vendicio modo plus valet dicto precio, aut fuerit valitura, totum illud plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono, solvo et diffinio perpetuo. Et ego et mei faciemus tibi et tuis^e predictam vendicionem bonam habere et tenere in pasce^f ab omni persona in perpetuum; et tenebimur inde tibi et tuis de omni evictione sine fraude et de omnibus sumptibus, si quos in causa evictionis te vel tuos facere contigerit in iudicio vel extra iudicium pro predictis, deffendemus^g etiam te vel tuos meis propriis expensis si aliqua questio contra te vel tuos in aliquo moveretur, obligando inde tibi et tuis omnia bona mea ubique, presensia^h et futura, et incontinenti constituo me tuo nomine dictam vineam, cum terra qua plantatur, tuo nomine precarioⁱ possidere, vel quasi possidere, donec inde nactus fueris plenam et corporalem possessionem, quam quidem possessionem tua propria auctoritate possis recipere et tibi et tuis retine^j ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure tamen milicie Templi et domo Mansi Dei in omnibus et per omnia, quorum dabitur quolibet anno de censu unum cartonum olei, ad rectam mensuram Sancti Felicis predicti, in festo Natalis Domini, et foriscapium quandocumque vendatur

vel etiam alienetur. Et quod contra predicta et singula nunquam veniam, bona fide et firma stipulatione tibi promito,^k et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis IIII^{or} Dei Euvangeliiis, ego Guilelmus Molina predictus, sponte juro. Actum est hoc pridie nonas octobris, anno Domini millesimo CCC^o quinto. Sig+num Guilelmi Moline predicti, qui hec omnia predicta et singula laudo et firmo in presencia et hujus rey testimonio Petri Peregrini, Guilelmi Cerdani, monerii. Ego frater Jacobus de Boixo, bayulus forensis domus Mansi Dei milicie Templi, nomine dicte domus hec omnia predicta et singula laudo et firmo, retento tamen milicie et domo predictis quod non possit vendi militibus nec eorum uxoribus nec domui leprosororum nec clericis nec hominibus domini regis, et inde habuimus nostrum foriscapium et recipimus, in presencia Deulosalvi, obdomedarii,^l et mei Berengarii Peregrini, qui hanc cartam scripsi mandato Guilelmi Cerdani, presbiteri, scriptoris publici Sancti Felicis.

Ego Guilelmus Cerdani, presbiter, notarius publicus de Sancto Felicis superiori et inferiori auctoritate domini Raymundi, Dei gracia Elnensis episcopi, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. et omès A'. b. cum omès A'. c. Sic A' per pacatum. d. Sic A' per pecunie. e. tuis repetit per error A'. f. Sic A' per pace. g. Sic A' per defendemus. h. Sic A' per presentia. i. Sic A' per procuratorio. j. Sic A' per retinere. k. Sic A' per promitto. l. Sic A' per hebdomadarii.

1082

1306, 22 d'abril

Alembors, vídua de Pere de Caldes, filla i hereva universal d'Ermen-senda, reconeix que fra Guillem d'Alcalà, abans comanador del Masdèu,³⁶⁰ mitjançant una acta datada del 29 de gener 1258,³⁶¹ havia concedit a la seva mare, així com a ella mateixa i a la seva germana, la difunta Joana, una aïminada de terra que el seu avi matern, Berenguer Llorenç, tenia pels templers al terme de Malloles, sota el cens anual de 3 sous i 9 diners de moneda coronada de Barcelona, i el foriscapi en cas de mutació. Tanmateix un litigi l'enfrontava a fra Ramon de Guàrdia,

360. Guillem d'Alcalà, comanador del Masdèu: agost de 1257 - maig de 1258.

361. Vegeu més amunt l'acta núm. 567.

comanador del Masdén, ja que afirmava que tota aquesta aiminada de terra, en la qual es troba un hort, no era tinguda en senyoria directa pel Masdén, sinó només la part d'aquest hort que té Huguet Martí, tonedor de draps, habitant de Perpinyà, mentre que el comanador del Masdén afirmava, al contrari, que aquest hort era tingut pel Masdén sota el cens anual de 3 sous i 9 diners. Alambors reconeix el seu error a fra Jaume d'Ollers, comanador de la casa del Temple de Perpinyà i síndic del Masdén i, per consegüent, renuncia a qualsevol dret que pugui tenir sobre aquest hort, sota reserva del cens anual de 35 sous melgoresos que percep així com el foriscapi, del qual conservarà l'usdefruit i que els templers recuperaran després de la seva mort.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami, amplada 315 mm, alçada 210 mm, ADPO, Hp186.³⁶²
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 454, segons A¹.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 30, ff. 326-329, segons A¹.

Noverint universi quod ego domina *Alemborcs*, uxor condam Petri de Calidis filiaque condam et heres universalis domine Ermessendis, matris mee, filie condam Berengarii Laurencii, de Perpignano, sciens et recognoscens quod frater Guilelmus d'*Alcala*, olim preceptor domus Mansi Dei milicie Templi, per se et successores suos, cum instrumento publico facto quarto kalendas februarii anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo septimo et subscripto per manum Petri Calveti condam scriptoris publici, dedit, laudavit firmiterque concessit predicte domine Ermessendi, et michi et Johanne, sorori mee condam, imperpetuum, totam illam eyminatam terre, quam dictus Berengarius Laurencii, avus meus condam, tenebat et habebat pro dicta domo milicie Templi, que est in terminis de Malleolis, sub hoc pacto quod dicta domina mater mea, et ego et dicta soror mea daremus dicte domui Templi quolibet anno in festo Natalis, loco et vice terremeritorum que domus Templi recipiebat in dicta eyminata terre, tres solidos et novem denarios barchinonensium coronatorum, valentes ad cambium tres solidos malguriensium, censuale, et quandocumque et quoscienscumque dicta eyminata terre vendatur vel impignore-

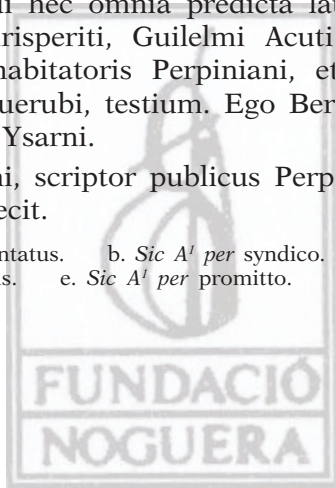
362. El document porta al dors la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1766».

tur dicta domus milicie Templi haberet inde suum foriscapium. Verum, cum inter me et discretum dominum fratrem Raymundum de Gardia, preceptorem dicte domus, aliqua fuerit questio seu discentio super eo, videlicet quod ego asserebam quod tota dicta eyminata terre, in qua nunc est ortus inferius conffrontatus,^a pro domo predicta milicie Templi non tenebatur juris directi domini set dumtaxat aliquo pars ipsius orti quem nunc tenet et possidet Huguetus Martini, rasedorius, habitator Perpiniani; predicto preceptore in contrarium asserente et dicente quod predictus ortus tenebatur in totum pro dicta domo Templi sub dicto annuo censu dictorum tres solidorum et novem denariorum barchinonensium, valentium tres solidorum malguriensium, et foriscapio. Nunc vero ego recognoscens predicta esse vera asserta et affirmata per dictum preceptorem, concedo et profiteor in veritate tibi, fratri Jacobo de Oleriis, preceptori domus Templi Perpiniani et scindico^b dicte domus Mansi Dei, nomine ipsius domus recipienti, et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine ejusdem domus recipienti, quod totus predictus ortus tenet et teneri debet jure directi domini sub predictos annuo censu et foriscapio pro dicta domo milicie Templi. Unde, per me et meos, solvo et diffinio gratis dicte domui Mansi Dei et tibi, dicto fratri Jacobo, nomine ipsius domus recipienti, imperpetuum, et tibi, scriptori publico infrascripto, nomine domus ejusdem recipienti, quicquid juris habeo et habere debeo in dicto foriscapio et directo dominio dicti orti et in dicto censu et in dicto orto ratione dicti foriscapii et directi domini, totum, integritur ac generaliter, sicut melius et utilius dici, scribi vel intelligi potest, ad utilitatem dicte domus milicie Templi, cedendo etiam inde tibi et tuis successoribus in eadem omnia jura et actiones, que et quas habeo et habere debeo in dicto orto ratione foriscapii predicti et directi domini, et in dicto foriscapio et directo dominio dicti orti et in dicto censu, aliquo modo vel ratione, constituendo inde te nomine domus antedicte recipientem ut in rem tuam propriam dominum et procuratorem contra omnes personas, promittens^c tibi quod nichil feci nec decetero faciam quominus predicta tibi vel dicte domui valeant, seu infringi possint, aut etiam revocari; et incontinenti constituo me dictum foriscapium et directum dominium dicti orti et censum predictum et jus quod habeo in dicto orto ratione dicti foriscapii et directi domini tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde aprehenderis^d plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate, et penes te retinere quan-

documque tibi placuerit, ad omnes tuas tuorumque successorum in ipsa domo milicie Templi voluntates perpetuo faciendas, salvo tamen et retento michi et meis semper expresse censu triginta quinque solidorum malguriensium, quem recipio et recipere debeo quolibet anno in dicto orto, et salvo et retento michi, dumtaxat in vita mea, foriscapio dicti orti quoscienscumque dictus ortus vendatur vel impignoretur, in vita mea tantum, quod foriscapium ego recipiam et recipere debeam in vita mea tantum; post mortem vero meam, dicte domus recipiat semper dictum foriscapium et alia jura predicta, exceptis et retentis michi et meis semper dictis triginta quinque solidis malguriensibus censualibus quolibet anno in dicto orto. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito.^e Et ego frater Jacobus, syndicus predictus, laudans et approbans predicta nomine dicte domus Templi, concedo et dono tibi, dicte domine *Alemborcs*, quod tu, in tota vita tua tantum, recipias et habeas dictum foriscapium dicti orti quosciens dictus ortus vendatur vel impignoretur, in vita tua tantum. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito.^e Est autem dictus ortus in terminis et adjacentia Sancte Marie de Malleolis, et affrontat ex una parte in tenencia Venrelli, ortolani, et ex alia in quodam carrerrono, et ex alia in tenencia Ffrancischi^f ortolani, habitatoris Perpiniani, et ex alia in tenencia Petri Fabrezani, sartoris, habitatoris Perpiniani. Actum est hoc decimo kalendas madii, anno Domini millesimo trecentesimo sexto. Sig++na domine *Alemborcs* et fratris Jacobi de Oleriis, preceptoris, predictorum, qui hec omnia predicta laudamus. Sig++++na Guilelmi Savine, jurisperiti, Guilelmi Acuti, scriptoris, Hugueti Martini, rasedorii habitatoris Perpiniani, et Guilelmi Gaucelmi de Orulo et Petri Querubi, testium. Ego Bernardus Villenove hec scripsi vice Arnaldi Ysarni.

Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

- a. Sic A' per confrontatus. b. Sic A' per syndico. c. Sic A' per promittens.
d. Sic A' per apprehenderis. e. Sic A' per promitto. f. Sic A'.

1083

1306, 6 de juny

Guillem Simó, mercader, habitant de Perpinyà, ven a Arnau Traver, juriconsult, habitant de Perpinyà, una casa situada a la cellera de Sant Hipòlit, sota reserva del cens anual degut a la casa del Temple, és a dir, una gallina per un terç de la casa i 9 diners per un altre terç, el terç restant essent alodial. Pel preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 1.300 sous de moneda coronada de Barcelona. Fra Guillem de Sant Hipòlit, batlle forà i síndic del Masdèu, confirma aquesta venda el 31 d'agost de 1307 i reconeix haver percebut el foriscapi

- A Original, pergamí, en forma de carta partida per la part superior per les lletres ABC repetides tres vegades, amplada 315 mm, alçada 220/225 mm, ADPO, Hp189.³⁶³
- B Còpia de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 426-427, segons A.
- C Còpia parcial del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 275-276, segons A.

Noverint universi quod ego Guilelmus Simonis, mercator, habitator Perpiniani, per me et omnes meos vendo et trado sive quasi trado tibi, Arnaldo Traverii, jurisperito, habitanti Perpiniani, et tuis, et quibus volueris perpetuo, quandam domum, de celo usque in habisum,^a quam habeo intus villam de Sancto Ypolito, intus cellariam, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia tui, dicti emptoris, et in tenencia Guilelmi Exuti, et ex duabus aliis partibus in viis publicis, et ex alia in tenencia Petri Mauris, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam tibi et tuis, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, que et quas habeo et habere debeo in predicta domo aliquo modo vel ratione, constituendo inde te ut in rem tuam procuratorem contra omnes personas. Hanc vero venditionem et cessionem tibi et tuis facio precio mille trecentorum solidorum barchinonensium coronatorum, de qua moneta sexaginta quinque solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, de quibus per paccatum^b me teneo, renunciando exceptioni peccunie^c

363. El document porta al dors una menció del segle XIV: «Sancto Ypolito»; una anotació del segle XV: «Carte de Sent Ypolit», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 3109».

non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justi precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec venditio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum, promittens^d tibi quod nichil feci, nec decetero faciam, quominus predicta tibi vel tuis valeant, vel infringi possint, seu etiam revocari, ymmo^e ego et mei faciemus semper tibi et tuis predictam domum bonam habere et tenere in pasce^f ab omni persona in perpetuum, et deffendemus^g inde te et tuos in iudicio et extra nostris propriis sumptibus et expensis quandocumque et quocienscumque evictio, questio, petitio, demanda sive controversia tibi vel tuis fieret, appareret vel moveretur in dicta domo, vel in aliqua ejus parte; et tenebimur de evictione et sumptibus et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel tuos facere sive sustinere contigerit pro predictis, tam in obtinendo quam in subcumbendo, ex quibus tu et tui credamini plano vestro verbo absque testibus et juramento, remittentes^h etiam tibi et tuis omnem necessitatem denunciandi mihi vel meis quandocumque et quocienscumque evictio, questio, petitio, demanda sive controversia tibi vel tuis fieret, appareret vel moveretur in dicta domo, vel in aliqua ejus parte, aliquo modo seu ratione, quam questionem, petitionem, demandam sive controversiam et litem sive lites et causam sive causas in nos sucipiemus,ⁱ et eas nostris propriis sumptibus et expensis ducemus in iudicio et extra contra quascumque personas tantum et tamdiu donec tali sententia fuerit terminate, a qua ulterius non valeat appellari, obligando inde tibi et tuis omnia bona mea, presentia et futura, et incontinenti constituo me predictam domum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde apprehenderis^j plenam et corporalem possessionem, vel quasi, quam possis apprehendere^k tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure domus milicie Templi, scilicet una gallina censuali, quam dicta milicia recipit quolibet anno in quadam parte dicte domus quam tibi vendo, et salvo jure ejusdem milicie Templi, scilicet novem denariis barchinonensibus censualibus, quos dicta milicia recipit in quadam alia parte dicte domus, et residuam partem tibi vendo pro francho et libero alodio. Actum est hoc octavo idus junii, anno Domini millesimo trecentesimo sexto. Sig+num Guilelmi Simonis predicti, qui hec omnia predicta laudo. Sig++++na Guilelmi Davini, canonici Valencie, et Guilelmi *Coch*, scriptoris, et Petri Gaucellmi, paratoris, et Raymundi

Traverii, de Sancto Ypolito, et Jacobi *Bocanova*, testium. Sig+num fratris Guilelmi de Sancto Ypolito de ordine milicie Templi, bajuli forencis^l et scindici^m Mansi Dei dicte milicie Templi, qui hecⁿ laudo pridie kalendas septembris, anno Domini millesimo trecentesimo septimo, salvo jure dicti Mansi Dei in dicta una gallina censuali et dictis novem denariis barchinonensibus censualibus annuatim, ut predictur, et foriscapio quandocumque et quocienscumque id quod ex dicta domo pro dicta milicia Templi tenetur vendatur vel inignoretur et in omnibus et per omnia, et salvo quod non possit vendi nec alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis, et de foriscapio hujus venditionis per paccatum^b me teneo. Sig+++na Guilelmi Querubi, et Petri *Gaucem*, paratoris, et Petri Mosseti, testium. Ego Bernardus Ysarni hanc cartam scripsi mandato Arnaldi Ysarni, et rasi et emendavi in XX^a linea ubi dicitur «hec».

Arnaldus Ysarni, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A per abyssum. b. Sic A per pacatum. c. Sic A per pecunie.
d. Sic A per promittens. e. Sic A per immo. f. Sic A per pace. g. Sic A per defendemus. h. Sic A per remittentes. i. Sic A per suscipiemus. j. Sic A per apprehenderis. k. Sic A per apprehendere. l. Sic A per forensis. m. Sic A per syndici. n. *El mot hec ha estat escrit ulteriorment sobre una raspadura A.*

1084

1307 (nou estil), 2 de gener

La vídua de Berenguer de Pollestres, fuster de Perpinyà, tutora de la seva filla, per tal de pagar els deutes de les difuntes Ricsenda i Joana, filles del difunt Ramon de Pollestres i germanes del seu marit, i de pagar els jutges que han pronunciat sentència en contra de la seva pupil·la, després de posar-la a subhasta pública al poble d'Orla, ven a Guillemma una feixa de terra situada al terme d'Orla. Com a preu d'aquesta venda, reconeix haver rebut 21 lliures barceloneses. Arnau de Carcaix, jutge ordinari de Perpinyà, valida aquesta venda. Un templer del Masdéu confirma aquesta venda el 17 de gener de 1307, i reconeix haver percebut el foriscapi.

- A¹ Original, en forma de carta partida per la banda esquerra per les lletres ABC repetides tres vegades, pergami mutilat, amplada conservada 185/380 mm, alçada 260/270 mm, ADPO, Hp186.³⁶⁴
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 504, segons A¹.

Sit omnibus [notum quod ego ...]^a uxor condam Berengarii de Polestris, fusterii Perpiniani, tutrix data per curiam [...]^a obligatam et [...]^a mei condam Ricendi et Johanne, filiabus condam Raymundi de Polestris condam [...]^a barchinonens, que eisdem [... fuerat]^a taxate et pronunciate per Petrum Fasena, jurisperitum Perpiniani, super quibusdam [...]^a bona et quem fuerant dicti patris sui, pro eo quia dictus Berengarius de Polestris fuit et extitit tutor ipsarum sororum [...]^a cujus ignoro in octo libris barchinonensibus, quas ab eo nomine mutui recepi et ipsas ego solvi dictis sororibus pro dictis [...]^a dicte filie mee rationibus predictis. Et dicti creditores instantissime requirant eis satisfieri de bonis dicte pupille [...]^a sibi providere in suis alimentis et necessariis, nisi fiat venditio infrascripta pro quibus predictis complendis tutorio [nomine ...]^a feci palam et publice per villam de Orulo pluribus et diversis temporibus in terminis cujus loci est dicta faxia terre [...]^a Bernardi Dalmacii, de Pontiliano. Ideo pro satisfaciendo dictis creditoribus in suis debitis et provisionis [...]^a Perpiniani intervenientibus servata in hac presenti venditione omni jure sollempnitat^b que in talibus [rebus trado]^a sive quasi trado tibi, dicte Guilelme, tanquam plus precium danti et offerenti quam alia persona, et in licitatione predicta [...]^a et affrontat ex una parte in tenencia de *na Juera* et Petri Berengarii, et ex aliis duabus partibus in tenencia [...]^a ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se [...]^a et habere debeo in dicta faxia terre et dicta pupilla habet et habere debet in eadem aliquo modo seu ratione, [cons-... ...]^a et tuis facio precio viginti unius librarum barchinonensium, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti [...]^a mediam barchinonensium insolutum et satisfactione predictarum septem librarum et medie barchinonensium, quas adhuc, ut dictum est [...]^a dictum est sibi debebam. Et de residuo dicti precii solvam et satisfaciam iudicibus qui tulerunt sententias [... pupillam]^a et bona sua rationibus predictis moverant rationibus predictis, scilicet pro salario suo et de residuo [solut-... ...]^a me teneo, renunciando exceptioni precii predicti non recepti,

364. El document ha estat retallat en el sentit de l'altura, i falta la part dreta.

et illi legi qua iuvantur qui ultra dimidiam [...] ^a plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum, promitens^c tibi quod ego [tutorio nomine...] ^a tenebimur etiam tibi et tuis sine fraude de omni evictione, sumptibus, dampno et interesse, si quos vel que in causa [...] ^a reliqua bona dicte pupille, et incontinenti constituo me quo supra nomine dictam faxiam terre tuo nomine [...] ^a et corporalem possessionem vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit et penes te [...] ^a in uno denario censuali quolibet anno in festo Natalis Domini et foriscapio quoscienscumque dicta faxia [...] ^a cedo tibi, dicto emptori, et tuis perpetuo, totum quicquid juris et actionis ac rationis habeo et habere debeo et michi [...] ^a ratione etiam legitime Bartholomee et Guilelme filiarum mearum, qui ab hoc seculo obierunt, mortuo dicto [...] ^a mariti mei condam in dictis dotem meam et donationem propter nuptias et ad [illud] jus si quod [...] ^a et tuis pactum et finem perpetuum de non petendo aliquod ulterius in dicta faxia terre, promittens tibi [...], ^a et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promitto [...] ^a renuncio omni juri ypothecarum^d dotis et donationis propter nuptias. Et nos, Arnaldus de Carcaxio, [...] ^a et decretum nostrum interponimus. Actum est hoc quarto nonas januarii, anno Domini millesimo trecentesimo sexto. [...] ^a Riupulli, de Codaletto, et Jacobi Carbonis, et Raymundi *Barrera*, sartoris, et Petri Ay[r]joli, sutoris, omnium habitantium Perpiniani, et Johannis [...] ^a Mansi Dei milicie Templi, qui nomine ipsius domus hec laudo sextodecimo kalendas februarii anno predicto, salvo jure dicte domus in [...] ^a pecia terre non possit vendi nec alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec clericis nec domibus religionum, et de foriscapio dicte [...] ^a renunciens exceptioni dicti foriscapii non recepti. Sig++++na [...] ^a et [...] ^a scuderii, et Arnaldi Cipriani, testium. Ego Petrus *Gros* hanc [...] ^a publica subscripti et suprascripti in VIII^a linea [...] ^a

Ego Johannes de Garricis, scriptor publicus Perpiniani, subscripsi et hoc sig-(SM)-num feci.

a. *Part amb llacunes A'*. b. *Sic A' per sollemnitate*. c. *Sic A' per promittens*. d. *Sic A' per hypothecarum*.

1085

1307, 5 de juliol

Fra Guillem de Sant Hipòlit, batlle forà i síndic del Masdèu, confirma a Pere Mauri, de Sant Hipòlit, la venda d'una peça de terra que li han fet els executors testamentaris de Bernat Tuixà, de Sant Hipòlit, pel preu de 20 lliures de moneda coronada de Barcelona, sota reserva del cens anual d'1 esterlí i mig de plata degut el dia de Nadal a la casa del Temple del Masdèu, i del foriscapi en cas de mutació. Fra Guillem de Sant Hipòlit reconeix haver percebut el foriscapi degut als templers per aquesta venda. Aquesta peça de terra se situa a la parròquia de Sant Hipòlit, al lloc anomenat la Font o els Ulols.

- A Original, pergamí, en forma de carta partida per la part inferior per les lletres de l'alfabet de la A a la I, amplada 350 mm, alçada 140 mm, ADPO, Hp189.³⁶⁵
- B Còpia parcial del començament del segle xx, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, ff. 277-278, segons A.

Notum sit cunctis quod ego frater Guilelmus de Sancto Ypolito, bajulus forencis^a et syndicus domus Mansi Dei milicie Templi, nomine ejusdem domus laudo et confirmo tibi, Petro *Mauris* de Sancto Ypolito, et tuis, et quibus volueris perpetuo, exceptis sanctis et militibus eorumque uxoribus et infantibus et clericis et domibus et locis religionum, totam illam venditionem quam frater Bernardus Guilelmi de Salcis, ordinis Fratrum Predicatorum, et Berengarius Rigaldi de Sancto Ypolito, manumissores et exeutores ultime voluntatis Bernardi *Tuxa* condam de Sancto Ypolito, tibi et tuis fecerunt de quadam pecia terre inferius affrontata, et de omnibus arboribus ejus, que fuit dicti Bernardi *Tuxa* condam, precio XX librarum monete barchinonensis coronati, cujus monete LXVe solidi valent unam marcham argenti fini recti pensi Perpiniani, salvo jure dicte domus Mansi Dei in dicta pecia terre, scilicet uno sterlingo et dimidio boni argenti et fini censualibus bene recipiendis, dandis ac solvendis predictae domui Mansi Dei semper annuatim in festo Natalis Domini, pro certo censu dicte pecie terre et omnium arborum ejus, et foriscapio dando ac solvendo eidem domui Mansi Dei quandocumque et quocienscumque dicta pecia terre vendatur vel inignoretur in toto vel in parte; et salvo

365. El document porta al dors una anotació del segle xiv: «Domus Mansi Dei milicie Templi».

jure dicte domus in predicta pecia terre in omnibus et per omnia, et de foriscapio dicte venditionis tibi facte bene perpacatum me teneo et contentum, nomine dicte domus Mansi Dei, renunciens exceptioni foriscapii non habiti ac recepti, que dicta pecia terre est in adjacencia Sancti Ypoliti, in loco vocato *a la Font* sive *als Ulol*, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia in tenencia que fuit Guilelmi *Yrimbert* condam et in tenenciis etiam aliorum, et ex alia in tenencia Bernardi *Figeres*, et ex alia in tenencia que fuit Guilelmi *Cruschades* condam. Actum est hoc nonas julii, anno Domini M° CCC° VII°. Sig+num fratris Guilelmi de Sancto Ypolito, bajuli forencis^a et syndici dicte domus Mansi Dei, predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++na Petri Stephani, et Petri *Puyol*, et Bernardi *Rog*, testium. Petrus Bernardi, scriptor publicus Sancti Ypoliti auctoritate domini Raymundi episcopi Elnensis^b hanc cartam scripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A per forensis. b. Sic A per Elnensis.

1086

1307, 15 de setembre

Bernat, prior del monestir de Santa Maria del Camp, i fra Guillem de Sant Hipòlit, cambrer del Masdèu, confirmen a Arnau Joan Fabre de Vilamulaca la compra que ha fet a Perpinyà de Còrrec de la meitat d'una era situada prop del poble de Vilamulaca. Per aquesta era, en la qual ha edificat la seva casa, haurà de donar-los de forma indivisa 3 diners barcelonesos de cens anual el dia de Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Reconeixen haver percebut el foriscapi que els era degut per aquesta venda.

A' Original, en forma de carta partida per la part superior per les lletres de l'alfabet de la A a la D, pergami, amplada 200/210 mm, alçada 190/205 mm, ADPO, Hp190.³⁶⁶

B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 504, prise segons A'.

C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 27, ff. 539-540, segons A'.

Noverint universi quod nos, Bernardus, Dei gracia prior monasterii Sancte Marie de Campo, et frater Guilelmus de Sancto

366. El document porta al dors una menció del segle XV: «Vila mulaca», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 1575».

Ypolito, camerarius domus milicie Templi Mansi Dei, per nos et omnes successores nostros laudamus et confirmamus tibi, Arnaldo Johanni Fabro de Villamulaca, et quibus volueris, medietatem aree, quam emisti a Perpiniano Corricis, ejusdem ville, que est juxta villam de Villamulaca, et affrontat ex una parte in via publica, et ex alia parte in tenencia Jacobi Jauberti, et ex alia in tenencia^a Arnaldi Coste, totum, integriter ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinentiis suis, et cum omnibus in se habentibus et habere debentibus, sicut melius et plenius potest dici vel intelligi ad utilitatem tuam et tuorum, de qua medietate aree predicte, in qua hedificasti^b domum sive albergum, dabis et facies nobis et nostris successoribus pro indiviso de censu annuatim in festo Natalis Domini tres denarios barchinonenses, et foriscapium quandocumque et quocienscumque dicta medietas, sive domus in eadem fundita vel hedificata,^c venditur vel alianetur^d in parte vel in toto, de qua laudatione seu confirmatione habuimus nostrum foriscapium, de quo per paccatos nos tenemus, renunciantes exceptioni dicti foriscapii non accepti. Et ego Arnaldus Johanni Faber predictus, promitto^e vobis, dominis Bernardo, prioris, et fratri Guilelmo de Sancto Ypolito predictis, dictos tres denarios barchinonenses de censu annuatim, et foriscapium si aliquid de dicta medietate aree, cum domo sive albergo in eadem fundito, vendatur vel alianetur in parte vel in toto. Pro quo censu persolvendo, vobis obligo medietatem aree predicte, cum omni suo melioramento in eadem facto. Actum est hoc XVII° kalendas octobris, anno Domini millesimo trescentesimo septimo. Sig++na Bernardi, prior, et fratris Guilelmi de Sancto Ypolito, et Arnaldi Johannis Fabri, predictorum, qui hec omnia supradicta laudamus. Sig++na Guilelmi Toyrii, et Guilelmi Fabri et Guilelmi Boerii, de Villamulaca, testium. Petrus Johannis, scriptor publicus Paciani, hoc scripsit auctoritate domini Elnensis episcopi, et hoc signum fe-(SM)-cit.

a. tenencia *afegit a la interlínia* A'. b. Sic A' per edificasti. c. Sic A' per edificata. d. Sic A' per alienetur. e. Sic A' per promitto.

1307, 13 d'octubre

Ramon Tolosà, mercader, habitant de Perpinyà, ven a Bernat Clairà, de Sant Llorenç [de la Salanca], un camp situat a Sant Llo-

renç, al lloc anomenat Arrancada, sota reserva del quart, dels usos i del foriscapi deguts a la milícia del Temple. Com a preu d'aquesta venda, Ramon Tolosà reconeix haver rebut 80 lliures barceloneses. Guillem de Sant Hipòlit, batlle forà i cambrer del Masdéu, confirma aquesta transacció el 4 de gener de 1308 (nou estil), i reconeix haver percebut el foriscapi.

- A' Original, en forma de carta partida per la banda dreta per les lletres de A a I, pergamí, amplada 360 mm, alçada 185/200 mm, ADPO, Hp189.³⁶⁷
- B Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX per ALART, *Cart. ms.*, vol. S, p. 427, segons A'.
- C Còpia del començament del segle XX, ALBON, *Cart. gén.*, nouv. acq. lat. 31, f. 279, segons A'.

Noverint universi quod ego Raymundus Tholosani, mercator, habitator Perpiniani, per me et per omnes meos vendo et trado sive quasi trado tibi, Bernardo Clayrani, de Sancto Laurencio, et tuis perpetuo, quendam campum meum, quem habeo in terminis Sancti Laurencii, loco vocato *Arrancada*, et affrontat ex una parte in tenencia Stephani Jausberti, et ex alia in via qua itur de Sancto Laurencio ad Sanctum Ypolitum, et ex alia in tenencia uxoris Arnaldi Contastini de Sancto Laurencio, et ex alia in tenencia Raymundi Magistri, paratoris Perpiniani, totum, integritè ac generaliter, cum ingressibus et egressibus suis, et cum terminis et pertinenciis suis, et cum omnibus in se habentibus, cedendo etiam inde tibi et tuis, ratione hujus venditionis, omnes actiones et jura, que et quas habeo et habere debeo in dicto campo aliquo modo, constituendo inde te ut in rem tuam dominum et procuratorem contra omnes personas. Hanc autem vendicionem et cessionem de dicto campo tibi et tuis facio precio octuaginta librarum barchinonensium, de qua moneta LXV solidi valent unam marcham argenti fini recti pensii Perpiniani, de quibus per paccatum^a me teneo, renunciando exceptioni dicti precii non recepti et peccunie^b non numerate; et illi legi qua juvantur qui ultra dimidiam justii precii decepti sunt, similiter renuncio. Et si hec vendicio plus valet dicto precio, illud totum plus valens gratis inter vivos tibi et tuis dono et diffinio in perpetuum, promittens^c etiam tibi et tuis quod ego et mei faciemus tibi et tuis dictum campum bonum habere et tenere in pace ab

367. Una mà contemporània ha afegit aquesta postil·la al peu de l'acta: «domui Templi redatur (...) XVII». El document porta al dors un regest del segle XV en català: «Bernat Clayra de Sent Laures te I a Sent Laures, loch apelat Arancada, fa lo quart de tots esplets e la dreta seynoria», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n° 2529».

omni persona in perpetuum, et ego et mei deffendemus te et tuos in iudicio et extra et coram iudicibus quibuscumque contra quas-cumque personas que tibi vel tuis^d aliquam moverent questionem, petitionem, controversiam aut demandam in dicto campo, vel in aliqua ejus parte, remittens etiam tibi et tuis omnem necessita-tem denunciandi michi vel meis quocienscumque evictio, questio, peticio, controversia aut demanda tibi vel tuis moveretur in dicto campo, vel in aliqua ejus parte, et ego et mei suscipiemus in nos causam et causas, lites et controversias, et eas et honera^e earum ducemus et pertractabimus nostris propriis sumptibus et expensis in iudicio et extra, et coram iudicibus quibuscumque, tantum et tamdiu donec fine debito et per diffinitivam sententiam terminetur, a qua nullus valeat appellari; et tenebimur etiam tibi et tuis sine fraude de omni evictione et sumptibus et de omni dampno^f et interesse, si quos vel quod in causa evictionis te vel tuos facere contigerit pro predictis. Pro quibus omnibus supradictis et sin-gulis obligo tibi et tuis omnia bona mea, presenciam et futura; et incontinenti constituo me dictum campum tuo nomine possidere, vel quasi, donec inde acceperis plenam et corporalem posses-sionem, vel quasi, quam possis accipere tua propria auctoritate quandocumque tibi placuerit, et penes te retinere, ad omnes tuas tuorumque voluntates perpetuo faciendas, salvo jure domus mili-cie Templi, videlicet quarto cum usaticis de fructibus dicti campi, et fforiscapio^g quandocumque et quocienscumque dictus campus vendatur vel inignoretur in totum vel in parte. Et quod contra predicta vel aliquid predictorum non veniam, bona fide et per stipulationem tibi promito,^h et etiam per Deum, tactis corporaliter sacrosanctis quatuor Dei Evangeliiis, sponte tibi juro. Actum est hoc tercio idus octobris, anno Domini millesimo CCC septimo. Sig+num Raymundi Tholosani predicti, qui hec omnia laudo. Sig+++++na Petri Benedicti, Arnaldi Crispiani, Petri Mironi et Ffrancischiⁱ Bayullis, testium. Sig+num fratris Guilelmi de Sancto Ypolito, bajuli forencis^j et cambrerii Mansi Dei, qui hec laudo, salvo jure domus milicie Templi predicte in dictis quarto cum usaticis et foriscapio, ut dictum est, et salvo jure dicte domus in omnibus et per omnia, et salvo etiam quod dictus campus non possit vendi vel alienari sanctis nec militibus nec eorum uxoribus nec domibus religionum nec clericis, et de foriscapio dicte venditionis per paccatum^a me teneo, renunciens exceptioni dicti foriscapii non recepti. Sig+++na Raymundi Tholosani, mercatoris Perpiniani, et Guilelmi Fabri, de Sancto Laurencio, testium, in presenciam quorum laudavit dictus

frater Guilelmus de Sancto Ypolito pridie nonas januarii anno predicto, et mei Berengarii de Parietibus tortis, qui hanc cartam scripsi vice Nicholay Camoti. Nicholaus Camoti, scriptor publicus Perpiniani, subscripsit et hoc sig-(SM)-num fecit.

a. Sic A' per pacatum. b. Sic A' per pecunie. c. Sic A' per promittens.
d. que tibi vel tuis repetit per error A'. e. Sic A' per onera. f. Sic A' per damno.
g. Sic A'. h. Sic A' per promitto. i. Sic A'. j. Sic A' per forensis.

1088

[final del segle XIII - començament del segle XIV]³⁶⁸

Joan de Vallbona, de la parròquia de la Clusa, té per la casa de la milícia del Temple del Masdèu la masada dita Masada de Vallbona, per la qual és home propi del Temple del Masdèu. Té tot el quintà contigu a aquesta masada, la qual comprèn el mas de Vallbona i cinc peces de terra per les quals ha de donar una part dels fruits al Masdèu; i per aquestes possessions i en homenatge ha de donar 2 sous i 2 diners de cens anual per Nadal, i el foriscapi en cas de mutació. Té a més a més tres terres pel senyor de la Clusa, al qual ha de donar les servituds a part de fruits, dos terços delmes, més 4 sous i 6 diners de cens per Nadal, dues punyeres de civada, un anyell de maig i mitja quartera d'ordi de braçatge al batlle de la Clusa i el cobert. Deu al senyor de la Clusa, per l'ús de les aigües i de les pastures, 6 ous per Pasqua, dos formatges i una altra prestació pel temps de la sega pel mal ús. Fa un servei de vigilància al barri amb armes o sense i un servei de guaita. Té una peça de terra per Sant Pere de Sureda³⁶⁹ mitjançant una part dels fruits. Té una honor al mas dit Mas de Tain, amb totes les seves possessions i tinences que ha comprat a Pere Jordà, més una altra tinença que ha comprat a Guillem Cabirol. Té una altra tinença al Mas de Gerner, per la qual ha de donar 2 diners al senyor de la Clusa el dia de Nadal, per bé que es tracti d'un alou, i en compensació de la part de fruits que el senyor de la Clusa percebia en aquesta tinença li ha donat la part de fruits que rebia per una terra de Bernat

368. La lletra, una cursiva gòtica, és de final del segle XIII o de començament del XIV.

369. Es tracta de l'actual església de Sant Pere de Laner, al municipi de les Cluses.

Seguí de la Clusa. Posseeix altres terres igualment situades a la paròquia de Santa Maria de la Clusa. Té a més a més unes feixes de terra pel sacerdot de l'església de la Clusa, per les quals li dóna la tasca. Fa igualment la lluminària i l'ofrena a l'església parroquial per les tres festes anuals i també per les festes generals. Dóna al sacerdot les primícies de tots els fruits sotmesos a aquesta servitud. Deu igualment algunes servituds a prorrata del seu bestiar domèstic. Dóna el terç delme al capellà de la Clusa i dos terços al senyor d'aquest lloc. Fa una vetlla el dia de Nadal a l'església de la Clusa.

- A Original, pergamí mutilat 230/245 mm, amplada 430/445 mm, ADPO, Hp186.³⁷⁰
- B. Còpia parcial de la segona meitat del segle XIX, ALART, *Cart. ms.*, vol. S, pp. 432-435.

Facio memoriam Johannis de Vallebona parrochie de Clusa quod ipse tenet pro domo Mansi Dei milicie Templi quandam mansatam vocatam Mansata de *Val de bona*, ratione cujus sum homo proprius et solidus dicte domus, et dictam mansatam teneo cum toto quintanalli contiguo eidem mansate. In qua quidem mansata est unus mansus vocatus Mansus *Val de bona*, et sunt in eadem pecie terre infrascripte que tenentur pro dicta domo, scilicet una apud *Cabanil*, et alia apud *Castays* et alia apud [Vibera] et aliam apud locum vocatum Spina, et aliam a *Rasicoles*, et alia in Furno teulero. Et de omnibus predictis terris d[ebeo dare]^a terremeritum dicte domui. Et pro omnibus predictis et ratione hominatici facio annuatim dicte do[mui in festo]^a Natalis Domini II solidos et II denarios censuales et nichil aliud, nisi foriscapium quandocumque vendatur vel alio modo alienetur.^b

Item, teneo pro domino de Clusa quandam tenedonem terrarum apud *Bufagrayes*, in qua est [una] pecia terre in Plana de ceseres. Item, alia apud Podium altum vocatum *sa Paret*, et alia apud [...llen Dalier]. Et de omnibus predictis, tam de tenedone quam de dictis terris, facio dicto domino de Clusa juxta terremerita et duas partes decime.^c [Item]^a amplius eidem domino facio pro omnibus predictis annuatim dicto domino in festo Natalis Domini III^{or} solidos de censu. Item amplius duas puyeras civate. Item, unum agnum *mayenc*. Item, VI denarios in festo^d predicto,

370. El document porta al dors una anotació del segle XV en català: «del mas de Vall de bona de la Clusa»; una anotació del segle XVIII: «S. Arnach, Vilarsel, Montescot, Vernet, Paracols, Clusa, Seret, Palauda», i la signatura topogràfica Inv. Malta: «n°1761».

et mediam quarteriam ordeï de braciatico^e bajulo de Clusa et *pan e beure*. Item, recognosco omnia predicta facere domino predicto et bajulo de Clusa pro omnibus supradictis, et nichil aliud, excepto foriscapio quandocumque vendatur vel alio modo alienetur.^b

Item, facio predicto domino de^f Clusa annuatim in festo Pasche ratione aquarum et pascherii VI ova et duos caseos et quin[...]a in messibus pro mala consuetudine. Item facio *barri* de Clusa deffentione^g cum armis et sine armis et *scongeyta*.^b

Item, teneo unam peciam terre pro Sancto Petro de Sureda apud Cletas, de qua dono juxta terramerita eidem Sancto Petro.^b

Item, habeo quendam honorem in manso vocato Mansus de *Tain*, cum omnibus possessionibus et tenentibus eidem honori dicti mansi pertinentibus ubique sint, quos emi a Petro Jordani pro francho et libero alodio, de quo honore et ejus possessionibus et mansi predicti nichil ego nec mei non tenemur dare^h nec facere. Et dictus honor protenditur de *les Clapites* usque ad Planum Arnaldi.^b

Item, teneo aliam tenedonem, quam habeo apud *Quer*, quam emi a Guilelmo Cabirolli pro francho alodio, de qua nichil ten[eor]^a dare alicui domino.^b

Item, teneo aliam tenedonem apud *Mas de Gerner*, de qua nichil dono alicui domino, nisi domino de Clusa II denarios in festo Natalis Domini, et non dono aliqua alia terremerita, ymmoⁱ est alodium; et ratione dictorum terremeritorum que dictus dominus de Clusa recipiebat in dicta tenedone ego Johannes dedi et dimisi dicto domino de Clusa juxta terremerita que ego recipiebam in terris Bernardi Seguini de Clusa, scilicet in fimata de Pereriis.^b

Et habeo unam peciam terre mixtam in tenedone de *Bufagrayes*, que est mea pro francho alodio.

Item, habeo totum solanum de *Royra* pro franco alodio, et unam clotam *dessa Calmesa* eidem solanum contiguum.

Item, habeo unam peciam terre pro alodio apud Calvellum.

Et est verum quod omnia supradicta et singula sunt infra terminos et adjacentia Sancte Marie de Clusa, et non teneor dare alicui domino de predictis omnibus, nisi ut superius nominavi.

Item, una pecia terre a *Fulanes*.^b

Item, teneo unas facxias terre apud Rippas pro rectore ecclesie de Clusa, de quibus eidem rectori dono ratione aniversarii^j [ecclesie] tasquam de expletis earumdem. Item, facio ecclesie parrochiali in tribus festis annualibus lumen et oblatione, et in

festo generali [idem]. Item, dono dicto rectori rectam primiciam de omnibus fructibus de quibus primicia debet dari.^b

Item [fa-...]^k

Et de quinque ad tres, [mig...]^a omnia. Item, de duobus, III obolos, et de uno, medietatem trium obolorum. Item, de porchis unum in anno si habeo. Idem de pullis inter omnia. Item possum accipere de pluribus seu paucis unum pro meo *menyar*.^l

Item, dono terciam partem directe decime cuicumque persone que colligat capellania de Clusa et domino de Clusa duas partes decime.^b

Item, facio rectori in predictae ecclesie de Clusa quolibet anno in festo Natalis Domini unam vigiliam.

Item, facio eidem [...] ^m sancti Johannis Babbiste tres mensuras ordeï ratione bladi, olei lampadarum.

[...] ^m blado et rassemorum ⁿ et de predictis medietate unius mesure primicie.

[...] ^m et mediam primiciam et de novem usque ad VI unum inter omnia.

a. Forat en A. b. Una ratlla horitzontal traçada en tota l'amplada del pergami separa aquest paràgraf del següent A. c. decime afegit a la interlínia A. d. L'escriuà primer ha escrit sancti Jo i després s'ha esmenat en esborrar aquesta menció A. e. et mediam quarteriam ordeï de braciatico afegit a la interlínia A. f. de afegit a la interlínia A. g. Sic A per defensione. h. dare repetit a A. i. Sic A per immo. j. Sic A per anniversarii. k. La continuació d'aquest paràgraf ha estat raspada A. l. Aquest apartat, precedit d'una crida, ha estat afegit en la part inferior dreta del pergami A. m. Part amb llacunes A. n. Sic A per racemorum.

